C

George Bancroft.

Copy 1
V. 4

C

5

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ

THUCYDIDIS
DE BELLO PELOPONNESIACO
LIBRI OCTO

GRAECE ET LATINE

AD EDITIONEM IOS. WASSE ET CAR. ANDR. DUKERI

ACCURATE EXPRESSI

CUM VARIETATE LECTIONIS ET ANNOTATIONIBUS

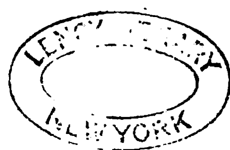

VOLUMEN QUARTUM

BIPONTI

EX TYPOGRAPHIA SOCIETATIS

CIↃIↃCCLXXXIX

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΟΛΟΡΟΥ

ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΕΚΤΟΝ

EPITOME LIBRI VI.

SICILIAE magnitudo, urbesque & gentes eam incolentes referuntur. Cap. VI. *Adversus quam Athenienses, specie ut Egestanis contra Syracusanos auxilio essent, re ipsa ut in suam ditionem redigerent insulam, expeditionem pararunt: classemque maximam & instructissimam, Nicia & Alcibiade & Lamacho ducibus, eo miserunt.* XXIX. *Haec in Corcyram primo, inde Italiam veniens, paulo post in Siciliam transmissa.* XLIV. *Praeter Egestam, Naxus quoque & Catana urbes Athenienses receperunt.* LI. *Hinc Alcibiades ob Hermarum praecisionem & alia crimina, iam ante profectionem agitata, revocatus, veritus iudicium populi, voluntarium in exsilium ivit: & obiter, de facinore Aristogitonis & Harmodii.* LIV. LX. *Cum Athenienses Catanae se castris quieti tenerent, Syracusani feroces exercitum suum illuc miserunt. qua occasione Athenienses nocte ad Syracusas classe circumvecti, & loco idoneo castra metati, Syracusanos redeuntes acie vicerunt.* LXVII. *Inde Catanam reversi.* LXXI. *Alcibiades exsul a Lacedaemoniis accitus, ut Syracusanis ducem & auxilia mitterent, ac Deceleam in Attica communirent, suasit.* XCI. *Aestate sequente Athenienses ad Syracusas reversi, Epipolis captis, acieque ibidem Syracusanis devictis, urbem circummunire ordiuntur.* XCIX. *Cum Syracusanis opera impedire conantibus aliquot proeliis secundo eventu pugnant: donec magna ex parte munitionibus urbem clauserunt.* CII. *Gylippus a Lacedaemoniis dux Syracusanis missus, in Italiam venit.* CIV. *Athenienses, Laconicae parte populata, propalam foedus Lacedaemonium ruperunt.* CV.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ
ΟΛΟΡΟΥ
ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΕΚΤΟΝ.

THUCYDIDIS
OLORI FILII
HISTORIAE LIBER SEXTUS.

ΤΟΥ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Ἀθηναῖοι ἐβούλοντο αὖθις μείζονι παρασκευῇ τῆς μετὰ Λάχητος καὶ Εὐρυμέδοντος, ἐπὶ Σικελίαν πλεύσαντες, καταστρέψασθαι, εἰ δύναιντο· ἄπειροι οἱ πολλοὶ ὄντες τοῦ μεγέθους τῆς νήσου, καὶ τῶν ἐνοικούντων τοῦ πλήθους καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων· καὶ ὅτι οὐ πολλῷ τινι ὑποδεέστερον πόλεμον ἀνῃροῦντο ἢ τὸν πρὸς Πελοποννησίους. Σικελίας γὰρ περί- Bell. Pelop. an. 16. Olymp. 91. 1. U. C. Varr. 338. Post Oct. 15.

HAC eadem hieme Athenienses cum maiori apparatu, quam erat is, quem cum Lachete & Eurymedonte miserant, rursus in Siciliam navigantes, eam, si possent, subigere decreverunt. Nam ipsorum plerique ignari erant & magnitudinis illius insulae, & multitudinis tum Graecorum, tum barbarorum, in ea habitantium. Et ignorabant, se suscipere bellum haud multo minus, quam quod adversus Peloponnesios susceperant. Nam Siciliae ambitus est

πλους μέν ἐστιν ὁλκάδι οὐ πολλῷ τινι ἔλασσον ἢ ὀκτὼ ἡμερῶν. καὶ τοσαύτη οὖσα, ἐν εἴκοσι σταδίων μάλιστα μέτρῳ τῆς θαλάσσης διείργεται, τὸ μὴ ἤπειρος οὖσα.

β΄. Ὠκίσθη δὲ ὧδε τοαρχαῖον, καὶ τοσάδε ἔθνη ἔσχε τὰ ξύμπαντα. παλαιότατοι μὲν λέγονται ἐν μέρει τινὶ τῆς χώρας Κύκλωπες καὶ Λαιστρυγόνες οἰκῆσαι. ὧν ἐγὼ οὔτε γένος ἔχω εἰπεῖν, οὔτε ὁπόθεν εἰσῆλθον, ἢ ὅποι ἀπεχώρησαν. ἀρκείτω δὲ ὡς ποιηταῖς τε εἴρηται, καὶ ὡς ἕκαστός πη γιγνώσκει περὶ αὐτῶν. Σικανοὶ δὲ μετ' αὐτοὺς πρῶτοι φαίνονται ἐνοικισάμενοι, ὡς μὲν αὐτοί φασι, καὶ πρότεροι, διὰ τὸ αὐτόχθονές εἶναι· ὡς δὲ ἡ ἀλήθεια εὑρίσκεται, Ἴβηρες ὄντες, καὶ ἀπὸ τοῦ Σικανοῦ ποταμοῦ τοῦ ἐν Ἰβηρίᾳ ὑπὸ Λιγύων ἀναστάντες. καὶ ἀπ' αὐτῶν Σικανία τότε ἡ νῆσος ἐκαλεῖτο, πρότερον

non multo minor octo dierum circumnavigatione, navi onerariae. Quamvis autem tanta ſit, tamen tantum viginti ſtadiorum ad ſummum maritimo ſpatio diſcluditur, ne ſit continens.

II. Sic autem antiquitus habitata fuit, ac tot gentes in univerſum eam tenuerunt. Antiquiſſimi quidem in quadam illius regionis parte feruntur habitaſſe Cyclopes atque Laeſtrygones: quorum ego neque genus, neque locum, unde venerint, neque quo abierint, dicere habeo. Sufficiant autem ea, quae a poëtis dicta ſunt, & quae unuſquiſque de ipſis ſentit. Sicani vero poſt ipſos primi ſedes hic poſuiſſe putantur, &, ut ipſi quidem praedicant, vel priores, & ante Cyclopes, quod eſſent indigenae. ſed, ut veritas comperitur, cum Iberi eſſent, & a Sicano Iberiae flumine, a Ligybus expulſi, in Siciliam iverunt. Et haec inſula tunc ab ipſis Sicania vocabatur, cum prius Trina-

Τρινακρία καλουμένη. οἰκοῦσι δὲ ἔτι καὶ νῦν τὰ πρὸς ἑσπέραν τῆς Σικελίας. Ἰλίου δὲ ἁλισκομένου, τῶν Τρώων τινὲς διαφυγόντες Ἀχαιοὺς, πλοίοις ἀφικνοῦνται πρὸς τὴν Σικελίαν· καὶ ὅμοροι τοῖς Σικανοῖς οἰκήσαντες, ξύμπαντες μὲν Ἔλυμοι ἐκλήθησαν, πόλεις δ᾽ αὐτῶν Ἔρυξ τε καὶ Ἔγεστα. προσξυνῴκησαν δὲ αὐτοῖς καὶ Φωκέων τινὲς τῶν ἀπὸ Τροίας, τότε χειμῶνι ἐς Λιβύην πρῶτον, ἔπειτα ἐς Σικελίαν ἀπ᾽ αὐτῆς κατενεχθέντες. Σικελοὶ δ᾽ ἐξ Ἰταλίας (ἐνταῦθα γὰρ ᾤκουν) διέβησαν ἐς Σικελίαν, φεύγοντες Ὀπικοὺς, ὡς μὲν εἰκὸς, καὶ λέγεται, ἐπὶ σχεδιῶν τηρήσαντες τὸν πορθμὸν, κατιόντος τοῦ ἀνέμου, τάχα ἂν δὲ καὶ ἄλλως πως ἐσπλεύσαντες. εἰσὶ δὲ καὶ νῦν ἔτι ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Σικελοὶ, καὶ ἡ χώρα ἀπὸ Ἰταλοῦ βασιλέως τινὸς Ἀρκάδων τοὔνομα τοῦτο ἔχοντος, οὕτως Ἰταλία ἐπωνομάσθη. ἐλθόν-

cria nominaretur. Et nunc etiam Siciliae partes ad occasum vergentes incolunt. Ilio autem capto quidam Troiani, qui Achaeos effugerant, navibus ad Siciliam appulerunt: sedibusque positis in Sicanorum finibus, universi vocati sunt Elymi, urbesque ipsorum fuere Eryx & Egesta. His autem accolae accesserunt & nonnulli Phocenses, ex eorum numero, qui a Troia tunc in Libyam tempestate delati primum, deinde ex Libya in Siciliam transmisere. Siculi vero ex Italia (illic enim habitabant) in Siciliam traiecerunt, fugientes Opicos, ut & credibile est, & fama fertur, ratibus, observato freto, cum ventus secundus flabat: fortasse etiam aliqua alia ratione eo navigantes. Sunt autem nunc etiam in Italia Siculi, & illa regio a quodam Italo Arcadum rege, qui nomen hoc habebat, sic Italia cognominata fuit. Cum autem ingentes Sicu-

τες δὲ ἐς τὴν Σικελίαν στρατὸς πολὺς, τούς τε Σικανοὺς κρατοῦντες μάχῃ, ἀπέστειλαν πρὸς τὰ μεσημβρινὰ καὶ ἑσπέρια αὐτῆς, καὶ ἀντὶ Σικανίας Σικελίαν τὴν νῆσον ἐποίησαν καλεῖσθαι, καὶ τὰ κράτιστα τῆς γῆς ᾤκησαν ἔχοντες, ἐπεὶ διέβησαν, ἔτη ἐγγὺς τριακόσια πρὶν Ἕλληνας ἐς Σικελίαν ἐλθεῖν· ἔτι δὲ καὶ νῦν τὰ μέσα καὶ τὰ πρὸς βοῤῥᾶν τῆς νήσου ἔχουσιν. ᾤκουν δὲ καὶ Φοίνικες περὶ πᾶσαν μὲν τὴν Σικελίαν, ἄκρας τε ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ ἀπολαβόντες, καὶ τὰ ἐπικείμενα νησίδια, ἐμπορίας ἕνεκεν τῆς πρὸς τοὺς Σικελούς. ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἕλληνες πολλοὶ κατὰ θάλασσαν ἐπεισέπλεον, ἐκλιπόντες τὰ πλείω, Μοτύην καὶ Σολόεντα καὶ Πάνορμον ἐγγὺς τῶν Ἐλύμων ξυνοικίσαντες ἐνέμοντο, ξυμμαχίᾳ τε πίσυνοι τῇ τῶν Ἐλύμων, καὶ ὅτι ἐντεῦθεν ἐλάχιστον

lorum copiae in Siciliam traieciſſent, & Sicanos proelio viciſſent, in meridionales & occidentales inſulae partes eos amandarunt, & auctores fuerunt, ut haec inſula pro Sicania vocaretur Sicilia, & feraciſſimas quaſque illius agri partes, poſtquam eo traiecerunt, retinentes incoluerunt, annis prope trecentis ante Graecorum in Siciliam adventum. Et nunc quoque tenent mediterraneas eius inſulae partes, & eas, quae ad Aquilonem vergunt. Phoenices praeterea per eandem paſſim habitaverunt, occupatis ad mare promontoriis, & parvis inſulis adiacentibus, ut cum Siculis negotiarentur. At poſtquam permulti Graecorum cum navibus eo traiecerunt, relictis pleriſque inſulae partibus, Motyam, & Soloëntem, & Panormum, oppida Elymis finitima, in unum coëuntes, incoluerunt, tum ſocietate Elymorum freti, tum quod Carthago perexiguo tra-

πλοῦν Καρχηδὼν Σικελίας ἀπέχει. βάρβαροι μὲν οὖν τοσοίδε Σικελίαν καὶ οὕτως ᾤκησαν.

γʹ. Ἑλλήνων δὲ πρῶτοι Χαλκιδεῖς ἐξ Εὐβοίας πλεύσαντες μετὰ Θουκλέους οἰκιστοῦ, Νάξον ᾤκησαν, καὶ Ἀπόλλωνος Ἀρχηγέτου βωμὸν, ὅστις νῦν ἔξω τῆς πόλεώς ἐστιν, ἱδρύσαντο. ἐφ᾽ ᾧ ὅταν ἐκ Σικελίας Θεωροὶ πλεύσωσι, πρῶτον θύουσι. Συρακούσας δὲ τοῦ ἐχομένου ἔτους Ἀρχίας τῶν Ἡρακλειδῶν ἐν Κορίνθου ᾤκισε, Σικελοὺς ἐξελάσας πρῶτον ἐκ τῆς νήσου, ἐν ᾗ νῦν οὐκέτι περικλυζομένη ἡ πόλις ἡ ἐντός ἐστιν· ὕστερον δὲ χρόνῳ καὶ ἡ ἔξω, προστειχισθεῖσα, πολυάνθρωπος ἐγένετο. Θουκλῆς δὲ καὶ οἱ Χαλκιδεῖς ἐκ Νάξου ὁρμηθέντες ἔτει πέμπτῳ μετὰ Συρακούσας οἰκισθείσας, Λεοντίνους τε, πολέμῳ τοὺς Σικελοὺς ἐξελάσαντες, οἰκίζουσι, καὶ μετ᾽ αὐτοὺς Κατάνην, οἰκιστὴν δὲ αὐτοὶ Καταναῖοι ἐποιήσαντο Εὔαρχον.

iectu illinc a Sicilia diſtaret. Tot igitur numero barbari, atque hoc modo Siciliam habitaverunt.

III. Graecorum autem primi Chalcidenſes, ex Euboea navigantes cum Theucle coloniae duce, Naxum condiderunt, & Apollinis Archegetae aram, quae nunc extra urbem exſtat, exſtruxerunt: ſupra quam Theori, quoties e Sicilia ſolvunt, primum ſacrificium faciunt. Inſequenti anno Archias, Heraclidarum unus, Corintho profectus, Syracuſas condidit, Siculis ex inſula prius expulſis, in qua non amplius mari circumflua urbs ſita eſt interior. Poſtea vero & urbs ea, quae eſt extra hanc inſulam, muro alteri urbi adiuncta, populo frequens facta eſt. Theucles autem & Chalcidenſes, Naxo profecti, anno quinto poſt Syracuſas conditas, Leontinos, eiectis bello Siculis, con-

δ'. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ Λάμις ἐκ Μεγάρων ἀποικίαν ἄγων, ἐς Σικελίαν ἀφίκετο, καὶ ὑπὲρ Παντακίου τε ποταμοῦ Τρώτιλόν τι ὄνομα χωρίον οἰκίσας, καὶ ὕστερον αὐτόθεν τοῖς Χαλκιδεῦσιν ἐς Λεοντίνους ὀλίγον χρόνον ξυμπολιτεύσας, καὶ ὑπὸ αὐτῶν ἐκπεσὼν, καὶ Θάψον οἰκίσας, αὐτὸς μὲν ἀποθνήσκει, οἱ δ' ἄλλοι ἐκ τῆς Θάψου ἀναστάντες, Ὕβλωνος βασιλέως Σικελοῦ προδόντος τὴν χώραν, καὶ καθηγησαμένου, Μεγαρέας ᾤκισαν τοὺς Ὑβλαίους κληθέντας. καὶ ἔτη οἰκήσαντες πέντε καὶ τεσσαράκοντα καὶ διακόσια, ὑπὸ Γέλωνος τυράννου Συρακουσίων ἀνέστησαν ἐκ τῆς πόλεως καὶ χώρας. πρὶν δὲ ἀναστῆναι, ἔτεσιν ὕστερον ἑκατὸν ἢ αὐτοὺς οἰκίσαι, Πάμμιλον πέμψαντες ἐς Σελινοῦντα κτίζουσι· καὶ ἐκ Μεγάρων τῆς μητροπόλεως

diderunt; & post ipsos, Catanam. Ipsi vero Catanaei Euarchum coloniae deducendae ducem crearunt.

IV. Per idem vero tempus & Lamis, coloniam Megaris ducens, in Siciliam pervenit, & super Pantacium flumen locum quendam, nomine Trotilum, condidit, & illinc postea digressus, cum apud Leontinos aliquamdiu rempublicam una cum Chalcidensibus administrasset, & ab ipsis Leontinis eiectus fuisset, & Thapsum condidisset, ipse quidem obiit; ceteri vero Thapso expulsi, duce Hyblone rege Siculo, qui regionem prodiderat, Megara, quae Hyblaea vocabantur, condiderunt. Et cum hanc urbem ducentos & quadraginta quinque annos habitassent, a Gelone Syracusanorum rege ex urbe & agro expulsi fuerunt. Sed antequam expellerentur, anno centesimo post urbem ab ipsis conditam, Selinuntem Pammilo illuc misso condiderunt. Hic autem e Megaris ipsorum metropoli eo pro-

φύσης αὐτοῖς ἐπελθὼν, ξυγκατῴκισε. Γέλαν δὲ Ἀντίφημος ἐκ Ῥόδου καὶ Ἔντιμος ἐκ Κρήτης, ἐποίκους ἀγαγόντες, κοινῇ ἔκτισαν ἔτει πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ μετὰ τὴν Συρακουσῶν οἴκησιν. καὶ τῇ μὲν πόλει ἀπὸ τοῦ Γέλα ποταμοῦ τοὔνομα ἐγένετο· τὸ δὲ χωρίον, οὗ νῦν ἡ πόλις ἐστὶ, καὶ ὃ πρῶτον ἐτειχίσθη, Λίνδιοι καλεῖται. νόμιμα δὲ Δωρικὰ ἐτέθη αὐτοῖς· ἔτεσι δὲ ἐγγύτατα ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μετὰ τὴν σφετέραν οἴκησιν Γελῷοι Ἀκράγαντα ᾤκισαν, τὴν μὲν πόλιν ἀπὸ τοῦ Ἀκράγαντος ποταμοῦ ὀνομάσαντες, οἰκιστὰς δὲ ποιήσαντες Ἀριστόνουν καὶ Πυστίλον, νόμιμα δὲ τὰ Γελῴων δόντες. Ζάγκλη δὲ τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ Κύμης τῆς ἐν Ὀπικίᾳ Χαλκιδικῆς πόλεως λῃστῶν ἀφικομένων ᾠκίσθη, ὕστερον δὲ ἀπὸ Χαλκίδος καὶ τῆς ἄλλης Εὐβοίας πλῆθος

fectus, urbem illam cum ceteris sociis condidit. Gelam vero Antiphemus e Rhodo, & Entimus ex Creta, suam uterque coloniam ducentes, communiter condiderunt, anno quadragesimo quinto post Syracusas habitari coeptas. Atque huic quidem urbi a Gela flumine nomen impositum fuit: locus vero, ubi nunc urbs est sita, & qui primus muro munitus fuit, Lindii vocatur. Iura autem Dorica ipsis constituta fuerunt. Anno autem propemodum centesimo octavo ab urbe sua condita, Geloi Acragantem condiderunt, urbemque ab Acragante fluvio nominarunt, & coloniae deducendae & collocandae duces sibi delegerunt Aristonoum & Pystilum, suaque iura incolis dederunt. Zancle vero initio quidem a latronibus, qui e Cumis, urbe Chalcidica in agro Opico sita, venerant, condita fuit. Postea vero multitudo, quae ex Chalcide & ex reliqua Euboea venerat, agrum communiter possedit.

ἐλθὸν ξυγκατενείμαντο τὴν γῆν· καὶ οἰκισταὶ Περιήρης καὶ Κραταιμένης ἐγένοντο αὐτῆς, ὁ μὲν ἀπὸ Κύμης, ὁ δὲ ἀπὸ Χαλκίδος. ὄνομα δὲ τὸ μὲν πρῶτον, Ζάγκλη ἦν ὑπὸ τῶν Σικελῶν κληθεῖσα, ὅτι δρεπανοειδὲς τὸ χωρίον τὴν ἰδέαν ἐστὶ, τὸ δὲ δρέπανον οἱ Σικελοὶ ζάγκλον καλοῦσιν· ὕστερον δὲ, αὐτοὶ μὲν ὑπὸ Σαμίων καὶ ἄλλων Ἰώνων ἐκπίπτουσιν, οἳ Μήδους φεύγοντες προσέβαλον Σικελίᾳ.

ε'. Τοὺς δὲ Σαμίους Ἀναξίλας Ῥηγίνων τύραννος οὐ πολλῷ ὕστερον ἐκβαλὼν, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς ξυμμίκτων ἀνθρώπων οἰκίσας, Μεσσήνην ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ τὸ ἀρχαῖον πατρίδος ἀντωνόμασε. καὶ Ἱμέρα ἀπὸ Ζάγκλης ᾠκίσθη ὑπὸ Εὐκλείδου, καὶ Σίμου, καὶ Σάκωνος. καὶ Χαλκιδεῖς μὲν οἱ πλεῖστοι ἦλθον ἐς τὴν ἀποικίαν, ξυνῴκησαν δὲ αὐτοῖς καὶ ἐκ Συρακουσῶν φυγά-

Eiuſque coloniae illuc deductae, ibique collocatae duces fuerunt Perieres atque Crataemenes, quorum alter e Cumis, alter e Chalcide venerat. Haec autem urbs primo quidem a Siculis Zancle vocata fuit, quod locus ille ſpeciem falcis habeat: falcem autem Siculi zanclon appellant. Poſtea vero ipſi quidem a Samiis & aliis Ionibus, qui Medos fugientes ad Siciliam appulerant, expulſi fuerunt.

V. Anaxilas vero Rheginorum tyrannus, non multo poſt Samiis illinc eiectis, urbem hominibus, quos cum ipſis miſcuit, frequentem reddidit, & nomine mutato Meſſenen a ſua antiqua patria nominavit, cum ante Zancle vocaretur. Poſt Zanclen autem conditam, Himera ab Euclide & Simo & Sacone condita fuit. Et Chalcidenſes plerique in iſtam coloniam venerunt, & cum ipſis habitaverunt & Syracuſani exſules, a contraria factione ſuperati,

δες, στάσει νικηθέντες, οἱ Μυλητίδαι καλούμενοι. καὶ φωνὴ μὲν μεταξὺ τῆς τε Χαλκιδέων καὶ Δωρίδος ἐκράθη, νόμιμα δὲ τὰ Χαλκιδικὰ ἐκράτησεν. Ἄκραι δὲ καὶ Κάσμεναι ὑπὸ Συρακουσίων ᾠκίσθησαν· Ἄκραι μὲν, ἑβδομήκοντα ἔτεσι μετὰ Συρακούσας, Κάσμεναι δὲ, ἐγγὺς εἴκοσι μετὰ Ἄκρας. καὶ Καμαρίνα τοπρῶτον ὑπὸ Συρακουσίων ᾠκίσθη, ἔτεσιν ἐγγύτατα πέντε καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν μετὰ Συρακουσῶν κτίσιν. οἰκισταὶ δὲ ἐγένοντο αὐτῆς Δάσκων καὶ Μενέκωλος. ἀναστάτων δὲ Καμαριναίων γενομένων πολέμῳ ὑπὸ Συρακουσίων δι' ἀπόστασιν, χρόνῳ Ἱπποκράτης ὕστερον Γέλας τύραννος, λύτρα ἀνδρῶν Συρακουσίων αἰχμαλώτων λαβὼν, τὴν γῆν τὴν Καμαριναίων, αὐτὸς οἰκιστὴς γενόμενος, κατῴκισε Καμαρίναν. καὶ αὖθις ὑπὸ Γέλωνος

qui Myletidae vocantur. Et lingua quidem istorum est medium quoddam genus ex Chalcidica & Dorica mixtum, leges vero Chalcidenses obtinuerunt. Acrae vero & Casmenae a Syracusanis conditae fuerunt. Et Acrae quidem, septuaginta annis post Syracusas conditas; Casmenae vero, viginti circiter annis post Acras conditas. Et Camarina primum, a Syracusanis condita fuit, ferme centum & triginta quinque annis post Syracusas conditas. Ipsius vero conditores fuerunt Dascon & Menecolus. Cum autem Camarinaei a Syracusanis, propter defectionem ab ipsis factam, bello ex suis sedibus expulsi fuissent; non multo post Hippocrates, Gelae tyrannus, cum pro Syracusanorum captivorum redemtione Camarinaeum agrum accepisset, ipse coloniae dux fuit, eamque in urbe Camarina collocavit. & rursus, cum a Gelone suis sedibus expulsi fuissent,

ἀνάστατος γενομένη, τοτρίτον κατῳκίσθη ὑπὸ Γέλωνος.

στ΄. Τοσαῦτα ἔθνη Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων Σικελίαν ᾤκει· καὶ ἐπὶ τοσήνδε οὖσαν αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύειν ὥρμηντο, ἐφιέμενοι μὲν, τῇ ἀληθεστάτῃ προφάσει, τῆς πάσης ἄρχειν, βοηθεῖν δὲ ἅμα εὐπρεπῶς βουλόμενοι τοῖς ἑαυτῶν ξυγγενέσι, καὶ τοῖς προσγεγενημένοις ξυμμάχοις. μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐξώρμησαν Ἐγεσταίων τε πρέσβεις παρόντες, καὶ προθυμότερον ἐπικαλούμενοι. ὅμοροι γὰρ ὄντες τοῖς Σελινουντίοις, ἐς πόλεμον καθέστασαν, περί τε γαμικῶν τινων, καὶ περὶ γῆς ἀμφισβητήτου· καὶ οἱ Σελινούντιοι Συρακουσίους ἐπαγόμενοι ξυμμάχους, κατεῖργον αὐτοὺς τῷ πολέμῳ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. ὥστε τὴν γενομένην ἐπὶ Λάχητος καὶ τοῦ προτέρου πολέμου Λεοντίνων

ab eodem Gelone tertio in eadem urbe collocati fuerunt.

VI. Tot igitur gentes, partim Graecae, partim barbarae, Siciliam incolebant. Quamvis autem haec insula tanta esset ac tot populis referta, huic tamen Athenienses impetu quodam animi bellum inferre statuerunt, cupientes quidem, quae verissima erat causa, totius imperio potiri, simul vero quodam honesto praetextu, Chalcidensibus, suis cognatis, pristinisque sociis opem ferre volentes. Ipsos autem potissimum ad hoc impulerunt Egestaeorum legati, qui illic aderant, & enixius auxilium implorabant. Cum enim Selinuntiis essent finitimi, bellum adversus eos susceperant, propter quasdam res, quae ad nuptias spectabant, & propter agrum controversum. Et Selinuntii, accitis Syracusanis sociis, ipsos bello terra marique premebant. Quamobrem Egestaei Atheniensibus in memoriam reducebant societatem cum ipsis factam Lachetis & superioris

οἱ Ἐγεσταῖοι ξυμμαχίαν ἀναμιμνήσκοντες τοὺς Ἀθηναίους, ἐδέοντο σφίσι ναῦς πέμψαντες ἐπαμῦναι· λέγοντες ἄλλα τε πολλὰ, καὶ κεφάλαιον· εἰ Συρακούσιοι Λεοντίνους τε ἀναστήσαντες, ἀτιμώρητοι γενήσονται, καὶ τοὺς λοιποὺς ἔτι ξυμμάχους αὐτῶν διαφθείροντες, αὐτοὶ τὴν ἅπασαν δύναμιν τῆς Σικελίας σχήσουσι, κίνδυνον εἶναι μήποτε μεγάλῃ παρασκευῇ Δωριεῖς τε Δωριεῦσι, κατὰ τὸ ξυγγενὲς, καὶ ἅμα ἄποικοι τοῖς ἐκπέμψασι Πελοποννησίοις βοηθήσαντες, καὶ τὴν ἐκείνων δύναμιν ξυγκαθέλωσι. σῶφρον δ' εἶναι, μετὰ τῶν ὑπολοίπων ἔτι ξυμμάχων ἀντέχειν τοῖς Συρακουσίοις, ἄλλως τε καὶ χρήματα σφῶν παρεξόντων ἐς τὸν πόλεμον ἱκανά. ὧν ἀκούοντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῶν τε Ἐγεσταίων πολλάκις λεγόντων, καὶ τῶν ξυναγορευόντων αὐτοῖς, ἐψηφίσαντο, πρέσβεις πέμψαντες

Leontinorum belli tempore, & ipſos orabant, ut ſibi miſſa claſſe ſuccurrerent; & cum alia multa dicebant, tum vero, quod caput erat, ſi Syracuſani impune ferrent, quod Leontinos ſuis ſedibus expuliſſent, & ceteris ipſorum Athenienſium ſociis praeterea corruptis ac attritis, ipſi omnem Siciliae potentiam in ſuam poteſtatem redigerent, periculum eſſe, ne forte aliquando cum magno apparatu Dorienſes Dorienſibus, propter cognationem, ſimul etiam coloni Peloponneſiis, a quibus eſſent emiſſi, auxilium ferentes, ipſorum etiam imperium una demolirentur. Prudentium autem eſſe, cum reliquis adhuc ſociis obſiſtere Syracuſanis; praeſertim cum ipſi Egeſtaei ſatis pecuniae ad bellum eſſent collaturi. Quae cum audirent ſaepenumero Athenienſes in concionibus tum ex Egeſtaeorum, tum ex illorum, qui ipſis patrocinabantur, ore; decreverunt, legatis primum

πρῶτον ἐς τὴν Ἔγεσταν, περί τε τῶν χρημάτων σκεψομένους, εἰ ὑπάρχει, ὥσπερ φασὶν, ἐν τῷ κοινῷ, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς, καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἅμα πρὸς τοὺς Σελινουντίους, ἐν ὅτῳ ἐστὶν εἰσομένους.

Paullo post Octob. 15.

ζ'. Καὶ οἱ μὲν πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀπεστάλησαν ἐς τὴν Σικελίαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, καὶ οἱ ξύμμαχοι, πλὴν Κορινθίων, στρατεύσαντες ἐς τὴν Ἀργείαν, τῆς τε γῆς ἔτεμον οὐ πολλὴν, καὶ σῖτον ἀνεκόμισαν, τινὰ ζεύγη κομίσαντες, καὶ ἐς Ὀρνεὰς κατοικίσαντες τοὺς Ἀργείων φυγάδας, καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς παρακαταλιπόντες αὐτοῖς ὀλίγους. καὶ σπεισάμενοί τινα χρόνον ὥστε μὴ ἀδικεῖν Ὀρνεάτας καὶ Ἀργείους τὴν ἀλλήλων, ἀπεχώρησαν τῷ στρατῷ ἐπ' οἴκου. ἐλθόντων δὲ Ἀθηναίων οὐ πολλῷ ὕστερον ναυσὶ τριάκοντα, καὶ ἑξακοσίοις ὁπλίταις, οἱ Ἀργεῖοι μετὰ

Bell. Pelop. an. 16. Olymp. 91. 1. U. C. Varr. 338. exeunte.

Egestam missis, explorare, an tantum pecuniae, quantum iactabant, in aerario & in templis haberent, & simul cognoscere, quo in statu esset bellum, quod cum Selinuntiis gerebant.

VII. Et legati quidem Atheniensium in Siciliam missi fuerunt. Lacedaemonii vero eadem hieme, eorumque socii, praeter Corinthios, cum exercitu in agrum Argivum profecti, non magnam agri partem vastarunt, & frumenta absportarunt imposita quibusdam plaustris, quae secum adduxerant,[1] & Argivos exsules Orneis collocarunt, & paucos ex reliquo exercitu apud ipsos reliquerunt: initisque foederibus ad certum tempus, ut per id Orneatae & Argivi se invicem non laederent, cum reliquis copiis domum redierunt. Cum autem non multo post Athenienses cum triginta navibus & sexcentis gravis armaturae mili-

τῶν Ἀθηναίων πανστρατιᾶ ἐξελθόντων, τοὺς μὲν ἐν Ὀρνεαῖς μίαν ἡμέραν ἐπολιόρκουν· ὑπὸ δὲ νύκτα αὐλισαμένου τοῦ στρατεύματος ἄπωθεν, ἐκδιδράσκουσιν οἱ ἐκ τῶν Ὀρνεῶν. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ οἱ Ἀργεῖοι ὡς ᾔσθοντο, κατασκάψαντες τὰς Ὀρνεὰς, ἀνεχώρησαν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὕστερον ταῖς ναυσὶν ἐπ᾽ οἴκου. καὶ ἐς Μεθώνην τὴν ὅμορον Μακεδονίᾳ ἱππέας κατὰ θάλασσαν κομίσαντες Ἀθηναῖοι, σφῶν τε αὐτῶν, καὶ Μακεδόνων τοὺς παρὰ σφίσι φυγάδας, ἐκακούργουν τὴν Περδίκκου. Λακεδαιμόνιοι δὲ, πέμψαντες παρὰ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης, ἄγοντας πρὸς Ἀθηναίους δεχημέρους σπονδὰς, ξυμπολεμεῖν ἐκέλευον Περδίκκᾳ· οἱ δ᾽ οὐκ ἤθελον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα· καὶ ἕκτον καὶ δέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Bell. Pelop. an. 16. Olymp. 91. 1. U. C. Varr. 339. Ante April. 9.

tibus veniſſent, Argivi cum Athenienſibus, omni ſuorum, qui per aetatem arma ferre poterant, exercitu educto, unum quidem diem Orneas oppugnaverunt: ſed cum illi noctu procul caſtra haberent, qui Orneis erant, illinc effugerunt. Quod ubi ſenſere poſtero die Argivi, Orneis ſolo aequatis, redierunt, & mox Athenienſes etiam cum claſſe domum reverterunt. Iidem, cum Methonen Macedoniae finitimam equites mari tranſportaſſent, partim ex ſuis, partim ex Macedonibus apud ſe exſulantibus, Perdiccae regionem maleficiis infeſtabant. Lacedaemonii vero, miſſis nuntiis ad Chalcidenſes, qui erant in Thracia, qui decem dierum inducias cum Athenienſibus habebant, eos ſuis auxiliis Perdiccam in bello contra Athenienſes adiuvare iubebant. At illi noluerunt. Atque haec hiems exiit. Et huius belli, quod Thucydides conſcripſit, decimus ſextus annus exceſſit.

πρῶτον ἐς τὴν Ἔγεσταν, περί τε τῶν χρημάτων σκεψομένους, εἰ ὑπάρχει, ὥσπερ Φασὶν, ἐν τῷ κοινῷ, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς, καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἅμα πρὸς τοὺς Σελινουντίους, ἐν ὅτῳ ἐστὶν εἰσομένους.

Paullo post Octob. 15.

ζ'. Καὶ οἱ μὲν πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀπεστάλησαν ἐς τὴν Σικελίαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, καὶ οἱ ξύμμαχοι, πλὴν Κορινθίων, στρατεύσαντες ἐς τὴν Ἀργείαν, τῆς τε γῆς ἔτεμον οὐ πολλὴν, καὶ σῖτον ἀνεκόμισαν, τινὰ ζεύγη κομίσαντες, καὶ ἐς Ὀρνέας κατοικίσαντες τοὺς Ἀργείων Φυγάδας, καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς παρακαταλιπόντες αὐτοῖς ὀλίγους. καὶ σπεισάμενοί τινα χρόνον ὥστε μὴ ἀδικεῖν Ὀρνεάτας καὶ Ἀργείους τὴν ἀλλήλων, ἀπεχώρησαν τῷ στρατῷ ἐπ' οἴκου. ἐλθόντων δὲ Ἀθηναίων οὐ πολλῷ ὕστερον ναυσὶ τριάκοντα, καὶ ἑξακοσίοις ὁπλίταις, οἱ Ἀργεῖοι μετὰ

Bell. Pelop. an. 16. Olymp. 91. 1. U. C. Varr. 338. exeunte.

Egestam missis, explorare, an tantum pecuniae, quantum iactabant, in aerario & in templis haberent, & simul cognoscere, quo in statu esset bellum, quod cum Selinuntiis gerebant.

VII. Et legati quidem Atheniensium in Siciliam missi fuerunt. Lacedaemonii vero eadem hieme, eorumque socii, praeter Corinthios, cum exercitu in agrum Argivum profecti, non magnam agri partem vastarunt, & frumenta absportarunt imposita quibusdam plaustris, quae secum adduxerant, & Argivos exsules Orneis collocarunt, & paucos ex reliquo exercitu apud ipsos reliquerunt: initisque foederibus ad certum tempus, ut per id Orneatae & Argivi se invicem non laederent, cum reliquis copiis domum redierunt. Cum autem non multo post Athenienses cum triginta navibus & sexcentis gravis armaturae mili-

τῶν Ἀθηναίων πανστρατιᾷ ἐξελθόντων, τοὺς μὲν ἐν Ὀρνεαῖς μίαν ἡμέραν ἐπολιόρκουν· ὑπὸ δὲ νύκτα αὐλισαμένου τοῦ στρατεύματος ἄπωθεν, ἐκδιδράσκουσιν οἱ ἐκ τῶν Ὀρνεῶν. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ οἱ Ἀργεῖοι ὡς ᾔσθοντο, κατασκάψαντες τὰς Ὀρνεὰς, ἀνεχώρησαν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὕστερον ταῖς ναυσὶν ἐπ' οἴκου. καὶ ἐς Μεθώνην τὴν ὅμορον Μακεδονίᾳ ἱππέας κατὰ θάλασσαν κομίσαντες Ἀθηναῖοι, σφῶν τε αὐτῶν, καὶ Μακεδόνων τοὺς παρὰ σφίσι φυγάδας, ἐκακούργουν τὴν Περδίκκου. Λακεδαιμόνιοι δὲ, πέμψαντες παρὰ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης, ἄγοντας πρὸς Ἀθηναίους δεχημέρους σπονδὰς, ξυμπολεμεῖν ἐκέλευον Περδίκκᾳ· οἱ δ' οὐκ ἤθελον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα· καὶ ἕκτον καὶ δέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Bell. Pelop. an. 16. Olymp. 91. 1. U. C. Varr. 339. Ante April. 9.

tibus venissent, Argivi cum Atheniensibus, omni suorum, qui per aetatem arma ferre poterant, exercitu educto, unum quidem diem Orneas oppugnaverunt: sed cum illi noctu procul castra haberent, qui Orneis erant, illinc effugerunt. Quod ubi sensere postero die Argivi, Orneis solo aequatis, redierunt, & mox Athenienses etiam cum classe domum reverterunt. Iidem, cum Methonen Macedoniae finitimam equites mari transportassent, partim ex suis, partim ex Macedonibus apud se exsulantibus, Perdiccae regionem maleficiis infestabant. Lacedaemonii vero, missis nuntiis ad Chalcidenses, qui erant in Thracia, qui decem dierum inducias cum Atheniensibus habebant, eos suis auxiliis Perdiccam in bello contra Athenienses adiuvare iubebant. At illi noluerunt. Atque haec hiems exiit. Et huius belli, quod Thucydides conscripsit, decimus sextus annus excessit.

Bell. Pelop. an. 17. Olymp. 91. 1/2. U. C. Varr. 3. 39/40. Mox ab Apr. 10.

η'. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, ἅμα ἦρι, οἱ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις ἧκον ἐκ τῆς Σικελίας, καὶ οἱ Ἐγεσταῖοι μετ' αὐτῶν, ἄγοντες ἑξήκοντα τάλαντα ἀσήμου ἀργυρίου, ὡς ἐς ἑξήκοντα ναῦς μηνὸς μισθὸν, ἃς ἔμελλον δεήσεσθαι πέμπειν. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐκκλησίαν ποιήσαντες, καὶ ἀκούσαντες τῶν τε Ἐγεσταίων καὶ τῶν σφετέρων πρέσβεων τά τε ἄλλα ἐπαγωγὰ καὶ οὐκ ἀληθῆ, καὶ περὶ τῶν χρημάτων, ὡς εἴη ἕτοιμα ἔν τε τοῖς ἱεροῖς πολλὰ καὶ ἐν τῷ κοινῷ, ἐψηφίσαντο ναῦς ἑξήκοντα πέμπειν ἐς Σικελίαν, καὶ στρατηγοὺς αὐτοκράτορας, Ἀλκιβιάδην τε τὸν Κλεινίου, καὶ Νικίαν τὸν Νικηράτου, καὶ Λάμαχον τὸν Ξενοφάνους, βοηθοὺς μὲν Ἐγεσταίοις πρὸς Σελινουντίους, ξυγκατοικίσαι δὲ καὶ Λεοντίνους, ἤν τι περιγίγνηται αὐτοῖς τοῦ πολέμου, καὶ τἄλλα τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πρᾶξαι ὅπῃ ἂν γιγνώσκωσιν

VIII. Insequenti aestate, vere statim ineunte, Atheniensium legati ex Sicilia redierunt, & Egestaei cum ipsis, ferentes sexaginta talenta argenti non signati, menstruum sexaginta navium stipendium, quae ut mitterentur erant oraturi. Athenienses autem, advocata concione, auditisque & Egestaeis & suis legatis, cum alia dicentibus ad persuadendum apposita & falsa, tum vero de pecunia renuntiantibus, multam & in templis & in aerario paratam esse, decreverunt sexaginta naves in Siciliam esse mittendas, & duces summa potestate praeditos, Alcibiadem Cliniae, & Niciam Nicerati, & Lamachum Xenophanis filium, qui opem quidem Egestaeis contra Selinuntios ferrent; sed & Leontinos in suis pristinis sedibus collocarent, si quod temporis spatium ad hoc peragendum ipsis in bello superesset; atque res ceteras in Sicilia perinde gererent,

ἄριστα Ἀθηναίοις. μετὰ δὲ τοῦτο ἡμέρᾳ πέμπτῃ ἐκκλησία αὖθις ἐγίγνετο, καθότι χρὴ τὴν παρασκευὴν ταῖς ναυσὶ τάχιστα γίγνεσθαι, καὶ τοῖς στρατηγοῖς, εἴτου προσδέοιντο, ψηφισθῆναι ἐς τὸν ἔκπλουν. καὶ ὁ Νικίας, ἀκούσας μὲν ᾑρημένος ἄρχειν, νομίζων δὲ τὴν πόλιν οὐκ ὀρθῶς βεβουλεῦσθαι, ἀλλὰ προφάσει βραχείᾳ καὶ εὐπρεπεῖ, τῆς Σικελίας ἁπάσης, μεγάλου ἔργου, ἐφίεσθαι, παρελθὼν, ἀποτρέψαι ἐβούλετο, καὶ παρῄνει τοῖς Ἀθηναίοις τοιάδε.

θ'. Η ΜΕΝ ἐκκλησία περὶ παρασκευῆς τῆς ἡμετέρας ἥδε ξυνελέγη, καθότι χρὴ ἐς Σικελίαν ἐκπλεῖν. ἐμοὶ μέντοι δοκεῖ καὶ περὶ αὐτοῦ τούτου ἔτι χρῆναι σκέψασθαι, εἰ ἄμεινόν ἐστιν ἐκπέμπειν τὰς ναῦς, καὶ μὴ οὕ ω βραχείᾳ βουλῇ, περὶ μεγάλων πραγμάτων ἀνδράσιν ἀλλοφύλοις πειθομένους, πόλεμον οὐ προσήκοντα

ac reipublicae Athenienſium maxime expedire iudicarent. Quinto poſt haec die concio rurſus advocata fuit, ut in ea conſultaretur, qua ratione oporteret quam celerrime claſſem apparare, & decernere, ſi qua re ducibus ad hanc expeditionem opus eſſet. Nicias autem, cum ſe quidem ducem electum audiſſet, ſed ſuam civitatem non recte decreviſſe, neque bonum conſilium cepiſſe duceret, ſed exigua & ſpecioſa de cauſa Siciliae totius imperium, rem arduam, affectare, in medium progreſſus, a propoſito revocare voluit, atque Athenienſibus haec ſuaſit.

IX. *Haec quidem concio de noſtrae claſſis apparatu eſt coacta, quonam modo in Siciliam navigare oporteat. Mihi vero de hoc ipſo rurſus conſultandum videtur, utrum ſatius ſit claſſem emittere, necne; nec tam brevi conſultatione, de rebus magnis, ſide viris alienigenis habita, bellum ſuſcipiendum, quod ad*

ἄρασθαι. καίτοι ἔγωγε καὶ τιμῶμαι ἐκ τοῦ τοιούτου, καὶ ἧσσον ἑτέρων περὶ τῷ ἐμαυτοῦ σώματι ὀῤῥωδῶ· νομίζων ὁμοίως ἀγαθὸν πολίτην εἶναι, ὃς ἂν καὶ τοῦ σώματός τι καὶ τῆς οὐσίας προνοῆται. μάλιστα γὰρ ἂν ὁ τοιοῦτος καὶ τὰ τῆς πόλεως δι' ἑαυτὸν βούλοιτο ὀρθοῦσθαι. ὅμως δὲ, οὔτε ἐν τῷ πρότερον χρόνῳ διὰ τὸ προτιμᾶσθαι εἶπον παρὰ γνώμην, οὔτε νῦν, ἀλλὰ ᾗ ἂν γιγνώσκω βέλτιστα, ἐρῶ. καὶ πρὸς μὲν τοὺς τρόπους τοὺς ὑμετέρους, ἀσθενὴς ἄν μου ὁ λόγος εἴη, εἰ τά τε ὑπάρχοντα σώζειν παραινοίην, καὶ μὴ τοῖς ἑτοίμοις περὶ τῶν ἀφανῶν καὶ μελλόντων κινδυνεύειν. ὡς δὲ οὔτε ἐν καιρῷ σπεύδετε, οὔτε ῥᾴδιά ἐστι κατασχεῖν ἐφ' ἃ ὥρμησθε, ταῦτα διδάξω.

ί. Φημὶ γὰρ ὑμᾶς πολεμίους πολλοὺς ἐνθάδε ὑπολιπόντας, καὶ ἑτέρους ἐπιθυμεῖν ἐκεῖσε πλεύσαντας,

nos nihil pertineat. Atqui ego quidem ex huiusmodi re honorem consequor, & meo ipsius corpori minime omnium timeo. quamquam existimo, pariter bonum esse civem, qui & sibi ipsi & suis fortunis prospicit. Nam huiusmodi vir & rempublicam, quae ex privatorum rebus constat, sua opera salvam esse volet. Verum, ut nec unquam ante propter honores mihi delatos quidquam aliter, quam sentiebam, dixi: sic ne nunc quidem alia dicam, quam quae optima esse sentio. Quamvis autem apud vestra ingenia parum ponderis oratio mea sit habitura, si suadeam, ut & res praesentes conservetis, neve de iis, quae sunt certa, propter ea, quae incerta dubiaque sunt, periclitemini: quod tamen neque tempestive festinetis, neque facile obtineri possint ea, ad quae contenditis, haec docebo.

X. Etenim dico, vos, multis hostibus hic relictis, alios etiam, illuc traiicientes, cupere huc attrahere. Sed fortasse putatis, foe-

δεῦρο ἐπαγαγέσθαι. καὶ οἴεσθε ἴσως τὰς γενομένας ὑμῖν σπονδὰς ἔχειν τι βέβαιον, αἳ ἡσυχαζόντων μὲν ὑμῶν, ὀνόματι σπονδαὶ ἔσονται. οὕτω γὰρ ἐνθένδε τε ἄνδρες ἔπραξαν αὐτὰς, καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων σφαλέντων που ἀξιόχρεῳ δυνάμει, ταχεῖαν τὴν ἐπιχείρησιν ἡμῖν οἱ ἐχθροὶ ποιήσονται, οἷς πρῶτον μὲν διὰ ξυμφορῶν ἡ ξύμβασις, καὶ ἐκ τοῦ αἰσχίονος ἢ ἡμῖν, κατ' ἀνάγκην ἐγένετο· ἔπειτα ἐν αὐτῇ ταύτῃ πολλὰ τὰ ἀμφισβητούμενα ἔχομεν. εἰσὶ δ' οἳ οὐδὲ ταύτην πω τὴν ὁμολογίαν ἐδέξαντο, καὶ οὐχ οἱ ἀσθενέστατοι, ἀλλ' οἱ μὲν ἄντικρυς πολεμοῦσιν, οἱ δὲ, καὶ διὰ τὸ Λακεδαιμονίους ἔτι ἡσυχάζειν, δεχημέροις σπονδαῖς καὶ αὐτοὶ ἔτι κατέχονται. τάχα δ' ἂν ἴσως εἰ δίχα ἡμῶν τὴν δύναμιν λάβοιεν, (ὅπερ νῦν σπεύδομεν) καὶ πάνυ ἂν ξυνεπίθοιντο μετὰ Σικελιωτῶν, οὓς πρὸ πολλῶν ἂν ἐτιμήσαντο ξυμμάχους σφίσι γενέσθαι ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ. ὥστε χρὴ σκοπεῖν

dera, quae iniſtis, aliquid firmitudinis habitura; quae quidem verbo tenus; dum vos nihil movebitis, foedera erunt: (ſic enim quidam ex noſtris atque ex adverſariis, re tranſacta, ea fecerunt) ſed ſi quis iuſtus exercitus noſter aliquam cladem accipiat, hoſtes celeriter nos invadent. Nam primum quidem propter clades, vi neceſſitatis coacti, cum maiore, quam nos, dedecore compoſitionem fecerunt. Deinde vero in hac ipſa compoſitione multas controverſias habemus. Praeterea ſunt etiam, qui ne has quidem pactiones admittere voluerunt, iique non infirmiſſimi: ſed eorum alii quidem palam bellum gerunt; alii vero, quod Lacedaemonii adhuc quieſcant, ipſi quoque decem dierum induciis, in officio adhuc continentur. Sed fortaſſe, ſi noſtras opes diſtractas acceperint, (id, quod nunc urgemus) vel libentiſſime nos adorientur una cum Sicilienſibus, quorum ſocietatem ſibi adiunctam antea

ἐς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους πεπόνθατε, διὰ τὸ παρὰ γνώμην αὐτῶν πρὸς ἃ ἐφοβεῖσθε τοπρῶτον, περιγεγενῆσθαι, καταφρονήσαντες, ἤδη καὶ Σικελίας ἐφίεσθε. χρὴ δὲ μὴ πρὸς τὰς τύχας τῶν ἐναντίων ἐπαίρεσθαι, ἀλλὰ τὰς διανοίας κρατήσαντας, θαῤῥεῖν· μηδὲ Λακεδαιμονίους ἄλλο τι ἡγήσασθαι ἢ διὰ τὸ αἰσχρὸν σκοπεῖν, ὅτῳ τρόπῳ ἔτι καὶ νῦν ἢν δύνωνται σφήλαντες ἡμᾶς τὸ σφέτερον ἀπρεπὲς εὖ θήσονται· ὅσῳ δὲ καὶ περὶ πλείστου, καὶ διὰ πλείστου, δόξαν ἀρετῆς μελετῶσιν. ὥστε οὐ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ Ἐγεσταίων ἡμῖν ἀνδρῶν βαρβάρων ὁ ἀγὼν, εἰ σωφρονοῦμεν, ἀλλ᾽ ὅπως πόλιν δι᾽ ὀλιγαρχίας ἐπιβουλεύουσαν, ὀξέως φυλαξώμεθα.

ιβ΄. Καὶ μεμνῆσθαι χρὴ ἡμᾶς, ὅτι νεωστὶ ἀπὸ νόσου μεγάλης καὶ πολέμου βραχύ τι λελωφήκαμεν, ὥστε

rationi esse scimus. Id quod nunc vobis, Athenienses, erga Lacedaemonios, eorumque socios accidit, qui, quoniam praeter opinionem ipsos superastis, in illis rebus bellicis scilicet, in quibus ipsos antea formidabatis, iam illis contemtis, Siciliam etiam affectatis. Atqui propter adversariorum casus animos extollere non oportet; sed animos cohibendo, confidere: neque oportet existimare, Lacedaemonios aliud quidquam facere, quam propter acceptae cladis ignominiam speculari, quanam ratione, vel nunc quoque si possint, labefactatis nobis, suam ignominiam deleant. Quo autem studiosius, & quo diutius virtutis laudem sese exercentes venantur, eo etiam magis existimandum est, eos id agere. Quare non de Egestaeis, viris barbaris, qui sunt in Sicilia, nobis est certamen, si sapimus: sed hac de re, ut civitatem, quae per oligarchiam nostrae reipublicae, quae populari statu regitur, insidiatur, celeriter caveamus.

XII. *Debemus autem meminisse, nos nuper e gravi morbo &*

καὶ χρήμασι καὶ τοῖς σώμασιν ηὐξῆσθαι· καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἡμῶν δίκαιον ἐνθάδε [εἶναι] ἀναλοῦν, καὶ μὴ ὑπὲρ ἀνδρῶν φυγάδων τῶνδε, ἐπικουρίας δεομένων, οἷς τό, τε ψεύσασθαι καλῶς χρήσιμον, καὶ τῷ τοῦ πέλας κινδύνῳ, αὐτοὺς λόγους μόνον παρασχομένους, ἢ κατορθώσαντας, χάριν μὴ ἀξίαν εἰδέναι, ἢ πταίσαντάς που, τοὺς φίλους ξυναπολέσθαι. εἴτε τις ἄρχειν ἄσμενος αἱρεθεὶς, παραινεῖ ὑμῖν ἐκπλεῖν, τὸ ἑαυτοῦ μόνον σκοπῶν, ἄλλως τε καὶ νεώτερος ὢν [ἔτι] ἐς τὸ ἄρχειν, ὅπως θαυμασθῇ μὲν ἀπὸ τῆς ἱπποτροφίας, διὰ δὲ πολυτέλειαν, καὶ ὠφεληθῇ τι ἐκ τῆς ἀρχῆς· μηδὲ τούτῳ ἐμπαράσχητε, τῷ τῆς πόλεως κινδύνῳ ἰδίᾳ ἐλλαμπρύνεσθαι. νομίσατε δὲ τοὺς τοιούτους τὰ μὲν δημόσια ἀδικεῖν, τὰ δὲ ἴδια ἀναλοῦν· καὶ τὸ πρᾶγμα μέγα εἶναι,

bello paululum esse recreatos, ita ut & pecuniae vi & hominum numero aucti simus; & aequum esse, haec pro nobis ipsis hic impendi, non autem pro istis viris exsulibus, qui nostrum auxilium implorant, quibus & pulchre mentiri conducit, & aliorum periculo, cum ipsi nihil nisi verba tantum afferant, aut re feliciter gesta meritam gratiam nobis non habere, aut aliqua clade accepta amicos in perniciem secum trahere. Quod si quis lubens creatus imperator, vos ad hanc navalem expeditionem hortatur, suarum tantum rerum rationem habens, praesertim si propter iuniorem aetatem imperio gerendo sit adhuc impar, ut propter sumtus quidem, quos in alendis equis facit, ab omnibus suspiciatur, propter magnitudinem vero sumtuum aliquem fructum ex hoc imperio percipiat; ne huic quidem permittatis, ut reipublicae periculo privatim fiat illustris. Existimate vero, huiusmodi cives rem quidem publicam laedere, rem vero privatam absumere. Praeterea

ἐς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους πεπόνθατε, διὰ τὸ παρὰ γνώμην αὐτῶν πρὸς ἃ ἐφοβεῖσθε τοπρῶτον, περιγεγενῆσθαι, καταφρονήσαντες, ἤδη καὶ Σικελίας ἐφίεσθε. χρὴ δὲ μὴ πρὸς τὰς τύχας τῶν ἐναντίων ἐπαίρεσθαι, ἀλλὰ τὰς διανοίας κρατήσαντας, θαῤῥεῖν· μηδὲ Λακεδαιμονίους ἄλλο τι ἡγήσασθαι ἢ διὰ τὸ αἰσχρὸν σκοπεῖν, ὅτῳ τρόπῳ ἔτι καὶ νῦν ἢν δύνωνται σφήλαντες ἡμᾶς τὸ σφέτερον ἀπρεπὲς εὖ θήσονται· ὅσῳ δὲ καὶ περὶ πλείστου, καὶ διὰ πλείστου, δόξαν ἀρετῆς μελετῶσιν, ὥστε οὐ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ Ἐγεσταίων ἡμῖν ἀνδρῶν βαρβάρων ὁ ἀγὼν, εἰ σωφρονοῦμεν, ἀλλ' ὅπως πόλιν δι' ὀλιγαρχίας ἐπιβουλεύουσαν, ὀξέως φυλαξώμεθα.

ιβ'. Καὶ μεμνῆσθαι χρὴ ἡμᾶς, ὅτι νεωστὶ ἀπὸ νόσου μεγάλης καὶ πολέμου βραχύ τι λελωφήκαμεν, ὥστε

rationi esse scimus. Id quod nunc vobis, Athenienses, erga Lacedaemonios, eorumque socios accidit, qui, quoniam praeter opinionem ipsos superastis, in illis rebus bellicis scilicet, in quibus ipsos antea formidabatis, iam illis contemtis, Siciliam etiam affectatis. Atqui propter adversariorum casus animos extollere non oportet; sed animos cohibendo, confidere: neque oportet existimare, Lacedaemonios aliud quidquam facere, quam propter acceptae cladis ignominiam speculari, quanam ratione, vel nunc quoque si possint, labefactatis nobis, suam ignominiam deleant. Quo autem studiosius, & quo diutius virtutis laudem sese exercentes venantur, eo etiam magis existimandum est, eos id agere. Quare non de Egestaeis, viris barbaris, qui sunt in Sicilia, nobis est certamen, si sapimus: sed hac de re, ut civitatem, quae per oligarchiam nostrae reipublicae, quae populari statu regitur, insidiatur, celeriter caveamus.

XII. *Debemus autem meminisse, nos nuper e gravi morbo &*

καὶ χρήμασι καὶ τοῖς σώμασιν ηὐξῆσθαι· καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἡμῶν δίκαιον ἐνθάδε [εἶναι] ἀναλοῦν, καὶ μὴ ὑπὲρ ἀνδρῶν φυγάδων τῶνδε, ἐπικουρίας δεομένων, οἷς τό, τε ψεύσασθαι καλῶς χρήσιμον, καὶ τῷ τοῦ πέλας κινδύνῳ, αὐτοὺς λόγους μόνον παρασχομένους, ἢ κατορθώσαντας, χάριν μὴ ἀξίαν εἰδέναι, ἢ πταίσαντάς που, τοὺς φίλους ξυναπολέσθαι. εἴτε τις ἄρχειν ἄσμενος αἱρεθεὶς, παραινεῖ ὑμῖν ἐκπλεῖν, τὸ ἑαυτοῦ μόνον σκοπῶν, ἄλλως τε καὶ νεώτερος ὢν [ἔτι] ἐς τὸ ἄρχειν, ὅπως θαυμασθῇ μὲν ἀπὸ τῆς ἱπποτροφίας, διὰ δὲ πολυτέλειαν, καὶ ὠφεληθῇ τι ἐκ τῆς ἀρχῆς· μηδὲ τούτῳ ἐμπαράσχητε, τῷ τῆς πόλεως κινδύνῳ ἰδίᾳ ἐλλαμπρύνεσθαι. νομίσατε δὲ τοὺς τοιούτους τὰ μὲν δημόσια ἀδικεῖν, τὰ δὲ ἴδια ἀναλοῦν· καὶ τὸ πρᾶγμα μέγα εἶναι,

bello paululum esse recreatos, ita ut & pecunias vi & hominum numero aucti simus; & aequum esse, haec pro nobis ipsis hic impendi, non autem pro istis viris exsulibus, qui nostrum auxilium implorant, quibus & pulchre mentiri conducit, & aliorum periculo, cum ipsi nihil nisi verba tantum afferant, aut re feliciter gesta meritam gratiam nobis non habere, aut aliqua clade accepta amicos in perniciem secum trahere. Quod si quis lubens creatus imperator, vos ad hanc navalem expeditionem hortatur, suarum tantum rerum rationem habens, praesertim si propter iuniorem aetatem imperio gerendo sit adhuc impar, ut propter sumtus quidem, quos in alendis equis facit, ab omnibus suspiciatur, propter magnitudinem vero sumtuum aliquem fructum ex hoc imperio percipiat; ne huic quidem permittatis, ut reipublicae periculo privatim fiat illustris. Existimate vero, huiusmodi cives rem quidem publicam laedere, rem vero privatam absumere. Praeterea

καὶ μὴ οἷον νεωτέρῳ βουλεύσασθαί τε, καὶ ὀξέως μεταχειρίσαι.

ιγ΄. Οὓς ὁρῶν ἐγὼ νῦν ἐνθάδε τῷ αὐτῷ ἀνδρὶ παρακελευστοὺς καθημένους, φοβοῦμαι, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ἀντιπαρακελεύομαι, μὴ καταισχυνθῆναι εἴτῳ τις παρακάθηται τῶνδε, ὅπως μὴ δόξῃ, ἂν μὴ ψηφίζηται πολεμεῖν, μαλακὸς εἶναι· μηδ᾽ ὅπερ ἂν αὐτοὶ πάθοιεν, δυσέρωτας εἶναι τῶν ἀπόντων, γνόντας ὅτι ἐπιθυμίᾳ μὲν ἐλάχιστα κατορθοῦνται, προνοίᾳ δὲ, πλεῖστα· ἀλλ᾽ ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὡς μέγιστον δὴ τῶν πρὶν κίνδυνον ἀναῤῥιπτούσης, ἀντιχειροτονεῖν, καὶ ψηφίζεσθαι τοὺς μὲν Σικελιώτας οἷσπερ νῦν ὅροις χρωμένους πρὸς ὑμᾶς οὐ μεμπτοῖς, τῷ τε Ἰονίῳ κόλπῳ παρὰ γῆν, ἤν τις πλέῃ, καὶ τῷ Σικελικῷ διὰ πελάγους τὰ αὑτῶν νεμομένους, καθ᾽ αὑτοὺς καὶ ξυμφέρεσθαι. τοῖς δ᾽ Ἐγε-

hoc negotium arduum esse, nec de quo adolescens consultare, quodque facile tractare possit.

XIII. *Quos cum ego nunc hic eidem viro advocatos assidere videam, metuo, & vicissim ipse quoque seniores hortor, ne, si quis ipsorum alicui horum assidet, a sententia libere dicenda pudore deterreatur, ne videatur ignavus esse, nisi bellum suo suffragio comprobarit. Ac eosdem hortor, ne eodem morbo laborent, quo ipsi adolescentes, ut absentes perdite ament, (cum sciant, cupiditate quidem, res paucissimas; providentia vero, plurimas feliciter geri) sed pro patria, quae maximum omnium superiorum periculum iam subit, sententias contrarias ferant, ac decernant, ut Sicilienses quidem iisdem finibus utentes, quibus nunc utuntur, de quibus non est quod apud vos querantur, (Ionico videlicet sinu, si quis navigando terram legat; & Siculo, si quis per altum feratur) sua possidentes, res item suas inter se com-*

σταίοις ἰδίᾳ εἰπεῖν, ἐπειδὴ ἄνευ Ἀθηναίων καὶ ξυνῆψαν πρὸς Σελινουντίους τὸν πρῶτον πόλεμον, μετὰ σφῶν αὐτῶν καὶ καταλύεσθαι. καὶ τολοιπὸν ξυμμάχους μὴ ποιεῖσθαι (ὥσπερ εἰώθαμεν) οἷς κακῶς μὲν πράξασιν ἀμυνοῦμεν, ὠφελείας δ' αὐτοὶ δεηθέντες, οὐ τευξόμεθα.

ιδ'. Καὶ σὺ, ὦ Πρύτανι, ταῦτα (εἴπερ ἡγῇ σοι προσήκειν κήδεσθαί τε τῆς πόλεως, καὶ βούλει γενέσθαι πολίτης ἀγαθὸς) ἐπιψήφιζε, καὶ γνώμας προτίθει αὖθις Ἀθηναίοις, νομίσας, εἰ ὀῤῥωδεῖς τὸ ἀναψηφίσαι, τὸ μὲν λύειν τοὺς νόμους, μὴ μετὰ τοσῶνδ' ἂν μαρτύρων αἰτίαν σχεῖν, τῆς δὲ πόλεως [κακῶς] βουλευσαμένης ἰατρὸς ἂν γενέσθαι, καὶ τὸ καλῶς ἄρξαι τοῦτ' εἶναι, ὃς ἂν τὴν πατρίδα ὠφελήσῃ ὡσπλεῖστα, ἢ ἑκὼν εἶναι μηδὲν βλάψῃ.

ponant. Item hortor, ut Egestaeis separatim respondeamus, ut, quandoquidem sine Atheniensibus primum bellum ipsi sua sponte contra Selinuntios susceperunt, id etiam ipsi sua sponte deponant. Nec posthac societatem (quemadmodum consuevimus) cum iis faciamus, quibus calamitate quidem pressis auxilium feramus; sed si nos ipsi auxilio indigeamus, impetraturi non simus.

XIV. *Tu vero Prytani, Senatus praeses, (si modo hoc ad munus tuum pertinere ducis, curare ne quid respublica detrimenti capiat, & si bonus civis esse vis) haec, quae dico, de consilii sententia confirma, & Athenienses de his iterum sententias roga, persuasum habens, si plebiscitum rescindere, & rem ad suffragia revocare, atque sententias iterum rogare reformidas, tibi, siquidem si leges solvantur, in tanta testium frequentia rem istam crimini datum non iri; sed te civitatis, quae malum consilium ceperit, medicum fore: atque id demum esse, recte magistratu fungi, si patriam quam plurimis beneficiis affeceris, aut saltem opera dedita nullum detrimentum ei attuleris.*

ιέ. Ὁ μὲν Νικίας τοιαῦτα εἶπε. τῶν δὲ Ἀθηναίων παριόντες οἱ μὲν πλεῖστοι, στρατεύειν παρῄνουν, καὶ τὰ ἐψηφισμένα μὴ λύειν· οἱ δέ τινες καὶ ἀντέλεγον. ἐνῆγε δὲ προθυμότατα τὴν στρατείαν Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, βουλόμενος τῷ τε Νικίᾳ ἐναντιοῦσθαι, ὢν καὶ ἐς τὰ ἄλλα διάφορος τὰ πολιτικὰ, καὶ ὅτι αὐτοῦ διαβόλως ἐμνήσθη, καὶ μάλιστα στρατηγῆσαί τε ἐπιθυμῶν, καὶ ἐλπίζων Σικελίαν τε δι' αὐτοῦ καὶ Καρχηδόνα λήψεσθαι· καὶ τὰ ἴδια ἅμα εὐτυχήσας, χρήμασί τε καὶ δόξῃ ὠφελήσειν. ὢν γὰρ ἐν ἀξιώματι ὑπὸ τῶν ἀστῶν, ταῖς ἐπιθυμίαις μείζοσιν ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν ἐχρῆτο, ἔς τε τὰς ἱπποτροφίας καὶ τὰς ἄλλας δαπάνας· ὅπερ καὶ καθεῖλεν ὕστερον τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν οὐχ ἥκιστα. φοβηθέντες γὰρ αὐτοῦ οἱ πολλοὶ τὸ μέγε-

XV. Atque Nicias quidem haec verba fecit. Athenienſium vero plerique, qui poſt Niciam in medium proceſſerunt, hanc expeditionem ſuſcipiendam cenſebant, nec ea reſcindenda, quae decreta eſſent. Nonnulli etiam contradicebant, eamque diſſuadebant. Hanc autem expeditionem ſummo ſtudio urgebat Alcibiades Cliniae filius, quod Niciae adverſari cuperet, tum quod ei aliis etiam in rebus ad reipublicae adminiſtrationem pertinentibus adverſarius eſſet, tum quod Nicias ſui mentionem criminoſe feciſſet, tum etiam praecipue quod imperator eſſe cuperet, & ſe, ſi imperium gereret, Siciliam atque Carthaginem capturum ſperaret: ſimul etiam ſe, ſi rem feliciter geſſiſſet, rem privatam & pecunia & gloria amplificaturum. Cum enim auctoritate inter ſuos cives emineret, maiora appetebat, quam ferre poſſent eius facultates, cum in alendis equis, tum in aliis ſumtibus faciendis. Quod etiam poſtea rem-

θος τῆς τε κατὰ τὸ ἑαυτοῦ σῶμα παρανομίας ἐς τὴν δίαιταν, καὶ τῆς διανοίας, ὧν καθ' ἓν ἕκαστον ἐν ὅτῳ γίγνοιτο ἔπρασσεν, ὡς τυραννίδος ἐπιθυμοῦντι πολέμιοι καθέστασαν. καὶ δημοσίᾳ κράτιστα διαθέντα τὰ τοῦ πολέμου, ἰδίᾳ ἕκαστοι τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ ἀχθεσθέντες, καὶ ἄλλοις ἐπιτρέψαντες, οὐ διὰ μακροῦ ἔσφηλαν τὴν πόλιν. τότε δ' οὖν παρελθὼν, τοῖς Ἀθηναίοις παρῄνει τοιάδε.

ιϛ´. ΚΑΙ προσήκει μοι μᾶλλον ἑτέρων, ὦ Ἀθηναῖοι, ἄρχειν (ἀνάγκη γὰρ ἐντεῦθεν ἄρξασθαι, ἐπειδή μου Νικίας καθήψατο) καὶ ἄξιος ἅμα νομίζω εἶναι. ὧν γὰρ πέρι ἐπιβόητός εἰμι, τοῖς μὲν προγόνοις μου καὶ ἐμοὶ δόξαν φέρει ταῦτα, τῇ δὲ πατρίδι καὶ ὠφέλειαν. οἱ γὰρ Ἕλληνες καὶ ὑπὲρ δύναμιν μείζω ἡμῶν τὴν πόλιν ἐνόμι-

publicam Athenienſium potiſſimum evertit. Multi enim metuentes eum propter corporis cultum, victuſque lautitiam, qua praeter modum & praeter patrium inſtitutum utebatur, metuentes etiam animi magnitudinem in ſingulis rebus, quaſcunque gerendas ſuſcepiſſet, ab eo, ut tyrannidem affectante, prorſus alienati ſunt. Quamvis autem publice res bellicas praeclariſſime adminiſtraſſet, privatim tamen ſinguli ſtudiis eius infenſi, aliiſque rerum bellicarum adminiſtratione commiſſa, non multo poſt rempublicam everterunt. Tunc igitur Alcibiades in medium progreſſus, haec Athenienſibus ſuaſit.

XVI. *Ego vero, Athenienſes, aio, & imperium ad me magis, quam ad ullos alios pertinere, (hinc enim me dicendi initium facere eſt neceſſe, quia Nicias me perſtrinxit) & ſimul me dignum hoc eſſe cenſeo. Nam ea, propter quae ſum celebris, maioribus quidem meis & mihi ipſi gloriam; patriae vero, utilita-*

σαν, τῷ ἐμῷ διαπρεπεῖ τῆς Ὀλυμπίαζε θεωρίας, πρότερον ἐλπίζοντες αὐτὴν καταπεπολεμῆσθαι· διότι ἅρματα μὲν ἑπτὰ καθῆκα, ὅσα οὐδείς πω ἰδιώτης πρότερον, ἐνίκησα δὲ, καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος ἐγενόμην, καὶ τἄλλα ἀξίως τῆς νίκης παρεσκευασάμην. νόμῳ μὲν γὰρ, τιμὴ τὰ τοιαῦτα, ἐκ δὲ τοῦ δρωμένου, καὶ δύναμις ἅμα ὑπονοεῖται. καὶ ὅσα αὖ ἐν τῇ πόλει χορηγίαις, ἢ ἄλλῳ τῳ λαμπρύνομαι, τοῖς μὲν ἀστοῖς φθονεῖται φύσει, πρὸς δὲ τοὺς ξένους καὶ αὕτη ἰσχὺς φαίνεται. καὶ οὐκ ἄχρηστος ἥδ' ἡ ἄνοια, ὃς ἂν τοῖς ἰδίοις τέλεσι μὴ ἑαυτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ὠφελῇ. οὐδέ γε ἄδικον, ἐφ' ἑαυτῷ μέγα φρονοῦντα μὴ ἴσον εἶναι. ἐπεὶ καὶ ὁ κακῶς πράσσων, πρὸς οὐδένα τῆς ξυμφορᾶς ἰσομοιρεῖ.

tem etiam afferunt. Graeci enim propter apparatus ſplendorem, quo ego ad ludos Olympiacos adii, noſtram rempublicam vel longe potentiorem, quam ſit re ipſa, eſſe iudicarunt, cum ipſam prius debellatam eſſe crederent: quia ſeptem currus dimiſi, quos nullus privatus unquam ante, & victor exſtiti, & ſecunda & quarta praemia tuli, & cetera apparavi pro victoriae dignitate. Haec enim & legitimum habent honorem, & ex iis, quae in huiuſmodi magnificis apparatibus fiunt, ſimul etiam noſtrae reipublicae potentia ſuſpicione & coniectura cognoſcitur. Reliquus etiam meus domeſticus ſplendor in publicis ſumtibus, aliiſve rebus, mihi quidem apud meos cives invidiam natura parit: ſed apud exteras gentes & ipſe potentiae opinionem parit. Neque vero incommodum eſt hoc hominis propoſitum, quiſquis ſuis ſumtibus non ſolum de ſe ipſo, ſed etiam de ſua patria bene meretur. Neque etiam iniquum eſt, ſi quis propter ſe ipſum, ac propter ſuas virtutes, de ſe ipſo magnifice ſentiens, ceteris par eſſe nolit: ſiquidem & is, qui premitur adverſa fortuna, nullum habet

ἀλλ' ὥσπερ δυστυχοῦντες οὐ προσαγορευόμεθα, ἐν τῷ ὁμοίῳ τὶς ἀνεχέσθω καὶ ὑπὸ τῶν εὐπραγούντων ὑπερφρονούμενος· ἢ τὰ ἴσα νέμων, τὰ ὅμοια ἀνταξιούτω. οἶδα δὲ τοὺς τοιούτους, καὶ ὅσοι ἔν τινος λαμπρότητι προέσχον, ἐν μὲν τῷ κατ' αὐτοὺς βίῳ λυπηροὺς ὄντας, τοῖς ὁμοίοις μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ, καὶ τοῖς ἄλλοις ξυνόντας· τῶν δὲ ἔπειτα ἀνθρώπων προσποίησίν τε ξυγγενείας τισὶ, καὶ μὴ οὖσαν, καταλιπόντας, καὶ ἧς ἂν ὦσι πατρίδος, ταύτῃ αὔχησιν, ὡς οὐ περὶ ἀλλοτρίων, οὐδ' ἁμαρτόντων, ἀλλ' ὡς περὶ σφετέρων τε καὶ καλὰ πραξάντων. ὧν ἐγὼ ὀρεγόμενος, καὶ διὰ ταῦτα τὰ ἴδια ἐπιβοώμενος, τὰ δημόσια σκοπεῖτε εἴτου χεῖρον μεταχειρίζω. Πελοποννήσου γὰρ τὰ δυνατώτατα ξυστήσας ἄνευ μεγάλου ὑμῖν κινδύνου καὶ δαπάνης, Λακεδαιμονίους ἐς μίαν

ſuae calamitatis ſocium. ſed quemadmodum cum calamitatibus premimur, ab aliis ne ſalutamur quidem, ſed ab omnibus contemnimur; ſic etiam quilibet de illis a fortunatis beatiſque viris ſe viciſſim contemni patiatur: aut idem aliis tribuens, idem ab aliis repetat. Scio autem, huiuſmodi homines, qui magnifice de ſe ſentiunt, & alios, quotquot in alicuius rei ſplendore antecellunt, quamdiu quidem vivunt, invidia premi, praecipue quidem a paribus; deinde vero & ab aliis, quibuſcum verſantur: poſteris vero ſummam admirationem relinquere, ita ut eorum nonnulli ius cognationis ſibi vindicent, licet nulla cognatione cum illis ſint coniuncti; & patriae, unde ſunt oriundi, gloriationem, non quaſi de alienigenis, aut iis, qui flagitioſe vixerint, ſed ut de ſuis, & qui res praeclaras geſſerint. Quarum rerum cum ego ſim deſiderio captus, & propter has res privatas ſim celebris, videte iam, an deterius ullo alio rempublicam adminiſtrem. Cum enim potentiſſimarum Peloponneſi civitatum amicitiam ſine magno aut pe-

ἡμέραν κατέστησα ἐν Μαντινείᾳ περὶ τῶν ἀπάντων ἀγωνίσασθαι. ἐξ οὗ καὶ περιγενόμενοι τῇ μάχῃ, οὐδέπω καὶ νῦν βεβαίως θαρσοῦσι.

ιζ'. Καὶ ταῦτα ἡ ἐμὴ νεότης καὶ ἄνοια παρὰ φύσιν δοκοῦσα εἶναι, ἐς τὴν Πελοποννησίων δύναμιν λόγοις τε πρέπουσιν ὡμίλησε, καὶ ὀργῇ πίστιν παρασχομένη, ἔπεισε καὶ νῦν μὴ πεφοβῆσθαι αὐτήν. ἀλλ' ἕως ἐγώ τε ἔτι ἀκμάζω μετ' αὐτῆς, καὶ ὁ Νικίας εὐτυχὴς δοκεῖ εἶναι, ἀποχρήσασθε τῇ ἑκατέρου ἡμῶν ὠφελείᾳ. καὶ τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν μὴ μεταγιγνώσκητε, ὡς ἐπὶ μεγάλην δύναμιν ἐσόμενον. ὄχλοις τε γὰρ ξυμμίκτοις πολυανδροῦσιν αἱ πόλεις, καὶ ῥᾳδίας ἔχουσι τῶν πολιτειῶν τὰς μεταβολὰς, καὶ ἐπιδοχάς. καὶ οὐδεὶς δι' αὐτὸ, ὡς περὶ οἰκείας πατρίδος, οὔτε τὰ περὶ τὸ σῶμα

riculo aut sumtu vobis conciliarim, Lacedaemonios uno die de summa rerum suarum ad Mantineam decernere coëgi. Quo ex proelio licet victores discesserint, tamen ne nunc quidem suis rebus plane confidunt.

XVII. *Haec autem mea iuventus, & amentia, quae praeter naturam videtur esse, apud potentissimas Peloponnesiorum civitates verbis decentibus utens, & familiariter cum ipsis agens, haec transegit, & animi impetu fidem faciens, effecit, ut ne nunc quidem haec amentia vobis sit extimescenda. Verum quamdiu cum hac amentia ego floreo, & Nicias felix videtur esse, utriusque nostrûm commodo libere utamini: neque sententiam de expeditione in Siciliam facienda revocetis, quasi adversus magnam potentiam sit futura. Nam urbes varia advenarum colluvie sunt frequentes, & suum statum facile mutant, & peregrinos recipiunt. Atque hac ipsa de causa nullus ipsorum tanquam pro sua patria, aut armis ad suum corpus protegendum necessariis est instructus,*

ὅπλοις ἐξήρτυται, οὔτε τὰ ἐν τῇ χώρᾳ νομίμοις κατασκευαῖς· ὅ, τι δὲ ἕκαστος ἢ ἐκ τοῦ λέγων πείθειν οἴεται, ἢ στασιάζων ἀπὸ τοῦ κοινοῦ λαβὼν, ἄλλην γῆν μὴ κατορθώσας οἰκήσειν, ταῦτα ἑτοιμάζεται. καὶ οὐκ εἰκὸς τὸν τοιοῦτον ὅμιλον οὔτε λόγου μιᾷ γνώμῃ ἀκροᾶσθαι, οὔτε ἐς τὰ ἔργα κοινῶς τρέπεσθαι· ταχὺ δ' ἂν ὡς ἕκαστοι, εἴ τι καθ' ἡδονὴν λέγοιτο, προσχωροῖεν· ἄλλως τε καὶ εἰ στασιάζουσιν, ὥσπερ πυνθανόμεθα. καὶ μὴν οὐδ' ὁπλῖται οὔτ' ἐκείνοις ὅσοι περικομποῦνται, οὔτε οἱ ἄλλοι Ἕλληνες διεφάνησαν τοσοῦτοι ὄντες, ὅσοι ἕκαστοι σφᾶς αὐτοὺς ἠρίθμουν, ἀλλὰ μέγιστον δὴ αὐτοὺς ἐψευσμένη ἡ Ἑλλὰς, μόλις ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἱκανῶς ὡπλίσθη. τά τε οὖν ἐκεῖ, ἐξ ὧν ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, τοιαῦτα, καὶ ἔτι εὐπορώτερα ἔσται. βαρβάρους τε γὰρ πολλοὺς

aut in ipsa regione usitatis apparatibus. Quidquid autem unusquisque sperat, se vel dicendo ac persuadendo impetraturum, vel seditione a se excitata ex aerario rapturum, &, nisi rem feliciter gesserit, se solum esse versurum, hoc sibi comparat. Neque verisimile est, huiusmodi turbam aut unanimi consensu verba recte monentium audire, aut communiter ad res gerendas se convertere. Celeriter aut singuli Siciliae populi, si quid dicatur, quod ipsis sit gratum, se nobis dedent; praesertim si seditione laborant, quemadmodum audimus. Quin etiam neque tot gravis armaturae milites illis sunt, quot inflatius ab ipsis praedicantur; neque etiam ceteros Graecos tot esse constat, quot singuli se ipsos esse iactabant. Sed Graecia, quae plurimum ipsos barbaros falsa suae multitudinis praedicatione iam fefellit, vix tandem in hoc bello iustum militum graviter armatorum numerum habere coepit. Rerum igitur illarum status, quantum ego sentio ex illis, quae audivi, talis est, quin etiam longe facilior erit. Nam & barbaros multos

ἕξομεν, οἳ Συρακουσίων μίσει ξυνεπιθήσονται αὐτοῖς· καὶ τὰ ἐνθάδε οὐκ ἐπικωλύσει, ἢν ὑμεῖς ὀρθῶς βουλεύησθε. οἱ γὰρ πατέρες ἡμῶν τοὺς αὐτοὺς τούτους οὕσπερ νῦν φασὶ πολεμίους ὑπολιπόντας ἂν ἡμᾶς πλεῖν, καὶ προσέτι τὸν Μῆδον ἐχθρὸν ἔχοντες, τὴν ἀρχὴν ἐκτήσαντο, οὐκ ἄλλῳ τινὶ ἢ τῇ περιουσίᾳ τοῦ ναυτικοῦ ἰσχύοντες. καὶ νῦν οὔτε ἀνέλπιστοί πω μᾶλλον Πελοποννήσιοι ἐς ἡμᾶς ἐγένοντο, εἴτε καὶ πάνυ ἔῤῥωνται, τὸ μὲν ἐς τὴν γῆν ἡμῶν ἐσβάλλειν, κἂν μὴ ἐκπλεύσωμεν, ἱκανοί εἰσι, τῷ δὲ ναυτικῷ οὐκ ἂν δύναιντο βλάπτειν. ὑπόλοιπον γὰρ ἡμῖν ἐστιν ἀντίπαλον ναυτικόν.

ιη΄. Ὥστε τί ἂν λέγοντες εἰκὸς, ἢ αὐτοὶ ἀποκνοῖμεν, ἢ πρὸς τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους σκηπτόμενοι, μὴ βοηθοῖ-

habebimus, qui propter odium, quo Syracuſanos proſequuntur, nobiſcum ipſos invadent; neque res domeſticae impedient, ſi vos recte conſultaritis. Nam maiores noſtri, quamvis hos ipſos hoſtes, quibus hic nunc relictis Nicias eiuſque fautores nos in Siciliam navigaturos praedicant, & praeterea Medos hoſtes haberent, tamen imperium, quod iam obtinemus, comparaverunt, nulla alia re, quam magnitudine claſſis, qua pollebant. Et pro praeſenti rerum ſtatu Peloponneſii nunquam ante minus ſpei de nobis ſuperandis habuerunt, etſi etiam valde firmi magniſque viribus praediti ſint. Irruptionem quidem in agrum noſtrum facere poſſunt, quamvis hanc navalem expeditionem non ſuſcipiamus; ſed claſſe nihil nobis nocere queant. nam reliqua noſtra claſſis, quae domi remanebit, eſt illorum claſſi par, & facile ipſi reſiſtere poterit.

XVIII. *Quid igitur rationi conſentaneum afferemus, cur aut nos ipſi deſidia quadam hanc expeditionem recuſemus, aut tergiverſantes, ſociis, qui illic ſunt, non ſuccurramus? quibus (quan-*

μεν; οἷς χρεὼν, ἐπειδή γε καὶ ξυνωμόσαμεν, ἐπαμύνειν, καὶ μὴ ἀντιτιθέναι, ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνοι ἡμῖν. οὐ γὰρ ἵνα δεῦρο ἀντιβοηθῶσι προσεθέμεθα αὐτοὺς, ἀλλ' ἵνα τοῖς ἐκεῖ ἐχθροῖς ἡμῶν λυπηροὶ ὄντες, δεῦρο κωλύωσιν αὐτοὺς ἐπιέναι. τήν τε ἀρχὴν οὕτως ἐκτησάμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ ὅσοι δὴ ἄλλοι ἦρξαν, παραγιγνόμενοι προθύμως τοῖς ἀεὶ ἢ βαρβάροις ἢ Ἕλλησιν ἐπικαλουμένοις. ἐπεὶ εἴγε ἡσυχάζοιεν πάντες, ἢ φιλοκρινοῖεν, οἷς χρεὼν βοηθεῖν, βραχὺ ἄν τι προσκτώμενοι αὐτῇ, περὶ αὐτῆς ἂν ταύτης μᾶλλον κινδυνεύοιμεν. τὸν γὰρ προὔχοντα οὐ μόνον ἐπιόντα τὶς ἀμύνεται, ἀλλὰ καὶ μὴ ὅπως ἔπεισι προκαταλαμβάνει. καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ταμιεύεσθαι ἐς ὅσον βουλόμεθα ἄρχειν, ἀλλ' ἀνάγκη, ἐπειδήπερ ἐν τῷδε καθέσταμεν, τοῖς μὲν ἐπιβουλεύειν, τοὺς δὲ μὴ ἀνιέναι, διὰ

doquidem vel iureiurando interposito foedus ac societatem cum illis fecimus) opem ferre oportet, nec obiicere, auxilium ipsis non esse mittendum, quod ne ipsi quidem nobis auxilium vicissim mittere possint. Neque enim ipsos nobis socios adiunximus, ut huc vicissim opem nobis ferant; sed ut illis hostibus, quos illic habemus, negotium facessentes, eos impediant, ne contra nos huc veniant. Sic enim imperium paravimus, & nos, & quotquot alii rerum potiti sunt, impigre succurrendo semper iis, qui nostrum auxilium implorarunt, sive barbari, sive Graeci essent. Nam si omnes quiescant, aut delectum habeant illorum, quibus auxilium sit ferendum, exiguam quandam agri alieni portionem ipsi nostro imperio adiungentes, de hoc ipso imperio magis periclitabimur. Quilibet enim eum, qui praepotens est, non solum contra se venientem propulsare solet; sed etiam antevertere, ne contra veniat. Neque nobis licet imperium arbitratu nostro moderari: sed necesse est, quando in hoc loco constituti sumus, & imperium habe-

τοῖς παροῦσιν ἤθεσι καὶ νόμοις, ἢν καὶ χείρω ᾖ, ἥκιστα διαφόρως πολιτεύωσι.

ιθ'. Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἀλκιβιάδης εἶπεν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἀκούσαντες ἐκείνου τε καὶ τῶν Ἐγεσταίων καὶ Λεοντίνων φυγάδων, οἳ παρελθόντες ἐδέοντό τε, καὶ τῶν ὁρκίων ὑπομιμνήσκοντες, ἱκέτευον βοηθῆσαι σφίσι, πολλῷ μᾶλλον ἢ πρότερον ὥρμηντο στρατεύειν. καὶ ὁ Νικίας γνοὺς ὅτι ἀπὸ μὲν τῶν αὐτῶν λόγων οὐκ ἂν ἔτι ἀποτρέψειε, παρασκευῆς δὲ πλήθει, εἰ πολλὴν ἐπιτάξειε, τάχ' ἂν μεταστήσειεν αὐτούς, παρελθὼν αὐτοῖς ἔλεγε τοιάδε.

κ'. ἘΠΕΙΔΗ πάντως ὁρῶ ὑμᾶς, ὦ Ἀθηναῖοι, ὡρμημένους στρατεύειν, ξυνενέγκοι μὲν ταῦτα ὡς βουλόμεθα· ἐπὶ δὲ τῷ παρόντι ἃ γιγνώσκω σημανῶ. ἐπὶ γὰρ

iam, qui praesentibus institutis, legibusque, quamvis sint deteriores, in civitatibus minime discordes vivunt.

XIX. Atque Alcibiades quidem haec dixit. Athenienses vero, cum audissent & illum, & Egestaeos & Leontinos exsules, qui in medium prodierant, & orabant, & foederis iusiurandum in memoriam Atheniensibus revocantes, precibus supplicibus ab ipsis petebant, ut opem sibi ferrent, longe maiore, quam ante, studio ad hanc expeditionem suscipiendam ferebantur. Nicias vero, cum animadvertisset, fore, ut non amplius iisdem rationibus revocaret, sed apparatus magnitudine, si magnum imperaret, fortasse ipsos de sententia deduceret, rursus in mediam concionem progressus, hunc in modum apud ipsos est locutus.

XX. Q*UONIAM vos ad hanc militiam obeundam, Athenienses, prorsus animatos video, utinam haec eum exitum habeant, quem cupimus. In praesentia tamen meam sententiam vo-*

πόλεις, ὡς ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, μέλλομεν ἰέναι μεγάλας, καὶ οὔθ' ὑπηκόους ἀλλήλων, οὔτε δεομένας μεταβολῆς, ᾗ ἂν ἐκ βιαίου τις δουλείας ἄσμενος ἐς ῥάω μετάστασιν χωροίη· οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν τὴν ἡμετέραν εἰκότως ἀντ' ἐλευθερίας προσδεξομένας, τό, τε πλῆθος, ὡς ἐν μιᾷ νήσῳ, πολλὰς τὰς Ἑλληνίδας. πλὴν γὰρ Νάξου καὶ Κατάνης (ἃς ἐλπίζω ἡμῖν κατὰ τὸ Λεοντίνων ξυγγενὲς προσέσεσθαι) ἄλλαι εἰσὶν ἑπτὰ, καὶ παρεσκευασμέναι τοῖς πᾶσιν ὁμοιοτρόπως μάλιστα τῇ ἡμετέρᾳ δυνάμει, καὶ οὐχ ἥκιστα ἐπὶ ἃς μᾶλλον πλέομεν, Σελινοῦς καὶ Συράκουσαι. πολλοὶ μὲν γὰρ ὁπλῖται ἔνεισι, καὶ τοξόται, καὶ ἀκοντισταὶ, πολλαὶ δὲ τριήρεις, καὶ ὄχλος ὁ πληρώσων αὐτάς. χρήματά τ' ἔχουσι τὰ μὲν, ἴδια, τὰ δὲ, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐστι Σελινουντίοις. Συρακουσίοις δὲ καὶ ἀπὸ βαρβάρων τινῶν ἀπαρχὴ εἰσ-

bis exponam. Etenim adversus civitates; quantum ego audiendo didici, magnas ituri sumus; quae aliarum imperio non parent, neque mutationem desiderant, qua aliqua ipsarum ex dura servitute in meliorem rerum statum transeat: & quas verisimile est suam libertatem cum nostro imperio non esse commutaturas; & quae, ut in una insula, sunt numero multae, eaeque Graecae civitates. Nam praeter Naxum & Catanam (quas propter Leontinorum cognationem ad nostras partes spero transituras) sunt aliae septem, quae rebus omnibus sunt instructae prorsus eodem modo, quo noster exercitus, praecipue vero illae, Selinus & Syracusae, adversus quas potissimum tendimus. Nam in illis sunt & multi gravis armaturae milites, & sagittarii, & iaculatores, & multae triremes, & hominum multitudo, quae illas implebit. Habent etiam pecuniam, partim privatam, partim publicam, quam cum alii, tum etiam Selinuntii in templis servant: quin etiam Syracusanis

φέρεται. ᾧ δὲ μάλιστα ἡμῶν προέχουσιν, ἵππους τε πολλοὺς κέκτηνται, καὶ σίτῳ οἰκείῳ καὶ οὐκ ἐπακτῷ χρῶνται.

κα'. Πρὸς οὖν τοιαύτην δύναμιν οὐ ναυτικῆς καὶ φαύλου στρατιᾶς μόνον δεῖ, ἀλλὰ καὶ πεζὸν πολὺν ξυμπλεῖν, εἴπερ βουλόμεθα ἄξιόν τι τῆς διανοίας δρᾷν, καὶ μὴ ὑπὸ ἱππέων πολλῶν εἴργεσθαι τῆς γῆς· ἄλλως τε καὶ εἰ ξυστῶσιν αἱ πόλεις φοβηθεῖσαι, καὶ μὴ ἀντιπαράσχωσιν ἡμῖν φίλοι τινὲς γενόμενοι ἄλλοι ἢ Ἐγεσταῖοι ᾧ ἀμυνούμεθα ἱππικόν. αἰσχρὸν δὲ βιασθέντας ἀπελθεῖν, ἢ ὕστερον ἐπιμεταπέμπεσθαι, τοπρῶτον ἀσκέπτως βουλευσαμένους. αὐτόθεν δὲ παρασκευῇ ἀξιόχρεῳ ἐπιέναι, γνόντας ὅτι πολύ τε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν μέλλομεν πλεῖν, καὶ οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ στρατευσόμενοι· καὶ οὐκ ἐν τοῖς τῇδε ὑπηκόοις ξύμμαχοι ἤλθε-

tributum a nonnullis barbaris penditur. Et, quo nobis praecipue praeſtant, magnam equorum copiam habent, & frumento domi nato, nec aliunde importato utuntur.

XXI. *Adverſus igitur talem potentiam non ſolum navalibus & infirmis copiis eſt opus; ſed etiam multum equitatum nobiſcum navigare oportet, ſi modo aliquid cogitatis dignum agere volumus, nec a magno hoſtium equitatu terra Sicula prohiberi: praeſertim ſi civitates noſtri metu conſpirent; nec ulli alii, quam Egeſtaei, amici nobis facti, equitatum, quo hoſtibus reſiſtamus, viciſſim ſuppeditent. Turpe enim eſt, nos vi repulſos diſcedere, aut poſtea novas copias arceſſere, quod primo conſilium prudens non inierimus. Sed oportet nos ex hoc ipſo loco cum firmiſſimo apparatu bellum illis inferre, & illud ſcire, nos ab agri noſtri finibus procul eſſe navigaturos, neque copias hinc educturos eodem modo, quo conſueviſtis inter civitates, quae ſunt in his re-*

τε ἐπί τινα, ὅθεν ῥᾴδιαι αἱ κομιδαὶ ἐκ τῆς Φιλίας ὧν προσέδει, ἀλλ' ἐς ἀλλοτρίαν πᾶσαν ἀπαρτήσαντες, ἐξ ἧς μηνῶν οὐδὲ τεσσάρων τῶν χειμερινῶν ἄγγελον ῥᾴδιον ἐλθεῖν.

κβ'. Ὁπλίτας τε οὖν πολλούς μοι δοκεῖ χρῆναι ἡμᾶς ἄγειν καὶ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων, τῶν τε ὑπηκόων, καὶ ἤν τινα ἐκ Πελοποννήσου δυνώμεθα ἢ πεῖσαι, ἢ μισθῷ προσαγαγέσθαι· καὶ τοξότας πολλοὺς καὶ σφενδονήτας, ὅπως πρὸς τὸ ἐκείνων ἱππικὸν ἀντέχωσι· ναυσί τε καὶ πολὺ περιεῖναι, ἵνα καὶ τὰ ἐπιτήδεια ῥᾷον ἐσκομιζώμεθα· τὸν δὲ καὶ αὐτόθεν σῖτον ἐν ὁλκάσι πυροὺς καὶ πεφρυγμένας κριθὰς ἄγειν, καὶ σιτοποιοὺς ἐκ τῶν μυλώνων πρὸς μέρος ἠναγκασμένους ἐμμίσθους, ἵνα ἤν που ὑπὸ ἀπλοίας ἀπολαμβανώμεθα, ἔχῃ ἡ στρα-

gionibus, & quae vestro imperio parent, cum iure societatis alicui bellum infertis, unde res necessarias ex agro amico facile potestis comportare: sed in agrum totum alienum, procul a domo profecturos, unde ne quatuor quidem hibernorum mensium spatio nuntius huc facile venire possit.

XXII. *Ego igitur censeo, nobiscum ducendos esse multos gravis armaturae milites, cum ex nostris civibus, tum ex nostris sociis, tum etiam ex iis, qui nostro imperio parent, & si quem alium aut verbis, aut mercede adductum nobis adiungere possumus: praeterea multos sagittarios, & funditores, ut illorum equitatui resistant. Item hostes navium numero longe superandos censeo, ut res ad victum necessarias illuc facilius importemus. frumentum etiam, triticum, inquam, & hordeum tostum, hinc navibus onerariis eo convehendum; & pistores ex pistrinis mercede conductos, qui vicissim operam pistrino dare cogantur, adducendos censeo, ut, si quo in loco tempestatibus intercepti teneamur, exer-*

τια τὰ ἐπιτήδεια. πολλὴ γὰρ οὖσα, οὐ πάσης ἔσται πόλεως ὑποδέξασθαι. τά τε ἄλλα ὅσον δυνατὸν ἑτοιμάσασθαι, καὶ μὴ ἐπὶ ἑτέροις γίγνεσθαι· μάλιστα δὲ χρήματα αὐτόθεν ὡς πλεῖστα ἔχειν. τὰ δὲ παρ' Ἐγεσταίων, ἃ λέγεται ἐκεῖ ἑτοῖμα, νομίσατε καὶ λόγῳ ἂν μάλιστα ἑτοῖμα εἶναι.

κγ'. Ἢν γὰρ αὐτοὶ ἔλθωμεν ἐνθένδε μὴ ἀντίπαλον μόνον παρασκευασάμενοι, πλήν γε πρὸς τὸ μάχιμον αὐτῶν τὸ ὁπλιτικὸν, ἀλλὰ καὶ ὑπερβάλλοντες τοῖς πᾶσι, μόλις οὕτως οἷοί τε ἐσόμεθα τῶν μὲν κρατεῖν, τὰ δὲ καὶ διασῶσαι. πόλιν τε νομίσαι χρὴ ἐν ἀλλοφύλοις καὶ πολεμίοις οἰκιοῦντας ἰέναι, οὓς πρέπει τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν κατάσχωσιν, εὐθὺς κρατεῖν τῆς γῆς· ἢ εἰδέναι ὅτι ἢν σφάλωνται, πάντα πολέμια ἕξουσιν. ὅπερ ἐγὼ φοβού-

citus res ad victum necessarias habeat. Cum enim hic exercitus futurus sit ingens, eum non quaelibet civitas excipere poterit. Ceterasque res pro viribus praeparandas, neque nostrae salutis praesidium in aliorum auxilio collocandum censeo: inprimis vero pecuniam quam plurimam hinc afferendam. nam quae ab Egestaeis praedicatur illic in promtu esse, eam verbo tenus in promtu fore putetis.

XXIII. *Nam si nos hinc discedamus cum exercitu, quem non solum hostili parem praeparaverimus, (nisi bellicoso gravis armaturae robori, quod habent) sed etiam cum eo, qui rebus omnibus longe sit instructior, quam hostilis exercitus, tamen & sic vix illas quidem in nostram potestatem redigere, has vero conservare poterimus. Existimandum autem est proficisci, ut urbem aliquam inter alienigenas ac hostes sibi vindicent: quos primo die, quo ad insulam appulerint, confestim agro potiri oportet; aut persuasum habere, nisi voti compotes fiant, fore, ut omnia habeant hostilia. Quod ego formidans, & compertum habens, oportere*

μενος, καὶ εἰδὼς πολλὰ μὲν ἡμᾶς δέον εὖ βουλεύσασθαι, ἔτι δὲ πλείω εὐτυχῆσαι (χαλεπὸν δὲ, ἀνθρώπους ὄντας) ὅτι ἐλάχιστα τῇ τύχῃ παραδοὺς ἐμαυτὸν βούλομαι ἐκπλεῖν, παρασκευῇ δὲ ἀπὸ τῶν εἰκότων ἀσφαλὴς ἐκπλεῦσαι. ταῦτα γὰρ τῇ τε ξυμπάσῃ πόλει βεβαιότατα ἡγοῦμαι, καὶ ἡμῖν τοῖς στρατευσομένοις σωτήρια. εἰ δέ τῳ ἄλλως δοκεῖ, παρίημι αὐτῷ τὴν ἀρχήν.

κδ΄. Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα εἶπε, νομίζων τοὺς Ἀθηναίους τῷ πλήθει τῶν πραγμάτων ἢ ἀποτρέψειν, ἢ εἰ ἀναγκάζοιτο στρατεύεσθαι, μάλιστα οὕτως ἀσφαλῶς ἐκπλεῦσαι. οἱ δὲ, τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν τοῦ πλοῦ οὐκ ἐξῃρέθησαν ὑπὸ τοῦ ὀχλώδους τῆς παρασκευῆς, πολὺ δὲ μᾶλλον ὥρμηντο. καὶ τοὐναντίον περιέστη αὐτῷ· εὖ τε γὰρ παραινέσαι ἔδοξε, καὶ ἀσφάλεια νῦν δὴ καὶ πολλὴ ἔσεσθαι. καὶ ἔρως ἐνέπεσε τοῖς πᾶσιν ὁμοίως ἐκπλεῦσαι.

nos de rebus istis saepius & recte consultare, ac multo magis rem feliciter gerere, (quod arduum est, quia sumus homines) ad hanc expeditionem proficisci volo, quam minimum memet fortunae committens; sed apparatu munitus, ut rationi consentaneum videtur, hinc discedere volo. Haec enim & universae reipublicae tutissima, & nobis ad militiam profecturis salutaria fore duco. Quod si quis aliter sentiat, huic ego magistratu cedo.

XXIV. Atque Nicias quidem haec dixit, sperans, se vel rerum multitudine de sententia deducturum; vel si ad hanc expeditionem ipse proficisci cogeretur, sic saltem se tuto profecturum. Illi vero hanc huius expeditionis cupiditatem ex animis non expulerunt, quamvis tanti apparatus difficultas ipsis proponeretur; sed multo magis incitati sunt. Et res ipsi cessit aliter, ac sperabat. Nam & ipse bonum consilium dedisse, & res hoc modo tutissima fore videba-

τοῖς μὲν γὰρ πρεσβυτέροις, ὡς ἢ καταστρεψομένοις ἐφ' ἃ ἔπλεον, ἢ οὐδὲν ἂν σφαλεῖσαν μεγάλην δύναμιν· τοῖς δ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ, τῆς τε ἀπούσης πόθῳ ὄψεως καὶ θεωρίας, καὶ εὐέλπιδες ὄντες σωθήσεσθαι· ὁ δὲ πολὺς ὅμιλος, καὶ στρατιώτης, ἔν τε τῷ παρόντι ἀργύριον οἴσειν, καὶ προσκτήσασθαι δύναμιν, ὅθεν ἀίδιον μισθοφορὰν ὑπάρξειν. ὥστε διὰ τὴν ἄγαν τῶν πλειόνων ἐπιθυμίαν, εἴτῳ ἄρα καὶ μὴ ἤρεσκε, δεδιὼς μὴ ἀντιχειροτονῶν, κακόνους δόξειεν εἶναι τῇ πόλει, ἡσυχίαν ἦγε.

κέ. Καὶ τέλος παρελθών τις τῶν Ἀθηναίων καὶ παρακαλέσας τὸν Νικίαν, οὐκ ἔφη χρῆναι προφασίζεσθαι, οὐδὲ διαμέλλειν, ἀλλ' ἐναντίον ἁπάντων ἤδη λέ-

tur. Et navigandi desiderium omnes pariter invasit. Ac seniores quidem, quod vel in suam potestatem se redacturos sperarent ea, ad quae pergerent, vel saltem exercitum, qui tantus esset, nullam cladem accepturum. Illos vero, qui erant aetate integra, quod peregrinam regionem visere & spectare cuperent, & bonam spem animo conciperent, fore, ut incolumes salvique reverterentur. Ingens vero militum turba proficisci cupiebat, sperans, se & in praesentia pecuniam accepturam, & imperium amplificaturam, unde perpetuum stipendium sibi suppeditaturum credebat. Quamobrem propter nimiam pluris habendi cupiditatem, si cui forte res ista minus placebat, veritus, ne ceteris refragando reipublicae malevolus esse videretur, silentium agebat.

XXV. Tandem vero quidam ex Atheniensibus in medium progressus, & Niciam adhortatus, dixit, non oportere amplius eum tergiversari, atque cunctari; sed in omnium conspectu iam declarare, quemnam apparatum

γειν ἥν τινα αὐτῷ παρασκευὴν Ἀθηναῖοι ψηφίσωνται. ὁ δὲ, ἄκων μὲν εἶπεν ὅτι καὶ μετὰ τῶν ξυναρχόντων καθ' ἡσυχίαν μᾶλλον βουλεύσοιτο· ὅσα μέντοι ἤδη δοκεῖν αὐτῷ, τριήρεσι μὲν οὐκ ἔλασσον ἢ ἑκατὸν πλευστέα εἶναι. αὐτῶν δ' Ἀθηναίων ἔσεσθαι ὁπλιταγωγοὺς ὅσαι ἂν δοκῶσι, καὶ ἄλλας ἐκ τῶν ξυμμάχων μεταπεμπτέας εἶναι. ὁπλίταις δὲ τοῖς ξύμπασιν Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων, πεντακισχιλίων μὲν οὐκ ἐλάσσοσιν, ἢν δέ τι δύνωνται, καὶ πλείοσι. τὴν δὲ ἄλλην παρασκευὴν ὡς κατὰ λόγον, καὶ τοξοτῶν τῶν αὐτόθεν, καὶ ἐκ Κρήτης, καὶ σφενδονητῶν, καὶ ἤν τι ἄλλο πρέπον δοκῇ εἶναι, ἑτοιμασάμενοι ἄξειν.

κϛʹ. Ἀκούσαντες δ' οἱ Ἀθηναῖοι, ἐψηφίσαντο εὐθὺς αὐτοκράτορας εἶναι, καὶ περὶ στρατιᾶς πλήθους καὶ περὶ

ab Athenienſibus ſibi decerni vellet. Ille vero invitus dixit, ſe cum collegis per otium hac de re accuratius conſultaturum. Quantum tamen iudicare poterat, non paucioribus, quam centum triremibus, in praeſentia navigandum cenſebat. Navium autem Atticarum milites vehentium numerum tantum fore, quantus ipſis videretur, aliaſque ex ſociis arceſſendas. Univerſorum autem gravis armaturae militum, tam Athenienſium, quam ſociorum numerum, non minorem quidem, quam quinque millium, ſed ampliorem etiam, ſi poſſent, mittendum cenſebat. Reliquum vero apparatum, pro exercitus magnitudine, & ſagittariorum illinc & ex Creta aſſumtorum, & funditorum, & ſi quid aliud opportunum eſſe videretur, praeparaturos & ducturos.

XXVI. Cum autem Athenienſes haec audiſſent, confeſtim ipſis imperatoribus ſummam imperii poteſtatem facto

τοῦ παντὸς πλοῦ τοὺς στρατηγοὺς πράσσειν ᾗ ἂν αὐτοῖς δοκῇ ἄριστα εἶναι Ἀθηναίοις. καὶ μετὰ ταῦτα ἡ παρασκευὴ ἐγίγνετο· καὶ ἔς τε τοὺς ξυμμάχους ἔπεμπον, καὶ αὐτόθεν καταλόγους ἐποιοῦντο. ἄρτι δ' ἀνειλήφει ἡ πόλις ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς νόσου καὶ τοῦ ξυνεχοῦς πολέμου, ἔς τε ἡλικίας πλῆθος ἐπιγεγενημένης, καὶ ἐς χρημάτων ἄθροισιν, διὰ τὴν ἐκεχειρίαν. ὥστε ῥᾷον πάντα ἐπορίζετο. καὶ οἱ μὲν ἐν παρασκευῇ ἦσαν.

Bell. Pelop. an. 17. Olymp. 91. 1. U. C. Vatr. 339. Maii 9.

κζ'. Ἐν δὲ τούτῳ ὅσοι Ἑρμαῖ ἦσαν λίθινοι ἐν τῇ πόλει τῇ Ἀθηναίων (εἰσὶ δὲ, κατὰ τὸ ἐπιχώριον, ἡ τετράγωνος ἐργασία, πολλοὶ καὶ ἐν ἰδίοις προθύροις καὶ ἐν ἱεροῖς) μιᾷ νυκτὶ οἱ πλεῖστοι περιεκόπησαν τὰ πρόσωπα. καὶ τοὺς δράσαντας ᾔδει οὐδεὶς, ἀλλὰ μεγάλοις

decreto dederunt, ut arbitratu suo & de copiarum numero, & de universae navigationis ratione transigerent, prout ipsis ex usu reipublicae Atheniensis maxime fore videretur. Post haec autem hic apparatus parari coepit. Et cum ad socios mittebant, tum etiam ex suo ipsorum agro milites conscribebant. Iam enim civitas & a morbo & ab assiduo bello se recreaverat, ita ut & civium aetate militari praeditorum, post morbum natorum, numero floreret, & pecunia coacta abundaret, propter inducias. Quamobrem omnia facilius suppeditabantur. Atque hi quidem in apparatu erant.

XXVII. Interea vero quotquot lapidea Mercurii simulacra Athenis erant, (ritu autem patrio multa cum in privatarum aedium vestibulis, tum in templis erant, opus ex lapide quadrato) una eademque nocte pleraque vultu circumcisa fuerunt. Cuius facinoris auctores nullus sciebat: sed isti magnis praemiis pro indicio publice propositis quae-

μηνύτροις δημοσίᾳ οὗτοί τε ἐζητοῦντο, καὶ προσέτι ἐψηφίσαντο, καὶ εἴτις ἄλλο τι οἶδεν ἀσέβημα γεγενημένον, μηνύειν ἀδεῶς τὸν βουλόμενον καὶ ἀστῶν καὶ ξένων καὶ δούλων. καὶ τὸ πρᾶγμα μειζόνως ἐλάμβανον. τοῦ τε γὰρ ἔκπλου οἰωνὸς ἐδόκει εἶναι, καὶ ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ ἅμα νεωτέρων πραγμάτων καὶ δήμου καταλύσεως γεγενῆσθαι.

κη΄. Μηνύεται οὖν ἀπὸ μετοίκων τέ τινων καὶ ἀκολούθων, περὶ μὲν τῶν Ἑρμῶν οὐδὲν, ἄλλων δὲ ἀγαλμάτων περικοπαί τινες πρότερον ὑπὸ νεωτέρων μετὰ παιδιᾶς καὶ οἴνου γεγενημέναι, καὶ τὰ μυστήρια ἅμα ὡς ποιῆται ἐν οἰκίαις ἐφ' ὕβρει. ὧν καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπῃτιῶντο, καὶ αὐτὰ ὑπολαμβάνοντες οἱ μάλιστα τῷ Ἀλκιβιάδῃ ἀχθόμενοι, ἐμποδὼν ὄντι σφίσιν αὐτοῖς μὴ τοῦ δήμου βεβαίως προεστάναι, καὶ νομίσαντες, εἰ αὐ-

rebantur: praeterea Athenienſes decreverunt ac edixerunt, ut, ſi quis aliquod aliud piaculum admiſſum ſciret, quilibet, ſive civis, ſive peregrinus, ſive ſervus, hoc ſine timore indicaret. Hoc autem facinus atrocius eſſe iudicabant. Huius enim expeditionis malum omen eſſe videbatur; ſimul etiam hoc per coniurationem factum fuiſſe videbatur, rerum novandarum, ſtatuſque popularis evertendi cauſa.

XXVIII. A quibuſdam igitur inquilinis & famulis, de Mercurii quidem ſimulacris nihil indicatum eſt: ſed de quibuſdam aliis ſtatuis ab adoleſcentibus per luſum ac temulentiam iampridem conciſis; ſimul etiam de ſacris arcanis, quae per contemtionem domi fiebant. Quarum rerum etiam Alcibiadem inſimulabant. Qui autem Alcibiadi maxime infenſi erant, quod ipſis impedimento eſſet, quo minus in adminiſtranda republica principem locum conſtanter ob-

τὸν ἐξελάσειαν, πρῶτοι ἂν εἶναι, ἐμεγάλυνον, καὶ ἐβόων ὡς ἐπὶ δήμου καταλύσει τά τε μυστικὰ καὶ ἡ τῶν Ἑρμῶν περικοπὴ γένοιτο· καὶ οὐδὲν εἴη αὐτῶν ὅ, τι οὐ μετ᾽ ἐκείνου ἐπράχθη· ἐπιλέγοντες τεκμήρια, τὴν ἄλλην αὐτοῦ ἐς τὰ ἐπιτηδεύματα οὐ δημοτικὴν παρανομίαν.

κθ′. Ὁ δ᾽ ἔν τε τῷ παρόντι πρὸς τὰ μηνύματα ἀπελογεῖτο, καὶ ἕτοιμος ἦν, πρὶν ἐκπλεῖν κρίνεσθαι εἴτι τούτων εἰργασμένος ἦν· (ἤδη γὰρ καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἐπεπόριστο) καὶ εἰ μὲν τούτων τὶ εἴργαστο, δίκην δοῦναι· εἰ δ᾽ ἀπολυθείη, ἄρχειν. καὶ ἐπεμαρτύρετο μὴ ἀπόντος περὶ αὐτοῦ διαβολὰς ἀποδέχεσθαι, ἀλλ᾽ ἤδη ἀποκτείνειν, εἰ ἀδικεῖ· καὶ ὅτι σωφρονέστερον εἴη μὴ

tinerent, haec indicia ac crimina excipientes, & existimantes, si eum expulissent, se reipublicae principes futuros, rem exaggerabant, vociferabanturque, ad popularis status eversionem spectare, tum quod illa mystica & arcana sacra domi per Deorum contemtionem facta fuissent, tum etiam, quod Mercurii simulacra concisa fuissent: eorumque nihil sine illo factum esse dicebant: addentes argumenta, quibus probarent, hoc facinus ab eo perpetratum, reliquam vitae licentiam, qua in victu cultuque corporis praeter patrium & populare institutum utebatur.

XXIX. Ille vero & in praesentia adversus indicia se purgabat, & antequam discederet, ad causam dicendam & ad iudicium subeundum paratus erat, si quid horum admisisset. (iam enim quae ad illum apparatum spectabant, collata & praeparata erant) & si quid horum commisisset, ad poenas dandas erat paratus: sin absolutus fuisset, ad imperium gerendum, quod ipsi decretum fuerat. Et obtestabatur, ne de se absente crimina reciperent; sed iam,

μετὰ τοιαύτης αἰτίας, πρὶν διαγνῶσι, πέμπειν αὐτὸν ἐπὶ τοσούτῳ στρατεύματι. οἱ δ' ἐχθροὶ, δεδιότες, τό, τε στράτευμα μὴ εὔνουν ἔχῃ, ἢν ἤδη ἀγωνίζηται, ὅ, τε δῆμος μὴ μαλακίζηται θεραπεύων, ὅτι δι' ἐκεῖνόν οἵ τ' Ἀργεῖοι ξυνεστράτευον καὶ τῶν Μαντινέων τινὲς, ἀπέτρεπον καὶ ἀπέσπευδον, ἄλλους ῥήτορας ἐνιέντες, οἳ ἔλεγον νῦν μὲν πλεῖν αὐτὸν, καὶ μὴ κατασχεῖν τὴν ἀναγωγὴν, ἐλθόντα δὲ, κρίνεσθαι ἐν ἡμέραις ῥηταῖς· βουλόμενοι ἐκ μείζονος διαβολῆς, ἣν ἔμελλον ῥᾷον αὐτοῦ ἀπόντος ποριεῖν, μετάπεμπτον κομισθέντα αὐτὸν ἀγωνίσασθαι. καὶ ἔδοξε πλεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην.

λ'. Μετὰ δὲ ταῦτα, θέρους μεσοῦντος ἤδη, ἡ ἀναγωγὴ ἐγίγνετο ἐς τὴν Σικελίαν· τῶν μὲν οὖν ξυμμάχων τοῖς πλείστοις, καὶ ταῖς σιταγωγοῖς ὁλκάσι, καὶ τοῖς Post Iun. 8.

si deliquisset, morte mulctarent. Et sapientius esse dicebat, ne se talis criminis reum, priusquam causam cognovissent, tanti exercitus imperatorem mitterent. Sed eius inimici, veriti, ne, si iàm certaret, ac iudicium subiret, exercitum sibi benevolum haberet, neve plebs, eius habens rationem, animo remissiore esset, quod propter ipsum & Argivi & ex Mantineis nonnulli ad hanc expeditionem cum eo proficiscerentur, hoc dissuadebant, & populum deterrebant, submissis aliis oratoribus, qui dicebant, tunc quidem ipsi navigandum esse, neque profectionem retardandam, sed reversum ad diem dictam iudicium subiturum: volebant enim eum maiore cum invidia, quam ipsi absenti facilius conflaturi erant, revocatum & reversum iudicio contendere. Quare placuit, ut Alcibiades abiret.

XXX. Postea vero, aestate iam media, classis portu solvens in Siciliam navigare coepit. Plerisque autem so-

πλοίοις, καὶ ὅση ἄλλη παρασκευὴ ξυνείπετο, πρότερον εἴρητο ἐς Κέρκυραν ξυλλέγεσθαι, ὡς ἐκεῖθεν ἀθρόοις ἐπὶ τὴν ἄκραν Ἰαπυγίαν τὸν Ἰόνιον διαβαλοῦσιν. αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι, καὶ εἴ τινες τῶν ξυμμάχων παρῆσαν, ἐς τὸν Πειραιᾶ καταβάντες, ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ ἅμα ἕῳ ἐπλήρουν τὰς ναῦς, ὡς ἀναξόμενοι. ξυγκατέβη δὲ καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος ἅπας, ὡς εἰπεῖν, ὁ ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀστῶν καὶ ξένων· οἱ μὲν ἐπιχώριοι, τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἕκαστοι προπέμποντες, οἱ μὲν, ἑταίρους, οἱ δὲ, ξυγγενεῖς, οἱ δὲ, υἱεῖς· καὶ μετ' ἐλπίδος τε ἅμα ἰόντες καὶ ὀλοφυρμῶν, τὰ μὲν, ὡς κτήσοιντο, τοὺς δ' εἴποτε ὄψοιντο· ἐνθυμούμενοι ὅσον πλοῦν ἐκ τῆς σφετέρας ἀπεστέλλοντο.

ciis, & onerariis navibus commeatum vecturis, & minoribus navigiis, & quicunque praeterea apparatus comitabatur, ante praeceptum fuerat, ut Corcyram convenirent, ut illinc omnes ſimul Ionium ad Iapygiam promontorium tranſmitterent. Ipſi autem Athenienſes, & ſi qui ſociorum aderant, cum ad dictam diem in Piraeeum deſcendiſſent, primo diluculo naves implere coeperunt, ut in altum ferrentur. cum quibus una deſcendit omnis, prope dixerim, turba, quae in urbe erat, tum civium, tum peregrinorum. Et ipſi quidem Atticae regionis incolae, ut ſuos quique proſequerentur: alii quidem ſodales, alii vero cognatos, alii vero filios. Et cum ſpe pariter ac lamentis eos proſequebantur: ſpe quidem, quod res illas Siculas in ſuam poteſtatem redactum iri ſperarent; lamentis vero, quod dubitarent, an unquam amplius ſuos illuc euntes eſſent viſuri: quia ſecum ipſi reputabant, quam procul ab agri ſui finibus mitterentur.

λα'. Καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, ὡς ἤδη ἔμελλον μετὰ κινδύνων ἀλλήλους ἀπολιπεῖν, μᾶλλον αὐτοὺς ἐσῄει τὰ δεινὰ ἢ ὅτε ἐψηφίζοντο πλεῖν· ὅμως δὲ τῇ παρούσῃ ῥώμῃ διὰ τὸ πλῆθος ἑκάστων ὧν ἑώρων, τῇ ὄψει ἀνεθάρσουν. οἱ δὲ ξένοι, καὶ ὁ ἄλλος ὄχλος κατὰ θέαν ἧκεν, ὡς ἐπὶ ἀξιόχρεων καὶ ἄπιστον διάνοιαν. παρασκευὴ γὰρ αὕτη πρώτη ἐκπλεύσασα μιᾶς πόλεως δυνάμει Ἑλληνικῇ, πολυτελεστάτη δὴ καὶ εὐπρεπεστάτη τῶν εἰς ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐγένετο. ἀριθμῷ δὲ νεῶν, καὶ ὁπλιτῶν, καὶ ἡ ἐς Ἐπίδαυρον μετὰ Περικλέους, καὶ ἡ αὐτὴ ἐς Ποτίδαιαν μετὰ Ἅγνωνος οὐκ ἐλάσσων ἦν. τετράκις γὰρ χίλιοι ὁπλῖται αὐτῶν Ἀθηναίων, καὶ τριακόσιοι ἱππεῖς, καὶ τριήρεις ἑκατὸν, καὶ Λεσβίων καὶ Χίων πεντήκοντα, καὶ

XXXI. Et in praeſentia, cum alii alios cum periculis iam mutuo relicturi eſſent, pericula tunc in mentem ipſis magis veniebant, quam cum hanc expeditionem decernebant: verumtamen propter praeſentem potentiam, & multitudinem rerum ſingularum, quas in hoc apparatu cernebant, harum ſpectaculo animos recolligebant. Peregrini vero, & cetera multitudo ad ſpectaculum perrexit, ut ad rem viſu dignam, ac opinione maiorem. Hic enim apparatus, qui primus ex una civitate cum Graecorum copiis profectus eſt, ſumtuoſiſſimus atque magnificentiſſimus fuit omnium, qui ad illam diem ex Graecis civitatibus emiſſi fuerunt. Nam navium & gravis armaturae militum numero, & ille apparatus, qui cum Pericle in agrum Epidaurium miſſus eſt, & alter ille, qui cum Agnone ad Potidaeam miſſus eſt, non erat inferior hoc apparatu. Nam in illo erant ex ipſis Athenienſibus quatuor millia militum graviter armatorum, & trecenti equites, & centum trire-

ξύμμαχοι ἔτι πολλοὶ ξυνέπλευσαν. ἀλλὰ ἐπί τε βραχεῖ πλῷ ὡρμήθησαν, καὶ παρασκευῇ φαύλῃ. οὗτος δὲ ὁ στόλος, ὡς χρόνιός τε ἐσόμενος, καὶ κατ' ἀμφότερα, οὗ ἂν δέῃ, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ ἅμα ἐξαρτυθεὶς, τὸ μὲν ναυτικὸν μεγάλαις δαπάναις τῶν τε τριηράρχων καὶ τῆς πόλεως ἐκπονηθὲν, τοῦ μὲν δημοσίου δραχμὴν τῆς ἡμέρας τῷ ναύτῃ ἑκάστῳ διδόντος, καὶ ναῦς παρασχόντος κενὰς, ἑξήκοντα μὲν ταχείας, τεσσαράκοντα δὲ ὁπλιταγωγοὺς, καὶ ὑπηρεσίας ταύταις τὰς κρατίστας τῶν τριηράρχων, ἐπιφοράς τε, πρὸς τῷ ἐκ δημοσίου μισθῷ, διδόντων τοῖς θρανίταις τῶν ναυτῶν καὶ ταῖς ὑπηρεσίαις, καὶ τἄλλα σημείοις καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι χρησαμένων, καὶ ἐς τὰ μακρότατα προθυμηθέντος ἑνὸς ἑκά-

mes, & Lesbiorum átque Chiorum quinquaginta, praeterea multi socii ad eandem expeditionem cum illis proficiscebantur. Sed Pericles & Agnon in brevem expeditionem, & cum tenui apparatu profecti sunt. Sed haec expeditio, quippe quod diuturna futura esset, utraque ratione, utra opus ei fuisset, & navibus simul & peditatu erat instructa. Et classis quidem magnis trierarchorum & reipublicae sumtibus erat laboriose parata. Nam respublica quidem singulas drachmas singulis nautis quotidie dabat, & naves inanes sexaginta quidem veloces, quadraginta vero ad gravis armaturae milites vehendos suppeditarat. Trierarchi vero praestantissimos ministros his, & praeter publicum stipendium etiam extraordinarium de suis privatis fortunis dabant illis nautis, qui Thranitae vocantur, & praestantissimis navium ministris. Et ceteris etiam in rebus, signis & artificiis sumtuosis instruxerant; & eorum unusquisque summum studium ad hoc adhibue-

στου, ὅπως αὐτῷ τινι εὐπρεπείᾳ τε ἡ ναῦς μάλιστα προέξει, καὶ τῷ ταχυναυτεῖν. τὸ δὲ πεζὸν καταλόγοις τε χρηστοῖς ἐκκριθὲν, καὶ ὅπλων καὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα σκευῶν μεγάλῃ σπουδῇ πρὸς ἀλλήλους ἁμιλληθέν. ξυνέβη δὲ πρός τε σφᾶς αὐτοὺς ἅμα ἔριν γενέσθαι, ᾧ τις ἕκαστος προσετάχθη, καὶ ἐς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἐπίδειξιν μᾶλλον εἰκασθῆναι τῆς δυνάμεως καὶ ἐξουσίας, ἢ ἐπὶ πολεμίους παρασκευήν. εἰ γάρ τις ἐλογίσατο τήν τε τῆς πόλεως ἀνάλωσιν δημοσίαν, καὶ τῶν στρατευομένων τὴν ἰδίαν, τῆς μὲν πόλεως, ὅσα τε ἤδη προσετετελέκει, καὶ ἃ ἔχοντας τοὺς στρατηγοὺς ἀπέστελλε· τῶν δὲ ἰδιωτῶν, ἅ, τε περὶ τὸ σῶμά τις καὶ τριήραρχος ἐς τὴν ναῦν ἀναλώκει, καὶ ὅσα ἔτι ἔμελλεν ἀναλώσειν· χωρὶς δ' ἃ εἰκὸς ἦν, καὶ ἄνευ τοῦ ἐκ δημο-

rat, ut ſua navis inter ceteras & aliquo decore & celeritate longe praeſtaret. Peditatus vero conſcriptus fuerat delectu accuratiſſime habito, & magno ſtudio inter ſe certaverant armorum & veſtitus elegantia. Contigit autem, ut ſimul & illi inter ſe certarent de illa re, quae unicuique fuerat aſſignata; & apud ceteros Graecos hoc potentiae potius ac magnarum opum oſtentatio videretur, quam adverſus hoſtem apparatus. Si quis enim rationem iniiſſet & ſumtuum, quos civitas publice & unuſquiſque militum privatim fecerat, tum ea, quae civitas iam ante erogaverat, tum ea, quae imperatoribus, quos mittebat, ſecum abſportanda dederat, tum etiam ea, quae unuſquiſque privatorum in corporis cultum, & Trierarchus in ſuam navem impenderat, aut quae praeterea in poſterum erat impenſurus: praeter ea, quae veriſimile erat unumquemque, praeter publicum ſtipendium, praeparaſſe

σίου μισθοῦ, πάντα τινὰ παρασκευάσασθαι ἐφόδιον· ὡς ἐπὶ χρόνιον στρατείαν· καὶ ὅσα ἐπὶ μεταβολῇ τις ἢ στρατιώτης ἢ ἔμπορος ἔχων ἔπλει· πολλὰ ἂν τάλαντα εὑρέθη ἐκ τῆς πόλεως τὰ πάντα ἐξαγόμενα. καὶ ὁ στόλος οὐχ ἧσσον τόλμης τε θάμβει καὶ ὄψεως λαμπρότητι περιβόητος ἐγένετο, ἢ στρατιᾶς πρὸς οὓς ἐπῄεσαν ὑπερβολῇ, καὶ ὅτι μέγιστος ἤδη διάπλους ἀπὸ τῆς οἰκείας, καὶ ἐπὶ μεγίστῃ ἐλπίδι τῶν μελλόντων, πρὸς τὰ ὑπάρχοντα ἐπεχειρήθη.

λβʹ. Ἐπειδὴ δὲ αἱ νῆες πλήρεις ἦσαν, καὶ ἐσέκειτο πάντα ἤδη ὅσα ἔχοντες ἔμελλον ἀνάξεσθαι, τῇ μὲν σάλπιγγι σιωπὴ ὑπεσημάνθη, εὐχὰς δὲ τὰς νομιζομένας πρὸ τῆς ἀναγωγῆς, οὐ κατὰ ναῦν ἑκάστην, ξύμπαντες δὲ ὑπὸ κήρυκος ἐποιοῦντο· κρατῆράς τε κεράσαντες παρ'

viatici caufa, quippe quod ad diuturnam militiam iturus effet; item quaecunque vel miles, vel mercator negotiationis gratia fecum tulit: is profecto permultorum talentorum fummam ex urbe tunc exportatam fuiffe comperiffet. Haec igitur expeditio non minus ob admirandam audaciam, & fpectaculi fplendorem, quam ob exercitus magnitudinem celebris fuit apud eos, adverfus quos proficifcebantur: praeterea, quod haec navigatio ab agro domeftico longiffime, & rerum adipifcendarum propofita fpe longe maiori, quam praefentes ipforum opes ferrent, tunc fufcepta fuiffet.

XXXII. Cum autem naves viris impletae fuerunt, omniaque iam impofita, quae fecum erant laturi, tuba filentium indictum eft; & ante profectionem, non in fingulis navibus, fed univerfi per praeconis vocem vota folemnia nuncuparunt: & crateras mifcentes, in aureis ar-

ἅπαν τὸ στράτευμα, καὶ ἐκπώμασι χρυσοῖς τε καὶ ἀργυροῖς οἵ τε ἐπιβάται καὶ οἱ ἄρχοντες σπένδοντες· ξυνεπεύχοντο δὲ καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος ὁ ἐκ τῆς γῆς, τῶν τε πολιτῶν, καὶ εἴτις ἄλλος εὔνους παρῆν σφίσι. παιωνίσαντες δὲ, καὶ τελεώσαντες τὰς σπονδὰς, ἀνήγοντο. καὶ ἐπὶ κέρως τοπρῶτον ἐκπλεύσαντες, ἅμιλλαν ἤδη μέχρι Αἰγίνης ἐποιοῦντο· καὶ οἱ μὲν, ἐς τὴν Κέρκυραν, ἔνθαπερ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα τῶν ξυμμάχων ξυνελέγετο, ἠπείγοντο ἀφικέσθαι· ἐς δὲ τὰς Συρακούσας ἠγγέλλετο μὲν πολλαχόθεν τὰ περὶ τοῦ ἐπίπλου, οὐ μέντοι ἐπιστεύετο ἐπὶ πολὺν χρόνον οὐδέν. ἀλλὰ καὶ γενομένης ἐκκλησίας, ἐλέχθησαν τοιοίδε λόγοι ἀπό τε ἄλλων, τῶν μὲν, πιστευόντων τὰ περὶ τῆς στρατείας τῆς τῶν Ἀθηναίων, τῶν δὲ, τὰ ἐναντία λεγόντων· καὶ Ἑρμο-

genteisque poculis cum navium defensores, tum ipsi duces libarunt. simul autem vota faciebat & cetera turba, quae erat in terra, tam civium, quam aliorum etiam, si quis benevolus ipsis aderat. Cum autem paeana cecinissent, & libationes peregissent, e portu solventes in altum vela fecerunt. Atque primum longa navium serie navigantes, iam ad Aeginam usque cursum certatim tenuerunt. Atque hi quidem Corcyram, quo & reliquus sociorum exercitus conveniebat, pervenire properabant. Syracusas vero ex variis quidem locis nuntii de infesto huius classis adventu afferebantur: sed tamen diu nihil horum creditum est. Quin etiam, convocata concione, huiusmodi sententiae dictae fuerunt cum ab aliis, (quorum alii quidem credebant, vera esse, quae de Atheniensium expeditione nuntiabantur, alii vero contraria dicebant) tum etiam ab Hermocrate Hermonis filio, qui in medium progressus,

κράτης ὁ Ἕρμωνος παρελθὼν, αὐτοῖς, ὡς σαφῶς οἰόμενος εἰδέναι τὰ περὶ αὐτῶν, ἔλεγε, καὶ παρῄνει τοιάδε.

λγ΄. ΑΠΙΣΤΑ μὲν ἴσως, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τινὲς, δόξω ὑμῖν περὶ τοῦ ἐπίπλου τῆς ἀληθείας λέγειν. καὶ γιγνώσκω ὅτι οἱ τὰ μὴ πιστὰ δοκοῦντα εἶναι ἢ λέγοντες, ἢ ἀπαγγέλλοντες, οὐ μόνον οὐ πείθουσιν, ἀλλὰ καὶ ἄφρονες δοκοῦσιν εἶναι. ὅμως δὲ οὐ καταφοβηθεὶς ἐπισχήσω, κινδυνευούσης τῆς πόλεως· πείθων γε ἐμαυτὸν, σαφέστερόν τι ἑτέρου εἰδὼς, λέγειν. Ἀθηναῖοι γὰρ ἐφ᾽ ἡμᾶς (ὃ πάνυ θαυμάζετε) πολλῇ στρατιᾷ ὥρμηνται καὶ ναυτικῇ καὶ πεζικῇ· πρόφασιν μὲν, Ἐγεσταίων ξυμμαχίᾳ, καὶ Λεοντίνων κατοικίσει, τὸ δὲ ἀληθὲς, Σικελίας ἐπιθυμίᾳ, μάλιστα δὲ τῆς ἡμετέρας πόλεως· ἡγούμενοι, εἰ ταύτην σχοῖεν, ῥᾳδίως καὶ τἄλλα ἕξειν. ὡς οὖν ἐν τάχει παρεσομένων, ὁρᾶτε ἀπὸ τῶν ὑπαρχόν-

quippe persuasum haberet, se plane scire, quae de illis rebus ferebantur, ipsis haec dixit, ac suasit.

XXXIII. *INCREDIBILIA quidem, quemadmodum & alii nonnulli, forsitan & ego apud vos de certissimo classis hostilis adventu dicere videbor. Illud autem probe novi, eos, qui vel dicunt, vel nuntiant res, quae fidem superant, non solum non persuadere, verum etiam amentes videri. Verumtamen, cum reipublicae periculum impendeat, non idcirco deterritus abstinebo: quia persuasum habeo, me aliquid exploratius dicturum, quam quemvis alium, quod hoc sciam. Athenienses enim adversus nos (quod vehementer admiramini) cum ingenti exercitu & navali & pedestri veniunt: hoc quidem praetextu, ut Egestaeis sociis auxilium ferant, & Leontinos in suas sedes restituant; sed re vera, Siciliae, praecipue vero nostrae urbis cupiditate, existimantes, si hanc obtineant, se ceteras etiam Siciliae partes facile obtentu-*

των ὅτῳ τρόπῳ κάλλιστα ἀμυνεῖσθε αὐτοὺς, καὶ μήτε καταφρονήσαντες, ἄφρακτοι ληφθήσεσθε, μήτε ἀπιστήσαντες, τοῦ ξύμπαντος ἀμελήσετε. εἰ δέ τῳ καὶ πιστὰ, τὴν τόλμαν αὐτῶν καὶ δύναμιν μὴ ἐκπλαγῇ. οὔτε γὰρ βλάπτειν ἡμᾶς πλείω οἷοί τε ἔσονται ἢ πάσχειν· οὔθ' ὅτι μεγάλῳ στόλῳ ἐπέρχονται, ἀνωφελεῖς· ἀλλὰ πρός τε τοὺς ἄλλους Σικελιώτας πολὺ ἄμεινον· μᾶλλον γὰρ ἐθελήσουσιν ἐκπλαγέντες ἡμῖν ξυμμαχεῖν. καὶ ἢν ἄρα ἢ κατεργασώμεθα αὐτοὺς, ἢ ἀπράκτους ὧν ἐφίενται ἀπώσωμεν, (οὐ γὰρ δὴ μὴ τύχωσί γε ὧν προσδέχονται φοβοῦμαι) κάλλιστον δὴ ἔργων ἡμῖν ξυμβήσεται, καὶ οὐκ ἀνέλπιστον ἔμοιγε. ὀλίγοι γὰρ δὴ στόλοι μεγάλοι ἢ Ἑλλήνων, ἢ βαρβάρων, πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἀπάραντες, κατώρθωσαν. οὔτε γὰρ πλείους τῶν

ros. Quoniam igitur propediem huc sunt appulsuri, videte, qua ratione pro viribus ipsos honestissime propulsaturi sitis; & cavete, ne per hostium contemtionem, imparati opprimamini, neve nuntiis fidem non habentes, rerum summam negligatis. Quod si cui etiam res credibiles dicere videbor, illorum audaciam ac potentiam is ne reformidet: nam non magis nos laedere, quam a nobis laedi poterunt. Quod autem cum magna classe veniunt, hoc modo nobis non inutiles erunt. Immo vero etiam apud ceteros Sicilienses hoc nobis erit longe melius: facilius enim illorum adventu territi se nobis socios adiungere volent. Et si forte vel subegerimus ipsos, vel ea, quae cupiunt, non adeptos repulerimus, (non enim vereor, ne consequantur, quod exspectant) praeclarissimi facinoris gloria nobis continget; neque mihi saltem desperandum. Paucae enim aut Graecorum aut barbarorum magnae classes, procul ab agro domestico profectae, rem feliciter gesserunt. [Nam neque veniunt numero superiores incolis & vicinis: (omnes enim prae

ἐνοικούντων καὶ ἀστυγειτόνων ἔρχονται· (πάντα γὰρ δὴ ὑπὸ δέους ξυνίσταται) ἤν τε δι' ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων ἐν ἀλλοτρίᾳ γῇ σφαλῶσι, τοῖς ἐπιβουλευθεῖσιν ὄνομα, κἂν περὶ σφίσιν αὐτοῖς τὰ πλείω πταίσωσιν, ὅμως καταλείπουσιν. ὅπερ καὶ Ἀθηναῖοι αὐτοὶ οὗτοι, τοῦ Μήδου παρὰ λόγον πολλὰ σφαλέντος, [ἐπὶ] τῷ ὀνόματι ὡς ἐπ' Ἀθήνας ᾔει, ηὐξήθησαν. καὶ ἡμῖν οὐκ ἀνέλπιστον τὸ τοιοῦτο ξυμβῆναι.

λδ'. Θαρσοῦντες οὖν τά τε αὐτοῦ παρασκευαζώμεθα, καὶ ἐς τοὺς Σικελοὺς πέμποντες, τοὺς μὲν μᾶλλον βεβαιωσώμεθα, τοῖς δὲ φιλίαν καὶ ξυμμαχίαν πειρώμεθα ποιεῖσθαι· ἐς τε τὴν ἄλλην Σικελίαν πέμπωμεν πρέσβεις, δηλοῦντες ὡς κοινὸς ὁ κίνδυνος, καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν, ὅπως ἢ ξυμμαχίαν ποιῶνται ἡμῖν, ἢ μὴ δέχωνται Ἀθηναίους. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς Καρχηδόνα

metu congregabuntur) & si propter inopiam rerum necessariarum in alieno solo rem male gesserint, quamvis ipsimet magna ex parte sibi cladem invexerint, tamen nomen & victoriae gloriam illis relinquent, quibus insidiati fuerint. Qua ratione etiam hi ipsi Athenienses creverunt, quod Medus praeter opinionem saepius offenderit, dum praedicaret, se unam civitatem, Athenas videlicet, bello petere. Cui rei simile quiddam nobis etiam eventurum non est desperandum.

XXXIV. *Confidenter igitur & res in hoc ipso loco praeparemus, & nuntiis ad Siculos missis, hos quidem magis confirmemus, cum aliis vero amicitiam atque societatem inire conemur. Et in reliquas Siciliae partes legatos mittamus, & hoc periculum commune esse demonstremus; & in Italiam, ut aut societatem nobiscum faciant, aut ne recipiant Athenienses. Existimo autem, satius esse Carthaginem etiam legatos mittere. Nam ne ipsis qui-*

ἄμεινον εἶναι πέμψαι. οὐ γὰρ ἀνέλπιστον αὐτοῖς, ἀλλ' ἀεὶ διὰ φόβου εἰσὶ μή ποτε Ἀθηναῖοι αὐτοῖς ἐπὶ τὴν πόλιν ἔλθωσιν. ὥστε τάχ' ἂν ἴσως νομίσαντες, εἰ τάδε προήσονται, καὶ ἂν σφεῖς ἐν πόνῳ εἶναι, ἐθελήσειαν ἡμῖν ἤτοι κρύφα γε, ἢ φανερῶς, ἢ ἐξ ἑνός γέ του τρόπου ἀμῦναι. δυνατοὶ δέ εἰσι μάλιστα τῶν νῦν, βουληθέντες. χρυσὸν γὰρ καὶ ἄργυρον πλεῖστον κέκτηνται, ὅθεν ὅ, τε πόλεμος, καὶ τἄλλα εὐπορεῖ. πέμπωμεν δὲ καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα καὶ ἐς Κόρινθον, δεόμενοι δεῦρο κατὰ τάχος βοηθεῖν, καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον κινεῖν. ὃ δὲ μάλιστα ἐγώ τε νομίζω ἐπίκαιρον, ὑμεῖς τε, διὰ τὸ ξύνηθες ἥσυχον, ἥκιστ' ἂν ὀξέως πείθοισθε, ὅμως εἰρήσεται. Σικελιῶται γὰρ εἰ θέλοιμεν ξύμπαντες, εἰ δὲ μὴ, ὅτι πλεῖστοι μεθ' ἡμῶν, καθελκύσαντες ἅπαν τὸ ὑπάρχον ναυτικὸν μετὰ δυοῖν μηνοῖν τροφῆς, ἀπαντῆσαι Ἀθηναίοις ἐς Τάραντα καὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν, καὶ δῆλον ποιῆσαι αὐ-

dem est dubitandum: sed in perpetuo metu degunt, ne quando Athenienses contra suam urbem veniant. Quamobrem fortasse existimantes, si res istas neglexerint, se quoque laboraturos, aut clam, aut palam, aut quovis alio modo nobis opem ferre volent. Et profecto, si velint, hoc facere poterunt vel maxime omnium, qui nunc rerum potiuntur. nam maximam auri argentique vim possident, unde & bellum & cetera commode administrantur. Lacedaemonem etiam & Corinthum legatos mittamus, ac oremus, ut celeriter auxilium huc mittant, & bellum illic adversus Athenienses moveant. Quod autem ego maxime opportunum arbitror, & quod vos propter solitam desidiam minime celeriter probabitis, tamen a me dicetur. Si enim universi Sicilienses, sin minus, quam plurimi nobiscum, omnem praesentem classem cum duorum mensium cibariis deducere velimus, & Atheniensibus ad Tarentum &

τοῖς, ὅτι οὐ περὶ τῇ Σικελίᾳ πρότερον ἔσται ὁ ἀγὼν, ἢ τοῦ ἐκείνους περαιωθῆναι τὸν Ἰόνιον· μάλιστ᾽ ἂν αὐτοὺς ἐκπλήξαιμεν, καὶ ἐς λογισμὸν καταστήσαιμεν ὅτι ὁρμώμεθα μὲν ἐκ Φιλίας χώρας Φύλακες, (ὑποδέχεται γὰρ ἡμᾶς Τάρας) τὸ δὲ πέλαγος αὐτοῖς πολὺ περαιοῦσθαι μετὰ πάσης τῆς παρασκευῆς, χαλεπὸν δὲ, διὰ πλοῦ μῆκος, ἐν τάξει μεῖναι· καὶ ἡμῖν ἂν εὐεπίθετος εἴη, βραδεῖά τε καὶ κατὰ λόγον προσπίπτουσα. εἰ δ᾽ αὖ τῷ ταχυναυτοῦντι ἀθροωτέρῳ κουφίσαντες προσβάλοιεν, εἰ μὲν κώπαις χρήσαιντο, ἐπιθοίμεθ᾽ ἂν κεκμηκόσιν· εἰ δὲ μὴ δοκοίη, ἔστι καὶ ὑποχωρῆσαι ἡμῖν ἐς Τάραντα. οἱ δὲ, μετ᾽ ὀλίγων ἐφοδίων ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ περαιωθέντες, ἀποροῖεν ἂν κατὰ χωρία ἔρημα, καὶ ἢ μένοντες πολιορκοῖντο ἂν, ἢ πειρώμενοι παραπλεῖν, τήν τε ἄλλην παρα-

ad Iapygiam promontorium occurrere, ipsisque demonstrare, non de Sicilia prius ipsis certamen fore, quam de Ionio mari ab ipsis traiiciendo; ipsos maxime terrebimus, & cogemus ipsos hoc considerare, nos quidem ex agro amico, regionis nostrae custodes, proficisci, (Tarentum enim nos excipiet) ipsis vero cum toto classis apparatu pelagus ingens esse transeundum, & propter navigationis longitudinem difficile esse ordinem servare: nobis vero facile fore ipsorum classem lente navigantem & ordine, nec frequentem contra nos venientem invadere. Quod si cum ea parte classis, quae celeritate praestat, navibus exoneratis atque confertis nos adoriantur, & remis utantur; ipsos remigio iam defessos aggrediemur. sin eos invadere non placuerit, Tarentum etiam nosmet recipere nobis licebit. Illi vero, si cum exiguo commeatu, tanquam ad navale proelium, mare transierint, inopia laborabunt in locis desertis, & aut in iis manentes obsidebuntur, aut praetervehi conantes, & ceterum apparatum relinquent, & incer-

σκευὴν ἀπολείποιεν ἂν, καὶ τὰ τῶν πόλεων οὐκ ἂν βέβαια ἔχοντες, εἰ ὑποδέξοιντο, ἀθυμοῖεν. ὥστε ἔγωγε τούτῳ τῷ λογισμῷ ἡγοῦμαι ἀποκλειομένους αὐτοὺς, οὐδ᾽ ἂν ἀπᾶραι ἀπὸ Κερκύρας, ἀλλ᾽ ἢ διαβουλευσαμένους, καὶ κατασκοπαῖς χρωμένους ὁπόσοι τε ἐσμὲν καὶ ἐν ᾧ χωρίῳ, ἐξωσθῆναι ἂν τῇ ὥρᾳ ἐς χειμῶνα, ἢ καταπλαγέντας τῷ ἀδοκήτῳ, καταλῦσαι ἂν τὸν πλοῦν· ἄλλως τε καὶ τοῦ ἐμπειροτάτου τῶν στρατηγῶν (ὡς ἐγὼ ἀκούω) ἄκοντος ἡγουμένου, καὶ ἀσμένου ἂν πρόφασιν λαβόντος, εἴτι ἀξιόχρεων ἀφ᾽ ἡμῶν ὀφθείη. ἀγγελοίμεθα δ᾽ ἂν εὖ οἶδ᾽ ὅτι ἐπὶ τὸ πλεῖον. τῶν δ᾽ ἀνθρώπων πρὸς τὰ λεγόμενα καὶ αἱ γνῶμαι ἵστανται, καὶ τοὺς προεπιχειροῦντας, ἢ τοῖς γε ἐπιχειροῦσι προδηλοῦντας ὅτι ἀμυνοῦνται, μᾶλλον πεφόβηνται, ἰσοκινδύνους ἡγούμενοι. ὅπερ ἂν νῦν Ἀθηναῖοι πάθοιεν. ἐπέρχονται

ti, an aliquae civitates sint recepturae, animis consternabuntur. Quamobrem ego saltem arbitror, eos hac ratiocinatione deterritos, ne soluturos quidem ex Corcyra; sed aut dum ibi consultabunt, & dum mittent, qui explorent, quot numero simus, & quo in loco, ipsorum adventum anni tempestate in hiemem extractum iri; aut ipsos inopinata re perculsos navigationem desituros. Praecipue vero quod (quantum ego audio) peritissimus illorum dux exercitum invitus ducat, & lubenter occasionem sit arrepturus, si quae copiae pares ad resistendum a nobis ostendantur. Illud autem certo scio, rumorem de nostris viribus, ut longe maioribus, quam re vera sint, emanaturum. Quales autem sunt ipsi rumores, qui circumferuntur, tales etiam sunt hominum opiniones; & magis horrent eos, qui priores invadunt, quam eos, qui mature aggressuris significant, se ad vim ipsorum propulsandam paratos esse, quod eos in pari discrimine futuros putent. Id quod

γὰρ ἡμῖν ὡς οὐκ ἀμυνουμένοις, δικαίως κατεγνωκότες ὅτι αὐτοὺς οὐ μετὰ Λακεδαιμονίων ἐφθείρομεν. εἰ δ' ἴδοιεν παρὰ γνώμην τολμήσαντας, τῷ ἀδοκήτῳ μᾶλλον ἂν καταπλαγεῖεν ἢ τῇ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς δυνάμει. πείθεσθε οὖν, μάλιστα μὲν ταῦτα τολμήσαντες, εἰ δὲ μὴ, ὅτι τάχιστα τἄλλα ἐς τὸν πόλεμον ἑτοιμάζειν. καὶ παραστῆναι παντὶ, τὸ μὲν καταφρονεῖν τοὺς ἐπιόντας, ἐν τῶν ἔργων τῇ ἀλκῇ δείκνυσθαι, τὸ δ' ἤδη τὰς μετὰ φόβου παρασκευὰς ἀσφαλεστάτας νομίσαντας ὡς ἐπικινδύνους πράσσειν, χρησιμώτατα ἂν ξυμβῆναι. οἱ δὲ ἄνδρες καὶ ἐπέρχονται, καὶ ἐν πλῷ εὖ οἶδ' ὅτι ἤδη εἰσὶ, καὶ ὅσον οὔπω πάρεισι.

λε'. Καὶ ὁ μὲν Ἑρμοκράτης τοσαῦτα εἶπε. τῶν δὲ Συρακουσίων ὁ δῆμος ἐν πολλῇ πρὸς ἀλλήλους ἔριδι

Athenienſibus nunc accidet. Nos enim ut non repugnaturos invadunt, merito nos contemnentes, quod ipſos cum Lacedaemoniis coniuncti non profligarimus. Quod ſi praeter ſuam opinionem nos audere viderint, hoc inopinato noſtro conatu magis terrebuntur, quam vero noſtrae potentiae apparatu. Mihi igitur aſſentiamini, potiſſimum quidem audentes haec, quae vobis ſuadeo: ſin minus, ſaltem ut ceteras res ad bellum neceſſarias primo quoque tempore praeparetis. Cuilibet autem in mentem venire oportet, contemtionem quidem invadentium, in ipſo proeliorum ardore, dum fortiter certatur, demonſtrari: illud vero maximam utilitatem nobis allaturum, ſi iam, antequam hoſtes huc appellant, cum metu tutiſſimos apparatus praeparemus, ita ut eos periculoſos exiſtimemus. Nam hoſtes & contra nos veniunt, & in ipſo itinere (quod probe ſcio) iam ſunt, quin etiam tantum non iam adſunt.

XXXV. Atque Hermocrates quidem haec dixit. At inter Syracuſanos ingens altercatio exorta eſt, quod alii qui-

ἦσαν, οἱ μὲν, ὡς οὐδενὶ ἂν τρόπῳ ἔλθοιεν οἱ Ἀθηναῖοι· οὐδ' ἀληθῆ ἐστιν ἃ λέγει· τοῖς δὲ, εἰ καὶ ἔλθοιεν, τί ἂν δράσειαν αὐτοὺς, ὅ, τι οὐκ ἂν μεῖζον ἀντιπάθοιεν. ἄλλοι δὲ καὶ πάνυ καταφρονοῦντες, ἐς γέλωτα ἔτρεπον τὸ πρᾶγμα. ὀλίγον δ' ἦν τὸ πιστεῦον τῷ Ἑρμοκράτει, καὶ φοβούμενον τὸ μέλλον. παρελθὼν δ' αὐτοῖς Ἀθηναγόρας, ὃς δήμου τε προστάτης ἦν, καὶ ἐν τῷ παρόντι πιθανώτατος τοῖς πολλοῖς, ἔλεγε τοιάδε.

λϛ'. ΤΟΥΣ μὲν Ἀθηναίους ὅστις μὴ βούλεται οὕτω κακῶς φρονῆσαι, καὶ ὑποχειρίους ἡμῖν γενέσθαι ἐνθάδε ἐλθόντας, ἢ δειλός ἐστιν, ἢ τῇ πόλει οὐκ εὔνους. τοὺς δ' ἀγγέλλοντας τὰ τοιαῦτα, καὶ περιφόβους ὑμᾶς ποιοῦντας, τῆς μὲν τόλμης οὐ θαυμάζω, τῆς δὲ ἀξυνεσίας, εἰ μὴ οἴονται ἔνδηλοι εἶναι. οἱ γὰρ δεδιότες ἰδίᾳ τι, βουλον-

dem Athenienſes nullo modo venturos dicerent, & quae Hermocrates dixerat, vera eſſe negarent: alii vero dicerent, quid nobis facient, quin & ipſi viciſſim aliud hoc ipſo gravius a nobis ſint accepturi? Quin etiam alii rem iſtam prorſus contemnebant, & in riſum convertebant. Pauci vero erant, qui Hermocrati fidem haberent, & futurum formidarent. Athenagoras autem, qui populi princeps, & tunc temporis propter popularem facundiam apud plebem gratioſiſſimus erat, in medium progreſſus haec ipſis dixit.

XXXVI. *Quisquis non cupit, Athenienſes eo dementiae progredi, ut huc profecti in noſtram poteſtatem redigantur, is aut timidus eſt, aut reipublicae non benevolus. Illorum vero, qui res huiuſmodi nuntiant, magnumque metum vobis incutiunt, audaciam quidem non miror; ſed imprudentiam, ſi ſua conſilia non patere putant. Qui enim privatim aliquid formidant, rempubli-*

ται τὴν πόλιν ἐς ἔκπληξιν καθιστάναι, ὅπως τῷ κοινῷ φόβῳ τὸ σφέτερον ἐπηλυγάζωνται. καὶ νῦν αὗται αἱ ἀγγελίαι τοῦτο δύνανται· οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου, ἐκ δὲ ἀνδρῶν, οἵπερ ἀεὶ τάδε κινοῦσι, ξύγκεινται. ὑμεῖς δὲ, ἢν εὖ βουλεύησθε, οὐκ ἐξ ὧν οὗτοι ἀγγέλλουσι σκοποῦντες, λογιεῖσθε τὰ εἰκότα, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν ἄνθρωποι δεινοὶ καὶ πολλῶν ἔμπειροι (ὥσπερ ἐγὼ Ἀθηναίους ἀξιῶ) δράσειαν. οὐ γὰρ αὐτοὺς εἰκὸς Πελοποννησίους τε ὑπολιπόντας, καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον μήπω βεβαίως καταλελυμένους, ἐπ' ἄλλον πόλεμον οὐκ ἐλάσσω ἑκόντας ἐλθεῖν. ἐπεὶ ἔγωγε ἀγαπᾶν οἴομαι αὐτοὺς ὅτι οὐχ ἡμεῖς ἐπ' ἐκείνους ἐρχόμεθα, πόλεις τοσαῦται, καὶ οὕτω μεγάλαι.

λζ'. Εἰ δὲ δὴ, ὥσπερ λέγονται, ἔλθοιεν, ἱκανωτέραν ἡγοῦμαι Σικελίαν Πελοποννήσου διαπολεμῆσαι, ὅσῳ κατὰ πάντα ἄμεινον ἐξήρτυται· τὴν δὲ ἡμετέραν πόλιν

cam in magno timore constituere volunt, ut publico metu suum occultent. Et nunc isti rumores eo spectant: neque enim sua sponte disseminantur, sed ab hominibus componuntur, qui semper tales motus moliuntur. Vos vero, si recte consultaveritis, non ex rerum, quas isti nuntiant, consideratione, deliberabitis de rebus, quas facere decet; sed ex iis, quae viri prudentes & multarum rerum periti (quales ego Athenienses esse puto) facerent. Non est enim credibile, ipsos, Peloponnesiis relictis, belloque nondum illic plane finito, ad alterum bellum, illo non minus, ultro venire. Siquidem ego existimo, ipsos putare secum praeclare agi, quod nos, qui tot atque tam magnas civitates habemus, bellum ipsis non inferamus.

XXXVII. *Quin etiam si venerint, ut fertur, existimo, Siciliam plus virium habituram ad eos debellandos, quam Peloponnesum, quo est omnis generis apparatu instructior; nostram*

αὐτὴν, τῆς νῦν στρατιᾶς, ὥς φασιν, ἐπιούσης, καὶ εἰ δὶς τοσαύτη ἔλθοι, πολὺ κρείσσω εἶναι. οἷς γ' ἐπίσταμαι οὔθ' ἵππους ἀκολουθήσοντας, οὐδ' αὐτόθεν ποριοθησομένους, εἰ μὴ ὀλίγους τινὰς παρ' Ἐγεσταίων, οὐδ' ὁπλίτας ἰσοπληθεῖς τοῖς ἡμετέροις, ἐπὶ νεῶν γε ἐλθόντας. μέγα γὰρ τὸ καὶ αὐταῖς ταῖς ναυσὶ κούφαις τοσοῦτον πλοῦν δεῦρο κομισθῆναι, τήν τε ἄλλην παρασκευὴν ὅσην δεῖ ἐπὶ πόλιν τοσήνδε ποριοθῆναι, οὐκ ὀλίγην οὖσαν. ὥστε παρὰ τοσοῦτον γιγνώσκω, μόλις ἄν μοι δοκοῦσιν, εἰ πόλιν ἑτέραν τοσαύτην, ὅσαι Συρακοῦσαί εἰσιν, ἔλθοιεν ἔχοντες, καὶ ὅμορον οἰκήσαντες τὸν πόλεμον ποιοῖντο, οὐκ ἂν παντάπασι διαφθαρῆναι· ἤπου γε δὴ ἐν πάσῃ πολεμίᾳ Σικελίᾳ. ξυστήσεται γὰρ στρατοπέδῳ τε ἐκ νεῶν ἱδρυθέντι, καὶ ἐκ σκηνιδίων, καὶ ἀναγκαίας

que civitatem solam, hoc exercitu, qui, ut isti dicunt, nunc contra nos venit, atque adeo bis tanto, longe superiorem esse duco: quippe quod sciam, ipsos nullum equitatum secum adducturos, qui sequatur, neque ex hac ipsa regione comparaturos, nisi perexiguum quendam ab Egestaeis, neque gravis armaturae militum numerum nostro parem, quia navibus vehentur. Arduum enim fuerit vel solis navibus expeditis, tantum navigationis cursum huc usque conficere, & ceterum apparatum ferre, quantum adversus tantam civitatem suppetere oportet, qui profecto parvus esse non debet. Quamobrem ab hac opinione ego adeo dissentio, ut, si Athenienses aliam urbem tantam, quantae sunt Syracusae, in Sicilia obtinerent, & contra nos illinc venirent, & urbem Syracusis finitimam incolerent, & ex ea prodeuntes, nobis bellum facerent, vix totius exercitus internecionem vitare posse videantur. Iam vero multo minus, si tota Sicilia sit ipsorum hostis. Nam illorum exercitus in castris, quae ex navibus fient, consistet, &

παρασκευῆς, οὐκ ἐπὶ πολὺ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἱππέων ἐξιόντες. τὸ δὲ ξύμπαν, οὐδ' ἂν κρατῆσαι αὐτοὺς τῆς γῆς ἡγοῦμαι· τοσούτῳ τὴν ἡμετέραν παρασκευὴν κρείσσω νομίζω.

λη'. Ἀλλὰ ταῦτα, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, οἵ τε Ἀθηναῖοι γιγνώσκοντες, τὰ σφέτερα αὐτῶν εὖ οἶδ' ὅτι σώζουσι, καὶ ἐνθένδε ἄνδρες οὔτε ὄντα, οὔτε ἂν γενόμενα λογοποιοῦσιν· οὓς ἐγὼ οὐ νῦν πρῶτον ἀλλ' ἀεὶ ἐπίσταμαι, ἤτοι λόγοις γε τοιοῖσδε καὶ ἔτι τούτων κακουργοτέροις, ἢ ἔργοις βουλομένους καταπλήξαντας τὸ ὑμέτερον πλῆθος, αὐτοὺς τῆς πόλεως ἄρχειν. καὶ δέδοικα μέντοι μήποτε πολλὰ πειρῶντες καὶ κατορθώσωσιν· ἡμεῖς δὲ κακοὶ, πρὶν ἐν τῷ παθεῖν ὦμεν, προφυλάξασθαί τε, καὶ αἰσθόμενοι ἐπεξελθεῖν. τοιγάρτοι δι' αὐτὰ ἡ πόλις ἡμῶν

ſe continebit, & illorum milites ex parvis tabernaculis, & apparatu neceſſario, non longe prodeuntes vagabuntur, a noſtris equitibus prohibiti. In ſumma, ne terra quidem ipſos potituros puto: adeo noſtrum apparatum hoſtili praeſtantiorem duco.

XXXVIII. *Quamobrem Athenienſes, quod haec, quae ego dico, cognoſcant, res ſuas (quod probe novi) conſervant: & quidam huius civitatis homines, ea, quae neque ſunt, neque futura ſunt, comminiſcuntur; quos ego non nunc primum, ſed ſemper ſcio, huiuſcemodi rumoribus, quin etiam aliis, qui ſunt iſtis longe maligniores, vel factis, veſtrae multitudini terrore incuſſo, ipſos civitatis imperio potiri velle. Vereor autem, ne ſaepius idem conantes, hoc etiam aliquando conſequantur. Nos vero ignavi ſumus tum ad praecavendas iſtorum inſidias, antequam ab ipſis opprimamur; tum ad ſumendum de iſtis ſupplicium, poſtquam ipſorum inſidias cognovimus. His autem de cauſis noſtra civitas raro quidem quieſcit, ſaepe vero ſeditione laborat, & lon-*

ὀλιγάκις μὲν ἡσυχάζει, στάσεις δὲ πολλὰς καὶ ἀγῶνας οὐ πρὸς τοὺς πολεμίους πλείονας ἢ πρὸς αὐτὴν ἀναιρεῖται, τυραννίδας δὲ ἔστιν ὅτε καὶ δυναστείας ἀδίκους. ὧν ἐγὼ πειράσομαι, ἤν γε ὑμεῖς ἐθέλητε ἕπεσθαι, μήποτε ἐφ' ἡμῶν τι περιϊδεῖν γενέσθαι· ὑμᾶς μὲν τοὺς πολλοὺς πείθων, τοὺς δὲ τὰ τοιαῦτα μηχανωμένους κολάζων, μὴ μόνον αὐτοφώρους, (χαλεπὸν γὰρ ἐπιτυγχάνειν) ἀλλὰ καὶ ὧν βούλονται μὲν, δύνανται δ' οὔ. τὸν γὰρ ἐχθρὸν οὐχ ὧν δρᾷ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς διανοίας προαμύνεσθαι χρὴ, εἴπερ καὶ μὴ προφυλαξάμενός τις προπείσεται. τοὺς δ' αὖ ὀλίγους, τὰ μὲν ἐλέγχων, τὰ δὲ, φυλάσσων, τὰ δὲ, καὶ διδάσκων. μάλιστα γὰρ δοκῶ ἄν μοι οὕτως ἀποτρέπειν τῆς κακουργίας. καὶ δῆτα (ὃ πολλάκις ἐσκεψάμην) τί καὶ βούλεσθε, ὦ νεώτε-

ge plura certamina contra ſuos ipſius cives, quam contra hoſtes ſuſcipit; quin etiam interdum tyrannidem ac iniquum dominatum ſuſtinet. Quarum rerum (ſi modo vos meam ſententiam ſequi velitis) ego nullam unquam noſtra aetate fieri ſinam: veſtram quidem multitudinem verbis in meam ſententiam adducens, de illis vero, qui talia machinantur, ſupplicium ſumens, non ſolum in ipſo facinore deprehenſis, (arduum enim fuerit ipſos deprehendere) ſed etiam ob ea, quae volunt quidem, ſed tamen non poſſunt. Hoſtis enim non ſolum pro maleficiis, ſed etiam pro conſiliis eſt prius ulciſcendus, quam nos opprimat, ſi modo quis illius inſidias ita praecavere poſſit, ut ab eo prior non opprimatur. Paucos vero, contra, partim quidem, ut hoſtes in facinore deprehenſos, coarguens, partim vero, obſervans, partim etiam, ut cives officii ſui monens, ac docens. Sic enim potiſſimum exiſtimo fore, ut hos a maleficio deterream. Sed agite, (quod ſaepe mecum ipſe conſideravi) quidnam vultis, adoleſcentes? utrum rerum potiri? at hoc

ροι; πότερον ἄρχειν ἤδη; ἀλλ' οὐκ ἔννομον. ὁ δὲ νόμος ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι ὑμᾶς μᾶλλον ἢ δυναμένους ἐτέθη ἀτιμάζειν. ἀλλὰ δὴ μὴ μετὰ πολλῶν ἰσονομεῖσθαι; καὶ πῶς δίκαιον τοὺς αὐτοὺς μὴ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι;

λθ'. Φήσει τις, δημοκρατίαν οὔτε ξυνετὸν, οὔτ' ἴσον εἶναι, τοὺς δ' ἔχοντας τὰ χρήματα, καὶ ἄρχειν ἄριστα βελτίστους. ἐγὼ δέ φημι, πρῶτα μὲν δῆμον ξύμπαν ὠνομάσθαι, ὀλιγαρχίαν δὲ, μέρος· ἔπειτα φύλακας μὲν ἀρίστους εἶναι χρημάτων τοὺς πλουσίους, βουλεῦσαι δ' ἂν βέλτιστα τοὺς ξυνετοὺς, κρῖναι δ' ἂν ἀκούσαντας ἄριστα τοὺς πολλούς· καὶ ταῦτα ὁμοίως καὶ κατὰ μέρη καὶ ξύμπαντα ἐν δημοκρατίᾳ ἰσομοιρεῖν. ὀλιγαρχία δὲ τῶν μὲν κινδύνων τοῖς πολλοῖς μεταδίδωσι, τῶν δ' ὠφελίμων οὐ πλεονεκτεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύμ-

non est legitimum. Lex enim lata potius est, quod vos iuniores magistratus gerere nequeatis, quam ut vos ignominia afficiat, cum per aetatem potestis. An vero vultis non pari iure cum plebe vivere? At quo pacto iustum fuerit, eosdem non iisdem dignos censeri?

XXXIX. *Sed fortasse dixerit quis, popularem statum rem esse neque consultam, neque aequabilem; sed eos, qui magnam pecuniae vim possident, optimos etiam esse ad optime imperandum. Ego vero respondeo, primum quidem, populi nomen universam rempublicam complecti; paucorum vero potentiam, partem. Deinde vero, locupletes quidem, pecuniarum optimos esse custodes, sed viros prudentes, praestantissimos esse consultores; multitudinem vero, postquam res propositas audierit, optimum esse iudicem. Atque hos civium diversos ordines, & per partes, & simul universos, in statu populari iuris aequabilitate frui. Sed paucorum dominatus pericula quidem multitudini impertit; commodorum vero non solum maiorem partem habet, verum etiam universa, sua*

παν ἀφελομένη ἔχει· ἃ ὑμῶν οἵ τε δυνάμενοι καὶ οἱ νέοι προθυμοῦνται, ἀδύνατα ἐν μεγάλῃ πόλει κατασχεῖν. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν, ὦ πάντων ἀξυνετώτατοι, εἰ μὴ μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες, ἢ ἀμαθέστατοί ἐστε ὧν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων, ἢ ἀδικώτατοι, εἰ εἰδότες τολμᾶτε.

μ'. Ἀλλ' ἤτοι μαθόντες γε, ἢ μεταγνόντες, τὸ τῆς πόλεως ξύμπασι κοινὸν αὔξετε, ἡγησάμενοι τοῦτο μὲν ἂν ἴσον καὶ πλέον οἱ ἀγαθοὶ ὑμῶν, ἤπερ τὸ τῆς πόλεως πλῆθος μετασχεῖν· εἰ δ' ἄλλα βουλήσεσθε, καὶ τοῦ παντὸς κινδυνεῦσαι στερηθῆναι· καὶ τῶν τοιῶνδε ἀγγελιῶν, ὡς προαισθανομένους, καὶ μὴ ἐπιτρέψοντας, ἀπαλλαγῆτε. ἡ γὰρ πόλις ἥδε, καὶ εἰ ἔρχονται Ἀθηναῖοι, ἀμυνεῖται αὐτοὺς ἀξίως αὐτῆς. καὶ στρατηγοί εἰσιν ἡμῖν, οἳ σκέψονται αὐτά. καὶ εἰ μή τι αὐτῶν ἀληθές

portione ceteris erepta, retinet. Quas res illi, qui inter vos sunt & potentes & iuvenes, obtinere student; quas tamen in ampla civitate non poterunt. Sed nunc etiam omnium estis stultissimi, nisi animadvertitis, vos rem perniciosam affectare; aut omnium Graecorum, quos ego novi, estis imperitissimi, aut iniustissimi, si, cum sciatis, audetis.

XL. *Verum aut a me edocti, aut mutata sententia, quod ad universae reipublicae bonum spectat, id augeatis; sperantes fore, ut illi, qui de vobis boni sunt cives, horum reipublicae commodorum parem, atque adeo maiorem partem obtineant, quam cetera reipublicae multitudo. Quod si alia affectaritis, sciatis, vos in periculum venturos, ne & rebus omnibus privemini. Quamobrem huiusmodi nuntios missos faciatis, quia vestra consilia praesensimus, neque vos haec ad exitum perducere sinemus. Haec enim civitas, ut etiam veniant Athenienses, ipsos tamen pro sua dignitate propulsabit. Sunt autem nobis imperatores, qui haec vi-*

ἐστιν (ὥσπερ οὐκ οἴομαι,) οὐ πρὸς τὰς ὑμετέρας ἀγγελίας καταπλαγεῖσα, καὶ ἑλομένη ὑμᾶς ἄρχοντας, αὐθαίρετον δουλείαν ἐπιβαλεῖται· αὐτὴ δ' ἐφ' ἑαυτῆς σκοποῦσα, τούς τε λόγους ἀφ' ὑμῶν ὡς ἔργα δυναμένους κρινεῖ, καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἐλευθερίαν οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀκούειν ἀφαιρεθήσεται, ἐκ δὲ τοῦ, ἔργῳ φυλασσομένη μὴ ἐπιτρέπειν, πειράσεται σώζειν.

μα΄. Τοιαῦτα Ἀθηναγόρας εἶπε. τῶν δὲ στρατηγῶν εἷς ἀναστὰς ἄλλον μὲν οὐδένα ἔτι εἴασε παρελθεῖν, αὐτὸς δὲ πρὸς τὰ παρόντα ἔλεξε τοιάδε· Διαβολὰς μὲν οὐ σῶφρον οὔτε λέγειν τινὰς ἐς ἀλλήλους, οὔτε τοὺς ἀκούοντας ἀποδέχεσθαι· πρὸς δὲ τὰ εἰσαγγελλόμενα μᾶλλον ὁρᾷν, ὅπως εἷς τε ἕκαστος καὶ ἡ ξύμπασα πόλις καλῶς τοὺς ἐπιόντας παρασκευαζώμεθα ἀμύνεσθαι.

debunt. Quod si nihil horum verum fuerit, (prout ego suspicor) nequaquam vestris nuntiis exterrita civitas, vobisque ducibus electis, sua sponte sibi servitutis iugum imponet; sed ipsa per se consultans, & de rumoribus, quos vos ipsi disseminatis, quasi idem valeant ac ipsa facta, quaestionem habebit: & praesentem libertatem non propter rumores, quos a vobis sparsos audit, amittet; sed factis ita sibi cavens, ut non permittat vobis ea peragere, quae cupitis, conservare conabitur.

XLI. Atque Athenagoras haec dixit. Tunc autem unus e ducibus surgens, nullum quidem alium ad dicendum prodire passus est; sed ipse pro praesenti rerum statu haec verba fecit: *Obtrectationes quidem vel ab aliis in alios mutuo proferri, vel ab audientibus admitti, nequaquam est prudentiae: sed potius pro rebus, quae nuntiantur, oportet videre, quanam ratione cum privatim, tum publice ex dignitate nos instruamus ad eos propulsandos, qui contra nos veniunt. Et, si forte nihil opus fuerit,*

καὶ ἣν ἄρα μηδὲν δεήσῃ, οὐδεμία βλάβη τοῦ τε τὸ κοινὸν κοσμηθῆναι καὶ ἵπποις καὶ ὅπλοις καὶ τοῖς ἄλλοις οἷς ὁ πόλεμος ἀγάλλεται. τὴν δ' ἐπιμέλειαν καὶ ἐξέτασιν αὐτῶν ἡμεῖς ἕξομεν, καὶ τῶν πρὸς τὰς πόλεις διαπομπῶν ἅμα ἔς τε κατασκοπὴν, καὶ ἤν τι ἄλλο φαίνηται ἐπιτήδειον. τὰ δὲ καὶ ἐπιμεμελήμεθα ἤδη, καὶ ὅ, τι ἂν αἰσθώμεθα, ἐς ὑμᾶς οἴσομεν. Καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι, τοσαῦτα εἰπόντος τοῦ στρατηγοῦ, διελύθησαν ἐκ τοῦ ξυλλόγου.

μβ'. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἤδη ἐν τῇ Κερκύρᾳ αὐτοί τε καὶ οἱ ξύμμαχοι ἅπαντες ἦσαν· καὶ πρῶτον μὲν ἐπεξέτασιν τοῦ στρατεύματος, καὶ ξύνταξιν, ὥσπερ ἔμελλον ὁρμιεῖσθαί τε καὶ στρατοπεδεύεσθαι, οἱ στρατηγοὶ ἐποιήσαντο· καὶ τρία μέρη νείμαντες, ἐν ἑκάστῳ ἐκλήρωσαν, ἵνα μήτε ἀναπλέοντες ἀπορῶσιν ὕδατος, καὶ λι-

nulla iactura fiet, si respublica instruatur & equis, & armis, & ceteris rebus, quibus bellum gaudet. Nos vero istarum curam geremus, easque recensebimus; simul etiam curabimus, ut ad civitates quoquoversum mittantur, qui & explorent, & agant, si quid aliud commodum esse videatur. Sunt etiam, quae iam curavimus, & quidquid senserimus, id ad vos referemus. Atque Syracusani quidem, cum dux iste haec verba fecisset, ex concilio discesserunt.

XLII. Athenienses vero, cum ipsi, tum eorum socii, omnes apud Corcyram iam erant. Atque primum quidem duces copias iterum recensuerunt, & instruxerunt, eo ordine, quo portum capturi, castraque posituri erant. & classe in tres partes distributa, in singulis sortitionem fecerunt, ne in altum navigantes, aquae, & portuum, & rerum ad victum necessariarum, in diversoriis, ad quae

μένων, καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐν ταῖς καταγωγαῖς, πρός τε τἆλλα εὐκοσμότεροι καὶ ῥᾴους ἄρχειν ὦσι, κατὰ τέλη στρατηγῷ προστεταγμένοι. ἔπειτα δὲ προὔπεμψαν καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν τρεῖς ναῦς, εἰσομένας αἵτινες σφᾶς τῶν πόλεων δέξονται. καὶ εἴρητο αὐταῖς προαπαντᾶν, ὅπως ἐπιστάμενοι καταπλέωσι.

μγ΄. Μετὰ δὲ ταῦτα, τοσῇδε ἤδη τῇ παρασκευῇ Ἀθηναῖοι ἄραντες ἐκ τῆς Κερκύρας, ἐς τὴν Σικελίαν ἐπεραιοῦντο, τριήρεσι μὲν ταῖς πάσαις, τέσσαρσι καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ δυοῖν Ῥοδίοιν πεντηκοντόροιν. τούτων Ἀττικαὶ μὲν ἦσαν ἑκατὸν, ὧν αἱ μὲν ἑξήκοντα, ταχεῖαι, αἱ δ' ἄλλαι, στρατιώτιδες· τὸ δὲ ἄλλο ναυτικὸν, Χίων, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων· ὁπλίταις δὲ τοῖς ξύμπασιν; ἑκατὸν καὶ πεντακισχιλίοις. (καὶ τούτων,

appellerent, inopia laborarent; utque ceteris etiam in rebus milites aptius inſtructi eſſent, & a ducibus facilius regi poſſent, in ſingulis illis tribus agminibus attributi ſuo quique duci. Deinde vero praemiſerunt & in Italiam & in Siciliam tres naves, ut explorarent, quaenam civitates ſe eſſent recepturae. ipſiſque praeceptum fuerat, ut claſſi occurrerent, ut duces ab ipſis certiores facti ad illas appellerent.

XLIII. Poſt haec Athenienſes, iam cum tanto apparatu e Corcyra ſolventes, in Siciliam traiicere coeperunt, cum triremibus numero centum, & triginta quatuor, & duabus Rhodiis navibus, quae quinquaginta remis agebantur. Harum autem triremium erant Atticae centum, quarum ſexaginta quidem erant veloces, ceterae vero milites vehebant, reliqua vero claſſis erat Chiorum, & ceterorum ſociorum. Univerſi autem gravis armaturae milites erant quinque millia, & centum praeterea. (Atque inter hos,

Ἀθηναίων μὲν αὐτῶν ἦσαν πεντακόσιοι μὲν καὶ χίλιοι ἐκ καταλόγου, ἑπτακόσιοι δὲ, θῆτες, ἐπιβάται τῶν νεῶν. ξύμμαχοι δὲ οἱ ἄλλοι ξυνεστράτευον, οἱ μὲν, τῶν ὑπηκόων, οἱ δ' Ἀργείων, πεντακόσιοι, καὶ Μαντινέων καὶ μισθοφόρων πεντήκοντα καὶ διακόσιοι.) τοξόταις δὲ τοῖς πᾶσιν, ὀγδοήκοντα καὶ τετρακοσίοις (καὶ τούτων Κρῆτες οἱ ὀγδοήκοντα ἦσαν) καὶ σφενδονήταις Ῥοδίων ἑπτακοσίοις, καὶ Μεγαρεῦσι ψιλοῖς φυγάσιν εἴκοσι καὶ ἑκατόν· καὶ ἱππαγωγῷ μιᾷ τριάκοντα ἀγούσῃ ἱππέας.

μδ'. Τοσαύτη ἡ πρώτη παρασκευὴ πρὸς τὸν πόλεμον διέπλει. τούτοις δὲ τὰ ἐπιτήδεια ἄγουσαι ὁλκάδες μὲν τριάκοντα σιταγωγοὶ, καὶ τοὺς σιτοποιοὺς ἔχουσαι, καὶ λιθολόγους, καὶ τέκτονας, καὶ ὅσα ἐς τειχισμὸν ἐργαλεῖα. πλοῖα δὲ ἑκατὸν, ἃ ἐξ ἀνάγκης μετὰ τῶν ὁλ-

ex ipsis quidem Atheniensibus erant mille & quingenti legionarii milites, & septingenti famuli, navium defensores. Ceteri vero socii, qui cum ipsis ad hanc militiam proficiscebantur, partim quidem erant ex populis ipsorum imperio subiectis, partim vero ex Argivis, quingenti; & ex Mantineis atque mercenariis, ducenti & quinquaginta.) Universi vero sagittarii, quadringenti & octoginta, (quorum Cretenses erant octoginta) & Rhodiorum funditores septingenti, & Megarensium exsulum leviter armatorum centum viginti. Erat & una hippagoga, quae triginta equites vehebat.

XLIV. Primus apparatus, qui ad bellum in Siciliam traiecit, tantus fuit. Hos autem sequebantur triginta onerariae naves, quae commeatum & res exercitui necessarias vehebant, & quae pistores, & lapidum structores, & fabros, omniaque instrumenta, quae ad munitiones exstruen-

κάδων ξυνέπλει. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πλοῖα καὶ ὁλκάδες ἑκούσιοι ξυνηκολούθουν τῇ στρατιᾷ ἐμπορίας ἕνεκα· ἃ τότε πάντα ἐκ τῆς Κερκύρας ξυνδιέβαλε τὸν Ἰόνιον κόλπον. καὶ προσβαλοῦσα ἡ πᾶσα παρασκευὴ πρός τε ἄκραν Ἰαπυγίαν, καὶ πρὸς Τάραντα, καὶ ὡς ἕκαστοι εὐπόρησαν, παρεκομίζοντο τὴν Ἰταλίαν, τῶν μὲν πόλεων οὐ δεχομένων αὐτοὺς ἀγορᾷ οὐδὲ ἄστει, ὕδατι δὲ καὶ ὅρμῳ· Τάραντος δὲ καὶ Λοκρῶν, οὐδὲ τούτοις· ἕως ἀφίκοντο ἐς Ῥήγιον, τῆς Ἰταλίας ἀκρωτήριον, καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἠθροίζοντο. καὶ ἔξω τῆς πόλεως (ὡς αὐτοὺς εἴσω οὐκ ἐδέχοντο) στρατόπεδόν τε κατεσκευάσαντο ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ, οὗ αὐτοῖς καὶ ἀγορὰν παρεῖχον. καὶ τὰς ναῦς ἀνελκύσαντες ἡσύχασαν· καὶ πρός τε τοὺς Ῥηγίνους λόγους ἐποιήσαντο, ἀξιοῦντες Χαλκιδέας ὄντας

das erant necessaria, portabant. Item centum navigia, quae naves onerarias vi necessitatis coacta comitabantur. Multa etiam alia navigia, & naves onerariae simul navigantes exercitum ultro negotiationis causa sequebantur. Quae omnes e Corcyra tunc sinum Ionium simul transmiserunt. Totusque apparatus, partim ad promontorium Iapygiam, partim Tarentum appulsus, partim etiam alio, prout cuique facultas data est, oram Italiae legentes praetervehebantur; & civitates nec ad mercatum ipsos admittebant, nec in urbem recipiebant, sed aquae & stationis usu eos adiuvabant: Tarentum vero Locrique ne his quidem: donec ad Rhegium, Italiae promontorium, pervenerunt, atque hic iam congregabantur: & extra urbem (quia Rhegini ipsos intra muros non recipiebant) castra fecerunt ad Dianae templum, ubi etiam Rhegini mercatum ipsis praebebant. Subductisque navibus, quieverunt. Et apud Rhegi-

Χαλκιδεῦσιν οὖσι Λεοντίνοις βοηθεῖν. οἱ δὲ οὐδὲ μεθ' ἑτέρων ἔφασαν ἔσεσθαι, ἀλλ' ὅ, τι ἂν καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰταλιώταις ξυνδοκῇ, τοῦτο ποιήσειν. οἱ δὲ πρὸς τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πράγματα ἐσκόπουν ὅτῳ τρόπῳ ἄριστα προσοίσονται· καὶ τὰς πρόπλους ναῦς ἐκ τῆς Ἐγέστης ἅμα προσέμενον, βουλόμενοι εἰδέναι περὶ τῶν χρημάτων, εἰ ἔστιν ἃ ἔλεγον ἐν ταῖς Ἀθήναις οἱ ἄγγελοι.

με'. Τοῖς δὲ Συρακουσίοις ἐν τούτῳ πολλαχόθεν τε ἤδη καὶ ἀπὸ τῶν κατασκόπων σαφῆ ἠγγέλλετο, ὅτι ἐν Ῥηγίῳ αἱ νῆες εἰσὶ, καὶ ὡς ἐπὶ τούτοις παρεσκευάζοντο πάσῃ τῇ γνώμῃ. καὶ οὐκέτι ἠπίστουν· καὶ ἔς τε τοὺς Σικελοὺς περιέπεμπον, ἔνθα μὲν, φύλακας, πρὸς δὲ τοὺς, πρέσβεις· καὶ ἐς τὰ περίπλοια τὰ ἐν τῇ χώρᾳ φρουρὰς ἐσεκόμιζον· τά τε ἐν τῇ πόλει, ὅπλων ἐξετάσει καὶ ἵπ-

nos verba fecerunt, poſtulantes, ut ipſi, qui Chalcidenſes eſſent, Leontinis, qui & ipſi Chalcidenſes eſſent, auxilium ferrent. Rhegini vero dixerunt, ſe neutris affuturos: ſed quidquid ceteris Italis communiter placeret, id eſſe facturos. Iſti vero animum ad res Siculas converterunt, conſiderantes, quanam ratione in illis optime ſe gererent. Simul etiam praecurſorias naves ab Egeſta praeſtolabantur, quia ſcire cupiebant, an illic ea eſſet pecunia, quam legati Athenis praedicaſſent.

XLV. Interea vero Syracuſanis cum ex multis aliis locis, tum etiam ab exploratoribus iam certo nuntiabatur, naves hoſtium ad Rhegium eſſe: & propterea omni ſtudio ſe praeparabant, nec amplius dubitabant. & ad Siculos mittebant quoquo verſus, ad hos quidem, praeſidia; ad illos vero, legationes. Et in caſtella, quae in regione circumcirca erant, praeſidia immittebant. Et quae intra ur-

πων, ἐσκόπουν εἰ ἐντελῆ ἐστι· καὶ τἄλλα, ὡς ἐπὶ ταχεῖ πολέμῳ καὶ ὅσονοὺ παρόντι, καθίσταντο.

μστ'. Αἱ δ' ἐκ τῆς Ἐγέστης τρεῖς νῆες αἱ πρόπλοι παραγίγνονται τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸ Ῥήγιον, ἀγγέλλουσαι ὅτι τἄλλα μὲν οὐκ ἔστι χρήματα ἃ ὑπέσχοντο, τριάκοντα δὲ τάλαντα μόνα φαίνεται. καὶ οἱ στρατηγοὶ εὐθὺς ἐν ἀθυμίᾳ ἦσαν, ὅτι αὐτοῖς τοῦτό τε πρῶτον ἀντεκεκρούκει, καὶ οἱ Ῥηγῖνοι, οὐκ ἐθελήσαντες ξυστρατεύειν, οὓς πρῶτον ἤρξαντο πείθειν, καὶ εἰκὸς ἦν μάλιστα, Λεοντίνων τε ξυγγενεῖς ὄντας, καὶ σφίσιν ἀεὶ ἐπιτηδείους. καὶ τῷ μὲν Νικίᾳ προσδεχομένῳ ἦν τὰ περὶ τῶν Ἐγεσταίων, τοῖν δὲ ἑτέροιν καὶ ἀλογώτερα. οἱ δὲ Ἐγεσταῖοι τοιόνδε τι ἐξετεχνήσαντο τότε ὅτε οἱ πρῶτοι πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἦλθον αὐτοῖς ἐς τὴν κατασκοπὴν

bem erant, an absoluta essent, explorabant, recensentes arma & equos; & cetera constituebant, ut imminenti, & tantum non iam praesenti bello.

XLVI. Illae vero tres praecursoriae naves ab Egesta Rhegium ad Athenienses advenerunt, & renuntiarunt, ceteram quidem pecuniam, quam Egestaei promiserant, non exstare; sed tantum triginta talenta apparere. Confestim autem duces animos despondere coeperunt, quod hoc ipsis initio praeter exspectationem incommode cecidisset; quodque Rhegini ipsis restitissent, una secum militare recusantes, quibus primis suadere coeperant, & maxime credibile videbatur, quod essent Leontinorum cognati, & ipsorum semper studiosi fuissent. Atque Niciae quidem haec, prout exspectaverat, ab Egestaeis contigerunt; duobus vero reliquis vel maxime praeter opinionem. Egestaei enim huiusmodi fraudem excogitarunt tunc, cum primi Atheniensium

τῶν χρημάτων. ἔς τε τὸ ἐν Ἔρυκι ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης ἀγαγόντες αὐτοὺς, ἐπέδειξαν τὰ ἀναθήματα, φιάλας τε, καὶ οἰνοχόας, καὶ θυμιατήρια, καὶ ἄλλην κατασκευὴν οὐκ ὀλίγην· ἃ ὄντα ἀργυρᾶ, πολλῷ πλείω τὴν ὄψιν ἀπ' ὀλίγης δυνάμεως χρημάτων παρείχετο. καὶ ἰδίᾳ ξενίσεις ποιούμενοι τῶν τριηριτῶν, τά τε ἐξ αὐτῆς Ἐγέστης ἐκπώματα καὶ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ξυλλέξαντες, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐγγὺς πόλεων καὶ Φοινικικῶν καὶ Ἑλληνίδων αἰτησάμενοι, ἐσέφερον ἐς τὰς ἑστιάσεις ὡς οἰκεῖα ἕκαστοι. καὶ πάντων ὡς ἐπιτοπολὺ τοῖς αὐτοῖς χρωμένων, καὶ πανταχοῦ πολλῶν φαινομένων, μεγάλην τὴν ἔκπληξιν τοῖς ἐκ τῶν τριηρῶν Ἀθηναίοις παρεῖχε· καὶ ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας, διεθρόησαν ὡς χρήματα πολλὰ ἴδοιεν. καὶ οἱ μὲν, αὐτοί τε ἀπατηθέντες, καὶ

legati eos adierunt ad explorandas ipsorum pecunias. Illis enim adductis in Veneris fanum, quod est in Eryce, ostenderunt donaria, phialas, trullas, turibula, ceteramque non paucam supellectilem. quae, cum essent argentea, longe maiorem solidae opulentiae speciem praebebant, quam re ipsa valebant, quod essent parvi pretii. Quin etiam privatim exceptis hospitio illis, qui triremibus ad eos advecti fuerant, cum ex ipsa Egesta omnia tum aurea tum argentea pocula collecta, tum etiam ex viciniis tam Phoenicum quam Graecorum urbibus corrogata, in conviviis ut suam quique domesticam supellectilem exhibuerant. Cum autem omnes convivatores iisdem poculis plerumque uterentur, & multa ubique conspicerentur, ingentem stuporem afferebant Atheniensibus, qui triremibus ad eos advecti fuerant. Quare Athenas reversi divulgarant, se magnam pecuniae vim conspexisse. Atque illi

τοὺς ἄλλους τότε πείσαντες, ἐπειδὴ διῆλθεν ὁ λόγος ὅτι οὐκ εἴη ἐν τῇ Ἐγέστῃ τὰ χρήματα, πολλὴν τὴν αἰτίαν εἶχον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. οἱ δὲ στρατηγοὶ πρὸς τὰ παρόντα ἐβουλεύοντο.

μζ΄. Καὶ Νικίου μὲν ἦν γνώμη πλεῖν ἐπὶ Σελινοῦντα πάσῃ τῇ στρατιᾷ, ἐφ' ὅπερ μάλιστα ἐπέμφθησαν· καὶ ἢν μὲν παρέχωσι χρήματα παντὶ τῷ στρατεύματι Ἐγεσταῖοι, πρὸς ταῦτα βουλεύεσθαι· εἰ δὲ μή, ταῖς ἑξήκοντα ναυσὶν, ὅσασπερ ᾐτήσαντο, ἀξιοῦν διδόναι αὐτοὺς τροφὴν, καὶ παραμείναντας Σελινουντίους ἢ βίᾳ ἢ ξυμβάσει διαλλάξαι αὐτοῖς, καὶ οὕτω παραπλεύσαντας τὰς ἄλλας πόλεις, καὶ ἐπιδείξαντας μὲν τὴν δύναμιν τῆς Ἀθηναίων πόλεως, δηλώσαντας δὲ τὴν ἐς τοὺς φίλους καὶ ξυμμάχους προθυμίαν, ἀποπλεῖν οἴκαδε, ἢν

quidem, qui cum ipsi decepti fuerant, tum etiam aliis tunc hoc persuaserant, postquam hic rumor dimanavit, pecunias illas Egestae non esse, graviter a militibus accusabantur. Duces autem pro praesenti rerum statu consultare coeperunt.

XLVII. Et Niciae quidem sententia haec erat, ut cum omnibus copiis adversus Selinuntem navigaretur, cuius rei causa potissimum missi fuissent. Et, si quidem Egestaei pecunias universo exercitui suppeditarent, pro pecuniae summa consilium caperetur. sin minus, ab ipsis postularetur, ut sexaginta navibus, quas ipsi petiissent, cibaria suppeditarent; atque sic Athenienses ibi permanerent, donec Selinuntios ipsis Egestaeis vel vi vel pactione reconciliassent; & ita ceteras civitates obirent, & ubi Atheniensis reipublicae potentiam ipsis ostendissent, & suum in amicos sociosque studium demonstrassent, domum redirent, (nisi forte brevi temporis spatio, & ex inopinato aliqua facul-

μή τι δι' ὀλίγου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀδοκήτου ἢ Λεοντίνους οἷοί τε ὦσιν ὠφελῆσαι, ἢ τῶν ἄλλων τινὰ πόλεων προσαγαγέσθαι, καὶ τῇ πόλει δαπανῶντας τὰ οἰκεῖα μὴ κινδυνεύειν.

μή. Ἀλκιβιάδης δὲ οὐκ ἔφη χρῆναι, τοσαύτῃ δυνάμει ἐκπλεύσαντας, αἰσχρῶς καὶ ἀπράκτως ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἔς τε τὰς πόλεις ἐπικηρυκεύεσθαι, πλὴν Σελινοῦντος καὶ Συρακουσῶν, τὰς ἄλλας, καὶ πειρᾶσθαι καὶ τοὺς Σικελοὺς, τοὺς μὲν, ἀφιστάναι ἀπὸ τῶν Συρακουσίων, τοὺς δὲ, φίλους ποιεῖσθαι, ἵνα σῖτον καὶ στρατιὰν ἔχωσι. πρῶτον δὲ πείθειν Μεσσηνίους (ἐν πόρῳ γὰρ μάλιστα καὶ προσβολῇ εἶναι αὐτοὺς τῆς Σικελίας) καὶ λιμένα καὶ ἐφόρμησιν τῇ στρατιᾷ ἱκανωτάτην ἔσεσθαι. προσαγαγομένους δὲ τὰς πόλεις, εἰδότας μεθ'

tas offerretur, qua oblata, vel Leontinos iuvare, vel aliquam aliarum civitatum ſibi adiungere poſſent) neque ſuas quique facultates reipublicae cauſa conſumentes, rempublicam in periculum adducerent.

XLVIII. Alcibiades vero dicebat, non oportere ſe cum tantis copiis Athenis emiſſos, turpiter, ac infecto negotio abire: ſed ad omnes civitates, praeter Selinuntem & Syracuſas, legatos mittere, & operam dare, ut & Siculos, partim quidem ad defectionem a Syracuſanis faciendam ſollicitarent; partim vero amicos ſibi facerent, ut & commeatum & copias haberent. Ac primum quidem Meſſanenſes adducendos cenſebat. (ipſos enim potiſſimum in traiectu, & opportuno loco, quo ad Siciliam appelli poſſet, ſitos eſſe, dicebat.) & portum atque ſtationem, quae copias, claſſemque commodiſſime caperet, illic fore demonſtrabat. Civitatibus autem in amicitiam ad-

ὧν τις πολεμήσει, οὕτως ἤδη Συρακούσαις καὶ Σελινοῦντι ἐπιχειρεῖν· ἢν μὴ οἱ μὲν Ἐγεσταίοις ξυμβαίνωσιν, οἱ δὲ Λεοντίνους ἐῶσι κατοικίζειν.

μθ΄. Λάμαχος δὲ ἄντικρυς ἔφη χρῆναι πλεῖν ἐπὶ Συρακούσας, καὶ πρὸς τῇ πόλει ὡς τάχιστα τὴν μάχην ποιεῖσθαι, ἕως ἔτι ἀπαράσκευοί τε εἰσὶ, καὶ μάλιστα ἐκπεπληγμένοι. τὸ γὰρ πρῶτον πᾶν στράτευμα δεινότατον εἶναι· ἢν δὲ χρονίσῃ πρὶν ἐς ὄψιν ἐλθεῖν, τῇ γνώμῃ ἀναθαρσοῦντας ἀνθρώπους, καὶ τῇ ὄψει καταφρονεῖν μᾶλλον. αἰφνίδιοι δὲ ἢν προσπέσωσιν, ἕως ἔτι περιδεεῖς προσδέχονται, μάλιστ' ἂν σφᾶς περιγενέσθαι, καὶ κατὰ πάντα ἂν αὐτοὺς ἐκφοβῆσαι, τῇ τε ὄψει (πλεῖστοι γὰρ ἂν νῦν φανῆναι) καὶ τῇ προσδοκίᾳ ὧν πείσον-

ductis, ubi noſſent, quos belli ſocios eſſent habituri, ita demum Syracuſas & Selinuntem aggrediendas cenſebat: niſi hi quidem compoſitionem cum Egeſtaeis facerent, illi vero Leontinos in ſuas priſtinas ſedes redire ſinerent.

XLIX. Lamachus vero palam dicebat, adverſus Syracuſas navigandum eſſe, & primo quoque tempore proelium ad urbem committendum, dum adhuc imparati eſſent, & maxime perterriti. Omnem enim exercitum principio maximum terrorem afferre: ſed ſi moram interponat, antequam in ipſorum conſpectum veniat, homines ex pavore ſe colligentes, & ipſum cernentes, magis contemnere. ſed ſi repente Syracuſanos invaſerint, dum adhuc metu perculſi hoſtem exſpectarent, affirmabat, ſe ſuperiores illis facillime futuros, omnibuſque rebus terrorem illis incuſſuros, tum aſpectu, (plurimos enim tunc viſum iri) tum exſpectatione cladium, quas eſſent acceptu-

ται, μάλιστα δ' ἂν τῷ αὐτίκα κινδύνῳ τῆς μάχης. εἰκὸς δὲ εἶναι καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς πολλοὺς ἀποληφθῆναι ἔξω, διὰ τὸ ἀπιστεῖν σφᾶς μὴ ἥξειν· καὶ ἐσκομιζομένων αὐτῶν, τὴν στρατιὰν οὐκ ἀπορήσειν χρημάτων, ἢν πρὸς τῇ πόλει κρατοῦσα καθέζηται. τούς τε ἄλλους Σικελιώτας οὕτως ἤδη μᾶλλον καὶ ἐκείνοις οὐ ξυμμαχήσειν, καὶ σφίσι προσιέναι, καὶ οὐ διαμελλήσειν περισκοποῦντας ὁπότεροι κρατήσουσι. ναύσταθμον δὲ, ἐπαναχωρήσαντας, καὶ ἐφορμηθέντας, Μέγαρα ἔφη χρῆναι ποιεῖσθαι, ἃ ἦν ἔρημα, ἀπέχοντα Συρακουσῶν οὔτε πλοῦν πολὺν, οὔτε ὁδόν.

ν. Λάμαχος μὲν ταῦτα εἰπὼν, ὅμως προσέθετο καὶ αὐτὸς τῇ Ἀλκιβιάδου γνώμῃ. μετὰ δὲ τοῦτο, Ἀλκιβιάδης τῇ αὑτοῦ νηῒ διαπλεύσας ἐς Μεσσήνην, καὶ λόγους ποιησάμενος περὶ ξυμμαχίας πρὸς αὐτοὺς, ὡς οὐκ

ri, praecipue vero subito proelii committendi periculo. Verisimile autem esse, in agris etiam multos extra urbem intercipi posse, quod minime crederent se venturos. Quod si isti ex agris in urbem se reciperent, exercitum, si victor urbem obsideret, satis pecuniarum habiturum. Praeterea reliquos Sicilienses sic iam & illorum societatem facilius deserturos, & ad se transituros, minimeque cunctaturos, circumspicientes, utri victores essent futuri. Sibi autem ab urbis obsidione reversis, & ad portum appulsis, navium stationes obtinendas dicebat ad Megara, quae deserta essent, & a Syracusis mari terraque parum distarent.

L. Lamachus autem, quamvis haec dixisset, tamen & ipse in Alcibiadis sententiam ivit. Postea vero Alcibiades, cum sua navi Messanam traiecisset, & de societate secum ineunda apud Messanenses verba fecisset, neque rem ipsis

ἔπειθεν, ἀλλ' ἀπεκρίναντο, πόλει μὲν ἂν οὐ δέξεσθαι, ἀγορὰν δ' ἔξω παρέξειν, ἀπέπλει ἐς τὸ Ῥήγιον. καὶ εὐθὺς ξυμπληρώσαντες ἑξήκοντα ναῦς ἐκ πασῶν οἱ στρατηγοὶ, καὶ τὰ ἐπιτήδεια λαβόντες, παρέπλεον ἐς Νάξον, τὴν ἄλλην στρατιὰν ἐν Ῥηγίῳ καταλιπόντες, καὶ ἕνα σφῶν αὐτῶν. Ναξίων δὲ δεξαμένων τῇ πόλει, παρέπλεον ἐς Κατάνην. καὶ ὡς αὐτοὺς οἱ Καταναῖοι οὐκ ἐδέχοντο (ἐνῆσαν γὰρ αὐτόθι ἄνδρες τὰ Συρακουσίων βουλόμενοι) ἐκομίσθησαν ἐπὶ τὸν Τηρίαν ποταμόν. καὶ αὐλισάμενοι, τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ Συρακούσας ἔπλεον, ἐπὶ κέρως ἔχοντες τὰς ἄλλας ναῦς. δέκα δὲ τῶν νεῶν προὔπεμψαν ἐς τὸν μέγαν λιμένα, πλεῦσαί τε καὶ κατασκέψασθαι εἴτι ναυτικόν ἐστι καθειλκυσμένον, καὶ κηρύξαι ἀπὸ τῶν νεῶν προσπλεύσαντας ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι

persuadere potuisset, sed illi respondissent, in urbem quidem se nequaquam recepturos, forum tamen rerum venalium ipsis praebituros, ad Rhegium rediit. Duces autem, cum ex omni navium numero sexaginta naves confestim implevissent, & necessarias res assumsissent, reliquo exercitu cum uno de suis collegis ad Rhegium relicto, classe praetervecti ad Naxum iverunt. Cum autem Naxii eos in urbem recepissent, illinc oram legentes ad Catanam navigarunt. sed cum Catanaei ipsos in urbem non recepissent, (illic enim aderant quidam, qui Syracusanorum partibus favebant) in flumen Teriam delati sunt. Cum autem illic pernoctassent, postero die Syracusas versus navigarunt, agmine longo ceteris navibus instructis. Decem vero naves praemiserunt in magnum Syracusarum portum, ut & illuc navigarent, & explorarent, si quid navium a Syracusanis deductum esset; utque ad urbem accedentes ex na-

ἥκουσι, Λεοντίνους ἐς τὴν ἑαυτῶν κατοικιοῦντες, κατὰ ξυμμαχίαν καὶ ξυγγένειαν· τοὺς οὖν ὄντας ἐν Συρακούσαις Λεοντίνων, ὡς παρὰ φίλους καὶ εὐεργέτας Ἀθηναίων ἀδεῶς ἀπιέναι. ἐπεὶ δ' ἐκηρύχθη, καὶ κατεσκέψαντο τήν τε πόλιν καὶ τοὺς λιμένας, καὶ τὰ περὶ τὴν χώραν, ἐξ ἧς αὐτοῖς ὁρμωμένοις πολεμητέα ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν ἐς Κατάνην.

να'. Καὶ ἐκκλησίας γενομένης, τὴν μὲν στρατιὰν οὐκ ἐδέχοντο οἱ Καταναῖοι, τοὺς δὲ στρατηγοὺς ἐσελθόντας ἐκέλευον ὅ, τι βούλονται εἰπεῖν. καὶ λέγοντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τετραμμένων, οἱ στρατιῶται πυλίδα τινὰ ἐνῳκοδομημένην κακῶς ἔλαθον διελόντες· καὶ ἐσελθόντες ἠγόραζον ἐς τὴν

vibus per praeconis vocem ipsis significarent, Athenienses venire, ut Leontinos in suas pristinas sedes restituerent, propter societatis atque cognationis ius. Leontinis igitur, quotquot Syracusis essent, dicerent, ut intrepide transirent ad Athenienses, ut ad amicos, & de ipsis bene meritos. Postquam autem per praeconis vocem hoc ipsis denuntiatum est, postquam etiam urbis portuumque situm, omnemque circumcirca regionem, unde ipsis ad bellum hostibus faciendum prodeundum esset, contemplati sunt, rursus Catanam redierunt.

LI. Catanaei vero, convocata concione, copias quidem in urbem non receperunt; sed duces ingressos dicere iusserunt, si quid vellent. Cum autem Alcibiades apud ipsos orationem haberet, & oppidani in illam concionem essent conversi, milites Athenienses quandam portulam male obstructam nacti, clam diruta aedificii materia aperuerunt: & in urbem ingressi, mercabantur. Catanaei vero, qui

πόλιν. τῶν δὲ Καταναίων, οἱ μὲν τὰ τῶν Συρακουσίων φρονοῦντες, ὡς εἶδον τὸ στράτευμα ἔνδον, εὐθὺς περιδεεῖς γενόμενοι ὑπεξῆλθον, οὐ πολλοί τινες· οἱ δὲ ἄλλοι ἐψηφίσαντό τε ξυμμαχίαν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα ἐκέλευον ἐκ Ῥηγίου κομίζειν. μετὰ δὲ τοῦτο πλεύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὸ Ῥήγιον, πάσῃ ἤδη τῇ στρατιᾷ ἄραντες ἐς τὴν Κατάνην, ἐπειδὴ ἀφίκοντο, κατεσκευάζοντο τὸ στρατόπεδον.

νβ΄. Ἐσηγγέλλετο δὲ αὐτοῖς ἔκ τε Καμαρίνης, ὡς, εἰ ἔλθοιεν, προσχωροῖεν ἂν, καὶ ὅτι Συρακούσιοι πληροῦσι ναυτικόν. ἁπάσῃ οὖν τῇ στρατιᾷ παρέπλευσαν, πρῶτον μὲν ἐπὶ Συρακούσας· καὶ ὡς οὐδὲν εὗρον ναυτικὸν πληρούμενον, παρεκομίζοντο αὖθις ἐπὶ Καμαρίνης, καὶ σχόντες ἐς τὸν αἰγιαλὸν, ἐπεκηρυκεύοντο. οἱ δ' οὐκ ἐδέχοντο, λέγοντες σφίσι τὰ ὅρκια εἶναι, μιᾷ νηὶ κατα-

cum Syracuſanis ſentiebant, cum exercitum in urbe animadvertiſſent, confeſtim terrore perculſi, quorum numerus non magnus erat, clam profugerunt. Ceteri vero decreverunt ſocietatem cum Athenienſibus faciendam, & reliquum exercitum a Rhegio acciri iuſſerunt. Poſtea vero Athenienſes ad Rhegium reverſi, iam cum omnibus copiis inde ſolventes Catanam appulerunt, & poſtquam eo pervenerunt, ibi caſtra fecerunt.

LII. Ad ipſos autem nuntii Camarina afferebantur, ſi illuc proficiſcerentur, Camarinaeos deditionem facturos, & Syracuſanos claſſem inſtruere. Primum igitur cum omnibus copiis adverſus Syracuſas profecti ſunt. Et cum nullam claſſem ab illis inſtrui comperiſſent, rurſus Camarinam verſus, oram legentes ſe receperunt, & ad litus appulſi, caduceatorem miſerunt. Illi vero eos non receperunt, di-

πλεόντων Ἀθηναίων δέχεσθαι, ἢν μὴ αὐτοὶ πλείους μεταπέμπωσιν. ἄπρακτοι δὲ γενόμενοι, ἀπέπλεον· καὶ ἀποβάντες κατά τι τῆς Συρακουσίας, καὶ ἁρπαγὴν ποιησάμενοι, καὶ τῶν Συρακουσίων ἱππέων βοηθησάντων, καὶ τῶν ψιλῶν τινας ἐσκεδασμένους διαφθειράντων, ἀπεκομίσθησαν ἐς Κατάνην.

νγ΄. Καὶ καταλαμβάνουσι τὴν Σαλαμινίαν ναῦν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἥκουσαν ἐπί τε Ἀλκιβιάδην, ὡς κελεύσοντας ἀποπλεῖν ἐς ἀπολογίαν ὧν ἡ πόλις ἐνεκάλει, καὶ ἐπ᾽ ἄλλους τινὰς τῶν στρατιωτῶν τῶν μετ᾽ αὐτοῦ, μεμηνυμένων περὶ τῶν μυστηρίων ὡς ἀσεβούντων, τῶν δὲ καὶ περὶ τῶν Ἑρμῶν. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἡ στρατιὰ ἀπέπλευσεν, οὐδὲν ἧσσον ζήτησιν ἐποιοῦντο τῶν περὶ τὰ μυστήρια καὶ τῶν περὶ τοὺς Ἑρμᾶς δρασθέντων· καὶ

centes, se iurisiurandi religione obstrictos esse, ut Athenienses cum una tantum navi appellentes reciperent, nisi ipsi plures ab illis arcessissent. Quamobrem Athenienses re infecta discesserunt. Cum autem exscensum e navibus in quandam agri Syracusani partem fecissent, & praedas egissent, & Syracusanorum equites accurrissent, & nonnullos levis armaturae milites Athenienses palatos interfecissent, Catanam se receperunt.

LIII. Illic autem offendunt Salaminiam navem Athenis missam, tum adversus Alcibiadem, ut qui in ea vehebantur iuberent redire ad respondendum criminibus, quorum publice insimulabatur, tum adversus quosdam alios milites, qui cum eo erant: de quibus indicium delatum fuerat, quod impie mysteria polluissent, partim vero, quod Mercurii simulacra violassent. Athenienses enim post classis discessum, nihilo minus quaestionem habebant de mysteriis

οὐ δοκιμάζοντες τοὺς μηνυτὰς, ἀλλὰ πάντας ὑπόπτως ἀποδεχόμενοι, διὰ πονηρῶν ἀνθρώπων πίστιν, πάνυ χρηστοὺς τῶν πολιτῶν ξυλλαμβάνοντες κατέδουν· χρησιμώτερον ἡγούμενοι εἶναι βασανίσαι τὸ πρᾶγμα καὶ εὑρεῖν, ἢ διὰ μηνυτοῦ πονηρίαν, τινὰ καὶ χρηστὸν δοκοῦντα εἶναι, αἰτιαθέντα, ἀνέλεγκτον διαφυγεῖν. ἐπιστάμενος γὰρ ὁ δῆμος ἀκοῇ τὴν Πεισιστράτου καὶ τῶν παίδων τυραννίδα χαλεπὴν τελευτῶσαν γενομένην, καὶ προσέτι οὐδ' ὑφ' ἑαυτῶν καὶ Ἁρμοδίου καταλυθεῖσαν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, ἐφοβεῖτο ἀεὶ, καὶ πάντα ὑπόπτως ἐλάμβανε.

νδ'. Τὸ γὰρ Ἀριστογείτονος καὶ Ἁρμοδίου τόλμημα δι' ἐρωτικὴν ξυντυχίαν ἐπεχειρήθη. ἣν ἐγὼ ἐπιπλέον διηγησάμενος, ἀποφανῶ οὔτε τοὺς ἄλλους, οὔτε αὐτοὺς

pollutis, & de violatis Mercurii ſimulacris. Quoniam autem non explorabant indices, ſed omnes ſuſpicioſe admittebant, ob fidem improbis hominibus habitam, ex civibus optimos comprehenderunt, & in vincula coniecerunt; ſatius eſſe iudicantes hac de re quaeſtionem habere, & reperire, quam propter indicis improbitatem, aliquem, licet vir probus eſſe videretur, accuſatum, nulla quaeſtione habita, evadere. Populus enim, qui fama acceperat, Piſiſtrati ac filiorum tyrannidem extremis eius temporibus gravem fuiſſe, praeterea neque a ſe, neque ab Harmodio, ſed a Lacedaemoniis everſam, ſemper metuebat, & omnia ſuſpicioſe accipiebat.

LIV. Nam audax illud Ariſtogitonis & Harmodii facinus, propter rei cuiuſdam ad amores pertinentis caſum, ab illis ſuſceptum fuit. Quam rem ego fuſius narrans demonſtrabo, neque alios, neque ipſos Athenienſes de ſuis

Ἀθηναίους περὶ τῶν σφετέρων τυράννων, οὐδὲ περὶ τοῦ γενομένου ἀκριβὲς οὐδὲν λέγοντας. Πεισιστράτου γὰρ γηραιοῦ τελευτήσαντος ἐν τῇ τυραννίδι, οὐχ Ἵππαρχος (ὥσπερ οἱ πολλοὶ οἴονται) ἀλλ' Ἱππίας πρεσβύτατος ὢν ἔσχε τὴν ἀρχήν. γενομένου δὲ Ἁρμοδίου ὥρᾳ ἡλικίας λαμπροῦ, Ἀριστογείτων ἀνὴρ τῶν ἀστῶν, μέσος πολίτης, ἐραστὴς ὢν, εἶχεν αὐτόν. πειραθεὶς δὲ ὁ Ἁρμόδιος ὑπὸ Ἱππάρχου τοῦ Πεισιστράτου, καὶ οὐ πεισθεὶς, καταγορεύει τῷ Ἀριστογείτονι. ὁ δὲ, ἐρωτικῶς περιαλγήσας, καὶ φοβηθεὶς τὴν Ἱππάρχου δύναμιν, μὴ βίᾳ προσαγάγηται αὐτὸν, ἐπιβουλεύει εὐθὺς, ὡς ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ἀξιώσεως, κατάλυσιν τῇ τυραννίδι. καὶ ἐν τούτῳ ὁ Ἵππαρχος, ὡς αὖθις πειράσας οὐδὲν μᾶλλον ἔπειθε τὸν Ἁρμόδιον, βίαιον μὲν οὐδὲν ἐβούλετο δρᾷν, ἐν τόπῳ δέ τινι ἀφανεῖ, ὡς οὐ διὰ τοῦτο δὴ, παρεσκευάζετο

tyrannis, aut de re gesta quidquam certi dicere. Cum enim Pisistratus iam senex in tyrannide decessisset, non Hipparchus, (ut vulgus arbitratur) sed Hippias, quod esset natu maximus, obtinuit principatum. Cum autem Harmodius aetatis flore insignis esset, Aristogiton, quidam e civibus, mediae conditionis vir, eum adamabat, atque habebat. Hic autem Harmodius ab Hipparcho Pisistrati filio tentatus, neque ei morem gerens, rem ad Aristogitonem detulit. Hic vero more amatorum ingenti dolore concepto, & Hipparchi potentiam extimescens, ne per vim ipsum Harmodium ad se pertraheret, protinus pro sua auctoritate, tyrannidem per insidias evertere conatur. Interea vero Hipparchus, cum Harmodium rursus sollicitasset, & nihilo magis inducere potuisset, nihil quidem violenti intentare destinabat, sed in loco quodam obscuro, veluti non hac

προπηλακιῶν αὐτόν. οὐδὲ γὰρ τὴν ἄλλην ἀρχὴν ἐπαχθὴς ἦν ἐς τοὺς πολλοὺς, ἀλλ' ἀνεπιφθόνως κατεστήσατο. καὶ ἐπετήδευσαν ἐπιπλεῖστον δὴ τύραννοι οὗτοι ἀρετὴν καὶ ξύνεσιν, καὶ Ἀθηναίους εἰκοστὴν μόνον πρασσόμενοι τῶν γιγνομένων, τήν τε πόλιν αὐτῶν καλῶς διεκόσμησαν, καὶ τοὺς πολέμους διέφερον, καὶ ἐς τὰ ἱερὰ ἔθυον. τὰ δὲ ἄλλα αὐτὴ ἡ πόλις τοῖς πρὶν κειμένοις νόμοις ἐχρῆτο, πλὴν καθόσον ἀεί τινα ἐπεμέλοντο σφῶν αὐτῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς εἶναι. καὶ ἄλλοι τε αὐτῶν ἦρξαν τὴν ἐνιαύσιον Ἀθηναίοις ἀρχὴν, καὶ Πεισίστρατος ὁ Ἱππίου τοῦ τυραννεύσαντος υἱὸς, τοῦ πάππου ἔχων τοὔνομα. ὃς τῶν δώδεκα θεῶν βωμὸν τὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ Ἄρχων ἀνέθηκε, καὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Πυθίου. καὶ τῷ μὲν ἐν τῇ ἀγορᾷ προσοικοδομήσας ὕστερον ὁ δῆμος Ἀθηναίων μεῖζον μῆκος τοῦ βωμοῦ, ἠφάνισε τοὐπίγραμμα· τοῦ δ' ἐν

de caufa hoc faceret, ad eum contumelia afficiendum fe parabat. Quippe neque cetero eius principatu multitudini gravis erat, fed citra invidiam fe gefferat. Ac profecto hi tyranni virtutem & prudentiam diutiffime coluerunt, & proventuum vicefimam tantum ab Athenienfibus exigentes, & ipforum urbem egregie exornarunt, & bella adminiftrarunt, & in templis facrificia fecerunt. In ceteris vero civitas legibus ante latis utebatur, praeterquam quod operam provide dabant, ut femper aliquis de fuo ipforum numero magiftratum gereret. Et cum alii ex ipfis annuum imperium apud Athenienfes obtinuerunt, tum Pififtratus, Hippiae eius, qui tyrannus fuerat, filius, avi nomen ferens: qui cum effet Archon, aram duodecim Deorum in foro dedicavit, & illam, quae eft Apollinis in Pythii templo. Poftea vero populus Athenienfis, cum amplificaffet

Πυθίου, ἔτι καὶ νῦν δῆλόν ἐστιν, ἀμυδροῖς γράμμασι, λέγον τάδε·

Μνῆμα τόδ' ἧς ἀρχῆς Πεισίστρατος Ἱππίου υἱὸς
Θῆκεν Ἀπόλλωνος Πυθίου ἐν τεμένει.

νέ. Ὅτι δὲ πρεσβύτατος ὢν Ἱππίας ἦρξεν, εἰδὼς μὲν καὶ ἀκοῇ ἀκριβέστερον ἄλλων, ἰσχυρίζομαι, γνοίη δ' ἄν τις καὶ αὐτῷ τούτῳ· παῖδες γὰρ αὐτῷ μόνῳ φαίνονται τῶν γνησίων ἀδελφῶν γενόμενοι· ὡς ὅ, τε βωμὸς σημαίνει, καὶ ἡ στήλη περὶ τῆς τῶν τυράννων ἀδικίας, ἡ ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀκροπόλει σταθεῖσα· ἐν ᾗ Θεσσαλοῦ μὲν οὐδ' Ἱππάρχου οὐδεὶς παῖς γέγραπται, Ἱππίου δὲ πέντε, οἳ αὐτῷ ἐκ Μυῤῥίνης τῆς Καλλίου τοῦ Ὑπεροχίδου θυγατρὸς ἐγένοντο. εἰκὸς γὰρ ἦν τὸν πρεσβύτατον πρῶτον γῆμαι· καὶ ἐν τῇ πρώτῃ στήλῃ πρῶτος γέ-

aram, quae erat in foro, inſcriptionem abolevit. At illius, quae in Apollinis Pythii templo erat, etiamnum tota exſtat, literis evanidis paene, in haec verba:

In Pythii Phoebi Piſiſtratus aede locavit
Imperii Hippiades haec monumenta ſui.

LV. Hippiam igitur imperaſſe, quod inter fratres natu maximus eſſet, aſſeverare poſſum, partim ſcientia, partim fama, quod rei veritatem indagarim accuratius, quam alii: verum & ex hoc ipſo, quod ſum dicturus, ita rem habere quivis cognoſcat. Hunc enim ſolum inter legitimos fratres, liberos ſuſcepiſſe conſtat: ut & ara iſtud indicat, & columna in Athenarum arce erecta cum inſcriptione ſceleris a tyrannis perpetrati. In qua nullus Theſſali aut Hipparchi filius eſt ſcriptus; ſed quinque Hippiae filii, quos ille ex Myrrhine Calliae Hyperochidae filia ſuſceperat. Nam veriſimile videtur, maximum natu inter fratres uxorem

γράπται μετὰ τὸν πατέρα. οὐδὲ τοῦτο ἀπεοικότως, διὰ τὸ πρεσβεύειν τε ἀπ' αὐτοῦ καὶ τυραννεῦσαι. οὐ μὴν οὐδ' ἂν κατασχεῖν μοι δοκεῖ ποτε Ἱππίας τοπαραχρῆμα ῥᾳδίως τὴν τυραννίδα, εἰ Ἵππαρχος μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ ὢν ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ αὐθήμερον καθίστατο. ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ πρότερον ξύνηθες, τοῖς μὲν πολίταις φοβερὸν, ἐς δὲ τοὺς ἐπικούρους ἀκριβὲς, πολλῷ τῷ περιόντι τοῦ ἀσφαλοῦς κατεκράτησε. καὶ οὐχ ὡς ἀδελφὸς νεώτερος ὢν ἠπόρησεν, ἐν ᾧ οὐ πρότερον ξυνεχῶς ὡμιλήκει τῇ ἀρχῇ. Ἱππάρχῳ δὲ ξυνέβη, τοῦ πάθους τῇ δυστυχίᾳ ὀνομασθέντα, καὶ τὴν δόξαν τῆς τυραννίδος ἐς τὰ ἔπειτα προσλαβεῖν.

νϛ'. Τὸν δ' οὖν Ἁρμόδιον ἀπαρνηθέντα τὴν πείρασιν,

primum duxisse. Deinde in columna prima prior ille est perscriptus, post parentem: neque etiam abs re istud; quippe quod & ab eo natu maximus esset, & tyrannidem obtinuisset. Quin nec Hippias mihi videtur ita facile e vestigio tyrannidem retenturus fuisse, si Hipparchus in imperio constitutus decessisset, & ipse eodem die, quo tyrannus interfectus fuisset, imperium constituere coepisset. Sed propter pristinum, solitumque civium metum, & diligentiam, qua in satellitum praesidio utebatur, imperium nullo prorsus cum periculo retinuit: non cunctatus, neu quid ageret incertus, quod, ceu frater natu minor, imperium continenter antea non administrasset. Hipparcho vero hoc evenit, uti propter calamitatem, in quam inciderat, nobilitatus, hanc etiam tyrannidis occupatae famam apud posteros sibi praeterea conciliarit.

LVI. Hunc igitur Harmodium, quod ipsi eum sollicitanti morem gerere noluisset, ut in animo habebat, contu-

ὥσπερ διενοεῖτο προὐπηλάκισεν. ἀδελφὴν γὰρ αὐτοῦ κόρην ἐπαγγείλαντες ἥκειν κανοῦν οἴσουσαν ἐν πομπῇ τινι, ἀπήλασαν, λέγοντες οὐδὲ ἐπαγγεῖλαι τὴν ἀρχὴν, διὰ τὸ μὴ ἀξίαν εἶναι. χαλεπῶς δὲ ἐνεγκόντος τοῦ Ἁρμοδίου, πολλῷ δὴ μᾶλλον δι' ἐκεῖνον καὶ Ἀριστογείτων παρωξύνετο· καὶ αὐτοῖς τὰ μὲν ἄλλα πρὸς τοὺς ξυνεπιθησομένους τῷ ἔργῳ ἐπέπρακτο, περιέμενον δὲ Παναθήναια τὰ μεγάλα, ἐν ᾗ μόνον ἡμέρᾳ οὐχ ὕποπτον ἐγίγνετο, ἐν ὅπλοις τῶν πολιτῶν τοὺς τὴν πομπὴν πέμψαντας, ἀθρόους γενέσθαι· καὶ ἔδει ἄρξαι μὲν αὐτοὺς, ξυνεπαμύνειν δὲ εὐθὺς τὰ πρὸς τοὺς δορυφόρους ἐκείνους. ἦσαν δὲ οὐ πολλοὶ οἱ ξυνομωμοκότες, ἀσφαλείας οὕνεκα. ἤλπιζον γὰρ καὶ τοὺς μὴ προειδότας, εἰ καὶ ὁπωστιοῦν τολμήσειαν, ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἔχοντάς γε ὅπλα, ἐθελήσειν σφᾶς αὐτοὺς ξυνελευθεροῦν.

melia affecit. Nam ſororem eius virginem, cum ad geſtandum in pompa quadam caniſtrum venire iuſſiſſent, abegerunt; dicentes, ſe ne principio quidem ei denuntiaſſe, quod digna non eſſet. Cum autem Harmodius aegre ferret, propter ipſum & Ariſtogiton multo magis irritatus eſt. Quamobrem ceteras quidem res conſtituerunt cum iis, qui facinus ſimul aggreſſuri erant: ſed exſpectabant magna Panathenaea, quo tantum die extra ſuſpicionem erat, cives eos, qui pompam proſequebantur, in armis frequentes eſſe. Oportebat autem ipſos quidem inceptare facinus, ſtatim vero illos ſimul opem ferre adverſus ſatellites. Erant autem non multi coniurati, ut res tutius gereretur. Sperabant enim, illos etiam, qui prius ignorabant, ſi ipſi vel quomodocunque hoc facinus auſi fuiſſent, repente, praeſertim cum arma haberent, lubenter ſe ipſos in libertatem pariter aſſerturos.

νζʹ. Καὶ ὡς ἐπῆλθεν ἡ ἑορτὴ, Ἱππίας μὲν ἔξω ἐν τῷ Κεραμεικῷ καλουμένῳ μετὰ τῶν δορυφόρων διεκόσμει ὡς ἕκαστα ἐχρῆν τῆς πομπῆς προϊέναι· ὁ δὲ Ἁρμόδιος καὶ ὁ Ἀριστογείτων, ἔχοντες ἤδη τὰ ἐγχειρίδια, ἐς τὸ ἔργον προήεσαν. καὶ ὡς εἶδόν τινα τῶν ξυνωμοτῶν σφίσι διαλεγόμενον οἰκείως τῷ Ἱππίᾳ (ἦν δὲ πᾶσιν εὐπρόσοδος ὁ Ἱππίας) ἔδεισαν, καὶ ἐνόμισαν μεμηνύσθαι τε, καὶ ὅσον οὐκ ἤδη ξυλληφθήσεσθαι. τὸν λυπήσαντα οὖν σφᾶς, καὶ δι' οὕπερ πάντα ἐκινδύνευον, ἐβούλοντο πρότερον, εἰ δύναιντο, προτιμωρήσασθαι· καὶ ὥσπερ εἶχον, ὥρμησαν εἴσω τῶν πυλῶν· καὶ περιέτυχον τῷ Ἱππάρχῳ παρὰ τὸ Λεωκόριον καλούμενον, εὐθὺς ἀπερισκέπτως προσπεσόντες· καὶ ὡς ἂν μάλιστα δι' ὀργῆς, ὁ μὲν ἐρωτικῆς, ὁ δὲ ὑβρισμένος, ἔτυπτον, καὶ ἀποκτείνουσιν αὐ-

LVII. Cum autem festum advenisset, Hippias quidem extra urbem in loco, qui Ceramicus vocatur, cum suis satellitibus res ad pompam spectantes ornabat, prout singulas procedere oportebat. Harmodius vero & Aristogiton, cum pugiones iam haberent, ad facinus faciendum prodierant. Et, ut quendam ex coniuratis cum Hippia familiariter colloquentem conspexere, (aditus enim ad Hippiam omnibus erat facilis) extimuerunt; & existimarunt, rem patefactam esse, seque iamiam comprehensum iri. Quamobrem illum, a quo laesi fuerant, & cuius causa de summa rerum suarum periclitabantur, primum ulcisci volebant, si possent. Atque ut erant, impetu portas urbis introiverunt. Et Hipparchum nacti sunt in eo loco, qui Leocorium vocatur, protinus ex improviso irruentes: & maxima ira impulsi, hic quidem ex amore, ille vero propter contumeliam, qua fuerat affectus, ipsum feriunt, & occidunt. Et Aristogiton

τόν. καὶ ὁ μὲν τοὺς δορυφόρους τῷ αὐτίκα διαφεύγει ὁ Ἀριστογείτων, ξυνδραμόντος τοῦ ὄχλου, καὶ ὕστερον ληφθεὶς, οὐ ῥᾳδίως διετέθη· Ἁρμόδιος δὲ αὐτοῦ παραχρῆμα ἀπόλλυται.

νη΄. Ἀγγελθέντος δὲ Ἱππίᾳ ἐς τὸν Κεραμεικὸν, οὐκ ἐπὶ τὸ γενόμενον, ἀλλ᾽ ἐπὶ τοὺς πομπέας τοὺς ὁπλίτας, πρότερον ἢ αἰσθέσθαι αὐτοὺς ἄπωθεν ὄντας, εὐθὺς ἐχώρησε, καὶ ἀδήλως τῇ ὄψει πλασάμενος πρὸς τὴν ξυμφορὰν, ἐκέλευσεν αὐτοὺς, δείξας τι χωρίον, ἀπελθεῖν ἐς αὐτὸ ἄνευ τῶν ὅπλων. καὶ οἱ μὲν ἀνεχώρησαν, οἰόμενοί τι ἐρεῖν αὐτόν· ὁ δὲ, τοῖς ἐπικούροις φράσας τὰ ὅπλα ὑπολαβεῖν, ἐξελέγετο εὐθὺς οὓς ἐπῃτιᾶτο, καὶ εἴ τις εὑρέθη ἐγχειρίδιον ἔχων. μετὰ γὰρ ἀσπίδος καὶ δόρατος εἰώθησαν τὰς προπομπὰς ποιεῖν.

quidem per satellites e vestigio fuga evasit; verum, facto multitudinis concursu, & postea comprehensus, haud leniter tractatus fuit. Harmodius vero ipso in loco statim occisus est.

LVIII. Cum autem nuntius ad Hippiam in Ceramicum allatus fuisset, non ad id, quod acciderat, sed ad pompae ductores armatos, priusquam illi rem rescifcerent, longiuscule absentes, confestim se convertit; vultuque ad calamitatem dissimulandam composito, locum quendam ostendit, & in illum sine armis abscedere iussit. Et illi quidem eo se receperunt, existimantes, illum aliquid dicturum. Ille vero satellitibus imperans, ut arma subtraherent, protinus eos delegit, quos insimulabat criminis, & si quis cum pugione deprehensus esset. Nam cum scuto & hasta pompas prosequi consueverant.

νθ΄. Τοιούτῳ μὲν τρόπῳ δι᾽ ἐρωτικὴν λύπην ἥ τε ἀρχὴ τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ ἡ ἀλόγιστος τόλμα ἐκ τοῦ παραχρῆμα περιδεοῦς Ἁρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι ἐγένετο. τοῖς δ᾽ Ἀθηναίοις χαλεπωτέρα μετὰ ταῦτα ἡ τυραννὶς κατέστη. καὶ ὁ Ἱππίας διὰ φόβου ἤδη μᾶλλον ὢν, τῶν τε πολιτῶν πολλοὺς ἔκτεινε, καὶ πρὸς τὰ ἔξω ἅμα διεσκοπεῖτο, εἴποθεν ἀσφάλειάν τινα ὁρῴη μεταβολῆς γενομένης ὑπάρχουσάν οἱ. Ἱπποκλου γοῦν τοῦ Λαμψακηνοῦ τυράννου Αἰαντίδῃ τῷ παιδὶ θυγατέρα ἑαυτοῦ μετὰ ταῦτα Ἀρχεδίκην (Ἀθηναῖος ὢν Λαμψακηνῷ) ἔδωκεν, αἰσθανόμενος αὐτοὺς μέγα παρὰ βασιλεῖ Δαρείῳ δύνασθαι. καὶ αὐτῆς σῆμα ἐν Λαμψάκῳ ἐστὶν, ἐπίγραμμα ἔχον τόδε·

Ἀνδρὸς ἀριστεύσαντος ἐν Ἑλλάδι τῶν ἐφ᾽ ἑαυτοῦ,
Ἱππίου Ἀρχεδίκην ἥδε κέκευθε κόνις·

LIX. Hoc igitur modo, propter amatoriam indignationem, & coniurationis initium factum est, & audax illud facinus propter repentinum metum ab Harmodio & Aristogitone susceptum est. Postea vero tyrannis Atheniensibus asperior fuit. Et Hippias iam sibi metuens vehementius, quam ante, multos cives interfecit, & simul ad externa auxilia respicere coepit, si quid praesidii alicunde sibi paratum cerneret, mutato rerum statu. Post haec igitur Aeantidae, Hippocli Lampsacenorum tyranni filio, Archedicen suam filiam, Atheniensis Lampsaceno, quod ipsos apud regem Darium auctoritate multum pollere sciret, nuptum dedit. Ac ipsius monumentum Lampsaci exstat; cum inscriptione ista:

Hippiae apud Graecos laudem virtutis adepti
Hic pulvis prolem contegit Archedicen.

Ἡ πατρός τε καὶ ἀνδρὸς, ἀδελφῶν τ᾽ οὖσα τυράννων,
Παίδων τ᾽, οὐκ ἤρθη νοῦν ἐς ἀτασθαλίην.

Τυραννεύσας δὲ ἔτη τρία Ἱππίας ἔτι Ἀθηναίων, καὶ παυσθεὶς ἐν τῷ τετάρτῳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀλκμαιωνιδῶν τῶν φευγόντων, ἐχώρει ὑπόσπονδος ἔς τε Σίγειον, καὶ παρ᾽ Αἰαντίδην ἐς Λάμψακον· ἐκεῖθεν δὲ, ὡς βασιλέα Δαρεῖον. ὅθεν καὶ ὁρμώμενος ἐς Μαραθῶνα ὕστερον ἔτει εἰκοστῷ, ἤδη γέρων ὢν, μετὰ Μήδων ἐστράτευσεν.

ξ. Ὧν ἐνθυμούμενος ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, καὶ μιμνησκόμενος ὅσα ἀκοῇ περὶ αὐτῶν ἠπίστατο, χαλεπὸς ἦν τότε καὶ ὑπόπτης ἐς τοὺς περὶ τῶν μυστικῶν τὴν αἰτίαν λαβόντας, καὶ πάντα αὐτοῖς ἐδόκει ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ ὀλιγαρχικῇ καὶ τυραννικῇ πεπρᾶχθαι. καὶ ὡς αὐτῶν διὰ τὸ τοιοῦτον ὀργιζομένων, πολλοί τε καὶ ἀξιόλο-

Quae reges habuit, patrem, fratresque, virumque,
Et natos, haudque est facta superba tamen.

Hippias autem cum tres deinceps annos tyrannidem apud Athenienses obtinuisset, & quarto anno a Lacedaemoniis, & Alcmaeonidis exsulibus imperio spoliatus fuisset, fide publica impetrata, Sigeum, & inde Lampsacum, ad Aeantidem est profectus: illinc vero, ad regem Darium. Unde postea profectus anno vicesimo, iam senex, cum Medis ad Marathonem militavit.

LX. Quae reputans populus Atheniensis, & memoria repetens, quaecunque de illis fama acceperat, tunc saevus erat, & suspiciosus in eos, qui de mysteriis insimulati fuerant; atque omnia ipsi videbantur eo consilio facta, ut dominatus paucorum, vel regum, a coniuratis constitueretur. Et cum ipse populus ob hanc rem irasceretur,

γοι ἄνθρωποι ἤδη ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἦσαν. καὶ οὐκ ἐν παύλῃ ἐφαίνετο, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν ἐπεδίδοσαν μᾶλλον ἐς τὸ ἀγριώτερόν τε καὶ πλείους ἔτι ξυλλαμβάνειν. ἐνταῦθα ἀναπείθεται εἷς τῶν δεδεμένων, ὅσπερ ἐδόκει αἰτιώτατος εἶναι, ὑπὸ τῶν ξυνδεσμωτῶν τινος, εἴτε ἄρα καὶ τὰ ὄντα μηνῦσαι, εἴτε καὶ οὔ. (ἐπ' ἀμφότερα γὰρ εἰκάζεται· τὸ δὲ σαφὲς οὐδεὶς οὔτε τότε, οὔτε ὕστερον ἔχει εἰπεῖν περὶ τῶν δρασάντων τὸ ἔργον) λέγων δὲ ἔπεισεν αὐτὸν ὡς χρὴ, εἰ μὴ καὶ δέδρακεν, αὐτόν τε ἄδειαν ποιησάμενον σῶσαι, καὶ τὴν πόλιν τῆς παρούσης ὑποψίας παῦσαι. βεβαιοτέραν γὰρ αὐτῷ σωτηρίαν εἶναι ὁμολογήσαντι μετ' ἀδείας, ἢ ἀρνηθέντι διὰ δίκης ἐλθεῖν. καὶ ὁ μὲν, αὐτός τε καθ' ἑαυτοῦ καὶ κατ' ἄλλων μηνύει τὸ τῶν Ἑρμῶν. ὁ δὲ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἄσμενος λαβὼν, ὡς

multos, eosque claros viros in carcerem iam coniecerat. nec dum sedatus esse videbatur; sed in dies magis in saevitia proficiebat, & longe plures, quam ante, comprehendebat. Interea vero quidam ex iis, qui cum aliis in vinculis erat, cuidam, qui in carcere erat, & qui maxime affinis crimini esse videbatur, persuasit, ut rem indicaret, sive vera, sive non vera esset. (nam utrinque sunt coniecturae. nihil enim certi de illius facinoris auctoribus aut tunc, aut postea, a quoquam afferri potuit.) Persuasit autem dicens, oportere ipsum, quamvis hoc facinus non perpetrasset, tamen impetrata impunitate, cum se ipsum servare, tum etiam civitatem praesenti suspicione liberare. Salutem enim ipsi certiorem fore dicebat, si impunitate impetrata rem fassus fuisset, quam si negans iudicium subiisset. Quamobrem hic & contra se, & contra alios indicium professus est de violatis Mercurii simulacris. Popu-

ᾤετο, τὸ σαφὲς, καὶ δεινὸν ποιούμενοι πρότερον εἰ τοὺς ἐπιβουλεύοντας σφῶν τῷ πλήθει μὴ εἴσονται, τὸν μὲν μηνυτὴν εὐθὺς καὶ τοὺς ἄλλους μετ᾽ αὐτοῦ ὅσων μὴ κατηγορήκει, ἔλυσαν. τοὺς δὲ καταιτιαθέντας, κρίσεις ποιήσαντες, τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, ὅσοι ξυνελήφθησαν, τῶν δὲ διαφυγόντων θάνατον καταγνόντες, ἐπανεῖπον ἀργύριον τῷ ἀποκτείναντι. κᾀν τούτῳ οἱ μὲν παθόντες ἄδηλον ἦν εἰ ἀδίκως ἐτετιμώρηντο· ἡ μέντοι ἄλλη πόλις ἐν τῷ παρόντι περιφανῶς ὠφέλητο.

ξα'. Περὶ δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἐναγόντων τῶν ἐχθρῶν, οἵπερ καὶ πρὶν ἐκπλεῖν αὐτὸν ἐπέθεντο, χαλεπῶς οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάμβανον. καὶ ἐπειδὴ τὸ τῶν Ἑρμῶν ᾤοντο σαφὲς ἔχειν, πολὺ δὴ μᾶλλον καὶ τὰ μυστικὰ, ὧν ἐπαί-

lus vero Athenienſis, lubenter cognita (ut ipſe putabat) rei veritate, cum prius indigniſſime ferret, ſi eos, qui ſuae multitudini inſidiabantur, cognoſcere non poſſet, confeſtim dimiſit & ipſum indicem, & ceteros, qui cum ipſo erant, & quos ille non accuſaſſet. Illorum vero, qui tunc ab iſto delati fuerunt, conſtitutis iudiciis, & cauſa cognita, alios quidem occidit, quotquot comprehenſi fuerant; alios vero, fuga dilapſos, morte damnavit, & per praeconis vocem praemia propoſuit ei, qui damnatos interfeciſſet. Interea vero non conſtabat, utrum ii, qui capitali ſupplicio fuerant affecti, iure, an iniuria ſupplicio affecti fuiſſent. Reliqua tamen civitas in praeſentia commodum ex hac re manifeſte percepit.

LXI. De Alcibiade vero, inſtigantibus inimicis iiſdem, qui vel priuſquam ille diſcederet, aggreſſi fuerant, Athenienſes delationem iratis animis accipiebant. Poſtquam autem de violatis Mercurii ſimulacris rem compertam ſe ha-

τιος ἦν, μετὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου καὶ τῆς ξυνωμοσίας ἐπὶ τῷ δήμῳ ἀπ' ἐκείνου ἐδόκει πραχθῆναι. καὶ γάρ τις καὶ στρατιὰ Λακεδαιμονίων οὐ πολλὴ ἔτυχε κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν ᾧ περὶ ταῦτα ἐθορυβοῦντο, μέχρι ἰσθμοῦ παρελθοῦσα, πρὸς Βοιωτούς τι πράσσοντες. ἐδόκει οὖν, ἐκείνου πράξαντος, καὶ οὐ Βοιωτῶν ἕνεκα, ἀπὸ ξυνθήματος ἥκειν, καὶ, εἰ μὴ ἔφθασαν δὴ αὐτοὶ κατὰ τὸ μήνυμα ξυλλαβόντες τοὺς ἄνδρας, προδοθῆναι ἂν ἡ πόλις. καί τινα μίαν νύκτα καὶ κατέδαρθον ἐν Θησείῳ τῷ ἐν πόλει ἐν ὅπλοις. οἵ τε ξένοι τοῦ Ἀλκιβιάδου [οἱ] ἐν Ἄργει κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπωπτεύθησαν τῷ δήμῳ ἐπιτίθεσθαι· καὶ τοὺς ὁμήρους τῶν Ἀργείων τοὺς ἐν ταῖς νήσοις κειμένους οἱ Ἀθηναῖοι τότε παρέδοσαν τῷ Ἀργείων δήμῳ διὰ ταῦτα διαχρήσασθαι. πανταχόθεν τε περιειστήκει

bere existimarunt, tunc vero multo magis etiam mysteria, de quibus pollutis accusabatur, ab illo polluta fuisse videbantur, eodem consilio, & cum coniuratis, adversus statum popularem. Nam quidam non magnus Lacedaemoniorum exercitus per hoc ipsum tempus, quo Athenienses in urbe propter istas res perturbabantur, ad Isthmum usque progressus est, nescio quid adversus Boeotos moliens. Videbatur igitur, illo sollicitante, non autem Boeotorum causa, ex composito venisse; &, nisi ipsi per indicium homines illos mature comprehendissent, futurum fuisse, ut civitas proderetur. Unde etiam unam quandam noctem apud Thesei templum, quod est in urbe, sub armis pernoctarunt. Quin etiam Alcibiadis hospites, qui Argis erant, per idem tempus in suspicionem venerunt, fore, ut populum aggrederentur. Argivorum autem obsides, qui collocati fuerant in insulis, Athenienses tunc Argivo po-

ὑποψία ἐς τὸν Ἀλκιβιάδην. ὥστε βουλόμενοι αὐτὸν ἐς κρίσιν ἀγαγόντες ἀποκτεῖναι, πέμπουσιν οὕτω τὴν Σαλαμινίαν ναῦν ἐς τὴν Σικελίαν, ἐπί τε ἐκεῖνον, καὶ ὧν πέρι ἄλλων ἐμεμήνυτο. εἴρητο δὲ, προειπεῖν αὐτῷ ἀπολογησομένῳ ἀκολουθεῖν, ξυλλαμβάνειν δὲ μή· θεραπεύοντες τό, τε πρὸς τοὺς ἐν τῇ Σικελίᾳ στρατιώτας τε σφετέρους καὶ πολεμίους μὴ θορυβεῖν, καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς Μαντινέας καὶ Ἀργείους βουλόμενοι παραμεῖναι, δι' ἐκείνου νομίζοντες πεισθῆναι σφᾶς ξυστρατεύειν. καὶ ὁ μὲν, ἔχων τὴν ἑαυτοῦ ναῦν, καὶ οἱ ξυνδιαβεβλημένοι ἀπέπλεον μετὰ τῆς Σαλαμινίας ἐκ τῆς Σικελίας ὡς ἐς τὰς Ἀθήνας· καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο ἐν Θουρίοις, οὐκέτι ξυνείποντο, ἀλλ' ἀπελθόντες ἀπὸ τῆς νεὼς, οὐ φανεροὶ

Bell. Pelop. an. 17. Olymp. 91. 2. U. C. Varr. 339.

pulo his de causis interficiendos tradiderunt. Denique suspiciones Alcibiadem undique circumstabant. Quamobrem Athenienses, quod eum adductum ad iudicium morte mulctare vellent, ita demum mittunt Salaminiam navem in Siciliam, cum ad illum revocandum, tum ad alios, de quibus indicia delata fuerant. Mandatum autem fuerat, ut ipsi Alcibiadi praeciperent, ut se purgaturus sequeretur, non tamen ipsum comprehenderent: caventes, ne sui milites, qui erant in Sicilia, tumultum aliquem excitarent, neve hostes, hoc animadverso, castra aggrederentur; praecipue vero cupientes, Mantineos & Argivos in illa expeditione permanere, quod existimarent, illos illius opera inductos ad hanc militiae societatem. Hic igitur habens suam navem, itemque ii, qui una insimulati fuerant, ex Sicilia cum navi Salaminia, tanquam Athenas ituri, discesserunt. Et cum in Thuriis fuerunt, illos non amplius sunt secuti, sed ex navi egressi evanuerunt: post criminationem ad

ἦσαν· δείσαντες τὸ ἐπὶ διαβολῇ ἐς δίκην καταπλεῦσαι. οἱ δ᾽ ἐκ τῆς Σαλαμινίας, τέως μὲν ἐζήτουν τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ· ὡς δ᾽ οὐδαμοῦ φανεροὶ ἦσαν, ᾤχοντο ἀποπλέοντες. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης, ἤδη φυγὰς ὤν, οὐ πολλῷ ὕστερον ἐπὶ πλοίου ἐπεραιώθη ἐς Πελοπόννησον ἐκ τῆς Θουρίας. οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι ἐρήμῃ δίκῃ θάνατον κατέγνωσαν αὐτοῦ τε καὶ τῶν μετ᾽ ἐκείνου.

ξβʹ. Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ λοιποὶ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν τῇ Σικελίᾳ, δύο μέρη ποιήσαντες τοῦ στρατεύματος, καὶ λαχὼν ἑκάτερος, ἔπλεον ξὺν παντὶ ἐπὶ Σελινοῦντος καὶ Ἐγέστης· βουλόμενοι μὲν εἰδέναι τὰ χρήματα εἰ δώσουσιν οἱ Ἐγεσταῖοι, κατασκέψασθαι δὲ καὶ τῶν Σελινουντίων τὰ πράγματα, καὶ τὰ διάφορα μαθεῖν τὰ πρὸς Ἐγεσταίους. παραπλέοντες δ᾽ ἐν ἀριστερᾷ τὴν Σικελίαν, τὸ μέρος τὸ πρὸς τὸν Τυρσηνικὸν

iudicium proficiſci non auſi. Qui vero navi Salaminia vehebantur, aliquamdiu quidem Alcibiadem, eiuſque ſocios quaeſiverunt: ſed cum nuſquam apparerent, navigationis curſum conficere perrexerunt. Alcibiades vero, cum iam exſul eſſet, non multo poſt ex agro Thurio in Peloponneſum navigio vectus tranſmiſit. Athenienſes vero illum, & eos, qui cum illo erant, deſerto iudicio, capite condemnarunt.

LXII. Poſtea vero ceteri Athenienſium duces, qui erant in Sicilia, cum exercitum in duas partes diviſiſſent, & uterque ſuam partem ſortito accepiſſet, cum omnibus copiis Selinuntem ac Egeſtam verſus navigarunt: partim quidem, quod ſcire vellent, an Egeſtaei pecunias exercitui promiſſas daturi eſſent; partim vero etiam, ut Selinuntiorum res explorarent, & controverſias cognoſcerent, quae Selinuntiis cum Egeſtaeis intercedebant. Siciliae autem oram

κόλπον, ἔσχον ἐς Ἱμέραν, ἥπερ μόνη ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς Σικελίας, Ἑλλὰς πόλις ἐστί. καὶ ὡς οὐκ ἐδέχοντο αὐτοὺς, παρεκομίζοντο· καὶ ἐν τῷ παράπλῳ αἱροῦσιν Ὕκκαρα, πόλισμα Σικανικὸν μὲν, Ἐγεσταίοις δὲ πολέμιον· ἦν δὲ παραθαλασσίδιον. καὶ ἀνδραποδίσαντες τὴν πόλιν παρέδοσαν Ἐγεσταίοις. παρεγένοντο γὰρ αὐτῶν ἱππεῖς. αὐτοὶ δὲ πάλιν τῷ μὲν πεζῷ ἐχώρουν διὰ τῶν Σικελῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐς Κατάνην· αἱ δὲ νῆες περιέπλευσαν τὰ ἀνδράποδα ἄγουσαι. Νικίας δὲ εὐθὺς ἐξ Ὑκκάρων ἐπὶ Ἐγέστης παραπλεύσας, καὶ τἄλλα χρηματίσας, καὶ λαβὼν τάλαντα τριάκοντα, παρῆν ἐς τὸ στράτευμα. καὶ τἀνδράποδα ἀπέδοσαν, καὶ ἐγένοντο ἐξ αὐτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα. καὶ ἐς τοὺς τῶν Σικελῶν ξυμμάχους περιέπλευσαν, στρατιὰν κελεύον-

a finiſtra legentes, ab ea parte, quae ad finum Tyrrhenum vergit, Himeram appulerunt, quae ſola, in hac Siciliae parte, eſt Graeca civitas. Cum autem Himeraei ipſos non recepiſſent, praetervecti ſunt. Et dum praeterveherentur, ceperunt Hyccara, oppidum Sicanicum quidem, ſed Egeſtaeis hoſtile. erat autem maritimum. Cum autem oppidanos in ſervitutem abſtraxiſſent, oppidum Egeſtaeis tradiderunt. Ipſorum enim equitatus Athenienſibus affuerat. Ipſi vero rurſus cum peditatu quidem per Siculorum agrum iter fecerunt, donec Catanam pervenerunt. Naves vero, quae captivos vehebant, circumvectae ſunt. Nicias autem ex Hyccaris Egeſtam confeſtim praetervectus, cum de ceteris rebus cum Egeſtaeis egiſſet, & triginta talenta ab illis accepiſſet, ad exercitum rediit: & captivos vendidit, & ex ipſis confecta ſunt centum & viginti talenta. Illinc autem Nicias, eiuſque collega cum copiis circumve-

τες πέμπειν· τῇ τε ἡμισείᾳ τῆς ἑαυτῶν ἦλθον ἐπὶ Ὕβλαν τὴν Γελεᾶτιν πολεμίαν οὖσαν, καὶ οὐχ εἷλον. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

ξγ′. Τοῦ δ᾽ ἐπιγιγνομένου χειμῶνος εὐθὺς τὴν ἔφοδον οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ Συρακούσας παρεσκευάζοντο· οἱ δὲ Συρακούσιοι, καὶ αὐτοὶ, ὡς ἐπ᾽ ἐκείνους ἰόντες. ἐπειδὴ γὰρ αὐτοῖς πρὸς τὸν πρῶτον φόβον καὶ τὴν προσδοκίαν οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ εὐθὺς ἐπέκειντο, κατά τε τὴν ἡμέραν ἑκάστην προϊοῦσαν ἀνεθάρσουν μᾶλλον, καὶ ἐπειδὴ πλέοντές τά τε ἐπέκεινα τῆς Σικελίας πολὺ ἀπὸ σφῶν ἐφαίνετο, καὶ πρὸς τὴν Ὕβλαν ἐλθόντες καὶ πειράσαντες, οὐχ εἷλον βίᾳ, ἔτι πλέον κατεφρόνησαν. καὶ ἠξίουν τοὺς στρατηγοὺς (οἷον δὴ ὄχλος φιλεῖ θαρσήσας ποιεῖν) ἄγειν σφᾶς ἐπὶ Κατάνην, ἐπειδή γε οὐκ ἐκεῖνοι ἐφ᾽ ἑαυτοὺς

cti ad ſocios Siculorum iverunt, ac imperarunt, ut exercitum mitterent. Et cum dimidia ſui exercitus parte adverſus Hyblam Geleatin, quae hoſtilis erat, profecti ſunt, nec expugnarunt. Et aeſtas exceſſit.

LXIII. Inſequenti hieme ſtatim Athenienſes ſeſe praeparare coeperunt ad invadendas Syracuſas. Syracuſani vero & ipſi viciſſim, ut adverſus illos ituri, ſe praeparabant. Quod enim ad primum ipſorum pavorem & exſpectationem Athenienſes non protinus ipſos invaſiſſent, quotidie, temporiſque progreſſu magis ac magis ſe ipſos colligebant: item quod, dum illam Siciliae oram praeterveherentur, valde procul ab ipſis proficiſci viſi fuiſſent, & ad Hyblam profecti, eam tentaſſent, nec expugnaſſent, multo magis eos comtemſerunt. Quare duces rogabant, (ut vulgus confidens facere ſolet) ut ſe Catanam verſus ducerent, quandoquidem illi contra ſe non venirent. Quin etiam equites

ἔρχονται. ἱππεῖς τε προσελαύνοντες ἀεὶ κατάσκοποι τῶν Συρακουσίων πρὸς τὸ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων, ἐφύβριζον ἄλλα τε, καὶ εἰ ξυνοικήσοντες σφίσιν αὐτοῖς μᾶλλον ἥκοιεν ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ, ἢ Λεοντίνους ἐς τὴν οἰκείαν κατοικιοῦντες.

ξδʹ. Ἃ γιγνώσκοντες οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων, καὶ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄγειν πανδημεὶ ἐκ τῆς πόλεως ὅτιπλεῖστον, αὐτοὶ δὲ ταῖς ναυσὶν ἐν τοσούτῳ ὑπὸ νύκτα παραπλεύσαντες στρατόπεδον καταλαμβάνειν ἐν ἐπιτηδείῳ καθ' ἡσυχίαν. εἰδότες οὐκ ἂν ὁμοίως δυνηθέντες, καὶ εἰ ἐκ τῶν νεῶν πρὸς παρεσκευασμένους ἐκβιβάζοιεν, ἢ κατὰ γῆν ἰόντες γνωσθείησαν. τοὺς γὰρ ἂν ψιλοὺς τοὺς σφῶν, καὶ τὸν ὄχλον, τῶν Συρακουσίων τοὺς ἱππέας πολλοὺς ὄντας, σφίσι δ' οὐ παρόντων ἱππέων, βλάπτειν ἂν μεγάλα· οὕτω δὲ, λήψεσθαι χωρίον ὅθεν

Syracuſani, qui ad ſpeculandum aſſidue uſque ad Athenienſium caſtra provehebantur, cum alia probra per contumeliam in eos ingerebant, tum vero illud percontabantur, an potius ad ſecum in alieno agro habitandum veniſſent, quam ad Leontinos in propria ſede collocandos.

LXIV. Quae cum cognoſcerent Athenienſium duces, & vellent ipſos Syracuſanos cum univerſo populo ab urbe quam longiſſime abducere, ipſi vero interea ſub noctem cum claſſe praetervecti, locum caſtris idoneum occupare, hoſte nullum negotium ſibi faceſſente. Sciebant enim futurum, ut non perinde poſſent, ſi aut ex navibus adverſus hoſtes iam praeparatos deſcenderent, aut itinere terreſtri euntes ab illis animadverterentur. Suae enim levi armaturae, & multitudini, quod nullus equitatus adhuc ipſis adeſſet, Syracuſanorum equitatum, qui magnus erat, magna detri-

ὑπὸ τῶν ἱππέων οὐ βλάψονται ἄξια λόγου. ἐδίδασκον δ' αὐτοὺς περὶ τοῦ πρὸς τῷ Ὀλυμπιείῳ χωρίου, ὅπερ καὶ κατέλαβον, Συρακουσίων φυγάδες, οἳ ξυνείποντο. τοιόνδε τι οὖν πρὸς ἃ ἐβούλοντο οἱ στρατηγοὶ μηχανῶνται. πέμπουσιν ἄνδρα σφίσι μὲν πιστὸν, τοῖς δὲ τῶν Συρακουσίων στρατηγοῖς τῇ δοκήσει οὐχ ἧσσον ἐπιτήδειον. ἦν δὲ Καταναῖος ὁ ἀνήρ· καὶ ἀπ' ἀνδρῶν ἐκ τῆς Κατάνης ἥκειν ἔφησεν ὧν ἐκεῖνοι τὰ ὀνόματα ἐγίγνωσκον, καὶ ἠπίσταντο ἐν τῇ πόλει ἔτι ὑπολοίπους ὄντας τῶν σφίσιν εὔνων. ἔλεγε δὲ τοὺς Ἀθηναίους αὐλίζεσθαι ἀπὸ τῶν ὅπλων ἐν τῇ πόλει, καὶ εἰ βούλονται ἐκεῖνοι πανδημεὶ ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ ἅμα ἕῳ ἐπὶ τὸ στράτευμα ἐλθεῖν, αὐτοὶ μὲν ἀποκλείσειν τοὺς παρὰ σφίσι, καὶ τὰς ναῦς ἐμπρήσειν, ἐκείνους δὲ ῥᾳδίως τὸ στράτευμα προσ-

menta daturum. Ita vero, ut ipſi facere ſtatuerant, exiſtimabant, ſe locum capturos, unde ab hoſtium equitatu nullum memoratu dignum damnum eſſent accepturi. Ipſos autem Athenienſium duces de occupando loco ad Olympieum ſito, quem etiam occuparunt, Syracuſanorum exſules, qui ipſos ſequebantur, admonuerunt. Duces inquam igitur, ut voti compotes fierent, huiuſmodi commentum machinati ſunt. Mittunt quendam fidei ſibi probatae virum, & Syracuſanorum ducibus non minus amicum, ut ipſi opinabantur, ad quos mittebatur. Erat autem Catanaeus. Et, a quibuſdam Catanaeis miſſum ſe venire, dicebat, quorum illi nomina cognoſcebant, & quos ſuae factionis ſtudioſos in urbe adhuc ſupereſſe ſciebant. Hic autem dicebat, Athenienſes in urbe procul a caſtris pernoctare, &, ſi illi certa die, primo diluculo ad exercitum cum univerſo populo venire vellent, ſe quidem excluſuros eos, qui eſſent apud

βαλόντας τῷ σταυρώματι αἱρήσειν. εἶναι δὲ ταῦτα τοὺς ξυνδράσοντας πολλοὺς Καταναίων, καὶ ἡτοιμάσθαι ἤδη ἀφ᾽ ὧν αὐτὸς ἥκειν.

ξε'. Οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Συρακουσίων, μετὰ τοῦ καὶ ἐς τὰ ἄλλα θαρσεῖν, καὶ εἶναι ἐν διανοίᾳ καὶ ἄνευ τούτων ἰέναι παρεσκευάσθαι ἐπὶ Κατάνην, ἐπίστευσάν τε τῷ ἀνθρώπῳ πολλῷ ἀπερισκεπτότερον, καὶ εὐθὺς ἡμέραν ξυνθέμενοι ᾗ παρέσονται, ἀπέστειλαν αὐτόν. καὶ αὐτοὶ (ἤδη γὰρ καὶ τῶν ξυμμάχων Σελινούντιοι καὶ ἄλλοι τινὲς παρῆσαν) προεῖπον πανδημεὶ πᾶσιν ἐξιέναι Συρακουσίοις. ἐπεὶ δὲ ἕτοιμα αὐτοῖς καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἦν, καὶ αἱ ἡμέραι ἐν αἷς ξυνέθεντο ἥξειν, ἐγγὺς ἦσαν, πορευόμενοι ἐπὶ Κατάνης, ηὐλίσαντο ἐπὶ τῷ Συμαίθῳ ποταμῷ, ἐν τῇ Λεοντίνῃ. οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι ὡς ᾔσθον-

se, & naves incensuros; illos vero, si vallum adorti fuissent, exercitum Atheniensem facile capturos. Permultos autem Catanaeorum ad rem gerendam adiutores fore, & iam paratos esse, a quibus ipse veniret.

LXV. Syracusanorum autem duces (cum alioqui & ceteris in rebus essent confidentiores, & in animo haberent vel sine his nuntiis adversus Catanam cum apparatu proficisci) longe inconsideratissime fidem huic homini habuerunt: statimque constituta die, ad quam ad Catanam adessent, ipsum remiserunt. Ipsi vero (iam enim Selinuntii & alii nonnulli ex sociis aderant) Syracusanis edixerunt, ut cuncti nullo delectu ad exeundum se expedirent. Cum autem res omnes ad illam expeditionem necessarias iam praeparassent, & dies adventaret, ad quam se venturos constituerant, iter ingressi, ut Catanam versus proficiscerentur, ad Symaethum flumen, in agro Leontino, castra posue-

το αὐτοὺς προσιόντας, ἀναλαβόντες τό, τε στράτευμα ἅπαν τὸ ἑαυτῶν, καὶ ὅσοι Σικελῶν αὐτοῖς, ἢ ἄλλος τις προσεληλύθει, καὶ ἐπιβιβάσαντες ἐπὶ τὰς ναῦς καὶ τὰ πλοῖα, ὑπὸ νύκτα ἔπλεον ἐπὶ τὰς Συρακούσας. καὶ οἵ τε Ἀθηναῖοι ἅμα ἕῳ ἐξέβαινον ἐς τὸν κατὰ τὸ Ὀλυμπίειον, ὡς στρατόπεδον καταληψόμενοι, καὶ οἱ ἱππῆς οἱ Συρακουσίων, πρῶτοι προσελάσαντες ἐς τὴν Κατάνην, καὶ αἰσθόμενοι ὅτι τὸ στράτευμα ἅπαν ἀνῆκται, ἀποστρέψαντες ἀγγέλλουσι τοῖς πεζοῖς. καὶ ξύμπαντες ἤδη ἀποτρεπόμενοι, ἐβοήθουν ἐπὶ τὴν πόλιν.

ξστʹ. Ἐν τούτῳ δ' οἱ Ἀθηναῖοι, μακρᾶς οὔσης τῆς ὁδοῦ αὐτοῖς, καθ' ἡσυχίαν ἐκάθισαν τὸ στράτευμα ἐς χωρίον ἐπιτήδειον, καὶ ἐν ᾧ μάχης τε ἄρξειν ἔμελλον ὁπότε βούλοιντο, καὶ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακουσίων ἥκιστ' ἂν αὐτοὺς καὶ ἐν τῷ ἔργῳ καὶ πρὸ αὐτοῦ λυπήσειν. τῇ

runt. Athenienses vero, cum intellexissent ipsos adventare, assumtis omnibus copiis, & suorum, & Siculorum, quotquot ipsis aderant, & si quis alius ad ipsos accesserat, eisque in naves & navigia impositis, sub noctem Syracusas versus contenderunt. At Athenienses, simulac dies illuxit, egressi sunt in locum, qui erat iuxta Olympieum, ibi castrametaturi: & Syracusanorum equites, qui primi ad Catanam accesserant, & qui cognoverant, totum exercitum classe vectum discessisse, reversi rem peditatui significarunt. Tunc vero cuncti regressi, ad suppetias urbi ferendas accurrerunt.

LXVI. Interea vero Athenienses, quod ipsis longum iter esset, per otium castra posuerunt in opportuno loco, & in quo proelii initium erant facturi, quotiescunque vellent, & vel in ipso proelio, vel ante proelium ab equitatu Syracusanorum minime infestari poterant. nam ab

μὲν γὰρ, τειχία τε καὶ οἰκίαι εἶργον, καὶ δένδρα, καὶ λίμνη· παρὰ δὲ τὸ, κρημνοί. καὶ τὰ ἐγγὺς δένδρα κόψαντες, καὶ κατενεγκόντες ἐπὶ τὴν θάλασσαν, παρά τε τὰς ναῦς σταύρωμα ἔπηξαν, καὶ ἐπὶ τῷ Δάσκωνι· ἔρυμά τε ᾗ εὐεφοδώτατον ἦν τοῖς πολεμίοις, λίθοις λογάδην καὶ ξύλοις διὰ ταχέων ὤρθωσαν, καὶ τὴν τοῦ Ἀνάπου γέφυραν ἔλυσαν. παρασκευαζομένων δὲ, ἐκ μὲν τῆς πόλεως οὐδεὶς ἐξιὼν ἐκώλυε, πρῶτοι δὲ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακουσίων προσεβοήθησαν, ἔπειτα δὲ ὕστερον καὶ τὸ πεζὸν ἅπαν ξυνελέγη. καὶ προσῆλθον μὲν ἐγγὺς τοῦ στρατεύματος τῶν Ἀθηναίων τοπρῶτον, ἔπειτα δὲ, ὡς οὐκ ἀντιπροσῄεσαν αὐτοῖς, ἀναχωρήσαντες καὶ διαβάντες τὴν Ἑλωρίνην ὁδὸν, ηὐλίσαντο.

ξζ'. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι παρεσκευάζοντο ὡς ἐς μάχην, καὶ ξυνετάξαντο ὧδε· δε-

una quidem parte munitiones, aedificia, arbores, & stagnum hostes prohibebant: ab altera vero, loca praerupta. caesisque vicinis arboribus, & ad mare delatis, iuxta naves, & ad Dasconem vallum fixerunt, ab ea vero parte, quae aditu hostibus erat facillima, munitionem ex saxis electis lignisque constructam celeriter erexerunt, & Anapi pontem solverunt. Dum autem hae munitiones fierent, ex urbe quidem nemo egressus earum opus impedivit: sed primi Syracusanorum equites ad opem suis rebus ferendam procurrerunt, deinde vero mox & universus peditatus convenit. Et primum quidem ad Atheniensium castra propius accesserunt, deinde vero, cum illi contra ipsos non prodirent, regressi, ac, via Helorina transmissa, castra posuerunt.

LXVII. Insequenti vero die Athenienses eorumque socii

ξιὸν μὲν κέρας Ἀργεῖοι εἶχον καὶ Μαντινῆς, Ἀθηναῖοι δὲ τὸ μέσον, τὸ δὲ ἄλλο, οἱ ξύμμαχοι οἱ ἄλλοι. καὶ τὸ μὲν ἥμισυ αὐτοῖς τοῦ στρατεύματος ἐν τῷ πρόσθεν ἦν τεταγμένον ἐπὶ ὀκτὼ, τὸ δὲ ἥμισυ ἐπὶ ταῖς εὐναῖς ἐν πλαισίῳ, ἐπὶ ὀκτὼ καὶ τοῦτο τεταγμένον. οἷς εἴρητο, ᾗ ἂν τοῦ στρατεύματός τι πονῇ, μάλιστα ἐφορῶντας παραγίγνεσθαι. καὶ τοὺς σκευοφόρους ἐντὸς τούτων τῶν ἐπιτακτῶν ἐποιήσαντο. οἱ δὲ Συρακούσιοι ἔταξαν τοὺς μὲν ὁπλίτας, ἐφ᾽ ἑκκαίδεκα, ὄντας πανδημεὶ Συρακουσίους, καὶ ὅσοι ξύμμαχοι παρῆσαν. ἐβοήθησαν δὲ αὐτοῖς Σελινούντιοι μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ Γελώων ἱππῆς, τὸ ξύμπαν ἐς διακοσίους· καὶ Καμαριναίων ἱππῆς ὅσον εἴκοσι, καὶ τοξόται ὡς πεντήκοντα. τοὺς δὲ ἱππέας ἐπε-

ut ad proelium ſe praepararunt, & aciem hoc modo inſtruxerunt. Dextrum quidem cornu tenebant Argivi & Mantinei, Athenienſes vero medium agmen, alterum vero cornu ceteri ſocii tenebant. Et dimidium quidem ipſorum exercitus ſic erat inſtructum, ut in fronte octoni milites ſtarent: dimidium vero, quod erat ad tentoria, & ipſum octonis militibus erat inſtructum, ita tamen, ut agminis longitudo latitudinem longe ſuperaret. Quibus praeceptum fuerat, ut, qua parte exercitus laboraret, diligentiſſime obſervantes ſe conferrent. Atque intra hos, qui in ſubſidiis collocati fuerant, lixas poſuerunt. Syracuſani vero ſuos gravis armaturae milites, qui erant Syracuſani ex omni totius populi ordine atque aetate collecti, & ſocios, quotquot aderant, ſic inſtruxerunt, ut deni ſeni in aciei fronte ſtarent. Auxilium autem ipſis tulerunt in primis quidem Selinuntii, mox vero & Geloi equites, univerſi ad ducentos. Et Camarinaeorum equites ad viginti, & ſagit-

τάξαντο ἐπὶ τῷ δεξιῷ, οὐκ ἔλασσον ὄντας ἢ διακοσίους καὶ χιλίους· παρὰ δ' αὐτοὺς, καὶ τοὺς ἀκοντιστάς. μέλλουσι δὲ τοῖς Ἀθηναίοις προτέροις ἐπιχειρήσειν ὁ Νικίας, κατά τε ἔθνη ἐπιπαριὼν ἕκαστα, καὶ ξύμπασι τοιάδε παρεκελεύετο.

ξή. ΠΟΛΛΗ μὲν παραινέσει, ὦ ἄνδρες, τί δεῖ χρῆσθαι, οἳ πάρεσμεν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα; αὕτη γὰρ ἡ παρασκευὴ ἱκανωτέρα μοι δοκεῖ εἶναι θάρσος παρασχεῖν, ἢ καλῶς λεχθέντες λόγοι, μετὰ ἀσθενοῦς στρατοπέδου. ὅπου γὰρ Ἀργεῖοι, καὶ Μαντινῆς, καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ νησιωτῶν οἱ πρῶτοι ἐσμὲν, πῶς οὐ χρὴ μετὰ τοιῶνδε καὶ τοσῶνδε ξυμμάχων πάντα τινὰ μεγάλην τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης ἔχειν; ἄλλως τε καὶ πρὸς ἄνδρας πανδημεί τε ἀμυνομένους, καὶ οὐκ ἀπολέκτους ὥσπερ

tarii circiter quinquaginta. Equites autem in dextro cornu collocarunt, non pauciores, quam mille & ducentos. Iuxta autem ipſos, & iaculatores. Cum autem Athenienſes proelium priores inituri eſſent, Nicias & ſingulas gentes, ut quamque adibat, & univerſas huiuſmodi verbis adhortabatur.

LXVIII. *LONGA adhortatione, viri, quid opus eſt nos uti, qui ad idem certamen adſumus? Hic enim apparatus ad confidentiam vobis praebendam magis valere mihi videtur, quam verba praeclare facta, quae copiarum firmitate careant. Ubi enim ſumus Argivi, & Mantinei, & Athenienſes, & praecipui inter inſularum incolas, quomodo non oportet quemlibet cum talibus totque ſociis magnam de victoria ſpem habere? praeſertim adverſus homines, qui copias, ex omni totius populi ordine ac aetate raptim & nullo delectu habito collectas, ad noſtram vim propulſandam ducunt: non autem adverſus viros delectos, quales nos*

καὶ ἡμᾶς· καὶ προσέτι Σικελιώτας, οἳ ὑπερφρονοῦσι μὲν ἡμᾶς, ὑπομενοῦσι δὲ οὒ, διὰ τὸ τὴν ἐπιστήμην τῆς τόλμης ἥσσω ἔχειν. παραστήτω δέ τινι καὶ τόδε, πολύ τε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν εἶναι, καὶ πρὸς γῇ οὐδεμιᾷ φιλίᾳ, ἥντινα μὴ αὐτοὶ μαχόμενοι κτήσεσθε. καὶ τοὐναντίον ὑπομιμνήσκω ὑμᾶς ἢ οἱ πολέμιοι σφίσιν αὐτοῖς (εὖ οἶδ' ὅτι) παρακελεύονται. οἱ μὲν γὰρ, ὅτι περὶ πατρίδος ἔσται ὁ ἀγών· ἐγὼ δὲ, ὅτι οὐκ ἐν πατρίδι, ἐξ ἧς κρατεῖν δεῖ, ἢ μὴ ῥᾳδίως ἀποχωρεῖν. οἱ γὰρ ἱππῆς πολλοὶ ἐπικείσονται. τῆς τε οὖν ὑμετέρας αὐτῶν ἀξίας μνησθέντες, ἐπέλθετε τοῖς ἐναντίοις προθύμως, καὶ τὴν παροῦσαν ἀνάγκην καὶ ἀπορίαν φοβερωτέραν ἡγησάμενοι τῶν πολεμίων.

ξθʹ. Ὁ μὲν Νικίας, τοιαῦτα παρακελευσάμενος, ἐπῆγε τὸ στρατόπεδον εὐθύς. οἱ δὲ Συρακούσιοι ἀπροσδόκητοι μὲν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἦσαν ὡς ἤδη μαχούμενοι,

sumus. Praeterea adversus Sicilienses, qui nos quidem contemnunt, sed tamen non sustinebunt, quod plus audaciae, quam peritiae, habeant. Illud etiam in mentem unicuique veniat, nos & procul a nostrae patriae finibus abesse, & in nullo amico solo, nisi quod vos ipsi pugnando quaesieritis. Atque ego vos admoneo, contra ac hostes (quod probe scio) se ipsos adhortantur. Illi enim, quod pro patria certamen ipsis sit futurum: at ego vos admoneo non in patrio solo; unde oportet nos victoria potitos reverti, aut non facile reverti posse. Nam permulti equites nobis instabunt. Vestrae igitur ipsorum dignitatis memores, hostes alacriter invadatis, & praesentem necessitatem atque difficultatem, quam adversarios, terribiliorem esse ducatis.

LXIX. Nicias autem talibus adhortatus, copias confestim adversus hostem duxit. Syracusani vero tunc quidem

καί τινες αὐτοῖς ἐγγὺς τῆς πόλεως οὔσης καὶ ἐπεληλύθεσαν· οἱ δὲ καὶ διὰ σπουδῆς προσβοηθοῦντες δρόμῳ, ὑστέριζον μὲν, ὡς δὲ ἕκαστός πῃ τοῖς πλείοσι πρόσμίξειε, καθίσταντο. οὐ γὰρ δὴ προθυμίᾳ ἐλλιπεῖς ἦσαν, οὐδὲ τόλμῃ, οὔτ' ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ οὔτ' ἐν ταῖς ἄλλαις· ἀλλὰ τῇ μὲν ἀνδρείᾳ οὐχ ἥσσους, ἐς ὅσον ἡ ἐπιστήμη ἀντέχοι· τῷ δὲ ἐλλείποντι αὐτῆς, καὶ τὴν βούλησιν ἄκοντες προὐδίδοσαν. ὅμως δὲ οὐκ ἂν οἰόμενοι σφίσι τοὺς Ἀθηναίους προτέρους ἐπελθεῖν, καὶ διὰ τάχους ἀναγκαζόμενοι ἀμύνασθαι, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα, εὐθὺς ἀντεπῄεσαν. καὶ πρῶτον μὲν αὐτῶν ἑκατέρων οἵ τε λιθοβόλοι καὶ σφενδονῆται καὶ τοξόται προὐμάχοντο· καὶ τροπὰς, οἵας εἰκὸς ψιλοὺς, ἀλλήλων ἐποίουν. ἔπειτα δὲ μάντεις

non exſpectabant ſibi iam dimicandum eſſe. quin etiam ipſorum nonnulli in urbem, quae vicina erat, abierant. alii vero feſtinabundi ad ſuos adiuvandos accurrentes, tardius quidem perveniebant; verumtamen ut ſinguli ad aliquos exercitus ordines accedebant, in iis ſeſe collocabant. Nam nec in iſto proelio, nec in aliis, aut alacritate, aut audacia hoſtibus inferiores fuerunt. Sed virtute quidem illis non fuerunt inferiores, quatenus rei militaris ſcientia ſuppetebat. Eius vero defectu, alacritatem etiam inviti amittebant. Verumtamen, quod non opinarentur Athenienſes priores contra ſe venturos, quodque celeriter propulſare cogerentur, ſumtis armis, confeſtim obviam ipſi prodierunt. Ac primum quidem utriuſque exercitus velites, qui lapides manu iaculabantur, & funditores, & ſagittarii ante pugnabant: & alii alios in fugam viciſſim vertebant, ut veriſimile eſt fieri inter levis armaturae milites. Deinde vero vates protulerunt hoſtias more receptas, &

τε σφάγια προὔφερον τὰ νομιζόμενα, καὶ σαλπιγκταὶ ξύνοδον ἐπώτρυνον τοῖς ὁπλίταις. οἱ δ' ἐχώρουν, Συρακούσιοι μὲν περί τε πατρίδος μαχούμενοι, καὶ τῆς ἰδίας, ὡς ἕκαστος, τὸ μὲν αὐτίκα, σωτηρίας, τὸ δὲ μέλλον, ἐλευθερίας. τῶν δὲ ἐναντίων, Ἀθηναῖοι μὲν, περί τε τῆς ἀλλοτρίας οἰκείαν σχεῖν, καὶ τὴν οἰκείαν μὴ βλάψαι ἡσσώμενοι· Ἀργεῖοι δὲ, καὶ τῶν ξυμμάχων οἱ αὐτόνομοι, ξυνκτήσασθαί τε ἐκείνοις ἐφ' ἃ ἦλθον, καὶ τὴν ὑπάρχουσαν σφίσι πατρίδα, νικήσαντες, πάλιν ἐπιδεῖν. τὸ δ' ὑπήκοον τῶν ξυμμάχων, μέγιστον μὲν περὶ τῆς αὐτίκα ἀνελπίστου σωτηρίας, ἣν μὴ κρατῶσι, τὸ πρόθυμον εἶχον· ἔπειτα δὲ ἐν παρέργῳ καὶ εἴ τι ἄλλο ξυγκαταστρεψαμένοις ῥᾷον αὐτοῖς ὑπακούσεται.

ο'. Γενομένης δ' ἐν χερσὶ τῆς μάχης, ἐπιπολὺ ἀντεῖ-

tubicines ad congressum milites incitabant. Illi vero in hostem tendebant, Syracusani quidem, pro patria pugnaturi, & unusquisque in praesentia pro sua salute, & in posterum, libertate. Ex hostibus vero, Athenienses quidem pro alieno ut proprium haberent, neve domesticum agrum victi detrimento afficerent: Argivi vero, & qui ex sociis liberi erant, ut & illos Athenienses adiuvarent in quaerendis rebus illis, quarum caussa illuc venerant, utque suam quique patriam victores reviserent. Socii vero, qui aliorum imperio parebant, praecipue quidem animum alacrem habebant propter praesentem salutem, de qua, nisi vicissent, desperabant. Deinde vero, secundo loco ad proelium committendum erant alacres, ut si quam etiam aliam gentem una cum Atheniensibus subegissent, ipsis facilius parerent.

LXX. Cum autem ad pugnam manusque ventum esset, ad multas horas alteri alteris restiterunt. Interea vero

χον ἀλλήλοις· καὶ ξυνέβη βροντάς τε ἅμα τινὰς γενέσθαι καὶ ἀστραπὰς, καὶ ὕδωρ πολύ. ὥστε τοῖς μὲν πρῶτον μαχομένοις, καὶ ἐλάχιστα πολέμῳ ὡμιληκόσι, καὶ τοῦτο ξυνεπιλαβέσθαι τοῦ φόβου· τοῖς δ' ἐμπειροτέροις, τὰ μὲν γιγνόμενα, καὶ ὥρᾳ ἔτους περαίνεσθαι δοκεῖν, τοὺς δὲ ἀνθεστῶτας, πολὺ μείζω ἔκπληξιν μὴ νικωμένους παρέχειν. ὠσαμένων δὲ πρῶτον τῶν Ἀργείων τὸ εὐώνυμον κέρας τῶν Συρακουσίων, καὶ μετ' αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων τὸ κατὰ σφᾶς αὐτοὺς, παρερρήγνυτο ἤδη καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα τῶν Συρακουσίων, καὶ ἐς φυγὴν κατέστη. καὶ ἐπιπολὺ μὲν οὐκ ἐδίωξαν οἱ Ἀθηναῖοι (οἱ γὰρ ἱππῆς τῶν Συρακουσίων πολλοὶ ὄντες καὶ ἀήσσητοι εἶργον· καὶ ἐσβαλόντες ἐς τοὺς ὁπλίτας αὐτῶν, εἴτινας προσδιώκοντας ἴδοιεν, ἀνέστελλον) ἐπακολουθήσαντες δὲ ἀθρόοι ὅσον ἀσφαλῶς εἶχε, πάλιν Novembri.

contigit, ut & aliquot tonitrua & fulgura, & ingens pluvia simul exsisteret. Quamobrem illis quidem, qui tunc primum pugnabant, & qui in bellis minime versati fuerant, hoc etiam maiorem terrorem incussit. Illis vero, qui peritiores erant, ea, quae fiebant, propter anni tempus fieri videbantur; sed illud ipsis maiorem terrorem incutiebat, quod adversarii non vincerentur. Cum autem primi omnium Argivi laevum Syracusanorum cornu pepulissent, & post ipsos Athenienses agmen sibi oppositum, tunc & reliquus Syracusanorum exercitus perruptus est, & fugere coepit. Sed Athenienses non longe persecuti sunt: (nam Syracusanorum equites, qui permulti, iique invicti erant, prohibebant. Et impressione facta in gravem ipsorum armaturam, si quos longius insequentes animadvertissent, eos reprimebant) sed conferti, quoad tuto potuere, persecu-

ἐπανεχώρουν, καὶ τροπαῖον ἵστασαν. οἱ δὲ Συρακούσιοι, ἀθροισθέντες ἐς τὴν Ἑλωρινὴν ὁδὸν, καὶ ὡς ἐκ τῶν παρόντων ξυνταξάμενοι, ἔς τε τὸ Ὀλυμπίειον ὅμως σφῶν αὐτῶν παρέπεμψαν φυλακὴν, δείσαντες μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τῶν χρημάτων ἃ ἦν αὐτόθι κινήσωσι· καὶ οἱ λοιποὶ ἐπανεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν.

οα΄. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πρὸς μὲν τὸ ἱερὸν οὐκ ἦλθον, ξυγκομίσαντες δὲ τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς, καὶ ἐπὶ πυρὰν ἐπιθέντες, ηὐλίσαντο αὐτοῦ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοῖς μὲν Συρακουσίοις ἀπέδοσαν ὑποσπόνδους τοὺς νεκρούς· (ἀπέθανον δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων περὶ ἑξήκοντα καὶ διακοσίους) τῶν δὲ σφετέρων τὰ ὀστᾶ ξυνέλεξαν. ἀπέθανον δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὡς πεντήκοντα. καὶ τὰ τῶν πολεμίων σκῦλα ἔχοντες, ἀπέπλευσαν ἐς Κατάνην. χειμών τε γὰρ ἦν, καὶ τὸν πόλεμον αὐτόθεν ποιεῖσθαι,

ti, retro ſe receperunt, & tropaeum ſtatuerunt. Syracuſani vero in via Helorina congregati, pro praeſenti rerum ſtatu & facultate acie inſtructa, praeſidium tamen e ſuorum numero ad Olympieum miſerunt, veriti, ne Athenienſes pecunias, quae illic erant, amoverent. ceteri vero in urbem redierunt.

LXXI. Athenienſes vero ad templum quidem non iverunt: ſed, congeſtis ſuorum cadaveribus ac pyrae impoſitis, ibi pernoctarunt. Poſtero vero die Syracuſanis quidem ſua cadavera, fide publica ipſis data, reddiderunt: (ipſorum vero & ſociorum ad ducentos & ſexaginta ceciderunt) ſuorum vero oſſa collegerunt. Ipſorum vero & ſociorum obierunt ad quinquaginta. Et cum hoſtium ſpoliis Catanam navigarunt. Erat enim hiems, & bellum illinc nondum adminiſtrari poſſe videbatur, priuſquam & Athe-

οὔπω ἐδόκει δυνατὸν εἶναι, πρὶν ἂν ἱππέας τε μεταπέμψωσιν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐκ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων ἀγείρωσιν, ὅπως μὴ παντάπασιν ἱπποκρατῶνται· καὶ χρήματα δὲ ἅμα αὐτόθεν τε ξυλλέξωνται, καὶ παρ' Ἀθηναίων ἔλθῃ· τῶν τε πόλεων τινὰς προσαγάγωνται, ἃς ἤλπιζον μετὰ τὴν μάχην μᾶλλον σφῶν ὑπακούσεσθαι· τά τε ἄλλα καὶ σῖτον καὶ ὅσων δέοι παρασκευάσωνται, ὡς εἰς τὸ ἔαρ ἐπιχειρήσοντες ταῖς Συρακούσαις.

οβ'. Καὶ οἱ μὲν, ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Νάξον καὶ Κατάνην διαχειμάσοντες· Συρακούσιοι δὲ, τοὺς σφετέρους αὐτῶν νεκροὺς θάψαντες, ἐκκλησίαν ἐποίουν. καὶ παρελθὼν αὐτοῖς Ἑρμοκράτης ὁ Ἕρμωνος, ἀνὴρ καὶ ἐς τὰ ἄλλα ξύνεσιν οὐδενὸς λειπόμενος, καὶ κατὰ τὸν πόλεμον ἐμπειρίᾳ τε ἱκανὸς γενόμενος, καὶ ἀνδρείᾳ ἐπιφανὴς, ἐθάρσυνέ τε, καὶ οὐκ εἴα τῷ γεγενη-

nis equites arcesserent, & alios ex sociis, qui regionem illam incolebant, cogerent, ne prorsus equitatu superarentur. simul etiam ut illinc pecunias colligerent, utque aliae Athenis afferrentur. Quin etiam ut aliquas civitates sibi adiungerent, quas post pugnam sibi facilius obtemperaturas esse sperabant. Item ut cum alia, tum etiam commeatum & cetera, quibus opus esset, praepararent, quod ineunte vere Syracusas aggredi statuissent.

LXXII. Atque hi quidem hoc consilio Naxum & Catanam navigarunt, ut illic hibernarent. Syracusani vero, suis mortuis sepultis, concionem coëgerunt. Tunc autem in mediam ipsorum multitudinem progressus Hermocrates, Hermonis filius, vir cum ceteris in rebus prudentia nulli secundus, tum etiam rerum bellicarum peritia usuque potens, & fortitudine insignis, ipsos confirmabat, neque

μένῳ ἐνδιδόναι. τὴν μὲν γὰρ γνώμην αὐτῶν οὐχ ἡσσῆσθαι, τὴν δὲ ἀταξίαν βλάψαι. οὐ μέντοι τοσοῦτόν γε λειφθῆναι ὅσον εἰκὸς εἶναι, ἄλλως τε τοῖς πρώτοις τῶν Ἑλλήνων ἐμπειρίᾳ ἰδιώτας ὡς εἰπεῖν χειροτέχνας ἀνταγωνισαμένους. μέγα δὲ βλάψαι καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατηγῶν, καὶ τὴν πολυαρχίαν (ἦσαν γὰρ πεντεκαίδεκα οἱ στρατηγοὶ αὐτοῖς) τῶν τε πολλῶν τὴν ἀξύντακτον ἀναρχίαν. ἢν δὲ ὀλίγοι τε στρατηγοὶ γένωνται ἔμπειροι, καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ παρασκευάσωσι τὸ ὁπλιτικὸν, οἷς τε ὅπλα μή ἐστιν ἐκπορίζοντες, ὅπως ὡς πλεῖστοι ἔσονται, καὶ τῇ ἄλλῃ μελέτῃ προσαναγκάζοντες, ἔφη κατὰ τὸ εἰκὸς κρατήσειν σφᾶς τῶν ἐναντίων, ἀνδρείας μὲν σφίσιν ὑπαρχούσης, εὐταξίας δὲ ἐς τὰ ἔργα

propter id, quod acciderat, animum despondere sinebat. Non ipsorum animum superatum fuisse, dicebat; sed ordinum confusionem nocuisse. neque tamen ipsos adeo superatos fuisse, ut verisimile erat, ipsos superatum iri; praesertim quod idiotae & propemodum artifices cum iis pugnassent, qui rei militaris peritia primi Graecorum censebantur. Quin etiam ipsam ducum multitudinem & imperatorum turbam, (erant enim ipsis quindecim duces) & confusam multorum manum, quae nullius imperio parebat, multum ipsis offecisse dicebat. Quod si pauci, iique periti imperatores essent, atque per eam hiemem gravis armaturae milites praepararent, & subministrarent, quibus deessent arma, ut quam maximus esset militum graviter armatorum numerus, & in ceteris rei bellicae studiis eos sese exercere cogerent, affirmabat, ipsos (ut credibile videbatur) adversariis superiores futuros; quod fortitudo quidem ipsis iam adesset, ordinis vero conservatio in re-

προσγενομένης. ἐπιδώσειν γὰρ ἀμφότερα αὐτὰ, τὴν μὲν, μετὰ κινδύνων μελετωμένην, τὴν δ' εὐψυχίαν, αὐτὴν ἑαυτῆς, μετὰ τοῦ πιστοῦ τῆς ἐπιστήμης, θαρσαλεωτέραν ἔσεσθαι. τούς τε στρατηγοὺς, καὶ ὀλίγους καὶ αὐτοκράτορας χρῆναι ἑλέσθαι, καὶ ὀμόσαι αὐτοῖς τὸ ὅρκιον, ἦ μὴν ἐάσειν ἄρχειν ὅπη ἂν ἐπίστωνται. οὕτω γὰρ, ἅ, τε κρύπτεσθαι δεῖ, μᾶλλον ἂν στέγεσθαι, καὶ τἄλλα κατὰ κόσμον καὶ ἀπροφασίστως παρασκευασθῆναι.

ογ'. Καὶ οἱ Συρακούσιοι, αὐτοῦ ἀκούσαντες, ἐψηφίσαντό τε πάντα ὡς ἐκέλευε, καὶ στρατηγὸν αὐτόν τε εἵλοντο τὸν Ἑρμοκράτην, καὶ Ἡρακλείδην τὸν Λυσιμάχου, καὶ Σικανὸν τὸν Ἐξηκέστου, τούτους τρεῖς. καὶ ἐς τὴν Κόρινθον καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις ἀπέστειλαν, ὅπως ξυμμαχία τε αὐτοῖς παραγένηται, καὶ τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον βεβαιότερον πείθωσι ποιεῖσθαι

bus gerendis esset accessura. Haec enim ambo progressus esse factura: hanc quidem ordinis conservationem, cum periculis excultam; animi vero praesentiam, coniunctam cum fiducia scientiae, ipsam se ipsa confidentiorem atque firmiorem fore. Imperatores vero, & paucos, & cum summa potestate creandos, & religioso iureiurando promittendum ipsis, fore, ut populus imperare sinat, pro ea scientia, qua praediti fuerint. Sic enim & ea, quae sunt celanda, facilius celatum iri, & cetera recte atque ordine & sine ulla tergiversatione praeparatum iri.

LXXIII. Syracusani vero, cum eum audissent, omnia in eius sententiam decreverunt, ipsumque Hermocratem imperatorem crearunt, & Heraclidem Lysimachi, & Sicanum Execesti filium. Hos tres. Quin etiam Corinthum & Lacedaemonem legatos miserunt, ut auxilia sibi mitteren-

ἐκ τοῦ προφανοῦς ὑπὲρ σφῶν τοὺς Λακεδαιμονίους· ἵνα ἢ ἀπὸ τῆς Σικελίας ἀπαγάγωσιν αὐτοὺς, ἢ πρὸς τὸ ἐν Σικελίᾳ στράτευμα ἧσσον ὠφέλειαν ἄλλην ἐπιπέμπωσι.

οδʹ. Τὸ δ' ἐν τῇ Κατάνῃ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων ἔπλευσεν εὐθὺς ἐπὶ Μεσήνην, ὡς προδοθησομένην. καὶ ἃ μὲν ἐπράσσετο, οὐκ ἐγένετο. Ἀλκιβιάδης γὰρ, ὅτε ἀπῄει ἐκ τῆς ἀρχῆς ἤδη μετάπεμπτος, ἐπιστάμενος ὅτι φεύξοιτο, μηνύει τοῖς τῶν Συρακουσίων φίλοις τοῖς ἐν Μεσήνῃ, ξυνειδὼς τὸ μέλλον. οἱ δὲ τούς τε ἄνδρας διέφθειραν πρότερον, καὶ τότε στασιάζοντες καὶ ἐν ὅπλοις ὄντες, ἐπεκράτουν μὴ δέχεσθαι τοὺς Ἀθηναίους οἱ ταῦτα βουλόμενοι. ἡμέρας δὲ μείναντες περὶ τρισκαίδεκα οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς ἐχειμάζοντο, καὶ τὰ ἐπιτήδεια οὐκ εἶχον, καὶ προὐχώρει οὐδὲν, ἀπελθόντες ἐς Νάξον καὶ Θρᾷκας,

tur, utque Lacedaemoniis persuaderent, ut bellum adversus Athenienses maiore studio propalam pro se administrarent; ut ipsos vel a Sicilia abducerent, vel ad exercitum, qui in Sicilia erat, aliud auxilium mittere minus possent.

LXXIV. Classis autem Atheniensium, quae ad Catanam erat, Messanam versus continuo navigavit, quod eam per proditionem captum iri sperarent. Sed quae struebantur, non successerunt. Alcibiades enim, cum iam Athenas revocatus imperium deposuisset, sciens se exsulem fore, Syracusanorum amicis, qui Messanae erant, futuram urbis proditionem, cuius erat conscius, indicavit. Illi vero, qui haec volebant, & homines interfecerunt prius, quam Athenienses ad urbem accederent; & tunc, cum ob seditionem ortam in armis essent, obtinuerunt, ne Athenienses reciperentur. Athenienses vero, stativis illic tredecim circiter dies habitis, cum tempestate iactarentur, neque commea-

σταύρωμα περὶ τὸ στρατόπεδον ποιησάμενοι, αὐτοῦ διεχείμαζον. καὶ τριήρη ἀπέστειλαν ἐς τὰς Ἀθήνας ἐπί τε χρήματα καὶ ἱππέας, ὅπως ἅμα τῷ ἦρι παραγένωνται.

οε΄. Ἐτείχιζον δὲ καὶ οἱ Συρακούσιοι ἐν τῷ χειμῶνι πρός τε τῇ πόλει, τὸν Τεμενίτην ἐντὸς ποιησάμενοι, τεῖχος παρὰ πᾶν τὸ πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς ὁρῶν, ὅπως μὴ δι' ἐλάσσονος εὐαποτείχιστοι ὦσιν, ἢν ἄρα σφάλλωνται· καὶ τὰ Μέγαρα φρούριον, καὶ ἐν τῷ Ὀλυμπιείῳ ἄλλο. καὶ τὴν θάλασσαν προεσταύρωσαν πανταχῇ ᾗ ἀποβάσεις ἦσαν. καὶ τοὺς Ἀθηναίους εἰδότες ἐν τῇ Νάξῳ χειμάζοντας, ἐστράτευσαν πανδημεὶ ἐπὶ τὴν Κατάνην· καὶ τῆς τε γῆς αὐτῶν ἔτεμον, καὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων σκηνὰς καὶ τὸ στρατόπεδον ἐμπρήσαντες, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ πυνθανόμενοι τοὺς Ἀθηναίους ἐς τὴν Καμα-

tum haberent, neque quidquam ſuccederet, Naxum reverſi, & claſſe vallo munita, illic hibernarunt: & triremem Athenas miſerunt, pecuniarum & equitatus gratia, ut haec primo vere ſtatim adeſſent.

LXXV. Per eam hiemem Syracuſani quoque murum excitaverunt prope urbem a tota illa parte, quae Epipolas ſpectat, Temenitem complexi, ne, ſi forte cladem aliquam accepiſſent, propter anguſtiorem urbis ambitum facile circumvallarentur. Et praeſidium Megara miſerunt, & alterum in Olympieo collocarunt. Quin etiam quacunque ex parte exſcenſus e navibus in terram fieri poterat, mare vallo praecluſum muniverunt. Et cum ſcirent, Athenienſes apud Naxum hibernare, cum frequentibus copiis, ex omni totius populi ordine collectis, expeditionem adverſus Catanam ſuſceperunt. Et ipſorum agrum vaſtarunt, &, Athenienſium tabernaculis caſtriſque incenſis, domum

Bell. Pelop. an. 17. Olymp. 91. 2. U. C. Varr. 340.

ρίναν, κατὰ τὴν ἐπὶ Λάχητος γενομένην ξυμμαχίαν, πρεσβεύεσθαι, εἴπως προσαγάγοιντο αὐτοὺς, ἀντεπρεσβεύοντο καὶ αὐτοί. ἦσαν γὰρ ὕποπτοι αὐτοῖς οἱ Καμαριναῖοι μὴ προθύμως σφίσι μήτ' ἐπὶ τὴν πρώτην μάχην πέμψαι ἃ ἔπεμψαν· ἔς τε τὸ λοιπὸν μὴ οὐκέτι βούλωνται ἀμύνειν, ὁρῶντες τοὺς Ἀθηναίους ἐν τῇ μάχῃ εὖ πράξαντας, προσχωρῶσι δ' αὐτοῖς, κατὰ τὴν προτέραν φιλίαν πεισθέντες. ἀφικομένων οὖν ἐκ μὲν Συρακουσῶν, Ἑρμοκράτους, καὶ ἄλλων ἐς τὴν Καμάριναν, ἀπὸ δὲ τῶν Ἀθηναίων, Εὐφήμου μεθ' ἑτέρων, ὁ Ἑρμοκράτης, ξυλλόγου γενομένου τῶν Καμαριναίων, βουλόμενος προσδιαβαλεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἔλεγε τοιάδε.

οστ'. ΟΥ τὴν παροῦσαν δύναμιν τῶν Ἀθηναίων, ὦ Καμαριναῖοι, μὴ αὐτὴν καταπλαγῆτε δείσαντες, ἐ-

redierunt. Praeterea cum intellexiſſent, Athenienſes Camarinam legatos miſiſſe pro iure ſocietatis cum Camarinaeis initae, quo tempore Laches in Siciliam ab Athenienſibus cum claſſe miſſus ivit, ſi quo pacto ipſos ſibi adiungere poſſent, ipſi quoque viciſſim legatos eo miſerunt. Camarinaei enim ipſis erant ſuſpecti, ne non alacriter ea ipſis miſiſſent, quae ad ſuperiorem pugnam miſerant, & ne deinceps opem ferre recuſarent, quia videbant, Athenienſes in proelio rem feliciter geſſiſſe, ſed veteris amicitiae iure adducti ſe ipſis adiungerent. Cum igitur Syracuſis quidem Hermocrates, aliique Camarinam perveniſſent, ab Athenienſibus vero Euphemus cum aliis collegis eo miſſi fuiſſent; Hermocrates, coacto Camarinaeorum concilio, maiorem invidiam Athenienſibus conflare volens, hanc habuit orationem.

LXXVI. *Non ideo legati ad vos ſumus, viri Camarinaei,*

πρεσβευσάμεθα· ἀλλὰ μᾶλλον τοὺς μέλλοντας ἀπ' αὐτῶν λόγους, πρίν τι καὶ ἡμῶν ἀκοῦσαι, μὴ ὑμᾶς πείσωσιν. ἥκουσι γὰρ ἐς τὴν Σικελίαν, προφάσει μὲν, ᾗ πυνθάνεσθε, διανοίᾳ δὲ, ἣν πάντες ὑπονοοῦμεν. καί μοι δοκοῦσιν οὐ Λεοντίνους βούλεσθαι κατοικίσαι, ἀλλ' ἡμᾶς μᾶλλον ἐξοικίσαι. οὐ γὰρ δὴ εὔλογον τὰς μὲν ἐκεῖ πόλεις ἀναστάτους ποιεῖν, τὰς δὲ ἐνθάδε κατοικίζειν· καὶ Λεοντίνων μὲν Χαλκιδέων ὄντων, κατὰ τὸ ξυγγενὲς κήδεσθαι, Χαλκιδέας δὲ τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ (ὧν οἵδε ἄποικοί εἰσι) δουλωσαμένους ἔχειν. τῇ δὲ αὐτῇ ἰδέᾳ ἐκεῖνά τε ἔσχον, καὶ τὰ ἐνθάδε νῦν πειρῶνται. ἡγεμόνες γὰρ γενόμενοι ἑκόντων τῶν τε Ἰώνων, καὶ ὅσοι ἀπὸ σφῶν ἦσαν ξύμμαχοι, ὡς ἐπὶ τοῦ Μήδου τιμωρίᾳ, τοὺς μὲν, λειποστρατίαν, τοὺς δὲ, ἐπ' ἀλλήλους στρατεύειν, τοῖς

quod vereamur, ne praesentibus Atheniensium copiis terreamini: sed potius metuentes, ne, priusquam aliquid a nobis quoque dictum audieritis, illi verbis, quae sunt facturi, vobis rem persuadeant. Veniunt enim in Siciliam eo quidem praetextu, quem audistis; eo vero animo, quo omnes suspicamur. Nam non Leontinos in suas sedes restituere, sed potius nos ex nostris sedibus expellere velle mihi videntur. Nec enim rationi consentaneum videtur, eos illas quidem urbes, quae illic sunt, evertere: eas vero, quae hic sunt, condere, & civium in pristinas sedes reductorum numero frequentes reddere: & de Leontinis quidem, qui sunt Chalcidenses, propter cognationis ius sollicitos esse; Chalcidenses vero, qui sunt in Euboea, (quorum isti sunt coloni) servitute premere. Sed eadem ratione & res illas occuparunt, & res istas nunc occupare conantur. Cum enim & Iones, ceterique socii, quotquot ipsorum erant coloni, imperium ad eos ultro detulissent, ut Medum ulciscerentur, eorum alios quidem, desertae militiae

δ' ὡς ἑκάστοις τινὰ εἶχον αἰτίαν εὐπρεπῆ ἐπενεγκόντες, κατεστρέψαντο. καὶ οὐ περὶ τῆς ἐλευθερίας ἄρα οὔτε οὗτοι τῶν Ἑλλήνων, οὔθ' οἱ Ἕλληνες τῆς ἑαυτῶν, τῷ Μήδῳ ἀντέστησαν, περὶ δὲ οἱ μὲν σφίσιν ἀλλὰ μὴ ἐκείνῳ καταδουλώσεως, οἱ δ', ἐπὶ δεσπότου μεταβολῇ, οὐκ ἀξυνετωτέρου, κακοξυνετωτέρου δέ.

οζ'. Ἀλλ' οὐ γὰρ δὴ τὴν τῶν Ἀθηναίων εὐκατηγόρητον οὖσαν πόλιν νῦν ἥκομεν ἀποφανοῦντες ἐν εἰδόσιν ὅσα ἀδικεῖ· πολὺ δὲ μᾶλλον ἡμᾶς αὐτοὺς αἰτιασόμενοι, ὅτι ἔχοντες παραδείγματα τῶν τε ἐκεῖσε Ἑλλήνων, ὡς ἐδουλώθησαν, οὐκ ἀμύνοντες σφίσιν αὐτοῖς, καὶ νῦν ἐφ' ἡμᾶς ταῦτα παρόντα σοφίσματα, Λεοντίνων τε ξυγγενῶν κατοικίσεις, καὶ Ἐγεσταίων ξυμμάχων ἐπικουρίας, οὐ

crimen ipsis inferentes, alios vero, quod inter se bellum gererent, accusantes, alios etiam, prout singulis aliquod speciosum atque probabile crimen obiicere poterant, criminantes, in servitutem redegerunt. Ergo neque isti Athenienses pro Graecorum libertate conservanda, neque ceteri Graeci pro sua ipsorum libertate retinenda Medis restiterunt. Sed hi quidem, ut Graecos in suam, non autem in illius Medi potestatem redigerent: illi vero, ut dominum mutarent, & alium haberent non insipientiorem, sed astutiorem.

LXXVII. *Quamquam non propterea nunc venimus, ut accusationem in Atheniensium civitatem, licet abunde criminum copia suppetat adversus eam, apud vos instituamus, qui probe nostis omnes eius iniurias, sed multo magis, ut nos ipsos accusemus, qui, cum habeamus ob oculos exempla Graecorum, qui illic sunt, quomodo in servitutem ab ipsis redacti fuerint, quod sibi ipsis opem non tulerint, & nunc ista praesentia commenta adversus nos, scilicet & Leontinorum cognatorum in suam civitatem restitutiones, & Egestaeorum sociorum suppetias, quas se ipsis*

ξυστραφέντες βουλόμεθα προθυμότερον δεῖξαι αὐτοῖς ὅτι οὐκ Ἴωνες τάδε εἰσὶν, οὐδ' Ἑλλησπόντιοι, καὶ νησιῶται, οἳ δεσπότην ἢ Μῆδον, ἢ ἕνα γέ τινα αἰεὶ μεταβάλλοντες, δουλοῦνται· ἀλλὰ Δωριεῖς, ἐλεύθεροι ἀπ' αὐτονόμου τῆς Πελοποννήσου τὴν Σικελίαν οἰκοῦντες. ἢ μένομεν ἕως ἂν ἕκαστοι κατὰ πόλεις ληφθῶμεν, εἰδότες ὅτι ταύτῃ μόνον ἁλωτοί ἐσμεν; καὶ ὁρῶντες αὐτοὺς ἐπὶ τοῦτο τὸ εἶδος τρεπομένους, ὥστε τοὺς μὲν λόγοις ἡμῶν διϊστάναι, τοὺς δὲ ξυμμάχων ἐλπίδι ἐκπολεμοῦν πρὸς ἀλλήλους, τοῖς δὲ ὡς ἑκάστοις τι προσηνὲς λέγοντες, δύνανται κακουργεῖν. καὶ οἰόμεθα, τοῦ ἄπωθεν ξυνοίκου προαπολλυμένου, οὐκ ἐς αὐτόν τινα ἥξειν τὸ δεινὸν, πρὸ δὲ αὐτοῦ μᾶλλον τὸν πάσχοντα, καθ' ἑαυτὸν δυστυχεῖν.

οη'. Καὶ εἴτῳ ἄρα παρέστηκε, τὸν μὲν Συρακούσιον, ἑαυτὸν δ' οὐ πολέμιον εἶναι τῷ Ἀθηναίῳ, καὶ δεινὸν ἡγεῖ-

ferre simulant, nolimus conspirantes, alacriter ipsis ostendere, nos non esse Iones, neque Hellespontios, neque insularum incolas, qui dominum aut Medum, aut quemlibet alium, semper commutantes, serviunt; sed Dorienses, qui liberi ex libera Peloponneso profecti, Siciliam incolunt. An exspectamus, donec oppidatim singuli capiamur? cum sciamus, nos hac una ratione capi posse, & animadvertamus, eos ad hanc artem animos appellere, ut alios quidem de nobis oratione dissocient, alios vero spe societatis ad mutuum bellum concitent, alios vero, prout possunt, singulis aliquid blandi dicentes, detrimento afficiant? Et existimamus, si vicinus, qui remotior est, prius perierit, calamitatem ad quemlibet alium de nobis non perventuram: sed potius pro unoquoque nostrûm, illum, qui in calamitatem inciderit, solum infelicem fore.

LXXVIII. *Quod si cui forte in mentem venit, Syracusanum quidem, at non se ipsum Atheniensium esse hostem, & durum*

ται ὑπέρ γε τῆς ἐμῆς κινδυνεύειν, ἐνθυμηθείτω οὐ περὶ τῆς ἐμῆς μᾶλλον, ἐν ἴσῳ δὲ καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἅμα ἐν τῇ ἐμῇ μαχούμενος· τοσούτῳ δὲ καὶ ἀσφαλέστερον, ὅσῳ οὐ προδιεφθαρμένου ἐμοῦ, ἔχων δὲ ξύμμαχον ἐμὲ, καὶ οὐκ ἔρημος, ἀγωνιεῖται· τόν τε Ἀθηναῖον μὴ τὴν τοῦ Συρακουσίου ἔχθραν κολάσασθαι, τῇ δ' ἐμῇ προφάσει τὴν ἐκείνου φιλίαν οὐχ ἧσσον βεβαιώσασθαι βούλεσθαι. εἴτε τις φθονεῖ μὲν, ἢ καὶ φοβεῖται (ἀμφότερα γὰρ τάδε πάσχει τὰ μείζω) διὰ δὲ αὐτὰ τὰς Συρακούσας κακωθῆναι μὲν, ἵνα σωφρονισθῶμεν, βούλεται, περιγενέσθαι δὲ ἕνεκα τῆς αὐτοῦ ἀσφαλείας, οὐκ ἀνθρωπείας δυνάμεως βούλησιν ἐλπίζει. οὐ γὰρ οἷόν τε ἅμα τῆς τε ἐπιθυμίας καὶ τῆς τύχης τὸν αὐτὸν ὁμοίως ταμίαν γενέσθαι. καὶ εἰ γνώμῃ ἁμάρτοι, τοῖς αὐτοῦ κακοῖς ὀλοφυρθεὶς, τάχ' ἂν ἴσως καὶ τοῖς ἐμοῖς ἀγαθοῖς ποτε βου-

ſibi putat eſſe pro mea patria periclitari, is cogitet, ſe non magis pro mea, ſed pariter atque ſimul pro ſua ipſius in mea pugnaturum: & eo tutius, quod, me non prius everſo, ſed me ſocium habens, nec ope deſtitutus, ſit pugnaturus. Item cogitet, Athenienſem nolle Syracuſanorum inimicitias ulciſci: ſed hoc meo praetextu, quo ſimulat, ſe mihi ut hoſti bellum inferre, veſtram amicitiam ſibi conciliatam non minus confirmare velle. Verum ſi quis invidet nobis, aut etiam nos metuit, (qui enim ſunt potentiores, utroque hoc incommodo premuntur) & propterea Syracuſas damno quidem affici cupit, ut ſimus modeſtiores, ſuperſtites tamen eſſe, propter ſuam ipſius incolumitatem, is non humanarum virium ſpem concipit. Fieri enim non poteſt, ut idem ſimul & pariter ſuae voluntatis atque fortunae ſit arbiter. Quare ſi fruſtretur opinione, ob ſua ipſius mala deploratus, ſuoque damno doctus, fortaſſe meis etiam bonis aliquando rurſus ut prius invidere cupiet. Sed

ληθείη αὖθις φθονῆσαι. ἀδύνατον δὲ προεμένῳ, καὶ μὴ τοὺς αὐτοὺς κινδύνους οὐ περὶ τῶν ὀνομάτων ἀλλὰ περὶ τῶν ἔργων ἐθελήσαντι προσλαβεῖν. λόγῳ μὲν γὰρ, τὴν ἡμετέραν δύναμιν σώζοι ἄν τις, ἔργῳ δὲ, τὴν αὑτοῦ σωτηρίαν. καὶ μάλιστα εἰκὸς ἦν ὑμᾶς, ὦ Καμαριναῖοι, ὁμόρους ὄντας, καὶ τὰ δεύτερα κινδυνεύσοντας, προορᾶσθαι αὐτὰ, καὶ μὴ μαλακῶς, ὥσπερ νῦν, ξυμμαχεῖν, αὐτοὺς δὲ, πρὸς ἡμᾶς μᾶλλον ἰόντας, ἅπερ ἂν εἰ ἐς τὴν Καμαριναίαν πρῶτον ἀφίκοντο οἱ Ἀθηναῖοι, δεόμενοι ἂν ἐπεκαλεῖσθε, ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ νῦν παρακελευομένους, ὅπως μηδὲν ἐνδώσωμεν, φαίνεσθαι. ἀλλ' οὐθ' ὑμεῖς νῦν γέ πω, οὐθ' οἱ ἄλλοι, ἐπὶ ταῦτα ὥρμησθε.

οθ'. Δειλίᾳ δὲ ἴσως τὸ δίκαιον πρός τε ἡμᾶς καὶ πρὸς τοὺς ἐπιόντας θεραπεύσετε, λέγοντες ξυμμαχίαν εἶναι

hoc impossibile fuerit ei, qui nos deseruerit, & qui eadem non de verbis, sed de rebus pericula nobiscum suscipere recusaverit. Qui enim nos tuebitur, is nomine quidem nostram potentiam, sed re ipsa suam ipsius salutem tuebitur. Et sane, Camarinaei, decebat vos praecipue, qui estis finitimi, & qui secundo loco estis periclitaturi, ista pericula, nobis omnibus impendentia, prospicere, neque segniter, quemadmodum nunc fecistis, auxilium nobis ferre: sed potius ipsos ad nos venire, & nos palam hortari, ne animo succumberemus, & nobis eadem nunc etiam proponere, quae nobis proposuissetis, ope nostra indigentes, eamque implorantes, si Athenienses vestrum agrum Camarinaeum prius invasissent. Sed neque vos adhuc, neque ceteri has cogitationes suscepistis.

LXXIX. *Fortasse vero propter vestram ignaviam, cum erga nos, tum etiam erga illos, qui nos invadunt, aequitatem coletis, vobis cum Atheniensibus societatem esse dicentes: quam profecto*

ὑμῖν πρὸς Ἀθηναίους· ἥν γε οὐκ ἐπὶ τοῖς φίλοις ἐποιήσασθε, τῶν δὲ ἐχθρῶν ἤν τις ἐφ' ὑμᾶς ἴῃ· καὶ τοῖς γε Ἀθηναίοις βοηθεῖν, ὅταν ὑπ' ἄλλων, καὶ μὴ αὐτοὶ, ὥσπερ νῦν, τοὺς πέλας ἀδικῶσιν· ἐπεὶ οὐδ' οἱ Ῥηγῖνοι ὄντες Χαλκιδεῖς, Χαλκιδέας ὄντας Λεοντίνους ἐθέλουσι ξυγκατοικίζειν. καὶ δεινὸν εἰ ἐκεῖνοι μὲν τὸ ἔργον τοῦ καλοῦ δικαιώματος ὑποπτεύοντες, ἀλόγως σωφρονοῦσιν, ὑμεῖς δ' [ἐν] εὐλόγῳ προφάσει, τοὺς μὲν φύσει πολεμίους βούλεσθε ὠφελεῖν, τοὺς δὲ ἔτι μᾶλλον φύσει ξυγγενεῖς μετὰ τῶν ἐχθίστων διαφθεῖραι. ἀλλ' οὐ δίκαιον· ἀμύνειν δὲ, καὶ μὴ φοβεῖσθαι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν. οὐ γὰρ ἢν ἡμεῖς ξυστῶμεν πάντες, δεινή ἐστιν, ἀλλ' ἢν (ὅπερ οὗτοι σπεύδουσι) τἀναντία διαστῶμεν. ἐπεὶ οὐδὲ

non adversus amicos contraxistis, sed adversus hostes, si quis contra vos veniret: utque Atheniensibus succurretis, quoties ab aliis iniuriam acciperent, non autem quoties ipsi (ut nunc) iniuriam aliis facerent. Nam ne Rhegini quidem, qui sunt Chalcidenses, una cum Atheniensibus Leontinos, qui sunt Chalcidenses, in suas sedes restituere volunt. Et sane indignum est, si illi quidem hoc Atheniensium factum, quod honestae petitionis specie velatur, suspectum habentes, praeter id, quod rationi consentaneum videtur, sapiunt: vos vero, qui occasionem rationi consentaneam habetis, illos quidem, qui natura sunt hostes, iuvare vultis; illos vero, qui vel multo magis natura sunt cognati, una cum inimicissimis funditus perdere. Atqui hoc minime aequum est: sed potius aequum est, vos nobis opem ferre, nec ipsorum apparatum formidare. Nec enim, si coniungamur omnes, est formidabilis; sed si (quod isti facere student) contra disiungamur. Siquidem, quamvis contra nos solos venerint, & proelio superiores

πρὸς ἡμᾶς μόνους ἐλθόντες καὶ μάχῃ περιγενόμενοι ἔπραξαν ἃ ἠβούλοντο, ἀπῆλθον δὲ διὰ τάχους.

π'. Ὥστε οὐκ ἀθρόους γε ὄντας εἰκὸς ἀθυμεῖν, ἰέναι δὲ ἐς τὴν ξυμμαχίαν προθυμότερον. ἄλλως τε καὶ ἀπὸ Πελοποννήσου παρεσομένης ὠφελείας, οἳ τῶνδε κρείσσους εἰσὶ τὸ παράπαν τὰ πολέμια. καὶ μὴ ἐκείνην τὴν προθυμίαν δοκεῖν, τῷ ἡμῖν μὲν ἴσην εἶναι, ὑμῖν δὲ ἀσφαλῆ, τὸ μηδετέροις δὴ, ὡς καὶ ἀμφοτέρων ὄντας ξυμμάχους, βοηθεῖν. οὐ γὰρ ἔργῳ ἴσον ὥσπερ τῷ δικαιώματί ἐστιν. εἰ γὰρ δι' ὑμᾶς μὴ ξυμμαχήσαντας ὅ, τε παθὼν σφαλήσεται, καὶ ὁ κρατῶν περιέσται, τί ἄλλο ἢ τῇ αὐτῇ ἀπουσίᾳ, τοῖς μὲν οὐκ ἠμύνατε σωθῆναι, τοὺς δὲ οὐκ ἐκωλύσατε κακοὺς γενέσθαι; καίτοι κάλλιον, τοῖς ἀδικουμένοις καὶ ἅμα ξυγγενέσι προσθεμένους, τήν τε

discesserint, tamen non peregerunt, quaecunque cupiebant, sed celeriter abierunt.

LXXX. *Quamobrem, si omnes in unum coëamus, non decet nos animos deiicere, sed belli societatem alacriter inire: praesertim cum auxilium nobis ex Peloponneso sit venturum, homines scilicet, qui sunt istis in re bellica longe praestantiores. Neque existimandum est, illud studium esse studium, quod nobis quidem aequum, vobis vero tutum sit; quod videlicet neutris opem ferre velitis, quia utrorumque socii estis. Neque enim ut verbis, quibus vestram causam tuemini, sic etiam re ipsa haec vestra auxilii recusatio est aequa. Nam si propter vos, qui nobis auxilium ferre recusatis, is, qui oppugnatus fuerit, evertatur, & is, qui eum expugnaverit, victor evadat, quid aliud feceritis, nisi quod his quidem, propter eandem vestram absentiam, nullum auxilium tuleritis, ut servari possent; illos vero, ne mali essent, non prohibueritis. Atqui honestius est, illis, qui iniuriam patiuntur, &*

κοινὴν ὠφέλειαν τῇ Σικελίᾳ φυλάξαι, καὶ τοὺς Ἀθηναίους φίλους δὴ ὄντας μὴ ἐᾶσαι ἁμαρτεῖν. ξυνελόντες τε λέγομεν οἱ Συρακούσιοι, ἐκδιδάσκειν μὲν οὐδὲν ἔργον εἶναι σαφῶς, οὔτε ὑμᾶς, οὔτε τοὺς ἄλλους, περὶ ὧν αὐτοὶ οὐδὲν χεῖρον γιγνώσκετε· δεόμεθα δὲ, καὶ μαρτυρόμεθα ἅμα, εἰ μὴ πείσομεν, ὅτι ἐπιβουλευόμεθα μὲν ὑπὸ Ἰώνων ἀεὶ πολεμίων, προδιδόμεθα δὲ ὑπὸ ὑμῶν, Δωριεῖς Δωριέων. καὶ εἰ καταστρέψονται ἡμᾶς Ἀθηναῖοι, ταῖς μὲν ὑμετέραις γνώμαις κρατήσουσι, τῷ δ' αὐτῶν ὀνόματι τιμηθήσονται· καὶ τῆς νίκης οὐκ ἄλλον τινὰ ἆθλον ἢ τὸν τὴν νίκην παρασχόντα λήψονται. καὶ εἰ αὖ ἡμεῖς περιεσόμεθα, τῆς αἰτίας τῶν κινδύνων οἱ αὐτοὶ τὴν τιμωρίαν ὑφέξετε. σκοπεῖτε οὖν, καὶ αἱρεῖσθε ἤδη ἢ τὴν αὐτίκα ἀκινδύνως δουλείαν, ἢ κἂν περιγενό-

qui praeterea sunt vestri cognati, vos adiunctos & commune Siciliae commodum tueri, & Athenienses, qui iam sunt vobis amici, non sinere peccare. Sed, ut rem totam paucis comprehensam expediamus, nos Syracusani dicimus, nullius esse negotii plane docere aut vos, aut alios, de rebus illis, quas vos ipsi non minus, quam quivis alius, cognoscitis. Precamur vero, simul & testificamur, nisi vobis persuaserimus, ut nobis opem feratis, nos insidiis appeti ab Ionibus perpetuis hostibus, & a vobis prodi, Dorienses a Doriensibus. Et si Athenienses nos subegerint, vestris quidem consiliis culpaque victores evasuros, sed suo ipsorum nomine honorem habituros; & pro victoriae praemio nullum alium, quam illum ipsum, qui victoriam ipsis subministrarit, accepturos. Quod si contra victoria penes nos fuerit, vos ipsos, ut nostrorum periculorum auctores, poenas nobis daturos. Quare rem considerate, atque iam nunc eligite aut servitutem, quae nullum in praesentia periculum habet, aut nostram societatem, ut, si no-

μενοι μεθ' ἡμῶν, τούσδε τε μὴ αἰσχρῶς δεσπότας λαβεῖν, καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἔχθραν μὴ ἂν βραχεῖαν γενομένην διαφυγεῖν.

πα'. Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἑρμοκράτης εἶπεν. ὁ δ' Εὔφημος ὁ τῶν Ἀθηναίων πρεσβευτὴς, μετ' αὐτὸν, τοιάδε.

πβ'. ἈΦΙΚΟΜΕΘΑ μὲν ἐπὶ τῆς πρότερον οὔσης ξυμμαχίας ἀνανεώσει· τοῦ δὲ Συρακουσίου καθαψαμένου, ἀνάγκη καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς εἰπεῖν, ὡς εἰκότως ἔχομεν. τὸ μὲν οὖν μέγιστον μαρτύριον αὐτὸς εἶπεν, ὅτι οἱ Ἴωνες ἀεί ποτε πολέμιοι τοῖς Δωριεῦσίν εἰσιν. ἔχει δὲ καὶ οὕτως. ἡμεῖς γὰρ, Ἴωνες ὄντες, Πελοποννησίοις Δωριεῦσι, καὶ πλείοσιν οὖσι καὶ παροικοῦσιν, ἐσκεψάμεθα ὅτῳ τρόπῳ ἥκιστα αὐτῶν ὑπακουσόμεθα. καὶ μετὰ τὰ Μηδικὰ ναῦς κτησάμενοι, τῆς μὲν Λακεδαιμονίων ἀρχῆς καὶ ἡγεμονίας ἀπηλλάγημεν, οὐδὲν προσῆκον μᾶλλόν τι ἐκείνους ἡμῖν ἢ καὶ ἡμᾶς ἐκείνοις ἐπιτάσσειν, πλὴν

biscum viceritis, ne turpiter istos dominos habeatis, utque nostras inimicitias non breves futuras devitetis.

LXXXI. Atque Hermocrates quidem haec dixit. Euphemus vero Atheniensium legatus, post ipsum haec verba fecit.

LXXXII. *VENERAMUS quidem, ut pristinam societatem renovaremus: sed quoniam Syracusanus nos incessit, necessarium est etiam de imperio nostro verba facere, ut hoc a nobis iure obtineri demonstremus. Maximum igitur huius rei testimonium ipse perhibet, qui dixit, Iones Doriensium hostes semper exstitisse. Et res ita se habet. Nos enim, qui sumus Iones, rationem iniimus, qua Peloponnesiis, qui sunt Dorienses, & plures, quam nos, & iidem accolae, minime obediremus. Et post Medicum bellum, parata classe, Lacedaemoniorum imperio & principatu liberati sumus, quia non magis decebat, illos nobis, quam etiam nos ipsos*

καθόσον ἐν τῷ παρόντι μεῖζον ἴσχυον. αὐτοὶ δὲ τῶν ὑπὸ τῷ βασιλεῖ πρότερον ὄντων ἡγεμόνες καταστάντες οἰκοῦμεν, νομίσαντες ἥκιστ' ἂν ὑπὸ Πελοποννησίοις αὐτοὺς εἶναι, δύναμιν ἔχοντες ᾗ ἀμυνούμεθα. καὶ, ἐς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν, οὐδὲ ἀδίκως καταστρεψάμενοι τούς τε Ἴωνας καὶ νησιώτας, οὓς ξυγγενεῖς φασιν ὄντας ἡμᾶς Συρακούσιοι δεδουλῶσθαι. ἦλθον γὰρ ἐπὶ τὴν μητρόπολιν ἐφ' ἡμᾶς μετὰ τοῦ Μήδου, καὶ οὐκ ἐτόλμησαν ἀποστάντες τὰ οἰκεῖα φθεῖραι, ὥσπερ ἡμεῖς ἐκλιπόντες τὴν πόλιν· δουλείαν δὲ αὐτοί τε ἐβούλοντο, καὶ ὑμῖν τὸ αὐτὸ ἐπενεγκεῖν.

πγ'. Ἀνθ' ὧν ἄξιοί τε ὄντες ἅμα ἄρχομεν, ὅτι τε ναυτικὸν πλεῖστόν τε καὶ προθυμίαν ἀπροφάσιστον παρεσχόμεθα ἐς τοὺς Ἕλληνας, καὶ διότι καὶ τῷ Μήδῳ

illis imperare, nisi quatenus tunc temporis nobis potentiores erant. Nos etiam Graecorum, qui regis imperio prius parebant, duces creati, res administramus, existimantes, sic nos in Peloponnesiorum potestatem minime venturos esse, si potentiam habeamus, qua vim propulsemus. Atque (ut vere dicam) imperium obtinemus, non iniuria in nostram potestatem redactis Ionibus ac insularum incolis, quos Syracusani a nobis in servitutem redactos aiunt, quamvis nostri cognati essent. Nam adversus nos, metropolin suam, cum Medo venerant, nec ausi sunt defectionem a Medo facere, & res domesticas profligare, quemadmodum nos, qui nostram urbem olim deseruimus; sed & ipsi servitutem pati, & nobis idem imponere volebant.

LXXXIII. *Quamobrem hoc imperio potimur, simul quod eo digni simus, tum quia maximum navium numerum suppeditavimus, tum quia sine tergiversatione studium erga Graecos contulimus, tum etiam quia isti idem studium alacriter Medo praestan-*

ἑτοίμως τοῦτο δρῶντες οὗτοι ἡμᾶς ἔβλαπτον· ἅμα δὲ τῆς πρὸς Πελοποννησίους ἰσχύος ὀρεγόμενοι. καὶ οὐκ ἄλλῳ ἑπόμεθα, ὡς ἢ τὸν βάρβαρον μόνοι καθελόντες, εἰκότως ἄρχομεν, ἢ ἐπ' ἐλευθερίᾳ τῇ τῶνδε μᾶλλον ἢ τῶν ξυμπάντων τε καὶ τῇ ἡμετέρᾳ αὐτῶν κινδυνεύσαντες. πᾶσι δὲ ἀνεπίφθονον τὴν προσήκουσαν σωτηρίαν ἐκπορίζεσθαι. καὶ νῦν τῆς ἡμετέρας ἀσφαλείας ἕνεκα καὶ ἐνθάδε παρόντες, ὁρῶμεν καὶ ὑμῖν ταὐτὰ ξυμφέροντα. ἀποφαίνομεν δὲ, ἐξ ὧν οἵδε τε διαβάλλουσι, καὶ ὑμεῖς μάλιστα ἐπὶ τὸ φοβερώτερον ὑπονοεῖτε· εἰδότες τοὺς περιδεῶς ὑποπτεύοντάς τι, λόγου μὲν ἡδονῇ τοπαραυτίκα τερπομένους, τῇ δ' ἐγχειρήσει ὕστερον τὰ ξυμφέροντα πράσσοντας. τήν τε γὰρ ἐκεῖ ἀρχὴν εἰρήκαμεν διὰ δέος ἔχειν, καὶ τὰ ἐνθάδε, διὰ τὸ αὐτὸ, ἥκειν μετὰ τῶν

tes incommoda nobis afferebant: simul etiam potentiam adversus Peloponnesios nobis comparare cupientes. Nec alterius auspicia sequimur, quia vel soli barbarum profligavimus, vel pro libertate istorum potius, quam ceterorum omnium Graecorum, & nostra ipsorum, pericula suscepimus. Non est autem cuiquam invidendum, si salutem suam quaerat. Et nunc etiam cum nostrae incolumitatis, praesidiique parandi gratia, huc venerimus, haec ipsa, quae Syracusani nobis invidiose obiiciunt, vobis etiam conducere videmus. Demonstramus autem, haec ipsa, quae nobis expediunt, vobis etiam expedire, tum ex iis, quae isti criminantur, tum ex iis, quae vos ipsi potissimum cum vehementiore metu suspicamini: quia compertum habemus, eos, qui cum vehementi metu aliquid suspicantur, protinus quidem orationis illecebris capi; postea vero, cum ad rem gerendam veniunt, facere, quae sibimet conducunt. Etenim & illic nos imperium propter metum obtinere diximus, & propter eundem metum nos huc iam venisse,

φίλων ἀσφαλῶς καταστησόμενοι, καὶ οὐ δουλωσόμενοι, μὴ παθεῖν δὲ μᾶλλον τοῦτο κωλύσοντες.

πδ'. Ὑπολάβη δὲ μηδεὶς ὡς οὐδὲν προσῆκον ὑμῶν κηδόμεθα, γνοὺς ὅτι σωζομένων ὑμῶν, καὶ διὰ τὸ μὴ ἀσθενεῖς ὑμᾶς ὄντας ἀντέχειν Συρακουσίοις, ἧσσον ἂν τούτων πεμψάντων τινὰ δύναμιν Πελοποννησίοις, ἡμεῖς βλαπτοίμεθα. καὶ ἐν τούτῳ προσήκετε ἤδη ἡμῖν τὰ μέγιστα· διόπερ καὶ τοὺς Λεοντίνους εὔλογον κατοικίζειν, μὴ ὑπηκόους, ὥσπερ τοὺς ξυγγενεῖς αὐτῶν τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ, ἀλλ' ὡς δυνατωτάτους· ἵνα ἐκ τῆς σφετέρας ὅμοροι ὄντες, τοῖσδε ὑπὲρ ἡμῶν λυπηροὶ ὦσι. τὰ μὲν γὰρ ἐκεῖ, καὶ αὐτοὶ ἀρκοῦμεν πρὸς τοὺς πολεμίους, καὶ ὁ Χαλκιδεύς, ὃν ἀλόγως ἡμᾶς φησι δουλωσαμένους, τοὺς ἐν-

ut res, quae hic sunt, cum amicis tuto constituamus, non autem ut in servitutem vos redigamus, immo potius, ut impediamus, ne hoc vobis accidat.

LXXXIV. *Neque vero quispiam opinetur, nos de vobis, ut de viris nulla necessitudine nobiscum coniunctis, esse sollicitos; illud compertum habens, vobis salvis & vires habentibus ad resistendum Syracusanis, nos minoribus incommodis affectum iri, quia isti Syracusani minus copiarum ad Peloponnesios mittent. Et ob istam causam maxima necessitudine iam nobiscum estis coniuncti. Quamobrem etiam aequum est, Leontinos a nobis in suas sedes restitui, non ut imperio nostro subiectos, quemadmodum sunt ipsorum cognati, qui in Euboea habitant, sed ut potentissimos; ut ex suo agro, quia sunt finitimi Syracusanis, ipsis pro nobis sint infesti. Quod enim attinet ad res illas, & ad bellum domesticum, vel nos ipsi soli satis virium habemus ad hostes propulsandum, & Chalcidensis, qui est in Euboea, (quem Syracusanus iste dicit a nobis praeter id, quod rationi consentaneum videtur,*

θάδε ἐλευθεροῦν, ξύμφορος ἡμῖν, ἀπαράσκευος ὤν, καὶ χρήματα μόνον φέρων· τὰ δὲ ἐνθάδε, καὶ Λεοντῖνοι καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι, ὅτι μάλιστα αὐτονομούμενοι.

πε΄. Ἀνδρὶ δὲ τυράννῳ, ἢ πόλει ἀρχὴν ἐχούσῃ, οὐδὲν ἄλογον ὅ, τι ξυμφέρον, οὐδ' οἰκεῖον, ὅ, τι μὴ πιστόν. πρὸς ἕκαστα δὲ δεῖ ἢ ἐχθρὸν ἢ φίλον μετὰ καιροῦ γίγνεσθαι. καὶ ἡμᾶς τοῦτο ὠφελεῖ ἐνθάδε, οὐκ ἢν τοὺς φίλους κακώσωμεν, ἀλλ' ἢν οἱ ἐχθροὶ διὰ τὴν τῶν φίλων ῥώμην ἀδύνατοι ὦσιν. ἀπιστεῖν δὲ οὐ χρή. καὶ γὰρ τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους, ὡς ἕκαστοι χρήσιμοι, ἐξηγούμεθα, Χίους μὲν καὶ Μηθυμναίους, νεῶν παροχῇ αὐτονόμους, τοὺς δὲ πολλοὺς, χρημάτων βιαιότερον φορᾷ· ἄλλους δὲ καὶ πάνυ ἐλευθέρως ξυμμαχοῦντας, καίπερ νησιώτας

subactum esse, & tamen nos iam simulare, nos huc venisse, ut eos, qui hic sunt, in libertatem asseramus) utilis est nobis, quod nullo bellico apparatu sit instructus, & pecuniam tantum pendat: res verò istae, & Leontini, & ceteri amici, nobis utiles sunt, in summa libertate degentes.

LXXXV. *Viro autem tyrannidem, aut civitati principatum obtinenti, nihil, quod utile sit, a ratione est alienum, nihil etiam amicum, nisi fidum. Pro singulis autem rebus, quae geruntur, oportet vel inimicum, vel amicum opportune fieri. Atque hoc nobis hic est commodum, non ut amicos maleficiis afficiamus, sed ut propter amicorum potentiam inimici reddantur infirmi. Non est autem de nostra fide dubitandum. Nam sociis, qui illinc sunt, prout singuli nobis sunt utiles, ita imperamus. Chiis quidem, & Methymnaeis, ut classem praebeant, at liberi vivant. plerisque vero sic imperamus, ut tributum severius exigamus. Quin etiam aliis permittimus, ut summa cum libertate nobis in bello ferant auxilium, quamvis insulas colant, & facile subigi possint, quia*

τηρίαν ἡμεῖς ἀντιπαρακαλοῦμεν, δεόμενοι τὴν ὑπάρχουσαν ἀπ' ἀλλήλων ἀμφοτέροις μὴ προδιδόναι· νομίσαι τε τοῖσδε μὲν, καὶ ἄνευ ξυμμάχων, ἀεὶ ἐφ' ὑμᾶς ἑτοίμην διὰ τὸ πλῆθος εἶναι ὁδὸν, ὑμῖν δ' οὐ πολλάκις παρασχήσειν μετὰ τοσῆσδε ἐπικουρίας ἀμύνασθαι. ἣν εἰ τῷ ὑπόπτῳ ἢ ἄπρακτον ἐάσετε ἀπελθεῖν, ἢ καὶ σφαλεῖσαν, ἔτι βουλήσεσθε καὶ πολλοστημόριον αὐτῆς ἰδεῖν, ὅτε οὐδὲν ἔτι περανεῖ παραγενόμενον ὑμῖν.

πζ'. Ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς, ὦ Καμαριναῖοι, ταῖς τῶνδε διαβολαῖς ἀναπείθεσθε, μήτε οἱ ἄλλοι. εἰρήκαμεν δ' ὑμῖν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν περὶ ὧν ὑποπτευόμεθα, καὶ ἔτι ἐν κεφαλαίοις ὑπομνήσαντες, ἀξιώσομεν πείθειν. φαμὲν γὰρ ἄρχειν μὲν τῶν ἐκεῖ, ἵνα μὴ ὑπακούωμεν ἄλλου, ἐλευθεροῦν δὲ τὰ ἐνθάδε, ὅπως μὴ ὑπ' αὐτῶν

amentes adhortari, & ad societatem sollicitare. Nos vero contra ad salutem longe certiorem vos adhortamur, orantes, ne salutem, utrisque nostrûm ope mutua paratam, prodatis: sed existimetis, istis quidem, vel sine sociorum auxiliis, propter multitudinem, viam adversus vos semper expeditam esse; vobis vero non semper futuram facultatem cum tot auxiliaribus copiis eos propulsandi. Quas si vel ob suspicionem, vel etiam accepta clade, infecto negotio discedere sinatis, optabitis profecto aliquando vel minimam ipsarum partem videre, cum eius ad vos adventus nihil amplius vobis prodesse poterit.

LXXXVII. *Sed neque vos, Camarinaei, criminationibus istorum ad nos deferendum adducamini, neque ceteri. Iam autem vobis declaravimus omnem veritatem, de quibus vobis sumus suspecti, & nunc etiam iisdem in vestram memoriam per capita revocatis, postulabimus ut flectamini. Dicimus enim, nos illis quidem, qui illic sunt, imperare, ne alterius imperio pareamus; hos ve-*

βλαπτώμεθα· πολλὰ δ' ἀναγκάζεσθαι πράσσειν, διότι καὶ πολλὰ φυλασσόμεθα· ξύμμαχοι δὲ καὶ νῦν καὶ πρότερον τοῖς ἐνθάδε ὑμῶν ἀδικουμένοις οὐκ ἄκλητοι, παρακληθέντες δὲ, ἥκειν. καὶ ὑμεῖς μήθ' ὡς δικασταὶ γενόμενοι τῶν ἡμῖν ποιουμένων, μήθ' ὡς σωφρονισταὶ (ὃ χαλεπὸν ἤδη) ἀποτρέπειν πειρᾶσθε· καθόσον δέ τι ὑμῖν τῆς ἡμετέρας πολυπραγμοσύνης καὶ τρόπου τὸ αὐτὸ ξυμφέρει, τούτῳ ἀπολαβόντες χρήσασθε· καὶ νομίσατε μὴ πάντας ἐν ἴσῳ βλάπτειν αὐτὰ, πολὺ δὲ πλείους τῶν Ἑλλήνων καὶ ὠφελεῖν. ἐν παντὶ γὰρ πᾶς χωρίῳ, καὶ ᾧ μὴ ὑπάρχομεν, ὅ, τε οἰόμενος ἀδικήσεσθαι, καὶ ὁ ἐπιβουλεύων, διὰ τὸ ἑτοίμην ὑπεῖναι ἐλπίδα, τῷ μὲν, ἀντιτυχεῖν ἐπικουρίας ἀφ' ἡμῶν, τῷ δὲ, εἰ ἥξομεν, μὴ ἀδεεῖς εἶναι κινδυνεύειν· ἀμφότεροι ἀναγκάζονται, ὁ μὲν,

ro, qui hic sunt, in libertatem asserere, ne ab ipsis laedamur. multa autem nos facere cogi, quia sunt etiam multa, quae nobis sunt cavenda. Socios vero & nunc & prius huc venisse, non nostra sponte, sed arcessitos, ut opem ferremus illis de vobis, qui hic iniuria afficiuntur. Quare vos neque tanquam facti iudices rerum, quae a nobis geruntur, neque tanquam censores, (quod factu iam est difficile) deterrere conemini: sed quatenus aliqua nostrae curiositatis, ac ingenii pars, qua tot res gerendas aggredimur, vobis quoque prodesse potest, ea recepta utamini, & existimetis, haec non omnibus aeque nocere, verum longe pluribus e Graecis prodesse. Quilibet enim in qualibet regione, vel in ea, in qua non imperamus, & is, qui sibi ab iniuria timet, & is, qui alteri insidiatur, quod in promtu sit spes, illi quidem fore, ut auxilium a nobis vicissim impetret, huic vero fore, ut, si venerimus, metu periculi non vacet, ambo coguntur, hic quidem, invitus ab iniuria alteri facienda sibi temperare; ille vero, nemine nego-

ἄκων σωφρονεῖν, ὁ δ', ἀπραγμόνως σώζεσθαι. ταύτην οὖν τὴν κοινὴν τῷ τε δεομένῳ καὶ ὑμῖν νῦν παροῦσαν ἀσφάλειαν μὴ ἀπώσησθε, ἀλλ' ἐξισώσαντες τοῖς ἄλλοις, μεθ' ἡμῶν τοῖς Συρακουσίοις, ἀντὶ τοῦ ἀεὶ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἀντεπιβουλεῦσαί ποτε ἐκ τοῦ ὁμοίου μεταλάβετε.

πη'. Τοιαῦτα μὲν ὁ Εὔφημος εἶπεν. οἱ δὲ Καμαριναῖοι ἐπεπόνθεσαν τοιόνδε· τοῖς μὲν Ἀθηναίοις εὖνοι ἦσαν, πλὴν καθόσον εἰ τὴν Σικελίαν ᾤοντο αὐτοὺς δουλώσεσθαι, τοῖς δὲ Συρακουσίοις ἀεὶ κατὰ τὸ ὅμορον διάφοροι. δεδιότες δ' οὐχ ἧσσον τοὺς Συρακουσίους ἐγγὺς ὄντας, μὴ καὶ ἄνευ σφῶν περιγένωνται, τότε πρῶτον αὐτοῖς τοὺς ὀλίγους ἱππέας ἔπεμψαν· καὶ τὸ λοιπὸν ἐδόκει αὐτοῖς ὑπουργεῖν μὲν τοῖς Συρακουσίοις μᾶλλον ἔργῳ, ὡς ἂν δύνωνται μετριώτατα· ἐν δὲ τῷ παρόντι, ἵνα μηδὲ

tium ipsi facessente, salutem consequi. Hoc igitur salutis praesidium, quod omnibus, qui eo indigent, est commune, & quod vobis nunc praesto est, ne reiiciatis; sed idem facientes, quod ceteri mortales facere solent, nobiscum iuncti, Syracusanis, pro eo, quod ipsorum insidias semper cavetis, vos etiam nunc tandem eodem modo, quo illi vobis, insidias tendere vicissim incipiatis.

LXXXVIII. Atque Euphemus quidem haec dixit. Camarinaei vero sic animis erant affecti. Atheniensibus quidem erant benevoli, nisi quatenus eos ad subigendam Siciliam venisse suspicabantur: Syracusanis vero, propter agri finitimi controversias, semper erant inimici. Cum tamen Syracusanos, qui vicini erant, non minus formidarent, ne vel sine suis auxiliis superiores evaderent, & ante paucos illos equites ipsis miserant: & in posterum Syracusanis quidem potius re ipsa, quam tamen parcissime

τοῖς Ἀθηναίοις ἔλασσον δοκῶσιν εἶναι, ἐπειδὴ καὶ ἐπικρατέστεροι τῇ μάχῃ ἐγένοντο, λόγῳ ἀποκρίνασθαι ἴσα ἀμφοτέροις. καὶ οὕτω βουλευσάμενοι ἀπεκρίναντο, ἐπειδὴ τυγχάνει ἀμφοτέροις οὖσι ξυμμάχοις σφῶν πρὸς ἀλλήλους πόλεμος ὤν, εὔορκον δοκεῖν εἶναι σφίσιν ἐν τῷ παρόντι μηδετέροις ἀμύνειν. καὶ οἱ πρέσβεις ἑκατέρων ἀπῆλθον. καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐξηρτύοντο ἐς τὸν πόλεμον· οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἐν τῇ Νάξῳ ἐστρατοπεδευμένοι, τὰ πρὸς τοὺς Σικελοὺς ἔπρασσον, ὅπως αὐτοῖς ὡς πλεῖστοι προσχωρήσωνται. καὶ οἱ μὲν πρὸς τὰ πεδία μᾶλλον τῶν Σικελῶν ὑπήκοοι ὄντες τῶν Συρακουσίων, οἱ πολλοὶ ἀφειστήκεσαν· τῶν δὲ τὴν μεσόγαιαν ἐχόντων αὐτόνομοι οὖσαι, καὶ πρότερον ἀεὶ οἰκήσεις εὐθὺς, πλὴν ὀλίγοι, μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἦσαν· καὶ

possent, operam suam navare decreverunt. In praesentia vero, ne Atheniensibus minus benevoli esse viderentur, praesertim quod ex proelio victores discessissent, verbis responsum par utrisque dare statuerunt. Cum autem sic consultassent, responderunt: Quoniam bellum gerebatur inter illos, qui utrique sibi erant socii, videri sibi aequum esse, in praesentia neutris opem ferre. Atque utrorumque legati sic abierunt. Et Syracusani quidem res suas ad bellum apparabant. Athenienses vero, qui apud Naxum stativa habebant, id apud Siculos agebant, ut quam plurimi ad se transirent. Et Siculorum quidem, illorum praecipue, qui campestria loca incolebant, & qui Syracusanorum imperio parebant, plerique ab Atheniensium societate recesserunt. Illorum vero, qui loca mediterranea tenebant, civitates, quae sui iuris, & quae prius semper libera erant domicilia, exceptis paucis populis, sese confestim Athe-

σῖτόν τε κατεκόμιζον τῷ στρατεύματι, καὶ εἰσὶν οἳ καὶ χρήματα. ἐπὶ δὲ τοὺς μὴ προσχωροῦντας οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύοντες, τοὺς μὲν προσηνάγκαζον, τοὺς δὲ, καὶ ὑπὸ τῶν Συρακουσίων φρουρούς τε πεμπόντων καὶ βοηθούντων ἀπεκώλυον· τόν τε χειμῶνα μεθορμισάμενοι ἐκ τῆς Νάξου ἐς τὴν Κατάνην, καὶ τὸ στρατόπεδον ὃ κατεκαύθη ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, αὖθις ἀνορθώσαντες, διεχείμαζον. καὶ ἔπεμψαν μὲν ἐς Καρχηδόνα τριήρη περὶ φιλίας, εἰ δύναιντό τι ὠφελεῖσθαι· ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς Τυρσηνίαν, ἔστιν ὧν πόλεων ἐπαγγελλομένων καὶ αὐτῶν ξυμπολεμεῖν. περιήγγελον δὲ καὶ τοῖς Σικελοῖς, καὶ ἐς τὴν Ἔγεσταν πέμψαντες ἐκέλευον ἵππους σφίσιν ὡσπλείστους πέμπειν. καὶ τἆλλα ἐς τὸν περιτειχισμὸν, πλινθία καὶ σίδηρον, ἡτοίμαζον, καὶ ὅσα ἔδει, ὡς ἅμα τῷ ἦρι ἑξό-

nienſibus adiunxerunt, & commeatum ad illorum exercitum comportarunt. quidam & pecunias. Athenienſes vero bellum illis inferentes, qui ſuam ſocietatem ſequi recuſabant, partim quidem compulerunt, partim vero a Syracuſanis praeſidia mittentibus & opem ferentibus arcebant. Iidem per hiemem Naxo Catanam ſtatione mutata ſe contulerunt, & caſtra, quae a Syracuſanis incenſa fuerant, rurſus excitarunt, & illic hiemarunt. Triremem autem amicitiae conciliandae cauſa Carthaginem miſerunt, ſi quod auxilium illinc impetrare poſſent. Miſerunt etiam in Hetruriam, quia nonnullae civitates ultro ſe belli ſocias fore ſpoponderant. Nuntios etiam ad Siculos circummiſerunt, miſerunt & Egeſtam, ac imperarunt, ut ſibi quam plurimos equos mitterent. Et lateres, & ferrum, & cetera ad urbis circumvallationem neceſſaria, praeparaverunt, ut vere ſtatim ineunte bellum inituri. Syracuſanorum vero le-

μενοι τοῦ πολέμου. οἱ δ' ἐς τὴν Κόρινθον καὶ τὴν Λακεδαίμονα τῶν Συρακουσίων ἀποσταλέντες πρέσβεις, τούς τε Ἰταλιώτας ἅμα παραπλέοντες ἐπειρῶντο πείθειν μὴ περιορᾷν τὰ γινόμενα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ ἐκείνοις ὁμοίως ἐπιβουλευόμενα· καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ Κορίνθῳ ἐγένοντο, λόγους ἐποιοῦντο, ἀξιοῦντες σφίσι κατὰ τὸ ξυγγενὲς βοηθεῖν. καὶ οἱ Κορίνθιοι εὐθὺς ψηφισάμενοι αὐτοὶ πρῶτοι ὥστε πάσῃ προθυμίᾳ ἀμύνειν, καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ξυναπέστελλον αὐτοῖς πρέσβεις, ὅπως καὶ ἐκείνους ξυναναπείθοιεν τόν τε αὐτοῦ πόλεμον σαφέστερον ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐς τὴν Σικελίαν ὠφέλειαν τινὰ πέμπειν. καὶ οἵ τε ἐκ τῆς Κορίνθου πρέσβεις παρῆσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ Ἀλκιβιάδης, μετὰ τῶν ξυμφυγάδων περαιωθεὶς τότ' εὐθὺς ἐπὶ πλοίου φορτηγικοῦ ἐκ τῆς Θουρίας ἐς Κυλλήνην τῆς Ἠλείας πρῶτον, ἔπειτα ὕστερον ἐς τὴν Λακεδαίμονα, αὐ-

gati, qui Corinthum & Lacedaemonem missi fuerant, dum oram Italiae praeterveherentur, Italis persuadere sunt conati, ne negligerent ea, quae ab Atheniensibus fierent, quod & in illorum perniciem haec ab ipsis pariter struerentur. Cum autem Corinthum pervenissent, verba fecerunt, postulantes, ut pro cognationis iure sibi auxilium ferrent. Corinthii vero confestim & ipsi primi decreverunt, omni studio succurrendum, & cum ipsis legatos Lacedaemonem miserunt, ut illos quoque & ad bellum apertius illic gerendum adversus Athenienses, & ad aliquod auxilium in Siciliam mittendum inducerent. Et cum Corinthii legati Lacedaemonem venerunt, tum etiam Alcibiades cum exsilii sociis tunc statim oneraria navi advectus primum ex agro Thurio ad Cyllenen agri Elei, mox deinde Lacedaemonem, ab

τῶν τῶν Λακεδαιμονίων μεταπεμψάντων, ὑπόσπονδος ἐλθών. ἐφοβεῖτο γὰρ αὐτοὺς διὰ τὴν περὶ τῶν Μαντινικῶν πρᾶξιν. καὶ ξυνέβη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων τούς τε Κορινθίους καὶ τοὺς Συρακουσίους τὰ αὐτὰ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην δεομένους πείθειν τοὺς Λακεδαιμονίους. καὶ διανοουμένων τῶν τε Ἐφόρων καὶ τῶν ἐν τέλει ὄντων πρέσβεις πέμπειν ἐς Συρακούσας, κωλύσοντας μὴ ξυμβαίνειν Ἀθηναίοις, βοηθεῖν δὲ οὐ προθύμων ὄντων, παρελθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης παρώξυνέ τε τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ ἐξώρμησε, λέγων τοιάδε.

πθʹ. ἈΝΑΓΚΑΙΟΝ περὶ τῆς ἐμῆς διαβολῆς πρῶτον ἐς ὑμᾶς εἰπεῖν, ἵνα μὴ χεῖρον τὰ κοινὰ τῷ ὑπόπτῳ μου ἀκροάσησθε. τῶν δ' ἡμῶν προγόνων τὴν προξενίαν ὑμῶν κατά τι ἔγκλημα ἀπειπόντων, αὐτὸς ἐγὼ πάλιν ἀναλαμβάνων, ἐθεράπευον ὑμᾶς ἄλλα τε, καὶ περὶ τὴν

ipſis Lacedaemoniis accitus, data publica fide profectus. Illos enim metuebat propter res ad Mantineam geſtas. Contigit autem, ut in Lacedaemoniorum concione, & Corinthii & Syracuſani & Alcibiades eadem rogantes Lacedaemoniis perſuaderent. Cum autem Ephori & Magiſtratus in animo haberent legatos mittere Syracuſas, ut impedirent, ne cum Athenienſibus paciſcerentur, nec tamen ad opem ferendam animo eſſent promto, tunc Alcibiades in medium progreſſus Lacedaemonios huiuſmodi verbis exacuit & excitavit.

LXXXIX. *Necesse eſt, me de mea criminatione apud vos primum verba facere, ne propter ſuſpiciones de me conceptas, publicam cauſam alieniore animo audiatis. Quamvis enim mei maiores publicum veſtrae civitatis hoſpitium ob quoddam crimen vobis renuntiaſſent, ego tamen ipſe rurſus hoc inſtaurans, vos*

ἐκ Πύλου ξυμφοράν. καὶ διατελοῦντός μου προθύμου, ὑμεῖς πρὸς Ἀθηναίους καταλλασσόμενοι, τοῖς μὲν ἐμοῖς ἐχθροῖς δύναμιν δι᾽ ἐκείνων πράξαντες, ἐμοὶ δὲ ἀτιμίαν περιέθετε. καὶ διὰ ταῦτα δικαίως ὑπ᾽ ἐμοῦ, πρός τε τὰ Μαντινέων καὶ Ἀργείων τραπομένου, καὶ ὅσα ἄλλα ἠναντιούμην ὑμῖν, ἐβλάπτεσθε· καὶ νῦν εἴ τις καὶ τότε ἐν τῷ πάσχειν οὐκ εἰκότως ὠργίζετό μοι, μετὰ τοῦ ἀληθοῦς σκοπῶν ἀναπειθέσθω. ἢ εἴ τις, διότι καὶ τῷ δήμῳ προσεκείμην μᾶλλον, χείρω με ἐνόμισε, μηδ᾽ οὕτως ἡγήσηται ὀρθῶς ἄχθεσθαι. τοῖς γὰρ τυράννοις ἀεί ποτε διάφοροί ἐσμεν. πᾶν δὲ τὸ ἐναντιούμενον τῷ δυναστεύοντι, δῆμος ὠνόμασται· καὶ ἀπ᾽ ἐκείνου ξυμπαρέμεινεν ἡ προστασία ἡμῖν τοῦ πλήθους. ἅμα δὲ καὶ τῆς πόλεως δημοκρατουμένης, τὰ πολλὰ ἀνάγκη ἦν τοῖς παροῦσιν

colebam cum aliis, tum vero in clade, quam ad Pylum accepistis. & cum in hoc ego studio perseverarem, vos de compositione cum Atheniensibus agentes, inimicis quidem meis, re per ipsos tentata, potentiam, mihi vero, ignominiam conciliastis. Et propterea, cum in eo, quod ad Mantineorum & Argivorum partes transierim, tum etiam in ceteris rebus, in quibus ego vobis sum adversatus, a me iure laesi fuistis. Quare si quis tunc, dum damnum acciperet, immerito mihi irascebatur, nunc rem cum veritate examinans, sententiam mutet. Aut si quis, quod factionem popularem potius, quam paucorum factionem sectarer, me propterea deteriorem esse putabat, ne sic quidem iste se recte mihi tunc infensum fuisse ducat. Semper enim tyrannis fuimus infesti. Quidquid enim tyrannis adversatur, id populus nominatur. Hinc autem factum est, ut popularis imperii tuendi studium in animo nostro permanserit. Praeterea quod nostra civitas imperio populari regeretur, plerumque necesse nobis fuit res praesentes sequi,

ἕπεσθαι. τῆς δὲ ὑπαρχούσης ἀκολασίας ἐπειρώμεθα μετριώτεροι ἐς τὰ πολιτικὰ εἶναι. ἄλλοι δ' ἦσαν καὶ ἐπὶ τῶν πάλαι καὶ νῦν, οἳ ἐπὶ τὰ πονηρότερα ἐξῆγον τὸν ὄχλον· οἵπερ καὶ ἐμὲ ἐξήλασαν. ἡμεῖς δὲ τοῦ ξύμπαντος προέστημεν, δικαιοῦντες, ἐν ᾧ σχήματι μεγίστη ἡ πόλις ἐτύγχανε καὶ ἐλευθερωτάτη οὖσα, καὶ ὅπερ ἐδέξατό τις, τοῦτο ξυνδιασώζειν. ἐπεὶ δημοκρατίαν γε καὶ ἐγιγνώσκομεν οἱ φρονοῦντές τι, καὶ αὐτὸς οὐδενὸς ἂν χεῖρον, ὅσον καὶ λοιδορήσαιμι. ἀλλὰ περὶ ὁμολογουμένης ἀγνοίας οὐδὲν ἂν καινὸν λέγοιτο· καὶ τὸ μεθιστάναι αὐτὴν, οὐκ ἐδόκει ἡμῖν ἀσφαλὲς εἶναι, ὑμῶν πολεμίων προσκαθημένων.

στ'. Καὶ τὰ μὲν ἐς τὰς ἐμὰς διαβολὰς, τοιαῦτα ξυνέβη. περὶ δὲ ὧν ὑμῖν τε βουλευτέον, καὶ ἐμοὶ, εἴτι

Sed tamen in administranda republica conati sumus nos moderatius gerere, quam popularis intemperantiae consuetudo ferat. Nam & maiorum & nostra memoria alii erant, qui plebem ad deteriora concitabant; qui me quoque eiecerunt. Nos vero reipublicae praefuimus, aequum esse censentes, in qua forma civitas maxima atque liberrima fuisset, & quam quis accepisset, hanc etiam ab eo conservari. Nam cum nos omnes, qui aliqua prudentia praediti eramus, popularem statum cognoscebamus, & quanta sit eius levitas, ac improbitas, probe sciebamus, tum vero ipse non deterius, quam ullus alius hoc noveram: quo etiam graviorem iniuriam ab eo accepi, propter quam ipsi liberius convicium dicere, ipsumque iure obiurgare possem. Sed de minime dubia status popularis amentia nihil novi dici posset. Hunc autem immutare, non videbatur nobis esse tutum, quod vos hostes quodammodo obsideretis.

XC. *Quod igitur attinet ad meas criminationes, haec acciderunt. Iam vero res, de quibus & vobis est consultandum, &*

πλέον οἶδα, εἰσηγητέον, μάθετε ἤδη. ἐπλεύσαμεν ἐς Σικελίαν, πρῶτον μὲν, εἰ δυναίμεθα, Σικελιώτας καταστρεψόμενοι, μετὰ δ' ἐκείνους αὖθις καὶ Ἰταλιώτας· ἔπειτα καὶ τῆς Καρχηδονίων ἀρχῆς καὶ αὐτῶν ἀποπειράσοντες. εἰ δὲ προχωρήσειε ταῦτα, ἢ πάντα ἢ καὶ τὰ πλείω, ἤδη τῇ Πελοποννήσῳ ἐμέλλομεν ἐπιχειρήσειν, κομίσαντες ξύμπασαν μὲν τὴν ἐκεῖθεν προσγενομένην δύναμιν τῶν Ἑλλήνων, πολλοὺς δὲ βαρβάρους μισθωσάμενοι, καὶ Ἴβηρας, καὶ ἄλλους τῶν ἐκεῖ ὁμολογουμένως νῦν βαρβάρων μαχιμωτάτους· τριήρεις τε πρὸς ταῖς ἡμετέραις πολλὰς ναυπηγησάμενοι (ἐχούσης τῆς Ἰταλίας ξύλα ἄφθονα) οἷς τὴν Πελοπόννησον πέριξ πολιορκοῦντες, καὶ τῷ πεζῷ ἅμα ἐκ γῆς ἀφορμαῖς, τῶν πόλεων τὰς μὲν βίᾳ λαβόντες, τὰς δ' ἐντειχισάμενοι, ῥᾳδίως ἠλπίζομεν καταπολεμήσειν, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ

mihi (si quid melius, quam vos, novi) agendum, cognoscite. In Siciliam eo animo traiecimus, primum quidem, ut Sicilienses, si possemus, in nostram potestatem redigeremus, mox vero post illos, & Italos. Deinde ut etiam illos, qui Carthaginiensium imperio parent, atque adeo ipsos Carthaginienses ut tentaremus. Quod si haec nobis successissent, aut omnia, aut etiam pleraque, tunc vero Peloponnesum aggredi statueramus; universis Graecorum copiis, quas nobis illinc adiunxissemus, adductis, multisque barbaris mercede conductis, & Iberis, & aliis, qui omnium barbarorum in illis regionibus habitantium sine controversia bellicosissimi nunc habentur: aedificatis etiam permultis triremibus, praeter nostras, (quod Italia magnam materiae copiam habeat) quibus Peloponnesum circumcirca obsidentes, & peditatu pariter a terra invadentes, his subsidiis, urbium aliis quidem per vim captis, aliis vero circumvallatis, sperabamus fore, ut eam facile debellare-

ξύμπαντος Ἑλληνικοῦ ἄρξειν. χρήματα δὲ καὶ σῖτον, ὥστε εὐπορώτερον γίγνεσθαι τινὰ αὐτῶν, αὐτὰ τὰ προσγενόμενα ἐκεῖθεν χωρία ἔμελλε διαρκῆ ἄνευ τῆς ἐνθένδε προσόδου παρέξειν.

ϟα'. Τοιαῦτα μὲν περὶ τοῦ νῦν οἰχομένου στόλου παρὰ τοῦ τὰ ἀκριβέστατα εἰδότος, ὡς διενοήθημεν, ἀκηκόατε· καὶ ὅσοι ὑπόλοιποι στρατηγοὶ, ἢν δύνωνται, ὁμοίως αὐτὰ πράξουσιν. ὡς δὲ εἰ μὴ βοηθήσετε οὐ περιέσται τἀκεῖ, μάθετε ἤδη. Σικελιῶται γὰρ ἀπειρότεροι μέν εἰσιν, ὅμως δ' ἂν ξυστραφέντες ἀθρόοι, καὶ νῦν ἔτι περιγένοιντο. Συρακούσιοι δὲ μόνοι, μάχῃ τε ἤδη πανδημεὶ ἡσσημένοι, καὶ ναυσὶν ἅμα κατειργόμενοι, ἀδύνατοι ἔσονται τῇ νῦν Ἀθηναίων ἐκεῖ παρασκευῇ ἀντισχεῖν. καὶ εἰ αὕτη ἡ πόλις ληφθήσεται, ἔχεται καὶ ἡ

mus, postea vero totius etiam Graeciae imperio potiremur. Pecuniam vero & commeatum, ut res illas, quas animo conceperamus, commodius perageremus, illa ipsa regionum illarum oppida nobis adiuncta, praeter huius regionis proventus, quibus sine negotio frui potuissemus, nobis erant abunde suppeditatura.

XCI. *Quae igitur fuerint nostra consilia de classe nunc in Siciliam profecta, ex homine, qui res istas exploratissimas habet, audistis. Et duces, quotquot illic sunt reliqui, aeque ac si ego quoque illic essem, haec, si possint, peragent. Quod autem & res illae salvae esse nequeant, nisi succurratis, iam discite. Sicilienses enim, sunt illi quidem imperiti: sed tamen, si frequentes in unum coëant, nunc etiam superstites esse poterunt. Syracusani vero soli, quod & proelio, ad quod maximas copias ex omni totius populi ordine ac aetate collectas duxerant, ab Atheniensibus superati fuerint, & classe simul ab iisdem coërceantur, Atheniensium apparatui, qui nunc illic est, resistere non poterunt. Quod*

πᾶσα Σικελία, καὶ εὐθὺς καὶ Ἰταλία. καὶ ὃν ἄρτι κίνδυνον ἐκεῖθεν προεῖπον, οὐκ ἂν διὰ μακροῦ ὑμῖν ἐπιπέσοι. ὥστε μὴ περὶ τῆς Σικελίας τὶς οἰέσθω μόνον βουλεύειν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς Πελοποννήσου, εἰ μὴ ποιήσετε τάδε ἐν τάχει. στρατιάν τε ἐπὶ νεῶν πέμψετε τοιαύτην ἐκεῖσε, οἵτινες αὐτερέται κομισθέντες, καὶ ὁπλιτεύσουσιν εὐθύς· καὶ (ὃ τῆς στρατιᾶς ἔτι χρησιμώτερον εἶναι νομίζω) ἄνδρα Σπαρτιάτην ἄρχοντα, ὡς ἂν τούς τε παρόντας ξυντάξῃ, καὶ τοὺς μὴ ἐθέλοντας προσαναγκάσῃ. οὕτω γὰρ οἵ τε ὑπάρχοντες ὑμῖν φίλοι θαρσήσουσι μᾶλλον, καὶ οἱ ἐνδοιάζοντες, ἀδεέστερον προσίασι. καὶ τὰ ἐνθάδε χρὴ ἅμα φανερώτερον ἐκπολεμεῖν, ἵνα Συρακούσιοί τε, νομίζοντες ὑμᾶς ἐπιμελεῖσθαι, μᾶλλον ἀντέχωσι, καὶ Ἀθηναῖοι τοῖς ἑαυτῶν ἧσσον ἄλλην ἐπικουρίαν πέμπωσι. τειχίζειν δὲ χρὴ Δεκέλειαν τῆς Ἀττικῆς,

si haec urbs capiatur, reliqua etiam Sicilia, mox & Italia occupabitur. Atque periculum, quod illinc vobis impendere modo praedixi, non multo post in vos irruet. Quare nemo de Sicilia tantum, sed etiam de Peloponneso se consultare putet, nisi haec celeriter feceritis. Eum autem exercitum in naves impositum illuc mittetis, qui collectus erit ex iis, qui eo delati, iidem & remiges & mox milites erunt: & (quod ipso exercitu longe utilius esse puto) virum Spartanum imperatorem, ut & illos, qui adsunt, in officio contineat, & illos, qui adesse recusant, ad officium compellat. Sic enim & qui vobis amici sunt, maiorem habebunt fiduciam, & qui animo sunt dubio, minus timide ad vos accedent. Et quod attinet ad huius regionis loca, oportet vos simul hinc Atheniensibus apertius bellum inferre, ut & Syracusani, existimantes vos de sua salute sollicitos esse, magis & alacrius Atheniensibus resistant, & Athenienses aliud auxilium suis in Sici-

ὅπερ Ἀθηναῖοι μάλιστα ἀεὶ φοβοῦνται, καὶ μόνου αὐτοῦ νομίζουσι τῶν ἐν τῷ πολέμῳ οὐ διαπεπειρᾶσθαι. βεβαιότατα δ᾽ ἄν τις οὕτω τοὺς πολεμίους βλάπτοι, εἰ ἃ μάλιστα δεδιότας αὐτοὺς αἰσθάνοιτο, ταῦτα σαφῶς πυνθανόμενος ἐπιφέροι. εἰκὸς γὰρ αὐτοὺς ἀκριβέστατα ἑκάστους τὰ σφέτερα αὐτῶν δεινὰ ἐπισταμένους φοβεῖσθαι. ἃ δ᾽ ἐν τῇ ἐπιτειχίσει αὐτοὶ ὠφελούμενοι τοὺς ἐναντίους κωλύσετε, πολλὰ παρεὶς, τὰ μέγιστα κεφαλαιώσω. οἷς τε γὰρ ἡ χώρα κατεσκεύασται, τὰ πολλὰ πρὸς ὑμᾶς, τὰ μὲν ληφθέντα, τὰ δ᾽ αὐτόματα ἥξει. καὶ τὰς τοῦ Λαυρείου τῶν ἀργυρείων μετάλλων προσόδους, καὶ ὅσα ἀπὸ γῆς καὶ δικαστηρίων νῦν ὠφελοῦνται, εὐθὺς ἀποστερήσονται. μάλιστα δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ξυμμάχων προσόδου ἧσσον διαφορουμένης, οἳ τὰ

liam minus mittant. Deceleam autem, quae est in Attica, oportet munire, quod Athenienses perpetuo praecipue formidant, & hoc solum incommodum in bello se non expertos esse putant. Et sane quis ita certissimis damnis hostes afficiat, si quae maxime ipsos formidare senserit, haec ipse plane comperta habens, ipsis inferat. Verisimile enim est, singulos ipsorum mala, unde periculum aliquod impendeat, optime cognoscere, ac formidare. Commoda autem, quae ex hac munitione exstructa vos ipsi percipietis, & quibus adversarios frui prohibebitis, ut multa omittam, ea, quae maxima sunt, summatim dicam. Nam & ea, quibus ipsorum ager est instructus, pleraque, partim quidem a vobis per vim capta, partim vero sua sponte in vestram potestatem venient. Et proventibus, quos percipiunt ex argenti secturis, quae sunt in Laurio monte, & commodis, quaecunque nunc ex agro iudiciisque capiunt, statim privabuntur. praecipue vero gravissimum detrimen-

παρ' ὑμῶν νομίσαντες ἤδη κατὰ κράτος πολεμεῖσθαι, ὀλιγωρήσουσι.

στβ'. Γίγνεσθαι δέ τι αὐτῶν καὶ ἐν τάχει καὶ προθυμότερον, ἐν ὑμῖν ἐστιν, ὦ Λακεδαιμόνιοι. ἐπεὶ ὥς γε δυνατὰ, καὶ οὐχ ἁμαρτήσεσθαι οἶμαι γνώμης, πάνυ θαρσῶ· καὶ χείρων οὐδενὶ ἀξιῶ δοκεῖν ὑμῶν εἶναι, εἰ τῇ ἐμαυτοῦ μετὰ τῶν πολεμιωτάτων, φιλόπολίς ποτε δοκῶν εἶναι, νῦν ἐγκρατῶς ἐπέρχομαι· οὐδὲ ὑποπτεύεσθαί μου εἰς τὴν φυγαδικὴν προθυμίαν τὸν λόγον. φυγάς τε γάρ εἰμι τῆς τῶν ἐξελασάντων πονηρίας, καὶ οὐ τῆς ὑμετέρας, ἣν πείθησθέ μοι, ὠφελείας· καὶ πολεμιώτεροι οὐχ οἱ τοὺς πολεμίους που βλάψαντες ὑμεῖς, ἢ οἱ τοὺς φίλους ἀναγκάσαντες πολεμίους γενέσθαι. τό, τε φιλόπολι, οὐκ ἐν ᾧ ἀδικοῦμαι ἔχω, ἀλλ' ἐν ᾧ ἀσφαλῶς

tum capient, si a sociis vectigalia non afferantur, qui, existimantes bellum a vobis acriter iam administrari, ipsos negligent.

XCII. *Quarum rerum ut aliquid mature & impigre fiat, in vobis est situm, Lacedaemonii. Nam haec fieri posse (existimo autem fore, ut opinione minime fallar) prorsus confido. Sed a vobis peto, ne cuiquam vestrûm deterior esse videar, si cum infestissimis meae patriae hostibus, ego, qui quondam patriae amans habitus sum, iam contra meam ipsius patriam acerrime tendam: neve oratio mea veniat in suspicionem studii, quo exsules uti solent, ut hac sua animorum alacritate, quam oratione demonstrant, eorum, apud quos verba faciunt, benevolentiam sibi concilient. Exsul enim sum propter improbitatem illorum, qui urbe me expulerunt: sed non a vestra (si mihi credideritis) utilitate exsulo. Neque vero vos, qui nobis hostibus aliquando nocuistis, mihi pro hostibus magis estis habendi, quam qui amicos coëgerunt hostes fieri. Et amorem in patriam retineo, non cum a meis*

ἐπολιτεύθην· οὐδ᾽ ἐπὶ πατρίδα οὖσαν ἔτι ἡγοῦμαι ἰέναι, πολὺ δὲ μᾶλλον τὴν οὐκ οὖσαν ἀνακτᾶσθαι. καὶ Φιλόπολις οὗτος ὀρθῶς, οὐχ ὃς ἂν τὴν ἑαυτοῦ ἀδίκως ἀπολέσας μὴ ἐπίῃ, ἀλλ᾽ ὃς ἂν ἐκ παντὸς τρόπου, διὰ τὸ ἐπιθυμεῖν, πειραθῇ αὐτὴν ἀναλαβεῖν. οὕτως ἔμοιγε ἀξιῶ ὑμᾶς καὶ ἐς κίνδυνον καὶ ἐς ταλαιπωρίαν πᾶσαν ἀδεῶς χρῆσθαι, ὦ Λακεδαιμόνιοι· γνόντας τοῦτον δὴ τὸν ὑφ᾽ ἁπάντων προβαλλόμενον λόγον, ὡς εἰ πολέμιός γε ὢν σφόδρα ἔβλαπτον, καὶ ἂν Φίλος ὢν ἱκανῶς ὠφελοίην· ὅσῳ τὰ μὲν Ἀθηναίων οἶδα, τὰ δ᾽ ὑμέτερα εἴκαζον. καὶ αὐτοὺς νῦν νομίσαντας περὶ μεγίστων δὴ τῶν διαφερόντων βουλεύεσθαι, μὴ ἀποκνεῖν τὴν ἐς τὴν Σικελίαν τε καὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν στρατείαν· ἵνα τά τε ἐκεῖ βραχεῖ μορίῳ ξυμπαραγενόμενοι μεγάλα σώσητε, καὶ Ἀθηναίων τήν τε οὖσαν καὶ τὴν μέλλουσαν δύναμιν καθέλη-

civibus iniuriam accipio, sed cum in republica tuto vivebam. Neque existimo, me bellum inferre ei, quae adhuc patria mihi sit; immo vero potius eam, quae mihi nulla est, recuperare. Atque is vere est patriae amans, non qui suam, quam iniuste amisit, non invadit; sed qui eam, propter illius desiderium, quavis ratione recuperare conatur. Quamobrem, Lacedaemonii, a vobis peto, ut opera mea & in periculis & in omnibus laboribus intrepide utamini: & sciatis id, quod ab omnibus passim iactatur, si, dum hostis essem vobis, vehementer nocui, me etiam, si vobis amicus sim, multum vobis prodesse posse; idque eo magis, quo magis res quidem Atheniensium cognitas habeo, vestras vero coniecturis assequebar. A vobis etiam peto, ut, cum nunc de maximi momenti rebus consultari sentiatis, ne expeditionem in Siciliam atque in Atticam suscipere vos pigeat: ut exigua manu illuc una profecti, res magnas, quae illic sunt, conservetis; & Athenien-

τε, καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοί τε ἀσφαλῶς οἰκῆτε, καὶ τῆς ἁπάσης Ἑλλάδος ἑκούσης, καὶ οὐ βίᾳ, κατ' εὔνοιαν δὲ ἡγήσησθε.

σϛγʹ. Ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης τοσαῦτα εἶπεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, διανοούμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ πρότερον στρατεύειν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, μέλλοντες δὲ ἔτι καὶ περιορώμενοι, πολλῷ μᾶλλον ἐπεῤῥώσθησαν, διδάξαντος ταῦτα ἕκαστα αὐτοῦ, καὶ νομίσαντες παρὰ τοῦ σαφέστατα εἰδότος ἀκηκοέναι. ὥστε τῇ ἐπιτειχίσει τῆς Δεκελείας προσεῖχον ἤδη τὸν νοῦν, καὶ τοπαραυτίκα καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ πέμπειν τινὰ τιμωρίαν. καὶ Γύλιππον τὸν Κλεανδρίδου προστάξαντες ἄρχοντα τοῖς Συρακουσίοις, ἐκέλευον μετ' ἐκείνων καὶ τῶν Κορινθίων βουλευόμενον ποιεῖν ὅπῃ ἐκ τῶν παρόντων μάλιστα καὶ τάχιστα τις

sium potentiam, & praesentem & futuram, evertatis: & in posterum ipsi tuto in vestris sedibus habiteitis, & universae Graeciae non invitae, sed voluntariae, & per benevolentiam imperium obtineatis.

XCIII. Atque Alcibiades quidem haec dixit. Lacedaemonii vero, cum & ipsi iam ante bellum Athenis inferre cogitarent, sed adhuc cunctarentur, & occasionem observarent, tunc multo magis confirmati sunt, postquam ipse haec singula docuit, quod existimarent, se audisse ab eo, qui planissime nosset. Quamobrem animum iam appulerunt ad muniendam Deceleam, & ad aliquod auxilium Siculis statim mittendum. Cum autem Gylippum Cleandridae filium Syracusanis ducem assignassent, iusserunt eum cum ipsis & Corinthiis consultare, operamque dare, ut pro praesenti rerum facultate maximum aliquod auxilium Siculis, idque primo quoque tempore mitteretur. Ille ve-

ὠφέλεια ἥξει τοῖς ἐκεῖ. ὁ δὲ δύο μὲν ναῦς τοὺς Κορινθίους ἤδη ἐκέλευέν οἱ πέμπειν ἐς Ἀσίνην, τὰς δὲ λοιπὰς παρασκευάζεσθαι, ὅσας διανοοῦνται πέμπειν, καὶ ὅταν καιρὸς ᾖ, ἑτοίμας εἶναι πλεῖν. ταῦτα δὲ ξυνθέμενοι ἀνεχώρουν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος. ἀφίκετο δὲ καὶ ἡ ἐκ τῆς Σικελίας τριήρης τῶν Ἀθηναίων, ἣν ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ ἐπί τε χρήματα καὶ ἱππέας. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἀκούσαντες, ἐψηφίσαντο τήν τε τροφὴν πέμπειν τῇ στρατιᾷ, καὶ τοὺς ἱππέας. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα· καὶ ἕβδομον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Bell. Pelop. an. 18. Olymp. 91. 2/3. U. C. Varr. 34. ο∫ι. Post Mart. 30. & April.

στδ'. Ἅμα δὲ τῷ ἦρι εὐθὺς ἀρχομένῳ, τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους, οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι, ἄραντες ἐκ τῆς Κατάνης, παρέπλευσαν ἐπὶ Μεγάρων τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ, οὓς ἐπὶ Γέλωνος τοῦ τυράννου (ὥσπερ καὶ πρότερόν

ro Corinthiis imperavit, ut tunc quidem duas naves Asinem ad se mitterent, reliquas vero praepararent, quascunque mittere destinassent, utque, cum tempus adesset, ad navigandum essent paratae. His autem constitutis, Lacedaemone discesserunt. Atheniensium etiam triremis, quam duces ad pecunias & equites adducendos miserant, Athenas ex Sicilia pervenit. Athenienses vero, cum postulata suorum ducum audissent, & commeatum & equitatum exercitui mittere decreverunt. Atque haec hiems exiit, & huius belli, quod Thucydides conscripsit, decimus septimus annus excessit.

XCIV. Insequentis autem aestatis vere statim ineunte, Athenienses, qui erant in Sicilia, castris e Catana motis, navigarunt adversus Megara, quae sunt in Sicilia, unde (quemadmodum & prius a me commemoratum est) Sy-

μοι εἴρηται) ἀναστήσαντες Συρακούσιοι, αὐτοὶ ἔχουσι τὴν γῆν. ἀποβάντες δὲ ἐδήωσαν τούς τε ἀγροὺς, καὶ ἐλθόντες ἐπὶ ἔρυμά τι τῶν Συρακουσίων, καὶ οὐχ ἑλόντες, αὖθις καὶ πεζῇ καὶ ναυσὶ παρακομισθέντες ἐπὶ τὸν Τηρέαν ποταμὸν, τό, τε πεδίον ἀναβάντες ἐδῄουν, καὶ τὸν σῖτον ἐνεπίμπρασαν· καὶ τῶν Συρακουσίων περιτυχόντες τισὶν οὐ πολλοῖς, καὶ ἀποκτείναντές τε τινὰς, καὶ τροπαῖον στήσαντες, ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὰς ναῦς· καὶ ἀποπλεύσαντες ἐς Κατάνην, ἐκεῖθεν δὲ ἐπισιτισάμενοι, πάσῃ τῇ στρατιᾷ ἐχώρουν ἐπὶ Κεντόριπα Σικελῶν πόλισμα, καὶ προσαγαγόμενοι ὁμολογίᾳ, ἀπῄεσαν, πιμπράντες ἅμα τὸν σῖτον τῶν τε Ἰνησσαίων καὶ τῶν Ὑβλαίων· καὶ ἀφικόμενοι ἐς Κατάνην, καταλαμβάνουσι τούς τε ἱππέας ἥκοντας ἐκ τῶν Ἀθηνῶν πεντήκον-

racusani, pulsis sub Gelone tyranno cultoribus, agrum ipsi habent. Exscensu autem ex navibus in terram facto, & agros Megarensium vastarunt, & ad quandam Syracusanorum munitionem profecti, cum eam non expugnassent, rursus & itinere pedestri & navibus ad Teream fluvium se receperunt, & cum in campestria ascendissent, ea vastarunt, & frumentum incenderunt. Et cum incidissent in nonnullos Syracusanos, quorum numerus non erat magnus, & eorum aliquot interfecissent, & tropaeum erexissent, ad classem redierunt. Et Catanam reversi, & illinc assumtis cibariis ad profectionem necessariis, cum omnibus copiis adversus Centoripa Siculorum oppidum iverunt, eoque per deditionem certis conditionibus factam in suam potestatem redacto, discesserunt, & dum iter facerent, segetes Inessaeorum & Hyblaeorum incenderunt. Catanam autem reversi, offendunt equites ducentos quinquaginta,

τα καὶ διακοσίους, ἄνευ τῶν ἵππων, μετὰ σκευῆς, ὡς αὐτόθεν ἵππων ποριοθησομένων. καὶ ἱπποτοξότας τριάκοντα, καὶ τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια.

Aprili. Maio. σϟε΄. Τοῦ δ' αὐτοῦ ἦρος, καὶ ἐπ' Ἄργος στρατεύσαντες Λακεδαιμόνιοι, μέχρι μὲν Κλεωνῶν ἦλθον, σεισμοῦ δὲ γενομένου ἀπεχώρησαν. καὶ Ἀργεῖοι μετὰ ταῦτα ἐσβαλόντες ἐς τὴν Θυρεάτιν ὅμορον οὖσαν, λείαν τῶν Λακεδαιμονίων πολλὴν ἔλαβον, ἣ ἐπράθη ταλάντων οὐκ ἔλαττον πέντε καὶ εἴκοσι. καὶ ὁ Θεσπιέων δῆμος ἐν τῷ αὐτῷ θέρει, οὐ πολὺ ὕστερον ἐπιθέμενος τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν, οὐ κατέσχεν· ἀλλὰ βοηθησάντων Ἀθηναίων, οἱ μὲν ξυνελήφθησαν, οἱ δ' ἐξέπεσον Ἀθήναζε.

Maio.

σϟϛ΄. Καὶ οἱ Συρακούσιοι τοῦ αὐτοῦ θέρους ὡς ἐπύθοντο τούς τε ἱππέας ἥκοντας τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ μέλ-

Athenis profectos, sine equis, ac cum illorum cultu, quod ipsam Siciliam equos suppeditaturam putarent; & equestres sagittarios triginta, & trecenta argenti talenta, Athenis advecta.

XCV. Eodem vere, Lacedaemonii, expeditione adversus Argos suscepta, progressi quidem sunt ad Cleonas usque: sed, facto terrae motu, domum redierunt. Postea vero Argivi, irruptione in agrum Thyreaticum suo finitimum facta, magnam Lacedaemoniorum praedam ceperunt, quae talentis non minus viginti quinque vendita fuit. Neque multo post, eadem aestate, populus Thespiensis impetum fecit in magistratus: sed rerum non est potitus. Sed cum Athenienses opem ipsi populo tulissent, partim quidem comprehensi fuerunt, partim vero Athenas confugerunt.

XCVI. Eadem aestate Syracusani, cum intellexissent Atheniensibus venisse equites, & iam adversus se venire

λοντας ἤδη ἐπὶ σφᾶς ἰέναι, νομίσαντες, ἐὰν μὴ τῶν Ἐπιπολῶν κρατήσωσιν οἱ Ἀθηναῖοι, χωρίου ἀποκρήμνου τε καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως εὐθὺς κειμένου, οὐκ ἂν ῥᾳδίως σφᾶς, οὐδ' εἰ κρατοῖντο μάχῃ, ἀποτειχισθῆναι, διενοοῦντο τὰς προσβάσεις αὐτῶν φυλάσσειν, ὅπως μὴ κατὰ ταύτας λάθωσι σφᾶς ἀναβάντες οἱ πολέμιοι. οὐ γὰρ ἂν ἄλλῃ γε αὐτοὺς δυνηθῆναι. ἐξήρτηται γὰρ τὸ ἄλλο χωρίον, καὶ μέχρι τῆς πόλεως ἐπικλινές τε ἐστὶ, καὶ ἐπιφανὲς πᾶν εἴσω· καὶ ὠνόμασται ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, διὰ τὸ ἐπιπολῆς τοῦ ἄλλου εἶναι, Ἐπιπολαί. καὶ οἱ μὲν ἐξελθόντες πανδημεὶ ἐς τὸν λειμῶνα, παρὰ τὸν Ἄναπον ποταμὸν, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ (ἐτύγχανον γὰρ αὐτοῖς καὶ οἱ περὶ τὸν Ἑρμοκράτην στρατηγοὶ ἄρτι παρειληφότες τὴν ἀρχὴν) ἐξέτασίν τε ὅπλων ἐποιοῦντο, καὶ ἑπτακοσίους λογάδας τῶν ὁπλιτῶν ἐξέκριναν πρότερον,

ſtatuiſſe, exiſtimantes, ſi Athenienſes non occupaſſent Epipolas, locum praeruptum, & urbi imminentem, ſe non facile circumvallatum iri, ne ſi proelio quidem ſuperati fuiſſent; aditus, qui ad ipſas Epipolas patebant, praeſidio tueri conſtituerunt, ne per hos hoſtes clam ſe aſcenderent. nulla enim alia parte ipſos illuc aſcendere poſſe perſuaſum habebant. Nam reliquae illius collis partes ſunt altae, & ad urbem uſque declives, & introrſus omnino patentes. Et locus iſte a Syracuſanis ideo vocatus eſt Epipolae, quod ſupra cetera loca emineat. Atque hi quidem cum univerſis totius populi copiis, ſimulac dies illuxit, in pratum, iuxta Anapum fluvium, egreſſi (iam enim Hermocrates imperator eiuſque collegae imperium acceperant) exercitum recenſuerunt: & prius ex omni gravis armaturae numero ſeptingentos eximiae virtutis viros delegerunt,

ὧν ἦρχε Διόμιλος φυγὰς ἐξ Ἄνδρου. ὅπως τῶν τε Ἐπιπολῶν εἴησαν φύλακες, καὶ ἢν ἐς ἄλλο τι δέῃ, ταχὺ ξυνεστῶτες παραγίγνωνται.

στζʹ. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταύτης τῆς νυκτὸς τῇ ἐπιγιγνομένῃ ἡμέρᾳ ἐξητάζοντο, καὶ ἔλαθον αὐτοὺς παντὶ ἤδη τῷ στρατεύματι ἐκ τῆς Κατάνης σχόντες κατὰ τὸν Λέοντα καλούμενον, (ὃς ἀπέχει τῶν Ἐπιπολῶν ἓξ ἢ ἑπτὰ σταδίους) καὶ τοὺς πεζοὺς ἀποβιβάσαντες, ταῖς τε ναυσὶν ἐς τὴν Θάψον καθορμισάμενοι. ἔστι δὲ χερσόνησος μὲν ἐν στενῷ ἰσθμῷ, προὔχουσα ἐς τὸ πέλαγος, τῆς δὲ Συρακουσίων πόλεως οὔτε πλοῦν οὔτε ὁδὸν πολλὴν ἀπέχει, καὶ ὁ μὲν ναυτικὸς στρατὸς τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ Θάψῳ διασταυρωσάμενος τὸν ἰσθμὸν, ἡσύχαζεν· ὁ δὲ πεζὸς ἐχώρει εὐθὺς δρόμῳ πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς, καὶ φθάνει ἀναβὰς κατὰ τὸ Εὐρύηλον, πρὶν τοὺς Συρακου-

quibus Diomilus Andrius exſul praeerat, ut & Epipolis eſſent praeſidio, &, ſi ad aliquid aliud peragendum, ipſorum opera opus eſſet, in unum congregati, celeriter adeſſent.

XCVII. Poſtridie autem huius noctis Athenienſes exercitum luſtrarunt, & iam cum univerſis copiis e Catana profecti, ad locum nomine Leonem, ab Epipolis ſex ſeptemve ſtadiis diſtantem, clam ipſis Syracuſanis appulerunt, & peditatum in terram expoſuerunt, & cum claſſe Thapſum ſubierunt. Eſt autem peninſula, quae anguſto terrae limite in mare prominet; neque ſive mari, ſive terra, multum a Syracuſis diſtat. Nauticus autem Athenienſium exercitus in hac Thapſo, anguſto eius terrae limite circumvallato, quievit. Sed peditatus curſu confeſtim ad Epipolas contendit, & per Euryelum illuc ocius aſcendit, & occupavit, priuſquam Syracuſani e prato, ubi re-

σίους αἰσθομένους ἐκ τοῦ λειμῶνος τῆς ἐξετάσεως, παραγενέσθαι. ἐβοήθουν δὲ οἵ τε ἄλλοι, ὡς ἕκαστος τάχους εἶχε, καὶ οἱ περὶ τὸν Διόμιλον ἑπτακόσιοι. στάδιοι δὲ, πρὶν προσμίξαι ἐκ τοῦ λειμῶνος, ἐγίγνοντο αὐτοῖς οὐκ ἔλασσον ἢ πέντε καὶ εἴκοσι. προσπεσόντες οὖν αὐτοῖς τοιούτῳ τρόπῳ ἀτακτότερον, καὶ μάχῃ νικηθέντες οἱ Συρακούσιοι ἐπὶ ταῖς Ἐπιπολαῖς, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. καὶ ὅ τε Διόμιλος ἀποθνήσκει, καὶ τῶν ἄλλων ὡς τριακόσιοι. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖόν τε στήσαντες, καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀποδόντες τοῖς Συρακουσίοις, πρὸς τὴν πόλιν αὐτὴν τῇ ὑστεραίᾳ ἐπικαταβάντες, ὡς οὐκ ἐπεξῄεσαν αὐτοῖς, ἐπαναχωρήσαντες Φρούριον ἐπὶ τῷ Λαβδάλῳ ᾠκοδόμησαν, ἐπ' ἄκροις τοῖς κρημνοῖς τῶν Ἐπιπολῶν, ὁρῶν πρὸς τὰ Μέγαρα· ὅπως

cenſio fiebat, cognita re adeſſent. Accurrerunt autem ad opem Epipolis ferendam cum alii, quanta maxima quiſque celeritate poterat, tum etiam illi ſeptingenti, quibus Diomilus praeerat. Interiacebat autem inter pratum, & locum, ubi cum hoſte manus conſeruerunt, ſpatium non minus quinque ac viginti ſtadiorum. Hoc igitur modo, perturbatis ordinibus, Syracuſani impreſſione in ipſos facta, & ad Epipolas proelio victi, in urbem redierunt: & cum Diomilus, tum etiam ex aliis circiter trecenti ceciderunt. Poſtea vero Athenienſes, cum tropaeum erexiſſent, &, fide publica interpoſita, Syracuſanis mortuos reddidiſſent, poſtridie ad ipſam urbem deſcenderunt: ſed cum Syracuſani adverſus eos non prodiſſent, egreſſi caſtellum ad Labdalum, in ſumma Epipolarum crepidine Megara verſus ſpectans, excitarunt, ut ipſis locus eſſet, in quo & inſtrumenta &

εἴη αὐτοῖς, ὁπότε προσίοιεν ἢ μαχούμενοι ἢ τειχιοῦντες, τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς χρήμασιν ἀποθήκη.

στη′. Καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον αὐτοῖς ἦλθον ἔκ τε Ἐγέστης τριακόσιοι, καὶ Σικελῶν καὶ Ναξίων καὶ ἄλλων τινῶν ὡς ἑκατόν. καὶ Ἀθηναίων ὑπῆρχον πεντήκοντα καὶ διακόσιοι, οἳ ἵππους τοὺς μὲν παρ' Ἐγεσταίων καὶ Καταναίων ἔλαβον, τοὺς δ' ἐπρίαντο· καὶ ξύμπαντες, πεντήκοντα καὶ ἑξακόσιοι ἱππεῖς ξυνελέγησαν. καὶ καταστήσαντες ἐν τῷ Λαβδάλῳ φυλακὴν, ἐχώρουν πρὸς τὴν Συκῆν οἱ Ἀθηναῖοι, ἵνα περ καθεζόμενοι ἐτείχισαν τὸν κύκλον διὰ τάχους. καὶ ἔκπληξιν τοῖς Συρακουσίοις παρέσχον τῷ τάχει τῆς οἰκοδομίας· καὶ ἐπεξελθόντες, μάχην διενοοῦντο ποιεῖσθαι, καὶ μὴ περιορᾷν. καὶ ἤδη ἀντιπαρατασσομένων ἀλλήλοις, οἱ τῶν Συρακουσίων

pecunias reponerent, quotiescunque vel ad pugnandum, vel ad aliquam munitionem exstruendam prodirent.

XCVIII. Nec multo post ad ipsos venerunt cum ex Egesta trecenti equites, tum Siculorum, Naxiorum, & aliorum quorundam, circiter centum. Atheniensium vero fuerunt ducenti & quinquaginta; qui partim ab Egestaeis & Catanaeis equos acceperunt, partim vero coëmerunt. Universorum autem equitum, qui collecti fuerunt, summa exstitit sexcentorum & quinquaginta. Athenienses igitur, cum praesidium in Labdalo collocassent, adversus Sycam iverunt; ubi considentes, murorum ambitum celeriter aedificarunt. Hac autem aedificationis celeritate terrorem Syracusanis incusserunt. Quamobrem adversus hostem progressi, proelium committere, neque rem negligere in animo habebant. Sed cum utrinque acies inter se adversae iam instruerentur, Syracusanorum duces, animadvertentes

στρατηγοὶ, ὡς ἑώρων σφίσι τὸ στράτευμα διεσπασμένον τε καὶ οὐ ῥᾳδίως ξυνtασσόμενον, ἀνήγαγον πάλιν ἐς τὴν πόλιν, πλὴν μέρους τινὸς τῶν ἱππέων. οὗτοι δὲ ὑπομένοντες, ἐκώλυον τοὺς Ἀθηναίους λιθοφορεῖν τε καὶ ἀποσκίδνασθαι μακρότερον. καὶ τῶν Ἀθηναίων φυλὴ μία τῶν ὁπλιτῶν, καὶ οἱ ἱππεῖς μετ' αὐτῶν πάντες ἐτρέψαντο τοὺς τῶν Συρακουσίων ἱππέας προσβαλόντες· καὶ ἀπέκτεινάν τε τινὰς, καὶ τροπαῖον τῆς ἱππομαχίας ἔστησαν.

στθ'. Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, οἱ μὲν ἐτείχιζον τῶν Ἀθηναίων τὸ πρὸς Βορέαν τοῦ κύκλου τεῖχος· οἱ δὲ, λίθους καὶ ξύλα ξυμφοροῦντες, παρέβαλλον ἐπὶ τὸν Τρωγίλον καλούμενον ἀεὶ ᾗπερ βραχύτατον ἐγίγνετο αὐτοῖς ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν τὸ ἀποτείχισμα. οἱ δὲ Συρακούσιοι, οὐχ ἥκιστα Ἑρμοκράτους

ſuum exercitum eſſe diſſipatum, nec in ordinem facile redigi poſſe, eum in urbem reduxerunt, excepta quadam equitum parte. Iſti enim remanſerunt, ut impedirent Athenienſes, ne lapides ferrent, neve longius vagarentur. Sed Athenienſium una gravis armaturae cohors, & cum ea omnes equites, impreſſione in Syracuſanorum equitatum facta, eum in fugam verterunt; & nonnullos interfecerunt, huiuſque proelii equeſtris tropaeum ſtatuerunt.

XCIX. Poſtridie vero Athenienſium alii quidem, ambitum muri Boream verſus ſpectantis exſtruebant; alii vero, lapides & ligna comportabant, & in loco, qui Trogilus vocatur, ſemper deponebant, qua parte, a magno portu uſque ad alterum mare, muri aedificatio ipſis erat breviſſima. Syracuſani vero, potiſſimum Hermocratis ducis ſuaſu, cum omnibus totius populi viribus cum Athe-

τῶν στρατηγῶν ἐσηγησαμένου, μάχαις μὲν πανδημεὶ πρὸς Ἀθηναίους οὐκέτι ἐβούλοντο διακινδυνεύειν, ὑποτειχίζειν δὲ ἄμεινον ἐδόκει εἶναι ᾗ ἐκεῖνοι ἔμελλον ἄξειν τὸ τεῖχος, καὶ εἰ φθάσειαν, ἀποκλείσεις γίγνεσθαι· καὶ [ἅμα] ἐν τούτῳ εἰ ἐπιβοηθοῖεν, μέρος ἀντιπέμπειν αὐτοὺς τῆς στρατιᾶς, καὶ φθάνειν ἂν τοῖς σταυροῖς προκαταλαμβάνοντες τὰς ἐφόδους. ἐκείνους δὲ ἂν παυομένους τοῦ ἔργου πάντας ἂν πρὸς σφᾶς τρέπεσθαι. ἐτείχιζον οὖν ἐξελθόντες, ἀπὸ τῆς σφετέρας πόλεως ἀρξάμενοι, κάτωθεν τοῦ κύκλου τῶν Ἀθηναίων, ἐγκάρσιον τεῖχος ἄγοντες, τάς τε ἐλαίας ἐκκόπτοντες τοῦ τεμένους, καὶ πύργους ξυλίνους καθιστάντες. αἱ δὲ νῆες τῶν Ἀθηναίων οὔπω ἐκ τῆς Θάψου περιεπεπλεύκεσαν ἐς τὸν μέγαν λιμένα, ἀλλ' ἔτι οἱ Συρακούσιοι ἐκράτουν τῶν

nienſibus pugnare, bellique fortunam periclitari amplius nolebant: ſed viſum eſt, ſatius eſſe murum ſubſtruere, qua parte illi ſuum erant ducturi, &, ſi hoſtem antevertiſſent, atque ſuum murum ante ipſius adventum ſubſtruxiſſent, ipſum a ſe diſcluſum iri ſperabant. Simul etiam, ſi interea, dum opus facerent Athenienſes, contra veniſſent, ſe adverſus ipſos, partem exercitus miſſuros, & aditus mature praeoccupaturos, valliſque munituros. Quod ſi hoſtes ſuas omnes copias contra ſe convertiſſent, hoc modo putabant illos opus facere ceſſaturos. Egreſſi igitur, murum aedificare coeperunt, quem, initio ab urbe ſua facto, ſub ambitu muri ab Athenienſibus exſtructi, tranſverſum duxerunt, exciſis oleis fani, & ligneis turribus in eo erectis. Athenienſium enim claſſis in magnum portum ex Thapſo circumvecta nondum pervenerat: ſed Syracuſani maris imperium in locis urbi ſuae vicinis adhuc obtinebant. Athe-

περὶ τὴν θάλασσαν· κατὰ γῆν δ' ἐκ τῆς Θάψου οἱ 'Αθηναῖοι τὰ ἐπιτήδεια ἐπήγοντο.

ρ'. 'Επειδὴ δὲ τοῖς Συρακουσίοις ἀρκούντως ἐδόκει ἔχειν ὅσα τε ἐσταυρώθη καὶ ᾠκοδομήθη τοῦ ὑποτειχίσματος, καὶ οἱ 'Αθηναῖοι αὐτοὺς οὐκ ἦλθον κωλύσοντες, φοβούμενοι μὴ σφίσι δίχα γιγνομένοις ῥᾷον μάχωνται, καὶ ἅμα τὴν καθ' αὐτοὺς περιτείχισιν ἐπειγόμενοι· οἱ μὲν Συρακούσιοι, φυλὴν μίαν καταλιπόντες φύλακα τοῦ οἰκοδομήματος, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν· οἱ δὲ 'Αθηναῖοι τούς τε ὀχετοὺς αὐτῶν, οἱ ἐς τὴν πόλιν ὑπονομηδὸν ποτοῦ ὕδατος ἠγμένοι ἦσαν, διέφθειραν, καὶ τηρήσαντες τούς τε ἄλλους Συρακουσίους κατὰ σκηνὰς ὄντας ἐν μεσημβρίᾳ, καί τινας καὶ ἐς τὴν πόλιν ἀποκεχωρηκότας, καὶ τοὺς ἐν τῷ σταυρώματι ἀμελῶς φυλάσσοντας, τριακοσίους μὲν σφῶν αὐτῶν λογάδας, καὶ τῶν ψι-

nienſes vero res neceſſarias itinere terreſtri ex Thapſo in ſua caſtra afferebant.

C. Cum autem Syracuſanis vallum murique ſubſtructio ſatis firma eſſe videbantur, nec Athenienſes ad eos impediendos veniſſent, veriti, ne Syracuſani ſe bifariam diviſos facilius oppugnarent, ſimul etiam ſuam circumvallationem properantes: Syracuſani quidem, una cohorte ad ſui aedificii cuſtodiam relicta, in urbem redierunt. Athenienſes vero ipſorum aquae ductus fiſtulas, quae per cuniculos aquam ad potandum in urbem ducebant, interciderunt. Et cum obſervaſſent Syracuſanos, partim quidem meridianis horis intra tentoria ſe continentes, partim vero etiam in urbem reverſos, & illos, qui intra vallum erant, negligenter id cuſtodientes, trecentos ex ſuis electos & nonnullos ex levi armatura delectos & armatos praemiſerunt,

λῶν τινας ἐκλεκτοὺς ὡπλισμένους προὔταξαν θεῖν δρόμῳ ἐξαπιναίως πρὸς τὸ ὑποτείχισμα· ἡ δὲ ἄλλη στρατιὰ δίχα, ἡ μὲν μετὰ τοῦ ἑτέρου στρατηγοῦ πρὸς τὴν πόλιν, εἰ ἐπιβοηθοῖεν, ἐχώρουν, ἡ δὲ, μετὰ τοῦ ἑτέρου πρὸς τὸ σταύρωμα τὸ παρὰ τὴν πυλίδα. καὶ προσβαλόντες οἱ τριακόσιοι αἱροῦσι τὸ σταύρωμα, καὶ οἱ φύλακες αὐτὸ ἐκλιπόντες, κατέφυγον εἰς τὸ προτείχισμα τὸ περὶ τὸν Τεμενίτην. καὶ αὐτοῖς ξυνέπεσον οἱ διώκοντες· καὶ ἐντὸς γενόμενοι, βίᾳ ἐξεκρούσθησαν πάλιν ὑπὸ τῶν Συρακουσίων. καὶ τῶν Ἀργείων τινὲς αὐτόθι, καὶ τῶν Ἀθηναίων οὐ πολλοὶ διεφθάρησαν. καὶ ἐπαναχωρήσασα ἡ πᾶσα στρατιὰ τήν τε ὑποτείχισιν καθεῖλον, καὶ τὸ σταύρωμα ἀνέσπασαν· καὶ διεφόρησαν τοὺς σταυροὺς παρ᾽ ἑαυτοὺς, καὶ τροπαῖον ἔστησαν.

quibus imperarunt, ut ad ſubiectam hoſtium munitionem curſu repente currerent. Reliquus vero exercitus bifariam eſt diviſus, eiuſque una quidem pars cum altero duce ad urbem contendit, ſi forte Syracuſani contra ipſos ad opem ſuae munitioni ferendam accurrerent; altera vero, cum altero duce contendit ad vallum portulae vicinum. Hi autem trecenti vallum aggreſſi capiunt, & cuſtodes, eo deſerto, in exteriorem urbis munitionem, quae erat in Temenite, confugiunt. Et qui ipſos perſequebantur, una cum ipſis illuc irruperunt; iamque illuc ingreſſi, per vim a Syracuſanis illinc reiecti fuerunt. ibique nonnulli Argivi, & Athenienſes non multi occiſi fuerunt. Univerſae autem Athenienſium copiae illinc reverſae, & munitionem ſubſtructam diruerunt, & vallum revulſerunt; & vallos apud ſe tranſportarunt, ac tropaeum erexerunt.

ρα'. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀπὸ τοῦ κύκλου ἐτείχιζον οἱ Ἀθηναῖοι τὸν κρημνὸν τὸν ὑπὲρ τοῦ ἕλους, ὃς τῶν Ἐπιπολῶν ταύτῃ πρὸς τὸν μέγαν λιμένα ὁρᾷ, καὶ ᾗπερ αὐτοῖς βραχύτατον ἐγίγνετο καταβᾶσι διὰ τοῦ ὁμαλοῦ καὶ τοῦ ἕλους ἐς τὸν λιμένα τὸ περιτείχισμα. καὶ οἱ Συρακούσιοι ἐν τούτῳ ἐξελθόντες καὶ αὐτοὶ, ἀπεσταύρουν αὖθις, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως, διὰ μέσου τοῦ ἕλους· καὶ τάφρον ἅμα παρώρυσσον, ὅπως μὴ οἷόν τε ᾖ τοῖς Ἀθηναίοις μέχρι τῆς θαλάσσης ἀποτειχίσαι. οἱ δ', ἐπειδὴ τὸ πρὸς τὸν κρημνὸν αὐτοῖς ἐξείργαστο, ἐπιχειροῦσιν αὖθις τῷ τῶν Συρακουσίων σταυρώματι καὶ τάφρῳ, τὰς μὲν ναῦς κελεύσαντες περιπλεῦσαι ἐκ τῆς Θάψου ἐς τὸν μέγαν λιμένα τὸν τῶν Συρακουσίων· αὐτοὶ δὲ περὶ ὄρθρον καταβάντες ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν ἐς τὸ ὁμαλὸν, καὶ διὰ τοῦ ἕλους, ᾗ πηλῶδες ἦν καὶ στεριφώ-

CI. Poſtridie vero eius diei Athenienſes a muri ambitu, quem iam abſolverant, rupem paludi imminentem munire coeperunt, quae ab hac Epipolarum parte magnum portum verſus vergit, & qua ipſis, per locum planum & paludem in portum deſcendentibus, breviſſimus muri ambitus erat futurus. Interea vero Syracuſani egreſſi, rurſus & ipſi vallum tranſverſum ducere coeperunt, inchoatum ab urbe, per mediam paludem. ſimul etiam foſſam prope vallum duxerunt, ne Athenienſibus murum ad mare uſque producere liceret. Illi vero, poſtquam munitionem in Epipolarum rupe coeptam abſolverunt, Syracuſanorum vallum, foſſamque rurſus aggredi ſtatuerunt; claſſe quidem ex Thapſo in magnum Syracuſanorum portum circumvehi iuſſa. Ipſi vero ſub auroram, cum ab Epipolis in planum deſcendiſſent, & per paludem (qua coenoſa & ma-

τατον, καὶ θύρας καὶ ξύλα πλατέα ἐπιθέντες, καὶ ἐπ' αὐτῶν διαβαδίσαντες, αἱροῦσιν ἅμα ἕῳ τό, τε σταύρωμα, πλὴν ὀλίγου, καὶ τὴν τάφρον, καὶ τὸ ὑπολειφθὲν εἷλον. καὶ μάχη ἐγένετο, καὶ ἐν αὐτῇ ἐνίκων οἱ Ἀθηναῖοι· καὶ τῶν Συρακουσίων, οἱ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας ἔχοντες, πρὸς τὴν πόλιν ἔφυγον, οἱ δ' ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ, παρὰ τὸν ποταμόν· καὶ αὐτοὺς βουλόμενοι ἀποκλείσασθαι τῆς διαβάσεως οἱ τῶν Ἀθηναίων τριακόσιοι λογάδες, δρόμῳ ἠπείγοντο πρὸς τὴν γέφυραν. δείσαντες δὲ οἱ Συρακούσιοι (ἦσαν γὰρ καὶ τῶν ἱππέων αὐτοῖς οἱ πολλοὶ ἐνταῦθα) ὁμόσε χωροῦσι τοῖς τριακοσίοις τούτοις, καὶ τρέπουσί τε αὐτοὺς, καὶ ἐσβάλλουσιν ἐς τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων. καὶ προσπεσόντων αὐτῶν, ξυνεφοβήθη καὶ ἡ πρώτη φυλακὴ τοῦ κέρως. ἰδὼν δὲ ὁ Λάμαχος, παρεβοήθει ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου τοῦ ἑαυτῶν μετὰ τοξοτῶν

xime solida erat) supra fores asseresque substratos transissent, sub ipsum diluculum capiunt & vallum, praeter exiguam partem, & fossam: sed paulo post & illam partem, quae reliqua erat, ceperunt. Et ibi proelium commissum est, & Athenienses in eo victores exstiterunt. Et Syracusani, qui dextrum cornu tenebant, ad urbem fugerunt; qui vero in sinistro, ad fluvium. Cum autem trecenti illi Atheniensium delecti milites transitum ipsis intercludere vellent, ad pontem cursu contenderunt. Quod veriti Syracusani, (hic enim & plerique equites ipsis aderant) cum his trecentis manus conserunt, eosque in fugam vertunt, & impressionem in dextrum Atheniensium cornu faciunt. cum autem isti in hostes impetum fecissent, & prima illius cornu cohors perterrita est. Lamachus vero, cum hoc animadvertisset, a suo sinistro cornu cum non multis sa-

τε οὐ πολλῶν, καὶ τοὺς Ἀργείους παραλαβὼν καὶ ἐπιδιαβὰς τάφρον τινὰ, καὶ μονωθεὶς μετ᾽ ὀλίγων τῶν ξυνδιαβάντων, ἀποθνήσκει αὐτός τε καὶ πέντε ἢ ἓξ τῶν μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ τούτους μὲν οἱ Συρακούσιοι εὐθὺς κατὰ τάχος φθάνουσιν ἁρπάσαντες πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐς τὸ ἀσφαλές· αὐτοὶ δὲ, ἐπιόντος ἤδη καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος τῶν Ἀθηναίων, ἀπεχώρουν.

ρβ΄. Ἐν τούτῳ δὲ, οἱ πρὸς τὴν πόλιν αὐτῶν τοπρῶτον καταφυγόντες, ὡς ἑώρων ταῦτα γιγνόμενα, αὐτοί τε πάλιν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀναθαρσήσαντες ἀντετάξαντο πρὸς τοὺς κατὰ σφᾶς Ἀθηναίους, καὶ μέρος τι αὐτῶν πέμπουσιν ἐπὶ τὸν κύκλον τὸν ἐπὶ ταῖς Ἐπιπολαῖς, ἡγούμενοι ἔρημον αἱρήσειν. καὶ τὸ μὲν δεκάπλεθρον προτείχισμα αὐτῶν αἱροῦσι, καὶ διεπόρθησαν, αὐτὸν δὲ τὸν

gittariis, assumtis etiam Argivis, ad opem suis ferendam accurrit. Et fossam quandam transgressus, & cum paucis una transgressis desertus, occubuit, & cum eo quinque aut sex. Hos autem Syracusani, maxima celeritate confestim arreptos, trans fluvium ante reliquarum copiarum adventum in locum tutum transportarunt: sed cum iam & reliquus Atheniensium exercitus adversus ipsos veniret, abierunt.

CII. Interea vero illi de Syracusanis, qui initio ad urbem confugerant, cum haec fieri viderent, & ipsi, sumtis animis, ab urbe rursus aciem adversus Athenienses sibi oppositos instruxerunt, & quandam suorum partem miserunt ad muri ambitum, qui Epipolas cingebat, existimantes, fore, ut eum desertum caperent. Et qui missi sunt, ipsorum quidem Atheniensium exteriorem decem iugerum munitionem ceperunt, ac diripuerunt. Nicias vero impedivit, ne ipsum etiam muri ambitum occuparent. Casu enim

κύκλον Νικίας διεκώλυσεν. ἔτυχε γὰρ ἐν αὐτῷ δι' ἀσθένειαν ὑπολελειμμένος. τὰς γὰρ μηχανὰς καὶ ξύλα ὅσα πρὸ τοῦ τείχους ἦν καταβεβλημένα, ἐμπρῆσαι τοὺς ὑπηρέτας ἐκέλευσεν, ὡς ἔγνω ἀδυνάτους αὐτοὺς ἐσομένους, ἐρημίᾳ ἀνδρῶν, ἄλλῳ τρόπῳ περιγενέσθαι. καὶ ξυνέβη οὕτως. οὐ γὰρ ἔτι προσῆλθον οἱ Συρακούσιοι διὰ τὸ πῦρ, ἀλλὰ ἀπεχώρουν πάλιν. καὶ γὰρ πρός τε τὸν κύκλον βοήθεια ἤδη κάτωθεν τῶν Ἀθηναίων ἀποδιωξάντων τοὺς ἐκεῖ ἐπανῄει, καὶ αἱ νῆες ἅμα αὐτῶν ἐκ τῆς Θάψου, ὥσπερ εἴρητο, κατέπλεον ἐς τὸν μέγαν λιμένα. ἃ ὁρῶντες οἱ ἄνωθεν, κατὰ τάχος ἀπῄεσαν, καὶ ἡ ξύμπασα στρατιὰ τῶν Συρακουσίων ἐς τὴν πόλιν, νομίσαντες μὴ ἂν ἔτι ἀπὸ τῆς παρούσης σφίσι δυνάμεως ἱκανοὶ γενέσθαι κωλῦσαι τὸν ἐπὶ τὴν θάλασσαν τειχισμόν.

ob infirmam valetudinem in eo relictus fuerat. Is enim machinas, omnemque materiam, quae ante murum erat obiecta, a suis ministris incendi iussit, postquam animadvertit, se propter virorum solitudinem nullam salutis conservandae facultatem alia ratione habituros. Atque res ita cecidit. Nam Syracusani propter incendium propius accedere non sunt ausi, sed se retro receperunt. Etenim ex locis inferioribus subsidium Atheniensium, qui Syracusanos, qui illic erant, insecuti fuerant, ad illius muri ambitum iam redibat; & ipsorum classis ex Thapso simul (ut dictum est) in magnum portum navigabat. Quae cernennentes illi Syracusani, qui in superioribus locis erant, celeriter illinc abierunt, & reliquus ipsorum exercitus in urbem rediit; quod existimarent, non satis virium sibi iam adesse ad impediendum hostem, ne murum ad mare duceret.

ργ'. Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖον ἔστησαν, καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν τοῖς Συρακουσίοις· καὶ τοὺς μετὰ Λαμάχου καὶ αὐτὸν ἐκομίσαντο. καὶ παρόντος ἤδη σφίσι παντὸς τοῦ στρατεύματος καὶ τοῦ ναυτικοῦ καὶ τοῦ πεζοῦ, ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν καὶ τοῦ κρημνώδους ἀρξάμενοι, ἀπετείχιζον μέχρι τῆς θαλάσσης τείχει διπλῷ τοὺς Συρακουσίους. τὰ δ' ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ ἐσήγετο ἐκ τῆς Ἰταλίας πανταχόθεν. ἦλθον δὲ καὶ τῶν Σικελῶν πολλοὶ ξύμμαχοι τοῖς Ἀθηναίοις, οἳ πρότερον περιεωρῶντο, καὶ ἐκ τῆς Τυρσηνίας νῆες πεντηκόντοροι τρεῖς. καὶ τἆλλα προὐχώρει αὐτοῖς ἐς ἐλπίδας· καὶ γὰρ οἱ Συρακούσιοι πολέμῳ μὲν οὐκέτι ἐνόμιζον ἂν περιγενέσθαι, ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ὠφέλεια οὐδεμία ἧκε. τοὺς δὲ λόγους ἔν τε σφίσιν αὐ-

CIII. Poſtea vero Athenienſes tropaeum erexerunt: mortuoſque Syracuſanis, interpoſita fide publica, reddiderunt, & Lamachi comites ipſumque receperunt. Cum autem omnis exercitus navalis pariter & pedeſtris ipſis iam praeſto eſſet, Syracuſanos duplici muro concluſerunt; quem, ab Epipolis & praeruptis earum partibus initio ducto, ad mare perduxerunt. Commeatus autem ad ipſorum exercitum undique ex Italia comportabantur. Ex Siculis etiam multi ad Athenienſes acceſſerunt ſocii, qui prius circumſpiciebant, belli eventum exſpectantes. Ex Hetruria quoque venerunt tres naves, quae ſingulae quinquaginta remis agebantur. Denique cetera ſic ipſis ſuccedebant, ut ſpem ipſis oſtenderent. Etenim Syracuſani non amplius exiſtimabant, ſe bello ſuperiores evaſuros, quod ne ex Peloponneſo quidem ullum auxilium ad ipſos veniret. Quare cum inter ſe ipſos, tum etiam cum Nicia de

τοῖς ἐποιοῦντο ξυμβατικοὺς, καὶ πρὸς τὸν Νικίαν. οὗτος γὰρ δὴ μόνος εἶχε Λαμάχου τεθνεῶτος τὴν ἀρχήν. καὶ κύρωσις μὲν οὐδεμία ἐγίγνετο, οἷα δὲ εἰκὸς ἀνθρώπων ἀπορούντων, καὶ μᾶλλον ἢ [πρὶν] πολιορκουμένων, πολλὰ ἐλέγετο πρός τε ἐκεῖνον, καὶ πλείω ἔτι κατὰ τὴν πόλιν. καὶ γάρ τινα καὶ ὑποψίαν ὑπὸ τῶν παρόντων κακῶν ἐς ἀλλήλους εἶχον· καὶ τοὺς στρατηγούς τε ἐφ' ὧν αὐτοῖς ταῦτα ξυνέβη ἔπαυσαν, ὡς ἢ δυστυχίᾳ ἢ προδοσίᾳ τῇ ἐκείνων βλαπτόμενοι, καὶ ἄλλους ἀνθείλοντο, Ἡρακλείδην καὶ Εὐκλέα καὶ Τελλίαν.

Bell. Pelop. an. 18. Olymp. 91. 2. U. C. Varr. 340. Iunio.

ρδ'. Ἐν δὲ τούτῳ Γύλιππος ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ αἱ ἀπὸ τῆς Κορίνθου νῆες περὶ Λευκάδα ἤδη ἦσαν, βουλόμενοι ἐς τὴν Σικελίαν διὰ τάχους βοηθῆσαι. καὶ ὡς αὐτοῖς αἱ ἀγγελίαι ἐφοίτων δειναὶ, καὶ πᾶσαι ἐπιτοαυτὸ

compositione facienda agere coeperunt. Hic enim, defuncto Lamacho, imperium solus iam habebat. Et nihil quidem transigebatur: sed (ut fieri solet ab hominibus, qui sunt consilii inopes, & qui obsidione arctius quam antea premuntur) cum apud illum multa proponebantur, tum etiam in urbe longe plura dicebantur. Etenim & quaedam mutua suspicio propter praesentia mala inter ipsos erat orta. Quamobrem ipsis etiam ducibus, quorum ductu haec ipsis acciderant, quasi propter illorum vel infelicitatem vel proditionem clades accepissent, imperium abrogarunt; & alios, Heraclidem, & Euclem, & Telliam, in illorum locum subrogarunt.

CIV. Interea vero Gylippus Lacedaemonius, & naves Corinthiacae Leucadem iam appulerant, eo animo, ut quam celerrime in Siciliam ad opem Syracusanis ferendam traiicerent. Cum autem atroces nuntii ipsis afferrentur,

ἐψευσμέναι, ὡς ἤδη παντελῶς ἀποτετειχισμέναι αἱ Συράκουσαί εἰσι, τῆς μὲν Σικελίας οὐκέτι ἐλπίδα οὐδεμίαν εἶχεν ὁ Γύλιππος, τὴν δὲ Ἰταλίαν βουλόμενος περιποιῆσαι, αὐτὸς μὲν καὶ Πυθὴν ὁ Κορίνθιος ναυσὶ δυοῖν μὲν Λακωνικαῖν, δυοῖν δὲ Κορινθίαιν ὅτι τάχιστα ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰόνιον ἐς Τάραντα· οἱ δὲ Κορίνθιοι πρὸς ταῖς σφετέραις δέκα Λευκαδίας δύο καὶ Ἀμπρακιώτιδας τρεῖς προσπληρώσαντες, ὕστερον ἔμελλον πλεύσεσθαι. καὶ ὁ μὲν Γύλιππος ἐκ τοῦ Τάραντος ἐς τὴν Θουρίαν πρῶτον πρεσβευσάμενος κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς ποτὲ πολιτείαν, καὶ οὐ δυνάμενος αὐτοὺς προσαγαγέσθαι, ἄρας παρέπλει τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἀναρπασθεὶς ὑπ' ἀνέμου κατὰ τὸν Τεριναῖον κόλπον (ὃς ἐκπνεῖ ταύτῃ μέγας κατὰ Βορέαν ἑστηκὼς) ἀποφέρεται ἐς τὸ πέλαγος, καὶ πάλιν χειμασθεὶς ἐς τὰ μάλιστα, τῷ Τάραν- Bell. Pelop. an. 18. Olymp. 91. 2/3. U. C. Varr. 34. 0/1.

omnesque in idem mendacium congruentes, Syracusas iam omnino circumvallatas esse, Gylippus Siciliae quidem conservandae nullam spem amplius habebat: Italiam vero conservare cupiens, ipse & Pythen Corinthius cum duabus Laconicis navibus, totidemque Corinthiacis, quam velocissime transmisso Ionio, Tarentum pervenerunt. Corinthii vero, praeter suas decem, duabus Leucadiis & tribus Ambraciotis instructis, in Siciliam postea navigare constituerant. Et Gylippus quidem Tarento primum in agrum Thurium pro legato profectus, ex civitatis iure, quo pater ipsius quondam a Thuriis donatus fuerat, cum ipsos sibi socios adiungere non potuisset, illinc solvens, Italiae oram legebat, & in sinu Terinaeo abreptus a vento (qui hac in parte oppositus Boreae vehementer spirat) in altum defertur; & rursus acerrima tempestate iactatus, Tarentum

τι προσμίσγει· καὶ τὰς ναῦς ὅσαι ἐπόνησαν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος, ἀνελκύσας ἐπεσκεύαζεν. ὁ δὲ Νικίας, πυθόμενος αὐτὸν πλέοντα, ὑπερεῖδε τὸ πλῆθος τῶν νεῶν· ὅπερ καὶ οἱ Θούριοι ἔπαθον· καὶ λῃστικώτερον ἔδοξε παρεσκευασμένους πλεῖν, καὶ οὐδεμίαν φυλακήν πω ἐποιεῖτο.

ρέ. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτου τοῦ θέρους καὶ Λακεδαιμόνιοι ἐς τὸ Ἄργος ἐσέβαλον, αὐτοί τε καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τῆς γῆς τὴν πολλὴν ἐδῄωσαν. καὶ Ἀθηναῖοι Ἀργείοις τριάκοντα ναυσὶν ἐβοήθησαν, αἵπερ τὰς σπονδὰς φανερώτατα πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτοῖς ἔλυσαν. πρότερον μὲν γὰρ λῃστείαις ἐκ Πύλου, καὶ περὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον μᾶλλον ἢ ἐς τὴν Λακωνικὴν ἀποβαίνοντες, μετά τε Ἀργείων καὶ Μαντινέων ἐπολέμουν. καὶ πολλάκις Ἀργείων κελευόντων, ὅσον σχόντας

appellit. Naves autem, quotquot tempestate quassatae fuerant, subduxit, & refecit. Nicias vero, cum eum in Siciliam venire audisset, navium, quas ille secum ducebat, paucitatem contemsit. quod & Thurii fecerunt. Videbantur enim praedonum ritu instructi navigare, atque propterea nullam custodiam adhuc adhibebat.

CV. Per eadem huius aestatis tempora Lacedaemonii, cum ipsi, tum ipsorum socii, irruptionem una cum ipsis in agrum Argivum fecerunt, eiusque magnam partem vastarunt. Athenienses autem cum triginta navibus, quae foedera, ipsis cum Lacedaemoniis intercedentia, manifestissime ruperunt, Argivis auxilium tulerunt. Prius enim Pylo in agrum vicinum excurrentes, & in ceteram Peloponnesum potius quam in Laconicam exscendentes, cum Argivis & Mantineis latrocinia potius exercebant, quam iustum bellum gerebant. Quamvis enim Argivi ipsos saepe

μόνον ξὺν ὅπλοις ἐς τὴν Λακωνικὴν, καὶ τὸ ἐλάχιστον μετὰ σφῶν δῃώσαντας ἀπελθεῖν, οὐκ ἤθελον· τότε δὲ Πυθοδώρου καὶ Λαισποδίου καὶ Δημαράτου ἀρχόντων, ἀποβάντες ἐς Ἐπίδαυρον τὴν Λιμηρὰν καὶ Πρασιὰν, καὶ ὅσα ἄλλα ἐδῄωσαν τῆς γῆς, καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἤδη εὐπροφάσιστον μᾶλλον τὴν αἰτίαν ἐς τοὺς Ἀθηναίους τοῦ ἀμύνεσθαι ἐποίησαν. ἀναχωρησάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐκ τοῦ Ἄργους ταῖς ναυσὶ, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων, οἱ Ἀργεῖοι ἐσβαλόντες ἐς τὴν Φλιασίαν, τῆς τε γῆς αὐτῶν ἔτεμον, καὶ ἀπέκτεινάν τινας, καὶ ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου. Ante Iun. 26.

rogassent, ut armata manu vel appellerent solum ad Laconicam, &, minima illius parte secum vastata, discederent; noluerunt. Tunc vero Pythodoro & Laespodio & Demarato ducibus, exscensu ex navibus facto in Epidauri Limerae & Prasiae agrum, ac in alia quaedam loca, eorum agrum vastarunt; & hoc modo effecerunt, ut Lacedaemonii multo honestiorem sese adversus Athenienses tuendi occasionem iam haberent. Cum autem Athenienses ex agro Argivo domum cum classe revertissent, & Lacedaemonii cum suis; Argivi, irruptione in agrum Phliasium facta, eius partem vastarunt, & nonnullos interfecerunt, domumque redierunt.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΟΛΟΡΟΥ

ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΕΒΔΟΜΟΝ

EPITOME LIBRI VII.

GYLIPPUS Lacedaemonius Syracusas cum copiis veniens, primo proelio ab Atheniensibus fusus, altero victor eos intra munimenta compulit. Cap. VI. *Hinc utrique Peloponnesii & Athenienses auxilia suis in Siciliam mittere parant: & Peloponnesii Atticam ingressi, Deceleam in ea castellum communiunt.* XVII. XIX. *Syracusani terra marique Athenienses simul adorti, Plemmyrii munitiones expugnant, ad ostium magni portus naves eorum primo vincunt, mox ab iisdem superantur.* XXV. *Mycalessiorum in Boeotia urbs Thracum impetu deletur.* XXX. *Corinthii cum Atheniensibus ad Erineum navali certamine ambigua victoria dimicarunt.* XXXIV. *Athenienses mari a Syracusanis vincuntur.* XLI. *Demosthenes Atheniensis dux, cum praevalidis terrestribus maritimisque copiis veniens, Epipolas noctu aggressus magna strage a Syracusanis funditur.* XLIV. *Nec multo post a Nicia prohibiti Syracusis abscedere Athenienses, denuo navali acie superantur.* LII. *Qua de causa ipsi ad supremum se certamen accingunt, (obiter utriusque gentis auxiliares recensentur:) & cum totis dimicatum viribus esset, maxima clade profligati, terra discedere statuerunt.* LXX. LXXIII. *Syracusanis autem demorantibus iter, per aliquot dies misere confecti, tandem Demosthenes cum suis militibus se Syracusanis dedidit:* LXXXII. *ac paulo post Nicias quoque cum suis captus est.* LXXXV. *Dux uterque necatus, milites, pars venditi, pars in latomias coniecti: omnesque sic in Sicilia Atheniensium copiae occidione deletae.*

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ
ΟΛΟΡΟΥ
ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΕΒΔΟΜΟΝ.

THUCYDIDIS
OLORI FILII
HISTORIAE LIBER SEPTIMUS.

Ο ΔΕ Γύλιππος καὶ ὁ Πυθὴν, ἐκ τοῦ Τάραντος, ἐπεὶ ἐπεσκεύασαν τὰς ναῦς, παρέπλευσαν ἐς Λοκροὺς τοὺς Ἐπιζεφυρίους. καὶ πυνθανόμενοι σαφέστερον ἤδη ὅτι οὐ παντελῶς πω ἀποτετειχισμέναι αἱ Συράκουσαι εἰσὶν, ἀλλ' ἔτι οἷόν τε κατὰ τὰς Ἐπιπολὰς στρατιᾷ ἀφικομένους ἐσελθεῖν, ἐβουλεύοντο εἴτ' ἐν δεξιᾷ λαβόντες τὴν Σικελίαν διακινδυνεύσωσιν ἐσπλεῦσαι, εἴτ' ἐν

Bell. Pelop. an. 18. Olymp. 91. 3. U. C. Varr. 340. Post lun. 26.

GYLIPPUS autem ac Pythen, postquam naves refecerunt, Tarento solventes, ad Locros Epizephyrios navigarunt. Iam autem certiores facti Syracusas nondum undique circumvallatas, sed adhuc licere cum exercitu venientibus per Epipolas introire, consultare coeperunt, utrum a dextro Siciliae latere navigantes introitum in urbem periclitarentur, an vero sinistrum latus sequentes, Himeram

Κορινθίων ἀρχόντων μιᾷ νηὶ τελευταῖος ὁρμηθεὶς, πρῶτος μὲν ἀφικνεῖται ἐς τὰς Συρακούσας, ὀλίγον δὲ πρὸ Γυλίππου. καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς περὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ πολέμου μέλλοντας ἐκκλησιάσειν, διεκώλυσέ τε, καὶ παρεθάρσυνε, λέγων ὅτι νῆές τε ἄλλαι ἔτι προσπλέουσι, καὶ Γύλιππος ὁ Κλεανδρίδου Λακεδαιμονίων ἀποστειλάντων ἄρχων. καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι ἐπερρώσθησάν τε, καὶ τῷ Γυλίππῳ εὐθὺς πανστρατιᾷ ὡς ἀπαντησόμενοι ἐξῆλθον. ἤδη γὰρ καὶ ἐγγὺς ὄντα ᾐσθάνοντο αὐτόν. ὁ δὲ Ἰέγας τό, τε τεῖχος ἐν τῇ παρόδῳ τῶν Σικελῶν ἑλὼν, καὶ ξυνταξάμενος ὡς ἐς μάχην, ἀφικνεῖται ἐς τὰς Ἐπιπολάς· καὶ ἀναβὰς κατὰ τὸν Εὐρύηλον, ᾗπερ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοπρῶτον, ἐχώρει μετὰ τῶν Συρακουσίων ἐπὶ τὸ τείχισμα τῶν Ἀθηναίων. ἔτυχε δὲ κατὰ τοῦτο καιροῦ ἐλθὼν ἐν ᾧ ἑπτὰ μὲν ἢ ὀκτὼ σταδίων

rinthiorum dux, qui postremus cum una navi profectus fuerat, primus quidem, sed tamen paulo ante Gylippum, Syracusas appulit. Nactus autem ipsos Syracusanos, qui de bello sedando & compositione facienda concionem erant habituri, hoc ne facerent, impedivit, ac eorum animos confirmavit; quod dixisset, alias etiam naves, & Gylippum Cleandridae filium, ducem a Lacedaemoniis missum, adventare. Quamobrem Syracusani animis confirmati sunt, & confestim Gylippo cum omnibus copiis obviam ituri prodierunt. Iam enim ipsum adventare audierant. Ille vero, cum Iegas Siculorum munitionem obiter cepisset, & aciem ut ad proelium instruxisset, ad Epipolas contendit: & cum per Euryelum ascendisset, qua & ipsi Athenienses prius ascenderant, cum Syracusanis adversus Atheniensium munitionem perrexit. Forte autem id temporis eo

ἤδη ἐπετετέλεστο τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸν μέγαν λιμένα διπλοῦν τεῖχος, πλὴν κατὰ βραχύ τι τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν· τοῦτο δ' ἔτι ᾠκοδόμουν. τῷ δὲ ἄλλῳ τοῦ κύκλου πρὸς τὸν Τρώγιλον ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν, λίθοι τε παραβεβλημένοι τῷ πλέονι ἤδη ἦσαν, καὶ ἔστιν ἃ καὶ ἡμίεργα, τὰ δὲ καὶ ἐξειργασμένα κατελείπετο. παρὰ τοσοῦτον μὲν αἱ Συράκουσαι ἦλθον κινδύνου.

γ'. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, αἰφνιδίως τοῦ τε Γυλίππου καὶ τῶν Συρακουσίων σφίσιν ἐπιόντων, ἐθορυβήθησαν μὲν πρῶτον, παρετάξαντο δέ. ὁ δὲ, θέμενος τὰ ὅπλα ἐγγὺς, κήρυκα προπέμπει αὐτοῖς, λέγοντα, εἰ βούλονται ἐξιέναι ἐκ τῆς Σικελίας, πέντε ἡμερῶν, λαβόντες τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἕτοιμος εἶναι σπένδεσθαι. οἱ δὲ, ἐν ὀλι-

venit, quo duplex murus septem octove stadiorum longitudine iam ab Atheniensibus ad magnum portum perfectus erat, excepta exigua quadam eius parte, quae mare versus spectabat. nam Athenienses partem istam adhuc aedificabant. Ab altera vero, eaque maiore ambitus parte, Trogilum versus, ad alterum mare, lapides iam comportati iacebant; & opus alibi quidem semiperfectum, alibi vero etiam perfectum erat relictum. Eo periculi Syracusae venerant.

III. Athenienses vero, propter repentinum ac sibi infestum Gylippi & Syracusanorum adventum, primum quidem turbati sunt, aciem tamen instruxerunt. Ille vero, iuxta ipsos agmen sistens, caduceatorem ad ipsos praemittit, qui diceret, si intra quinque dies ex Sicilia discedere vellent, sumtis suis rebus, se paratum esse ad foedus cum ipsis faciendum. Illi vero haec parvi faciebant, nulloque

γωρίᾳ τε ἐποιοῦντο, καὶ οὐδὲν ἀποκρινάμενοι, ἀπέπεμψαν. καὶ μετὰ τοῦτο ἀντιπαρεσκευάζοντο ἀλλήλοις ὡς ἐς μάχην. καὶ ὁ Γύλιππος ὁρῶν τοὺς Συρακουσίους ταρασσομένους, καὶ οὐ ῥᾳδίως ξυντασσομένους, ἐπανῆγε τὸ στρατόπεδον ἐς τὴν εὐρυχωρίαν μᾶλλον. καὶ ὁ Νικίας οὐκ ἐπῆγε τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἡσύχαζε πρὸς τῷ ἑαυτοῦ τείχει. ὡς δ' ἔγνω ὁ Γύλιππος οὐ προσιόντας αὐτοὺς, ἀπήγαγε τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὴν ἄκραν τὴν Τεμενίτην καλουμένην, καὶ αὐτοῦ ηὐλίσαντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἄγων τὴν μὲν πλείστην τῆς στρατιᾶς παρέταξε πρὸς τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων, ὅπως μὴ ἐπιβοηθοῖεν ἄλλοσε. μέρος δέ τι πέμψας πρὸς τὸ Φρούριον τὸ Λάβδαλον, αἱρεῖ, καὶ ὅσους ἔλαβεν ἐν αὐτῷ, πάντας ἀπέκτεινεν. ἦν δὲ οὐκ ἐπιφανὲς τοῖς Ἀθηναίοις τὸ χωρίον. καὶ τριήρης τῇ αὐτῇ

responſo reddito caduceatorem remiſerunt. Poſtea vero utrique aciem aciei adverſam, ut ad proelium, inſtruxerunt. Sed Gylippus animadvertens, Syracuſanos perturbari, nec facile in ſuos ordines redigi, copias in locum patentiorem reduxit. Nicias vero Athenienſes adverſus hoſtem non duxit, ſed prope ſuam munitionem ſe cum ſuis copiis continuit. Gylippus autem, cum animadvertiſſet ipſos contra ſe non venientes, exercitum abduxit in verticem nomine Temeniten: ibique caſtris poſitis pernoctarunt. Poſtridie vero maiorem ſuarum copiarum partem acie inſtructa ad Athenienſium muros duxit, ne alio ad opem ſuis ferendam irent. Quadam autem copiarum parte ad caſtellum Labdalum miſſa, id cepit, & quotquot in eo nactus eſt, omnes interfecit. Is enim locus a ceteris Athenienſibus conſpici non poterat. Eodem die triremis etiam Athenienſium a Sy-

ἡμέρᾳ ἁλίσκεται τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, ἐφορμοῦσα τῷ λιμένι.

δ'. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐτείχιζον οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι διὰ τῶν Ἐπιπολῶν, ἀπὸ τῆς πόλεως ἀρξάμενοι ἄνω πρὸς τὸ ἐγκάρσιον τεῖχος ἁπλοῦν· ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ δύναιντο κωλῦσαι, μηκέτι οἷοί τε ὦσιν ἀποτειχίσαι. καὶ οἵ, τε Ἀθηναῖοι ἀναβεβήκεσαν ἤδη ἄνω, τὸ ἐπὶ θαλάσσῃ τεῖχος ἐπιτελέσαντες, καὶ ὁ Γύλιππος (ἦν γάρ τι τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ τείχους ἀσθενὲς) νυκτὸς ἀναλαβὼν τὴν στρατιὰν, ἐπῄει πρὸς αὐτό. οἱ δ' Ἀθηναῖοι (ἔτυχον γὰρ ἔξω αὐλιζόμενοι) ὡς ᾔσθοντο, ἀντεπῄεσαν. ὁ δὲ γνοὺς, κατὰ τάχος ἀπήγαγε τοὺς σφετέρους πάλιν. ἐποικοδομήσαντες δὲ αὐτὸ οἱ Ἀθηναῖοι ὑψηλότερον, αὐτοὶ μὲν ταύτῃ ἐφύλασσον, τοὺς δὲ ἄλλους ξυμμάχους κατὰ τὸ ἄλλο τείχισμα ἤδη διέταξαν

racuſanis capta eſt, dum ad magnum portum appelleret.

IV. Poſtea vero Syracuſani & ſocii murum exſtruere coeperunt, initio ab urbe facto, eum per Epipolas ſurſum verſus ducentes ad illum alterum tranſverſum ac ſimplicem murum, a Syracuſanis iam exſtructum, ut Athenienſes, niſi impedire poſſent, circumvallare amplius non poſſent. Athenienſes autem, muro ad mare abſoluto, in loca ſuperiora iam ſe receperant: ſed Gylippus, (erat enim quaedam illius muri ab Athenienſibus exſtructi pars infirma) noctu copiis aſſumtis, ad illum contendit. Athenienſes vero, (nam extra vallum ſtationem habebant) cum hoc ſenſiſſent, obviam ei iverunt. Ille vero, cum hoc animadvertiſſet, ſuos celeriter reduxit. Athenienſes autem, hoc muro ſublimius excitato, ipſi quidem hic excubias agebant, reliquos vero ſocios in reliquis illius munitionis

ᾗπερ ἔμελλον ἕκαστοι φρουρεῖν. τῷ δὲ Νικίᾳ ἐδόκει τὸ Πλημμύριον καλούμενον τειχίσαι (ἔστι δὲ ἄκρα ἀντιπέρας τῆς πόλεως, ἥπερ προὔχουσα τοῦ μεγάλου λιμένος τὸ στόμα στενὸν ποιεῖ) καὶ εἰ τειχισθείη, ῥᾴων αὐτῷ ἐφαίνετο ἡ ἐσκομιδὴ τῶν ἐπιτηδείων ἔσεσθαι. δι' ἐλάσσονος γὰρ πρὸς τῷ λιμένι τῷ τῶν Συρακουσίων ἐφορμήσειν σφᾶς, καὶ οὐχ ὥσπερ νῦν ἐκ μυχοῦ τοῦ λιμένος τὰς ἐπαγωγὰς ποιήσεσθαι, ἤν τι ναυτικῷ κινῶνται. προσεῖχέ τε ἤδη μᾶλλον τῷ κατὰ θάλασσαν πολέμῳ, ὁρῶν τὰ ἐκ τῆς γῆς σφίσιν, ἐπειδὴ Γύλιππος ἧκεν, ἀνελπιστότερα ὄντα. διακομίσας οὖν στρατιὰν καὶ τὰς ναῦς, ἐξετείχισε τρία φρούρια· καὶ ἐν αὐτοῖς τά τε σκεύη τὰ πλεῖστα ἔκειτο, καὶ τὰ πλοῖα ἤδη ἐκεῖ τὰ μεγάλα ὥρμει, καὶ αἱ ταχεῖαι νῆες. ὥστε καὶ τῶν πλη-

partibus, ubi ſinguli excubias erant acturi, iam diſpoſuerant. Niciae vero videbatur muniendus eſſe locus, quem Plemmyrium vocant. (Eſt autem promontorium e regione urbis, quod, in magnum portum prominens, eius fauces coarctat.) Hoc enim munito, commeatus in caſtra facilius importatum iri iudicabat. Breviore enim intervallo prope parvum Syracuſanorum portum ſe ſtationem habituros, neque quemadmodum tunc facere cogebantur, ex intimo magni portus ſinu, atque longiore intervallo, ſe ituros contra hoſtes, ſi quid illi claſſe molirentur. Quamobrem animum ad bellum maritimum iam magis appellebat, quod poſt adventum Gylippi minorem ſpem de rebus terreſtribus ſibi concipiendam eſſe videret. Copiis igitur & navibus eo traductis, tria propugnacula exſtruxit. In his autem pleraque inſtrumenta repoſita erant; & magna navigia, naveſque veloces illic in ſtatione iam manebant.

ρωμάτων οὐχ ἥκιστα τότε πρῶτον κάκωσις ἐγένετο· τῷ τε γὰρ ὕδατι σπανίῳ χρώμενοι, καὶ οὐκ ἐγγύθεν, καὶ ἐπὶ φρυγανισμὸν ἅμα ὁπότε ἐξέλθοιεν οἱ ναῦται, ὑπὸ τῶν ἱππέων τῶν Συρακουσίων, κρατούντων τῆς γῆς, διεφθείροντο. τρίτον γὰρ μέρος τῶν ἱππέων τοῖς Συρακουσίοις διὰ τοὺς ἐν τῷ Πλημμυρίῳ, ἵνα μὴ κακουργήσαντες ἐξίοιεν, ἐπὶ τῇ ἐν τῷ Ὀλυμπιείῳ πολίχνῃ ἐτετάχατο. ἐπυνθάνετο δὲ καὶ τὰς λοιπὰς τῶν Κορινθίων ναῦς προσπλεούσας ὁ Νικίας· καὶ πέμπει ἐς φυλακὴν αὐτῶν εἴκοσι ναῦς, αἷς εἴρητο περί τε Λοκροὺς καὶ Ῥήγιον καὶ τὴν προσβολὴν τῆς Σικελίας ναυλοχεῖν αὐτάς.

έ. Ὁ δὲ Γύλιππος ἅμα μὲν ἐτείχιζε τὸ διὰ τῶν Ἐπιπολῶν τεῖχος, τοῖς λίθοις χρώμενος οὓς οἱ Ἀθηναῖοι προσπαρεβάλοντο σφίσιν, ἅμα δὲ παρέτασσεν ἐξάγων

Quamobrem etiam tunc primum maxima claſſiariorum militum iactura facta eſt: nam aquae penuria laborabant, & procul a munitionibus aquari cogebantur. Praeterea quoties nautae lignatum prodibant, ab equitatu Syracuſanorum, qui terram obtinebat, excepti plerique interficiebantur. Nam tertia equitatus pars a Syracuſanis in oppidulo, quod eſt in Olympieo, collocata fuerat, propter illos, qui erant in Plemmyrio, ne ad agrum maleficiis infeſtandum illinc prodirent. Praeterea Nicias reliquas etiam Corinthiorum naves adventare audiebat. Quare viginti naves miſit, ut illarum adventum obſervarent; quibus mandatum fuerat, ut circa Locros, & Rhegium, & loca, per quae acceſſus ad Siciliam patebat, ſtationem haberent.

V. Gylippus vero ſimul quidem murum, quem per Epipolas ducebat, exſtruebat, utens lapidibus, quos Athenienſes in uſum ſuum aggeſſerant: ſimul etiam Syracuſa-

ἀεὶ πρὸ τοῦ τειχίσματος τοὺς Συρακουσίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀντιπαρετάσσοντο. ἐπειδὴ δὲ ἔδοξε Γυλίππῳ καιρὸς εἶναι, ἦρχε τῆς ἐφόδου, καὶ ἐν χερσὶ γενόμενοι ἐμάχοντο μεταξὺ τῶν τειχισμάτων, ᾗ τῆς ἵππου τῶν Συρακουσίων [καὶ τῶν ξυμμάχων] οὐδεμία χρῆσις ἦν· καὶ νικηθέντων τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν ξυμμάχων, καὶ νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀνελομένων, καὶ τῶν Ἀθηναίων τροπαῖον στησάντων, ὁ Γύλιππος ξυγκαλέσας τὸ στράτευμα, οὐκ ἔφη τὸ ἁμάρτημα ἐκείνων ἀλλ' αὐτοῦ γενέσθαι. τῆς γὰρ ἵππου καὶ τῶν ἀκοντιστῶν τὴν ὠφέλειαν, τῇ τάξει ἐντὸς λίαν τῶν τειχῶν ποιήσας, ἀφελέσθαι. νῦν οὖν αὖθις ἐπάξειν. καὶ διανοεῖσθαι οὕτως ἐκέλευεν αὐτοὺς ὡς τῇ μὲν παρασκευῇ οὐκ ἔλασσον ἕξοντας, τῇ δὲ γνώμῃ, οὐκ ἀνεκτὸν ἐσόμενον εἰ μὴ ἀξιώσουσι, Πελοποννήσιοί τε ὄντες καὶ Δωριεῖς, Ἰώνων

nos & ſocios in aciem extra munitionem producebat. Et Athenienſes aciem illis oppoſitam inſtruebant. Poſtquam autem Gylippo tempus opportunum adeſſe viſum eſt, hoſtes prior aggreſſus eſt. Et cum ad manus veniſſent, pugnarunt in eo ſpatio, quod inter utrorumque munitiones erat, ubi nullus erat uſus equitatus Syracuſanorum atque ſociorum. Cum autem Syracuſani & ſocii victi fuiſſent, ſuorumque cadavera fide publica interpoſita ſuſtuliſſent, & Athenienſes tropaeum erexiſſent; Gylippus, convocatis copiis, non illarum, ſed ſuam culpam fuiſſe dixit. Se enim equitatus ac velitum uſum ipſis eripuiſſe, quod inter utrorumque munitiones in loco nimis anguſto aciem inſtruxiſſet. Nunc autem ſe rurſus eductorum. Quare iubebat illos ita ſecum cogitare, ſe quidem apparatu inferiores non futuros; animis vero ſic eſſe ſtatuendum, minime feren-

καὶ νησιωτῶν καὶ ξυγκλύδων ἀνθρώπων, κρατήσαντες, ἐξελάσασθαι ἐκ τῆς χώρας.

στʹ. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, αὖθις ἐπῆγεν αὐτούς. ὁ δὲ Νικίας καὶ οἱ Ἀθηναῖοι νομίζοντες καὶ ἐκεῖνοι, εἰ μὴ ἐθέλοιεν μάχης ἄρχειν, ἀναγκαῖον εἶναι σφίσι μὴ περιορᾶν παροικοδομούμενον τὸ τεῖχος· ἤδη γὰρ καὶ ὅσονου παρεληλύθει τὴν τῶν Ἀθηναίων τοῦ τείχους τελευτὴν ἡ ἐκείνων τείχισις· καὶ εἰ προέλθοι, ταυτὸν ἤδη ἐποίει αὐτοῖς, νικᾶν τε μαχομένοις διαπαντὸς, καὶ μηδὲ μάχεσθαι. ἀντεπῄεσαν οὖν τοῖς Συρακουσίοις. καὶ ὁ Γύλιππος τοὺς μὲν ὁπλίτας ἔξω τῶν τειχῶν μᾶλλον ἢ πρότερον προεξαγαγὼν ξυνέμισγεν αὐτοῖς. τοὺς δ' ἱππέας καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς ἐκ πλαγίου τάξας τῶν Ἀθηναίων, κατὰ τὴν εὐρυχωρίαν, ᾗ τῶν τειχῶν ἀμφοτέρων αἱ ἐργα-

dum fore, nisi ipsi, qui Peloponnesii & Dorienses essent, Iones & insularum incolas & convenas homines, superatos, ex sua regione eiicere vellent.

VI. Postea vero, cum tempus opportunum venisset, eos rursus eduxit. Nicias vero & Athenienses, existimantes ipsi quoque, quamvis initium proelii facere nollent, sibi tamen necessarium esse, non pati murum prope aedificari. (Iam enim murus, qui ab illis Syracusanis aedificabatur, propemodum vel ultra extremitatem muri ab Atheniensibus exstructi processerat. Qui si processisset, iam duplex commodum ipsis Syracusanis attulisset, ut & pugnantes assidue vincerent, &, si mallent, proelio supersederent.) In aciem igitur contra Syracusanos prodierunt. Gylippus vero, gravis armaturae militibus extra munitiones longius quam ante productis, manus cum ipsis conseruit. Equitatum vero & velites a latere Atheniensium in loco

σίαι ἔληγον· καὶ προσβαλόντες οἱ ἱππεῖς ἐν τῇ μάχῃ τῷ εὐωνύμῳ κέρᾳ τῶν Ἀθηναίων, ὅπερ κατ' αὐτοὺς ἦν, ἔτρεψαν· καὶ δι' αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα νικηθὲν ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, κατηράχθη ἐς τὰ τειχίσματα. καὶ τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἔφθασαν παροικοδομήσαντες, καὶ παρελθόντες τὴν τῶν Ἀθηναίων οἰκοδομίαν, ὥστε μηκέτι μήτε αὐτοὶ κωλύεσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐκείνους τε καὶ παντάπασιν ἀπεστερηκέναι, εἰ καὶ κρατοῖεν, μὴ ἂν ἔτι σφᾶς ἀποτειχίσαι.

Iulio exeunte, vel ineunte Augusto.

ζ'. Μετὰ δὲ τοῦτο αἵ τε τῶν Κορινθίων νῆες καὶ Ἀμπρακιωτῶν καὶ Λευκαδίων ἐσέπλευσαν αἱ ὑπόλοιποι δώδεκα, λαθοῦσαι τὴν τῶν Ἀθηναίων φυλακήν. ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἐρασινίδης Κορίνθιος· καὶ ξυνετείχισαν τὸ λοιπὸν τοῖς Συρακουσίοις, μέχρι τοῦ ἐγκαρσίου τείχους. καὶ ὁ

ſpatioſo collocaverat, ubi utrarumque munitionum opera deſinebant. Hic autem equitatus in ipſo proelio impreſſione facta in ſiniſtrum Athenienſium cornu, quod ipſi erat oppoſitum, id in fugam vertit. Et propterea reliquus etiam illorum exercitus, a Syracuſanis victus, in ſuas munitiones praeceps eſt compulſus. Nocte autem inſequenti murum prope munitionem Athenienſium ocius aedificarunt, ac ultra eam perduxerunt, ita ut neque ipſi ab illis amplius impediri poſſent, ne murum abſolverent, & vel omnem in poſterum ſui circumvallandi facultatem, quamvis vincerent, illis eripperent.

VII. Poſtea vero Corinthiorum & Ambraciotarum & Leucadiorum naves, quae reliquae erant, numero duodecim, clam Athenienſium cuſtodia navigarunt, & ad urbem appulerunt. Illis autem praeerat Eraſinides Corinthius. Et in reliqua muri parte aedificanda, atque uſque ad alte-

Γύλιππος ἐς τὴν ἄλλην Σικελίαν ἐπὶ στρατιάν τε ᾤχετο, καὶ ναυτικὴν καὶ πεζικὴν ξυλλέξων, καὶ τῶν πόλεων ἅμα προσαξόμενος εἴτις ἢ μὴ πρόθυμος ἦν, ἢ παντάπασιν ἔτι ἀφειστήκει τοῦ πολέμου. πρέσβεις τε ἄλλοι τῶν Συρακουσίων καὶ Κορινθίων ἐς Λακεδαίμονα καὶ Κόρινθον ἀπεστάλησαν, ὅπως στρατιὰ ἔτι περαιωθῇ, τρόπῳ ᾧ ἂν ἐν ὁλκάσιν, ἢ πλοίοις, ἢ ἄλλως ὅπως ἂν προχωρῇ, ὡς καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐπιμεταπεμπομένων. οἵτε Συρακούσιοι ναυτικὸν ἐπλήρουν, καὶ ἀνεπειρῶντο, ὡς καὶ τούτῳ ἐπιχειρήσοντες, καὶ ἐς τἆλλα πολὺ ἐπέῤῥωντο.

η΄. Ὁ δὲ Νικίας, αἰσθόμενος τοῦτο, καὶ ὁρῶν καθ' ἡμέραν ἐπιδιδοῦσαν τήν τε τῶν πολεμίων ἰσχὺν καὶ τὴν σφετέραν ἀπορίαν, ἔπεμπε καὶ αὐτὸς ἐς τὰς Ἀθήνας ἀγγέλλοντας, πολλάκις μὲν καὶ ἄλλοτε καθ' ἕκαστα

rum tranſverſum murum Syracuſanos adiuverunt. Gylippus autem ceteram Siciliam obivit, ut navales pedeſtresſque copias colligeret, ſimul etiam, ut civitates ad ſocietatem ſecum ineundam ſollicitaret, ſi qua aut propenſa non erat, aut a bello prorſus adhuc abſtinebat. Alii quoque Syracuſanorum & Corinthiorum legati Lacedaemonem & Corinthum miſſi fuerunt, ut novus exercitus traiiceretur, quocunque modo, ſive navibus onerariis, ſive navigiis, ſive quacunque alia ratione res commode ſuccedere poſſe videretur, quod & Athenienſes alias etiam copias arceſſerent. Et Syracuſani claſſem inſtruebant, & huius quoque rei periculum faciebant, quod hanc quoque rem aggredi ſtatuiſſent, & in ceteras res totis viribus incumbebant.

VIII. Nicias vero, cum hoc intellexiſſet, & hoſtium quidem potentiam, ſuam vero rerum omnium penuriam in dies creſcere videret, nuntios & ipſe Athenas miſit, ſae-

τῶν γιγνομένων, μάλιστα δὲ καὶ τότε, νομίζων ἐν τοῖς δεινοῖς τε εἶναι, καὶ ἢν μὴ ὡστάχιστα ἢ σφᾶς μεταπέμψωσιν, ἢ ἄλλους μὴ ὀλίγους ἀποστέλλωσιν, οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν. Φοβούμενος δὲ μὴ οἱ πεμπόμενοι, ἢ κατὰ τὴν τοῦ λέγειν ἀδυνασίαν, ἢ καὶ γνώμης ἐλλιπεῖς γιγνόμενοι, ἢ τῷ ὄχλῳ πρὸς χάριν τὶ λέγοντες, οὐ τὰ ὄντα ἀπαγγείλωσιν, ἔγραψεν ἐπιστολήν· νομίζων οὕτως ἂν μάλιστα τὴν αὐτοῦ γνώμην, μηδὲν ἐν τῷ ἀγγέλῳ ἀφανισθεῖσαν, μαθόντας τοὺς Ἀθηναίους, βουλεύσασθαι περὶ τῆς ἀληθείας. καὶ οἱ μὲν ᾤχοντο φέροντες οὓς ἀπέστειλε τὰ γράμματα, καὶ ὅσα ἔδει αὐτοὺς εἰπεῖν. ὁ δὲ, τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον διὰ φυλακῆς ἤδη ἔχων, ἑκουσίων κινδύνων ἐπεμελεῖτο.

pe quidem & alias, de ſingulis rebus, quae gerebantur: ſed tunc vel maxime, quod res ſuas in maximum diſcrimen adductas eſſe, & niſi primo quoque tempore Athenienſes aut ſe revocarent, aut alios non paucos mitterent, nullam ſalutis ſpem ſupereſſe duceret. Veritus autem, ne nuntii, qui mittebantur, vel propter facundiae vel propter conſilii inopiam, vel etiam aliquid ad populi voluntatem dicentes, vera non renuntiarent, epiſtolam ſcripſit: exiſtimans fore, ut hoc modo potiſſimum ſuam ſententiam ab ipſo nuntio minime ſuppreſſam Athenienſes cognoſcerent, & de rebus veris deliberarent. Atque illi quidem, quos miſit, cum literis, quas ferebant, & cum mandatis, quae acceperant, quae ipſos exponere oportebat, abierunt. Nicias vero res caſtrenſes iam cuſtodiens, voluntariorum periculorum curam gerebat, eaque tantum, quae non ultro provocaverat, diſcrimina ſubibat.

θ'. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει τελευτῶντι, καὶ Εὐετίων στρατηγὸς Ἀθηναίων, μετὰ Περδίκκου στρατεύσας ἐπ' Ἀμφίπολιν Θρᾳξὶ πολλοῖς, τὴν μὲν πόλιν οὐχ εἷλεν· ἐς δὲ τὸν Στρυμόνα περικομίσας τριήρεις, ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἐπολιόρκει, ὁρμώμενος ἐξ Ἱμεραίου. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα τοῦτο.

ι'. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἥκοντες ἐς τὰς Ἀθήνας οἱ παρὰ τοῦ Νικίου, ὅσα τε ἀπὸ γλώσσης εἴρητο αὐτοῖς εἶπον, καὶ εἴτις τι ἠρώτα ἀπεκρίνοντο· καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀπέδοσαν. ὁ δὲ γραμματεὺς τῆς πόλεως, παρελθὼν ἀνέγνω τοῖς Ἀθηναίοις, δηλοῦσαν τοιάδε.

ια'. Τὰ μὲν πρότερον πραχθέντα, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐν ἄλλαις πολλαῖς ἐπιστολαῖς ἴστε· νῦν δὲ καιρὸς οὐχ ἧττον μαθόντας ὑμᾶς ἐν ᾧ ἐσμὲν βουλεύσασθαι. κρατη-

IX. Eadem autem aestate iam extrema, Euetion etiam Atheniensium dux, cum Perdicca multisque Thracibus Amphipoli bellum inferens, urbem quidem non expugnavit; sed, triremibus in Strymonem circumductis, ab ipso fluvio urbem obsidebat, ex Imeraeo, ubi belli sedem posuerat, proficiscens. Atque haec aestas excessit.

X. Hieme autem ineunte, qui a Nicia missi fuerant, Athenas pervenerunt, & omnia mandata, quae ab illo acceperant, exposuerunt, & si quis aliquid percontabatur, respondebant: epistolamque reddiderunt. Civitatis autem scriba in medium progressus eam Atheniensibus recitavit, cuius haec erant verba.

XI. *Res quidem ante gestas, Athenienses, ex multis aliis meis epistolis cognovistis. Iam vero tempus postulat longe magis, quam ante, ut in quo statu sint res nostrae cognoscatis, & pro*

πάντων γὰρ ἡμῶν μάχαις ταῖς πλείοσι Συρακουσίους, ἐφ' οὓς ἐπέμφθημεν, καὶ τὰ τείχη οἰκοδομησαμένων, ἐν οἷσπερ νῦν ἐσμὲν, ἦλθε Γύλιππος Λακεδαιμόνιος, στρατιὰν ἔχων ἐκ Πελοποννήσου καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Σικελίᾳ πόλεων ἔστιν ὧν. καὶ μάχῃ τῇ μὲν πρώτῃ νικᾶται ὑφ' ἡμῶν, τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἱππεῦσί τε πολλοῖς καὶ ἀκοντισταῖς βιασθέντες, ἀνεχωρήσαμεν ἐς τὰ τείχη. νῦν οὖν ἡμεῖς μὲν παυσάμενοι τοῦ περιτειχισμοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων, ἡσυχάζομεν. οὐδὲ γὰρ ξυμπάσῃ τῇ στρατιᾷ δυναίμεθ' ἂν χρήσασθαι; ἀπαναλωκυίας τῆς φυλακῆς τῶν τειχῶν μέρος τι τοῦ ὁπλιτικοῦ. οἱ δὲ παρῳκοδομήκασιν ἡμῖν τεῖχος ἁπλοῦν, ὥστε μὴ εἶναι ἔτι περιτειχίσαι αὐτοὺς, ἢν μή τις τὸ παρατείχισμα τοῦτο πολλῇ στρατιᾷ ἐπελθὼν ἕλῃ. ξυμβέβηκέ τε, πολιορκεῖν δοκοῦντας ἡμᾶς ἄλλους, αὐτοὺς μᾶλλον ὅσα γε κατὰ γῆν

eo, ac opus est, deliberetis. Cum enim Syracusanos, adversus quos missi fuimus, maiore proeliorum parte superassemus, & munitiones exstruxissemus, in quibus nunc sumus, venit Gylippus Lacedaemonius cum exercitu, quem ex Peloponneso duxit, & ex quibusdam Siciliae civitatibus. Et primo quidem proelio a nobis superatus est: postridie vero, ab equitum velitumque multitudine per vim coacti, in munitiones nos recepimus. Nunc igitur nos propter adversariorum multitudinem, omissa urbis circumvallatione, quiescimus. Nec enim omnibus nostris copiis uti possumus, quod munitionum custodia magnam gravis armaturae partem absumat. Hostes vero murum simplicem iuxta nostrum excitaverunt, ita ut eos amplius circumvallare nequeamus, nisi quis hanc munitionem nostris vicinam cum magnis copiis adortus expugnet. Contigit etiam, ut nos, qui alios obsidere videbamur, ipsi potius,

τοῦτο πάσχειν. οὐδὲ γὰρ τῆς χώρας ἐπὶ πολὺ διὰ τοὺς ἱππέας ἐξερχόμεθα.

ιβ'. Πεπόμφασι δὲ καὶ ἐς Πελοπόννησον πρέσβεις ἐπ' ἄλλην στρατιάν. καὶ ἐς τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις Γύλιππος οἴχεται, τὰς μὲν καὶ πείσων ξυμπολεμεῖν, ὅσαι νῦν ἡσυχάζουσιν, ἀπὸ δὲ τῶν ἔτι καὶ στρατιὰν πεζὴν καὶ ναυτικοῦ παρασκευήν, ἢν δύνηται, ἄξων. διανοοῦνται γὰρ (ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι) τῷ τε πεζῷ ἅμα τῶν τειχῶν ἡμῶν πειρᾶν, καὶ ταῖς ναυσὶ κατὰ θάλασσαν. καὶ δεινὸν μηδενὶ ὑμῶν δόξῃ εἶναι ὅτι καὶ κατὰ θάλασσαν. τὸ γὰρ ναυτικὸν ἡμῶν (ὅπερ κἀκεῖνοι πυνθάνονται) τὸ μὲν πρῶτον ἤκμαζε, καὶ τῶν νεῶν τῇ ξηρότητι, καὶ τῶν πληρωμάτων τῇ σωτηρίᾳ· νῦν δὲ αἵ τε νῆες διάβροχοι, τοσοῦτον χρόνον ἤδη θαλασσεύουσαι, καὶ τὰ πληρώματα ἔφθαρται· τὰς μὲν γὰρ ναῦς οὐκ ἔστιν ἀνελκύσαντας

saltem quod ad terram attinet, hoc patiamur. Nec enim propter hostium equitatum procul per regionem progredimur.

XII. *Praeterea legatos in Peloponnesum miserunt ad alias copias arcessendas. Et Gylippus ad urbes Siciliae proficiscitur, ut earum alias quidem ad belli societatem pelliciat, quotquot nunc quiescunt; ex aliis vero praeterea pedestres navalesque copias, si possit, adducat. Nam (ut ego audio) peditatu a terra, pariter & classe a mari nostras munitiones tentare statuerunt. Neque cuiquam vestrûm hoc arduum esse videatur, quod etiam a mari nos aggredi statuerint. Nam nostra classis (quod & illi cognitum habent) initio quidem & navium siccitate, & hominum, qui in illis erant, incolumitate florebat. Iam vero & naves, quod tamdiu iam sub dio & in mari manserint, sunt putrefactae, & viri, qui eas explebant, sunt absumti. Naves enim nobis subducere non licet, ut recreemus; quod hostium naves, quae nostris*

διαψύξαι, διὰ τὸ ἀντιπάλους καὶ τῷ πλήθει, καὶ ἐπιπλείους τὰς τῶν πολεμίων οὔσας, ἀεὶ προσδοκίαν παρέχειν ὡς ἐπιπλεύσονται. Φανεραὶ δέ εἰσιν ἀποπειρώμεναι· καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις ἐπ᾽ ἐκείνοις, καὶ ἀποξηρᾶναι τὰς σφετέρας μᾶλλον ἐξουσία· οὐ γὰρ ἐφορμοῦσιν ἀλλήλοις.

ιγ΄. Ἡμῖν δ᾽ ἐκ πολλῆς ἂν περιουσίας νεῶν μόλις τοῦτο ὑπῆρχε, καὶ μὴ ἀναγκαζομένοις ὥσπερ νῦν πάσαις φυλάσσειν. εἰ γὰρ ἀφαιρήσομέν τι καὶ βραχὺ τῆς τηρήσεως, τὰ ἐπιτήδεια οὐχ ἕξομεν, παρὰ τὴν ἐκείνων πόλιν χαλεπῶς καὶ νῦν ἐσκομιζόμενοι. τὰ δὲ πληρώματα διὰ τόδε ἐφθάρη τε ἡμῖν, καὶ ἔτι νῦν φθείρεται, τῶν ναυτῶν τῶν μὲν, διὰ φρυγανισμὸν, καὶ ἁρπαγὴν μακρὰν, καὶ ὑδρείαν, ὑπὸ τῶν ἱππέων ἀπολλυμένων· οἱ δὲ θεραπεύοντες, ἐπειδὴ ἐς ἀντίπαλα καθεστήκαμεν,

sunt numero pares, atque adeo plures, perpetuo suspicionem nobis afferant, quod iamiam nos sint invasurae. Non dubium autem, illos huius rei periculum facturos esse. Et hostis invadendi facultas penes illos est, & suas naves commodius exsiccare possunt. Nec enim stationes adversus alios habent.

XIII. *Nobis vero, quamvis magno navium numero abundaremus, vix tamen hoc facere liceret, ne dum, ut nunc, excubias cum tota classe agere coactis. Nam si vel modicam custodiae partem detrahamus, nullos commeatus habebimus, quos nunc quoque iuxta illorum urbem praetervecti aegre in castra importamus. Homines vero nautici hac de causa & ante cum nostra iactura perierunt, & nunc etiam pereunt; quod nautae quidem, quia procul a castris lignari, praedari, & aquari coguntur, ab hostium equitatu excepti caedantur: servitia vero, quia castra castris opposita habemus, transfugiant. Peregrinorum quoque illi quidem,*

αὐτομολοῦσι. καὶ οἱ ξένοι, οἱ μὲν ἀναγκαστοὶ ἐσβάντες, εὐθὺς κατὰ τὰς πόλεις ἀποχωροῦσιν. οἱ δὲ ὑπὸ μεγάλου μισθοῦ τοπρῶτον ἐπαρθέντες, καὶ οἰόμενοι χρηματιεῖσθαι μᾶλλον, ἢ μαχεῖσθαι, ἐπειδὴ παρὰ γνώμην ναυτικόν τε δὴ καὶ τἄλλα ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνθεστῶτα ὁρῶσιν, οἱ μὲν ἐπ' αὐτομολίας προφάσει ἀπέρχονται, οἱ δὲ, ὡς ἕκαστοι δύνανται· (πολλὴ δ' ἡ Σικελία) εἰσὶ δ' οἳ καὶ αὐτοῦ ἐμπορευόμενοι, ἀνδράποδα Ὑκκαρικὰ ἀντεμβιβάσαι ὑπὲρ σφῶν πείσαντες τοὺς τριηράρχους, τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ναυτικοῦ ἀφῄρηνται.

ιδ'. Ἐπισταμένοις δ' ὑμῖν γράφω ὅτι βραχεῖα ἀκμὴ πληρώματος, καὶ ὀλίγοι τῶν ναυτῶν οἱ ἐξορμῶντές τε ναῦν, καὶ ξυνέχοντες τὴν εἰρεσίαν. τούτων δὲ πάντων ἀπορώτατον, τό, τε μὴ οἷόν τε εἶναι ταῦτα ἐμοὶ κωλῦσαι τῷ στρατηγῷ, (χαλεπαὶ γὰρ αἱ ὑμέτεραι φύσεις ἄρξαι)

qui coacti naves conscenderunt, in urbes cont[illegible]o dilabuntur. Illi vero, qui mercedis magnitudine primum allecti venerant, & qui, se quaestum potius facturos, quam pugnaturos, arbitrabantur, ubi praeter opinionem viderunt & hostium classem, & ceteras res iam nobis oppositas, partim quidem occasionem nacti ad hostes transfugiunt, partim vero, prout singulis facultas offertur, abeunt: (Sicilia autem est ampla) quidam etiam hic Hyccarica mancipia mercati, trierarchis persuaserunt, ut illa pro se in naves imponerent, atque hoc modo exactam rei nauticae disciplinam sustulerunt.

XIV. *Vobis autem, qui hoc probe nostis, scribo, non diuturnum esse classiariae multitudinis vigorem, paucosque nautas reperiri, qui & navem agere & remigium moderari norint. Sed horum omnium incommodorum hoc est maximum, tum quod ego imperator haec mala prohibere non possim, (nam vestra ingenia, Athenienses, non facile reguntur) tum etiam quod non*

καὶ ὅτι οὐδ' ὁπόθεν ἐπιπληρωσόμεθα τὰς ναῦς ἔχομεν (ὃ τοῖς πολεμίοις πολλαχόθεν ὑπάρχει) ἀλλ' ἀνάγκη ἀφ' ὧν ἔχοντες ἤλθομεν, τά τε ὄντα καὶ ἀπαναλισκόμενα γίγνεσθαι. αἱ γὰρ νῦν οὖσαι πόλεις ξύμμαχοι, ἀδύνατοι, Νάξος καὶ Κατάνη. εἰ δὲ προσγενήσεται ἓν ἔτι τοῖς πολεμίοις, ὥστε τὰ τρέφοντα ἡμᾶς χωρία τῆς Ἰταλίας, ὁρῶντα ἐν ᾧ τε ἐσμὲν, καὶ ὑμῶν μὴ ἐπιβοηθούντων, πρὸς ἐκείνους χωρῆσαι, διαπολεμήσεται αὐτοῖς ἀμαχεὶ ἐκπολιορκηθέντων ἡμῶν ὁ πόλεμος. τούτων ἐγὼ ἡδίω μὲν ἂν εἶχον ὑμῖν ἕτερα ἐπιστέλλειν, οὐ μέντοι χρησιμώτερά γε, εἰ δεῖ σαφῶς ὑμᾶς εἰδότας τὰ ἐνθάδε βουλεύσασθαι. καὶ ἅμα, τὰς φύσεις ἐπιστάμενος ὑμῶν, βουλομένων μὲν τὰ ἥδιστα ἀκούειν, αἰτιωμένων δὲ ὕστερον ἤν τι ὑμῖν ἀπ' αὐτῶν μὴ ὅμοιον

habeamus, unde navium supplementum parare possimus, (id quod hosti multis ex locis facere licet) sed necesse sit supplementum illinc parari, unde, quando huc venimus, & ea, quae nunc supersunt, & ea, quae iam absumta sunt, accepimus. Civitates enim, quae nunc nobis sunt sociae, Naxus & Catana, copias nobis suppeditare nequeunt. Quod si hoc unum praeterea hostibus accesserit, ut Italiae oppida, quae nos alunt, cognito rerum statu, in quo sumus, vobisque nullum auxilium ad nos mittentibus, se illis adiungant; profecto, nobis sine proelio expugnatis, bellum ab ipsis conficietur. His autem ego iucundiora quidem vobis scribere potuissem, sed tamen non utiliora; quia necesse est, vos manifeste cognoscere rerum istarum statum, ut de his consultetis. simul etiam (quia vestra ingenia probe nota habeam, quod iucundissima quidem audire vultis, postea vero conquerimini, si quid ex his, quae audieritis, vobis non contigerit

ἐκβῇ· ἀσφαλέστερον ἡγησάμην τὸ ἀληθὲς δηλῶσαι.

ιέ. Καὶ νῦν ὡς ἐφ' ἃ μὲν ἤλθομεν τοπρῶτον, καὶ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ἡγεμόνων ὑμῖν μὴ μεμπτῶν γεγενημένων, οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε. ἐπειδὴ δὲ ἡ Σικελία τε ἅπασα ξυνίσταται, καὶ ἐκ Πελοποννήσου ἄλλη στρατιὰ προσδόκιμος αὐτοῖς, βουλεύεσθε ἤδη ὡς τῶν γ' ἐνθάδε μηδὲ τοῖς παροῦσιν αὐταρκούντων, ἀλλ' ἢ τούτους μεταπέμπειν δέον, ἢ ἄλλην στρατιὰν μὴ ἐλάττω ἐπιπέμπειν, καὶ πεζὴν καὶ ναυτικὴν, καὶ χρήματα μὴ ὀλίγα· ἐμοὶ δὲ διάδοχόν τινα, ὡς ἀδύνατός εἰμι διὰ νόσον νεφρῖτιν παραμένειν. ἀξιῶ δ' ὑμῶν ξυγγνώμης τυγχάνειν. καὶ γὰρ ὅτ' ἐῤῥώμην, πολλὰ ἐν ἡγεμονίαις ὑμᾶς εὖ ἐποίησα. ὅ, τι δὲ μέλλετε, ἅμα τῷ ἦρι εὐθὺς καὶ μὴ ἐς ἀναβολὰς πράττετε· ὡς τῶν πολεμίων τὰ μὲν ἐν Σικελίᾳ δι' ὀλίγου πορῖουμένων, τὰ δ' ἐκ Πελοποννήσου,

perinde ac optabatis) tutius esse duxi declarare, quod verum est.

XV. *Iam vero hoc quidem persuasum habeatis, & milites & duces se ita gessisse adversus eos, adversus quos primum venimus, ut a vobis reprehendi nequeant. Verum quia nunc & universa Sicilia contra nos conspirat, & alius exercitus ex Peloponneso ab ipsis exspectatur, decernatis iam, aut eos, qui hic sunt, revocandos esse, quod ne adversus quidem praesentes hostes satis virium habeant, aut alium & pedestrem & navalem exercitum hoc non minorem huc praeterea mittendum, pecuniam etiam non paucam: mihi vero successorem aliquem, quia ex renibus laborans in imperio permanere nequeo. Dignus autem sum, qui veniam a vobis impetrem. Etenim cum recte valerem, obeundis imperatoris muneribus saepe de vobis bene sum meritus. Quidquid autem facturi estis, id ineunte statim vere, nec ulla procrastinatione utentes faciatis: quia hostes brevi res quidem Siculas comparabunt, quae*

σχολαίτερον μὲν, ὅμως δ' ἢν μὴ προσέχητε τὴν γνώμην, τὰ μὲν, λήσουσιν ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ πρότερον, τὰ δὲ, φθήσονται.

ιϛ'. Ἡ μὲν τοῦ Νικίου ἐπιστολὴ τοσαῦτα ἐδήλου· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ἀκούσαντες αὐτῆς, τὸν μὲν Νικίαν οὐ παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' αὐτῷ, ἕως ἂν ἕτεροι [αἱρεθέντες] ξυνάρχοντες ἀφίκωνται, τῶν αὐτοῦ ἐκεῖ δύο προσείλοντο, Μένανδρον καὶ Εὐθύδημον· ὅπως μὴ μόνος ἐν ἀσθενείᾳ ταλαιπωροίη. στρατιὰν δὲ ἄλλην ἐψηφίσαντο πέμπειν καὶ ναυτικὴν καὶ πεζικὴν, Ἀθηναίων τε ἐκ καταλόγου, καὶ τῶν ξυμμάχων. καὶ ξυνάρχοντας αὐτῷ εἵλοντο Δημοσθένην τε τὸν Ἀλκισθένους καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους· καὶ τὸν μὲν Εὐρυμέδοντα εὐθὺς περὶ ἡλίου τροπὰς τὰς χειμερινὰς ἀποπέμπουσιν ἐς τὴν Σικελίαν, μετὰ δέκα νεῶν, ἄγοντα εἴκοσι τάλαντα

Fine Decembris.

vero ex Peloponneso tardius quidem; sed tamen nisi animum ad eas advertatis, partim quidem (ut & ante) vos latebunt, partim vero vos praevertent.

XVI. Haec igitur sunt, quae Niciae epistola declaravit. Athenienses vero, his auditis, ipsi quidem imperium non abrogarunt: sed, donec alii collegae delecti ad eum pervenirent, duos eorum, Menandrum & Euthydemum, qui illic cum ipso erant, delectos ipsi adiunxerunt, ne solus infirma valetudine vexaretur. Alium etiam exercitum censuere mittendum, & nauticarum & pedestrium copiarum, tam ex Atheniensium legionariis militibus, quam ex sociis. Et Demosthenem Alcisthenis, Eurymedontem Theuclis filium, collegas delectos ipsi miserunt. Atque Eurymedontem quidem statim circa solstitium hibernum in Siciliam miserunt cum decem navibus, & cum viginti argenti ta-

ἀργυρίου, καὶ ἅμα ἀγγελοῦντα τοῖς ἐκεῖ ὅτι ἥξει βοήθεια, καὶ ἐπιμέλεια αὐτῶν ἔσται.

ιζʹ. Ὁ δὲ Δημοσθένης, ὑπομένων παρεσκευάζετο τὸν ἔκπλουν, ὡς ἅμα τῷ ἦρι ποιησόμενος· στρατιάν τε ἐπαγγέλλων ἐς τοὺς ξυμμάχους, καὶ χρήματα αὐτόθεν καὶ ναῦς καὶ ὁπλίτας ἑτοιμάζων. πέμπουσι δὲ καὶ περὶ τὴν Πελοπόννησον οἱ Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναῦς, ὅπως φυλάσσοιεν μηδένα ἀπὸ Κορίνθου καὶ τῆς Πελοποννήσου ἐς τὴν Σικελίαν περαιοῦσθαι. οἱ γὰρ Κορίνθιοι, ὡς οἵ τε πρέσβεις αὐτοῖς ἧκον, καὶ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ βελτίω ἤγγελλον, νομίσαντες οὐκ ἄκαιρον καὶ τὴν προτέραν πέμψιν τῶν νεῶν ποιήσασθαι, πολλῷ μᾶλλον ἐπέῤῥωντο, καὶ ἐν ὁλκάσι παρεσκευάζοντο, αὐτοί τε ἀποστελοῦντες ὁπλίτας ἐν τῇ Σικελίᾳ, καὶ ἐκ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου οἱ

Bell. Pelop. an. 18. Olymp. 91. 3. U. C. Varr. 341. Inter Ian. 1. & Mart. 18.

lentis, quae secum ferebat; simul etiam, ut illis, qui illic erant, auxilium venturum, ipsosque civitati curae futuros, nuntiaret.

XVII. Demosthenes vero ad adornandam profectionem remansit, ut primo statim vere discederet; & ad indicendum sociis delectum, & ad comparandas illinc pecunias, naves, & gravis armaturae milites. Praeterea Athenienses mittunt circa Peloponnesum viginti naves, ut observarent, ne quis e Corintho & ex Peloponneso traiiceret in Siciliam. Nam Corinthii, postquam legati ad ipsos venerunt, & res in Sicilia meliore conditione esse nuntiaverunt, existimantes, & priorem classem non intempestive a se missam fuisse, multo magis animo confirmati sunt, & cum ipsi ad gravis armaturae milites in onerariis navibus in Siciliam mittendos sese accingebant, tum etiam Lacedaemonii ad copias eodem modo ex cetera Peloponneso

Λακεδαιμόνιοι τῷ αὐτῷ τρόπῳ πέμψοντες. ναῦς τε οἱ Κορίνθιοι πέντε καὶ εἴκοσιν ἐπλήρουν, ὅπως ναυμαχίας τε ἀποπειράσωσι πρὸς τὴν ἐν τῇ Ναυπάκτῳ Φυλακὴν, καὶ τὰς ὁλκάδας αὐτῶν ἧσσον οἱ ἐν τῇ Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι κωλύοιεν ἀπαίρειν, πρὸς τὴν σφετέραν ἀντίταξιν τῶν τριηρῶν τὴν Φυλακὴν ποιούμενοι.

ιη΄. Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὥσπερ τε προεδέδοκτο αὐτοῖς, καὶ τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν Κορινθίων ἐναγόντων, ἐπειδὴ ἐπυνθάνοντο τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν ἐς τὴν Σικελίαν, ὅπως δὴ ἐσβολῆς γενομένης διακωλυθῇ. καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης προσκείμενος, ἐδίδασκε τὴν Δεκέλειαν τειχίζειν, καὶ μὴ ἀνιέναι τὸν πόλεμον. μάλιστα δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐγεγένητό τις ῥώμη, διότι τοὺς Ἀθηναίους ἐνόμιζον διπλοῦν τὸν πόλεμον ἔχοντας, πρός τε σφᾶς καὶ Σικε-

mittendas ſeſe praeparabant. Et Corinthii viginti quinque naves inſtruxerunt, ut pugnam navalem experirentur adverſus ſpeculatorias illas, quae ſtabant ad Naupactum; utque Athenienſes, qui Naupacti erant, onerariarum ipſorum navium profectionem minus impedirent, utpote ſuarum navium praeſidio adverſus illorum triremes, quae ſe opponebant, ſe ipſos tuentes.

XVIII. Lacedaemonii vero (prout etiam ante ſecum ipſi conſtituerant) expeditionem in Atticam apparabant, inſtigantibus Syracuſanis atque Corinthiis, poſtquam audierunt, auxilium ab Athenienſibus in Siciliam mitti, ut irruptione facta impediretur. Quin etiam Alcibiades inſtans, illos docebat, Deceleam muniendam eſſe, nec bellum remittendum. Praecipue vero quoddam animi robur Lacedaemoniis acceſſit, quod exiſtimarent, Athenienſes, qui du-

λιώτας, εὐκαθαιρετωτέρους ἔσεσθαι· καὶ ὅτι τὰς σπονδὰς προτέρους λελυκέναι ἡγοῦντο αὐτούς. ἐν γὰρ τῷ προτέρῳ πολέμῳ σφέτερον τὸ παρανόμημα μᾶλλον γενέσθαι, ὅτι ἐς Πλάταιαν ἦλθον Θηβαῖοι ἐν σπονδαῖς. καὶ εἰρημένον ἐν ταῖς πρότερον ξυνθήκαις, ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν, ἢν δίκας θέλωσι διδόναι, αὐτοὶ οὐχ ὑπήκουον ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Ἀθηναίων· καὶ διὰ τοῦτο δυστυχεῖν τε εἰκότως ἐνόμιζον, καὶ ἐνεθυμοῦντο τήν τε περὶ Πύλον ξυμφορὰν, καὶ εἴτις ἄλλη αὐτοῖς γένοιτο. ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ταῖς τριάκοντα ναυσὶν ὁρμώμενοι, Ἐπιδαύρου τὶ καὶ Πρασιῶν καὶ ἄλλα ἐδῄωσαν, καὶ ἐκ Πύλου ἅμα ἐλῃστεύοντο· καὶ ὁσάκις περί του διαφοραὶ γένοιντο τῶν κατὰ τὰς σπονδὰς ἀμφισβητουμένων, ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Λακεδαιμονίων, οὐκ ἤθελον ἐπιτρέπειν·

plex bellum gerebant, contra se & Sicilienses, a se facilius debellatum iri: praeterea quod ipsos priores foedera fregisse ducerent. Nam in superiore bello a se potius peccatum fuisse, quod Thebani foederum tempore Plataeam invasissent. Et, cum in prioribus pactionibus cautum fuisset, ne arma inferrentur illis, qui iniuriam alteris fecissent, si iudicium subire vellent, ipsi ad iudicium ab Atheniensibus provocati, venire noluissent. Et propterea se merito adversa fortuna usos existimabant; & cum illam cladem, quam ad Pylum acceperant, tum etiam aliam, si qua alia ipsis contigerat, animo volutantes religioni vertebant. At postquam Athenienses cum triginta navibus ex Attica profecti, agri Epidaurii partem, & Prasiarum, & alia loca vastarunt, simul etiam & Pylo prodeuntes latrocinia exercebant, &, quoties orta esset controversia de aliqua conditionum, quae in foederibus erant dubiae, ad

τότε δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι νομίσαντες τὸ παρανόμημα ὅπερ καὶ σφίσι πρότερον ἡμάρτητο, αὖθις ἐς τοὺς Ἀθηναίους τὸ αὐτὸ περιεστάναι, πρόθυμοι ἦσαν ἐς τὸν πόλεμον. καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ σίδηρόν τε περιήγγελλον κατὰ τοὺς ξυμμάχους, καὶ τὰ ἄλλα ἐργαλεῖα ἡτοίμαζον ἐς τὸν ἐπιτειχισμόν. καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ ἅμα ὡς ἀποπέμψοντες ἐν ταῖς ὁλκάσιν ἐπικουρίαν, αὐτοί τε ἐπόριζον καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους προσηνάγκαζον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα· καὶ ὄγδοον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Bell. Pelop. an. 19. Olymp. 91. 3/4. U. C. Varr. 34. 1/2. a Mart. 18.

ιθ. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου ἦρος εὐθὺς ἀρχομένου, πρωϊαίτατα δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσέβαλον. ἡγεῖτο δὲ Ἆγις ὁ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ πρῶτον μὲν τῆς χώρας

iudicium a Lacedaemoniis provocati, rem controversam iudicio permittere nolebant: tunc vero Lacedaemonii, existimantes, suum illud peccatum, quod prius commiserant, idem in Athenienses iam recidisse, ad bellum animis erant propensis. Atque nuntiis ad socios hac hieme circummissis ferrum ipsis imperarunt, & cetera instrumenta ad murorum exstructionem praepararunt. Simul autem & ipsi parabant, & ceteros Peloponnesios ad idem faciendum adigebant, ut illis, qui erant in Sicilia, auxilium in onerariis navibus mitterent. Atque haec hiems exiit, & huius belli, quod Thucydides conscripsit, duodevicesimus annus excessit.

XIX. Veris autem insequentis initio statim, Lacedaemonii sociique irruptionem in Atticam maturrime fecerunt. Illos vero ducebat Agis Archidami filius, Lacedaemoniorum rex. Ac primum quidem agri planitiem circumiacen-

τὰ περὶ τὸ πεδίον ἐδῄωσαν, ἔπειτα Δεκέλειαν ἐτείχιζον, κατὰ πόλεις διελόμενοι τὸ ἔργον. ἀπέχει δὲ ἡ Δεκέλεια σταδίους μάλιστα τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως εἴκοσι καὶ ἑκατόν· παραπλήσιον δὲ οὐ πολλῷ πλέον καὶ ἀπὸ τῆς Βοιωτίας. ἐπὶ δὲ τῷ πεδίῳ καὶ τῆς χώρας τοῖς κρατίστοις ἐς τὸ κακουργεῖν ᾠκοδομεῖτο τὸ τεῖχος, ἐπιφανὲς μέχρι τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως. καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐτείχιζον, οἱ δ' ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ἀπέστελλον περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ταῖς ὁλκάσι τοὺς ὁπλίτας ἐς τὴν Σικελίαν. Λακεδαιμόνιοι μὲν, τῶν τε Εἱλώτων ἐπιλεξάμενοι τοὺς βελτίστους, καὶ τῶν Νεοδαμωδῶν ξυναμφοτέρων ἑξακοσίους ὁπλίτας, καὶ Ἔκκριτον Σπαρτιάτην ἄρχοντα· Βοιωτοὶ δὲ, τριακοσίους ὁπλίτας, ὧν ἦρχον Ξένων τε καὶ Νίκων, Θηβαῖοι,

tem vastarunt, deinde vero Deceleam munire coeperunt, id opus inter civitates partiti. Abest autem Decelea ab Athenis circiter centum ac viginti stadiis; tantundem etiam, nec multo plus a Boeotia. Haec autem munitio, Athenas usque conspicua, in planitie, & illius regionis opportunissimis ad maleficia exercenda locis exstruebatur. Atque Peloponnesii quidem, ac socii, qui in Attica erant, hanc munitionem exstruebant. Qui vero in Peloponneso erant, gravis armaturae milites, onerariis navibus vectos, in Siciliam sub id tempus miserunt. Atque Lacedaemonii quidem praestantissimos quosque servorum ac libertorum in civitatem nuper adscriptorum, ex utrisque promiscue sexcentos gravis armaturae milites, delegerunt; & Eccritum, ducem Spartanum, illuc miserunt. Boeoti vero, trecentos gravis armaturae milites, quibus praeerant Xenon & Ni-

καὶ Ἡγήσανδρος Θεσπιεύς. οὗτοι μὲν οὖν ἐν τοῖς πρώτοις ὁρμήσαντες ἀπὸ τοῦ Ταινάρου τῆς Λακωνικῆς, ἐς τὸ πέλαγος ἀφῆκαν. μετὰ δὲ τούτους Κορίνθιοι οὐ πολλῷ ὕστερον πεντακοσίους ὁπλίτας, τοὺς μὲν, ἐξ αὐτῆς Κορίνθου, τοὺς δὲ, προσμισθωσάμενοι Ἀρκάδων, καὶ ἄρχοντα Ἀλέξαρχον Κορίνθιον προστάξαντες, ἀπέπεμψαν. ἀπέστειλαν δὲ καὶ Σικυώνιοι διακοσίους ὁπλίτας ὁμοῦ τοῖς Κορινθίοις, ὧν ἦρχε Σαργεὺς Σικυώνιος. αἱ δὲ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν Κορινθίων αἱ τοῦ χειμῶνος πληρωθεῖσαι ἀνθώρμουν ταῖς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ εἴκοσιν Ἀττικαῖς, ἕωσπερ αὐτοῖς οἱ ὁπλῖται ταῖς ὁλκάσιν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἀπῆραν· οὗπερ ἕνεκα καὶ τοπρότερον ἐπληρώθησαν, ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ὁλκάδας μᾶλλον ἢ πρὸς τὰς τριήρεις νοῦν ἔχωσιν.

con, Thebani, & Hegesander Thespiensis. Isti igitur inter primos a Taenaro Laconicae profecti, in altum vela fecerunt. Post horum autem discessum, Corinthii non multo post miserunt quingentos gravis armaturae milites, partim quidem ex ipsa Corintho, partim vero ex Arcadibus mercede conductos, & Alexarchum Corinthium, quem ipsis ducem praefecerunt. Sicyonii quoque cum Corinthiis ducentos gravis armaturae milites miserunt, quibus praeerat Sargeus Sicyonius. Illae autem quinque & viginti Corinthiorum naves, quae per hiemem instructae fuerant, e regione viginti Atticarum navium, quae ad Naupactum stabant, in statione manserunt, donec isti gravis armaturae milites, qui navibus onerariis ex Peloponneso vehebantur, transissent: cuius etiam rei causa triremes istae prius fuerant instructae, ne Athenienses ad onerarias naves potius, quam ad triremes, animum adverterent.

κ΄. Ἐν δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἅμα Δεκελείας τῷ τειχισμῷ, καὶ τοῦ ἦρος εὐθὺς ἀρχομένου, περὶ Πελοπόννησον ναῦς τριάκοντα ἔστειλαν, καὶ Χαρικλέα τὸν Ἀπολλοδώρου ἄρχοντα· ᾧ εἴρητο, καὶ ἐς Ἄργος ἀφικομένῳ, κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν παρακαλεῖν Ἀργείων τε ὁπλίτας ἐπὶ τὰς ναῦς. καὶ τὸν Δημοσθένην ἐς τὴν Σικελίαν (ὥσπερ ἔμελλον) ἀπέστελλον, ἑξήκοντα μὲν ναυσὶν Ἀθηναίων, καὶ πέντε Χίαις, ὁπλίταις δὲ ἐκ καταλόγου Ἀθηναίων διακοσίοις καὶ χιλίοις, καὶ νησιωτῶν ὅσοις ἑκασταχόθεν οἷόν τ' ἦν πλείστοις χρήσασθαι· καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ξυμμάχων τῶν ὑπηκόων εἴποθέν τι εἶχον ἐπιτήδειον ἐς τὸν πόλεμον, ξυμπορίσαντες. εἴρητο δ' αὐτῷ, πρῶτον μετὰ τοῦ Χαρικλέους ἅμα περιπλέοντα ξυστρατεύεσθαι περὶ τὴν Λακωνικήν. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης ἐς τὴν Αἴγιναν προσπλεύσας, τοῦ στρατεύμα-

XX. Interea vero, dum Decelea muniretur, veris initio ſtatim, & ipſi Athenienſes circa Peloponneſum triginta naves, duce Charicle Apollodori filio, miſerunt. Cui mandatum fuerat, ut & Argos profectus, ex iure ſocietatis Argivos ad naves militibus armatis explendas hortaretur. Item Demoſthenem (quemadmodum ſtatuerant) in Siciliam miſerunt, cum ſexaginta navibus Athenienſium, & quinque Chiorum, quae mille & ducentos legionarios Athenienſium milites armatos ferebant, & ex inſularum incolis quam potuerant undique plurimos contrahere, & ex aliis ſuae ditionis ſociis, ſicunde aliquid ad rem militarem idoneum comparare potuerant. Ipſi autem praeceptum fuerat, ut primum copiis cum Chariclis exercitu coniunctis, ſimul oram Laconicam circumvectus infeſtaret. Et Demoſthenes quidem in Aeginam profectus, ibi ſuarum co-

τός τε ἔτι ὑπελείπετο περιέμενε, καὶ τὸν Χαρικλέα τοὺς Ἀργείους παραλαβεῖν.

κα΄. Ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ ἦρος τούτου, καὶ ὁ Γύλιππος ἧκεν ἐς τὰς Συρακούσας, ἄγων ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν ἔπεισε, στρατιὰν ὅσην ἑκασταχόθεν πλείστην ἐδύνατο· καὶ ξυγκαλέσας τοὺς Συρακουσίους, ἔφη χρῆναι πληροῦν ναῦς ὡς δύνανται πλείστας, καὶ ναυμαχίας ἀπόπειραν λαμβάνειν. ἐλπίζειν γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τι ἔργον ἄξιον τοῦ κινδύνου ἐς τὸν πόλεμον κατεργάσεσθαι. ξυνανέπειθε δὲ καὶ ὁ Ἑρμοκράτης οὐχ ἥκιστα τοῦ ταῖς ναυσὶ μὴ ἀθυμεῖν ἐπιχειρήσειν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, λέγων οὐδὲ ἐκείνους πάτριον τὴν ἐμπειρίαν οὐδὲ ἀΐδιον τῆς θαλάσσης ἔχειν, ἀλλ' ἠπειρώτας μᾶλλον τῶν Συρακουσίων ὄντας, καὶ ἀναγκασθέντας ὑπὸ Μήδων ναυτικοὺς γενέσθαι· καὶ πρὸς ἄνδρας τολ-

piarum reliquias, si quae erant, & Chariclem, donec Argivos assumsisset, opperiebatur.

XXI. In Sicilia vero, per eadem huius veris tempora, & Gylippus Syracusas rediit, adducens ex civitatibus, quibus persuaserat, ut auxilium Syracusanis mitterent, exercitum quam potuerat undique maximum. Convocatis autem Syracusanis, dixit, quam plurimas possent naves armandas esse, pugnaeque navalis periculum esse faciendum. Se enim sperare, si hoc tentarent, in hoc bello facinus aliquod isto periculo dignum edituros. Quin etiam Hermocrates potissimum, una cum Gylippo Syracusanos hortabatur, ne res navales adversus Athenienses aggredi dubitarent: dicens, ne illos quidem hanc rerum nauticarum peritiam hereditariam aut perpetuam habere, sed mediterraneos esse magis, quam Syracusanos, & a Medis coa-

μηρούς, οἵους καὶ Ἀθηναίους, τοὺς ἀντιτολμῶντας, χαλεπωτάτους [ἂν] αὐτοῖς φαίνεσθαι. ᾧ γὰρ ἐκεῖνοι τοὺς πέλας, οὐ δυνάμει ἔστιν ὅτε προὔχοντες, τῷ δὲ θράσει ἐπιχειροῦντες, καταφοβοῦσι, καὶ σφᾶς ἂν τὸ αὐτὸ ὁμοίως τοῖς ἐναντίοις ὑποσχεῖν. καὶ Συρακουσίους εὖ εἰδέναι ἔφη τῷ τολμῆσαι ἀπροσδοκήτως πρὸς τὸ Ἀθηναίων ναυτικὸν ἀντιστῆναι, πλέον διὰ τὸ τοιοῦτον ἐκπλαγέντων αὐτῶν περιεσομένους, ἢ Ἀθηναίους τῇ ἐπιστήμῃ τὴν Συρακουσίων ἀπειρίαν βλάψοντας. ἰέναι οὖν ἐκέλευεν ἐς τὴν πεῖραν τοῦ ναυτικοῦ, καὶ μὴ ἀποκνεῖν. καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι, ταῦτε Γυλίππου καὶ τοῦ Ἑρμοκράτους, καὶ εἴ του ἄλλου, πειθόντων, ὥρμηντό τε ἐς τὴν ναυμαχίαν καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρουν.

ctos rebus nauticis operam dare coepisse: illos autem, qui audax aliquod facinus auderent adversus homines audaces, quales essent & Athenienses, ipsis asperrimos visum iri dicebat. Qua enim ratione illi alios terrerent, interdum non propter maiorem potentiam, sed propter audaciam, quam in illis invadendis praestarent; eadem etiam ratione ipsis quoque idem, quod adversariis, eventurum. Dicebat etiam, se illud probe scire, Syracusanos, si Atheniensium classi ex improviso obviam ire auderent, propter huiusmodi repentinum audaciae facinus, illis consternatis, plus profecturos, quam Athenienses, propter scientiam, Syracusanorum imperitiae obfuturos. Hortabatur igitur, ut rei nauticae periculum facerent, nec eam tentare reformidarent. His autem & Gylippi, & Hermocratis, & si cuius alterius, adhortationibus inducti Syracusani, animum ad navale proelium appulerunt, & naves instruere coeperunt.

κβ'. Ὁ δὲ Γύλιππος, ἐπειδὴ παρεσκευάσατο τὸ ναυτικὸν, ἀγαγὼν ὑπὸ νύκτα πᾶσαν τὴν στρατιὰν τὴν πεζὴν, αὐτὸς μὲν τοῖς ἐν τῷ Πλημμυρίῳ τείχεσι κατὰ γῆν ἔμελλε προσβαλεῖν· αἱ δὲ τριήρεις τῶν Συρακουσίων ἅμα καὶ ἀπὸ ξυνθήματος, πέντε μὲν καὶ τριάκοντα ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος ἐπέπλεον· αἱ δὲ πέντε καὶ τεσσαράκοντα, ἐκ τοῦ ἐλάσσονος, οὗ ἦν καὶ τὸ νεώριον αὐτοῖς. καὶ περιέπλεον, βουλόμενοι πρὸς τὰς ἐντὸς προσμῖξαι, καὶ ἅμα ἐπιπλεῖν τῷ Πλημμυρίῳ, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν θορυβῶνται. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, διὰ τάχους ἀντιπληρώσαντες ἑξήκοντα ναῦς, ταῖς μὲν πέντε καὶ εἴκοσι πρὸς τὰς πέντε καὶ τριάκοντα τῶν Συρακουσίων, τὰς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι, ἐναυμάχουν, ταῖς δ' ἐπιλοίποις ἀπήντων ἐπὶ τὰς ἐκ τοῦ νεωρίου περιπλεούσας.

XXII. Gylippus vero, poſtquam claſſis inſtructa fuit, omnes pedeſtres copias ſub noctem eduxit, & ipſe quidem a terra munitiones in Plemmyrio exſtructas aggreſſurus erat. Syracuſanorum vero triremes uno eodemque tempore ex compoſito, adverſus hoſtem ex magno portu quinque & triginta navigabant: ex minore vero (ubi etiam erant ipſorum navalia) quinque & quadraginta. Circumvehebantur autem, eo conſilio, ut ſe coniungerent cum illis navibus, quae intus & in ipſo magno portu erant, & ſimul Plemmyrium invaderent, ut Athenienſes utrinque turbarentur. Sed Athenienſes, cum ſexaginta naves adverſus hoſtilem claſſem celeriter inſtruxiſſent, quinque & viginti navale proelium commiſerunt cum illis quinque & triginta Syracuſanorum navibus, quae erant in magno portu; cum reliquis vero obviam iverunt illis, quae ex navalibus circumvehebantur. Statim autem ante magni por-

καὶ εὐθὺς πρὸ τοῦ στόματος τοῦ μεγάλου λιμένος ἐναυμάχουν, καὶ ἀντεῖχον ἀλλήλοις ἐπιπολὺ, οἱ μὲν, βιάσασθαι βουλόμενοι τὸν ἔσπλουν, οἱ δὲ, κωλύειν.

κγ΄. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Γύλιππος, τῶν ἐν τῷ Πλημμυρίῳ Ἀθηναίων πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπικαταβάντων, καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τὴν γνώμην προσεχόντων, φθάνει προσπεσὼν ἅμα τῇ ἕῳ αἰφνιδίως τοῖς τείχεσι· καὶ αἱρεῖ τὸ μέγιστον πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἐλάσσω δύο· οὐχ ὑπομεινάντων τῶν φυλάκων, ὡς εἶδον τὸ μέγιστον ῥᾳδίως ληφθέν. καὶ ἐκ μὲν τοῦ πρώτου ἁλόντος, χαλεπῶς οἱ ἄνθρωποι, ὅσοι καὶ ἐς τὰ πλοῖα καὶ ὁλκάδα τινὰ κατέφυγον, ἐξεκομίζοντο ἐς τὸ στρατόπεδον. τῶν γὰρ Συρακουσίων ταῖς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυσὶ κρατούντων τῇ ναυμαχίᾳ, ὑπὸ τριήρους μιᾶς καὶ εὖ πλεούσης

tus ostium confligere coeperunt, & diu alteri alteris restiterunt, quod hi quidem in portum per vim ingredi conarentur, illi vero impedire.

XXIII. Interea vero, cum Athenienses, qui erant in Plemmyrio, ad mare descendissent, & animos ad pugnam navalem intentos haberent, Gylippus prima luce illorum munitiones repente invasit. Ac primum quidem e tribus maximam cepit, deinde vero & reliquas duas minores. custodes enim illarum, cum maximam munitionem facile captam animadvertissent, sustinere non sunt ausi. Atque ex prima quidem munitione, quae capta fuit, homines, quotquot & in navigia & in quandam onerariam navem confugerant, aegre in sua castra se receperunt. Cum enim Syracusani cum suis navibus, quas in magno portu habebant, navali proelio superiores essent, una illorum velox triremis ipsos insequebatur. Dum autem hae duae muni-

ἐπεδιώκοντο· ἐπειδὴ δὲ τὰ δύο τειχίσματα ἡλίσκετο, ἐν τούτῳ καὶ οἱ Συρακούσιοι ἐτύγχανον ἤδη νικώμενοι, καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν φεύγοντες ῥᾷον παρέπλευσαν. αἱ γὰρ τῶν Συρακουσίων αἱ πρὸ τοῦ στόματος νῆες ναυμαχοῦσαι, βιασάμεναι τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς, οὐδενὶ κόσμῳ ἐσέπλεον, καὶ ταραχθεῖσαι περὶ ἀλλήλας, παρέδοσαν τὴν νίκην τοῖς Ἀθηναίοις. ταύτας τε γὰρ ἔτρεψαν, καὶ ὑφ᾽ ὧν τοπρῶτον ἐνικῶντο ἐν τῷ λιμένι. καὶ ἕνδεκα μὲν ναῦς τῶν Συρακουσίων κατέδυσαν, καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀπέκτειναν, πλὴν ὅσον ἐξ τριῶν νεῶν οὓς ἐζώγρησαν. τῶν δὲ σφετέρων τρεῖς νῆες διεφθάρησαν. τὰ δὲ ναυάγια ἀνελκύσαντες τῶν Συρακουσίων, καὶ τροπαῖον ἐν τῷ νησιδίῳ στήσαντες τῷ πρὸ τοῦ Πλημμυρίου, ἀνεχώρησαν ἐς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον.

tiones caperentur, interea & Syracusani iam proelio navali vincebantur, & qui ex his munitionibus fugiebant, facilius praetervecti sunt. Nam Syracusanorum naves, quae ante magni portus ostium pugnabant, cum Atheniensium naves per vim loco pepulissent, nullo ordine in portum navigabant; &, quod propter confusionem inter se colliderentur, victoriam Atheniensibus praebuerunt. Nam Athenienses & has in fugam verterunt, & illas, a quibus initio in ipso portu superati fuerant. Atque undecim quidem Syracusanorum naves depresserunt, & maiorem hominum partem interfecerunt, exceptis illis, qui erant in tribus navibus, quos vivos ceperunt. Ipsorum vero Atheniensium tres naves profligatae fuerunt. Cum autem Syracusanorum naufragia subduxissent, & tropaeum erexissent in parva insula ante Plemmyrium sita, in sua castra redierunt.

κδ'. Οἱ δὲ Συρακούσιοι κατὰ μὲν τὴν ναυμαχίαν οὕτως ἐπεπράγεσαν, τὰ δ' ἐν τῷ Πλημμυρίῳ τείχη εἶχον, καὶ τροπαῖα ἔστησαν αὐτῶν τρία. καὶ τὸ μὲν ἕτερον τοῖν δυοῖν τειχοῖν τοῖν ὕστερον ληφθέντοιν κατέβαλον, τὰ δὲ δύο ἐπισκευάσαντες ἐφρούρουν. ἄνθρωποι δ' ἐν τῶν τειχῶν τῇ ἁλώσει ἀπέθανον καὶ ἐζωγρήθησαν πολλοί· καὶ χρήματα πολλὰ τὰ ξύμπαντα ἑάλω. ὥστε γὰρ ταμιείῳ χρωμένων τῶν Ἀθηναίων τοῖς τείχεσι, πολλὰ μὲν ἐμπόρων χρήματα καὶ σῖτος ἐνῆν, πολλὰ δὲ καὶ τῶν τριηράρχων. ἐπεὶ καὶ ἱστία τεσσαράκοντα τριηρῶν καὶ τἆλλα σκεύη ἐγκατελείφθη, καὶ τριήρεις ἀνελκυσμέναι τρεῖς. μέγιστον δὲ καὶ ἐν τοῖς πρῶτον ἐκάκωσε τὸ στράτευμα [τὸ] τῶν Ἀθηναίων ἡ τοῦ Πλημμυρίου λῆψις. οὐ γὰρ ἔτι οὐδ' οἱ ἔσπλοι ἀσφαλεῖς ἦσαν τῆς ἐπαγωγῆς τῶν ἐπιτηδείων, (οἱ γὰρ Συρακούσιοι ναυσὶν αὐτόθι

XXIV. Atque Syracusani in proelio quidem navali rem ita gesserunt: at munitiones in Plemmyrio sitas habebant in sua potestate, & tria ipsarum tropaea statuerunt. Et e duabus quidem munitionibus posterius captis alteram diruerunt, duas vero refecerunt, & imposito praesidio tuebantur. In hac autem istarum munitionum expugnatione multi perierunt, vivique multi capti fuerunt. Praeterea & universa pecunia, quae ingens erat, capta fuit. Quod enim Athenienses his munitionibus ut aerario uterentur, multa quidem negotiatorum pecunia, & frumentum inerat, multa etiam trierarcharum, siquidem & quadraginta triremium vela, & cetera navium instrumenta illic relicta fuerant, & tres triremes subductae. Haec autem Plemmyrii expugnatio Atheniensium copias maxime ac inprimis afflixit. Nec enim commeatus in castra tuto amplius importari pot-

ἐφορμοῦντες ἐκώλυον) καὶ διὰ μάχης ἤδη ἐγίγνοντο αἱ ἐσκομιδαί· ἔς τε τὰ ἄλλα κατάπληξιν παρέσχε καὶ ἀθυμίαν τῷ στρατεύματι.

κέ. Μετὰ δὲ τοῦτο, ναῦς τε ἐκπέμπουσι δώδεκα οἱ Συρακούσιοι, καὶ Ἀγάθαρχον ἐπ᾽ αὐτῶν Συρακούσιον ἄρχοντα. καὶ αὐτῶν μία μὲν ἐς Πελοπόννησον ᾤχετο, πρέσβεις ἄγουσα, οἵπερ τὰ σφέτερα φράσωσιν ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσὶ, καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἔτι μᾶλλον ἐποτρύνωσι γίγνεσθαι. αἱ δὲ ἕνδεκα νῆες πρὸς τὴν Ἰταλίαν ἔπλευσαν, πυνθανόμεναι πλοῖα τοῖς Ἀθηναίοις γέμοντα χρημάτων προσπλεῖν. καὶ τῶν τε πλοίων ἐπιτυχοῦσαι τὰ πολλὰ διέφθειραν, καὶ ξύλα ναυπηγήσιμα ἐν τῇ Καυλωνιάτιδι κατέκαυσαν, ἃ τοῖς Ἀθηναίοις ἑτοῖμα ἦν.

erant, (nam Syracuſani, qui cum ſuis navibus illic ſtationem adverſus ipſos habebant, eos illuc importari prohibebant) iamque importabantur tantum proelio commiſſo. Atque ceteris etiam in rebus haec Plemmyrii expugnatio terrorem, animique demiſſionem exercitui attulit.

XXV. Poſtea vero Syracuſani naves duodecim cum Agatharcho Syracuſano ipſarum praefecto miſerunt. Atque harum una quidem in Peloponneſum ivit, legatos vehens, qui rerum ſuarum ſtatum, & ſpem, quam de propulſandis hoſtibus concepiſſent, Peloponneſiis declararent; & ipſos ad bellum illic multo acrius, quam ante, adminiſtrandum incitarent. Ceterae vero undecim naves Italiam verſus navigarunt, quod audiſſent, naves pecunia onuſtas ad Athenienſes curſum tenere. Has autem naves nactae, pleraſque corruperunt; & materiam ad aedificandas naves idoneam, quae Athenienſibus erat praeparata, in Cauloniatide concremarunt. Poſtea vero ad Locros ive-

ἔς τε Λοκροὺς μετὰ ταῦτα ἦλθον. καὶ ὁρμουσῶν αὐτῶν, κατέπλευσε μία τῶν ὁλκάδων τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου, ἄγουσα Θεσπιέων ὁπλίτας. καὶ ἀναλαβόντες αὐτοὺς οἱ Συρακούσιοι ἐπὶ τὰς ναῦς, παρέπλεον ἐπ' οἴκου. Φυλάξαντες δ' αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναυσὶ πρὸς τοῖς Μεγάροις, μίαν μὲν ναῦν λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσι, τὰς δ' ἄλλας οὐκ ἠδυνήθησαν, ἀλλ' ἀποφεύγουσιν ἐς τὰς Συρακούσας. ἐγένετο δὲ καὶ περὶ τῶν σταυρῶν ἀκροβολισμὸς ἐν τῷ λιμένι, οὓς οἱ Συρακούσιοι πρὸ τῶν παλαιῶν νεωσοίκων κατέπηξαν ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὅπως αὐτοῖς αἱ νῆες ἐντὸς ὁρμοῖεν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιπλέοντες μὴ βλάπτοιεν ἐμβαλόντες. προσαγαγόντες γὰρ ναῦν μυριοφόρον αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι, πύργους τε ξυλίνους ἔχουσαν καὶ παραφράγματα, ἔκ τε τῶν ἀκατίων ὤνευον

runt. Et cum illic in ſtatione eſſent, una oneraria navis ex Peloponneſo Theſpienſium gravis armaturae milites vehens, illuc appulit. Syracuſani autem, his in ſuas naves receptis, domum redire coeperunt. Sed Athenienſes, qui cum viginti navibus ad Megara ſtationem habebant, cum ipſos obſervaſſent, unam quidem illorum navem cum ipſis viris interceperunt, ceteras vero capere non potuerunt; ſed Syracuſas elapſae ſunt. Quin etiam in ipſo portu leve certamen commiſſum eſt pro vallis, quos Syracuſani ante vetera navalia in mari defixerant, ut ipſorum naves intra hos ſtationem haberent; utque Athenienſes, ſi contra Syracuſanos navigarent, ipſis nocere non poſſent, cum in ipſos impreſſionem facerent. Athenienſes enim, cum ad hos vallos admoviſſent ingentem navem, quae decem millia ſarcinarum ferre poterat, & ligneas turres habebat, & pluteis munita erat, vallos ex naviculis religatos circumage-

ἀναδούμενοι τοὺς σταυροὺς, καὶ ἀνέκλων, καὶ κατακολυμβῶντες ἐξέπριον: οἱ δὲ Συρακούσιοι ἀπὸ τῶν νεωσοίκων ἔβαλλον, οἱ δ᾽ ἐκ τῆς ὁλκάδος ἀντέβαλλον· καὶ τέλος, τοὺς πολλοὺς τῶν σταυρῶν ἀνεῖλον οἱ Ἀθηναῖοι. χαλεπωτάτη δ᾽ ἦν τῆς σταυρώσεως ἡ κρύφιος. ἦσαν γὰρ τῶν σταυρῶν οὓς οὐχ ὑπερέχοντας τῆς θαλάσσης κατέπηξαν· ὥστε δεινὸν ἦν προσπλεῦσαι, μὴ οὐ προϊδών τις ὥσπερ περὶ ἕρμα περιβάλῃ τὴν ναῦν. ἀλλὰ καὶ τούτους κολυμβηταὶ δυόμενοι ἐξέπριον μισθοῦ. ὅμως δ᾽ αὖθις οἱ Συρακούσιοι ἐσταύρωσαν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς ἀλλήλους (οἷον εἰκὸς τῶν στρατοπέδων ἐγγὺς ὄντων καὶ ἀντιτεταγμένων) ἐμηχανῶντο, καὶ ἀκροβολισμοῖς καὶ πείραις παντοίαις ἐχρῶντο. ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς τὰς πό-

bant, fractosque convellebant, & urinantes educebant, quos serra secabant. Syracusani vero ex navalibus illos missilibus petebant: illi vero vicissim ex oneraria navi tela in ipsos iaciebant. Ad extremum autem Athenienses magnam vallorum partem evulserunt. Sed omnium vallorum illi, qui sub aquis latebant, maximum negotium facessebant. Nam Syracusani nonnullos vallos supra aquam non eminentes defixerant. Quare periculosum erat illuc accedere, ne quis, re non praevisa, navem in vallum, ut in scopulum impingeret. Sed hos quoque vallos, urinatores mercede sollicitati, aquam subeuntes, serra secabant. Syracusani tamen alios vallos rursus defixerunt. Multas etiam alias nocendi rationes alteri adversus alteros excogitabant, (ut inter vicinos exercitus & castra opposita habentes fieri credibile est) & levia proelia committebant, & nihil intentatum relinquebant. Praeterea Syracusani legatos ex Corinthiis,

λεις πρέσβεις οἱ Συρακούσιοι Κορινθίων καὶ Ἀμπρακιωτῶν καὶ Λακεδαιμονίων, ἀγγελοῦντας τήν τε τοῦ Πλημμυρίου λῆψιν, καὶ τῆς ναυμαχίας πέρι, ὡς οὐ τῇ τῶν πολεμίων ἰσχύϊ μᾶλλον ἢ τῇ σφετέρᾳ ταραχῇ ἡσσηθεῖεν· τά τε ἄλλα αὖ δηλώσοντας ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσὶ, καὶ ἀξιώσοντας ξυμβοηθεῖν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ, ὡς καὶ τῶν Ἀθηναίων προσδοκίμων ὄντων ἄλλῃ στρατιᾷ, καὶ ἢν φθάσωσιν αὐτοὶ πρότερον διαφθείραντες τὸ παρὸν στράτευμα αὐτῶν, διαπολεμησόμενον. καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ ταῦτα ἔπρασσον.

κϛ΄. Ὁ δὲ Δημοσθένης, ἐπεὶ ξυνελέγη αὐτῷ τὸ στράτευμα ὃ ἔδει ἔχοντα ἐς τὴν Σικελίαν βοηθεῖν, ἄρας ἐκ τῆς Αἰγίνης, καὶ πλεύσας πρὸς τὴν Πελοπόννησον, τῷ τε Χαρικλεῖ καὶ ταῖς τριάκοντα ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων

& Ambraciotis, & Lacedaemoniis delectos, in diversas Siciliae civitates miserunt, ut & de Plemmyrio capto, & de navali pugna, in qua non tam hostium viribus, quam sua confusione superati essent, nuntios afferrent. Simul etiam, ut ceterarum rerum statum declararent, & se spem habere significarent, utque rogarent, ut coniunctis viribus, classe pariter ac peditatu, opem sibi adversus ipsos Athenienses ferrent, quod & Athenienses cum aliis copiis exspectarentur: quod si ipsi praesentem illorum exercitum mature, priusquam aliae copiae venirent, profligarent, debellatum iri. Atque illi quidem, qui erant in Sicilia, haec agebant.

XXVI. Demosthenes vero, postquam exercitum collegit, cum quo in Siciliam ad opem suis ferendam erat traiecturus, ex Aegina solvens, in Peloponnesum navigavit, & cum Charicle & triginta Atheniensium navibus se con-

ξυμμίσγει. καὶ παραλαβόντες τῶν Ἀργείων ὁπλίτας [τινὰς] ἐπὶ τὰς ναῦς, ἔπλεον ἐς τὴν Λακωνικήν· καὶ πρῶτον μὲν τῆς Ἐπιδαύρου τι τῆς Λιμηρᾶς ἐδῄωσαν, ἔπειτα σχόντες ἐς τὰ καταντικρὺ Κυθήρων τῆς Λακωνικῆς, ἔνθα τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστι, τῆς τε γῆς ἔστιν ἃ ἐδῄωσαν, καὶ ἐτείχισαν ἰσθμῶδές τι χωρίον, ἵνα δὴ οἵ τε Εἵλωτες τῶν Λακεδαιμονίων αὐτόσε αὐτομολῶσι, καὶ λησταὶ ἐξ αὐτοῦ, ὥσπερ ἐκ τῆς Πύλου, ἁρπαγὴν ποιῶνται. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης εὐθὺς, ἐπειδὴ ξυγκατέλαβε τὸ χωρίον, ἐπέπλει ἐπὶ τῆς Κερκύρας, ὅπως καὶ τῶν ἐκεῖθεν ξυμμάχων παραλαβὼν, τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν ὁτιτάχιστα ποιῆται· ὁ δὲ Χαρικλῆς, περιμείνας ἕως τὸ χωρίον ἐξετείχισε, καὶ καταλιπὼν φυλακὴν αὐτοῦ, ἀπεκομίζετο καὶ αὐτὸς ὕστερον ταῖς τριάκοντα ναυσὶν ἐπ' οἴκου, καὶ οἱ Ἀργεῖοι ἅμα.

iunxit. Nonnullis etiam Argivorum militibus in naves assumtis, agrum Laconicum petierunt. Ac primum quidem Epidauri Limerae agrum in quadam parte vastarunt, deinde vero appulsi ad agri Laconici oram, quae est e regione Cytherorum, ubi est Apollinis templum, nonnulla illius agri loca vastarunt, & quendam locum Isthmo similem muniverunt, ut & Lacedaemoniorum servitia illuc transfugerent, & inde latrones, ut ex Pylo, praedatum irent. Atque Demosthenes quidem, postquam eum locum muro complexus munivit, in Corcyram traiecit, ut, assumtis illius regionis sociis, in Siciliam quam celerrime navigaret. Charicles vero illic permansit, donec Demosthenes illum locum munivisset; & praesidio illic relicto, postea & ipse cum triginta navibus se domum recepit, & Argivi simul abierunt.

κζ΄. Ἀφίκοντο δὲ καὶ τῶν Θρᾳκῶν τῶν μαχαιροφόρων τοῦ Διακοῦ γένους ἐς τὰς Ἀθήνας πελτασταὶ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τούτῳ τριακόσιοι καὶ χίλιοι, οὓς ἔδει τῷ Δημοσθένει ἐς τὴν Σικελίαν ξυμπλεῖν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ὡς ὕστερον ἧκον, διενοοῦντο αὐτοὺς πάλιν ὅθεν ἦλθον ἐς Θρᾴκην ἀποπέμπειν. τὸ γὰρ ἔχειν πρὸς τὸν ἐκ τῆς Δεκελείας πόλεμον αὐτοὺς, πολυτελὲς ἐφαίνετο. δραχμὴν γὰρ τῆς ἡμέρας ἕκαστος ἐλάμβανεν. ἐπειδὴ γὰρ ἡ Δεκέλεια, τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ πάσης τῆς στρατιᾶς ἐν τῷ θέρει τούτῳ τειχισθεῖσα, ὕστερον δὲ φρουραῖς ὑπὸ τῶν πόλεων, κατὰ διαδοχὴν χρόνου ἐπιουσῶν τῇ χώρᾳ, ἐπῳκεῖτο, πολλὰ ἔβλαπτε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις χρημάτων τ' ὀλέθρῳ καὶ ἀνθρώπων φθορᾷ ἐκάκωσε τὰ πράγματα. πρότερον μὲν γὰρ βραχεῖαι γιγνό-

XXVII. Hac eadem aestate, ex Thracibus etiam machaerophoris, qui sunt ex Diaco genere, mille ac trecenti peltati Athenas venerunt, quos in Siciliam cum Demosthene navigare oportuerat. Athenienses vero, quod serius & post Demosthenis discessum venissent, ipsos in Thraciam, unde venerant, remittere statuerunt. Nam eos retinere illius belli causa, quod ex Decelea gerebatur, sumtuosum videbatur. Eorum enim singuli quotidie singulas drachmas accipiebant. Decelea enim, postquam primum quidem hac aestate ab universis Lacedaemoniorum copiis munita est, deinde vero insessa est praesidiis a civitatibus missis, quae certo temporum spatio alia aliis per vices succedentia agrum Atticum invadebant ac infestabant, Athenienses magnis detrimentis affecit, & inprimis res illorum affixit & pecuniarum direptione & hominum interitu. Nam ante quidem irruptiones, quae fiebant, quod non diuturnae essent,

μεναι αἱ εἰσβολαὶ τὸν ἄλλον χρόνον τῆς γῆς ἀπολαύειν οὐκ ἐκώλυον, τότε δὲ ξυνεχῶς ἐπικαθημένων, καὶ ὅτε μὲν καὶ πλεόνων ἐπιόντων, ὅτε δ' ἐξ ἀνάγκης τῆς ἴσης φρουρᾶς καταθεούσης τε τὴν χώραν, καὶ λῃστείας ποιουμένης, βασιλέως τε παρόντος τοῦ τῶν Λακεδαιμονίων Ἄγιδος, (ὃς οὐκ ἐκ παρέργου τὸν πόλεμον ἐποιεῖτο) μεγάλα οἱ Ἀθηναῖοι ἐβλάπτοντο. τῆς τε γὰρ χώρας ἁπάσης ἐστέρηντο, καὶ ἀνδραπόδων πλέον ἢ δύο μυριάδες ηὐτομολήκεσαν, καὶ τούτων πολὺ μέρος χειροτέχναι· πρόβατά τε πάντα ἀπωλώλει, καὶ ὑποζύγια· ἵπποι τε, ὁσημέραι ἐξελαυνόντων τῶν ἱππέων, πρός τε τὴν Δεκέλειαν καταδρομὰς ποιουμένων, καὶ κατὰ τὴν χώραν φυλασσόντων, οἱ μὲν ἀπεχωλοῦντο, ἐν γῇ ἀποκρότῳ τε καὶ ξυνεχῶς ταλαιπωροῦντες, οἱ δ' ἐτιτρώσκοντο.

non impediebant Athenienses, ne reliqua anni parte fructus ex agro suo perciperent: tunc vero, quod continenter obsiderent, & interdum quidem cum magnis copiis eum invaderent, interdum vero cogente necessitate par praesidium regionem incursionibus infestaret, & praedas ageret, & Agis Lacedaemoniorum rex adesset, (qui non negligenter bellum administrabat) Athenienses magnis detrimentis afficiebantur. Nam & universo agro privati erant, & servitiorum amplius quam viginti millia ad hostes transierant, horumque magna pars manuarias artes exercebat. oves etiam omnes amissae erant, & boves: & equi, quod ab equitibus tum ad Deceleam excursiones facientibus, tum omnem circumcirca regionem tutantibus, quotidie agitarentur, partim quidem claudi fiebant, quod in aspero solo gravibusque laboribus assidue vexarentur, partim vero sauciabantur.

κη΄. Ἥτε τῶν ἐπιτηδείων παρακομιδὴ ἐκ τῆς Εὐβοίας, πρότερον ἐκ τοῦ Ὠρωποῦ κατὰ γῆς, διὰ τῆς Δεκελείας θᾶσσον οὖσα, περὶ Σούνιον, κατὰ θάλασσαν πολυτελὴς ἐγίγνετο· τῶν τε πάντων ὁμοίως ἐπακτῶν ἐδεῖτο ἡ πόλις, καὶ ἀντὶ τοῦ πόλις εἶναι, φρούριον κατέστη. πρὸς γὰρ τῇ ἐπάλξει τὴν μὲν ἡμέραν κατὰ διαδοχὴν οἱ Ἀθηναῖοι φυλάσσοντες, τὴν δὲ νύκτα, καὶ ξύμπαντες, πλὴν τῶν ἱππέων, οἱ μὲν ἐφ᾽ ὅπλοις ποιούμενοι, οἱ δ᾽ ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ θέρους καὶ χειμῶνος ἐταλαιπωροῦντο. μάλιστα δ᾽ αὐτοὺς ἐπίεζεν ὅτι δύο πολέμους ἅμα εἶχον. καὶ ἐς φιλονεικίαν καθέστασαν τοιαύτην, ἣν, πρὶν γενέσθαι, ἠπίστησεν ἄν τις ἀκούσας. τὸ γὰρ αὐτοὺς πολιορκουμένους ἐπιτειχισμῷ ὑπὸ Πελοποννησίων, μηδ᾽ ὡς ἀποστῆναι ἐκ Σικελίας, ἀλλὰ ἐκεῖ Συ-

XXVIII. Et commeatus, qui ex Euboea comportabantur, cum prius ex Oropo itinere terrestri per Deceleam citius comportarentur, circum Sunium, itinere maritimo magnis sumtibus in urbem importabantur. Et ceteris etiam omnibus rebus advectitiis aeque ac ipsis commeatibus civitas indigebat, & quae prius urbs erat, tunc in castellum commutata erat. Athenienses enim, quod interdiu quidem excubias ad murorum pinnas per vices agerent, noctu vero & universi, praeter equites, partim quidem in statione, ubi arma in promtu habebant, partim vero supra muros, aestate pariter & hieme excubias agerent, aerumnis conficiebantur. Sed illud potissimum ipsos premebat, quod duo bella simul sustinerent. Atque eo pervicaciae progressi sunt, quam nullus credidisset, si prius eam audisset, quam ad eam illi devenissent. Nam ipsos a Peloponnesiis munitione circumsessos, tamen ne sic quidem ex Sicilia dece-

ρακούσας τῷ αὐτῷ τρόπῳ ἀντιπολιορκεῖν, πόλιν οὐδὲν ἐλάσσονα αὐτὴν τε καθ' αὑτὴν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τὸν παράλογον τοσοῦτον ποιῆσαι τοῖς Ἕλλησι τῆς δυνάμεως καὶ τόλμης, ὅσον κατ' ἀρχὰς τοῦ πολέμου, οἱ μὲν ἐνιαυτὸν, οἱ δὲ δύο, οἱ δὲ τριῶν γε ἐτῶν, οὐδεὶς πλείω χρόνον ἐνόμιζον περιοίσειν αὐτοὺς, εἰ οἱ Πελοποννήσιοι ἐσβάλοιεν ἐς τὴν χώραν· ὥστε ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ μετὰ τὴν πρώτην ἐσβολὴν ἦλθον ἐς Σικελίαν, ἤδη τῷ πολέμῳ κατὰ πάντα τετρυχωμένοι, καὶ πόλεμον οὐδὲν ἐλάσσω προσανείλοντο τοῦ πρότερον ὑπάρχοντος ἐκ Πελοποννήσου. δι' ἃ καὶ τότε ὑπό τε τῆς Δεκελείας πολλὰ βλαπτούσης καὶ τῶν ἄλλων ἀναλωμάτων μεγάλων προσπιπτόντων, ἀδύνατοι ἐγένοντο τοῖς χρήμασι· καὶ τὴν εἰκοστὴν ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον τῶν κατὰ θάλασσαν ἀντὶ

dere voluisse, sed illic eodem modo vicissim obsidere Syracusas, urbem, ipsam per se Athenis non inferiorem; adeoque Graecorum opinionem fefellisse, quam huius belli initio de ipsorum potentia & audacia conceperant, (nam alii quidem annum, alii vero biennium, alii etiam triennium; nullus vero diutius eos bellum toleraturos putabat, si Peloponnesii irruptionem in ipsorum agrum fecissent) ut, anno decimo septimo post primam irruptionem, in Siciliam proficiscerentur, hoc bello iam prorsus attriti, & alterum bellum praeterea susciperent, non levius priore, quod a Peloponnesiis illatum iam sustinebant. Propter quae, & multa detrimenta, quae a Decelea tunc accipiebant, simul etiam propter alios magnos sumtus, quos pro variis occasionibus, quae occurrebant, facere cogebantur, ad maximam pecuniae inopiam redacti sunt. Et per id tempus tributi loco vicesimam mercium, quae mari vehebantur,

τοῦ φόρου τοῖς ὑπηκόοις ἐποίησαν, πλείω νομίζοντες ἂν σφίσι χρήματα οὕτω προσιέναι. αἱ μὲν γὰρ δαπάναι οὐχ ὁμοίως καὶ πρὶν, ἀλλὰ πολλῷ μείζους καθέστασαν, ὅσῳ καὶ μείζων ὁ πόλεμος ἦν· αἱ δὲ πρόσοδοι ἀπώλλυντο.

κθ'. Τοὺς οὖν Θρᾷκας, τοὺς τῷ Δημοσθένει ὑστερήσαντας διὰ τὴν παροῦσαν ἀπορίαν τῶν χρημάτων, οὐ βουλόμενοι δαπανᾷν, εὐθὺς ἀπέπεμπον, προστάξαντες κομίσαι αὐτοὺς Διϊτρέφει, καὶ εἰπόντες, ἅμα ἐν τῷ παράπλῳ (ἐπορεύοντο γὰρ δι' Εὐρίπου) καὶ τοὺς πολεμίους ἤν τι δύνωνται ἀπ' αὐτῶν βλάψαι. ὁ δὲ ἐς τὴν Τάναγραν ἀπεβίβασεν αὐτοὺς, καὶ ἁρπαγήν τινα ἐποιήσατο διὰ τάχους, καὶ ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας ἀφ' ἑσπέρας διέπλευσε τὸν Εὔριπον, καὶ ἀποβιβάσας ἐς τὴν Βοιωτίαν, ἦγεν αὐτοὺς ἐπὶ Μυκαλησσόν. καὶ τὴν μὲν νύκτα λαθὼν, πρὸς τῷ Ἑρμαίῳ ηὐλίζετο· (ἀπέχει

populis imperio ſuo ſubiectis imperarunt, ſperantes, ſe maiorem pecuniae vim hac ratione confecturos. Nam impenſae quidem non quales ante, ſed longe maiores fiebant, quo etiam maius bellum exſiſtebat: proventus vero amittebantur.

XXIX. Thraces igitur, qui ad Demoſthenem non ſatis mature venerant, propter praeſentem inopiam pecuniae, cum ſumtus facere nollent, ſtatim dimiſerunt; eoſque deducendi negotium Diitrephi dederunt, eique praeceperunt, ut in ipſa praetervectione (nam per Euripum tranſibant) hoſtibus etiam, ſi qua ratione poſſent, illorum opera uſus noceret. Hic autem ipſos ad Tanagram eduxit, & praedae nonnihil raptim egit, & ſub veſperum ex Chalcide Euboeae traiecit Euripum: ipſoſque in Boeotiam expoſitos adverſus Mycaleſſum duxit. Et illam quidem noctem ad

δὲ τῆς Μυκαλησσοῦ ἑκκαίδεκα μάλιστα σταδίους) ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πόλει προσέκειτο οὔσῃ μεγάλῃ· καὶ αἱρεῖ, ἀφυλάκτοις τε ἐπιπεσὼν, καὶ ἀπροσδοκήτοις μὴ ἄν ποτέ τινα σφίσιν ἀπὸ θαλάσσης τοσοῦτον ἐπαναβάντα ἐπιθέσθαι, τοῦ τείχους ἀσθενοῦς ὄντος, καὶ ἔστιν ᾗ καὶ πεπτωκότος, τοῦ δὲ, βραχέος ᾠκοδομημένου, καὶ πυλῶν ἅμα διὰ τὴν ἄδειαν ἀνεῳγμένων. ἐσπεσόντες δὲ οἱ Θρᾷκες ἐς τὴν Μυκαλησσὸν, τάς τε οἰκίας καὶ τὰ ἱερὰ ἐπόρθουν, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐφόνευον, φειδόμενοι οὔτε πρεσβυτέρας οὔτε νεωτέρας ἡλικίας, ἀλλὰ πάντας ἑξῆς, ὅτῳ ἐντύχοιεν, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κτείνοντες, καὶ προσέτι καὶ ὑποζύγια, καὶ ὅσα ἄλλα ἔμψυχα ἴδοιεν. τὸ γὰρ γένος τὸ τῶν Θρᾳκῶν, ὅμοια τοῖς μάλιστα τοῦ βαρβαρικοῦ, ἐν ᾧ ἂν θαρσήσῃ, φονικώτα-

Mercurii fanum clam hoftibus fubfidens tranfegit. (Hoc autem a Mycaleffo diftat fexdecim circiter ftadia.) Sed prima ftatim luce urbem, quae ampla erat, invafit. Quod autem homines cuftodum praefidio nudatos invafiffet, ac eos, qui non fufpicabantur, ullos unquam tantum iter a mari in loca mediterranea facturos, ut fe invaderent, cepit, quod murus infirmus effet, & partim quidem collapfus, partim vero humiliter aedificatus, fimul etiam quod portae propter fecuritatem effent apertae. Thraces igitur in hanc urbem irruentes, & privatas & facras aedes diripiebant, & ipfos homines interficiebant, nec fenili aut iuvenili aetati parcentes; fed omnes, ut in unumquemque deinceps incidebant, & pueros & feminas interficientes; quin etiam praeterea iumenta, & quafcunque alias animantes vidiffent. Nam Thracum gens, (quales effe folent nationes maxime barbarae) cum fiduciam animo concepit,

τόν ἐστι. καὶ τότε ἄλλη τε ταραχὴ οὐκ ὀλίγη, καὶ ἰδέα πᾶσα καθειστήκει ὀλέθρου· καὶ ἐπιπεσόντες διδασκαλείῳ παίδων (ὅπερ μέγιστον ἦν αὐτόθι, καὶ ἄρτι ἔτυχον οἱ παῖδες ἐσεληλυθότες) κατέκοψαν πάντας· καὶ ξυμφορὰ τῇ πόλει πάσῃ οὐδεμιᾶς ἥσσων μᾶλλον ἑτέρας ἀδόκητός τε ἐπέπεσεν αὕτη καὶ δεινή.

λ'. Οἱ δὲ Θηβαῖοι, αἰσθόμενοι ἐβοήθουν, καὶ καταλαβόντες προκεχωρηκότας ἤδη τοὺς Θρᾶκας οὐ πολὺ, τήν τε λείαν ἀφείλοντο, καὶ αὐτοὺς φοβήσαντες, καταδιώκουσιν ἐπὶ τὸν Εὔριπον καὶ τὴν θάλασσαν, οὗ αὐτοῖς τὰ πλοῖα, ἃ ἤγαγεν, ὥρμει. καὶ ἀποκτείνουσιν αὐτῶν ἐν τῇ ἐσβάσει τοὺς πλείστους, οὔτε ἐπισταμένους νεῖν· τῶν τε ἐν τοῖς πλοίοις, ὡς ἑώρων τὰ ἐν τῇ γῇ, ὁρμισάντων ἔξω τοῦ ζεύγματος τὰ πλοῖα. ἐπεὶ ἔν γε τῇ ἄλλῃ

caedis est avidissima. Quare cum alia perturbatio non exigua tunc exstitit in hac urbe, tum etiam omne caedis genus. Nam irruentes etiam in puerorum ludum, (qui maximus illic erat, & pueri in eum modo erant ingressi) omnes conciderunt. Atque ista clades universae civitati adeo gravis adeoque inopinata contigit, ut nullam aliam hac graviorem & magis inopinatam acceperit.

XXX. Thebani vero, cum rem cognovissent, ad opem urbi ferendam accurrerunt; & nacti Thraces iam non longe progressos, & praedam ipsis eripuerunt, ipsosque perterritos persequi coeperunt ad Euripum usque & ad mare, ubi stabant ipsorum naves, quae ipsos vexerant. Et ipsorum plurimos, dum naves conscenderent, neque natandi peritos, interfecerunt; iis, qui in navibus erant, cum vidissent ea, quae in terra gerebantur, naves extra Euripi pontem marisque fauces in altum educentibus. Nam in alio

ἀναχωρήσει οὐκ ἀτόπως οἱ Θρᾶκες πρὸς τὸ τῶν Θηβαίων ἱππικὸν, ὅπερ πρῶτον προσέκειτο, προεκθέοντές τε καὶ ξυστρεφόμενοι ἐν ἐπιχωρίῳ τάξει, τὴν φυλακὴν ἐποιοῦντο· καὶ ὀλίγοι αὐτῶν ἐν τούτῳ διεφθάρησαν, μέρος δέ τι καὶ ἐν τῇ πόλει αὐτῇ δι' ἁρπαγὴν ἐγκαταληφθὲν ἀπώλετο. οἱ δὲ ξύμπαντες τῶν Θρακῶν, πεντήκοντα καὶ διακόσιοι, ἀπὸ τριακοσίων καὶ χιλίων, ἀπέθανον. διέφθειραν δὲ καὶ τῶν Θηβαίων καὶ τῶν ἄλλων ἃ ξυνεβοήθησαν, ἐς εἴκοσι μάλιστα ἱππέας τε καὶ ὁπλίτας ὁμοῦ, καὶ Θηβαίων τῶν Βοιωταρχῶν, Σκιρφώνδαν· τῶν δὲ Μυκαλησσίων μέρος τι ἀπαναλώθη. τὰ μὲν κατὰ τὴν Μυκαλησσὸν, πάθει χρησαμένων οὐδενὸς, ὡς ἐπὶ μεγέθει, τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἧσσον ὀλοφύρασθαι ἀξίῳ, τοιαῦτα ξυνέβη.

receptu, & in cetero itinere, Thraces non incompofite adverfus Thebanorum equitatum, qui primus ipfos invaferat, procurrentes, & conglobati ordinem patrio more fervantes, fefe defendebant. Et pauci ipforum propterea perierunt; quaedam vero ipforum pars, quae in urbe, dum praedaretur, deprehenfa fuerat, interiit. In fumma vero, ex mille & trecentis Thracibus, omnino ducenti & quinquaginta ceciderunt. Ex Thebanis vero, & aliis, qui ad opem Mycaleffiis ferendam convenerant, viginti circiter, tam equites, quam fimul gravis armaturae milites, una cum Scirphonda Thebano, uno ex Boeotarchis, a Thracibus interfecti fuerunt. Mycaleffiorum vero pars quaedam abfumta fuit. Atque hic quidem fuit exitus cladis, quam Mycaleffus accepit, quae pro civitatis magnitudine non minus eft deploranda, quam ulla alia, quae in hoc bello acciderit.

λα΄. Ὁ δὲ Δημοσθένης, τότε ἀποπλέων ἐκ τῆς Κερκύρας μετὰ τὴν ἐκ τῆς Λακωνικῆς τείχισιν, ὁλκάδα ὁρμοῦσαν ἐν Φειᾷ τῇ Ἠλείων λαβὼν, ἐν ᾗ οἱ Κορίνθιοι ὁπλῖται ἐς τὴν Σικελίαν ἔμελλον περαιοῦσθαι, αὐτὴν μὲν διαφθείρει, οἱ δ᾽ ἄνδρες ἀποφυγόντες, ὕστερον λαβόντες ἄλλην ἔπλεον. καὶ μετὰ τοῦτο ἀφικόμενος ὁ Δημοσθένης ἐς τὴν Ζάκυνθον καὶ Κεφαλληνίαν, ὁπλίτας τε παρέλαβε, καὶ ἐκ τῆς Ναυπάκτου τῶν Μεσσηνίων μετεπέμψατο· καὶ ἐς τὴν ἀντιπέρας ἤπειρον τῆς Ἀκαρνανίας διέβη, ἐς Ἀλυζίαν τε καὶ Ἀνακτόριον, ὃ αὐτοὶ εἶχον. ὄντι δ᾽ αὐτῷ περὶ ταῦτα ὁ Εὐρυμέδων ἀπαντᾷ, ἐκ τῆς Σικελίας ἀποπλέων, ὃς τότε τοῦ χειμῶνος τὰ χρήματα ἄγων τῇ στρατιᾷ ἀπεπέμφθη. καὶ ἀγγέλλει τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι πύθοιτο κατὰ πλοῦν ἤδη

XXXI. Demosthenes vero tunc Corcyra solvens, post illam Deceleae munitionem in agro Laconico factam, onerariam navem Phiae Eleorum in statione nactus, in qua gravis armaturae milites Corinthii in Siciliam erant traiecturi, ipsam quidem corrupit; viri vero elapsi, & mox aliam onerariam navem nacti, eo transmiserunt. Postea vero Demosthenes in Zacynthum profectus & in Cephalleniam, illinc gravis armaturae milites assumsit, & Messeniorum partem Naupacto arcessivit; atque in oppositam Acarnaniae continentem traiecit, & Alyziam, & Anactorium, quod ipsi Athenienses tenebant. Ipsi autem circum haec loca agitanti occurrit Eurymedon, ex Sicilia remeans, qui tunc hieme cum pecunia, quam ad exercitum ferebat, illuc missus fuerat. Hic autem ipsi nuntiavit, cum alia, quae viderat, tum etiam, se, dum iam esset in ipso navigationis cursu, audisse, Plemmyrium a Syracusanis rece-

ὧν τὸ Πλημμύριον ὑπὸ τῶν Συρακουσίων ἑαλωκός. ἀφικνεῖται δὲ καὶ Κόνων παρ' αὐτοὺς, ὃς ἦρχε Ναυπάκτου, ἀγγέλλων ὅτι αἱ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν Κορινθίων, αἱ σφίσιν ἀνθορμοῦσαι, οὔτε καταλύουσι τὸν πόλεμον, ναυμαχεῖν τε μέλλουσι. πέμπειν οὖν ἐκέλευε αὐτοὺς ναῦς, ὡς οὐχ ἱκανοὺς ὄντας δυοῖν δεούσαις εἴκοσιν ταῖς ἑαυτῶν πρὸς τὰς ἐκείνων πέντε καὶ εἴκοσι ναυμαχεῖν. τῷ μὲν οὖν Κόνωνι δέκα ναῦς ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Εὐρυμέδων τὰς ἄριστα σφίσι πλεούσας ἀφ' ὧν αὐτοὶ εἶχον, ξυμπέμπουσι πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ. αὐτοὶ δὲ τὰ περὶ τῆς στρατιᾶς τὸν ξύλλογον ἡτοιμάζοντο· Εὐρυμέδων μὲν, ἐς τὴν Κέρκυραν πλεύσας, καὶ πεντεκαίδεκά τε ναῦς πληροῦν κελεύσας αὐτοὺς, καὶ ὁπλίτας καταλεγόμενος. (ξυνῆρχε γὰρ ἤδη Δημοσθένει, ἀποτραπόμενος, ὥσπερ καὶ ᾑρέθη) Δημοσθένης δ' ἐκ τῶν

ptum. Praeterea Conon etiam, qui Naupacto praeerat, ad ipsos venit, nuntiaturus, quinque & viginti Corinthiorum naves, quae in statione sibi opposita stabant, neque finito bello illinc discedere, & proelium navale commissuras esse. Ipsos igitur naves ad se mittere iubebat, quod cum suis duodeviginti navibus impares essent ad confligendum cum hostium quinque & viginti navibus. Demosthenes igitur & Eurymedon, decem velocissimas ex iis, quas ipsi habebant, cum ipso Conone miserunt ad illas, quae Naupacti erant. Ipsi vero res ad illam expeditionem necessarias apparabant, copiasque cogebant. Atque Eurymedon quidem, in Corcyram profectus, iussit ipsos Corcyraeos instruere quindecim naves: & gravis armaturae milites delegit. (nam aversus ab instituto navigationis cursu, quo Athenas petebat, iam una cum Demosthene imperium ge-

περὶ τὴν Ἀκαρνανίαν χωρίων σφενδονήτας τε καὶ ἀκοντιστὰς ξυναγείρων.

λβʹ. Οἱ δ' ἐκ τῶν Συρακουσῶν τότε μετὰ τὴν τοῦ Πλημμυρίου ἅλωσιν πρέσβεις οἰχόμενοι ἐς τὰς πόλεις, ἐπειδὴ ἔπεισάν τε, καὶ ξυναγείραντες ἔμελλον ἄξειν τὸν στρατὸν, ὁ Νικίας προπυθόμενος, πέμπει ἐς τῶν Σικελῶν τοὺς τὴν δίοδον ἔχοντας, καὶ ξυμμάχους Κεντόριπάς τε καὶ Ἀλικυκαίους, καὶ ἄλλους, ὅπως μὴ διαφήσωσι τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ ξυστραφέντες κωλύσωσι διελθεῖν. ἄλλῃ γὰρ αὐτοὺς οὐδὲ πειράσειν. Ἀκραγαντῖνοι γὰρ οὐκ ἐδίδοσαν διὰ τῆς ἑαυτῶν ὁδόν. πορευομένων δ' ἤδη τῶν Σικελιωτῶν, οἱ Σικελοὶ, καθάπερ ἐδέοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἐνέδραν τινὰ τριχῇ ποιησάμενοι, ἀφυλάκτοις τε καὶ ἐξαίφνης ἐπιγενόμενοι, διέφθειραν ἐς ὀκτακοσίους μάλι-

rebat, quemadmodum etiam delectus fuerat.) Demosthenes vero ex locis, quae circum Acarnaniam erant, funditores & iaculatores coëgit.

XXXII. At Syracusanorum legati, qui tunc, post Plemmyrium expugnatum, varias Siciliae civitates adierant, cum, quod petierant, ipsis persuasissent, & copias, quas collegerant, Syracusas essent ducturi, Nicias, qui rem praesenserat, mittit ad illos Siculos, qui transitum tenebant, & cum ad Centoripas & Alicycaeos, tum etiam ad alios socios, ne patiantur hostes per suos fines iter facere, sed eos congregati transire prohibeant. nec enim eos alia via transire conaturos. Agrigentini enim iter ipsis per suum agrum dare nolebant. Cum autem Sicilienses iam iter facerent, Siculi, quemadmodum ab Atheniensibus orabantur, tribus in locis insidias collocarunt, & illos incautos ac ex improviso aggressi, ad octingentos ferme occi-

στα, καὶ τοὺς πρέσβεις, πλὴν ἑνὸς τοῦ Κορινθίου, πάντας. οὗτος δὲ τοὺς διαφυγόντας ἐς πεντακοσίους καὶ χιλίους ἐκόμισεν ἐς τὰς Συρακούσας.

λγʹ. Καὶ περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ οἱ Καμαριναῖοι ἀφικνοῦνται, αὐτοῖς βοηθοῦντες, πεντακόσιοι μὲν ὁπλῖται, τριακόσιοι δὲ ἀκοντισταὶ, καὶ τοξόται τριακόσιοι. ἔπεμψαν δὲ καὶ οἱ Γελῷοι ναυτικόν τε ἐς πέντε ναῦς, καὶ ἀκοντιστὰς τετρακοσίους, καὶ ἱππέας διακοσίους. σχεδὸν γάρ τοι ἤδη πᾶσα ἡ Σικελία, πλὴν Ἀκραγαντίνων· οὗτοι δ' οὐδὲ μεθ' ἑτέρων ἦσαν· οἱ δ' ἄλλοι ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, μετὰ τῶν Συρακουσίων, οἱ πρότερον περιορώμενοι, ξυστάντες ἐβοήθουν. καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι, ὡς αὐτοῖς τὸ ἐν τοῖς Σικελοῖς πάθος ἐγένετο, ἐπέσχοντο εὐθέως τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρεῖν. ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐ-

derunt, omnesque legatos, praeter unum Corinthium. Hic vero eos, qui elapsi sunt, ad mille & quingentos, Syracusas deduxit.

XXXIII. Per eosdem dies, Camarinaei etiam, qui opem ipsis Syracusanis ferebant, quingenti gravis armaturae milites, & trecenti iaculatores, totidemque sagittarii Syracusas pervenerunt. Miserunt & Geloi copias ad quinque naves explendas, & iaculatores quadringentos, & equites ducentos. Iam enim omnis propemodum Sicilia arma consociavit, praeter Agrigentinos: isti enim in partibus non erant, sed se medios gerebant: ceteri vero, etiam qui hactenus belli eventum circumspicientes exspectassent, conspiratione facta, Syracusanis auxilium adversus Athenienses ferebant. Atque Syracusani quidem, quod cladem istam apud Siculos accepissent, ab Atheniensibus protinus invadendis abstinuerunt. Demosthenes vero & Eurymedon,

ρυμέδων, ἑτοίμης ἤδη τῆς στρατιᾶς οὔσης ἐκ τῆς Κερκύρας καὶ ἀπὸ τῆς ἠπείρου, ἐπεραιώθησαν ξυμπάσῃ τῇ στρατιᾷ τὸν Ἰόνιον ἐπ' ἄκραν Ἰαπυγίαν. καὶ ὁρμηθέντες αὐτόθεν, κατίσχουσιν ἐς τὰς Χοιράδας νήσους Ἰαπυγίας· καὶ ἀκοντιστάς τε τινὰς τῶν Ἰαπύγων πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν τοῦ Μεσσαπίου ἔθνους ἀναβιβάζονται ἐπὶ τὰς ναῦς· καὶ τῷ Ἄρτᾳ (ὅσπερ καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς δυνάστης ὢν παρέσχετο αὐτοῖς) ἀνανεωσάμενοί τινα παλαιὰν φιλίαν, ἀφικνοῦνται ἐς Μεταπόντιον τῆς Ἰταλίας· καὶ τοὺς Μεταποντίους πείσαντες κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν ἀκοντιστάς τε ξυμπέμπειν τριακοσίους καὶ τριήρεις δύο, καὶ ἀναλαβόντες ταῦτα, παρέπλευσαν ἐς Θουρίαν, καὶ καταλαμβάνουσι νεωστὶ στάσει τοὺς τῶν Ἀθηναίων ἐναντίους ἐκπεπτωκότας. καὶ βουλόμενοι, τὴν στρατιὰν αὐτόθι πᾶσαν ἀθροίσαντες, εἴτις ὑπελέλειπτο

cum exercitus ex Corcyra & ex continente collectus iam paratus esset, cum universis copiis Ionium mare traiecerunt, & appulerunt ad promontorium Iapygiam. Hinc vero profecti, ad Choeradas Iapygiae insulas appulerunt. Et paucos quosdam Iapygum iaculatores Messapiae gentis, numero centum & quinquaginta, in naves imposuerunt. Et renovata vetusta quadam amicitia cum Arta, (qui illis in locis tum imperitans iaculatores etiam istos ipsis praebuerat) ad Metapontium Italiae urbem appulerunt. Cum autem Metapontinos induxissent ad secum mittendos ex societatis iure trecentos iaculatores, & duas triremes; his in naves receptis, in agrum Thurium praetervecti sunt: ibique deprehenderunt Atheniensium adversarios per seditionem nuper eiectos. Quoniam autem volebant, omnibus copiis in unum ibi contractis, recognoscere, si quis relictus es-

ἐξετάσαι, καὶ τοὺς Θουρίους πεῖσαι σφίσι ξυστρατεύειν τε ὡς προθυμότατα, καὶ, ἐπειδήπερ ἐν τούτῳ τύχης εἰσὶ, τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους τοῖς Ἀθηναίοις νομίζειν, περιέμενον ἐν τῇ Θουρίᾳ, καὶ ἔπρασσον ταῦτα.

λδ΄. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, καὶ οἱ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον οἱ ἐν ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι ναυσὶν, οἵπερ τῶν ὁλκάδων ἕνεκα τῆς ἐς Σικελίαν κομιδῆς ἀνθώρμουν πρὸς τὰς ἐν Ναυπάκτῳ ναῦς, παρασκευασάμενοι ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ, καὶ προσπληρώσαντες ἔτι ναῦς, ὥστε ὀλίγῳ ἐλάσσους εἶναι αὐτοῖς τῶν Ἀττικῶν νεῶν, ὁρμίζονται κατὰ Ἐρινεὸν τῆς Ἀχαΐας ἐν τῇ Ῥυπικῇ. καὶ αὐτοῖς τοῦ χωρίου μηνοειδοῦς ὄντος ἐφ᾽ ᾧ ὥρμουν, ὁ μὲν πεζὸς ἑκατέρωθεν προσβεβοηθηκότες τῶν τε Κορινθίων καὶ

ſet; ſimul etiam Thuriis perſuadere, ut quam alacerrime ad eandem militiam ſecum proficiſcerentur, & (quando eo fortunae veniſſent) eoſdem pro hoſtibus & pro amicis haberent, quos Athenienſes haberent: in agro Thurio ſubſederunt, atque in harum rerum peragendarum curam incubuerunt.

XXXIV. Peloponneſii vero, & qui in quinque & viginti navibus erant, qui onerariarum navium in Siciliam tendentium cauſa habebant ſtationes oppoſitas navibus, quae erant Naupacti, ſub idem tempus ſeſe ad navale proelium praepararunt, aliiſque navibus praeter eas, quas iam paratas habebant, inſtructis, adeo ut Atticis paulo pauciores eſſent, ad Erineum Achaiae oppidum in agro Rhypico ſitum appulſi ſtationem habuerunt. Quoniam autem locus ille, in quo ſtationem habebant, in lunae ſpeciem curvatus erat, peditatus quidem tum Corinthiorum, tum ſociorum indigenarum, qui ad opem ſuis ferendam con-

τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων ἐπὶ ταῖς ἀνεχούσαις ἄκραις παρετέτακτο, αἱ δὲ νῆες τὸ μεταξὺ εἶχον ἐμφράξασαι. ἦρχε δὲ τοῦ ναυτικοῦ Πολυάνθης Κορίνθιος. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Ναυπάκτου τριάκοντα ναυσὶ καὶ τρισὶν (ἦρχε δὲ αὐτῶν Δίφιλος) ἐπέπλευσαν αὐτοῖς. καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μὲν πρῶτον ἡσύχαζον, ἔπειτα ἀρθέντος αὐτοῖς τοῦ σημείου ἐπεὶ καιρὸς ἐδόκει εἶναι, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐναυμάχουν. καὶ χρόνον ἀντεῖχον πολὺν ἀλλήλοις. καὶ τῶν μὲν Κορινθίων τρεῖς νῆες διαφθείρονται, τῶν δὲ Ἀθηναίων κατέδυ μὲν οὐδεμία ἁπλῶς, ἑπτὰ δέ τινες ἄπλοι ἐγένοντο, ἀντίπρωροι ἐμβαλλόμεναι, καὶ ἀναῤῥαγεῖσαι τὰς παρεξειρεσίας ὑπὸ τῶν Κορινθίων νεῶν, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο παχυτέρας τὰς ἐπωτίδας ἐχουσῶν. ναυμαχήσαντες δὲ ἀντίπαλα μὲν, καὶ ὡς αὐτοὺς ἑκατέρους

venerat, utrinque in eminentibus promontoriis dispositus erat: naves vero medium spatium tenebant obstructum. Polyanthes autem Corinthius huius classis erat praefectus. Athenienses vero cum tribus & triginta navibus, quarum dux erat Diphilus, Naupacto solventes, adversus ipsos contenderunt. Et Corinthii principio quidem quievere. postea vero, cum ipsis signum datum fuisset, & tempus idoneum adesse visum esset, magno cum impetu Atheniensibus obviam iverunt, & proelium committere coeperunt. Et diu alteri alteris restiterunt. Et Corinthiorum quidem tres naves profligatae fuerunt; Atheniensium vero nulla quidem prorsus est depressa, sed septem ad navigandum inutiles factae sunt, quod Corinthiarum navium (quae hac ipsa de causa crassiores epotides habebant) adversis proris petitae, & in ipsis frontibus, ubi nullum est remigium, perruptae fuissent. Cum autem proelium commisisse-

ἀξιοῦν νικᾷν, ὅμως δὲ τῶν ναυαγίων κρατησάντων τῶν Ἀθηναίων, διά τε τὴν τοῦ ἀνέμου ἄπωσιν αὐτῶν ἐς τὸ πέλαγος, καὶ διὰ τὴν τῶν Κορινθίων οὐκέτι ἐπαγωγὴν, διεκρίθησαν ἐπ' ἀλλήλων· καὶ δίωξις οὐδεμία ἐγένετο, οὐδ' ἄνδρες οὐδετέρων ἑάλωσαν. οἱ μὲν γὰρ Κορίνθιοι καὶ Πελοποννήσιοι πρὸς τῇ γῇ ναυμαχοῦντες, ῥᾳδίως διεσώζοντο· τῶν δὲ Ἀθηναίων οὐδεμία κατέδυ ναῦς. ἀποπλευσάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐς τὴν Ναύπακτον, οἱ Κορίνθιοι εὐθὺς τροπαῖον ἔστησαν ὡς νικῶντες, ὅτι πλείους τῶν ἐναντίων ναῦς ἄπλους ἐποίησαν. καὶ νομίσαντες δι' αὐτὸ οὐχ ἡσσᾶσθαι, δι' ὅπερ οὐδ' οἱ ἕτεροι νικᾷν. οἵ τε γὰρ Κορίνθιοι ἡγήσαντο κρατεῖν εἰ μὴ πολὺ ἐκρατοῦντο, οἵ τ' Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡσσᾶσθαι εἰ μὴ πολὺ ἐνίκων. ἀποπλευσάντων δὲ τῶν Πελοποννησίων, καὶ τοῦ πεζοῦ δια-

ſent ancipiti quidem Marte, & ita ut utrique victoriam ſibi vindicarent, quia tamen Athenienſes naufragiis ſunt potiti, tum quod ventus in altum ea propuliſſet, tum etiam quod Corinthii ſuum agmen adverſus ipſos non amplius ducerent, alteri ab alteris diremti ſunt, & neutri alteros perſecuti, nec ulli ex alterutris capti. Nam Corinthii & Peloponneſii facile evadebant, quia proelium prope terram committebant: Athenienſium vero nulla navis eſt depreſſa. Cum autem Athenienſes ſe Naupactum recepiſſent, Corinthii ſtatim tropaeum ut victores erexerunt, quod plures hoſtilium navium ad navigationem inutiles reddidiſſent. Se enim propter hoc non ſuperatos putabant, propter quod neutri ſe victores fuiſſe ducebant. Nam & Corinthii ſe victores fuiſſe duxiſſent, niſi longe victi fuiſſent; & Athenienſes exiſtimaſſent, ſe victos fuiſſe, niſi longe viciſſent. Cum autem Peloponneſii diſceſſiſſent, &

λυθέντος, οἱ Ἀθηναῖοι ἔστησαν τροπαῖον, καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ ὡς νικήσαντες ἀπεῖχον τοῦ Ἐρινεοῦ, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὥρμουν ὡς εἴκοσι σταδίους. καὶ ἡ μὲν ναυμαχία οὕτως ἐτελεύτα.

λε΄. Ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ ὁ Εὐρυμέδων, ἐπειδὴ ξυστρατεύειν αὐτοῖς οἱ Θούριοι παρεσκευάσθησαν ἑπτακοσίοις μὲν ὁπλίταις, τριακοσίοις δὲ ἀκοντισταῖς, τὰς μὲν ναῦς παραπλεῖν ἐκέλευον ἐπὶ τῆς Κροτωνιάτιδος, αὐτοὶ δὲ τὸν πεζὸν πάντα ἐξετάσαντες πρῶτον ἐπὶ τῷ Συβάρει ποταμῷ, ἦγον διὰ τῆς Θουριάτιδος γῆς. καὶ ὡς ἐγένοντο ἐπὶ τῷ Ὑλίᾳ ποταμῷ, καὶ αὐτοῖς οἱ Κροτωνιᾶται προσπέμψαντες εἶπον οὐκ ἂν σφίσι βουλομένοις εἶναι διὰ τῆς γῆς σφῶν τὸν στρατὸν ἰέναι, ἐπικαταβάντες ηὐλίσαντο πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ

peditatus dilapſus eſſet, Athenienſes & ipſi tanquam victores tropaeum in Achaia ſtatuerunt. Aberant autem ab Erineo, ubi Corinthii ſuae claſſis ſtationem habebant, viginti ferme ſtadiis. Atque pugna quidem navalis hunc exitum habuit.

XXXV. Demoſthenes vero & Eurymedon, poſteaquam Thurii parati fuerunt ad illius militiae ſocietatem ſequendam, cum ſeptingentis gravis armaturae militibus & trecentis iaculatoribus, claſſem quidem in oram Crotoniatidem praetervehi iuſſerunt; ipſi vero peditatum omnem, quem prius ad fluvium Sybarin recenſuerant, per agrum Thurium duxerunt. Cum autem ad Hyliam fluvium perveniſſent, & Crotoniatae ad eos praemiſiſſent, qui dicerent, praeter voluntatem ſuam fore, ſi per ſuum agrum ipſorum exercitus tranſiret, ad mare deſcenderunt, & ad Hyliae oſtium pernoctarunt; & naves in eundem locum

Ὑλίου, καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐς τὸ αὐτὸ ἀπήντων. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀναβιβασάμενοι παρέπλεον, ἴσχοντες πρὸς ταῖς πόλεσι πλὴν Λοκρῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐπὶ Πέτραν τῆς Ῥηγίνης.

Bell. Pelop. an. 19. Olymp. 91. 4. U. C. Varr. 341. Post Iul. 16.

λϛʹ. Οἱ δὲ Συρακούσιοι, ἐν τούτῳ πυνθανόμενοι αὐτῶν τὸν ἐπίπλουν, αὖθις ταῖς ναυσὶν ἀποπειράσαι ἐβούλοντο, καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ τοῦ πεζοῦ, ἥνπερ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, πρὶν ἐλθεῖν αὐτοὺς φθάσαι βουλόμενοι, ξυνέλεγον. παρεσκευάσαντο δὲ τό, τε ἄλλο ναυτικὸν, ὡς ἐκ τῆς προτέρας ναυμαχίας τὶ πλέον ἐνεῖδον σχήσοντες· καὶ τὰς πρώρας τῶν νεῶν ξυντεμόντες ἐς ἔλασσον, στεριφωτέρας ἐποίησαν, καὶ τὰς ἐπωτίδας ἐπέθεσαν ταῖς πρώραις παχείας· καὶ ἀντηρίδας ἀπ' αὐτῶν ὑπέτειναν πρὸς τοὺς τοίχους, ὡς ἐπὶ ἓξ πήχεις ἐντός τε καὶ ἔξωθεν. ᾧπερ τρόπῳ καὶ οἱ Κορίνθιοι πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ

ipsis obviam venerunt. Postridie vero, cum eas conscendissent, abierunt, & ad singulas urbes, praeter Locros, appellebant, donec Petram Rhegini agri pervenerunt.

XXXVI. Syracusani vero, cum interea ipsos contra se venire audissent, belli fortunam classe rursus experiri voluerunt, alioque peditatus apparatu, quem hac ipsa de causa collegerant, quod ipsos ac novorum hostium adventum praevertere cuperent. Instruxerunt autem classem cum aliis rebus, ita ut ex superiore navali proelio didicerant, se fore meliore conditione, tum etiam navium proris, quas decurtarunt, & firmiores reddiderunt, & proris imposuerunt crassas epotidas; iisque tigna iunxerunt & intus & extra, quae usque ad navium latera spatio fere senum cubitorum pertingerent. quo modo & Corinthii adversus naves, quae ad Naupactum erant, suarum proris instructis

ναῦς ἐπεσκευασμένοι πρώραθεν ἐναυμάχουν. ἐνόμισαν γὰρ οἱ Συρακούσιοι, πρὸς τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς, οὐχ ὁμοίως ἀντιωεναυπηγημένας, ἀλλὰ λεπτὰ τὰ πρώραθεν ἐχούσας, διὰ τὸ μὴ ἀντιπρώροις μᾶλλον αὐτοὺς ἢ ἐκ περίπλου ταῖς ἐμβολαῖς χρῆσθαι, οὐκ ἔλασσον σχήσειν, καὶ τὴν ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυμαχίαν οὐκ ἐν πολλῷ πολλαῖς ναυσὶν οὖσαν, πρὸς ἑαυτῶν ἔσεσθαι. ἀντίπρωροι γὰρ ταῖς ἐμβολαῖς χρώμενοι, ἀναῤῥήξειν τὰ πρώραθεν αὐτοῖς, στερίφοις καὶ παχέσι πρὸς κοῖλα καὶ ἀσθενῆ παρέχοντες τοῖς ἐμβόλοις· τοῖς δὲ Ἀθηναίοις οὐκ ἔσεσθαι σφῶν ἐν στενοχωρίᾳ οὔτε περίπλουν, οὔτε διέκπλουν, ᾧπερ τῆς τέχνης μάλιστα ἐπίστευον. αὐτοὶ γὰρ κατὰ τὸ δυνατὸν, τὸ μὲν, οὐ δώσειν διεκπλεῖν, τὸ δὲ, τὴν

pugnaverant. Exiſtimarunt enim Syracuſani, adverſus Athenienſium naves, (quae non eodem modo adverſus Syracuſanorum naves erant aedificatae, ſed a prora partes graciles ac infirmas habebant, quod ipſi Athenienſes non tam adverſis proris, quam navibus circumactis, in hoſtilium navium latera incurrere conſueviſſent) ſe non deteriore conditione futuros, & navale proelium, quod in magno portu a multis navibus in non magno ſpatio committendum erat, pro ſe facturum putarunt. Se enim, adverſis proris incurrentes, diffracturos ipſorum proras; quod ſolidis craſſiſque roſtris in vacuas ac infirmas incurſuri eſſent: Athenienſibus vero in anguſto loci ſpatio nullam fore facultatem aut naves circumagendi, aut eas per mediam ſuam claſſem educendi; qua artificii parte potiſſimum illi confidebant. Se enim pro viribus hoc quidem praeſtituros, ut nullam ipſis per mediam ſuam claſſem tranſeundi facultatem darent; illud vero ab ipſis loci anguſtiis praeſtitum

στενοχωρίαν κωλύσειν ὥστε μὴ περιπλεῖν· τῇ τε πρότερον ἀμαθίᾳ τῶν κυβερνητῶν δοκούσῃ εἶναι τὸ ἀντίπρωρον ξυγκροῦσαι, μάλιστ᾽ ἂν αὐτοὶ χρήσασθαι. πλεῖστον γὰρ ἐν αὐτῷ σχήσειν. τὴν γὰρ ἀνάκρουσιν οὐκ ἔσεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις ἐξωθουμένοις ἄλλοσε ἢ ἐς τὴν γῆν, καὶ ταύτην δι᾽ ὀλίγου καὶ ἐς ὀλίγον κατ᾽ αὐτὸ τὸ στρατόπεδον τὸ ἑαυτῶν. τοῦ δ᾽ ἄλλου λιμένος αὐτοὶ κρατήσειν, καὶ ξυμφερομένους αὐτοὺς, ἤν πη βιάζωνται, ἐς ὀλίγον τε καὶ πάντας ἐς τὸ αὐτὸ προσπίπτοντας ἀλλήλοις ταράξεσθαι· (ὅπερ καὶ ἔβλαπτε μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἐν ἁπάσαις ταῖς ναυμαχίαις, οὐκ οὔσης αὐτοῖς ἐς πάντα τὸν λιμένα τῆς ἀνακρούσεως, ὥσπερ τοῖς Συρακουσίοις) περιπλεῦσαι δὲ ἐς τὴν εὐρυχωρίαν, σφῶν ἐχόντων τὴν ἐπίπλευσιν ἀπὸ τοῦ πελάγους τε καὶ ἀνά-

iri, quae illos impediturae essent, ne naves circumagerent. Quod autem prius gubernatorum inscitia contigisse videbatur, ut adversis proris cum hostibus confligerent, se hoc ipso potissimum proelii genere sperabant usuros. Hac enim ratione se optima conditione futuros. Atheniensibus enim, si a se propellerentur, non fore facultatem retrocedendi alio, nisi ad terram, idque exiguo intervallo a mari distantem, & in exiguum loci spatium, iuxta sua ipsorum castra. Cetero vero portu se potituros: at ipsos hostes, sicubi premerentur, confertos in exiguo spatio, & omnes in eodem loco inter se concurrentes perturbatum iri: (quod etiam in omnibus navalibus proeliis plurimum Atheniensibus obfuit, quod ipsis in omnem portum, ut Syracusanis, retrocedere non liceret) in apertum vero mare navibus circumactis evadendi facultatem non habituros, quod penes se futurum esset, & a pelago incursionem in illos facere,

κρουσιν, οὐ δυνήσεσθαι αὐτοὺς, ἄλλως τε καὶ τοῦ Πλημμυρίου πολεμίου τε αὐτοῖς ἐσομένου, καὶ τοῦ στόματος οὐ μεγάλου ὄντος τοῦ λιμένος.

λζʹ. Τοιαῦτα οἱ Συρακούσιοι πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἐπιστήμην τε καὶ δύναμιν ἐπινοήσαντες, καὶ ἅμα τεθαῤῥηκότες μᾶλλον ἤδη ἀπὸ τῆς προτέρας ναυμαχίας, ἐπεχείρουν τῷ τε πεζῷ ἅμα καὶ ταῖς ναυσί· καὶ τὸν μὲν πεζὸν ὀλίγῳ πρότερον τὸν ἐκ τῆς πόλεως Γύλιππος προὐξαγαγὼν, προσῆγε τῷ τείχει τῶν Ἀθηναίων, καθόσον πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῦ ἑώρα. καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπιείου, οἵ τε ὁπλῖται ὅσοι ἐκεῖ ἦσαν καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ ἡ γυμνητία τῶν Συρακουσίων ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα προσῄει τῷ τείχει· αἱ δὲ νῆες μετὰ τοῦτο εὐθὺς ἐξέπλεον τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν ξυμμάχων. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοπρῶτον αὐτοὺς

& illinc ad sua castra retrocedere, praecipue vero quod Plemmyrium ipsis infestum esset futurum, simul etiam quod portus ostium non amplum esset.

XXXVII. Syracusani igitur, cum haec excogitassent & pristinae disciplinae atque virtuti addidissent, simul etiam cum ex superiore navali proelio maiorem fidentiam iam concepissent, pedestribus simul & maritimis copiis Athenienses aggrediuntur. Et peditatum quidem Gylippus paulo prius ex urbe eductum admovit ad Atheniensium munitionem, ab ea parte, qua prospectus in urbem patebat. Item qui apud Olympieum erant, cum gravis armaturae milites, qui illic erant, tum equites, & levis armatura Syracusanorum, ad munitionem ab altera parte accesserunt. Postea vero confestim Syracusanorum sociorumque naves prodierunt. Athenienses vero primum quidem eos cum solo peditatu belli fortunam tentaturos existimabant; sed

οἰόμενοι τῷ πεζῷ μόνῳ πειράσειν, ὁρῶντες δὲ καὶ τὰς ναῦς ἐπιφερομένας ἄφνω, ἐθορυβοῦντο· καὶ οἱ μὲν, ἐπὶ τὰ τείχη καὶ πρὸ τῶν τειχῶν τοῖς προσιοῦσιν ἀντιπαρετάσσοντο, οἱ δὲ [Ἀθηναῖοι] πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπιείου καὶ τῶν ἔξω κατὰ τάχος χωροῦντας ἱππέας τε πολλοὺς καὶ ἀκοντιστὰς ἀντεπεξῄεσαν. ἄλλοι δὲ τὰς ναῦς ἐπλήρουν, καὶ ἅμα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν παρεβοήθουν, Mense Iulio. καὶ ἐπειδὴ πλήρεις ἦσαν, ἀνταγῆγον πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ναῦς· καὶ αἱ τῶν Συρακουσίων ἦσαν ὀγδοήκοντα μάλιστα.

λη'. Τῆς δὲ ἡμέρας ἐπιπολὺ προσπλέοντες, καὶ ἀνακρουόμενοι, καὶ πειράσαντες ἀλλήλων, καὶ οὐδέτεροι δυνάμενοι ἄξιόν τι λόγου παραλαβεῖν, εἰ μὴ ναῦν μίαν ἢ δύο τῶν Ἀθηναίων οἱ Συρακούσιοι καταδύσαντες, διεκρί-

cum naves quoque subito contra se venientes vidissent, perturbati sunt. Et alii quidem supra munitiones & ante munitiones acie instructa steterunt adversus hostes accedentes: Atheniensium vero alii adversus equites & iaculatores multos, qui partim ex Olympieo, partim ex aliis locis extra sitis, magna celeritate veniebant, prodierunt. alii vero naves instruebant, simul etiam ad litus ad opem suis ferendam accurrebant: postquam autem instructae fuerunt, quinque & septuaginta naves adversus hostem in altum duxerunt. Syracusanorum vero erant circiter octoginta.

XXXVIII. Cum autem ad multum illius diei spatium mutuis incursionibus se petiissent, & alteri ab alteris vicissim repulsi fuissent, & utrique virtutis hostilis periculum mutuo fecissent, & neutri aliquo praeclaro ac memoratu digno facinore edito victoriam ab adversariis reportare potuissent, (nisi quod Syracusani unam aut alteram

θησαν· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀπῆλθε. τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν Συρακούσιοι ἡσύχαζον, οὐδὲν δηλοῦντες ὁποῖόν τι τὸ μέλλον ποιήσουσιν· ὁ δὲ Νικίας, ἰδὼν ἀντίπαλα τὰ τῆς ναυμαχίας γενόμενα, καὶ ἐλπίζων αὐτοὺς αὖθις ἐπιχειρήσειν, τούς τε τριηράρχους ἠνάγκαζεν ἐπισκευάζειν τὰς ναῦς, εἴτις τι ἐπεπονήκει, καὶ ὁλκάδας προώρμισε πρὸ τοῦ σφετέρου σταυρώματος, ὃ αὐτοῖς πρὸ τῶν νεῶν ἀντὶ λιμένος κλειστοῦ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐπεπήγει. διαλιπούσας δὲ τὰς ὁλκάδας ὅσον δύο πλέθρα ἀπ' ἀλλήλων κατέστησεν, ὅπως εἴτις βιάζοιτο ναῦς, εἴη καταφευξις ἀσφαλὴς, καὶ πάλιν καθ' ἡσυχίαν ἔκπλους. παρασκευαζόμενοι δὲ ταῦτα ὅλην ἡμέραν διετέλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι μέχρι νυκτός.

λθ'. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Συρακούσιοι τῆς μὲν ὥρας πρωϊαίτερον, τῇ δὲ ἐπιχειρήσει τῇ αὐτῇ τοῦ τε πεζοῦ καὶ

Atheniensium navem depresserunt) alteri ab alteris diremti discesserunt: & peditatus simul a munitionibus Atheniensium abscessit. Postridie vero Syracusani quidem quieverunt, nullo modo declarantes, quidnam essent acturi. Nicias vero, cernens navale proelium aequo Marte commissum fuisse, & existimans, ipsos rursus idem tentaturos, trierarchos ad naves reficiendas adegit, si qua damnum aliquod accepisset, & onerarias produxit ante suum vallum, quod ab ipsis, portus conclusi loco, ante naves in mari defixum fuerat. onerarias vero binum circiter iugerum spatio inter se distantes collocavit, ut, si qua navis premeretur, ipsi tutum esset refugium, & rursus per otium exeundi facultas. Athenienses autem in his apparandis totum diem ad noctem usque consumserunt.

XXXIX. Postridie vero Syracusani maturius quidem,

τοῦ ναυτικοῦ προσέμισγον τοῖς Ἀθηναίοις. καὶ ἀντικαταστάντες ταῖς ναυσὶ, τὸν αὐτὸν τρόπον αὖθις ἐπιπολὺ διῆγον τῆς ἡμέρας πειρώμενοι ἀλλήλων· πρὶν δὴ Ἀρίστων ὁ Πυῤῥίχου Κορίνθιος, ἄριστος ὢν κυβερνήτης τῶν μετὰ Συρακουσίων, πείθει τοὺς σφετέρους τοῦ ναυτικοῦ ἄρχοντας πέμψαντας ὡς τοὺς ἐν τῇ πόλει ἐπιμελομένους, κελεύειν ὅτιτάχιστα τὴν ἀγορὰν τῶν πωλουμένων παρὰ τὴν θάλασσαν μεταστῆσαι κομίσαντας, καὶ ὅσα τις ἔχει ἐδώδιμα, πάντας ἐκεῖσε φέροντας ἀναγκάσαι πωλεῖν, ὅπως αὐτοὺς ἐκβιβάσαντες τοὺς ναύτας, εὐθὺς παρὰ τὰς ναῦς ἀριστοποιήσωνται, καὶ δι' ὀλίγου αὖθις καὶ αὐθήμερον ἀπροσδοκήτοις τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρῶσι.

μ'. Καὶ οἱ μὲν, πεισθέντες ἔπεμψαν ἄγγελον, καὶ ἡ ἀγορὰ παρεσκευάσθη· καὶ οἱ Συρακούσιοι ἐξαίφνης

quam ante, ſed tamen eodem & peditatus & claſſis conatu cum Athenienſibus conflixerunt. Cum autem adverſis navibus ſe mutuo oppugnare coepiſſent, eodem modo rurſus magnam illius diei partem ſe invicem laceſſendo conſumſerunt; donec Ariſton Pyrrhichi filius, Corinthius, omnium, qui cum Syracuſanis erant, optimus gubernator, ſuaſit primis ſuae claſſis ducibus, ut mitterent ad eos, quibus in urbe huius rei cura commiſſa erat, qui imperarent ipſis, ut quam celerrime rerum venalium forum mutarent, & res venales ad mare transferrent, & quaecunque quis eſculenta haberet, omnes cogerent haec illuc ferre & vendere, ut nautae illic expoſiti, ſtatim iuxta naves pranderent, & intra breve ſpatium rurſus, idque eodem die, Athenienſes nihil huiuſmodi exſpectantes aggrederentur.

XL. Atque hi quidem huius verbis adducti nuntium miſerunt, & mercatus apparatus eſt. Et Syracuſani repente

πρύμναν κρουσάμενοι, πάλιν πρὸς τὴν πόλιν ἔπλευσαν. καὶ εὐθὺς ἐκβάντες, αὐτοῦ ἄριστον ἐποιοῦντο. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, νομίσαντες αὐτοὺς, ὡς ἡσσημένους, σφῶν πρὸς τὴν πόλιν ἀνακρούσασθαι, καθ' ἡσυχίαν ἐκβάντες, τά τε ἄλλα διεπράσσοντο, καὶ τὰ ἀμφὶ τὸ ἄριστον, ὡς τῆς γε ἡμέρας ταύτης οὐκέτι οἰόμενοι ἂν ναυμαχῆσαι. ἐξαίφνης δὲ οἱ Συρακούσιοι πληρώσαντες τὰς ναῦς, ἐπέπλεον αὖθις. οἱ δὲ, διὰ πολλοῦ θορύβου καὶ ἄσιτοι οἱ πλείους, οὐδενὶ κόσμῳ ἐσβάντες, μόγις ποτὲ ἀντανήγοντο· καὶ χρόνον μέν τινα ἀπέσχοντο ἀλλήλων φυλασσόμενοι, ἔπειτα οὐκ ἐδόκει τοῖς Ἀθηναίοις, αὐτοῦ ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμέλλοντας κόπῳ ἁλίσκεσθαι, ἀλλ' ἐπιχειρεῖν ὅτι τάχιστα· καὶ ἐπιφερόμενοι ἐκ παρακελεύσεως, ἐναυμάχουν. οἱ δὲ Συρακούσιοι δεξάμενοι [ἠ-

in puppim remigantes & cessim euntes, urbem versus navigando se receperunt. Et statim exscensu facto, ibi prandium sumserunt. Athenienses vero existimantes, ipsos, ut a se victos, ad suam urbem in puppim remigantes sese recipere, per otium in litus egressi, cum ad alia, tum ad prandium expediendum se contulerunt, quod nullum navale proelium amplius eo die se commissuros putarent. At Syracusani repente navibus instructis in eos rursus invehuntur. Illi vero magno cum tumultu, & plerique ieiuni, nullo ordine naves conscenderunt, & aegre tandem obviam ipsis iverunt. Et cum aliquamdiu sibi caventes, a se mutuo abstinuissent; postea placuit Atheniensibus non diutius ibi cunctari, sed quam celerrime hostes aggredi, ne sua ipsorum culpa lassitudine confecti, caperentur. Quamobrem dato signo ingruentes pugnare coeperunt. Syracusani vero illorum impetum excipientes, eos propulsabant;

μύνοντο,] καὶ ταῖς τε ναυσὶν ἀντιπρώροις χρώμενοι, ὥσπερ διενοήθησαν, τῶν ἐμβολῶν τῇ παρασκευῇ ἀνεῤῥήγνυσαν τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς ἐπιπολὺ τῆς παρεξειρεσίας· καὶ οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων αὐτοῖς ἀκοντίζοντες, μεγάλα ἔβλαπτον τοὺς Ἀθηναίους· πολὺ δ' ἔτι μείζω οἱ ἐν τοῖς λεπτοῖς πλοίοις περιπλέοντες τῶν Συρακουσίων, καὶ ἔς τε τοὺς ταρσοὺς ὑποπίπτοντες τῶν πολεμίων νεῶν, καὶ ἐς τὰ πλάγια παραπλέοντες, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐς τοὺς ναύτας ἀκοντίζοντες.

μα΄. Τέλος δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ κατὰ κράτος ναυμαχοῦντες οἱ Συρακούσιοι ἐνίκησαν· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τραπόμενοι διὰ τῶν ὁλκάδων τὴν κατάφευξιν ἐποιοῦντο ἐς τὸν ἑαυτῶν ὅρμον. αἱ δὲ τῶν Συρακουσίων νῆες μέχρι μὲν τῶν ὁλκάδων ἐπεδίωκον, ἔπειτα αὐτοὺς αἱ κεραῖαι

& adverſis ſuarum navium proris utentes, (quemadmodum facere ſtatuerant) quas ita paraverant, ut ad incurſiones faciendas eſſent idoneae, lacerabant Athenienſium naves in magna prorarum parte, ubi nullum erat remigium. Et qui ex tabulatis ipſos iaculis petebant, Athenienſibus vehementer nocebant. Sed longe magis illi Syracuſani, qui exiguis navigiis circumvehebantur, & ordines ac ſeriem remorum hoſtilium navium ſubibant, & ad earum latera praetervehebantur, & ex ipſis navigiis in nautas miſſilia iaciebant.

XLI. Tandem autem Syracuſani totis viribus hoc modo pugnantes vicerunt: Athenienſes vero in fugam verſi, per onerariarum navium praeſidium in ſuam ſtationem confugerunt. Syracuſanorum vero naves hoſtem inſecutae ſunt uſque ad illas onerarias naves; deinde antennae, quae ex onerariis navibus, in introitu, altius ſublatae ſta-

ὑπὲρ τῶν ἔσπλων αἱ ἀπὸ τῶν ὁλκάδων δελφινοφόροι ἠρμέναι ἐκώλυον. δύο δὲ νῆες τῶν Συρακουσίων ἐπαιρόμεναι τῇ νίκῃ προσέμιξαν αὐτῶν ἐγγὺς, καὶ διεφθάρησαν, καὶ ἡ ἑτέρα αὐτοῖς ἀνδράσιν ἑάλω. καταδύσαντες δ' οἱ Συρακούσιοι τῶν Ἀθηναίων ἑπτὰ ναῦς, καὶ κατατραυματίσαντες πολλὰς, ἄνδρας τε τοὺς μὲν ζωγρήσαντες, τούς τε ἀποκτείναντες, ἀπεχώρησαν· καὶ τροπαῖά τε ἀμφοτέρων τῶν ναυμαχιῶν ἔστησαν, καὶ τὴν ἐλπίδα ἤδη ἐχυρὰν εἶχον ταῖς μὲν ναυσὶ πολὺ κρείσσους εἶναι, ἐδόκουν δὲ καὶ τὸ πεζὸν χειρώσεσθαι. καὶ οἱ μὲν, ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφότερα παρεσκευάζοντο αὖθις.

μβ'. Ἐν τούτῳ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἔχοντες τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν παραγίγνονται, ναῦς τε τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα μάλιστα ξὺν ταῖς ξενικαῖς, Iulio exeunte.

bant, unde plumbei delphines ad demergendas subeuntes naves pendebant, ipsos ulterius progredi prohibuerunt. Duae vero Syracusanorum naves, victoria feroces, ad illas propius accesserunt, atque profligatae fuerunt; & earum altera una cum ipsis viris capta fuit. At Syracusani, septem navibus Atheniensium depressis, multisque laceratis, virisque partim captis, partim occisis, abierunt; & utriusque pugnae navalis tropaea erexerunt, certamque spem animo iam conceperant, se Atheniensibus classe longe superiores fore. Existimabant autem, ipsum etiam peditatum a se subactum iri. Atque hi quidem, ut hostem utrinque rursus aggressuri, sese praeparabant.

XLII. Interea vero Demosthenes & Eurymedon cum auxilio, quod ab Atheniensibus acceptum adducebant, advenerunt, navibus ferme tribus & septuaginta, una cum peregrinis, & fere cum quinque millibus gravis armatu-

καὶ ὁπλίτας περὶ πεντακισχιλίους ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων· ἀκοντιστάς τε βαρβάρους καὶ Ἕλληνας οὐκ ὀλίγους, καὶ σφενδονήτας καὶ τοξότας, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἱκανήν. καὶ τοῖς μὲν Συρακουσίοις καὶ ξυμμάχοις κατάπληξις ἐν τῷ αὐτίκα οὐκ ὀλίγη ἐγένετο, εἰ πέρας μηδὲν ἔσται σφίσι τοῦ ἀπαλλαγῆναι τοῦ κινδύνου· ὁρῶντες οὔτε διὰ τὴν Δεκέλειαν τειχιζομένην οὐδὲν ἧσσον στρατὸν ἴσον καὶ παραπλήσιον τῷ προτέρῳ ἐπεληλυθότα, τήν τε τῶν Ἀθηναίων δύναμιν πανταχόσε πολλὴν φαινομένην. τῷ δὲ προτέρῳ στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων, ὡς ἐκ κακῶν, ῥώμη τις ἐγεγένητο. ὁ δὲ Δημοσθένης, ἰδὼν ὡς εἶχε τὰ πράγματα, καὶ νομίσας οὐχ οἷόν τε εἶναι διατρίβειν, οὐδὲ παθεῖν ὅπερ ὁ Νικίας ἔπαθεν· ἀφικόμενος γὰρ τοπρῶτον ὁ Νικίας φοβερὸς, ὡς οὐκ εὐθὺς προσέκειτο ταῖς Συρακούσαις, ἀλλ' ἐν Κα-

rae militum, quos tam ex ſuis popularibus, quam ex ſociis, collegerant. Praeterea cum iaculatoribus barbaris & Graecis non paucis, nec non funditoribus & ſagittariis, & reliquo apparatu, quanto opus erat. Quamobrem Syracuſanorum & ſociorum animos non exiguus pavor tunc invaſit, ſi nullus periculi devitandi finis ſibi futurus eſſet. Videbant enim, quamvis Decelea fuiſſet munita, nihilo tamen minus exercitum parem atque ſimilem priori contra ſe veniſſe, & Athenienſium vires undique magnas apparere. Superiori vero Athenienſium exercitui, ut in malis, quoddam animi robur acceſſit. Demoſthenes autem, cum vidiſſet, quo in ſtatu res eſſent, & exiſtimaſſet nullo modo ſibi licere tempus terere, & committere quod Nicias commiſerat: (Nicias enim, cum initio formidabilis illuc appuliſſet, quia Syracuſas non protinus eſt adortus,

τάνῃ διεχείμαζεν, ὑπερώφθη τε, καὶ ἔφθασεν αὐτὸν ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατιᾷ ὁ Γύλιππος ἀφικόμενος. ἣν οὐδ᾽ ἂν μετέπεμψαν οἱ Συρακούσιοι, εἰ ἐκεῖνος εὐθὺς ἐπέκειτο. ἱκανοὶ γὰρ αὐτοὶ οἰόμενοι εἶναι, ἅμα τ᾽ ἂν ἔμαθον ἥσσους ὄντες, καὶ ἀποτετειχισμένοι ἂν ἦσαν· ὥστε μηδ᾽ εἰ μετέπεμψαν, ἔτι ὁμοίως ἂν αὐτοὺς ὠφελεῖν. ταῦτα οὖν ἀνασκοπῶν ὁ Δημοσθένης, καὶ γιγνώσκων ὅτι καὶ αὐτὸς ἐν τῷ παρόντι, τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ μάλιστα δεινότατός ἐστι τοῖς ἐναντίοις, ἐβούλετο ὅτι τάχος ἀποχρήσασθαι τῇ παρούσῃ τοῦ στρατεύματος ἐκπλήξει. καὶ ὁρῶν τὸ παρατείχισμα τῶν Συρακουσίων, ᾧ ἐκώλυσαν περιτειχίσαι σφᾶς τοὺς Ἀθηναίους, ἁπλοῦν τε ὂν, καὶ εἰ ἐπικρατήσειέ τις τῶν τε Ἐπιπολῶν τῆς ἀναβάσεως, καὶ αὖθις τοῦ ἐν αὐταῖς στρατοπέδου, ῥᾳδίως

ſed Catanae hibernavit, in contemtionem apud hoſtes venit; eumque Gylippus, qui copias ex Peloponneſo ducebat, antevertit. Quas ne arceſſiſſent quidem Syracuſani, ſi ille confeſtim invaſiſſet. Nam cum ipſi ſe ſatis virium habere putarent, uno eodemque tempore ſe illis inferiores eſſe cognoviſſent, & circumvallati fuiſſent. Quare ne ſi arceſſiſſent quidem, ipſos amplius aeque ac ante iuvare potuiſſet.) Demoſthenes igitur, cum haec conſideraret, & ſciret, ſe quoque in praeſentia, primo die maxime formidabilem hoſtibus eſſe, praeſenti ſuarum copiarum terrore quam celerrime uti volebat. Cum autem animadverteret, directum Syracuſanorum murum prope ſuas munitiones exſtructum, quo ſe ab Athenienſibus circumvallari prohibuerant, ſimplicem eſſe, &, ſi quis Epipolarum aſcenſum occupaſſet, & caſtra, quae in ipſis erant, hunc facile captum iri: (nullum enim fore putabat, qui ſuorum im-

ἂν αὐτὸ ληφθὲν, (οὐδὲ γὰρ ὑπομεῖναι ἂν σφᾶς οὐδένα) ἠπείγετο ἐπιθέσθαι τῇ πείρᾳ· καί [οἱ] ξυντομωτάτην ἡγεῖτο διαπολέμησιν. ἢ γὰρ κατορθώσας ἕξειν Συρακούσας, ἢ ἀπάξειν τὴν στρατιὰν, καὶ οὐ τρίβεσθαι ἄλλως Ἀθηναίους τε τοὺς ξυστρατευομένους καὶ τὴν ξύμπασαν πόλιν. πρῶτον μὲν οὖν τήν τε γῆν ἐξελθόντες τῶν Συρακουσίων ἔτεμνον οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τὸν Ἄναπον, καὶ τῷ στρατεύματι ἐπεκράτουν, ὥσπερ τοπρῶτον, τῷ τε πεζῷ καὶ ταῖς ναυσίν. οὐδὲ γὰρ καθ' ἑκάτερα οἱ Συρακούσιοι ἀντεπεξῄεσαν, ὅτι μὴ τοῖς ἱππεῦσι καὶ ἀκοντισταῖς ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπιείου.

μγ΄. Ἔπειτα μηχαναῖς ἔδοξε τῷ Δημοσθένει πρότερον ἀποπειράσαι τοῦ ἀποτειχίσματος. ὡς δὲ αὐτῷ προσαγαγόντι κατεκαύθησάν τε ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἀπὸ τοῦ τείχους ἀμυνομένων αἱ μηχαναὶ, καὶ τῇ ἄλλῃ στρα-

petum auderet sustinere) rem aggredi, periculumque facere properabat; brevissimoque temporis spatio bellum a se confectum iri sperabat. Aut enim re feliciter gesta Syracusas in suam potestatem venturas, aut copias a se abductum iri, nec universos Athenienses, tam eos, qui militiae; quam eos, qui domi erant, frustra attritum iri. Primum igitur ex navibus egressi Athenienses Syracusanorum agrum, qui circum Anapum erat, vastare coeperunt, & pedestribus navalibusque copiis, ut ante, superiores erant. Adversus enim neutras copias Syracusani prodierunt, nisi cum equitibus & iaculatoribus, qui ex Olympieo venerant.

XLIII. Deinde Demostheni, priusquam Epipolas aggrederetur, illam munitionem machinis tentare placuit. Sed cum machinae, ab ipso ad munitionem admotae, crematae fuissent ab adversariis, qui ex muris se defendebant,

τιᾷ πολλαχῇ προσβάλλοντες ἀπεκρούοντο, οὐκέτι ἐδόκει διατρίβειν· ἀλλὰ πείσας τόν τε Νικίαν καὶ τοὺς ἄλλους ξυνάρχοντας, ὡς ἐπενόει τὴν ἐπιχείρησιν τῶν Ἐπιπολῶν ἐποιεῖτο. καὶ ἡμέρας μὲν ἀδύνατα ἐδόκει εἶναι λαθεῖν προσελθόντας τε καὶ ἀναβάντας· παραγγείλας δὲ πένθ' ἡμερῶν σιτία, καὶ τοὺς λιθολόγους, καὶ τέκτονας πάντας λαβὼν, καὶ ἄλλην παρασκευὴν τοξευμάτων τε, καὶ ὅσα ἔδει, ἢν κρατῶσι, τειχίζοντας ἔχειν· αὐτὸς μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου ὕπνου, καὶ Εὐρυμέδων, καὶ Μένανδρος, ἀναλαβὼν τὴν πᾶσαν στρατιὰν, ἐχώρει πρὸς τὰς Ἐπιπολάς. Νικίας δὲ ἐν τοῖς τείχεσιν ὑπελέλειπτο. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο πρὸς αὐταῖς κατὰ τὸν Εὐρύηλον (ᾗπερ καὶ ἡ προτέρα στρατιὰ τοπρῶτον ἀνέβη) λανθάνουσί τε τοὺς φύλακας τῶν Συρακουσίων, καὶ

cum etiam ceterae eius copiae, quae munitionem variis in partibus oppugnabant, ab hostibus repellerentur, tempus non amplius terendum esse censuit. Quare cum rem Niciae ceterisque collegis persuasisset, Epipolas, ut cogitarat, aggredi statuit. Ceterum interdiu quidem nullo modo fieri posse videbatur, ut clam accederent & ascenderent. Cum igitur edixisset militibus, ut secum ferrent quinque dierum cibaria, cum etiam aedium structores omnesque fabros assumsisset, & ceterum missilium apparatum, & omnia, quaecunque ad munitiones exstruendas necessaria futura erant, si eo loco potiti fuissent, ipse quidem a primo somno, & Eurymedon, & Menander, omnibus copiis assumtis, ad Epipolas contendit. Nicias vero in munitionibus remansit. Cum autem ad ipsas Epipolas accessissent per Euryelum, (qua etiam prior exercitus prius ascenderat) Syracusanorum custodes latuerunt; ipsorumque

προσβάντες, τὸ τείχισμα ὃ ἦν αὐτόθι τῶν Συρακουσίων, αἱροῦσι, καὶ ἄνδρας [τινὰς] τῶν φυλάκων ἀποκτείνουσιν· οἱ δὲ πλείους, διαφυγόντες εὐθὺς πρὸς τὰ στρατόπεδα, ἃ ἦν ἐπὶ τῶν Ἐπιπολῶν τρία [ἐν προτειχίσμασιν,] ἓν μὲν τῶν Συρακουσίων, ἓν δὲ τῶν ἄλλων Σικελιωτῶν, ἓν δὲ τῶν ξυμμάχων, ἀγγέλλουσι τὴν ἔφοδον. καὶ τοῖς ἑξακοσίοις τῶν Συρακουσίων, οἳ καὶ πρῶτοι κατὰ τοῦτο τὸ μέρος τῶν Ἐπιπολῶν φύλακες ἦσαν, ἔφραζον. οἱ δ' ἐβοήθουν τ' εὐθὺς, καὶ αὐτοῖς ὁ Δημοσθένης καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐντυχόντες, ἀμυνομένους προθύμως ἔτρεψαν. καὶ αὐτοὶ μὲν εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν ὅπως τῇ παρούσῃ ὁρμῇ τοῦ περαίνεσθαι ὧν ἕνεκα ἦλθον μὴ βραδεῖς γένωνται. ἄλλοι δὲ τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης παρατείχισμα τῶν Συρακουσίων, οὐχ ὑπομενόντων τῶν φυλάκων, ᾕρουν τε, καὶ τὰς ἐπάλξεις ἀπέσυρον. οἱ δὲ

munitionem, quae illic erat, aggressi ceperunt, & nonnullos de custodibus interfecerunt. At ipsorum plerique, qui confestim diffugerant ad castra, (quae in ipsis Epipolis erant terna, in urbis propugnaculis, una quidem Syracusanorum, altera vero ceterorum Siciliensium, & tertia aliorum sociorum,) hostium adventum suis nuntiarunt. Et praecipue sexcentis illis Syracusanis, qui etiam primi in hac Epipolarum parte excubabant, hostes introisse significarunt. Hi vero confestim ad opem suis ferendam accurrerunt; sed Demosthenes & Athenienses eos nacti, quamvis strenue resisterent, tamen fugarunt. Atque ipsi quidem confestim ulterius ire perrexerunt, ne praesens ille animorum ardor restingueretur, atque res, quarum causa venerant, non perficerentur. Alii vero munitionem Syracusanorum, quam initio aggressi fuerant, a custodibus

Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ ὁ Γύλιππος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐβοήθουν ἐκ τῶν προτειχισμάτων. καὶ ἀδοκήτου τοῦ τολμήματος σφίσιν ἐν νυκτὶ γενομένου, προσέβαλλόν τε τοῖς Ἀθηναίοις ἐκπεπληγμένοι, καὶ βιασθέντες ὑπ' αὐτῶν, τοπρῶτον ὑπεχώρησαν. προϊόντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν ἀταξίᾳ μᾶλλον ἤδη ὡς κεκρατηκότων, καὶ βουλομένων διὰ παντὸς τοῦ μήπω μεμαχημένου τῶν ἐναντίων ὡστάχιστα διελθεῖν, (ἵνα μὴ ἀνέντων σφῶν τῆς ἐφόδου αὖθις ξυστραφῶσιν) οἱ Βοιωτοὶ πρῶτοι αὐτοῖς ἀντέσχον, καὶ προσβαλόντες ἔτρεψάν τε καὶ ἐς φυγὴν κατέστησαν.

μδ'. Καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ἀπορίᾳ ἐγίγνοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἣν οὐδὲ πυθέσθαι ῥᾴδιον ἦν οὐδ' ἀφ' ἑτέρων ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστα ξυνηνέχθη. ἐν μὲν γὰρ ἡμέρᾳ σαφέστερα μὲν, ὅμως δὲ οὐδὲ ταῦτα οἱ παραγε- Iul. fin.

desertam ceperunt, pinnasque detrahebant. Syracusani vero, & socii, & Gylippus, eiusque milites, opem ex propugnaculis ferebant. Quoniam autem hoc audax hostium facinus ipsis inexspectatum noctu contigerat, Athenienses invaserunt timore perculsi; & ab ipsis repulsi, primum pedem retulerunt. Dum autem Athenienses quasi victores nullo ordine iam longius progrederentur, & omnes hostium munitiones nondum oppugnatas perrumpere quam celerrime vellent, (ne, se de impressione remittentibus, Syracusani rursus conglobarentur) ipsis Boeoti primi restiterunt, & aggressi fuderunt, ac in fugam coniecerunt.

XLIV. Hic vero Athenienses iam in magna perturbatione & consilii inopia constituti sunt, quam vel ex alterutris intelligere non facile fuit, ut certo sciatur, quonam modo singula contigerint. Nam interdiu, certiora

νόμενοι πάντα, πλὴν τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος μόγις οἶδεν· ἐν δὲ νυκτομαχίᾳ (ἣ μόνη δὴ στρατοπέδων μεγάλων ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἐγένετο) πῶς ἄν τις σαφῶς τι εἰδείη; ἦν μὲν γὰρ σελήνη λαμπρὰ, ἑώρων δὲ οὕτως ἀλλήλους ὡς ἐν σελήνῃ εἰκὸς τὴν μὲν ὄψιν τοῦ σώματος προορᾶν, τὴν δὲ γνῶσιν τοῦ οἰκείου ἀπιστεῖσθαι. ὁπλῖται δὲ ἀμφοτέρων οὐκ ὀλίγοι ἐν στενοχωρίᾳ ἀνεστρέφοντο. καὶ τῶν Ἀθηναίων οἱ μὲν ἤδη ἐνικῶντο, οἱ δὲ ἔτι τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ ἀήσσητοι ἐχώρουν. πολὺ δὲ καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος αὐτοῖς τὸ μὲν ἄρτι ἀναβεβήκει, τὸ δ' ἔτι προσανῄει· ὥστ' οὐκ ἠπίσταντο πρὸς ὅ, τι χρὴ χωρῆσαι. ἤδη γὰρ τὰ πρόσθεν τῆς τροπῆς γεγενημένης ἐτετάρακτο πάντα, καὶ χαλεπὰ ἦν ὑπὸ τῆς βοῆς δια-

quidem, ſed tamen ne haec quidem omnia noverunt illi, qui rebus gerendis interfuerunt: ſed vix unuſquiſque novit res in ea parte geſtas, in qua ipſe fuit. At in nocturna pugna (quae ſola in hoc bello inter magnos exercitus tunc eſt commiſſa) qua ratione quis aliquid certo ſcire poſſit? Nam luna quidem fulgebat: ſed ita ſe invicem conſpiciebant, ut ad lunam credibile eſt. nam ipſam quidem corporis ſpeciem proſpiciebant; ſed amicum ab hoſte non diſcernebant. Utrorumque vero non pauci gravis armaturae milites in anguſto loci ſpatio verſabantur. Et Athenienſium alii quidem iam vincebantur, alii vero ſua prima impreſſione adhuc invicti pergebant. Multi etiam ex reliquo exercitu ad ipſos partim quidem iam aſcenderant, partim vero iam adventabant; adeo ut neſcirent, quonam tendere deberent. Nam propter fugam, in quam primum ipſorum agmen ab hoſte coniectum fuerat, omnia perturbata erant, & propter ingentem clamorem difficile digno-

γνῶναι. οἵ τε γὰρ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι κρατοῦντες παρεκελεύοντό τε, κραυγῇ οὐκ ὀλίγῃ χρώμενοι, (ἀδύνατον ὂν ἐν νυκτὶ ἄλλῳ τῳ σημῆναι) καὶ ἅμα τοὺς προσφερομένους ἐδέχοντο· οἵ τε Ἀθηναῖοι ἐζήτουν τε σφᾶς αὐτοὺς, καὶ πᾶν τὸ ἐναντίον, καὶ εἰ φίλιον εἴη, τῶν ἤδη πάλιν φευγόντων πολέμιον ἐνόμιζον. καὶ τοῖς ἐρωτήμασι τοῦ ξυνθήματος πυκνοῖς χρώμενοι, διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλῳ τῳ γνωρίσαι, σφίσι τε αὐτοῖς θόρυβον πολὺν παρεῖχον ἅμα πάντες ἐρωτῶντες, καὶ τοῖς πολεμίοις σαφὲς αὐτὸ κατέστησαν. τὸ δ' ἐκείνων οὐχ ὁμοίως ἠπίσταντο, διὰ τὸ κρατοῦντας αὐτοὺς καὶ μὴ διεσπασμένους, ἧσσον ἀγνοεῖσθαι. ὥστ' εἰ μὲν ἐντύχοιέν τισι, κρείσσους ὄντες τῶν πολεμίων, διέφευγον αὐτοὺς, ἅ τε ἐκείνων ἐπιστάμενοι τὸ ξύνθημα. εἰ δ' αὐτοὶ μὴ ὑποκρίνοιντο, διεφθεί-

ſci poterant. Nam & Syracuſani & ſocii, qui hoſtem vincebant, adhortabantur, nec parvo clamore utebantur, (quod alia ratione noctu, quid opus eſſet facto, ſignificare non poſſent) & ſimul eorum, qui ſe ferebant obviam, impetum ſuſtinebant. Et Athenienſes ſe ipſos quaeritabant, & quoslibet oppoſitos, quamvis eſſent amici, illorum, qui fuga ſe iam ad ſuos reciperent, hoſtes eſſe ducebant. Quoniam autem crebris interrogationibus teſſeram ſciſcitabantur, quod nulla alia ratione ſuos ab hoſtibus dignoſcere poſſent, ſibi ipſis ingentem perturbationem praebebant, dum omnes ſimul teſſeram ſciſcitarentur, ipſamque hoſtibus prodiderunt. At illorum teſſeram ipſi non ita norant, quia illi vincentes, nec diſſipati, minus ignoti erant. Quare ſi Athenienſes in aliquos hoſtes incidiſſent, quamvis plus virium, quam hoſtes, haberent, ipſi tamen hoſtes ipſos devitabant, quod ipſorum teſſeram noſſent. Sed ſi ipſi non reſpondiſſent,

ροντο. μέγιστον δὲ καὶ οὐχ ἥκιστα ἔβλαψεν ὁ παιωνισμός. ἀπὸ γὰρ ἀμφοτέρων παραπλήσιος ὢν ἀπορίαν παρεῖχεν. οἵ τε γὰρ Ἀργεῖοι καὶ οἱ Κερκυραῖοι, καὶ ὅσον Δωρικὸν μετ' Ἀθηναίων ἦν, ὁπότε παιωνίσειαν, φόβον παρεῖχε τοῖς Ἀθηναίοις, οἵ τε πολέμιοι ὁμοίως. ὥστε τέλος ξυμπεσόντες αὐτοῖς κατὰ τὰ πολλὰ τοῦ στρατοπέδου, ἐπεὶ ἅπαξ ἐταράχθησαν, φίλοι τε φίλοις, καὶ πολῖται πολίταις, οὐ μόνον ἐς φόβον κατέστησαν, ἀλλὰ καὶ ἐς χεῖρας ἀλλήλοις ἐλθόντες, μόλις ἀπελύοντο. καὶ διωκόμενοι, κατά τε τῶν κρημνῶν οἱ πολλοὶ ῥίπτοντες ἑαυτοὺς, ἀπώλλυντο, στενῆς οὔσης τῆς ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν πάλιν καταβάσεως. καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸ ὁμαλὸν οἱ σωζόμενοι ἄνωθεν καταβαίνοιεν, οἱ μὲν πολλοὶ αὐτῶν, καὶ ὅσοι ἦσαν τῶν προτέρων στρα-

ab illis trucidabantur. Quod autem maxime atque praecipue ipsis nocuit, fuit paeanis modulatio. Quod enim utrorumque similis esset, dubitationem afferebat. Nam & Argivi, & Corcyraei, & quidquid Doricae gentis cum Atheniensibus erat, quoties paeana cecinissent, hoc Atheniensibus timorem incutiebat; & hostes pariter eos perterrefaciebant. Quamobrem ad extremum, postquam semel perturbati fuerunt, in variis hostilium castrorum partibus inter se ipsos concurrentes, & amici cum amicis, & cives cum civibus confligentes, non solum sibi mutuo metum incusserunt, sed etiam cum ad manus inter se venissent, alteri ab alteris vix dirimi potuerunt. Hostibus autem insequentibus, eorum multi se ipsos ex rupibus praecipitantes interemerunt, quod arctus esset ex Epipolis ad regrediendum descensus. Et postquam ii, qui ex locis superioribus incolumes evaserant, in planitiem descenderunt, eo-

τιωτῶν, ἐμπειρίᾳ μᾶλλον τῆς χώρας, ἐς τὸ στρατόπεδον διεΦύγγανον. οἱ δὲ ὕστεροι ἥκοντες, εἰσὶν οἳ διαμαρτόντες τῶν ὁδῶν, κατὰ τὴν χώραν ἐπλανήθησαν· οὓς, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, οἱ ἱππεῖς τῶν Συρακουσίων περιελάσαντες διέΦθειραν.

με΄. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν Συρακούσιοι δύο τροπαῖα ἔστησαν, ἐπί τε ταῖς Ἐπιπολαῖς ᾗ ἡ πρόσβασις, καὶ κατὰ τὸ χωρίον ᾗ οἱ Βοιωτοὶ πρῶτοι ἀντέστησαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἐκομίσαντο. ἀπέθανον δὲ οὐκ ὀλίγοι αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων· ὅπλα μέντοι ἔτι πλείω ἢ κατὰ τοὺς νεκροὺς ἐλήΦθη. οἱ γὰρ κατὰ τῶν κρημνῶν βιασθέντες ἅλλεσθαι ψιλοὶ ἄνευ τῶν ἀσπίδων, οἱ μὲν ἀπώλλυντο, οἱ δ' ἐσώθησαν.

μστ΄. Μετὰ δὲ τοῦτο, οἱ μὲν Συρακούσιοι, ὡς ἐπὶ ἀπροσδοκήτῳ εὐπραγίᾳ πάλιν αὖ ἀναῤῥωσθέντες, ὥσ- Augusti initio.

rum plerique, & quotquot erant ex priore exercitu, propter maiorem regionis notitiam, in sua castra perfugerunt. Ex iis vero, qui posterius venerant, nonnulli ab itineribus aberrantes per agrum passim errarunt: quos, ubi dies illuxit, Syracusanorum equitatus circumfusus profligavit.

XLV. Postridie vero Syracusani quidem duo tropaea statuerunt: unum ad Epipolas, qua hostis ascenderat; & alterum, ubi primum Boeoti Atheniensibus restiterant. Athenienses vero suorum cadavera fide publica interposita receperunt. Non pauci autem tam ipsorum, quam sociorum perierunt: arma tamen longe plura, quam pro caesorum numero, capta fuerunt. Qui enim ex rupibus inermes sine scutis desilire coacti fuerant, partim quidem perierunt, partim vero evaserunt.

XLVI. Postea vero Syracusani quidem propter inspera-

περ καὶ πρότερον, ἐς μὲν Ἀκράγαντα στασιάζοντα πεντεκαίδεκα ναυσὶ Σικανὸν ἀπέστειλαν, ὅπως ὑπαγάγοιτο τὴν πόλιν, εἰ δύναιτο. Γύλιππος δὲ κατὰ γῆν ἐς τὴν Σικελίαν ᾤχετο αὖθις, ἄξων στρατιὰν ἔτι· ὡς ἐν ἐλπίδι ὢν καὶ τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων αἱρήσειν βίᾳ, ἐπειδὴ τὰ ἐν ταῖς Ἐπιπολαῖς οὕτω ξυνέβη.

μζ'. Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν τούτῳ ἐβουλεύοντο πρός τε τὴν γεγενημένην ξυμφορὰν, καὶ πρὸς τὴν παροῦσαν ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατὰ πάντα ἀῤῥωστίαν. τοῖς τε γὰρ ἐπιχειρήμασιν ἑώρων οὐ κατορθοῦντες, καὶ τοὺς στρατιώτας ἀχθομένους τῇ μονῇ. νόσῳ τε γὰρ ἐπιέζοντο κατ' ἀμφότερα, τῆς τε ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ ταύτης οὔσης ἐν ᾗ ἀσθενοῦσιν ἄνθρωποι μάλιστα, καὶ τὸ χωρίον ἅμα ἐν ᾧ ἐστρατοπεδεύοντο, ἑλῶδες καὶ

tum rei feliciter gestae successum; viribus iterum (ut & ante) collectis, Agrigentum, quod seditione laborabat, Sicanum cum quindecim navibus miserunt, ut illam urbem, si posset, in suam potestatem redigeret. Gylippus etiam itinere terrestri Siculorum urbes iterum adiit, ut novas copias illinc adduceret: quod spem concepisset, fore ut & munitiones Atheniensium expugnaret, quandoquidem apud Epipolas res ita contigisset.

XLVII. Interea vero Atheniensium duces, cum propter cladem, quam acceperant, tum etiam ob afflictam omnibus in rebus fortunam, in qua totus exercitus tunc erat constitutus, consultare coeperunt. Videbant enim, se suis conatibus rem feliciter non gerere, & milites mansione gravari. Nam duabus de causis morbo premebantur: tum quod id esset anni tempus, quo potissimum homines aegrotant; tum etiam quod locus, in quo castra habebant, pa

χαλεπὸν ἦν. τά τε ἄλλα ὅτι ἀνέλπιστα αὐτοῖς ἐφαίνετο. τῷ οὖν Δημοσθένει οὐκ ἐδόκει ἔτι χρῆναι μένειν· ἀλλ᾽ ἅπερ [καὶ] διανοηθεὶς ἐς τὰς Ἐπιπολὰς διεκινδύνευσεν, ἐπειδὴ ἔσφαλτο, διεξιέναι ἐψηφίζετο, καὶ μὴ διατρίβειν, ἕως ἔτι τὸ πέλαγος οἷόν τε περαιοῦσθαι, καὶ τοῦ στρατεύματος ταῖς γοῦν ἐπελθούσαις ναυσὶ κρατεῖν. καὶ τῇ πόλει ὠφελιμώτερον εἶναι ἔφη, πρὸς τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ σφῶν ἐπιτειχίζοντας τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι, ἢ Συρακουσίους, οὓς οὐκέτι ῥᾴδιον εἶναι χειρώσασθαι· οὐδ᾽ αὖ ἄλλως χρήματα πολλὰ δαπανῶντας εἰκὸς εἶναι προσκαθῆσθαι. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης τοιαῦτα ἐγίγνωσκεν.

μη΄. Ὁ δὲ Νικίας ἐνόμιζε μὲν καὶ αὐτὸς πονηρὰ σφῶν τὰ πράγματα εἶναι, τῷ δὲ λόγῳ οὐκ ἐβούλετο αὐτὰ ἀσθενῆ ἀποδεικνύναι, οὐδ᾽ ἐμφανῶς σφᾶς ψη-

lustris ac molestus esset. Praeterea quod de ceteris hostium rebus in suam potestatem redigendis nulla spes amplius ipsis ostenderetur. Demosthenes igitur non diutius illic manendum esse censebat. Sed cum spes illa, qua adductus belli fortunam apud Epipolas tentaverat, eum fefellisset, pertransire constituit, nec morari, dum mare foret adhuc idoneum ad traiiciendum, ac ipsi saltem classis accessione navales copias superare possent. Et reipublicae magis conducere dicebat, bellum cum illis gerere, qui in suo agro munitiones adversus ipsam exstruerent, quam cum Syracusanis, quos expugnare nequaquam amplius facile esset. Quin etiam rationi minime consentaneum esse, magnam pecuniae vim in obsidione frustra consumere. Atque Demosthenis quidem haec erat sententia.

XLVIII. Nicias vero sentiebat quidem & ipse, res suas infirmas esse, sed tamen ipsarum infirmitatem verbis de-

φιζομένους μετὰ πολλῶν τὴν ἀναχώρησιν, τοῖς πολεμίοις καταγγέλτους γίγνεσθαι. λαθεῖν γὰρ ἂν ὁπότε βούλοιντο τοῦτο ποιοῦντες πολλῷ ἧσσον. τὸ δέ τι καὶ τὰ τῶν πολεμίων, ἀφ᾽ ὧν ἐπιπλέον ἢ ἄλλοι ᾐσθάνετο αὐτῶν, ἐλπίδος τι ἔτι παρεῖχε πονηρότερα τῶν σφετέρων ἔσεσθαι, ἢν καρτερῶσι προσκαθήμενοι. χρημάτων γὰρ ἀπορίᾳ αὐτοὺς ἐκτρυχώσειν, ἄλλως τε καὶ ἐπιπλέον ἤδη ταῖς ὑπαρχούσαις ναυσὶ θαλασσοκρατούντων. καὶ, ἦν γάρ τι καὶ ἐν ταῖς Συρακούσαις βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις τὰ πράγματα ἐνδοῦναι, ἐπεκηρυκεύετο ὡς αὐτὸν, καὶ οὐκ εἴα ἀπανίστασθαι. ἃ ἐπιστάμενος, τῷ μὲν ἔργῳ, ἔτι ἐπ᾽ ἀμφότερα ἔχων καὶ διασκοπῶν ἀνεῖχε· τῷ δ᾽ ἐμφανεῖ τότε λόγῳ, οὐκ ἔφη ἀπάξειν τὴν στρατιάν. εὖ γὰρ εἰδέναι ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι σφῶν ταῦτα οὐκ

clarare nolebat: nolebat etiam, de receptu decretum a ſe cum multis palam fieri, ne rumor ad hoſtes emanaret. Nam, ſi hoc feciſſent, ſe multo minus, quotieſcunque voluiſſent, clam diſcedere poſſe. Praeterea hoſtium quoque res (quod earum maiorem, quam ceteri collegae, notitiam Nicias haberet) nonnihil ſpei adhuc ipſi praebebant, fore ut deteriore conditione eſſent, quam ſuae, ſi Athenienſes in urbis obſidione perſeverarent. Illos enim pecuniarum inopia a ſe exhauſtum iri dicebat, praeſertim quod claſſem iam haberent, qua longe lateque maris imperium obtinerent. Quin etiam (nam & Syracuſis erant nonnulli, qui res urbemque Athenienſibus dedere volebant) nuntios ad ipſum mittebant, nec diſcedere ſinebant. Quae cum ille ſciret, re quidem ipſa in utramque partem adhuc nutabat, & ancipitem cogitationem habens haerebat: verbis vero, quibus tunc palam utebatur, ſe copias abducturum nega-

ἀποδέξονται, ὥστε μὴ αὐτῶν ψηφισαμένων ἀπελθεῖν. καὶ γὰρ οὐ τοὺς αὐτοὺς ψηφιεῖσθαί τε περὶ σφῶν αὐτῶν, καὶ τὰ πράγματα ὥσπερ καὶ αὐτοὶ ὁρῶντας, καὶ οὐκ ἄλλων ἐπιτιμήσει ἀκούσαντας γνώσεσθαι, ἀλλ᾽ ἐξ ὧν ἄν τις εὖ λέγων διαβάλλοι, ἐκ τούτων αὐτοὺς πείσεσθαι. τῶν τε παρόντων στρατιωτῶν πολλοὺς καὶ τοὺς πλείους ἔφη, οἳ νῦν βοῶσιν ὡς ἐν δεινοῖς ὄντες, ἐκεῖσε ἀφικομένους τὰ ἐναντία βοήσεσθαι, ὡς ὑπὸ χρημάτων καταπροδόντες οἱ στρατηγοὶ ἀπῆλθον. οὔκουν βούλεσθαι αὐτός γε, ἐπιστάμενος τὰς Ἀθηναίων φύσεις, ἐπ᾽ αἰσχρᾷ τε αἰτίᾳ καὶ ἀδίκως ὑπ᾽ Ἀθηναίων ἀπολέσθαι μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων, εἰ δεῖ, κινδυνεύσας τοῦτο παθεῖν ἰδίᾳ. τά τε Συρακουσίων ἔφη ὅμως ἔτι ἥσσω τῶν σφετέρων εἶναι. χρήμασι γὰρ αὐτοὺς ξενο-

bat. Se enim probe ſcire dicebat, haec ab Athenienſibus minime probatum iri, ſe ſine ipſorum decreto diſcedere. Non enim qui rerum ſtatum (ſicut & ipſi) vidiſſent, non autem ex aliorum duces inſectantium verbis intellexiſſent, eoſdem de ſe ipſis iudicaturos atque decreturos; ſed ipſos Athenienſes criminationibus alicuius, qui verbis ad perſuadendum aptis uſus fuerit, fidem habituros. Quin etiam multos atque adeo pleroſque praeſentium militum, qui tunc vociferarentur, ſe in gravibus malis verſari, illuc reverſos contraria vociferaturos, duces pecunia corruptos prodidiſſe, atque diſceſſiſſe. Quamobrem ſe ſaltem, qui noſſet Athenienſium ingenia, nolle dicebat ob turpem cauſam & inique ab Athenienſibus potius morte mulctari, quam ab hoſtibus, ſi opus eſſet, hoc ipſum privato periculo pati. Quamvis autem, res ſuas infirmas & afflictas eſſe, ſciret, tamen dicebat, res Syracuſanorum longe dete-

τροφοῦντας, καὶ ἐν περιπολίοις ἅμα [ἄλλα] ἀναλίσκοντας, καὶ ναυτικὸν πολὺ ἔτι ἐνιαυτὸν ἤδη βόσκοντας, τὰ μὲν ἀπορεῖν, τὰ δ' ἔτι ἀμηχανήσειν. δισχίλια γὰρ τάλαντα ἤδη ἀνηλωκέναι, καὶ ἔτι πολλὰ προσοφείλειν· ἤν τε καὶ ὁτιοῦν ἐκλίπωσι τῆς νῦν παρασκευῆς, τῷ μὴ διδόναι τροφὴν, φθερεῖσθαι αὐτῶν τὰ πράγματα, ἐπικουρικὰ μᾶλλον, ἢ δι' ἀνάγκης (ὥσπερ τὰ σφέτερα) ὄντα. τρίβειν οὖν ἔφη χρῆναι προσκαθημένους, καὶ μὴ χρήμασιν ὡς πολὺ κρείσσους εἰσὶ, νικηθέντας ἀπιέναι.

μθ'. Ὁ μὲν Νικίας ταῦτα λέγων ἰσχυρίζετο, αἰσθόμενος τὰ ἐν ταῖς Συρακούσαις ἀκριβῶς, καὶ τὴν τῶν χρημάτων ἀπορίαν, καὶ ὅτι ἦν αὐτόθι που τὸ βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις γίγνεσθαι τὰ πράγματα, καὶ

riore conditione esse, quam suas. Illos enim, quod sua pecunia mercenarios milites alerent, simul etiam quod alios sumtus facerent in alenda praesidia in castellis circum urbem sitis disposita, praeterea quod magnam etiam classem jam per annum alerent, partim quidem rei pecuniariae inopia iam premi, partim vero in aliis etiam angustiis fore. Duo enim talentorum millia iam consumsisse, praeterea multa etiam debere. Et, si vel minimum de praesenti apparatu detraherent, stipendiumque militibus dare cessarent, res eorum perituras; quippe quod copiis auxiliaribus niterentur potius, quam necessariis, quales essent suae copiae. Quamobrem dicebat, oportere se in obsidione perseverare; neque pecunia superatos, qua longe superiores essent, abire.

XLIX. Atque Nicias quidem haec dicens affirmabat, quia rerum Syracusanorum statum plane compertum habebat, & pecuniarum inopiam, & quosdam illic esse, qui

ἐπικηρυκευόμενον πρὸς αὐτὸν ὥστε μὴ ἀπανίστασθαι, καὶ ἅμα ταῖς γοῦν ναυσὶν ἢ πρότερον θαρσήσει κρατηθείς. ὁ δὲ Δημοσθένης, περὶ μὲν τοῦ προσκαθῆσθαι, οὐδ᾽ ὁπωσοῦν ἐνεδέχετο· εἰ δὲ δεῖ μὴ ἀπάγειν τὴν στρατιὰν ἄνευ Ἀθηναίων ψηφίσματος, ἀλλὰ τρίβειν αὐτοὺς ἔφη χρῆναι, ἢ ἐς τὴν Θάψον ἀναστάντας τοῦτο ποιεῖν, ἢ ἐς τὴν Κατάνην, ὅθεν τῷ τε πεζῷ ἐπὶ πολλὰ τῆς χώρας ἐπιόντες τρέψονται, πορθοῦντες τὰ τῶν πολεμίων, καὶ ἐκείνους βλάψουσι· ταῖς τε ναυσὶν ἐν πελάγει, καὶ οὐκ ἐν στενοχωρίᾳ (ἢ πρὸς τῶν πολεμίων μᾶλλόν ἐστι) τοὺς ἀγῶνας ποιήσονται, ἀλλ᾽ ἐν εὐρυχωρίᾳ, ἐν ᾗ τά τε τῆς ἐμπειρίας χρήσιμα σφῶν ἔσται, καὶ ἀναχωρήσεις καὶ ἐπίπλους, οὐκ ἐκ βραχέος καὶ περιγραπτοῦ

res illas in Athenienſium poteſtatem venire cuperent, & qui nuntios ad ſe mitterent, ne diſcederet; ſimul etiam illud certo ſciebat, ſe claſſe ſaltem maiorem fidentiam habiturum, quam ante, cum ab hoſte victus fuiſſet. Demoſthenes vero nullo modo probabat eius conſilium de diutius in urbis obſidione perſeverando. Quod ſi ſine Athenienſium decreto exercitus non eſſet abducendus, at in Sicilia perſtandum; dicebat, hoc ipſis eſſe faciendum ita, ut caſtris inde motis aut Thapſum, aut Catanam peterent, unde cum peditatu in varias hoſtilis agri partes ſeſe converterent, & incurſiones facerent, & res hoſtium diriperent, ac illis nocerent; & cum ſuis navibus in alto, nec in anguſtiis, (quae pro hoſtibus magis facerent) proelia committerent, ſed in aperto mari, ubi ex ſua peritia fructum perciperent, & ſe recipiendi & hoſtem invadendi liberam facultatem haberent, non ex brevi praeſcriptoque loci ſpatio in hoſtem impreſſionem facientes, & ad ſuas

ὁρμώμενοί τε καὶ καταίροντες, ἕξουσι. τό, τε ξύμπαν εἰπεῖν, οὐδενὶ τρόπῳ ἔφη ἀρέσκειν ἐν τῷ αὐτῷ ἔτι μένειν, ἀλλ' ὅτι τάχιστα ἤδη καὶ μὴ μέλλειν ἐξανίστασθαι. καὶ ὁ Εὐρυμέδων αὐτῷ ταῦτα ξυνηγόρευεν. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ Νικίου, ὄκνος τὶς καὶ μέλλησις ἐνεγένετο, καὶ ἅμα ὑπόνοια μή τι καὶ πλέον εἰδὼς ὁ Νικίας ἰσχυρίζηται. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τούτῳ τῷ τρόπῳ διεμέλλησάν τε καὶ κατὰ χώραν ἔμενον.

ν'. Ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Σικανὸς ἐν τούτῳ παρῆσαν ἐς τὰς Συρακούσας· ὁ μὲν Σικανὸς, ἁμαρτὼν τοῦ Ἀκράγαντος (ἐν Γέλᾳ γὰρ ὄντος αὐτοῦ ἔτι, ἡ τοῖς Συρακουσίοις στάσις ἐς φιλίαν ἐξεπεπτώκει) ὁ δὲ Γύλιππος, ἄλλην τε στρατιὰν πολλὴν ἔχων ἦλθεν ἀπὸ τῆς Σικελίας, καὶ τοὺς ἐκ τῆς Πελοποννήσου τοῦ ἦρος ἐν ταῖς ὁλκάσιν ὁπλίτας ἀποσταλέντας, ἀφικομένους ἀπὸ

ſtationes ac portum appellentes. In ſumma, nullo modo ſibi placere dicebat, in eodem loco diutius manere; ſed quam celerrime iam, & ſine ulla cunctatione caſtris motis illinc abire. Eurymedon autem ipſius orationem comprobabat. Sed contradicente Nicia, ſegnities quaedam & cunctatio innaſcebatur, ſimul etiam ſuſpicio, ne Nicias, quod aliquid amplius meliuſque noſſet, quam ceteri, haec affirmaret. Hunc in modum Athenienſes quidem negligentiores facti ſunt, & in eodem loco permanſerunt.

L. Interea vero Gylippus & Sicanus Syracuſas redierunt. Sicanus quidem infecto Agrigenti negotio; (nam cum adhuc Gelae eſſet, illa ſeditio propter Syracuſanos orta in amicitiam eſt converſa) Gylippus vero rediit ſecum adducens cum alium magnum exercitum ex Sicilia collectum, tum etiam illos gravis armaturae milites, vere

τῆς Λιβύης ἐς Σελινοῦντα. ἀπενεχθέντες γὰρ ἐς Λιβύην, καὶ δόντων Κυρηναίων τριήρεις δύο καὶ τοῦ πλοῦ ἡγεμόνας, καὶ ἐν τῷ παράπλῳ Εὐεσπερίταις πολιορκουμένοις ὑπὸ Λιβύων ξυμμαχήσαντες, καὶ νικήσαντες τοὺς Λίβυς, καὶ αὐτόθεν παραπλεύσαντες ἐς Νέαν πόλιν, Καρχηδονιακὸν ἐμπόριον, ὅθεν πρὸς Σικελίαν ἐλάχιστον δυοῖν ἡμερῶν καὶ νυκτὸς πλοῦς ἀπέχει, καὶ ἀπ᾽ αὐτοῦ περαιωθέντες, ἀφίκοντο ἐς Σελινοῦντα. καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι, εὐθὺς αὐτῶν ἐλθόντων παρεσκευάζοντο ὡς ἐπιθησόμενοι κατ᾽ ἀμφότερα αὖθις τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ, ὁρῶντες στρατιάν τε ἄλλην προσγεγενημένην αὐτοῖς, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἅμα οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον χωροῦντα, ἀλλὰ καθ᾽ ἡμέραν τοῖς πᾶσι χαλεπώτερον ἴσχοντα, μάλιστα δὲ τῇ ἀσθενείᾳ τῶν ἀνθρώπων πιεζόμενα,

in onerariis navibus ex Peloponneſo miſſos, ex Africa Selinuntem profectos. Cum enim in Africam delati fuiſſent, & duas triremes & navigationis duces a Cyrenaeis datos accepiſſent, & in ipſa praetervectione Eueſperitis, qui ab Afris obſidebantur, opem tuliſſent, Afroſque ſuperaſſent, & illinc praetervecti Neapolim petiiſſent, Carthaginienſe emporium, unde in Siciliam breviſſimus eſt traiectus, duorum omnino dierum & unius noctis navigatione, & illinc in Siciliam traieciſſent, Selinuntem pervenerunt. Cum autem iſti illuc adveniſſent, Syracuſani quidem confeſtim ſeſe praeparare coeperunt ad Athenienſes utrinque, & navalibus & pedeſtribus copiis, rurſus invadendos. Athenienſium vero duces, cum alium etiam exercitum ipſis Syracuſanis acceſſiſſe viderent, & res ſuas non in melius progredi, ſed quotidie ex omni parte peius ſe habere, prae-

μετεμέλοντό τε πρότερον οὐκ ἀναστάντες, καὶ ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ὁ Νικίας ἔτι ὁμοίως ἠναντιοῦτο, ἀλλ' ἢ μὴ φανερῶς γε ἀξιῶν ψηφίζεσθαι, προεῖπον ὡς ἠδύναντο ἀδηλότατα ἔκπλουν ἐκ τοῦ στρατοπέδου πᾶσι, καὶ παρασκευάσασθαι ὅταν τις σημήνῃ· καὶ μελλόντων αὐτῶν,
Aug. 27. ἐπειδὴ ἕτοιμα ἦν, ἀποπλεῖν, ἡ σελήνη ἐκλείπει. ἐτύγχανε γὰρ πανσέληνος οὖσα. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οἵ τε πλείους ἐπισχεῖν ἐκέλευον τοὺς στρατηγοὺς, ἐνθύμιον ποιούμενοι, καὶ ὁ Νικίας (ἦν γάρ τι καὶ ἄγαν θειασμῷ τε καὶ τῷ τοιούτῳ προσκείμενος) οὐδ' ἂν διαβουλεύσασθαι ἔτι ἔφη, πρὶν ἃς οἱ μάντεις ἐξηγοῦντο, τρὶς ἐννέα ἡμέρας μεῖναι, ὅπως ἂν πρότερον κινηθείη. καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις μελλήσασι, διὰ τοῦτο ἡ μονὴ ἐγεγένητο.

cipue vero infirma hominum valetudine premi, poenitebat, quod antea motis inde castris non abiissent; & cum ne Nicias quidem amplius aeque ac ante ipsis adversaretur, sed tantum peteret, ne saltem aperte profectio decerneretur, omnibus suis militibus abitionem ex castris edixerunt, quam occultissime potuerunt, utque expediti forent, cum quis signum daret. Cum autem res omnes iam essent paratae, cumque iam essent discessuri, luna defecit. Erat autem plenilunium. Athenienſium vero cum alii plerique rem eam pro ominosa habentes, duces ad subsistendum hortabantur, tum vero Nicias (erat enim alioqui rebus divinis & huiusmodi nimium deditus) dixit, se ne permissurum quidem amplius, ut de castris movendis deliberaretur, priusquam ter novem dies ibi mansissent, quos vates praecepissent. Hac igitur de causa Athenienses, mora interposita, illic permanserunt.

να'. Οἱ δὲ Συρακούσιοι, καὶ αὐτοὶ τοῦτο πυθόμενοι, πολλῷ μᾶλλον ἐγηγερμένοι ἦσαν μὴ ἀνιέναι τὰ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ αὐτῶν κατεγνωκότων ἤδη μηκέτι κρεισσόνων εἶναι σφῶν μήτε ταῖς ναυσὶ, μήτε τῷ πεζῷ· οὐ γὰρ ἂν τὸν ἔκπλουν ἐπιβουλεῦσαι. καὶ ἅμα οὐ βουλόμενοι αὐτοὺς, ἄλλοσέ ποι τῆς Σικελίας καθεζομένους, χαλεπωτέρους εἶναι προσπολεμεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ ὡς τάχιστα καὶ ἐν ᾧ σφίσι ξυμφέρει ἀναγκάσαι αὐτοὺς ναυμαχεῖν. τὰς οὖν ναῦς ἐπλήρουν, καὶ ἀνεπειρῶντο ἡμέρας ὅσαι αὐτοῖς ἐδόκουν ἱκαναὶ εἶναι. ἐπειδὴ δὲ καιρὸς ἦν, τῇ μὲν προτεραίᾳ πρὸς τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων προσέβαλλον, καὶ ἐπεξελθόντος μέρους τινὸς οὐ πολλοῦ καὶ τῶν ὁπλιτῶν καὶ τῶν ἱππέων κατά τινας πύλας, ἀπολαμ- Aug. 28.

LI. Syracuſani vero, cum hoc intellexiſſent, animis & ipſi multo magis erecti ſunt ad Athenienſium fug... impediendam, quod vel ipſi Athenienſes iam agnoſcerent, ſe neque claſſe, neque peditatu, Syracuſanis amplius ſuperiores eſſe. Nec enim furtivam abitionem molituros fuiſſe credebant. Simul etiam quod nollent, eos, in aliquam aliam Siciliae partem profectos, ibi conſidere, & oppugnatu difficiliores eſſe; ſed illic primo quoque tempore, & in loco ſibi commodo, ipſos ad proelium navale committendum adigere vellent. Naves igitur inſtruere coeperunt, & aliquot dies, quot ſatis eſſe ipſis viſi ſunt, ſe exercuerunt. Poſtquam vero tempus opportunum advenit, priore quidem die ad Athenienſium munitiones acceſſerunt, eaſque oppugnare coeperunt: cumque quaedam non magna manus, tam gravis armaturae militum, quam equitum, per quaſdam portas eruptionem in eos feciſſet, Syracuſani nonnullos illorum gravis armaturae milites interceperunt,

βάνουσί τε τῶν ὁπλιτῶν τινας, καὶ τρεψάμενοι καταδιώκουσιν. οὔσης δὲ στενῆς τῆς ἐφόδου, οἱ Ἀθηναῖοι ἵππους τε ἑβδομήκοντα ἀπολλύουσι, καὶ τῶν ὁπλιτῶν οὐ πολλούς.

Aug. 29. νβʹ. Καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ ἀπεχώρησεν ἡ στρατιὰ τῶν Συρακουσίων· τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ, ταῖς τε ναυσὶν ἐκπλέουσιν, οὔσαις ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα, καὶ τῷ πεζῷ ἅμα πρὸς τὰ τείχη ἐχώρουν. οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι ἀντανῆγον ναυσὶν ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα, καὶ προσμίξαντες ἐναυμάχουν. καὶ τὸν Εὐρυμέδοντα ἔχοντα τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων, καὶ βουλόμενον περικλείσασθαι τὰς ναῦς τῶν ἐναντίων, καὶ ἐπεξαγαγόντα τῷ πλῷ πρὸς τὴν γῆν μᾶλλον, νικήσαντες οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τὸ μέσον πρῶτον τῶν Ἀθηναίων, ἀπολαμβάνουσι κἀκεῖνον ἐν τῷ κοίλῳ καὶ μυχῷ τοῦ λιμένος, καὶ αὐτόν τε

& ceteros in fugam verſos perſecuti ſunt. Quoniam autem via, qua incurſio fiebat, erat anguſta, Athenienſes amiſerunt ſeptuaginta equites, & nonnullos gravis armaturae milites.

LII. Atque hoc quidem die Syracuſanorum exercitus illinc ſe recepit. Poſtero vero die, cum ſex & ſeptuaginta navibus prodierunt, & cum peditatu ſimul ad Athenienſium munitiones perrexere. Athenienſes vero cum ſex & octoginta navibus obviam ipſis iverunt, & cum ad manus veniſſent, proelium navale commiſerunt. Et Eurymedontem, qui dextrum Athenienſium cornu tenebat, & adverſariorum naves circumcludere volebat, ac ideo navium agmen longa ſerie extenuatum produxerat propius terram, Syracuſani ſociique, cum medium Athenienſium agmen primum viciſſent, ipſum quoque in concavo portus atque intimo

διαφθείρουσι, καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ ναῦς ἐπισπομένας· ἔπειτα δὲ καὶ τὰς πάσας ναῦς ἤδη τῶν Ἀθηναίων κατεδίωκόν τε καὶ ἐξεώθουν ἐς τὴν γῆν.

νγ'. Ὁ δὲ Γύλιππος, ὁρῶν τὰς ναῦς τῶν πολεμίων νικωμένας, καὶ ἔξω τῶν σταυρωμάτων καὶ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου καταφερομένας, βουλόμενος διαφθείρειν τοὺς ἐκβαίνοντας, καὶ τὰς ναῦς ῥᾷον τοὺς Συρακουσίους ἀφέλκειν τῆς γῆς φιλίας οὔσης, παρεβοήθει ἐπὶ τὴν χηλὴν, μέρος τι ἔχων τῆς στρατιᾶς. καὶ αὐτοὺς οἱ Τυρσηνοὶ (οὗτοι γὰρ ἐφύλασσον τοῖς Ἀθηναίοις) [ταύτῃ] ὁρῶντες ἀτάκτως προσφερομένους, ἐπεκβοηθήσαντες καὶ προσπεσόντες τοῖς πρώτοις, τρέπουσι, καὶ ἐσβάλλουσιν ἐς τὴν λίμνην τὴν Λυσιμέλειαν καλουμένην. ὕστερον δὲ, πλείονος ἤδη τοῦ στρατεύματος παρόντος τῶν

eius receſſu interceperunt; & cum ipſum, tum etiam naves, quae ipſum ſequebantur, profligarunt. Deinde vero reliquam etiam Athenienſium claſſem iam perſequi, & ad terram propellere coeperunt.

LIII. Gylippus vero, cernens, hoſtium claſſem iam ſuperari, & extra vallum & ſua caſtra proferri, cupiens eos profligare, qui in terram egrederentur, & efficere, ut Syracuſani naves facilius retraherent, quod ab amicis terra teneretur, ad portus crepidinem cum quadam copiarum parte accurrit, ut ſuis auxilium ferret. Hetruſci vero, (iſti enim Athenienſium cauſa illic excubabant) cum ipſos hac incompoſite contendentes animadvertiſſent, in eos eruptionem fecerunt, ut ſuis opem ferrent, &, impreſſione in primos facta, eos in fugam coniecerunt, & in paludem, nomine Lyſimeliam, deturbarunt. Poſtea vero, cum maior Syracuſanorum ſociorumque manus iam ad-

Συρακουσίων καὶ ξυμμάχων, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιβοηθήσαντες, καὶ δείσαντες περὶ ταῖς ναυσὶν, ἐς μάχην τε κατέστησαν πρὸς αὐτοὺς, καὶ νικήσαντες ἐπεδίωξαν· καὶ ὁπλίτας τε πολλοὺς ἀπέκτειναν, καὶ τὰς ναῦς, τὰς μὲν πολλὰς διέσωσάν τε καὶ ξυνήγαγον κατὰ τὸ στρατόπεδον, δυοῖν δεούσας εἴκοσιν, ἃς οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἔλαβον αὐτῶν, καὶ τοὺς ἄνδρας πάντας ἀπέκτειναν· καὶ ἐπὶ τὰς λοιπὰς, ἐμπρῆσαι βουλόμενοι, ὁλκάδα παλαιὰν κληματίδων καὶ δᾳδὸς γεμίσαντες (ἦν γὰρ ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁ ἄνεμος οὔριος) ἀφεῖσαν τὴν ναῦν, πῦρ ἐμβαλόντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δείσαντες περὶ ταῖς ναυσὶν, ἀντεμηχανήσαντό τε σβεστήρια κωλύματα, καὶ παύσαντες τὴν φλόγα, καὶ τὸ μὴ προσελθεῖν ἐγγὺς τὴν ὁλκάδα, τοῦ κινδύνου ἀπηλλάγησαν.

νδ΄. Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Συρακούσιοι μὲν τῆς τε ναυ-

venisset, ipsi quoque Athenienses, qui suis subsidio venerant, & qui suis navibus timebant, cum ipsis proelium commiserunt, victosque persecuti sunt: & gravis armaturae milites non multos interfecerunt, & navium suarum maiorem quidem partem conservarunt, & in sua castra reduxerunt. Sed earum duodeviginti Syracusani sociique ceperunt, omnesque viros interfecerunt. Et in ceteras, quas concremare cupiebant, navem onerariam vetustam, quam sarmentis ac taedis onerarant, (erat autem ventus in Athenienses secundus) igne iniecto dimiserunt. Athenienses vero suae classi timentes, remedia ad ignem restinguendum idonea excogitarunt, restinctaque flamma, & impedito navis onerariae cursu, ne propius ad suas naves accederet, hoc periculo sunt liberati.

LIV. Postea vero Syracusani quidem tropaeum erexe-

μαχίας τροπαῖον ἔστησαν, καὶ τῆς ἄνω τῆς πρὸς τῷ τείχει ἀπολήψεως τῶν ὁπλιτῶν, ὅθεν καὶ τοὺς ἵππους ἔλαβον· Ἀθηναῖοι δὲ, ἧς τε οἱ Τυρσηνοὶ τροπῆς ἐποιήσαντο τῶν πεζῶν ἐς τὴν λίμνην, καὶ ἧς αὐτοὶ τῷ ἄλλῳ στρατοπέδῳ.

νε΄. Γεγενημένης δὲ τῆς νίκης τοῖς Συρακουσίοις λαμπρᾶς ἤδη τοῦ ναυτικοῦ, (πρότερον μὲν γὰρ ἐφοβοῦντο τὰς μετὰ τοῦ Δημοσθένους ναῦς ἐπελθούσας) οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν παντὶ δὴ ἀθυμίας ἦσαν, καὶ ὁ παράλογος αὐτοῖς μέγας ἦν· πολὺ δὲ μείζων ἔτι τῆς στρατιᾶς ὁ μετάμελος. πόλεσι γὰρ ταύταις μόναις ἤδη ὁμοιοτρόπως ἐπελθόντες, δημοκρατουμέναις τε ὥσπερ καὶ αὐτοὶ, καὶ ναῦς καὶ ἵππους καὶ μεγέθη ἐχούσαις, οὐ δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν οὔτε ἐκ πολιτείας τι μεταβολῆς τὸ

runt, cum navalis victoriae, tum gravis armaturae militum prius ante munitiones interceptorum, unde etiam equos ceperunt. Athenienses vero & ipsi tropaeum erexerunt, tum Syracusani peditatus ab Hetruscis fugati, & in paludem compulsi, tum reliquarum copiarum, quas ipsi cum suis reliquis copiis in fugam coniecerant.

LV. Cum autem Syracusani iam insignem victoriam navalem adepti fuissent, (prius enim reformidabant classem, quae cum Demosthene advenerat) Athenienses maximum animi moerorem omnibus ex rebus conceperunt, quod res longe aliter ipsis cecidisset, atque speraverant. Sed eos multo magis huius expeditionis poenitebat. Quod enim illis solis civitatibus bellum iam intulissent, quae iisdem institutis uterentur, & quae populari dominatu, ut & ipsi, regerentur, & quae classem & equitatum & potentiam haberent, quod etiam nullum dissidium ex mutato reipu-

διάφορον αὐτοῖς, ᾧ προσήγοντο ἄν, οὔτ' ἐκ παρασκευῆς, πολλῷ κρείσσους, σφαλλόμενοι δὲ τὰ πλείω, τά τε πρὸ αὐτῶν ἠπόρουν, καὶ ἐπειδή γε ταῖς ναυσὶν ἐκρατήθησαν, (ὃ οὐκ ἂν ᾤοντο) πολλῷ δὴ μᾶλλον ἠθύμουν.

νϛ'. Οἱ δὲ Συρακούσιοι τόν τε λιμένα εὐθὺς παρέπλεον ἀδεῶς, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ διενοοῦντο κλείσειν, ὅπως μηκέτι, μηδ' εἰ βούλοιντο, λάθοιεν αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι ἐκπλεύσαντες. οὐ γὰρ περὶ τοῦ αὐτοὶ σωθῆναι μόνον ἔτι τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἐκείνους κωλύσωσι· νομίζοντες (ὅπερ ἦν) ἀπό τε τῶν παρόντων πολὺ σφῶν καθυπέρτερα τὰ πράγματα εἶναι, καὶ, εἰ δύναιντο κρατῆσαι Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ξυμμάχων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, καλὸν σφίσιν ἐς τοὺς Ἕλληνας τὸ ἀγώνισμα φανεῖσθαι. τούς τε

blicae ſtatu inter ipſos excitare poſſent, quo eos ſibi adiungerent, neque bellico apparatu, licet illis longe ſuperiores eſſent, eos ſubigere poſſent, ſed in pleriſque rebus ſui conatus infeliciter ſibi cederent, cum antea inopes erant conſilii, tum vero, poſtquam navali proelio ſuperati ſunt, (quod ſibi eventurum nunquam putaſſent) multo magis animis conſternatis eſſe coeperunt.

LVI. At Syracuſani ſtatim intrepide portum praetervecti, eius quoque oſtium claudere ſtatuerunt, ne Athenienſes, etiamſi vellent, clam ipſis illinc exirent. Nec enim ipſi iam de ſalute tuenda tantum erant ſolliciti, ſed etiam de ratione, qua illos impedirent, ne ſalutem ſibi parere poſſent. Exiſtimabant enim, (id quod erat) praeſentem rerum ſuarum ſtatum longe meliorem eſſe, &, ſi Athenienſes ſocioſque & terra & mari ſuperare poſſent, praeclarum ſibi certamen hoc apud Graecos viſum iri. Ce-

γὰρ ἄλλους Ἕλληνας εὐθὺς, τοὺς μὲν, ἐλευθεροῦσθαι, τοὺς δὲ, φόβου ἀπολύεσθαι. οὐ γὰρ ἔτι δυνατὴν ἔσεσθαι τὴν ὑπόλοιπον Ἀθηναίων δύναμιν τὸν ὕστερον ἐπενεχθησόμενον πόλεμον ἐνεγκεῖν· καὶ αὐτοὶ, δόξαντες αὐτῶν αἴτιοι εἶναι, ὑπό τε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ τῶν ἔπειτα πολὺ θαυμασθήσεσθαι. καὶ ἦν δὲ ἄξιος ὁ ἀγὼν κατά τε ταῦτα, καὶ ὅτι οὐχὶ Ἀθηναίων μόνον περιεγίγνοντο, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν ξυμμάχων· καὶ οὐδ᾽ αὐτοὶ αὖ μόνον, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ξυμβοηθησάντων σφίσιν, ἡγεμόνες τε γιγνόμενοι μετὰ Κορινθίων καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ τὴν σφετέραν πόλιν ἐμπαρασχόντες προκινδυνεῦσαί τε, καὶ τοῦ ναυτικοῦ μέγα μέρος προκόψαντες. ἔθνη γὰρ πλεῖστα δὴ ἐπὶ μίαν πόλιν ταύτην ξυνῆλθε, πλήν γε δὴ τοῦ ξύμπαντος λόγου

teros enim Graecos confeſtim, partim quidem ſervitute, partim vero metu liberatum iri. Reliquam enim Athenienſium potentiam nequaquam amplius ſatis virium habituram ad ſuſtinendum bellum, quod ipſis poſtea inferretur. Se autem, quod horum auctores fuiſſe viderentur, cum apud ceteros mortales, tum etiam apud poſteros magnae admirationi futuros. Et profecto certamen illud praeclarum erat futurum, cum his de cauſis, tum etiam quod non ſolum Athenienſes, ſed etiam multos alios eorum ſocios ſuperaturi eſſent. Neque vero ipſi tantum, ſed etiam una cum iis, qui auxilio ipſis veniſſent, quippe quod cum Corinthiis & Lacedaemoniis coniuncti duces ſe praeſtitiſſent, & ſuam urbem periculis obieciſſent, ac in navali proelio rem magna ex parte promoviſſent. Etenim plurimae gentes adverſus hanc unam urbem tunc confluxerant, excepta tamen tota illa multitudine, quae in hoc bello vel ad Athe-

τοῦ ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ πρὸς τὴν Ἀθηναίων τε πόλιν καὶ Λακεδαιμονίων.

νζ'. Τοσοίδε γὰρ ἑκάτεροι ἐπὶ Σικελίαν τε καὶ περὶ Σικελίας, τοῖς μὲν ξυγκτησόμενοι τὴν χώραν, τοῖς δὲ ξυνδιασώσοντες, ἐπὶ Συρακούσας ἐπολέμησαν, οὐ κατὰ δίκην τι μᾶλλον, οὐδὲ κατὰ ξυγγένειαν μετ' ἀλλήλων στάντες, ἀλλ' ὡς ἑκάστοις τῆς ξυντυχίας ἢ κατὰ τὸ ξυμφέρον, ἢ ἀνάγκης ἔσχον. Ἀθηναῖοι μὲν αὐτοὶ Ἴωνες ἐπὶ Δωριέας Συρακουσίους ἑκόντες ἦλθον, καὶ αὐτοῖς τῇ αὐτῇ φωνῇ καὶ νομίμοις ἔτι χρώμενοι Λήμνιοι, καὶ Ἴμβριοι, καὶ Αἰγινῆται, οἳ τότε Αἴγιναν εἶχον· καὶ ἔτι Ἑστιαιεῖς, οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Ἑστίαιαν οἰκοῦντες, ἄποικοι ὄντες ξυνεστράτευσαν. τῶν δὲ ἄλλων οἱ μὲν ὑπήκοοι, οἱ

nienſium vel ad Lacedaemoniorum urbem convenerat.

LVII. Utrique enim cum tot gentium copiis, vel contra Siciliam, vel pro Sicilia, bellum ad Syracuſas geſſerunt: quorum alii quidem illuc ſe contulerunt, ut hos in illa regione ſubigenda iuvarent, alii vero ut cum illis Siciliam conſervarent, neque propter aliquod foederis ius potius, quam ob aliam cauſam, neque propter cognationem, vel has vel illas partes ſecuti ſunt; ſed ut ſinguli vel caſu, vel utilitate, vel neceſſitate adducti fuerunt. Atque ipſi quidem Athenienſes, qui erant Iones, Syracuſanis, qui erant Dorienſes, ultro bellum intulerunt; & cum ipſis eadem lingua & iiſdem praeterea inſtitutis utentes, Lemnii, & Imbrii, & Aeginetae, qui tunc Aeginam tenebant, ad idem bellum adverſus Syracuſanos ſunt profecti: praeterea Heſtiaeenſes, qui Heſtiaeam in Euboea ſitam incolunt, & qui Athenienſium ſunt coloni, eiuſdem militiae ſocii fuerunt. Ad eandem etiam expeditionem cum illis iverunt alii, par-

δ' ἀπὸ ξυμμαχίας αὐτόνομοι, εἰσὶ δ' οἱ καὶ μισθοφόροι ξυνεστράτευον. καὶ τῶν μὲν ὑπηκόων καὶ φόρου ὑποτελῶν, Ἐρετριεῖς, καὶ Χαλκιδεῖς, καὶ Στυρεῖς, καὶ Καρύστιοι, ἀπ' Εὐβοίας ἦσαν· ἀπὸ δὲ νήσων, Κεῖοι, καὶ Ἄνδριοι, καὶ Τήϊοι· ἐκ δ' Ἰωνίας, Μιλήσιοι, καὶ Σάμιοι, καὶ Χῖοι. τούτων Χῖοι οὐχ ὑποτελεῖς ὄντες φόρου, ναῦς δὲ παρέχοντες, αὐτόνομοι ξυνέσποντο, καὶ τοπλεῖστον Ἴωνες ὄντες οὗτοι πάντες, καὶ ἀπ' Ἀθηναίων, πλὴν Καρυστίων. οὗτοι δ' εἰσὶ Δρύοπες. ὑπήκοοι δ' ὄντες, καὶ ἀνάγκῃ ὅμως Ἴωνές τε ἐπὶ Δωριέας ἠκολούθουν. πρὸς δ' αὐτοῖς Αἰολεῖς, Μηθυμναῖοι μὲν ναυσὶ καὶ οὐ φόρῳ ὑπήκοοι, Τενέδιοι δὲ καὶ Αἴνιοι, ὑποτελεῖς. οὗτοι δὲ Αἰολεῖς Αἰολεῦσι τοῖς κτίσασι Βοιωτοῖς μετὰ Συρα-

tim subditi, partim socii, qui suis legibus vivebant, partim etiam mercede conducti. Atque ex subditis quidem & tributariis, Eretrienses, & Chalcidenses, & Styrenses, & Carystii, ex Euboea erant: ex insulis vero, Cei, Andrii, & Teii: ex Ionia vero, Milesii, Samii, & Chii. Inter hos autem Chii, qui tributorum immunes erant, sed tantum navibus suppeditandis obnoxii, illius belli societatem liberi sequebantur; atque horum omnium plerique, praeter Carystios, Iones sunt, & ab Atheniensibus oriundi. Hi vero Carystii sunt Dryopes. Quamvis autem isti omnes, exceptis Carystiis, essent Iones, & Atheniensium imperio subjecti, tamen eos vel necessitate coacti contra Dorienses sequebantur. Praeter hos autem, Aeolenses: & Methymnaei quidem Atheniensibus parebant, sed naves tantum illis suppeditabant, nullum vero tributum pendebant; Tenedii vero & Aenii vectigales erant. Isti vero Aeolenses cum Boeotis Aeolensibus, & suarum coloniarum condito-

κουσίων κατ' ἀνάγκην ἐμάχοντο. Πλαταιεῖς δὲ καταντικρὺ Βοιωτοὶ Βοιωτοῖς μόνοι εἰκότως κατ' ἔχθος. Ῥόδιοι δὲ καὶ Κυθήριοι, Δωριεῖς ἀμφότεροι. οἱ μὲν Λακεδαιμονίων ἄποικοι Κυθήριοι, ἐπὶ Λακεδαιμονίους τοὺς ἅμα Γυλίππῳ μετὰ Ἀθηναίων ὅπλα ἔφερον· Ῥόδιοι δὲ, Ἀργεῖοι γένος, Συρακουσίοις μὲν Δωριεῦσι, Γελώοις δὲ καὶ ἀποίκοις ἑαυτῶν οὖσι μετὰ Συρακουσίων στρατευομένοις ἠναγκάζοντο πολεμεῖν. τῶν τε περὶ Πελοπόννησον νησιωτῶν Κεφαλλῆνες μὲν καὶ Ζακύνθιοι, αὐτόνομοι μὲν, κατὰ δὲ τὸ νησιωτικὸν μᾶλλον κατειργόμενοι, ὅτι θαλάσσης ἐκράτουν Ἀθηναῖοι, ξυνείποντο. Κερκυραῖοι δὲ οὐ μόνον Δωριεῖς, ἀλλὰ καὶ Κορίνθιοι σαφῶς ἐπὶ Κορινθίους τε καὶ Συρακουσίους, τῶν μὲν ἄποικοι ὄντες, τῶν

ribus, qui cum Syracusanis se coniunxerant, necessitate coacti pugnarunt. Plataeenses vero inter Boeotos soli cum Boeotis palam, idque iure inimicitiarum conflixerunt. Rhodii vero & Cytherii, Dorienses utrique: sed tamen Cytherii Lacedaemoniorum coloni, cum Atheniensibus contra Lacedaemonios, qui cum Gylippo erant, arma ferebant; Rhodii vero, qui ab Argivis erant oriundi, Syracusanis, qui Dorienses erant, quin etiam Gelois, suis colonis, qui cum Syracusanis militabant, bellum facere cogebantur. Ex insularum vero incolis, qui circa Peloponnesum erant, Cephallenses & Zacynthii, liberi illi quidem, quia tamen insulas incolebant, & ideo ab Atheniensibus, qui maris imperium tunc obtinebant, magis coërcebantur, quam qui sedes in locis mediterraneis habebant, illos inviti sequebantur. At Corcyraei non solum Dorienses, sed etiam Corinthii, palam adversus Corinthios atque Syracusanos, quamvis illorum quidem essent coloni, horum

δὲ ξυγγενεῖς, ἀνάγκῃ μὲν, ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς, βουλήσει δὲ, κατὰ ἔχθος τὸ Κορινθίων, οὐχ ἧσσον εἵποντο. καὶ οἱ Μεσσήνιοι νῦν καλούμενοι ἐν Ναυπάκτῳ, καὶ ἐκ Πύλου τότε ὑπ' Ἀθηναίων ἐχομένης, ἐς τὸν πόλεμον παρελήφθησαν. καὶ ἔτι Μεγαρέων φυγάδες οὐ πολλοὶ, Μεγαρεῦσι Σελινουντίοις οὖσι κατὰ ξυμφορὰν ἐμάχοντο. τῶν δὲ ἄλλων ἑκούσιος μᾶλλον ἡ στρατεία ἐγίγνετο ἤδη. Ἀργεῖοι μὲν οὐ τῆς ξυμμαχίας ἕνεκα μᾶλλον, ἢ τῆς Λακεδαιμονίων τε ἔχθρας, καὶ τῆς παραυτίκα ἕκαστοι ἰδίας, Δωριεῖς ἐπὶ Δωριέας μετὰ Ἀθηναίων Ἰώνων ἠκολούθουν. Μαντινεῖς δὲ καὶ ἄλλοι Ἀρκάδων μισθοφόροι, ἐπὶ τοὺς ἀεὶ πολεμίους σφίσιν ἀποδεικνυμένους ἰέναι εἰωθότες, καὶ τότε τοὺς μετὰ τῶν Κορινθίων

vero cognati, tamen necessitate quidem, quoad speciosam honestatis causam, quam praetendebant, quod Leontinos in suas sedes restituere vellent, sua vero sponte, propter odium, quo Corinthios prosequebantur, Athenienses non minus sequebantur, quam alii. Messenii quoque, qui nunc sic appellantur, & qui Naupactum incolunt, & alii ex Pylo, quae tunc ab Atheniensibus tenebatur, ad hoc bellum assumti fuerunt. Item Megarensium exsules non multi, cum Selinuntiis, qui Megarenses erant, propter exsilii calamitatem pugnarunt. Iam vero ceteri sua sponte potius, quam necessitate coacti, hanc expeditionem sunt secuti. Argivi quidem non magis societatis gratia, quam propter suum in Lacedaemonios odium, & singuli propter privatum ac praesens in aliquos odium, Dorienses adversus Dorienses, secuti sunt Athenienses, qui sunt Iones. Mantinei etiam & ceteri Arcades mercede conducti, qui semper alias hostibus, quicunque ipsis propositi fuissent, bellum inferre

ἐλθόντας Ἀρκάδας, οὐδὲν ἧσσον διὰ κέρδος ἡγούμενοι πολεμίους· Κρῆτες δὲ καὶ Αἰτωλοὶ, μισθῷ καὶ οὗτοι πεισθέντες. ξυνέβη δὲ τοῖς Κρησὶ τὴν Γέλαν Ῥοδίοις ξυγκτίσαντας, μὴ ξὺν τοῖς ἀποίκοις ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἀποίκους ἄκοντας μετὰ μισθοῦ ἐλθεῖν. καὶ Ἀκαρνάνων τινὲς ἅμα μὲν κέρδει, τὸ δὲ πλέον Δημοσθένους φιλίᾳ καὶ Ἀθηναίων εὐνοίᾳ, ξύμμαχοι ὄντες, ἐπεκούρησαν. καὶ οἵδε μὲν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ ὁριζόμενοι. Ἰταλιωτῶν δὲ, Θούριοι καὶ Μεταπόντιοι ἐν τοιαύταις ἀνάγκαις τότε στασιωτικῶν καιρῶν κατειλημμένων ξυνεστράτευον, καὶ Σικελιωτῶν, Νάξιοι καὶ Καταναῖοι. βαρβάρων δὲ Ἐγεσταῖοι οἵπερ ἐπηγάγοντο καὶ Σικελιωτῶν τὸ πλέον, καὶ

consueverant, tunc illos etiam Arcades, qui cum Corinthiis in Siciliam iverant, nihilo minus, quam alios quoslibet, lucri gratia hostium loco habuerunt. Cretenses etiam ac Aetoli, mercede & ipsi adducti, cum Atheniensibus ad hoc bellum sunt profecti. Accidit autem, ut Cretenses, qui cum Rhodiis Gelam condiderant, non a suis colonis starent, sed contra suos colonos, ultro, mercede allecti militarent. Acarnanum quoque nonnulli, cum lucri causa, tum vero multo magis propter amorem, quo Demosthenem, & propter benevolentiam, qua Athenienses (quorum socii erant) prosequebantur, illis auxilium tulerunt. Atque hi quidem intra sinus Ionii fines habitabant. Ex Italicis vero populis, qui huiusmodi temporum angustiis & reipublicae seditione tunc intercepti fuerant, & Thurii & Metapontini eandem militiam sunt secuti: ex Siciliensibus vero, Naxii & Catanaei. Ex barbaris Egestaei, qui etiam bonam Siciliensium partem, & multos illorum, qui extra Siciliam habitabant, secum adduxerunt;

τῶν ἔξω Σικελίας. Τυρσηνῶν τέ τινες, κατὰ διαφορὰν Συρακουσίων, καὶ Ἰάπυγες μισθοφόροι. τοσάδε μὲν μετὰ Ἀθηναίων ἔθνη ἐστράτευον.

νη'. Συρακουσίοις δὲ ἀντεβοήθησαν καὶ Καμαριναῖοι μὲν, ὅμοροι ὄντες, καὶ Γελῷοι οἰκοῦντες μετ' αὐτούς. ἔπειτα, Ἀκραγαντίνων ἡσυχαζόντων, ἐν τῷ ἐπέκεινα ἱδρυμένοι Σελινούντιοι. καὶ οἵδε μὲν τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Λιβύην μέρος τετραμμένον νεμόμενοι. Ἱμεραῖοι δὲ ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν Τυρσηνικὸν πόντον μορίου, ἐν ᾧ καὶ μόνοι Ἕλληνες οἰκοῦσιν. οὗτοι δὲ καὶ μόνοι ἐξ αὐτοῦ ἐβοήθησαν. καὶ Ἑλληνικὰ μὲν ἔθνη τῶν ἐν Σικελίᾳ τοσάδε, Δωριεῖς τε καὶ οἱ αὐτόνομοι πάντες, ξυνεμάχουν· βαρβάρων δὲ Σικελοὶ μόνοι, ὅσοι μὴ ἀφεστάσαν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. τῶν δ' ἔξω Σικελίας Ἑλλήνων, Λακεδαι-

Hetrufcorum etiam nonnulli, propter inimicitias, quas cum Syracufanis gerebant, & Iapyges mercenarii. Atque tot quidem gentes cum Athenienfibus militarunt.

LVIII. Viciffim autem Syracufanis opem tulerunt & Camarinaei, qui erant illis finitimi, & Geloi, qui poft hos habitabant. Deinde, Agrigentinis quiefcentibus, Selinuntii, qui fedes in illis partibus habent. Atque hi quidem incolebant eam Siciliae partem, quae Africam verfus fpectat. Himeraei vero ab ea parte, quae mare Tyrrhenum fpectat, in qua etiam foli ex omnibus Graecis habitabant. ifti etiam, inquam, foli illinc Syracufanis auxilio venerunt. Atque tot quidem nominis Graeci gentes, quae in Sicilia fedes habebant, & Dorienfes & omnes fui iuris, in hoc bello Syracufanos adiuverunt: ex barbaris vero foli Siculi, quotquot defectione a Syracufanis facta ad Athenienfes non tranfierant, opem ipfis tulerunt. Ex Graecis

μόνιοι μὲν ἡγεμόνα Σπαρτιάτην παρεχόμενοι, Νεοδαμώδεις δὲ τοὺς ἄλλους, καὶ Εἵλωτας. δύναται δὲ τὸ Νεοδαμῶδες ἐλεύθερον ἤδη εἶναι. Κορίνθιοι δὲ καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ μόνοι παραγενόμενοι, καὶ Λευκάδιοι, καὶ Ἀμπρακιῶται, κατὰ τὸ ξυγγενές. ἐκ δὲ Ἀρκαδίας, μισθοφόροι ὑπὸ Κορινθίων ἀποσταλέντες, καὶ Σικυώνιοι ἀναγκαστοὶ στρατεύοντες· καὶ τῶν ἔξω Πελοποννήσου, Βοιωτοί. πρὸς δὲ τοὺς ἐπελθόντας τούτους οἱ Σικελιῶται αὐτοὶ πλῆθος πλέον κατὰ πάντα παρέσχοντο, ἅτε μεγάλας πόλεις οἰκοῦντες. καὶ γὰρ ὁπλῖται πολλοὶ καὶ νῆες καὶ ἵπποι, καὶ ἄλλος ὅμιλος ἄφθονος ξυνελέγη. καὶ πρὸς ἅπαντας αὖθις ὡς εἰπεῖν τοὺς ἄλλους Συρακουσίους αὐτοὶ πλείω ἐπορίσαντο διὰ μέγεθος πόλεως, καὶ ὅτι ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ ἦσαν.

vero, qui sunt extra Siciliam, Lacedaemonii quidem eos adiuverunt, ipsis ducem Spartanum praebentes, militemque ex Neodamodibus & Helotibus. Isti autem Neodamodes iam liberi esse possunt. Corinthii vero & classe & peditatu soli, & Leucadii, & Ambraciotae, propter cognationem, illuc profecti. Ex Arcadia vero, mercenarii milites a Corinthiis missi, & Sicyonii coacti militiam illam sunt secuti. Ex illis autem, qui sunt extra Peloponnesum, Boeoti. Sed ad istas adventitias copias ipsi Sicilienses omnium rerum, ad hoc bellum necessariarum, multitudinem longe maiorem contulerunt, quippe qui magnas urbes incolerent. Etenim & multi gravis armaturae milites, & naves, & equi, & alia maxima multitudo collecta fuit. Verum prae ceteris omnibus, ut ita loquar, ipsi Syracusani plus copiarum suppeditaverunt, idque propter urbis magnitudinem, & quod in proximo discrimine versabantur.

νθ'. Καὶ αἱ μὲν ἑκατέρων ἐπικουρίαι, τοσαίδε ξυνελέγησαν. καὶ τότε ἤδη πᾶσαι ἀμφοτέροις παρῆσαν, καὶ οὐκέτι οὐδὲν οὐδετέροις ἐπῆλθεν. οἵ τε οὖν Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι εἰκότως ἐνόμισαν καλὸν ἀγώνισμα σφίσιν εἶναι ἐπὶ τῇ γεγενημένῃ νίκῃ τῆς ναυμαχίας, ἑλεῖν τε τὸ στρατόπεδον ἅπαν τῶν Ἀθηναίων, τοσοῦτον ὂν, καὶ μηδὲ καθ' ἑκάτερα αὐτοὺς, μήτε διὰ θαλάσσης, μήτε τῷ πεζῷ διαφυγεῖν. ἔκλειον οὖν τόν τε λιμένα εὐθὺς τὸν μέγαν, ἔχοντα τὸ στόμα ὀκτὼ σταδίων μάλιστα, τριήρεσι πλαγίαις, καὶ πλοίοις, καὶ ἀκάτοις, ἐπ' ἀγκυρῶν ὁρμίζοντες. καὶ τἄλλα, ἢν ἔτι ναυμαχεῖν οἱ Ἀθηναῖοι τολμήσωσι, παρεσκευάζοντο· καὶ ὀλίγον οὐδὲν ἐς οὐδὲν ἐπενόουν.

ξ'. Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις τήν τε ἀπόκλεισιν ὁρῶσι, καὶ

LIX. Atque haec quidem fuerunt utrorumque auxilia undique collecta. Atque haec omnia tunc utrisque praesto fuerunt, nec ullum praeterea auxilium amplius aut ad hos aut ad illos venit. Syracusani igitur sociique merito praeclarum certamen sibi propositum esse duxerunt, si, praeter navalem victoriam, quam adepti fuerant, universum etiam Atheniensium exercitum, qui tantus esset, debellassent, & illos ab utraque parte, & mari & terra, effugere prohibuissent. Itaque continuo magnum portum claudere coeperunt, qui octo ferme stadiorum ostium habebat, transversis triremibus, & navigiis, & scaphis, eas ancoris stabilientes. Et cetera, si Athenienses navale proelium adhuc committere auderent, praeparabant: & in nullo quidquam parvum animo agitabant.

LX. Athenienses autem, cum hanc portus obstructionem viderent, & ceteras illorum cogitationes cognosce-

τὴν ἄλλην διάνοιαν αὐτῶν αἰσθομένοις, βουλευτέα ἐδόκει. καὶ ξυνελθόντες οἵ τε στρατηγοὶ καὶ οἱ ταξίαρχοι, πρὸς τὴν παροῦσαν ἀπορίαν τῶν τε ἄλλων, καὶ ὅτι τὰ ἐπιτήδεια οὔτε αὐτίκα ἔτι εἶχον, (προπέμψαντες γὰρ ἐς Κατάνην ὡς ἐκπλευσόμενοι, ἀπεῖπον μὴ ἐπάγειν) οὔτε τολοιπὸν ἔμελλον ἕξειν, εἰ μὴ ναυκρατήσουσιν· ἐβουλεύσαντο τὰ μὲν τείχη τὰ ἄνω ἐκλιπεῖν, πρὸς δὲ αὐταῖς ταῖς ναυσὶν ἀπολαβόντες διατείχισμά τι, ὅσον οἷόν τε ἐλάχιστον τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς ἀσθενέσιν ἱκανὸν γενέσθαι, τοῦτο μὲν φρουρεῖν, ἀπὸ δὲ τοῦ ἄλλου πεζοῦ τὰς ναῦς πάσας, ὅσαι ἦσαν καὶ δυναταὶ καὶ ἀπλοώτεραι, πάντα τινὰ ἐσβιβάζοντες πληρῶσαι. καὶ διαναυμαχήσαντες, ἢν μὲν νικῶσιν, ἐς Κατάνην κομίζεσθαι, ἢν δὲ μὴ, ἐμπρήσαντες τὰς ναῦς, πεζῇ ξυνταξά-

rent, consultandum esse censuerunt. Quare duces & centuriones congregati, propter praesentes difficultates cum aliarum rerum, tum vero praecipue quod nec in praesentia commeatus amplius haberent, (nam nuntiis Catanam praemissis, quod illinc discedere statuissent, Catanaeis interdixerant, ne adveherent) nec in posterum habituri essent, nisi classe Syracusanos superarent, censuerunt, superiores munitiones esse deserendas, & locum aliquem prope ipsas naves occupandum, & munimento quam minimo possent concludendum, tantum quod ad utensilia & aegrotos capiendos satis esset, atque hoc quidem praesidio tuendum: reliquo vero peditatu naves omnes, tam eas, quae ad navigationem essent idoneae, quam eas, quae non essent idoneae ad navigandum, explendas, ita ut quoslibet in eas imponerent. & navali proelio commisso, si vincerent, Catanam se reciperent; sin secus, incensa classe, pe-

μενοι ἀποχωρεῖν ᾗ ἂν τάχιστα μέλλωσί τινος χωρίου ἢ βαρβαρικοῦ ἢ Ἑλληνικοῦ φιλίου ἀντιλήψεσθαι. καὶ οἱ μὲν, ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς ταῦτα, καὶ ἐποίησαν. ἔκ τε γὰρ τῶν ἄνω τειχῶν ὑποκατέβησαν, καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρωσαν πάσας· ἀναγκάσαντες ἐσβαίνειν ὅστις καὶ ὁπωσοῦν ἐδόκει ἡλικίας μετέχων ἐπιτήδειος εἶναι. καὶ ξυνεπληρώθησαν νῆες αἱ πᾶσαι, δέκα μάλιστα καὶ ἑκατόν. τοξότας τε ἐπ' αὐτὰς πολλοὺς καὶ ἀκοντιστὰς τῶν τε Ἀκαρνάνων καὶ τῶν ἄλλων ξένων ἐσεβίβαζον· καὶ τἄλλα ὡς οἷόν τ' ἦν ἐξ ἀναγκαίου τε καὶ τοιαύτης διανοίας ἐπορίσαντο. ὁ δὲ Νικίας, ἐπειδὴ τὰ πολλὰ ἑτοῖμα ἦν, ὁρῶν καὶ τοὺς στρατιώτας τῷ τε παρὰ τὸ εἰωθὸς πολὺ ταῖς ναυσὶ κρατηθῆναι ἀθυμοῦντας, καὶ διὰ τὴν τῶν ἐπιτηδείων σπάνιν ὡστάχιστα βουλομένους διακινδυνεύειν,

destri itinere, acie instructa abirent, qua parte celerrime locum aliquem, aut barbaricum aut Graecum, qui amicus esset, adipisci possent. Atque hi quidem, ut haec ipsis fieri placuit, sic etiam illico fecerunt. Nam & ex superioribus munitionibus ad litus descenderunt, omnesque naves compleverunt; cunctis eas ingredi coactis, quicunque per aetatem quoquo modo ad aliquem rei navalis usum idonei esse videbantur. Universae autem naves ad centum ac decem completae fuerunt. Multos autem sagittarios & iaculatores, & Acarnanum, & aliorum peregrinorum, in eas imposuerunt; & cetera, prout ipsis in eas angustias compulsis, & huiusmodi cogitationes habentibus licebat, compararunt. Nicias autem, rebus magna ex parte iam paratis, videns milites animo consternatos esse, quod praeter solitum navali proelio longe superati fuissent, & propter commeatuum inopiam velle quam celerrime belli for-

ξυγκαλέσας ἅπαντας, παρεκελεύσατο τότε πρῶτον, καὶ ἔλεξε τοιάδε.

ξα'. ἌΝΔΡΕΣ στρατιῶται Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων, ὁ μὲν ἀγὼν ὁ μέλλων ὁμοίως κοινὸς ἅπασιν ἔσται, περί τε σωτηρίας καὶ πατρίδος ἑκάστοις οὐχ ἧσσον ἢ τοῖς πολεμίοις. ἢν γὰρ κρατήσωμεν νῦν ταῖς ναυσὶν, ἐστί τῳ τὴν ὑπάρχουσάν που οἰκείαν πόλιν ἐπιδεῖν. ἀθυμεῖν δὲ οὐ χρὴ, οὐδὲ πάσχειν ὅπερ οἱ ἀπειρότατοι τῶν ἀνθρώπων, οἳ τοῖς πρώτοις ἀγῶσι σφαλέντες, ἔπειτα διαπαντὸς τὴν ἐλπίδα τοῦ φόβου ὁμοίαν ταῖς ξυμφοραῖς ἔχουσιν. ἀλλ' ὅσοι τε Ἀθηναίων πάρεστε, πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειροι ὄντες, καὶ ὅσοι τῶν ξυμμάχων ξυστρατευόμενοι ἀεὶ, μνήσθητε τῶν ἐν τοῖς πολέμοις παραλόγων, καὶ τὸ τῆς τύχης κἂν μεθ' ἡμῶν ἐλπίσαντες στῆναι, καὶ ὡς ἀναμαχούμενοι ἀξίως τοῦδε

tunam periclitari, omnes convocatos, tunc primum est adhortatus, & haec verba fecit.

LXI. *Milites Athenienses, & vos alii socii, certamen quidem, quod nobis est ineundum, omnibus pariter erit commune, & unicuique de salute & patria, non minus quam hostibus nostris futurum est. Nam si navali proelio nunc vicerimus, suam cuique civitatem, ubicunque illa fuerit, revisere licebit. Sed animum abiicere non oportet, nec idem pati, quod imperitissimis hominibus accidere solet: qui, si primis in proeliis rem infeliciter gesserint, deinde similes calamitates perpetuo formidant. Sed quotquot Athenienses hic adestis, qui multorum bellorum notitiam habetis, & quotquot socii, qui nostri commilitones semper fuistis, estote memores, bellorum exitus incertos esse, & fortunam a nobis quoque staturam sperantes, ad iterum pugnandum vos prae-*

τοῦ πλήθους, ὅσον αὐτοὶ ὑμῶν αὐτῶν ἐφορᾶτε, παρασκευάζεσθε.

ξβ'. Ἃ δὲ ἀρωγὰ ἐνείδομεν ἐπὶ τῇ τοῦ λιμένος στενότητι, πρὸς τὸν μέλλοντα ὄχλον τῶν νεῶν ἔσεσθαι, καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων παρασκευὴν, οἷς πρότερον ἐβλαπτόμεθα, πάντα καὶ ἡμῖν νῦν, ἐκ τῶν παρόντων, μετὰ τῶν κυβερνητῶν ἐσκεμμένα ἡτοίμασται. καὶ γὰρ τοξόται πολλοὶ καὶ ἀκοντισταὶ ἐπιβήσονται, καὶ ὄχλος, ᾧ, ναυμαχίαν μὲν ποιούμενοι ἐν πελάγει, οὐκ ἂν ἐχρώμεθα, διὰ τὸ βλάπτειν ἂν τὸ τῆς ἐπιστήμης τῇ βαρύτητι τῶν νεῶν· ἐν δὲ τῇ ἐνθάδε ἠναγκασμένῃ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζομαχίᾳ πρόσφορα ἔσται. εὕρηται δ' ἡμῖν ὅσα χρὴ ἀντιναυπηγεῖσθαι, καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐπωτίδων αὐτοῖς παχύτητας, ᾧπερ μάλιστα ἐβλαπτόμεθα, χειρῶν σιδηρῶν ἐπιβολαὶ, αἳ σχήσουσι τὴν

parate, prout decet tantam vestrûm multitudinem, quantam vos ipsi videtis.

LXII. *Quae autem in his portus angustiis nobis profutura cognovimus, adversus futuram navium turbam, & adversus illorum apparatum ac milites in navium tabulatis futuros, unde prius damno fuimus affecti, haec etiam omnia nunc, pro praesenti rerum facultate, cum gubernatoribus excogitavimus atque paravimus. Nam sagittarii multi & iaculatores in naves ascendent, & multitudo, qua, si navale proelium in alto committeremus, non uteremur, quia navium onus rei nauticae disciplinam impediret. Sed hic in pedestri proelio, quod ex navibus committere cogemur, utilis erit. Praeterea excogitavimus etiam remedia, quae adversus naves hostiles in navibus aedificandis erant paranda, & adversus epotidum crassitudinem (quod praecipue obfuit) ferreas manus comparavimus, quas illorum navibus iniiciemus, quae*

πάλιν ἀνάκρουσιν τῆς προσπεσούσης νεὼς, ἣν τὰ ἐπὶ τούτοις οἱ ἐπιβάται ὑπουργῶσιν. ἐς τοῦτο γὰρ δὴ ἠναγκάσμεθα ὥστε πεζομαχεῖν ἀπὸ τῶν νεῶν. καὶ τὸ μήτε αὐτοὺς ἀνακρούεσθαι, μήτ' ἐκείνους ἐᾶν, ὠφέλιμον φαίνεται· ἄλλως τε καὶ τῆς γῆς, πλὴν ὅσον ἂν ὁ πεζὸς ἡμῶν ἐπέχῃ, πολεμίας οὔσης.

ξγ'. Ὧν χρὴ μεμνημένους, διαμάχεσθαι ὅσον ἂν δύνησθε, καὶ μὴ ἐξωθεῖσθαι ἐς αὐτὴν, ἀλλὰ ξυμπεσούσης νηὶ νεὼς, μὴ πρότερον ἄξιον ἀπολύεσθαι, ἢν μὴ τοὺς ἀπὸ τοῦ πολεμίου καταστρώματος ὁπλίτας ἀπαράξητε. καὶ ταῦτα τοῖς ὁπλίταις οὐχ ἧσσον τῶν ναυτῶν παρακελεύομαι, ὅσῳ τῶν ἄνωθεν μᾶλλον τὸ ἔργον τοῦτο. ὑπάρχει δ' ὑμῖν ἔτι νῦν γε τἀπλείω τῷ πεζῷ ἐπικρατεῖν. τοῖς δὲ ναύταις παραινῶ, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τῷδε καὶ δέομαι, μὴ ἐκπεπλῆχθαί τι ταῖς ξυμφοραῖς

navem hostilem, cum invaserit, retinebunt, ne retro se recipiat, si modo vectores, quae postea requiruntur, exsequantur. In eam enim necessitatem iam sumus compulsi, ut pedestre proelium ex navibus committere cogamur. Hoc autem nobis utile esse constat, ut neque ipsi ab hostili classe resiliamus, neque illos a nostra resilire permittamus: praesertim quod terra sit hostilis, praeter eam, quam noster peditatus obtinuerit.

LXIII. *Quorum vos memores oportet totis viribus constanter pugnare, nec sinere vos ad eam propelli, sed cum navis cum navi confligere coeperit, existimare, non decere prius ab hostibus dirimi, quam de hostili tabulato milites deturbaritis. Atque ad haec non minus milites, quam nautas, adhortor, atque eo quidem magis, quo magis eorum, qui desuper pugnant, hoc officium est. Quin etiam in vobis situm est, nunc quoque magnam victoriae partem peditatu consequi. Nautas vero adhortor, quin etiam simul*

ἄγαν, τήν τε παρασκευὴν ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων βελτίω νῦν ἔχοντας, καὶ τὰς ναῦς πλείους. ἐκείνην τε τὴν ἡδονὴν ἐνθυμεῖσθαι ὡς ἀξία ἐστὶ διασώσασθαι, οἳ τέως Ἀθηναῖοι νομιζόμενοι καὶ μὴ ὄντες ὑμῶν, τῆς τε φωνῆς τῇ ἐπιστήμῃ, καὶ τῶν τρόπων τῇ μιμήσει, ἐθαυμάζεσθε κατὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας οὐκ ἔλασσον κατὰ τὸ ὠφελεῖσθαι, ἔς τε τὸ φοβερὸν τοῖς ὑπηκόοις, καὶ τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι, πολὺ πλεῖον μετείχετε. ὥστε κοινωνοὶ μόνοι ἐλευθέρως ἡμῖν τῆς ἀρχῆς ὄντες, δικαίως ἂν αὐτὴν νῦν μὴ καταπροδίδοιτε· καταφρονήσαντες δὲ Κορινθίων τε, οὓς πολλάκις νενικήκατε, καὶ Σικελιωτῶν, ὧν οὐδ᾽ ἀντιστῆναι οὐδεὶς, ἕως ἤκμαζε τὸ ναυτικὸν, ἡμῖν ἠξίωσεν, ἀμύνασθε αὐτοὺς, καὶ δείξατε ὅτι καὶ μετὰ ἀσθενείας καὶ ξυμφορῶν ἡ ὑμετέ-

obsecro, ne propter clades acceptas animo nimis consternato sitis: tum quia firmiorem apparatum ex tabulatis, tum etiam quia plures naves nunc habetis. Praeterea oportet vos considerare, quam operae-pretium sit illam voluptatem a vobis conservari, quotquot de vobis antea pro Atheniensibus, quamvis non essetis Athenienses, habebamini, & cum ob nostrae linguae peritiam, tum ob institutorum imitationem, apud omnem Graeciam suspiciebamini, &, quod attinet ad utilitates, quae ex imperio percipi solent, imperii nostri participes eratis non minus, quam nos indigenae, immo vero multo magis, tum quod populis imperio nostro subiectis terrorem incuteretis, tum etiam quod ab aliis non laederemini. Itaque cum soli, idque libere, socii sitis imperii nostri, merito nunc, illud ne prodatis, cavere debetis. Et, contemtis Corinthiis, quos saepe superastis, & Siciliensibus, quorum nullus, quamdiu nostra classis vigebat, nobis resistere est ausus, eos propulsate, & declarate, vestram scientiam, vel cum imbecillitate & calamitati-

ρα ἐπιστήμη κρείσσων ἐστὶν ἑτέρας εὐτυχούσης ῥώμης.

ξδ'. Τούς τε Ἀθηναίους ὑμῶν πάλιν αὖ καὶ τάδε ὑπομιμνήσκω, ὅτι οὔτε ναῦς ἐν τοῖς νεωσοίκοις ἄλλας ὁμοίας ταῖσδε, οὔτε ὁπλιτῶν ἡλικίαν ὑπελίπετε. εἴτε ξυμβήσεταί τι ἄλλο ἢ τὸ κρατεῖν ὑμῖν, τούς τε ἐνθάδε πολεμίους εὐθὺς ἐπ' ἐκεῖνα πλευσουμένους, καὶ τοὺς ἐκεῖ ὑπολοίπους ἡμῶν ἀδυνάτους ἐσομένους τούς τε αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐπελθόντας ἀμύνασθαι. καὶ οἱ μὲν ἂν ὑπὸ Συρακουσίοις εὐθὺς γίγνοισθε, οἷς αὐτοὶ ἴστε οἵᾳ γνώμῃ ἐπήλθετε· οἱ δ' ἐκεῖ, ὑπὸ Λακεδαιμονίοις. ὥστε ἐν ἑνὶ τῷδε ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀγῶνι καθεστῶτες καρτερήσατε, εἴπερ ποτὲ, καὶ ἐνθυμεῖσθε καθ' ἑκάστους τε καὶ ξύμπαντες, ὅτι οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν ὑμῶν νῦν ἐσόμενοι, καὶ πεζοὶ τοῖς Ἀθηναίοις εἰσὶ καὶ νῆες, καὶ ἡ ὑπόλοιπος πό-

bus coniunctam, aliorum robore, quod secunda fortuna utitur, potentiorem esse.

LXIV. *Rursus illis de vobis, qui sunt Athenienses, haec in memoriam redigo, neque naves alias his similes in navalibus, neque militum iuventutem a vobis domi relictam esse. Et, si quid aliud, quam victoria, vobis contingat, & hostes, qui hic sunt, protinus illuc navigaturos, & qui de nobis illic sunt reliqui, nequaquam satis virium habituros ad propulsandos & eos, qui illic iam sunt, & eos, qui praeterea hinc adversus ipsos venient. Et vos quidem, qui hic estis, in Syracusanorum potestatem confestim venietis, contra quos qua mente veneritis, vos ipsi probe nostis: qui vero illic sunt, in Lacedaemoniorum potestatem venient. Quare cum in hoc uno certamine pro utrisque, tam pro vobis ipsis, quam pro ceteris, qui sunt domi, constituti sitis, fortiter, si unquam alias, hosti resistite, & singuli & universi vobiscum reputate, ex vobis, qui naves mox conscendetis, Athenien-*

λις, καὶ τὸ μέγα ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν· περὶ ὧν εἴτις τι ἕτερος ἑτέρου προφέρει ἢ ἐπιστήμῃ, ἢ εὐψυχίᾳ, οὐκ ἂν ἐν ἄλλῳ μᾶλλον καιρῷ ἀποδειξάμενος, αὐτός τε αὑτῷ ὠφέλιμος γένοιτο, καὶ τοῖς ξύμπασι σωτήριος.

ξέ. Ὁ μὲν Νικίας, τοσαῦτα παρακελευσάμενος, εὐθὺς ἐκέλευε πληροῦν τὰς ναῦς. τῷ δὲ Γυλίππῳ καὶ τοῖς Συρακουσίοις παρῆν μὲν αἰσθάνεσθαι, ὁρῶσι καὶ αὐτὴν τὴν παρασκευὴν, ὅτι ναυμαχήσουσιν οἱ Ἀθηναῖοι· προηγγέλθη δὲ αὐτοῖς καὶ ἡ ἐπιβουλὴ τῶν σιδηρῶν χειρῶν. καὶ πρός τε τἆλλα ἐξηρτύσαντο ὡς ἕκαστα, καὶ πρὸς τοῦτο. τὰς γὰρ πρώρας καὶ τῆς νεὼς ἄνω ἐπὶ πολὺ κατεβύρσωσαν, ὅπως ἂν ἀπολισθάνοι καὶ μὴ ἔχοι ἀντιλαβὴν ἡ χεὶρ ἐπιβαλλομένη. καὶ ἐπειδὴ πάντα

sium omnem peditatum, & classem, & urbem, & reliquam civitatem, & magnum illud Athenarum nomen omnino pendere. Pro quibus, si qua in re alius alii praestat, vel scientia vel animi praestantia, is nunquam alias opportunius sese ostentaverit, quo & sibi ipsi utilis fuerit, & universis salutaris.

LXV. Nicias igitur his suos adhortatus, statim imperavit, ut naves conscenderent. Gylippo autem & Syracusanis, quippe quod ipsum etiam hostium apparatum cernerent, praesentire quidem licebat, Athenienses navale proelium inituros esse; sed certiores facti sunt etiam de ferreis manibus, quas navibus iniicere statuerant. Et cum adversus cetera omnia illorum inventa, tum etiam adversus hoc, remedia excogitata praepararunt. Nam proras & superiores navium partes coriis longe lateque contexerunt, ut manus iniecta laberetur, nec quidquam nancisceretur, quod apprehenderet. Postquam autem omnia praeparata

ἕτοιμα ἦν, παρεκελεύσαντο ἐκείνοις οἵ τε στρατηγοὶ καὶ Γύλιππος, καὶ ἔλεξαν τοιάδε.

ξστ΄. Ὅτι μὲν καλὰ τὰ προειργασμένα, καὶ ὑπὲρ καλῶν τῶν μελλόντων ὁ ἀγὼν ἔσται, ὦ Συρακούσιοι καὶ ξύμμαχοι, οἵ τε πολλοὶ δοκεῖτε ἡμῖν εἰδέναι· (οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτως αὐτῶν προθύμως ἀντελάβεσθε) καὶ εἴ τις μὴ ἐπὶ ὅσον δεῖ ᾔσθηται, σημανοῦμεν. Ἀθηναίους γὰρ ἐς τὴν χώραν τήνδε ἐλθόντας, πρῶτον μὲν ἐπὶ τῆς Σικελίας καταδουλώσει, ἔπειτ᾽, εἰ κατορθώσειαν, καὶ τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, καὶ ἀρχὴν τὴν ἤδη μεγίστην τῶν τε πρὶν Ἑλλήνων καὶ τῶν νῦν κεκτημένους, πρῶτοι ἀνθρώπων ὑποστάντες τῷ ναυτικῷ, ᾧπερ πάντα κατέσχον, τὰς μὲν νενικήκατε ναυμαχίας, τὴν δ᾽ ἐκ τοῦ εἰκότος νῦν νικήσετε. ἄνδρες γὰρ ἐπειδὰν ᾧ ἀξιοῦσι προὔχειν κολουσθῶσι, τόγ᾽ ὑπόλοιπον αὐτῶν

fuerunt, duces eorum ac Gylippus eos adhortati sunt, & hanc orationem apud eos habuerunt.

LXVI. *Quod praeclarae sint res a nobis ante gestae, quodque de praeclaris rebus mox etiam certamen nobis sit futurum, Syracusani & socii, plerique nobis cognoscere videmini: (nec enim tanto studio res illas gerendas suscepissetis) si quis tamen, quantum satis est, non cognoscit, nos hoc ipsi declarabimus. Athenienses enim, qui in hanc regionem venerunt, primum quidem ut Siciliam subigerent, deinde vero, si rem feliciter gessissent, ut Peloponnesum etiam ceteramque Graeciam, & qui omnium tam superioris quam nostrae memoriae Graecorum imperium iam pridem maximum obtinent, vos mortalium primi sustinuistis classe, (qua illi cuncta obtinuerunt) & cum aliis navalibus proeliis iam superastis, tum etiam hoc, ut verisimile videtur, nunc vincetis. Homines enim, postquam eorum vires in ea re, qua se ceteris*

τῆς δόξης ἀσθενέστερον αὐτὸ ἑαυτοῦ ἐστιν, ἢ εἰ μὴ δ' ᾠήθησαν τοπρῶτον· καὶ τῷ παρ' ἐλπίδα τοῦ αὐχήματος σφαλλόμενοι, καὶ παρὰ ἰσχὺν τῆς δυνάμεως ἐνδιδόασιν. ὃ νῦν Ἀθηναίους εἰκὸς πεπονθέναι.

ξζ'. Ἡμῶν δὲ, τό, τε ὑπάρχον πρότερον, ᾧπερ καὶ ἀνεπιστήμονες ἔτι ὄντες ἀπετολμήσαμεν, βεβαιότερον νῦν, καὶ τῆς δοκήσεως προσγενομένης αὐτῷ, τὸ κρατίστους εἶναι, εἰ τοὺς κρατίστους ἐνικήσαμεν, διπλασία ἑκάστου ἡ ἐλπίς. τὰ δὲ πολλὰ, πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις ἡ μεγίστη ἐλπὶς μεγίστην καὶ τὴν προθυμίαν παρέχεται. τά τε τῆς ἀντιμιμήσεως αὐτῶν τῆς παρασκευῆς ἡμῶν, τῷ μὲν ἡμετέρῳ τρόπῳ ξυνήθη τέ ἐστι, καὶ οὐκ ἀνάρμοστοι πρὸς τὴν ἑκάστην αὐτῶν ἐσόμεθα. οἱ δ' ἐπειδὰν πολλοὶ μὲν ὁπλῖται ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων παρὰ

praestare putant, fractae fuerint, multo minorem in posterum de se ipsis opinionem concipiunt, quam si nunquam antea quidquam de se tale sensissent: & opinione sua, propter quam animos elatos habebant, praeter spem frustrati, etiam infra vires virtute succumbunt. Id quod Atheniensibus nunc accidisse credibile est.

LXVII. *Quod vero ad nos attinet, tum quia pristina nostra virtus (qua, licet rerum nauticarum adhuc essemus imperiti, belli fortunam tentavimus) nunc validior est, tum quia summae virtutis opinio iam ad eam accessit, quod viros fortissimos vicerimus, spes uniuscuiusque nostrûm duplo maior esse debet. Plerumque autem, maxima spes maximam etiam animorum alacritatem addit, ad res impigre subeundas. Quod autem hostes nostrum apparatum aemulentur, haec ratio nostrae quidem consuetudini familiaris est, nec imparati adversus singulas illorum naves erimus. Illi vero, postquam multi quidem gravis armaturae milites praeter ipsorum institutum supra tabulata steterint, multi*

τὸ καθεστηκὸς ὦσι, πολλοὶ δὲ ἀκοντισταὶ χερσαῖοι, ὡς εἰπεῖν, Ἀκαρνᾶνές τε καὶ ἄλλοι ἐπὶ ναῦς ἀναβάντες, οἳ οὐδ᾽ ὅπως καθεζομένους χρὴ τὸ βέλος ἀφεῖναι εὑρήσουσι, πῶς οὐ σφαλοῦσί τε τὰς ναῦς, καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς πάντες, οὐκ ἐν τῷ αὐτῶν τρόπῳ κινούμενοι, ταράξονται; ἐπεὶ καὶ τῷ πλήθει τῶν νεῶν οὐκ ὠφελήσονται· εἴτις καὶ τόδε ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἴσαις ναυμαχήσει, πεφόβηται. ἐν ὀλίγῳ γὰρ πολλαὶ, ἀργότεραι μὲν ἐς τὸ δρᾶν τι ὧν βούλονται ἔσονται, ῥᾷσται δὲ ἐς τὸ βλάπτεσθαι ἀφ᾽ ὧν ἡμῖν παρεσκεύασται. τὸ δ᾽ ἀληθέστατον γνῶτε, ἐξ ὧν ἡμεῖς οἰόμεθα σαφῶς πεπύσθαι. ὑπερβαλλόντων γὰρ αὐτοῖς τῶν κακῶν, καὶ βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς παρούσης ἀπορίας, ἐς ἀπόνοιαν καθεστήκασιν, οὐ παρασκευῆς πίστει μᾶλλον, ἢ τύχης ἀποκινδυνεύσει οὕτως ὅπως δύνανται· ἵν᾽ ἢ βιασάμενοι ἐκπλεύσωσιν, ἢ

etiam terrestres iaculatores, ut ita loquar, & Acarnanes & alii, qui naves conscenderint, qui ne sedentes quidem rationem invenient, qua telum emittere possint, qui fieri poterit, ut ipsas naves in periculum non coniiciant, & omnes inter se ipsos perturbationem non excitent, dum non suo more sese movebunt? Siquidem ne multitudo quidem navium ipsis proderit: si quis vestrûm hoc etiam fortasse formidat, quod non cum pari, sed longe maiori navium numero sit pugnaturus. Nam in exiguo loci spatio multae naves erunt tardiores ad exsequendum ea, quae gubernatores volunt; opportunissimae autem machinamentis, quae praeparavimus ad eas profligandas. Quod autem verissimum est, cognoscite ex iis, quae nos certo intellexisse arbitramur. Nam isti malorum magnitudine fracti, & praesentibus difficultatibus superati, ad desperationem sunt redacti, non apparatu copiisque suis freti potius, quam temeritate fortunae, quam, quoquo modo

κατὰ γῆν μετὰ τοῦτο τὴν ἀποχώρησιν ποιῶνται, ὡς τῶν γε παρόντων οὐκ ἂν πράξοντες χεῖρον.

ξη΄. Πρὸς οὖν ἀταξίαν τε τοιαύτην, καὶ τύχην ἀνδρῶν ἑαυτὴν παραδεδωκυῖαν πολεμιωτάτων, ὀργῇ προσμίξωμεν· καὶ νομίσωμεν, ἅμα μὲν νομιμώτατον εἶναι πρὸς τοὺς ἐναντίους, οἳ ἂν ὡς ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ προσπεσόντος δικαιώσωσιν, ἀποπλῆσαι τῆς γνώμης τὸ θυμούμενον, ἅμα δὲ ἐχθροὺς ἀμύνασθαι ἐγγενησόμενον ἡμῖν, καὶ τὸ λεγόμενόν που ἥδιστον εἶναι. ὡς δὲ ἐχθροὶ καὶ ἔχθιστοι, πάντες ἴστε, οἵγε ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἦλθον δουλωσόμενοι, ἐν ᾧ εἰ κατώρθωσαν, ἀνδράσι μὲν ἂν τὰ ἄλγιστα προσέθεσαν, παισὶ δὲ καὶ γυναιξὶ τὰ ἀπρεπέστατα, πόλει δὲ τῇ πάσῃ τὴν αἰσχίστην ἐπίκλησιν. ἀνθ' ὧν μὴ μαλακισθῆναί τινα πρέπει, μηδὲ τὸ ἀκινδύνως ἀπελθεῖν αὐ-

possunt, periclitari volunt, ut vel per vim navibus elabantur, vel postea, itinere terrestri aliquo se recipiant, quippe qui peiore conditione nunquam sint futuri, quam nunc sunt.

LXVIII. *Adversus igitur talem confusionem, & infestissimorum hominum fortunam, quae se ipsam nobis tradidit, iratis animis contendentes pugnam conseramus: & existimemus simul quidem aequissimum esse, adversariorum suppliciis iracundiam animi saturare, qui dicere audent, se iusta de causa huc venisse, ut nos suos hostes ulciscerentur, simul etiam in nobis & penes nos futurum inimicos propulsare, & id, quod vulgo dicitur, suavissimum esse, inimicos ulcisci. Quod autem isti sint nobis inimici, atque adeo inimicissimi, omnes hoc probe nostis, qui in nostram regionem nos in servitutem redacturi venerunt. Quam rem si feliciter gessissent, viros quidem acerbissimis cruciatibus, ac liberos & uxores summa turpitudine affecissent, & universae reipublicae turpissimum servitutis cognomentum imposuissent. Quare neminem*

τοὺς, κέρδος νομίσαι. τοῦτο μὲν γὰρ, καὶ ἐὰν κρατήσωσιν, ὁμοίως δράσουσι. τὸ δὲ, πραξάντων ἐκ τοῦ εἰκότος ἃ βουλόμεθα, τούσδε τε κολασθῆναι, καὶ τῇ πάσῃ Σικελίᾳ, καρπουμένῃ καὶ πρὶν, ἐλευθερίαν βεβαιοτέραν παραδοῦναι, καλὸς ὁ ἀγών. καὶ κινδύνων οὗτοι σπανιώτατοι, οἳ ἂν ἐλάχιστα ἐκ τοῦ σφαλῆναι βλάπτοντες, πλεῖστα διὰ τὸ εὐτυχῆσαι ὠφελοῦσι.

ξθʹ. Καὶ οἱ μὲν τῶν Συρακουσίων στρατηγοὶ καὶ Γύλιππος, τοιαῦτα καὶ αὐτοὶ τοῖς σφετέροις στρατιώταις παρακελευσάμενοι, ἀντεπλήρουν τὰς ναῦς εὐθὺς, ἐπειδὴ καὶ τοὺς Ἀθηναίους ᾐσθάνοντο. ὁ δὲ Νικίας, ὑπὸ τῶν παρόντων ἐκπεπληγμένος, καὶ ὁρῶν οἷος ὁ κίνδυνος, καὶ ὡς ἐγγὺς ἤδη ἦν, ἐπειδὴ καὶ ὅσονοὐκ ἔμελλον ἀνάγεσθαι, καὶ νομίσας, ὅπερ πάσχουσιν ἐν τοῖς μεγάλοις

de nobis rem molliter gerere decet, neque pro lucro ducere, quod illi sine nostro periculo abeant. Nam parta etiam victoria hoc ipsum sunt facturi. Illud etiam praeclarum certamen, si faciamus ea, quae facere debemus & volumus, ut videlicet & istos puniamus, & universae Siciliae firmiorem libertatem restituamus, qua prius etiam fruebatur. Atque ea pericula sunt rarissima, & maxime expetenda, quae, si offendas, minimum damnum; si rem feliciter geras, maximas utilitates afferunt.

LXIX. Atque Syracusanorum quidem duces & Gylippus, his verbis & ipsi suos milites adhortati, vicissim suas naves statim militibus implere coeperunt, postquam animadverterunt, & ipsos Athenienses idem facere. Nicias vero propter praesentem rerum statum animo perculsus, & animadvertens, quantum periculum, & quam vicinum iam esset, quod tantum non iam obviam hosti essent processuri, & existimans, quod hominibus in maximis proeliis ac-

ἀγῶσι, πάντα τε ἔργῳ ἔτι σφίσιν ἐνδεᾶ εἶναι, καὶ λόγῳ αὐτοῖς οὔπω ἱκανὰ εἰρῆσθαι, αὖθις τῶν τριηράρχων ἕνα ἕκαστον ἀνεκάλει, πατρόθεν τε ἐπονομάζων, καὶ αὐτοὺς ὀνομαστὶ καὶ φυλὴν· ἀξιῶν τό, τε καθ' ἑαυτὸν, ᾧ ὑπῆρχε λαμπρότητός τι, μὴ προδιδόναι τινὰ, καὶ τὰς πατρικὰς ἀρετὰς, ὧν ἐπιφανεῖς ἦσαν οἱ πρόγονοι, μὴ ἀφανίζειν· πατρίδος τε τῆς ἐλευθερωτάτης ὑπομιμνήσκων, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀνεπιτάκτου πᾶσιν ἐς τὴν δίαιταν ἐξουσίας· ἄλλα τε λέγων ὅσα ἐν τῷ τοιούτῳ ἤδη τοῦ καιροῦ ὄντες ἄνθρωποι, οὐ πρὸς τὸ δοκεῖν τινι ἀρχαιολογεῖν φυλαξάμενοι εἴποιεν ἂν, καὶ ὑπὲρ ἁπάντων παραπλήσια, ἔς τε γυναῖκας καὶ παῖδας καὶ θεοὺς πατρῴους προφερόμενα, ἀλλ' ἐπὶ τῇ παρούσῃ ἐκπλήξει ὠφέλιμα νομίζοντες ἐπιβοῶνται. καὶ ὁ μὲν, οὐχ ἱκανὰ μᾶλ-

cidere ſolet, ſuis omnibus in rebus aliquid adhuc deeſſe, quod a ſe nondum praeparatum eſſet, necdum oratione ſatis ampla cum ipſis militibus a ſe actum eſſe, rurſus unumquemque trierarchorum vocabat, ſingulos & patrum & tribuum & propriis nominibus appellans. Et orabat unumquemque, in quo aliquid ſplendoris inerat, ne ſe ipſum proderet; neve illi, quorum maiores illuſtres eſſent, paternas virtutes delerent. Eoſdem etiam admonebat patriae, quae liberrima eſſet, & in qua unicuique arbitratu ſuo citra praeſcriptum ac imperium alterius vitam inſtituere liceret. Alia praeterea commemorabat, quaecunque homines, in huiuſmodi temporis articulo iam conſtituti, reſervare ac dicere ſolent, non ut alicui res priſcas effutire videantur, & quaecunque alia his ſimilia de univerſis, ut & de uxoribus, & de liberis, & de Diis patriis proferri conſueverunt, ſed quae in praeſenti pavore utilia dictu

λον ἢ ἀναγκαῖα νομίσας παρῃνῆσθαι, ἀποχωρήσας ἦγε τὸν πεζὸν πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ παρέταξεν ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἐδύνατο, ὅπως ὅτι μεγίστη τοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν ὠφέλεια ἐς τὸ θαρσεῖν γίγνοιτο. ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Μένανδρος καὶ Εὐθύδημος (οὗτοι γὰρ ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐπέβησαν) ἄραντες ἀπὸ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου, εὐθὺς ἔπλεον πρὸς τὸ ζεῦγμα τοῦ λιμένος, καὶ τὸν καταλειφθέντα διέκπλουν, βουλόμενοι βιάσασθαι εἰς τὸ ἔξω.

ό. Προεξαγαγόμενοι δὲ οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ναυσὶ παραπλησίαις τὸν ἀριθμὸν, καὶ πρότερον κατά τε τὸν ἔκπλουν μέρει αὐτῶν ἐφύλασσον, καὶ κατὰ τὸν ἄλλον κύκλῳ λιμένα, ὅπως πανταχόθεν ἅμα προσ-

putantes, alta voce pronuntiant. Atque hic quidem non quantum ſatis eſſet potius, quam quantum ſibi per temporis anguſtias conceſſum eſſet, ſe ſuos milites cohortatum ratus, ex concione digreſſus, peditatum ad mare duxit, & inſtruxit aciem quam latiſſime potuit, ut ſociis navalibus ad fiduciam animo concipiendam quam maximo eſſet adiumento. Demoſthenes vero & Menander & Euthydemus, (hi enim duces in Athenienſium naves aſcenderant) a ſuorum caſtrorum ſtatione ſolventes, ſine mora navigarunt ad portus pontem, & ad fauces relictas, qua eruptio fieri poterat, quod illac per vim foras exire vellent.

LXX. Syracuſani vero ſociique, cum ſuas & pedeſtres & navales copias prius, quam hoſtilis claſſis illuc perveniret, eduxiſſent, navibus tot numero, quot & ante habebant, cum earum parte ad ipſas portus fauces, qua eruptio fieri poterat, excubias agebant, & reliquam claſſem in reliquo portu circumcirca diſpoſuerant, ut undique

πίπτοιεν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ὁ πεζὸς αὐτοῖς ἅμα παραβοηθῇ ἧπερ καὶ αἱ νῆες κατίσχοιεν. ἦρχον δὲ τοῦ ναυτικοῦ τοῖς Συρακουσίοις, Σικανὸς μὲν καὶ Ἀγάθαρχος, κέρας ἑκάτερος τοῦ παντὸς ἔχων, Πυθὴν δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μέσον. ἐπειδὴ δ' οἱ Ἀθηναῖοι προσέμισγον τῷ ζεύγματι, τῇ μὲν πρώτῃ ῥύμῃ ἐπιπλέοντες ἐκράτουν τῶν τεταγμένων νεῶν πρὸς αὐτῷ, καὶ ἐπειρῶντο λύειν τὰς κλήσεις. μετὰ δὲ τοῦτο, πανταχόθεν σφίσι τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμάχων ἐπιφερομένων, οὐ πρὸς τῷ ζεύγματι ἔτι μόνον ἡ ναυμαχία, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν λιμένα ἐγίγνετο· καὶ ἦν καρτερὰ, καὶ οἵα οὐχ ἑτέρα τῶν πρότερον. πολλὴ μὲν γὰρ ἑκατέροις προθυμία ἀπὸ τῶν ναυτῶν ἐς τὸ ἐπιπλεῖν ὁπότε κελευσθείη ἐγίγνετο, πολλὴ δὲ ἡ ἀντιτέχνησις τῶν κυβερνητῶν καὶ ἀγωνισμὸς

ſimul impreſſionem in Athenienſes facerent, & peditatus ſimul ipſis ſubſidio veniret, ad quamcunque partem & ipſae naves appuliſſent. Praeerant autem claſſi apud Syracuſanos, Sicanus & Agatharchus, uterque unum totius cornu tenens; Pythen vero & Corinthii medium. Poſtquam autem Athenienſes ad pontem acceſſerunt, primo quidem impetu naves ad ipſum praeſidii cauſa collocatas impreſſione facta ſuperarunt, & portus claſtra ſolvere conabantur. Poſtea vero, cum Syracuſani ſociique in ipſos undique inveherentur, non amplius ad pontem tantum, ſed etiam in ipſo portu proelium fiebat. Erat autem atrox, & quale nullum ſuperiorum fuerat. Magnam enim animorum alacritatem adhibebant utriuſque claſſis nautae ad impetum faciendum, quotieſcunque iuſſi fuiſſent: multa quoque certatim gubernatores ad artem ſuam pertinentia alii contra alios excogitabant. Et milites, qui navibus vehe-

πρὸς ἀλλήλους. οἵ τε ἐπιβάται ἐθεράπευον, ὅτε προσπέσοι ναῦς νηὶ, μὴ λείπεσθαι τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ἄλλης τέχνης. πᾶς τέ τις, ἐν ᾧ προσετέτακτο, αὐτὸς ἕκαστος ἠπείγετο πρῶτος φαίνεσθαι. ξυμπεσουσῶν δὲ ἐν ὀλίγῳ πολλῶν νεῶν, (πλεῖσται γὰρ δὴ αὗται ἐν ἐλαχίστῳ ἐναυμάχησαν. βραχὺ γὰρ ἀπέλιπον ξυναμφότεραι διακόσιαι γενέσθαι) αἱ μὲν ἐμβολαὶ, διὰ τὸ μὴ εἶναι τὰς ἀνακρούσεις καὶ διέκπλους, ὀλίγαι ἐγίγνοντο, αἱ δὲ προσβολαὶ, ὡς τύχοι ναῦς νηὶ προσπεσοῦσα, ἢ διὰ τὸ φεύγειν, ἢ ἄλλῃ ἐπιπλέουσα, πυκνότεραι ἦσαν. καὶ ὅσον μὲν χρόνον προσφέροιτο ναῦς, οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων τοῖς ἀκοντίοις καὶ τοξεύμασι καὶ λίθοις ἀφθόνως ἐπ' αὐτὴν ἐχρῶντο· ἐπειδὴ δὲ προσμίξειαν, οἱ ἐπιβάται εἰς χεῖρας ἰόντες ἐπειρῶντο

bantur, quoties navis impreſſionem in navem feciſſet, operam dabant, ne ipſi, qui ex tabulatis pugnabant, cetero artificio, ceteriſque nautis & gubernatoribus inferiores eſſent. Et unuſquiſque in munere ſibi aſſignato primus apparere conabatur. Quod autem in exiguo loci ſpatio multae naves confligerent, (nam hae naves, quarum maximus erat numerus, in anguſtiſſimo ſpatio tunc pugnarunt. parum enim aberat, quin univerſae naves utriuſque claſſis ducentas efficerent.) incurſiones quidem paucae fiebant, quia vel retrocedendi vel perrumpendi nulla facultas dabatur: concurſus vero frequentiores erant, prout quaeque navis in navem incidiſſet, vel dum fugeret, vel dum impreſſionem in aliam faceret. Et quamdiu quidem navis aliam invadebat, tamdiu qui ex tabulatis pugnabant, abunde iaculis & ſagittis & lapidibus adverſus eam utebantur. Cum autem naves iam confligerent, earum propugnato-

ταῖς ἀλλήλων ναυσὶν ἐπιβαίνειν. ξυνετύγχανέ τε πολλαχοῦ, διὰ τὴν στενοχωρίαν, τὰ μὲν, ἄλλοις ἐμβεβληκέναι, τὰ δὲ, αὐτοὺς ἐμβεβλῆσθαι, δύο τε περὶ μίαν καὶ ἔστιν ᾗ καὶ πλείους ναῦς κατ᾽ ἀνάγκην ξυνηρτῆσθαι· καὶ τοῖς κυβερνήταις τῶν μὲν φυλακὴν, τῶν δ᾽ ἐπιβουλὴν, μὴ καθ᾽ ἓν ἕκαστον, κατὰ πολλὰ δὲ πανταχόθεν περιεστάναι. καὶ τὸν κτύπον μέγαν ἀπὸ πολλῶν [τῶν] νεῶν ξυμπιπτουσῶν, ἔκπληξίν τε ἅμα καὶ ἀποστέρησιν τῆς ἀκοῆς ὧν οἱ κελευσταὶ φθέγγοιντο παρέχειν. πολλὴ γὰρ δὴ παρακέλευσις καὶ βοὴ ἀφ᾽ ἑκατέρων τοῖς κελευσταῖς, κατὰ τὴν τέχνην, καὶ πρὸς τὴν αὐτίκα φιλονεικίαν, ἐγίγνετο· τοῖς μὲν Ἀθηναίοις βιάζεσθαί τε τὸν ἔκπλουν ἐπιβοῶντες, καὶ περὶ τῆς ἐς τὴν πατρίδα σωτηρίας νῦν, εἴποτε καὶ αὖθις, προθύμως ἀντιλαβέ-

res, qui manus conferebant, utrinque in alienas naves ingredi conabantur. Multis autem in partibus contigit, ut propter loci angustias, partim quidem isti impressionem in illos facerent, partim vero illi in istos incurrerent, & duae, quin etiam alicubi plures naves, uni necessario adhaerescerent. Contigit etiam, ut gubernatores, has quidem vitandi, illas vero per insidias invadendi, non sigillatim, sed variis in partibus undique cura circumsisteret: utque strepitus ingens, qui a multis navibus concurrentibus edebatur, simul & pavorem afferret, & auditum adimeret eorum, quae ab hortatoribus praecipiebantur. Multa enim hortatorum adhortatio utrinque audiebatur, ex arte, & propter praesens vincendi studium: Atheniensium quidem, ut sui per vim eruptionem facerent, exclamantium, utque nunc, si unquam alias, alacriter suam salutem conservantes in patriam redire conarentur; Syracusanorum

σθαι· τοῖς δὲ Συρακουσίοις καὶ ξυμμάχοις, καλὸν εἶναι κωλῦσαί τε αὐτοὺς διαφυγεῖν, καὶ τὴν οἰκείαν ἑκάστους πατρίδα νικήσαντας ἐπαυξῆσαι. καὶ οἱ στρατηγοὶ προσέτι ἑκατέρων, εἴτινά που ὁρῷεν μὴ κατ' ἀνάγκην πρύμναν κρουόμενον, ἀνακαλοῦντες ὀνομαστὶ τὸν τριήραρχον, ἠρώτων, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, εἰ τὴν πολεμιωτάτην γῆν, οἰκειοτέραν ἤδη τῆς οὐ δι' ὀλίγου κεκτημένης θαλάσσης ἡγούμενοι, ἀποχωροῦσιν· οἱ δὲ Συρακούσιοι, εἰ οὓς σαφῶς ἴσασι προθυμουμένους Ἀθηναίους παντὶ τρόπῳ διαφυγεῖν, τούτους αὐτοὶ φεύγοντας φεύγουσιν.

οα΄. Ὅ, τε ἐκ τῆς γῆς πεζὸς ἀμφοτέρων, ἰσοῤῥόπου τῆς ναυμαχίας καθεστηκυίας, πολὺν τὸν ἀγῶνα καὶ ξύστασιν τῆς γνώμης εἶχε, φιλονεικῶν μὲν ὁ αὐτόθεν περὶ τοῦ πλείονος ἤδη καλοῦ, δεδιότες δὲ οἱ ἐπελθόντες,

vero & fociorum, exclamantium, praeclarum effe illorum fugam impedire, partaque victoria fuam quemque patriam gloria augere. Praeterea utriufque claffis duces, ficubi aliquem animadvertiffent cum fua navi ceffim ire, accitum nominatim eius trierarchum percontabantur: Athenienfes quidem, num ifti retrocederent, quod infenfiffimorum hoftium agrum, ipfo mari, cuius imperium non exiguo obtinuiffent, iam amiciorem putarent; Syracufani vero, num quos Athenienfes plane fcirent vehementer cupere quavis ratione effugere, hos fugientes ipfi fugerent.

LXXI. Dum autem navale proelium ab illis ancipiti Marte committeretur, utrorumque peditatus, qui in terra erat, magnum animi certamen fuftinebat, & rei eventum admodum attente exfpectabat. Ac Syracufanus quidem, quod iam pro maiore gloria fibi comparanda contenderet: Athenienfes vero, qui Syracufanos invaferant, quod me-

μὴ τῶν παρόντων ἔτι χείρω πράξωσι. πάντων γὰρ δὴ ἀνακειμένων τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὰς ναῦς, ὅ, τε φόβος ἦν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος οὐδενὶ ἐοικὼς, καὶ διὰ τὸ, ἀνώμαλον καὶ τὴν ἔποψιν τῆς ναυμαχίας ἐκ τῆς γῆς ἠναγκάζοντο ἔχειν. δι' ὀλίγου γὰρ οὔσης τῆς θέας, καὶ οὐ πάντων ἅμα ἐς τὸ αὐτὸ σκοπούντων, εἰ μέν τινες ἴδοιέν πη τοὺς σφετέρους ἐπικρατοῦντας, ἀνεθάρσησάν τε ἂν, καὶ πρὸς ἀνάκλησιν θεῶν, μὴ στερῆσαι σφᾶς τῆς σωτηρίας, ἐτρέποντο· οἱ δ', ἐπὶ τὸ ἡσσώμενον βλέψαντες, ὀλοφυρμῷ τε ἅμα μετὰ βοῆς ἐχρῶντο, καὶ ἀπὸ τῶν δρωμένων τῆς ὄψεως καὶ τὴν γνώμην μᾶλλον τῶν ἐν τῷ ἔργῳ ἐδουλοῦντο. ἄλλοι δὲ καὶ πρὸς ἀντίπαλόν τι τῆς ναυμαχίας ἀπιδόντες, διὰ τὸ ἀκρίτως ξυνεχὲς τῆς ἁμίλ-

tuerent, ne in fortunam praesenti longe deteriorem dèlaberentur. Athenienses enim, quod omnes suas fortunas in navibus posuissent, de futuro adeo timebant, ut nullus alius maiore metu percelli posset; atque hac ipsa de causa navale proelium inaequaliter ac impari conditione ex terra utrique spectare cogebantur. Nam cum spectaculum esset e propinquo, nec omnes pariter eodem spectarent, si qui suos alicubi vincentes aspexissent, se ipsos colligebant, & ad implorandam Deorum fidem se convertebant, ne se salute fraudarent: alii vero, qui suos vinci vidissent, planctu simul & vociferatione utebantur; & ex iis, quae fieri cernebant, animis etiam multo magis frangebantur, quam qui in ipso proelio versabantur. Quin etiam alii, ubi oculos in aliquam partem convertissent, in qua ancipiti Marte pugnaretur, (propter permixti confusique certaminis continuationem) ipsis etiam corporibus, prout animo erant

λης, καὶ τοῖς σώμασιν αὐτοῖς ἴσα τῇ δόξῃ περιδεῶς ξυναπονεύοντες, ἐν τοῖς χαλεπώτατα διῆγον. ἀεὶ γὰρ παρ' ὀλίγον ἢ διέφευγον, ἢ ἀπώλλυντο. ἦν τε ἐν τῷ αὐτῷ στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων, ἕως ἀγχώμαλα ἐναυμάχουν, πάντα ὁμοῦ ἀκοῦσαι, ὀλοφυρμὸς, βοὴ, νικῶντες, κρατούμενοι· ἄλλα ὅσα ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ μέγα στρατόπεδον πολυειδῆ ἀναγκάζοιτο φθέγγεσθαι. παραπλήσια δὲ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν νεῶν αὐτοῖς ἔπασχον· πρίν γε δὴ οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐπιπολὺ ἀντισχούσης τῆς ναυμαχίας, ἔτρεψάν τε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐπικείμενοι λαμπρῶς, πολλῇ κραυγῇ καὶ διακελευσμῷ χρώμενοι, κατεδίωκον ἐς τὴν γῆν. τότε δὴ ὁ μὲν ναυτικὸς στρατὸς, ἄλλος ἄλλῃ, ὅσοι μὴ μετέωροι ἑάλωσαν, κατενεχθέντες ἐξέπεσον ἐς τὸ στρατόπεδον. ὁ δὲ πεζὸς, οὐκέτι

affecti, cum vehementi metu simul nutantes, in maxima animi anxietate versabantur. Semper enim parum aberat, quin evaderent, aut perirent. In eodem autem Atheniensium exercitu, quamdiu classe aequo Marte pugnarunt, licebat haec omnia simul audire, lamenta, clamores, vincentes, victos, & alia, quaecunque magnus exercitus in magno discrimine positus multifariam proferre cogitur. Illorum etiam militibus, qui in navibus erant, idem, quod his, accidebat: donec tandem Syracusani sociique (cum navale proelium ad multum diem utrinque pertinaciter commissum fuisset) Athenienses in fugam verterunt; & minime dubie fugientibus instantes, magno clamore & cohortatione utentes, terram versus eos persequi coeperunt. Tunc vero nauticus quidem exercitus, alius alio, quotquot in alto capti non fuerant, in terram delati, in sua castra evaserunt. Peditatus vero, non amplius diversam

διαφόρως, ἀλλ᾽ ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς, οἰμωγῇ τε καὶ στόνῳ πάντες δυσανασχετοῦντες τὰ γιγνόμενα, οἱ μὲν ἐπὶ τὰς ναῦς παρεβοήθουν, οἱ δὲ, πρὸς τὸ λοιπὸν τοῦ τείχους, ἐς φυλακήν· ἄλλοι δὲ οἱ πλεῖστοι ἤδη περὶ σφᾶς αὐτοὺς καὶ ὅπῃ σωθήσονται διεσκόπουν· ἦν τε ἐν τῷ παραυτίκα οὐδὲ μιᾶς δὴ τῶν ξυμπασῶν ἐλάσσων ἔκπληξις. παραπλήσιά τε ἐπεπόνθεσαν καὶ ἔδρασαν αὐτοὶ ἐν Πύλῳ. διαφθαρεισῶν γὰρ τῶν νεῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις, προσαπώλλυντο αὐταῖς καὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἄνδρες διαβεβηκότες· καὶ τότε τοῖς Ἀθηναίοις ἀνέλπιστον ἦν τὸ κατὰ γῆν σωθήσεσθαι, ἢν μή τι παράλογον γίγνηται.

οβ′. Γενομένης δ᾽ ἰσχυρᾶς τῆς ναυμαχίας, καὶ πολλῶν νεῶν ἀμφοτέροις καὶ ἀνθρώπων ἀπολομένων, οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐπικρατήσαντες, τά τε

rationem sequens, ita ut alii hoc, alii illud facerent, sed universi uno impetu cum ploratu gemituque graviter ac indigne ferentes ea, quae fiebant, partim quidem ad opem navibus ferendam accurrebant, partim vero ad reliquam munitionum partem, ut eam tutarentur. Alii vero (quae maxima erat portio) se ipsos iam circumspiciebant, & qua sibi salutem parerent: & tunc in Atheniensium castris tantus exstitit pavor, ut nullus ex superioribus hoc maior exstiterit. Et cladem illi similem hic acceperunt, quam ipsi Lacedaemoniis ad Pylum attulerunt. Cum enim Lacedaemoniorum classis illic profligata fuisset, praeterea ipsorum quoque cives, qui in insulam traiecerant, in ea plerique perierunt. Quamobrem Athenienses itinere terrestri (nisi quid inopinatum accideret) se servatum iri desperabant.

LXXII. Post proelium autem navale, quod acerrime commissum fuit, in quo multae naves multique morta-

ναυάγια καὶ τοὺς νεκροὺς ἀνείλοντο· καὶ ἀποπλεύσαντες πρὸς τὴν πόλιν, τροπαῖον ἔστησαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ὑπὸ μεγέθους τῶν παρόντων κακῶν, νεκρῶν μὲν πέρι ἢ ναυαγίων οὐδὲ ἐπενόουν αἰτῆσαι ἀναίρεσιν, τῆς δὲ νυκτὸς ἐβουλεύοντο εὐθὺς ἀναχωρεῖν. Δημοσθένης δὲ Νικίᾳ προσελθὼν, γνώμην ἐποιεῖτο, πληρώσαντας ἔτι τὰς λοιπὰς τῶν νεῶν, βιάσασθαι ἢν δύνωνται ἅμα ἕῳ τὸν ἔκπλουν· λέγων ὅτι πλείους ἔτι αἱ λοιπαί εἰσι νῆες χρήσιμαι σφίσιν ἢ τοῖς πολεμίοις (ἦσαν γὰρ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις περίλοιποι ὡς ἑξήκοντα, τοῖς δ' ἐναντίοις ἐλάσσους ἢ πεντήκοντα) καὶ ξυγχωροῦντος Νικίου τῇ γνώμῃ, καὶ βουλομένων πληροῦν αὐτὰς, οἱ ναῦται οὐκ ἤθελον ἐσβαίνειν, διὰ τὸ καταπεπλῆχθαι τῇ ἥσσῃ, καὶ μὴ ἂν ἔτι οἴεσθαι κρατῆσαι. καὶ οἱ μὲν ὡς κατὰ

les perierunt, Syracusani sociique victoriam adepti, navium fractarum tabulas ac reliquias & caesorum corpora sustulerunt, & in urbem reversi tropaeum statuerunt. Athenienses vero prae magnitudine praesentium malorum, ne cogitarunt quidem de suorum cadaveribus naviumque fragmentis repetendis ac recipiendis, sed de noctu protinus abeundo consultabant. Demosthenes autem, cum Niciam adiisset, censebat, reliquas naves iterum instruendas, & sub auroram, si possent, eruptionem tentandam. Dicebat enim, plures adhuc naves ad navigationem idoneas sibi superesse, quam hostibus. Atheniensibus enim, naves circiter sexaginta supererant; hostibus vero, pauciores quam quinquaginta. Cum autem Nicias ei assentiretur, & naves implere vellent, nautae illas conscendere nolebant, quod adverso proelio perterriti essent, nec amplius se superiores fore sperarent. Atque hi quidem universi

γῆν ἀναχωρήσοντες ἤδη ξύμπαντες τὴν γνώμην εἶχον.

ογ΄. Ἑρμοκράτης δὲ ὁ Συρακούσιος, ὑπονοήσας αὐτῶν τὴν διάνοιαν, καὶ νομίσας δεινὸν εἶναι εἰ τοσαύτη στρατιὰ κατὰ γῆν ἀποχωρήσασα, καὶ καθεζομένη ποι τῆς Σικελίας, βουλήσεται αὖθις σφίσι τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι, ἐσηγεῖται ἐλθὼν τοῖς ἐν τέλει οὖσιν ὡς οὐ χρεὼν ἀποχωρῆσαι τῆς νυκτὸς αὐτοὺς περιϊδεῖν, (λέγων ταῦτα ἃ καὶ αὐτῷ ἐδόκει) ἀλλὰ ἐξελθόντας ἤδη πάντας Συρακουσίους καὶ τοὺς ξυμμάχους τάς τε ὁδοὺς ἀποικοδομῆσαι, καὶ τὰ στενόπορα τῶν χωρίων προφθάσαντας φυλάσσειν. οἱ δὲ, ξυνεγίγνωσκον μὲν καὶ αὐτοὶ οὐχ ἧσσον ταῦτα ἐκείνου, καὶ ἐδόκει ποιητέα εἶναι· τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἄρτι ἀσμένους ἀπὸ ναυμαχίας τε μεγάλης ἀναπεπαυμένους, καὶ ἅμα ἑορτῆς οὔσης (ἔτυχε γὰρ αὐτοῖς Ἡράκλεια ταύτην τὴν ἡμέραν θυσία οὖσα)

iam itinere terrestri se aliquo recipere in animo habebant.

LXXIII. Sed Hermocrates Syracusanus suspicatus, quid illi in animo haberent, & ratus atrocem rem fore, si tantus exercitus itinere terrestri sese illinc reciperet, & in aliqua Siciliae parte subsideret, unde rursus bellum sibi facere vellet, magistratus adit, eosque monet, hostibus per negligentiam minime permittendum esse, ut noctu abirent, (simul autem & haec, & alia, quae ipsi videbantur, dicebat) sed omnibus Syracusanis sociisque iam exeundum, & vias obstruendas, & locorum angustias praeoccupandas atque custodiendas. Illi vero & ipsi non minus, quam ille, idem sentiebant, & haec facienda censebant: sed addebant, se non putare, homines laetos, & ex navali eoque magno proelio recens reversos & quiescentes, praeterea quod dies festus esset, (forte enim tunc apud ipsos

οὐ δοκεῖν ἂν ῥᾳδίως ἐθελῆσαι ὑπακοῦσαι. ὑπὸ γὰρ τοῦ περιχαροῦς τῆς νίκης, πρὸς πόσιν τετράφθαι τοὺς πολλοὺς ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ πάντα μᾶλλον ἐλπίζειν ἂν σφῶν πείθεσθαι αὐτοὺς, ἢ ὅπλα λαβόντας ἐν τῷ παρόντι ἐξελθεῖν. ὡς δὲ τοῖς ἄρχουσι ταῦτα λογιζομένοις ἐφαίνετο ἄπορα, καὶ οὐκ ἔπειθεν αὐτοὺς ὁ Ἑρμοκράτης, αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τάδε μηχανᾶται· δεδιὼς μὴ οἱ Ἀθηναῖοι καθ᾽ ἡσυχίαν προφθάσωσιν ἐν τῇ νυκτὶ διελθόντες τὰ χαλεπώτατα τῶν χωρίων, πέμπει τῶν ἑταίρων τινὰς τῶν ἑαυτοῦ μετὰ ἱππέων πρὸς τὸ τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον, ἡνίκα ξυνεσκόταζεν· οἳ προσπελάσαντες ἐξ ὅσου τις ἔμελλεν ἀκούσεσθαι, καὶ ἀνακαλεσάμενοι τινὰς, ὡς ὄντες τῶν Ἀθηναίων ἐπιτήδειοι (ἦσαν γάρ τινες τῷ Νικίᾳ διάγγελοι τῶν ἔνδοθεν) ἐκέλευον φράζειν Νικίᾳ μὴ ἀπάγειν τῆς νυκτὸς τὸ στράτευμα, ὡς Συρακουσίων

dies festus Herculis erat) imperata facile facturos. Nam prae ingenti victoriae gaudio, plerosque per eum diem festum sese ad potationem conversuros, & se existimare, illos sibi in quibuslibet aliis rebus obtemperaturos potius, quam in praesentia sumtis armis exituros. Sed cum magistratibus haec reputantibus difficilia factu esse viderentur, & Hermocrates haec ipsis persuadere non posset, postea ipse haec commentus est: veritus, ne Athenienses nemine prohibente difficillima quaeque loca noctu prius transirent, nonnullos e suis sodalibus cum equitibus, cum iam advesperasceret, ad Atheniensium castra mittit. Qui eo usque provecti, unde quis exaudiri posset, & quibusdam evocatis, quasi Atheniensium essent amici, (erant enim nonnulli internuntii, qui Niciam de rebus urbanis certiorem faciebant) imperarunt, ut Niciae significarent, ne ea

τὰς ὁδοὺς φυλασσόντων, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν τῆς ἡμέρας παρασκευασάμενον ἀποχωρεῖν. καὶ οἱ μὲν, εἰπόντες ἀπῆλθον· καὶ οἱ ἀκούσαντες διήγγειλαν τοῖς στρατηγοῖς τῶν Ἀθηναίων.

οδ'. Οἱ δὲ πρὸς τὸ ἄγγελμα ἐπέσχον τὴν νύκτα, νομίσαντες οὐκ ἀπάτην εἶναι. καὶ ἐπειδὴ καὶ ὡς οὐκ εὐθὺς ὥρμησαν, ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν περιμεῖναι, ὅπως ξυσκευάσαιντο ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν οἱ στρατιῶται ὀτιχρησιμώτατα· καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα καταλιπεῖν, ἀναλαβόντας δὲ αὐτὰ ὅσα περὶ τὸ σῶμα ἐς δίαιταν ὑπῆρχεν ἐπιτήδεια, ἀφορμᾶσθαι. Συρακούσιοι δὲ καὶ Γύλιππος τῷ μὲν πεζῷ προεξελθόντες, τάς τε ὁδοὺς τὰς κατὰ τὴν χώραν, ᾗ εἰκὸς ἦν τοὺς Ἀθηναίους ἰέναι, ἀπεφράγνυσαν, καὶ τῶν ῥείθρων καὶ τῶν ποταμῶν τὰς διαβάσεις ἐφύλασσον· καὶ ἐς ὑποδοχὴν τοῦ Aug. 31.

nocte copias abduceret, quod Syracusani vias obsedissent, sed postridie copiis per otium instructis abiret. Atque illi quidem, cum haec dixissent, discesserunt: hi vero ducibus Atheniensium renuntiarunt ea, quae audierant.

LXXIV. Duces autem ob istum nuntium ea nocte supersederunt, nullam subesse fraudem rati. Cum autem ne sic quidem statim discessissent, ipsis & insequentem diem illic remanere placuit, ut milites pro praesenti facultate convasarent, quam commodissime possent: & cetera quidem omnia relinquere, solis vero rebus, quotquot ad corporis victum ac vestitum essent necessariae, assumtis, abire. Syracusani vero & Gylippus cum peditatu quidem prius egressi, quam illi discederent, & vias per suam regionem, qua verisimile erat Athenienses iter facturos, obstruxerunt, & rivorum & fluviorum transitus custodiebant.

στρατεύματος, ὡς κωλύσοντες, ᾗ ἐδόκει ἐτάσσοντο· ταῖς δὲ ναυσὶ προσπλεύσαντες, τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀφεῖλκον. ἐνέπρησαν δέ τινας ὀλίγας, ὥσπερ διενοήθησαν αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι, τὰς δ' ἄλλας καθ' ἡσυχίαν, οὐδενὸς κωλύοντος, ὡς ἑκάστην ποι ἐκπεπτωκυῖαν ἀναδησάμενοι ἐκόμιζον ἐς τὴν πόλιν.

οε'. Μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπειδὴ ἐδόκει τῷ Νικίᾳ καὶ τῷ Δημοσθένει ἱκανῶς παρασκευάσασθαι, καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη τοῦ στρατεύματος τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἐγίγνετο. (Sept. 1.) δεινὸν οὖν ἦν οὐ καθ' ἓν μόνον τῶν πραγμάτων, ὅτι τάς τε ναῦς ἀπολωλεκότες πάσας ἀπεχώρουν, καὶ ἀντὶ μεγάλης ἐλπίδος καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ πόλις κινδυνεύοντες· ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀπολείψει τοῦ στρατοπέδου ξυνέβαινε τῇ τε ὄψει ἑκάστῳ ἀλγεινὰ καὶ τῇ γνώμῃ αἰσθέσθαι. τῶν τε γὰρ νεκρῶν ἀτάφων ὄν-

Et in locis ad excipiendum exercitum opportunis, qua transiturus videbatur, ut eius transitum impedirent, acie instructa stabant. At cum classe profecti, Atheniensium naves a litore abstraxerunt. Aliquot etiam concremarunt, (quod vel ipsi Athenienses facere in animo habuerant) ceteras vero per otium, nullo prohibente, ut quaeque forte aliquo delata fuerat, religatas in urbem traxerunt.

LXXV. Postea vero, cum Niciae & Demostheni res satis praeparatae esse visae sunt, iam tertio a navali pugna die castra moverunt. Haec igitur res erat acerba, non tantum si quis singula spectet, quod nimirum & amissa classe universa discederent, & pro magna spe, cum ipsi tum etiam universa civitas in salutis discrimen esset adducta; sed etiam, quod in castris deserendis unicuique contingerent, quae nec spectari nec cogitari sine animi angore pos-

των, ὁπότε τὶς ἴδοι τινὰ τῶν ἐπιτηδείων κείμενον, ἐς λύπην μετὰ φόβου καθίστατο. καὶ οἱ ζῶντες καταλειπόμενοι τραυματίαι τε καὶ ἀσθενεῖς, πολὺ τῶν τεθνεώτων τοῖς ζῶσι λυπηρότεροι ἦσαν, καὶ τῶν ἀπολωλότων ἀθλιώτεροι. πρὸς γὰρ ἀντιβολίαν καὶ ὀλοφυρμὸν τραπόμενοι, ἐς ἀπορίαν καθίστασαν, ἄγειν τε σφᾶς ἀξιοῦντες, καὶ ἕνα ἕκαστον ἐπιβοώμενοι, εἴ τινά που τὶς ἴδοι ἢ ἑταίρων, ἢ οἰκείων· τῶν τε ξυσκήνων ἤδη ἀπιόντων ἐκκρεμαννύμενοι, καὶ ἐπακολουθοῦντες ὅσον δύναιντο. εἴτῳ δὲ προλείποι ἡ ῥώμη καὶ τὸ σῶμα, οὐκ ἄνευ ὀλίγων ἐπιθειασμῶν καὶ οἰμωγῆς ἀπολειπόμενοι, ὥστε δάκρυσι πᾶν τὸ στράτευμα πλησθὲν καὶ ἀπορίᾳ τοιαύτῃ, μὴ ῥᾳδίως ἀφορμᾶσθαι, καίπερ ἐκ πολεμίας τε, καὶ μεί-

ſent. Nam cum mortui eſſent inſepulti, quoties quis aliquem neceſſariorum iacentem conſpexiſſet, moerore ſimul & metu afficiebatur. Vivi vero, qui relinquebantur & vulnerati & aegroti, multo maiorem moerorem, quam mortui, vivis afferebant, & multo miſeriores, quam defuncti, ipſis eſſe videbantur. Nam ad preces & lamentationes converſi ceteros ad dubitationem adigebant, utrum, illis relictis, abeundum, an cum illis remanendum, quod illos orarent, ut ſe abducerent, & uniuſcuiuſque fidem implorarent, ſicubi quis aliquem aut ſodalium aut familiarium animadvertiſſet, ac ex contubernalium iam abeuntium cervicibus penderent, &, quouſque poſſent, eos inſequerentur. Quod ſi quos corporis vires ante confectum iter defeciſſent, non ſine multis obteſtationibus ac ploratibus ab aliis deſerebantur; adeo ut omnis exercitus, lacrimis repletus & huiuſmodi dubitatione retardatus, non facile diſcedere poſſet, quamvis ex hoſtico diſcedendum ipſis eſſet,

ζω ἢ κατὰ δάκρυα, τὰ μὲν πεπονθότας ἤδη, τὰ δὲ περὶ τῶν ἐν ἀφανεῖ δεδιότας μή τι πάθωσι. κατήφειά τέ τις ἅμα καὶ κατάμεμψις σφῶν αὐτῶν πολλὴ ἦν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ πόλει ἐκπεπολιορκημένῃ ἐῴκεσαν ὑποφευγούσῃ, καὶ ταύτῃ οὐ σμικρᾷ. μυριάδες γὰρ τοῦ ξύμπαντος ὄχλου οὐκ ἐλάσσους τεσσάρων ἅμα ἐπορεύοντο. καὶ τούτων οἵ τε ἄλλοι πάντες ἔφερον ὅ, τι τὶς ἐδύνατο, κατὰ τὸ χρήσιμον, καὶ οἱ ὁπλῖται καὶ οἱ ἱππεῖς, παρὰ τὸ εἰωθὸς, αὐτοί τε [καὶ] τὰ σφέτερα αὐτῶν σιτία, ὑπὸ τοῖς ὅπλοις, οἱ μὲν, ἀπορίᾳ ἀκολούθων, οἱ δὲ, ἀπιστίᾳ. ἀπηυτομολήκεσαν γὰρ πάλαι τε, καὶ οἱ πλεῖστοι παραχρῆμα. ἔφερον δὲ οὐδὲ ταῦτα ἱκανά. σῖτος γὰρ οὐκέτι ἐν τῷ στρατοπέδῳ. καὶ μὴν ἡ ἄλλη αἰκία, καὶ ἰσομοιρία τῶν κακῶν, ἔχουσά τινα ὅμως τὸ μετὰ πολλῶν κου-

tum iam vel maiora paſſis, quam quae lacrimis defleri poſſent, tum etiam futura metuentibus, ne quid gravius paterentur. Magnuſque moeror, ſimul & magna eaque mutua inter ipſos incuſatio erat. Nihil enim aliud, quam expugnatae civitati, eique non parvae, quae profugeret, ſimiles erant. Nam univerſa multitudo ſimul proficiſcentium non erat infra numerum quadraginta millium. Horum autem cum ceteri omnes, quod quiſque poterat, prout utile ac neceſſarium ipſis erat, tum etiam gravis armaturae milites, & equites, praeter conſuetudinem, ipſi quoque ſua etiam cibaria ſub armis ferebant, alii quidem, propter ſervorum inopiam, alii vero, propter diffidentiam. Transfugerant enim & iampridem & tunc temporis plerique. Atque ne haec quidem, quae ferebant, ipſis ſufficiebant. Nullus enim commeatus in caſtris amplius erat. Quin etiam cetera ignominia, & aequalis malorum por-

φισιν, οὐδ' ὡς ῥᾳδία ἐν τῷ παρόντι ἐδοξάζετο· ἄλλως τε καὶ ἀπὸ οἵας λαμπρότητος καὶ αὐχήματος τοῦ πρώτου ἐς οἵαν τελευτὴν καὶ ταπεινότητα ἀφῖκτο. μέγιστον γὰρ δὴ τὸ διάφορον τοῦτο τῷ Ἑλληνικῷ στρατεύματι ἐγένετο, οἷς ἀντὶ μὲν τοῦ ἄλλους δουλωσομένους ἥκειν, αὐτοὺς τοῦτο μᾶλλον δεδιότας μὴ πάθωσι ξυνέβη ἀπιέναι· ἀντὶ δ' εὐχῆς τε καὶ παιάνων, μεθ' ὧν ἐξέπλεον, πάλιν τούτων τοῖς ἐναντίοις ἐπιφημίσμασιν ἀφορμᾶσθαι· πεζοὺς δὲ ἀντὶ ναυβατῶν πορευομένους, καὶ ὁπλιτικῷ προσχόντας μᾶλλον ἢ ναυτικῷ. ὅμως δὲ ὑπὸ μεγέθους τοῦ ἐπικρεμαμένου ἔτι κινδύνου πάντα ταῦτα αὐτοῖς οἰστὰ ἐφαίνετο.

οστ'. Ὁρῶν δὲ ὁ Νικίας τὸ στράτευμα ἀθυμοῦν, καὶ

tio, quae quoddam levamentum alias habet, cum multos habemus ſocios, tamen ne ſic quidem tunc facilis videbatur: praeſertim cogitantibus, quanto ex ſplendore, & gloriae dignitate, qua initio praediti fuiſſent, in quem exitum, & in quam humilem fortunam deveniſſent. Haec enim rerum commutatio illi Graecorum exercitui maxima contigit. Qui enim illuc iverant, ut alios in ſervitutem redigerent, illis accidit, ut ipſi hoc potius metuentes, ne ab illis in ſervitutem redigerentur, abſcederent: & pro votis laetiſque carminibus, cum quibus ad hanc expeditionem profecti fuiſſent, rurſus cum ominis mali vocibus, quae his erant contrariae, diſcederent; & ex nauticis facti pedeſtres iter facerent, animumque potius ad gravem armaturam, quam ad claſſem inſtruendam, appellerent. Haec tamen omnia propter periculi adhuc impendentis magnitudinem ipſis ferenda videbantur.

LXXVI. Nicias autem, cernens exercitum animo con-

ἐν μεγάλῃ μεταβολῇ ὄν, ἐπιπαριὼν, ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐθάρσυνέ τε καὶ παρεμυθεῖτο, βοῇ τε χρώμενος ἔτι μᾶλλον ἑκάστοις καθ᾽ οὓς γίγνοιτο, ὑπὸ προθυμίας, καὶ βουλόμενος ὡς ἐπιπλεῖστον γεγωνίσκων ὠφελεῖν.

οζ'. Ἔτι καὶ ἐκ τῶν παρόντων, ὦ Ἀθηναῖοι καὶ ξύμμαχοι, ἐλπίδα χρὴ ἔχειν· (ἤδη τινὲς καὶ ἐκ δεινοτέρων ἢ τοιῶνδε ἐσώθησαν) μηδὲ καταμέμψασθαι ὑμᾶς ἄγαν αὐτοὺς μήτε ταῖς ξυμφοραῖς, μήτε ταῖς παρὰ τὴν ἀξίαν νῦν κακοπαθείαις. κἀγώ τοι οὐδενὸς ὑμῶν οὔτε ῥώμῃ προφέρων, (ἀλλ᾽ ὁρᾶτε δὴ, ὡς διάκειμαι ὑπὸ τῆς νόσου) οὔτ᾽ εὐτυχίᾳ δοκῶν που ὕστερός του εἶναι κατὰ τὸν ἴδιον βίον, καὶ ἐς τὰ ἄλλα, νῦν ἐν τῷ αὐτῷ κινδύνῳ τοῖς φαυλοτάτοις αἰωροῦμαι· καίτοι πολλὰ μὲν ἐς θεοὺς νόμιμα

ſternatum, & in magna fortunae commutatione conſtitutum, ad ſingulos ordines adiens, ut pro praeſenti rerum ſtatu eos confirmabat & conſolábatur, & clamore longe maiore, quam unquam ante, utebatur, ut ad quoſque accedebat, tum propter animi ſtudium ac ardorem, tum etiam quod ſuae vociferationis fructum quam longiſſime per caſtra manare cuperet.

LXXVII. *Vel in praeſenti rerum ſtatu, Athenienſes ac ſocii, ſpem oportet habere: (iam enim nonnulli vel ex aſperioribus malis, quam ſunt iſta, incolumes evaſerunt) neque ſupra modum vobiſmetipſis ſuccenſere vel propter clades, vel propter aerumnas, quae praeter dignitatem nunc premunt. Nam & ego, quamvis neque corporis viribus valentior ſim, quam ullus de vobis, (vos enim ipſi iam videtis, ut morbo ſim affectus) neque felicitate cuiquam ſecundus antea fuiſſe videar, cum in privata vita, tum in ceteris rebus, nunc tamen in eodem periculo pendens verſor, in quo vel abiectiſſimae conditionis homines verſantur: quamquam*

δεδιῄτημαι, πολλὰ δὲ ἐς ἀνθρώπους δίκαια καὶ ἀνεπίφθονα. ἀνθ᾽ ὧν ἡ μὲν ἐλπὶς ὅμως θαρσεῖα τοῦ μέλλοντος· αἱ δὲ ξυμφοραὶ οὐ κατ᾽ ἀξίαν δὴ φοβοῦσι· τάχα δ᾽ ἂν καὶ λωφήσειαν. ἱκανὰ γὰρ τοῖς τε πολεμίοις εὐτύχηται, καὶ εἴτῳ θεῶν ἐπίφθονοι ἐστρατεύσαμεν, ἀποχρώντως ἤδη τετιμωρήμεθα. ἦλθον γάρ που καὶ ἄλλοι τινὲς ἤδη ἐφ᾽ ἑτέρους, καὶ ἀνθρώπεια δράσαντες, ἀνεκτὰ ἔπαθον. καὶ ἡμᾶς εἰκὸς νῦν τά τε ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐλπίζειν ἠπιώτερα ἕξειν. (οἴκτου γὰρ ἀπ᾽ αὐτῶν ἀξιώτεροι ἤδη ἐσμὲν ἢ φθόνου) καὶ ὁρῶντες ὑμᾶς αὐτοὺς, οἷοι ὁπλῖται ἅμα καὶ ὅσοι ξυντεταγμένοι χωρεῖτε, μὴ καταπεπλῆχθε ἄγαν· λογίζεσθε δὲ ὅτι αὐτοί τε πόλις εὐθὺς ἐστὲ, ὅποι ἂν καθέζοισθε, καὶ ἄλλη οὐδεμία ὑμᾶς τῶν ἐν

multa quidem ex patriis institutis ad pietatem Diis praestandam perpetuo feci; multis etiam pietatis officiis, quae debent invidia carere, mortales sum prosecutus. Quare, quamvis nostra fortuna prorsus afflicta videatur, rerum tamen futurarum spes est audax: sed clades, quas nullo nostro merito accepimus, nos iam terrent. At fortasse cessabunt. Nam & satis feliciter cum hostibus est actum, &, si cui Deorum invisi bellum hoc suscepimus, satis poenarum iam dedimus. Etenim & alii nonnulli iam bellum aliis intulerunt, qui cum humanitus peccassent, poenas tamen tolerabiles dederunt. Quamobrem verisimile videtur, nos quoque nunc debere sperare, Deum mitius nobiscum esse acturum: (iam enim ipsorum Deorum misericordia, quam odio, sumus digniores) & convenit vos, cum videatis vos ipsos, quales & qui gravis armaturae milites acie instructa pergitis, animis non nimis consternari. Quin etiam illud cogitate, vos ipsos, ubicunque consederitis, ibi protinus vobis ipsis esse civitatem; & fore, ut nulla alia Siciliensis civitas aut vestrum, si eam invadatis, impetum

Σικελία οὔτ᾽ ἂν ἐπιόντας δέξαιτο ῥᾳδίως, οὐδ᾽ ἂν ἱδρυθέντας που ἐξαναστήσειε. τὴν δὲ πορείαν ὥστ᾽ ἀσφαλῆ καὶ εὔτακτον εἶναι, αὐτοὶ φυλάξατε, μὴ ἄλλο τι ἡγησάμενος ἕκαστος, ἢ, ἐν ᾧ ἀναγκασθῇ χωρίῳ μάχεσθαι, τοῦτο καὶ πατρίδα καὶ τεῖχος κρατήσας ἕξειν. σπουδὴ δὲ ὁμοίως καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἔσται τῆς ὁδοῦ. τὰ γὰρ ἐπιτήδεια, βραχέα ἔχομεν· καὶ ἢν ἀντιλαβώμεθα τοῦ φιλίου χωρίου τῶν Σικελῶν, (οὗτοι γὰρ ἡμῖν διὰ τὸ Συρακουσίων δέος ἔτι βέβαιοί εἰσι) ἤδη νομίζετε ἐν τῷ ἐχυρῷ εἶναι. προπέμπετε δ᾽ ὡς αὐτοὺς, καὶ ἀπαντᾷν, εἰρημένον, καὶ σιτία ἄλλα κομίζειν. τὸ δὲ ξύμπαν, γνῶτε, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, ἀναγκαῖόν τε ὂν ὑμῖν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς γίγνεσθαι, ὡς μὴ ὄντος χωρίου ἐγγὺς ὅποι ἂν μαλακισθέντες σωθείητε, καὶ ἢν νῦν διαφύγητε τοὺς πολεμίους, οἵ τε ἄλλοι τευξόμενοι, ὧν ἐπιθυμεῖτέ

facile sustineat, aut si sedes alicubi fixeritis, expellat. Iter autem ut tuto & servatis ordinibus fiat, operam vos ipsi caute dabitis, nihil aliud unusquisque secum ipse reputans, nisi, quocunque in loco pugnare coactus fuerit, hunc, si victoria potiatur, & patriam & urbem sibi futurum. Iter autem & noctu & interdiu pariter magna festinatione faciendum erit. Exiguos enim commeatus habemus. Et si quod amicum oppidum Siculorum nacti fuerimus, (isti enim propter Syracusanorum metum adhuc erga nos in fide constanter perstant) iam vero existimate, vos in loco tuto esse. Ad eos vero nuntium praemittite, qui iubeat eos nobis obviam venire, & alios commeatus afferre. In summa hoc sciatis, milites, necessarium esse vobis, viris esse fortibus, quod nullus sit locus propinquus, quo, si ignave vos gesseritis, salvi pervenire possitis; &, si nunc hostes devitaritis, ceteros quidem de vobis ea consecuturos, quae revisere concupiscitis; Athenienses vero magnam

που ἐπιδεῖν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς πόλεως, καίπερ πεπτωκυῖαν, ἐπανορθώσοντες. ἄνδρες γὰρ πόλις, καὶ οὐ τείχη, οὐδὲ νῆες ἀνδρῶν κεναί.

οη'. Ὁ μὲν Νικίας, τοιάδε παρακελευόμενος ἅμα ἐπῄει τὸ στράτευμα, καὶ εἴπῃ ὁρῴη διεσπασμένον καὶ μὴ ἐν τάξει χωροῦν, ξυνάγων καὶ καθιστάς· καὶ ὁ Δημοσθένης, οὐδὲν ἧσσον τοῖς καθ' ἑαυτὸν τοιαῦτά τε καὶ παραπλήσια λέγων. τὸ δὲ ἐχώρει ἐν πλαισίῳ τεταγμένον τοῦ Νικίου, ἐφεπόμενον δὲ, τὸ Δημοσθένους· τοὺς δὲ σκευοφόρους καὶ τὸν πλεῖστον ὄχλον ἐντὸς εἶχον οἱ ὁπλῖται. καὶ ἐπειδή τε ἐγένοντο ἐπὶ τῇ διαβάσει τοῦ Ἀνάπου ποταμοῦ, εὗρον ἐπ' αὐτῷ παρατεταγμένους τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμάχων, καὶ τρεψάμενοι αὐτοὺς καὶ κρατήσαντες τοῦ πόρου, ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν. οἱ δὲ Συρακούσιοι, παριππεύοντές τε προσέκειντο, καὶ

vestrae civitatis potentiam, etsi collapsam, erecturos. Viri enim sunt civitas, non autem moenia, neque naves viris vacuae.

LXXVIII. His Nicias exercitum cohortans simul adibat, & sicubi disiunctum nec ordine servato procedentem videbat, cogebat & in ordinem redigebat. Demosthenes vero nihilo minus eadem aut his similia apud suos dicebat. Et Niciae quidem copiae agmine quadrato ibant; Demosthenis vero copiae sequebantur. Lixas vero & plurimam turbam gravis armaturae milites intra medium suum agmen receperunt. Postquam autem ad Anapi fluminis transitum pervenerunt, Syracusanorum ac sociorum manum illic instructam invenerunt: quibus fugatis, & transitu in suam potestatem redacto, ultra processerunt. Et Syracusanorum equites obequitantes illis instabant, & levis armaturae milites iaculis eos incessebant. Atque hac qui-

*ἐσακοντίζοντες οἱ ψιλοί. καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ προελ-
θόντες σταδίους ὡς τεσσαράκοντα, ηὐλίσαντο πρὸς λό-
Sept. 2. φῳ τινὶ οἱ Ἀθηναῖοι· τῇ δ' ὑστεραίᾳ πρωῒ ἐπορεύοντο,
καὶ προῆλθον ὡς εἴκοσι σταδίους. καὶ κατέβησαν ἐς χω-
ρίον ἄπεδόν τι, καὶ αὐτοῦ ἐστρατοπεδεύσαντο, βουλό-
μενοι ἔκ τε τῶν οἰκιῶν λαβεῖν τι ἐδώδιμον (ᾠκεῖτο γὰρ
ὁ χῶρος) καὶ ὕδωρ μετὰ σφῶν αὐτῶν φέρεσθαι αὐτό-
θεν. ἐν γὰρ τῷ πρόσθεν ἐπὶ πολλὰ στάδια ᾗ ἔμελλον
ἰέναι, οὐκ ἄφθονον ἦν. οἱ δὲ Συρακούσιοι ἐν τούτῳ προελ-
θόντες, τὴν δίοδον τὴν ἐν τῷ πρόσθεν ἀπετείχιζον. ἦν δὲ
λόφος καρτερὸς, καὶ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ χαράδρα κρημνώ-
Sept. 3. δης· ἐκαλεῖτο δὲ Ἀκραῖον λέπας. τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Ἀ-
θηναῖοι προῄεσαν, καὶ οἱ τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμά-
χων αὐτοὺς ἱππεῖς καὶ ἀκοντισταὶ ὄντες πολλοὶ ἑκάτε-
ροι ἐκώλυον, καὶ ἐσηκόντιζόν τε καὶ παρίππευον. καὶ*

dem die Athenienſes, ſtadia circiter quadraginta progreſſi, caſtris ad quendam collem poſitis pernoctarunt. Poſtridie vero, diluculo iter ingreſſi ſunt, & viginti circiter ſtadia proceſſerunt: & in quendam campeſtrem locum deſcenderunt, ibique caſtra poſuerunt, tum quod aliquid cibariorum ſumere ex domibus illis, (is enim locus habitabatur) tum etiam quod aquam ſecum illinc afferre vellent. Nam ultra locum illum, ad multa ſtadia, qua tranſituri erant, non erat magna aquae copia. Interea vero Syracuſani progreſſi, tranſitum ulteriorem muro cinxerunt. Erat autem collis natura munitus, & ab utraque eius parte erat torrentis alveus rupibus praeceps. Vocabatur autem Acraeum lepas. Poſtridie vero Athenienſes progredi coeperunt, & Syracuſanorum ac ſociorum equites & iaculatores, qui utrique multi erant, ipſos progredi prohibebant, & iacu-

χρόνον μὲν πολὺν ἐμάχοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἔπειτα ἀνεχώρησαν πάλιν ἐς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια οὐκέτι ὁμοίως εἶχον. οὐ γὰρ ἔτι ἀποχωρεῖν οἷόν τ' ἦν ἀπὸ τῶν ἱππέων.

οθʹ. Πρωῒ δὲ ἄραντες, ἐπορεύοντο αὖθις, καὶ ἐβιάσαντο πρὸς τὸν λόφον ἐλθεῖν τὸν ἀποτετειχισμένον· καὶ εὗρον πρὸ ἑαυτῶν ὑπὲρ τοῦ ἀποτειχίσματος τὴν πεζὴν στρατιὰν παρατεταγμένην οὐκ ἐπ' ὀλίγων ἀσπίδων. στενὸν γὰρ ἦν τὸ χωρίον. καὶ προσβαλόντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐτειχομάχουν, καὶ βαλλόμενοι ὑπὸ πολλῶν ἀπὸ τοῦ λόφου ἐπάντους ὄντος, (διϊκνοῦντο γὰρ ῥᾷον οἱ ἄνωθεν) καὶ οὐ δυνάμενοι βιάσασθαι, ἀνεχώρουν πάλιν, καὶ ἀνεπαύοντο. ἔτυχον δὲ καὶ βρονταί τινες ἅμα γενόμεναι, καὶ ὕδωρ, οἷα τοῦ ἔτους πρὸς μετόπωρον ἤδη ὄντος φιλεῖ Sept. 4.

lis inceſſebant & obequitantes infeſtabant. Et diu quidem Athenienſes pugnarunt, tandem vero in eadem caſtra rurſus ſe receperunt. Sed commeatus non aeque ac prius amplius habebant. Nam propter hoſtium equitatum non poterant amplius illinc recedere.

LXXIX. Mane tamen motis caſtris, rurſus ire perrexerunt, & ad collem muro cinctum, per vim pervenire tentarunt: & ante ſuas copias invenerunt pedeſtrem hoſtium exercitum, qui ſupra collis munitionem inſtructus ſtabat, acie non paucorum ſcutatorum in longitudinem exporrecta. Is enim locus erat arctus. Athenienſes autem munitionem aggreſſi oppugnare coeperunt: ſed cum telis ex colle, qui erat acclivis, a multis peterentur, (qui enim ex ſuperiore loco facilius pertingebant) nec eo poſſent perrumpere, retro ſe receperunt, atque quieverunt. Quin etiam caſu quaedam tonitrua ſimul & imbres tunc exſti-

γίγνεσθαι. ἀφ᾽ ὧν οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἔτι ἠθύμουν, καὶ ἐνόμιζον ἐπὶ τῷ σφετέρῳ ὀλέθρῳ καὶ ταῦτα πάντα γίγνεσθαι. ἀναπαυομένων δὲ αὐτῶν, ὁ Γύλιππος καὶ οἱ Συρακούσιοι πέμπουσι μέρος τι τῆς στρατιᾶς, ἀποτειχιοῦντας ἐκ τοῦ ὄπισθεν αὐτοὺς ᾗ προεληλύθεσαν. ἀντιπέμψαντες δὲ κἀκεῖνοι σφῶν αὐτῶν τινας, διεκώλυσαν.
Sept. 5. καὶ μετὰ ταῦτα πάσῃ τῇ στρατιᾷ ἀναχωρήσαντες πρὸς τὸ πεδίον μᾶλλον οἱ Ἀθηναῖοι, ηὐλίσαντο· τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ προὐχώρουν. καὶ οἱ Συρακούσιοι προσέβαλλόν τε πανταχῇ αὐτοῖς κύκλῳ, καὶ πολλοὺς κατετραυμάτιζον. καὶ εἰ μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπεχώρουν· εἰ δ᾽ ἀναχωροῖεν, ἐπέκειντο, καὶ μάλιστα τοῖς ὑστάτοις προσπίπτοντες, εἴπως κατὰ βραχὺ τρεψάμενοι, πᾶν τὸ στράτευμα φοβήσειαν. καὶ ἐπιπολὺ μὲν τοιούτῳ τρόπῳ ἀντεῖχον οἱ

terunt, ut anni tempore, quod ad auctumnum iam accedebat, fieri solet. Quamobrem Athenienses longe vehementius animos abiicere coeperunt, quod haec etiam omnia in suum exitium fieri putarent. Ipsis autem quiescentibus, Gylippus & Syracusani partem quandam copiarum miserunt, quae ipsos muro intercluderent a tergo, qua venerant. Sed cum ipsi quoque vicissim quosdam de suis misissent, hoc fieri prohibuerunt. Postea vero Athenienses propius planitiem reversi, castris ibi positis pernoctarunt: postridie vero progredi coeperunt. Ipsos autem Syracusani undique circumfusi adoriebantur, multosque sauciabant. Et quoties Athenienses impressionem in eos faciebant, ipsi se subducebant: quoties vero recedebant, illis instabant, praecipue vero novissimum agmen carpentes, si forte ea parte paulatim in fugam versa, reliquum exercitum perterrefacerent. Et diu Athenienses hoc modo Syracusanis

Ἀθηναῖοι· ἔπειτα προελθόντες πέντε ἢ ἓξ σταδίους, ἀνεπαύοντο ἐν τῷ πεδίῳ. ἀνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ Συρακούσιοι ἀπ' αὐτῶν ἐς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον.

π'. Τῆς δὲ νυκτὸς τῷ Νικίᾳ καὶ Δημοσθένει ἐδόκει, ἐπειδὴ κακῶς σφίσι τὸ στράτευμα εἶχε, τῶν τε ἐπιτηδείων πάντων ἀπορία ἤδη, καὶ κατατετραυματισμένοι ἦσαν πολλοὶ, ἐν πολλαῖς προσβολαῖς τῶν πολεμίων γεγενημέναις, πυρὰ καύσαντες ὡς πλεῖστα ἀπάγειν τὴν στρατιὰν, μηκέτι τὴν αὐτὴν ὁδὸν ᾗ διενοήθησαν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἢ οἱ Συρακούσιοι ἐτήρουν, πρὸς τὴν θάλασσαν. ἦν δὲ ἡ ξύμπασα ὁδὸς αὕτη οὐκ ἐπὶ Κατάνης τῷ στρατεύματι, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τῆς Σικελίας, τὸ πρὸς Καμαρίναν καὶ Γέλαν, καὶ τὰς ταύτῃ πόλεις καὶ Ἑλληνίδας καὶ βαρβάρους. καύσαντες οὖν πυρὰ πολλὰ, ἐχώρουν ἐν τῇ νυκτί. καὶ αὐτοῖς (οἷον φι-

restiterunt: deinde, quinque sexve stadia progressi, in planitie conquieverunt. Syracusani quoque ab illis digressi in sua castra redierunt.

LXXX. Noctu vero Niciae & Demostheni placuit, (quoniam ipsorum exercitus male se habebat, cum ob omnis commeatus inopiam, qua iam premebatur, tum ob multitudinem eorum, qui in multis incursionibus ab hoste factis vulnerati fuerant,) quam plurimis ignibus accensis abducere copias, non tamen amplius eadem via, qua constituerant, sed alia ei contraria, quam Syracusani servabant, mare versus. Totum autem hoc iter, quod exercitus faciebat, non ad Catanam ducebat, sed in aliam Siciliae partem, Camarinam versus & Gelam, aliasque tum Graecas tum barbaras urbes, in illa Siciliae parte sitas. Accensis igitur multis ignibus, per noctem proficisci coe-

λεῖ καὶ πᾶσι στρατοπέδοις, μάλιστα δὲ τοῖς μεγίστοις, φόβοι καὶ δείματα ἐγγίγνεσθαι, ἄλλως τε καὶ ἐν νυκτί τε καὶ διὰ πολεμίας, καὶ ἀπὸ πολεμίων οὐ πολὺ ἀπεχόντων ἰοῦσιν) ἐμπίπτει ταραχή. καὶ τὸ μὲν Νικίου στράτευμα, ὥσπερ ἡγεῖτο, ξυνέμενέ τε καὶ προὔλαβε πολλῷ· τὸ δὲ Δημοσθένους, τὸ ἥμισυ μάλιστα καὶ τὸ
Sept. 6. πλέον ἀπεσπάσθη τε, καὶ ἀτακτότερον ἐχώρει. ἅμα δὲ τῇ ἕω ἀφικνοῦνται ὅμως πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐσβάντες ἐς τὴν ὁδὸν τὴν Ἑλωρινὴν καλουμένην, ἐπορεύοντο, ὅπως ἐπειδὴ γένοιντο παρὰ τῷ ποταμῷ τῷ Κακυπάρει, παρὰ τὸν ποταμὸν ἴοιεν ἄνω διὰ μεσογείας. ἤλπιζον γὰρ καὶ τοὺς Σικελοὺς ταύτῃ, οὓς μετέπεμψαν, ἀπαντήσεσθαι. ἐπεὶ δ' ἐγένοντο ἐπὶ τῷ ποταμῷ, εὗρον καὶ ἐνταῦθα φυλακήν τινα τῶν Συρακουσίων ἀποτειχίζουσαν καὶ ἀποσταυροῦσαν τὸν πόρον. καὶ βιασάμενοι

perunt. Sed (ut vel in omnibus, praecipue vero maximis exercitibus, praesertim & noctu & per hosticum, & hoste non procul ab ipsis distante, iter facientibus, metus & pavor excitari solet) ipsos incessit trepidatio. Et Niciae quidem copiae, quemadmodum praeibant, sic etiam simul perstiterunt, longeque praecesserunt. At Demosthenicarum copiarum dimidia fere atque adeo maior pars distracta est, & ordinibus non servatis pergebat. Prima autem luce, tamen ad mare pervenerunt, & viam nomine Helorinam ingressi, ire pergebant, ut cum ad Cacyparim fluvium devenissent, secundum ipsum fluvium per mediterranea in superiora loca se conferrent. Sperabant enim, hac etiam Siculos, quos arcessissent, obviam sibi venturos. Sed cum ad fluvium venissent, hic quoque quoddam Syracusanorum praesidium invenerunt, quod muris valloque transitum

αὐτὴν, διέβησάν τε τὸν ποταμὸν, καὶ ἐχώρουν αὖθις πρὸς ἄλλον ποταμὸν τὸν Ἐρινεόν. ταύτῃ γὰρ οἱ ἡγεμόνες ἐκέλευον.

πα'. Ἐν τούτῳ δ' οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὡς ἥ τε ἡμέρα ἐγένετο, καὶ ἔγνωσαν τοὺς Ἀθηναίους ἀπεληλυθότας, ἐν αἰτίᾳ τε οἱ πολλοὶ τὸν Γύλιππον εἶχον, ἑκόντα ἀφεῖναι τοὺς Ἀθηναίους· καὶ κατὰ τάχος διώκοντες, ᾗ οὐ χαλεπῶς ᾐσθάνοντο κεχωρηκότας, καταλαμβάνουσι περὶ ἀρίστου ὥραν. καὶ ὡς προσέμιξαν τοῖς μετὰ τοῦ Δημοσθένους, ὑστέροις τε οὖσι, καὶ σχολαίτερον καὶ ἀτακτότερον χωροῦσιν, ὡς τῆς νυκτὸς τότε ξυνεταράχθησαν, εὐθὺς προσπεσόντες ἐμάχοντο. καὶ οἱ ἱππεῖς τῶν Συρακουσίων ἐκυκλοῦντό τε ῥᾶον αὐτοὺς, δίχα δὴ ὄντας, καὶ ξυνῆγον ἐς ταυτό. τὸ δὲ Νικίου στράτευμα ἀπεῖχεν ἐν τῷ πρόσθεν ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα

praecludebat: sed eo praesidio per vim illinc depulso, fluvium illum traiecerunt, & rursus ad alium fluvium nomine Erineum contenderunt. Hac enim duces iter fieri iusserant.

LXXXI. Interea vero Syracusani ac socii, ubi dies illuxit, & Athenienses abisse cognoverunt, plerique Gylippum insimulabant, quod Athenienses sciens prudensque dimisisset. Quare celeriter persequentes, qua progressos non difficile norant, sub horam prandii eos adipiscuntur. Cum autem assecuti fuissent Demosthenis milites, qui postremi erant, & tarde & incomposite iter faciebant, quod noctu tunc perturbati fuissent, confestim eos aggressi pugnare coeperunt. Syracusanorum autem equitatus ipsos facilius circumdedit, & in exiguum loci spatium contraxit, quod tunc essent separati. Nam Niciae exercitus ulterius progressus distabat illinc centum & quinquaginta stadia.

σταδίους. θᾶσσόν τε γὰρ ὁ Νικίας ἦγε, νομίζων οὐ τὸ ὑπομένειν ἐν τῷ τοιούτῳ ἑκόντας εἶναι, καὶ μάχεσθαι, σωτηρίαν, ἀλλὰ τὸ ὡστάχιστα ὑποχωρεῖν, τοσαῦτα μαχομένους ὅσα ἀναγκάζονται. ὁ δὲ Δημοσθένης ἐτύγχανέ τε ταπλείω ἐν πόνῳ τε ξυνεχεστέρῳ ὤν, διὰ τὸ ὑστέρῳ ἀναχωροῦντι αὐτῷ ἐπικεῖσθαι τοὺς πολεμίους. καὶ τότε γνοὺς τοὺς Συρακουσίους διώκοντας, οὐ προὐχώρει μᾶλλον ἢ ἐς μάχην ξυνετάσσετο, ἕως ἐνδιατρίβων κυκλοῦταί τε ὑπ' αὐτῶν, καὶ πολλῷ θορύβῳ αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ Ἀθηναῖοι ἦσαν. ἀνειληθέντες γὰρ ἔς τι χωρίον, ᾧ κύκλῳ μὲν τειχίον περιῆν, (ὁδὸς δὲ ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν,) ἐλαίας δὲ οὐκ ὀλίγας εἶχεν, ἐβάλλοντό τε περισταδόν. τοιαύταις δὲ προσβολαῖς, καὶ οὐ ξυσταδὸν μάχαις, οἱ Συρακούσιοι εἰκότως ἐχρῶντο. τὸ γὰρ ἀποκινδυνεύειν πρὸς ἀνθρώπους ἀπονενοημένους, οὐ πρὸς

Nicias enim agmen ocius ducebat, quod exiſtimaret, minime ſalutare eſſe in huiuſmodi tempore cunctari ultro & dimicare, ſed quam celerrime ſeſe recipere, ita ut milites eatenus pugnarent, quatenus cogerentur. Demoſthenes vero multiplici, eoque aſſiduo labore, magis ac magis premebatur, quod ipſum poſterius digreſſum, hoſtes priores urgerent. Cum autem tunc Syracuſanos inſequentes animadvertiſſet, non tam progrediebatur, quam ad proelium aciem inſtruebat, donec cunctatus ab ipſis eſt circumventus, & cum ipſe, tum Athenienſes, qui cum ipſo erant, in magna perturbatione ſunt conſtituti. Nam concluſi intra quendam locum, qui muro circumdatus erat, & viam hinc & inde, & non paucas oleas habebat, miſſilibus undique petebantur. Huiuſmodi autem aſſultibus, non autem ſtataria pugna, haud abs re Syracuſani utebantur. Nam

ἐκείνων μᾶλλον ἦν ἔτι ἢ πρὸς τῶν Ἀθηναίων. καὶ ἅμα φειδώ τε τὶς ἐγένετο ἐπ' εὐπραγίᾳ ἤδη σαφεῖ μὴ προαναλωθῆναί τῳ, καὶ ἐνόμιζον καὶ ὡς ταύτῃ τῇ ἰδέᾳ καταδαμασάμενοι λήψεσθαι αὐτούς.

πβ'. Ἐπειδὴ γοῦν δι' ἡμέρας βάλλοντες πανταχόθεν, τοὺς Ἀθηναίους καὶ ξυμμάχους ἑώρων ἤδη τεταλαιπωρημένους τοῖς τε τραύμασι καὶ τῇ ἄλλῃ κακώσει, κήρυγμα ποιοῦνται Γύλιππος καὶ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, πρῶτον μὲν τῶν νησιωτῶν εἴτις βούλεται ἐπ' ἐλευθερίᾳ ὡς σφᾶς ἀπιέναι. καὶ ἀπεχώρησαν τινὲς πόλεις οὐ πολλαί. ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς μετὰ Δημοσθένους ὁμολογία γίγνεται, ὥστε ὅπλα τε παραδοῦναι, καὶ μὴ ἀποθανεῖν μηδένα, μήτε βιαίως, μήτε δεσμοῖς, μήτε τῆς ἀναγ-

adverſus homines deſperatos periculum ſubire, non amplius tam e re illorum, quam Athenienſium, erat. Simul etiam Syracuſani nonnihil ſibi parcebant, propter manifeſtum rei feliciter geſtae ſucceſſum, quem iam adepti erant, ne prius, quam hoſtes debellaſſent, aliqua ratione ipſi ab illis abſumerentur; & exiſtimabant, vel ſic, hoc ipſo pugnae genere illos, a ſe perdomitos, captum iri.

LXXXII. Cum igitur Gylippus & Syracuſani ſociique, totum diem undique telis hoſtem petentes, animadvertiſſent Athenienſes ſocioſque vulneribus ac aliis aerumnis graviter afflictos, per praeconis vocem edixerunt, primum quidem, ſi quis ex inſularum incolis ad ſe tranſire vellet, ea conditione, ut liber eſſet. Quaedam autem, non multae tamen, civitates ad ipſos tranſierunt. Poſtea vero & cum ceteris omnibus, qui cum Demoſthene erant, compoſitio facta eſt ea lege, ut arma traderent, & eorum nul-

καιοτάτης ἐνδείᾳ διαίτης. καὶ παρέδοσαν οἱ πάντες σφᾶς αὐτοὺς ἑξακισχίλιοι, καὶ τὸ ἀργύριον ὃ εἶχον ἅπαν κατέθεσαν, ἐσβαλόντες ἐς ἀσπίδας ὑπτίας; καὶ ἐνέπλησαν ἀσπίδας τέσσαρας. καὶ τούτους μὲν εὐθὺς ἀπεκόμισαν ἐς τὴν πόλιν· Νικίας δὲ καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ἀφικνοῦνται αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἐρινεὸν, καὶ διαβὰς πρὸς μετέωρόν τι ἐκάθισε τὴν στρατιάν.

Sept. 7. πγ΄. Οἱ δὲ Συρακούσιοι τῇ ὑστεραίᾳ καταλαβόντες αὐτὸν, ἔλεγον ὅτι οἱ μετὰ Δημοσθένους παραδεδώκοιεν σφᾶς αὐτοὺς, κελεύοντες κἀκεῖνον τὸ αὐτὸ δρᾷν. ὁ δ᾽ ἀπιστῶν σπένδεται ἱππέα πέμψαι σκεψόμενον. ὡς δ᾽ οἰχόμενος ἀπήγγειλε πάλιν παραδεδωκότας, ἐπικηρυκεύεται Γυλίππῳ καὶ Συρακουσίοις εἶναι ἕτοιμος ὑπὲρ Ἀθηναίων ξυμβῆναι, ὅσα ἀνάλωσαν χρήματα Συρα-

lus mortem obiret aut violentam, aut in vinculis, aut inopia rerum ad victum necessariarum. Universi autem, qui se ipsos dediderunt, erant numero sex hominum millia; omnemque pecuniam, quam habebant, deposuerunt, eam in supina scuta coniicientes, & quatuor scuta repleverunt. Atque hos quidem Syracusani confestim in urbem abduxerunt. Nicias vero eiusque milites eodem die ad fluvium Erineum pervenerunt; eoque traiecto, in edito quodam loco copias & castra collocavit.

LXXXIII. Postridie vero Syracusani eum adepti dixerunt, Demosthenis milites sese dedidisse, & ipsum quoque idem facere iusserunt. Ille vero, quod his fidem non haberet, induciis cum hoste factis equitem misit, qui rem exploraret. Cum autem eques reversus renuntiasset dedidisse, Nicias per caduceatorem Gylippo Syracusanisque respondit, se paratum esse ad transigendum pro Athenien-

κούσιοι ἐς τὸν πόλεμον, ταῦτα ἀποδοῦναι, ὥστε τὴν μετ' αὐτοῦ στρατιὰν ἀφεῖναι αὐτούς. μέχρις οὗ δ' ἂν τὰ χρήματα ἀποδοθῇ, ἄνδρας δώσειν Ἀθηναίων ὁμήρους, ἕνα κατὰ τάλαντον. οἱ δὲ Συρακούσιοι καὶ Γύλιππος οὐ προσεδέχοντο τοὺς λόγους, ἀλλὰ προσπεσόντες, καὶ περιστάντες πανταχόθεν, ἔβαλλον καὶ τούτους μέχρι ὀψέ. εἶχον δὲ καὶ οὗτοι πονήρως σίτου τε καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἀπορίᾳ. ὅμως δὲ τῆς νυκτὸς φυλάξαντες τὸ ἡσυχάζον ἔμελλον πορεύσεσθαι. καὶ ἀναλαμβάνουσί τε τὰ ὅπλα, καὶ οἱ Συρακούσιοι αἰσθάνονται, καὶ ἐπαιώνισαν. γνόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ὅτι οὐ λανθάνουσι, κατέθεντο πάλιν, πλὴν τριακοσίων μάλιστα ἀνδρῶν. οὗτοι δὲ διὰ τῶν φυλάκων βιασάμενοι, ἐχώρουν τῆς νυκτὸς ᾗ ἐδύναντο.

πδ'. Νικίας δέ, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, ἦγε τὴν στρα- Sept. 8.

ſibus, ut, quos ſumtus in bellum Syracuſani feciſſent, hos reſtitueret, ea conditione, ut ipſi ſe ipſum & ſuum exercitum dimitterent. Donec autem pecunia perſolveretur, ſe daturum obſides ex Athenienſibus, ſingulis talentis in ſingula obſidum capita taxatis. At Syracuſani & Gylippus has conditiones non acceperunt, ſed impreſſione in eos facta, & undique circumſtantes, hos etiam ad veſperum uſque telis petierunt. Ob commeatus autem & rerum aliarum inopiam hi quoque male ſe habebant. Sed tamen, obſervato noctis ſilentio, diſcedere ſtatuerant. Quamobrem arma ſumſerunt: ſed Syracuſani hoc ſenſerunt, & ad arma conclamarunt. Athenienſes vero, cum cognoviſſent, ſe non latere hoſtem, rurſus arma depoſuerunt, exceptis fere trecentis. Iſti enim per media Syracuſanorum praeſidia perrumpentes, per noctem contenderunt, qua potuerunt,

τιάν· οἱ δὲ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι προσέκειντο τὸν αὐτὸν τρόπον πανταχόθεν βάλλοντές τε καὶ κατακοντίζοντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἠπείγοντο πρὸς τὸν Ἀσσίναρον ποταμὸν, ἅμα μὲν βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς πανταχόθεν προσβολῆς ἱππέων τε πολλῶν καὶ τοῦ ἄλλου ὄχλου, οἰόμενοι ῥᾷόν τι σφίσιν ἔσεσθαι ἢν διαβῶσι τὸν ποταμόν· ἅμα δὲ ὑπὸ τῆς ταλαιπωρίας, καὶ τοῦ πιεῖν ἐπιθυμίᾳ. ὡς δὲ γίγνονται ἐπ' αὐτῷ, ἐσπίπτουσιν οὐδενὶ κόσμῳ ἔτι, ἀλλὰ πᾶς τέ τις διαβῆναι πρῶτος βουλόμενος. καὶ οἱ πολέμιοι ἐπικείμενοι χαλεπὴν ἤδη τὴν διάβασιν ἐποίουν. ἀθρόοι γὰρ ἀναγκαζόμενοι χωρεῖν, ἐπέπιπτόν τε ἀλλήλοις, καὶ κατεπάτουν, περί τε τοῖς δορατίοις καὶ σκεύεσιν οἱ μὲν εὐθὺς διεφθείροντο, οἱ δὲ, ἐμπαλασσόμενοι κατέῤῥεον. ἐς τὰ ἐπὶ θάτερά τε τοῦ πο-

LXXXIV. Nicias vero, cum dies illuxiſſet, exercitum abducere cœpit. Syracuſani vero & ſocii urgebant eodem modo, quo pridie, telis & iaculis undique petentes. Sed Athenienſes properabant ad flumen Aſſinarum, ſimul quidem quod undique graviter urgerentur aſſiduis multorum equitum ac alius multitudinis incurſionibus, quod aliquo modo melius ſecum actum iri putarent, ſi flumen illud traieciſſent: ſimul etiam laſſitudine bibendique deſiderio. Cum autem ad ipſum perveniſſent, nullo iam ordine in ipſum irrumpunt, ſed unuſquiſque primus id tranſire cupiens. At hoſtes illis inſtantes tranſitum iam difficilem reddebant. Quod enim iter conferti facere cogerentur, alii ſuper alios cadebant, & alii alios conculcabant, & alii quidem in tela & arma incidentes confeſtim peribant, alii vero ſe ipſi mutuo complectentes ſecundo flumine ferebantur. In ulteriorem etiam fluminis ripam tranſgreſſi Sy-

ταμοῦ παραστάντες οἱ Συρακούσιοι (ἦν δὲ κρημνῶδες) ἔβαλλον ἄνωθεν τοὺς Ἀθηναίους, πίνοντάς τε τοὺς πολλοὺς ἀσμένους, καὶ ἐν κοίλῳ ὄντι τῷ ποταμῷ ἐν σφίσιν αὐτοῖς ταρασσομένους. οἵ τε Πελοποννήσιοι ἐπικαταβάντες τοὺς ἐν τῷ ποταμῷ μάλιστα ἔσφαζον. καὶ τὸ ὕδωρ εὐθὺς διέφθαρτο· ἀλλ' οὐδὲν ἧσσον ἐπίνετό τε ὁμοῦ τῷ πηλῷ ἡματωμένον, καὶ περιμάχητον ἦν τοῖς πολλοῖς.

πε'. Τέλος δὲ, νεκρῶν τε πολλῶν ἐπ' ἀλλήλοις ἤδη κειμένων ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ διεφθαρμένου τοῦ στρατεύματος, τοῦ μὲν, κατὰ τὸν ποταμὸν, τοῦ δὲ, καὶ εἴτι διαφύγοι, ὑπὸ τῶν ἱππέων, ὁ Νικίας Γυλίππῳ ἑαυτὸν παραδίδωσι, πιστεύσας μᾶλλον αὐτῷ ἢ τοῖς Συρακουσίοις. καὶ ἑαυτῷ μὲν χρῆσθαι ἐκέλευεν ἐκεῖνόν τε καὶ Λακεδαιμονίους ὅ, τι βούλονται, τοὺς δὲ ἄλλους στρατιώτας παύσασθαι φονεύοντας. καὶ ὁ Γύλιππος μετὰ

racuſani (erat autem praeceps) & diſpoſiti, e ſuperiore loco Athenienſes telis conficiebant, multos etiam avide potantes, & inter ſe ipſos in cavo fluminis alveo perturbatos. Peloponneſii vero illuc deſcendentes trucidarunt eos praecipue, qui erant in fluvio. Et aqua confeſtim eſt corrupta. Sed quamvis & coeno ſimul & ſanguine eſſet polluta, nihilominus tamen bibebatur, & de ea multi inter ſe digladiabantur.

LXXXV. Tandem vero cum multa cadavera alia ſuper alia in flumine iam iacerent, & exercitus profligatus eſſet, partim quidem apud amnem, partim vero, ſi quis etiam effugerat, ab equitibus; Nicias ſe Gylippo dedidit, quod ipſi maiorem, quam Syracuſanis, fidem haberet. Et cum illi, tum etiam ceteris Lacedaemoniis permiſit, ut arbitratu ſuo de ſe ſtatuerent: ſed hoſtes oravit, ut ceteros mi-

τοῦτο ζωγρεῖν ἤδη ἐκέλευε, καὶ τούς τε λοιποὺς, ὅσους μὴ ἀπεκρύψαντο, (πολλοὶ δὲ οὗτοι ἐγένοντο) ξυνεκόμισαν ζῶντας, καὶ ἐπὶ τοὺς τριακοσίους οἳ τὴν φυλακὴν διεξῆλθον τῆς νυκτὸς, πέμψαντες τοὺς διωξομένους, ξυνέλαβον. τὸ μὲν οὖν ἀθροισθὲν τοῦ στρατεύματος ἐς τὸ κοινὸν, οὐ πολὺ ἐγένετο, τὸ δὲ διακλαπὲν, πολύ. καὶ κατεπλήσθη πᾶσα Σικελία αὐτῶν, ἅτε οὐκ ἀπὸ ξυμβάσεως, ὥσπερ τῶν μετὰ Δημοσθένους, ληφθέντων. μέρος δέ τι οὐκ ὀλίγον καὶ ἀπέθανε. πλεῖστος γὰρ δὴ φόνος οὗτος καὶ οὐδενὸς ἐλάσσων τῶν ἐν τῷ Σικελικῷ πολέμῳ τούτῳ ἐγένετο. καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις προσβολαῖς ταῖς κατὰ τὴν πορείαν συχναῖς γενομέναις οὐκ ὀλίγοι ἐτεθνήκεσαν. πολλοὶ δὲ ὅμως καὶ διέφυγον, οἱ μὲν, καὶ

lites Athenienſes occidere ceſſarent. Poſtea vero Gylippus imperavit, ut Athenienſes iam vivi caperentur: & ceteros, quotquot a Syracuſanis nondum occultati fuiſſent, (horum autem numerus erat magnus) vivos in urbem deduxerunt; quin etiam trecentos illos, qui noctu per media Syracuſanorum praeſidia tranſierant, miſſis, qui eos perſequerentur, comprehenderunt. Verum huius exercitus ea quidem pars, quae in unum publice contracta fuit, haud magna fuit: ea vero, quae a privatis hominibus ſurrepta ac ſuppreſſa fuit, magna fuit. Hiſque tota Sicilia fuit repleta, quippe quod iſti non ex pactione (quemadmodum illi, qui cum Demoſthene erant) capti fuiſſent. Quaedam etiam horum non exigua pars interiit. Haec enim ſtrages a Syracuſanis eorumque ſociis tunc edita maxima fuit; nec ulla minor earum omnium, quae in hoc Siculo bello factae fuerunt. Et in ceteris incurſionibus, quae, dum iter fieret, frequentes fuerunt, non pauci obierunt. Multi ta-

παραυτίκα, οἱ δὲ, καὶ δουλεύσαντες, καὶ διαδιδράσκοντες ὕστερον. τούτοις δ' ἦν ἀναχώρησις ἐς Κατάνην.

πστ'. Συναθροισθέντες δὲ οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, τῶν τε αἰχμαλώτων ὅσους ἐδύναντο πλείστους καὶ τὰ σκῦλα ἀναλαβόντες, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων ὁπόσους ἔλαβον, κατεβίβασαν ἐς τὰς Λιθοτομίας, ἀσφαλεστάτην εἶναι νομίσαντες τὴν τήρησιν· Νικίαν δὲ καὶ Δημοσθένην ἄκοντος Γυλίππου ἀπέσφαξαν. ὁ γὰρ Γύλιππος καλὸν τὸ ἀγώνισμα ἐνόμιζεν οἱ εἶναι, ἐπὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς ἀντιστρατήγους κομίσαι Λακεδαιμονίοις. ξυνέβαινε δὲ, τὸν μὲν πολεμιώτατον αὐτοῖς εἶναι, Δημοσθένην, διὰ τὰ ἐν τῇ νήσῳ καὶ Πύλῳ· τὸν δὲ, διὰ τὰ αὐτὰ ἐπιτηδειότατον. τοὺς γὰρ ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας

men etiam evaſerunt, partim quidem, vel ſtatim, partim vero, vel poſt toleratam aliquamdiu ſervitutem, & poſtea fuga elapſi. His vero in Catanam erat receptus.

LXXXVI. Syracuſani autem & ſocii congregati, ac aſſumtis quam plurimis potuerunt captivis & ſpoliis, in urbem redierunt. Et ceteros quidem Athenienſium ac ſociorum, quoſcunque ceperant, in lapicidinas demiſerunt, eam cuſtodiam tutiſſimam eſſe ducentes: Niciam vero ac Demoſthenem, invito Gylippo, necaverunt. Gylippus enim praeclarum certamen atque victoriae praemium ſibi fore putabat, ſi praeter cetera ipſos etiam hoſtium duces ad Lacedaemonios ex eo bello portaret. Accidit autem, ut alter quidem, Demoſthenes videlicet, eſſet ipſorum hoſtis acerrimus, propter res in inſula Sphacteria & ad Pylum geſtas: Nicias vero, ob has ipſas res, amiciſſimus atque gratiſſimus ipſis eſſet. Nicias enim, inductis Athenienſi-

τῶν Λακεδαιμονίων ὁ Νικίας προὐθυμήθη, σπονδὰς πείσας τοὺς Ἀθηναίους ποιήσασθαι, ὥστε ἀφεθῆναι. ἀνθ' ὧν οἵ τε Λακεδαιμόνιοι ἦσαν αὐτῷ προσφιλεῖς, κἀκεῖνος οὐχ ἥκιστα πιστεύσας ἑαυτὸν τῷ Γυλίππῳ παρέδωκεν. ἀλλὰ τῶν Συρακουσίων τινὲς (ὡς ἐλέγετο) οἱ μὲν, δείσαντες, ὅτι πρὸς αὐτὸν ἐκεκοινολόγηντο, μὴ βασανιζόμενος διὰ τὸ τοιοῦτον ταραχὴν σφίσιν ἐν εὐπραγίᾳ ποιήσῃ, ἄλλοι δὲ (καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ Κορίνθιοι) μὴ χρήμασι πείσας τινὰς (ὅτι πλούσιος ἦν) ἀποδρᾷ, καὶ αὖθις σφίσι νεώτερόν τι ἀπ' αὐτοῦ γένηται, πείσαντές τε τοὺς ξυμμάχους ἀπέκτειναν αὐτόν. καὶ ὁ μὲν τοιαύτῃ ἢ ὅτι ἐγγυτάτω τούτων αἰτίᾳ ἐτεθνήκει, ἥκιστα δὴ ἄξιος ὢν τῶν γε ἐπ' ἐμοῦ Ἑλλήνων ἐς τοῦτο δυστυχίας ἀφικέσθαι, διὰ τὴν νενομισμένην ἐς τὸ θεῖον ἐπιτήδευσιν.

bus ad foedera cum Lacedaemoniis facienda, magno ſtudio contendit, ut Lacedaemoniorum cives in inſula capti dimitterentur. Quamobrem & Lacedaemonii in eius amorem erant propenſi, & ipſe maximam Gylippo fidem habens ſe ipſe dedidit. Sed Syracuſanorum quidam, (ut ferebatur) partim quidem, veriti ne ille, quod colloquia cum illo habuiſſent, propterea habita quaeſtione felicem rerum ſuarum ſtatum perturbaret; partim vero (& praecipue Corinthii) ne aliquibus pecunia adductis (quia dives erat) aufugeret, atque rurſus aliquid rerum novarum in ipſos moliretur, ſociis ad hoc faciendum inductis, eum interfecerunt. Atque Nicias quidem ob hanc aut aliam huic quam proximam cauſam morte mulctatus fuit, vir profecto omnium, mea ſaltem aetate, Graecorum minime dignus, qui eo infelicitatis deveniret, propter pietatis ſtudium, quo Deos colere conſueverat.

πζ'. Τοὺς δ' ἐν ταῖς Λιθοτομίαις οἱ Συρακούσιοι χαλεπῶς τοὺς πρώτους χρόνους μετεχείρισαν. ἐν γὰρ κοίλῳ χωρίῳ ὄντας πολλοὺς οἵ τε ἥλιοι τοπρῶτον καὶ τὸ πνῖγος ἔτι ἐλύπει, διὰ τὸ ἀστέγαστον, καὶ αἱ νύκτες ἐπιγιγνόμεναι τοὐναντίον μετοπωριναὶ καὶ ψυχραὶ, τῇ μεταβολῇ ἐς ἀσθένειαν ἐνεωτέριζον. πάντα τε ποιούντων αὐτῶν διὰ στενοχωρίαν ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ προσέτι τῶν νεκρῶν ὁμοῦ ἐπ' ἀλλήλοις ξυννενημένων, οἳ ἔκ τε τῶν τραυμάτων, καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν καὶ τὸ τοιοῦτον ἀπέθνησκον. καὶ ὀσμαὶ ἦσαν οὐκ ἀνεκτοὶ, καὶ λιμῷ ἅμα καὶ δίψει ἐπιέζοντο. ἐδίδοσαν γὰρ αὐτῶν ἑκάστῳ ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας κοτύλην ὕδατος καὶ δύο κοτύλας σίτου· ἄλλα τε ὅσα εἰκὸς ἐν [τῷ] τοιούτῳ χωρίῳ ἐμπεπτωκότας κακοπαθῆσαι, οὐδὲν ὅ, τι οὐκ ἐπεγένετο αὐτοῖς. καὶ ἡμέρας μὲν

Post Oct. 13. Ad April. 8. U. C. 342.

LXXXVII. Captivos autem, qui erant in lapicidinis, Syracusani duriter initio tractarunt. Eos enim, quod multi in loco depresso essent, primum soles & praeterea graves aestus vehementer infestabant, quia nullo tecto tegebantur, & noctes contra auctumnales ac frigidae supervenientes, propter mutationem novos ipsis morbos afferebant. Praecipue vero, quod propter loci angustias omnia in eodem loco facerent; & praeterea cadavera simul alia super alia iacerent coacervata, eorum, qui propter vulnera, & propter mutationem ac huiusmodi causas moriebantur. Erant etiam illic odores intolerabiles: praeterea fame simul & siti premebantur. Nam per octo menses Syracusani singulis eorum unam aquae cotylam, & duas frumenti cotylas dederunt. Denique quaecunque alia mala credibile est homines in huiusmodi locum detrusos perpeti, nullum horum fuit, quin ipsis acciderit. Atque septuaginta quidem dies vitam

Ad Nov. 17. ἑβδομήκοντά τινας οὕτω διητήθησαν ἀθρόοι· ἔπειτα, πλὴν Ἀθηναίων, καὶ εἴτινες Σικελιωτῶν ἢ Ἰταλιωτῶν ξυνεστράτευσαν, τοὺς ἄλλους ἀπέδοντο. ἐλήφθησαν δὲ οἱ ξύμπαντες, ἀκριβείᾳ μὲν χαλεπὸν ἐξειπεῖν, ὅμως δὲ οὐκ ἐλάσσους ἑπτακισχιλίων. ξυνέβη τε ἔργον τοῦτο Ἑλληνικὸν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε μέγιστον γενέσθαι· δοκεῖν δ᾽ ἔμοιγε, καὶ ὧν ἀκοῇ Ἑλληνικῶν ἴσμεν, καὶ τοῖς τε κρατήσασι λαμπρότατον, καὶ τοῖς διαφθαρεῖσι δυστυχέστατον. κατὰ πάντα γὰρ πάντως νικηθέντες, καὶ οὐδὲν ὀλίγον ἐς οὐδὲν κακοπαθήσαντες, πανωλεθρίᾳ δὴ, τὸ λεγόμενον, καὶ πεζὸς καὶ νῆες, καὶ οὐδὲν ὅ, τι οὐκ ἀπώλετο· καὶ ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐπ᾽ οἴκου ἀπενόστησαν. ταῦτα μὲν τὰ περὶ τὴν Σικελίαν γενόμενα.

ſic omnes egerunt in anguſto loco ſtipati. Deinde vero praeter Athenienſes, & ſi qui Sicilienſes aut Itali cum illis militaverant, ceteros omnes divendiderunt. Quot autem in univerſum capti fuerint, arduum quidem accurate declarare: verumtamen non pauciores fuerunt ſeptem millibus. Haec autem clades Graecis illata, earum omnium, quae in hoc bello contigerunt, maxima fuit: atque adeo, (ut mihi ſaltem videtur) vel omnium aliarum, quas Graecis illatas fuiſſe fama accepimus, eademque victoribus ſplendidiſſima victiſque calamitoſiſſima. Nam omnibus in rebus prorſus victi, nec ulla in re leviter afflicti, ſed funditus (ut dici ſolet) everſi fuerunt, & peditatus & claſſis: denique nihil fuit, quin perierit. Et pauci e multis domum redierunt. Atque hae quidem ſunt res in Sicilia geſtae.

VARIAE LECTIONES

ET

ANNOTATIONES

IN LIB. VI ET VII.

VARIAE LECTIONES

IN LIBRUM VI.

Pag. 3. *l.* 1. Θουκυδίδου Ἀθηναίου ξυγγραφῶν ἕκτη Ar. Titulo caret C. Θουκυδίδου ξυγγραφῆς τὸ ἕκτον Cl. Θουκυδίδου ξυγγραφῆς ἕκτης Ald. Baſ. Θουκυδίδου ξυγγραφῆς ἕκτη Flor. Θουκυδίδου τοῦ Ὀλόρου ξυγγραφῆς τὸ ἕκτον editi reliqui. HUDS. Ἱστοριῶν ε τέλος. ἀρχὴ τῆς ϛ Mſ. Baſ. Θουκυδίδου ξυγγραφῆς ἕκτον Reg. Θουκυδίδου ξυγγραφῆς ϛʹ Caſſ. Συγγραφῆς ϛʹ. Gr. *l.* 7. Ἀθηναῖοι) οἱ Ἀθηναῖοι Reg. *l.* 8. Λάχητος) Huius meminit Thucyd. lib. 3, cap. 86. HUDS. *ead.* Εὐρυμέδοντος) Vide l. 4, c. 2 & 3. IDEM. *l.* 12. Particula τινι videtur πλεονάζειν. Vide Stephani Append. ad Scripta al. de Dial. Att. p. 80. IDEM. *l.* 13. τὸν) τῶν Ald. Flor. Baſ. IDEM. *ead.* Πελοποννησίους) Πελλοποννησίους Gr. *ead.* Σικελίας) Ephorus, teſte Strabone, Siciliam circumnavigari ait quinque diebus & noctibus. De Siciliae ambitu vide Strabonem l. 6, p. 266, Plinium l. 3, c. 8, & Cluverii Siciliam l. 1, c. 3. HUDS.

Pag. 4. *l.* 2. ἐν εἴκοσι σταδίων &c.) ἐν εἴκοσι σταδίοις τῆς θαλάσσης διείργεται &c. Marg. In hoc ſpatio dimetiendo falſum eſſe Thucydidem, docet Cluverius in Sicil. antiq. l. 1, c. 5. σταδίοις Cl. σταδίων in marg. HUDS. Σταδίω Caſſ. in textu & margine & Schol. ibidem. Σταδίοις etiam vulg. Schol. ſed quod monet de varietate ſcripturae, non eſt in Caſſ. *l.* 4. ὧδε τοαρχαῖον) ἤδε τὸ ἀρχαῖον Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Ἦδε τὸ ἀρχαῖον Gr. Reg. & Mſ. Baſ. a prima manu, ὧδε τὸ ἀρχ. a correctore. Ἦδε τὸ ἀρχαῖον Caſſ. Ἦδε τοαρχαῖον Dan. *l.* 6. οἰκῆσαι) οἰκισταὶ Gr. HUDS. Immo οἰκησταὶ, ab errore ſcribae pro οἰκῆσαι. ut infr. cap. 4 οἰκησταὶ, quod correctum erat οἰκισταί. *l.* 8. ὅποι) ὅπη Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* ποιηταῖς) Vide Bocharti Geographiam Sacram part. poſter. lib. 1, cap. 30.

HUDS. *ead.* τε deeſt Ar. HUDS. *l.* 10. μετ' αὐτοὺς) πρὸς αὐτοὺς Mſ. Baſ. *ead.* ἐνοικισάμενοι) ἐνοικησάμενοι Cl. HUDS. Caſſ. *l.* 12. καὶ omittunt Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* τοῦ deeſt Ar. HUDS. *ead.* Σικανοῦ ποταμοῦ) ποταμοῦ Σικανοῦ Gr. *l.* 13. Λιγύων) Λιγίων, & inter verſus Λυγίων Gr. *l.* 14. ἡ νῆσος om. Mſ. Baſ. *ead.* πρότερον) τὸ πρότερον Reg.

Pag. 5. *l.* 1. Τρινακρία) Τρινακία C. Τρινακὶς dicitur Straboni lib. 6. Verum Τρινακία ibidem legendum eſſe, contendit Cluverius Sicil. antiq. l. 1, c. 2, p. 8. HUDS. *l.* 2. τῆς Σικελίας) τὴν Σικελίαν Cl. Gr. Ar. C. IDEM. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 4. πρὸς τὴν Σικελίαν) ἐς τὴν Σικ. Mſ. Baſ. *l.* 5. πόλεις) πόλις Caſſ. Gr. *ead.* δ' αὐτῶν omittit Gr. HUDS. *l.* 6. Ἔγεστα) Αἰγεστα, & mox Φωκιέων Mſ. Baſ. *l.* 7. τότε omittunt Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* χειμῶνι) χειμῶσιν Ar. HUDS. *l.* 9. Σικελοὶ δ' ἐξ) Σικελοὶ δὲ ἐξ &c. Ar. C. Vide Dionyſ. Halicarn. Hiſtor. l. 1, p. 17, 18, Diodor. Sic. l. 5, Cluverii Sicil. antiq. l. 1, c. 3, p. 28, & Bocharti Geogr. Sacr. l. 1, c. 30 partis poſter. HUDS. Σικελοὶ δὲ ἐξ Reg. Caſſ. Gr. *l.* 10. Ὀπικοὺς) Ὀπικας Cl. Ὀπίκους Gr. HUDS. *l.* 11. Vel diſtinguendum poſt σχεδιῶν, vel cum L. Valla vertendum: *ratibus obſervato, cum ventus poſuiſſet, freto.* Huius commigrationis totidem fere verbis meminit Dionyſ. Halicarn. Hiſt. l. 1, p. 17: κατασκευασάμενοι σχεδίας ἐπὶ τῷ πορθμῷ, καὶ φυλάξαντες κατιόντα τὸν ῥοῦν, ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διέβησαν &c. HUDS. *l.* 12. Particulam ἂν non agnoſcit Valla: & fortaſſis potius abeſſe debet. Steph. IDEM. Mox ἐκπλεύσαντες Mſ. Baſ. *l.* 13. εἰσὶ δὲ καὶ νῦν ἔτι) Falſus eſt Thucydides, (modo locus mendo careat) qui ſua adhuc aetate Siculos quoſdam Italiam incoluiſſe tradit, contra aliorum Hiſtoriae ſcriptorum fidem. Nam πανδημεὶ, ut ait Diodorus, in Siciliam traiecerunt, cui haud obſcure aſſentitur Dionyſius, loco iam citato. Vide Cluverii Sicil. antiq. pag. 29. HUDS. *ead.* τῇ deeſt Ar. IDEM. *l.* 14. Ἀρκάδων) Σικελῶν Marg. Ar. C. Cl. & forſan rectius: nam ita legiſſe videtur Servius. Videſis Cluver. p. 22, 29. IDEM. Σικελῶν Reg. Caſſ. Σικελοῦ Dan. *l.* 15. τοῦτο ἔχοντος) τοῦ τρέχοντος Dan. *ead.* οὕτως) οὕτω Caſſ. Reg.

Pag. 6. *l.* 5. ἐπεὶ) ἐπειδὴ Ar. HUDS. *ead.* ἔτη ἐγγὺς) Hic iterum Thucydidem erraſſe obſervat Cluverius p. 29. IDEM. Ἔτι Caſſ. *ead.* πρὶν) πλὴν & in marg. πρὴν Gr. *l.* 6. μέσα) μέσσα Gr. *l.* 7. Φοίνικες) Utrum iſti Thucy-

didis in Sicilia Φοίνικες intelligendi sint in Africa *Poeni*, an vero Phoenices in Asia, vide Cluverium p. 40 &c. HUDS. *l.* 8. τῇ abest Ar. C. IDEM. Dan. *ead.* θαλάσσῃ) θαλάσσης Dan. *l.* 9. ἀπολαβόντες) ἀναλαβόντες Marg. Καταλαβόντες Ar. HUDS. Schol. vulgatus etiam annotat variam lectionem ἀναλαβόντες. Sed hoc non est in Cass. *l.* 10. ἕνεκεν) ἕνεκα Dan. *ead.* ἐπειδὴ δὲ) ἐπεὶ δὲ Gr. *l.* 11. ἐκλιπόντες) Aliud legisse, aut legendum putavisse videtur Valla: nam vertit, *omissa navigatione*. HUDS. Ἐκλειπόντες Gr. *l.* 12. ταπλεῖω) τὰ πλεῖω Reg. *l.* 13. Ἐλύμων) Ἑλλήνων Gr. HUDS. *ead.* ξυνοικίσαντες) ξυνοικήσαντες Ar. C. Cl. Gr. IDEM. Mſ. Baſ. Reg. Caſſ.

Pag. 7. *l.* 1. ἀπέχει deest Gr. *l.* 2. οὕτως) ὡς Reg. & supra οὕτως eadem manu. καὶ οὕτως deest Mſ. Baſ. *l.* 3. πρῶτοι) πρῶτον Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. HUDS. Caſſ. Dan. *ead.* Χαλκιδεῖς) De Chalcidensium migratione vide Cluver. p. 37. HUDS. Καλχιδεῖς hic & paulo post, & cap. seq. Καλχιδικῆς & Καλχίδος Gr. *l.* 4. Θουκλέους) Θεοκλέους alii. HUDS. *ead.* ᾤκησαν) ᾤκισαν malit Ae. Port. Cl. HUDS. Caſſ. *l.* 5. Ἀπόλλωνος Ἀρχηγέτου) Ἀρχηγέτης dicebatur Ἀπόλλων, quia coloniae in Siciliam deducendae fuerat dux & auctor. Vide Cluver. p. 93, 94. HUDS. *l.* 6. Θεωροί) *Rerum divinarum curatores*. Vide ad V, 16. IDEM. *l.* 7. πλεύσωσι) πλέωσι Marg. Ar. C. Cl. Gr. IDEM. Mſ. Baſ. Reg. Caſſ. Dan. *ead.* πρῶτον) πρῶτοι Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* Συρακούσας) Συρακούσσας fere ubique Caſſ. *ead.* τοῦ ἐχομένου ἔτους) ἀρχομένου τοῦ ἔτους Marg. 1. Τοῦ ἐρχομένου ἔτους Marg. 2. Cl. Τοῦ ἐπιγενομένου ἔτους Camer. HUDS. Τοῦ ἐπιγμένου ἔτους Mſ. Baſ. Τοῦ ἐρχομένου ἔτους Reg. Caſſ. *l.* 8. Ἀρχίας) Huius meminit Strabo l. 6, p. 259. HUDS. *ead.* Σικελοὺς) Σικελὰς Dan. *l.* 9. νήσου) Insulam intelligit *Ortygiam*, quintam Syracusarum partem, ponte connexam: quae & *Arx*, & proprio nomine *Ortygia* dicebatur. Vide Cluverii Siciliam p. 155 &c. & Bocharti Geograph. Sacr. part. poster. l. 1, cap. 28. HUDS. *ead.* οὐκέτι) οὐκ ἔτι Gr. passim. *l.* 11. προστειχισθεῖσα) προτειχισθεῖσα Reg. *l.* 12. Χαλκιδεῖς) Χαλκιδῆς Reg. *l.* 16. ἐποιήσαντο Εὔαρχον) ἐποίησαν τὸν Εὔαρχον Reg.

Pag. 8. *l.* 1. Μεγάρων) Μεγαρέων Ar. C. ut & mox infra. HUDS. Dan. hic, & infra Caſſ. *l.* 3. Παντακίου) Παντακύου Caſſ. *ead.* Τρώτιλόν τι) Πρώτιλόν τι Ar. C. & Cl.

in marg. Τρώγιλον legendum censet Ae. Port. HUDS. *ead.* χωρίον) χωρίου Reg. *ead.* οἰκίσας) οἰκήσας Ar. HUDS. *l.* 5. ὑπὸ αὐτῶν) ὑπ' αὐτῶν C. IDEM. *l.* 13. οἰκίσαι) οἰκῆσαι Ar. C. atque ita legebat Valla. HUDS. Reg. Caff. Dan. Et huc pertinere arbitror οἰκῆσαι, quod ad fin. huius cap. in Appendice Var. Lection. e Cl. & Gr. annotaverat Hudsonus. Sed in Gr. est ἐνοικῆσαι. *ead.* Πάμμιλον) Πάμμιλλον Mſ. Baſ. Caff. Πάμιλον Gr. *l.* 14. Σελινοῦντα) Ἑλινοῦντα Reg. Caff. Gr.

Pag. 9. *l.* 1. ξυγκατῴκισε) ξυγκατῴκησε Cl. HUDS. Συγκατῴκισε Reg. Caff. Gr. *l.* 2. ἐποίκους) ἀποίκους Ar. C. Vide ad V, 5. HUDS. Dan. *l.* 4. μετὰ τὴν Συρακουσῶν) μετὰ τὴν τῶν Συρακουσῶν Ar. HUDS. Μετὰ Συρακουσῶν Mſ. Baſ. Reg. Gr. Τὴν manu recenti inter versus ſcriptum erat in Caff. *ead.* οἴκησιν) οἴκισιν malit Ae. Port. HUDS. Ita fuerat in Caff. Corrector fecerat οἴκησιν. *l.* 6. ἐστὶ deest Ar. HUDS. *ead.* ὁ πρῶτον) τοπρῶτον Gr. *l.* 7. ἔτεσι) ἔτη C. HUDS. *ead.* ἐγγύτατα) ἐγγυτάτω Dan. *l.* 8. οἴκησιν) οἴκισιν reponendum censet Ae. Port. HUDS. Ita Caff. *l.* 9. ᾤκισαν) ᾤκησαν Ar. C. atque ita ſcribendum ſuſpicatus eſt Steph. HUDS. Reg. Dan. *l.* 11. Πυστίλον) Πύστιλον Ar. C. HUDS. Πίστυλον Reg. *l.* 12. Ζάγκλη) Paulo aliter hoc referunt alii ſcriptores. Vide Cluverii Sicil. ant. pag. 82, 83, & Casauboni notas in Strabonem pag. 128. HUDS. *ead.* Ὀπικίᾳ) Ὀπυκίᾳ Gr. *l.* 13. ὕστερον δὲ ἀπὸ) ὕστερον δὲ καὶ ἀπὸ Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Caff. Dan.

Pag. 10. *l.* 1. ἐλθὸν) ἐλθὼν Caff. & a prima manu Gr. *ead.* Περιήρης) Ita emendatum erat in Caff. e Περιήρος, & Κραταιμένης e Κραταιμενεῖς. *l.* 4. ὑπὸ deest Dan. *ead.* ὅτι δρεπανοειδὲς &c.) ὅτι δρεπανοειδὲς τὴν ἰδέαν τὸ χωρίον ἐστὶ Ar. C. Unus opinor Diodorus prorſus a Thucydide diſſentit, qui Zanclen a rege Zanclo nomen ait inveniſſe. Vide Strabonem l. 6, p. 268, Cluverii Sicil. pag. 84, Bocharti Geogr. Sacr. part. poſter. l. 1, c. 28, & Berkelium in Stephanum περὶ πόλεων p. 371. HUDS. Ὅτι δρ. τ. χ. ἐστὶ τὴν ἰδέαν Reg. Τὴν ἰδέαν τ. χ. ἐστὶ Mſ. Baſ. ex emend. & Caff. qui & ἐστὶν habet. *l.* 5. ζάγκλον) ζάγκλον pro falce uſurpavit Callimachus, ut conſtat ex Etymol. M. in voce ζάγκλον. HUDS. Ζάγκλην Gr. *l.* 6. ὕστερον δὲ αὐτοὶ) ὕστερον δ' αὐτοὶ Ar. C. HUDS. Reg. Caff. *l.* 7. προσέβαλον) προσέβαλλον Ar. C. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Προσέβαλον τῇ Σικελίᾳ Reg. *l.* 9. Ἀναξίλας) Ἀναξίας Gr. HUDS.

l. 11. τοαρχαῖον) τὸ ἀρχαῖον Ar. C. Baf. IDEM. Reg. Caff. Gr. qui & paulo ante Μεσήνην. *l.* 12. ἀντωνόμασε) αὐτὸ ὠνόμασε Cl. HUDS. Ἀντωνόμασεν ab emendatione, ἂν τὸ ὠνόμασεν a prima manu Caff. *ead.* Ἰμέρα) Ἱμέρα Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Caff. *ead.* ἀπὸ Ζάγκλης ᾠκίσθη) Id eft: μετὰ τὴν Ζάγκλην οἰκισθεῖσαν, *poft Zanclen conditam*, ut vertit Ae. Port. Vel ἀπὸ Ζάγκλης pro ὑπὸ Ζαγκλαίων, & tunc hoc modo reddi poteft: *Himera quoque Zancles colonia eft, deducta ab Euclide* &c. Vide Cluverii Siciliam antiq. p. 281. HUDS. *l.* 13. Σίμου) Σιμοῦ Gr. *l.* 14. μὲν οἱ πλεῖστοι) οἱ μὲν πλεῖστοι Gr. *ead.* ἐς) εἰς Reg. *ead.* ἀποικίαν) Ex hoc loco aliifque liquet, vocem ἀποικίαν non folum ἀποίκων πλῆθος fignificare, fed & locum, in quem coloni ὑπὸ τῶν οἰκιστῶν deducuntur. Ae. Port. HUDS. *l.* 15. ξυνῴκησαν) ξυνώκισαν Caff. Mox ἐκ ante Συρακουσῶν om. Mf. Baf.

Pag. 11. *l.* 1. Μυλητίδαι) Μυλιτίδαι Caff. *l.* 4. Κάσμεναι) Κασμέναι Ar. Κασμίαι C. itidemque paulo infra. Βάσμεναι Gr. ut mox infra. HUDS. Κασμέναι Reg. hic & infra. Sic quoque a prima manu, fed deinde a correctore Κάσμεναι Caff. *l.* 5. ἔτεσι) ἔτεσιν Caff. *ead.* δὲ ἐγγὺς) δ' ἐγγὺς Ar. C. HUDS. Caff. *l.* 6. Καμαρίνα τοπρῶτον) Καμάρινα τὸ πρῶτον Ar. C. HUDS. Καμάρινα etiam Reg. & Dan. & paulo poft Καμάριναν Reg. Caff. Gr. Τὸ πρῶτον Caff. & Gr. *l.* 9. ἀναστάτων) ἀναστάντων Gr. & a prima manu Caff. fed in hoc deinde correctum erat. *l.* 13. τὴν Καμαριναίων) τῶν Καμαριναίων Ar. HUDS. Gr.

Pag. 12. *l.* 1. τοτρίτον) τὸ τρίτον Ar. C. Baf. HUDS. Caff. Gr. *l.* 5. ἄρχειν) ἄρξειν Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. Dan. *l.* 6. ξυγγενέσι) ξυγγενέσιν Caff. Mox καὶ τοῖς abfunt a Mf. Baf. *ead.* προσγεγενημένοις) προγεγενημένοις Ar. C. HUDS. Gr. Dan. *l.* 7. ἐξώρμησαν) ἐξωρμήκεσαν Mf. Baf. *l.* 8. τε deeft. Ar. HUDS. *ead.* προθυμότερον) προθυμότεροι Gr. IDEM. *l.* 10. γαμικῶν τινων) Ob agrorum fines bellum exortum fcribit Diodorus l. 12, p. 328 ed. Steph. Quae autem fuerint nuptiarum controverfiae, non liquet. HUDS. *l.* 12. ξυμμάχους) συμμάχους Gr. *ead.* κατείργον) καθεῖργον Reg. Gr. *l.* 13. Prius καὶ non agnofcit Ar. HUDS. nec Gr.

Pag. 13. *l.* 1. Ἐγεσταῖοι) Αἰγεσταῖοι Cl. paffim. HUDS. *ead.* Ἀθηναίους cum participio ἀναμιμνήσκοντες non iungit Valla, nam fic vertit: *Itaque Egeftaei repetita memoria focieta-*

tis sibi cum Lachete initae, & superioris belli Leontinorum, obsecrabant Athenienses &c. HUDS. *l.* 2. πέμψαντες) Ita in Gr. factum erat e πέμψαντας. *l.* 5. διαφθείροντες) διαφθείραντες legebat Valla. HUDS. *l.* 7. Δωριεῖς) Δωριῆς Cass. *l.* 9. Πελοποννησίοις) Πελλοποννησίοις Gr. & sic passim. *ead.* ἐκείνων) ἐκείνην Reg. *l.* 10. ξυγκαθέλωσι) ξυνκαθέλωσι Gr. *ead.* δ᾽ εἶναι) δὲ εἶναι Gr. *l.* 13. ἀκούοντες) ἀκούσαντες Cl. HUDS. Reg.

Pag. 14. *l.* 1. Ἔγεσταν) Ἐγέσταν Gr. *l.* 2. καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς) καὶ τοῖς ἱεροῖς Ms. Bas. *l.* 3. τὰ τοῦ πολέμου) Alibi pro ὁ πόλεμος. Haec tamen verba significare possunt res bellicas, apparatum bellicum, aut statum. Vide Stephani Append. ad Scripta al. de Dial. Att. pag. 178, 179. HUDS. *l.* 4. ὅτῳ) ὅσῳ Marg. Cam. IDEM. *l.* 8. πολλὴν sine οὐ legit Valla. Οὐ πολὺ Gr. IDEM. *l.* 9. ἀνεκόμισαν) ἀνεκομίσαντο Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Cass. *ead.* Ὀρνεὰς) Ὀρναιὰς Cl. passim, & infra Ὀρναιάτας. HUDS. *l.* 10. κατοικίσαντες) κατοικήσαντες Cass. *l.* 14. πολλῷ) πολλῶν Reg.

Pag. 15. *l.* 1. ἐξελθόντων) ἐξελθόντες legebat Valla. atque ita scribendum censet Ae. Port. HUDS. *ead.* μὲν deest Reg. In Cass. recens manus inter versus scripserat. *l.* 3. ἄπωθεν) ἄποθεν Gr. *l.* 6. Μεθώνην) Haec est illa urbs, ad cuius oppugnationem Philippus Macedo alterum amisit oculum. HUDS. *l.* 12. οἱ δ᾽ οὐκ) οἱ δὲ οὐκ Gr. *l.* 13. ἐτελεύτα· καὶ &c.) ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, καὶ ἕκτον κ. δ. ἑ. ἑ. τ. π. τ. Gr. *l.* 14. ξυνέγραψε) συνέγραψε Gr.

Pag. 16. *l.* 3. ἀσήμου) Huius oppositum ἐπίσημον, ut docet Pollux: cuius valor bonitasve principis, eiusve, qui cudendae monetae ius habet, effigie aut nota quadam comprobata est. HUDS. *l.* 4. ἐς omittunt Cl. Gr. Ar. C. IDEM. *ead.* ἔμελλον) ἔμελον Cass. *l.* 7. καὶ abest a Reg. *l.* 9. ἐν τῷ κοινῷ) ἐν τοῖς κοινοῖς Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. Dan. *l.* 13. ξυγκατοικίσαι) ξυγκατοικῆσαι Reg. ξυνκατοικίσαι Gr. *l.* 14. ἤν τι περιγίγνηται &c.) ἤν τι περιγίγνηται τοῖς τοῦ πολέμου Ald. Flor. Bas. Ἤν τι περιγίγνηται αὐτοῖς τὰ τοῦ πολέμου Marg. HUDS. Περιγίγνηται emendatum erat in Cass. e περιγίγνεται.

Pag. 17. *l.* 1. ἄριστα non habet Reg. *l.* 2. ἐγίγνετο) ἐγίνετο, & inter versus ἐγένετο Gr. *l.* 3. ναυσὶ) ναυσὶν Cass. *l.* 5. ἀκούσας) ἀκούσιος Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. Recens corrector in Cass. inter versus scripserat γρ. ἀκούσας. *l.* 9. τοιάδε) Ita Marg. Cam. Cl. Gr. HUDS. Reg.

Caff. *l.* 14. οὕτω) οὕτως Caff. οὕτως βραχεῖα. Mf. Baf. *l.* 15. πειθομένους) πυθομένους Gr.

Pag. 18. *l.* 1. ἄρασθαι) αἱρεσθαι Dan. *ead.* καίτοι) καί τι Caff. *l.* 4. προνοῆται) πρόηται Marg. Stobaeus. Huds. Προνοεῖται Reg. Gr. *l.* 6. πρότερον) Ita Ar. C. Cl. Gr. Huds. Mf. Baf. Reg. Caff. Dan. *l.* 7. ἀλλὰ ἢ ἂν γιγνώσκω) ἄλλα ἢ ἃ γιγνώσκω malint nonnulli. Huds. *l.* 8. βέλτιστα) τὰ βέλτιστα Gr. Idem. *l.* 13. διδάξω) δηλώσω Marg. Idem. *l.* 14. ὑμᾶς) ἡμᾶς Ar. C. Cl. Huds. Reg. Caff. Dan.

Pag. 19. *l.* 1. δεῦρο) δεύτερον Ar. C. Cl. Huds. Reg. Caff. Dan. In Caff. manus recens fuper δεύτερον fcripferat γρ. δεῦρο. *l.* 2. ἢ pro αἱ Cl. ex emendatione. Huds. *l.* 3. ὑμῶν) ἡμῶν legebat Valla. Huds. *ead.* οὕτω γὰρ ἐνθένδε &c.) οὕτω γὰρ ἐνθένδέ τε ἄνδρες ἔπραξαν αὐτὰς καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων, σφαλέντων δέ που, ἀξιόχρεῳ &c. Camerarius, atque ita legendo locum interpretati funt Valla & Ae. Port. & quamvis alteram lectionem fecutus eft Scholiaftes, nihil tamen in hac video, quod abfonum fit & inconcinnum. Αὐτὰ Cl. Gr. Αὐτὰς Cl. ex emend. Huds. Αὐτὰ Mf. Baf. Reg. Caff. Dan. *l.* 4. σφαλέντων που) σφαλέντων δέ που Mf. Baf. Gr. *l.* 6. ποιήσονται) ποιήσωνται Caff. *l.* 7. κατ' ἀνάγκην) κατὰ ἀνάγκην Ar. C. Huds. Reg. Dan. *l.* 8. πολλὰ τὰ ἀμφισβητούμενα) πολλῷ τε ἀμφ. Gr. *l.* 9. ἔχομεν deeft C. Huds. *ead.* εἰσὶ δ' οἱ) εἰσὶ δὲ οἱ Gr. *l.* 10. καὶ οὐχ οἱ ἀσθενέστατοι) καὶ οἱ οὐκ ἀσθενέστατοι Gr. *ead.* ἀλλ' οἱ μὲν) ἀλλὰ οἱ μὲν Gr. *l.* 11. καὶ omittunt Ar. C. Huds. Dan. *l.* 12. ἔτι non agnofcunt Ar. C. Cl. Gr. Huds. Reg. Caff. Dan. *ead.* τάχα δ' ἂν ἴσως) τάχα ἂν δ' ἴσως Reg. Caff. *l.* 14. ξυνεπίθοιντο) ξυνεπιθεῖντο Ar. C. Huds. Dan. Ξυνεπιθοῖντο Gr. *l.* 16. σφίσι deeft Ar. C. Cl. Gr. Huds. Reg. Caff.

Pag. 20. *l.* 2. βεβαιωσώμεθα) βεβαιωσόμεθα Ar. C. Bar. Ald. Flor. Baf. Huds. Reg. Caff. Vulgatum fervat Mf. Baf. *l.* 3. εἰ Χαλκιδεῖς γε οἱ ἐπὶ) οἱ Χαλκιδεῖς γὰρ οἱ ἐπὶ Ar. Hic locus Ae. Porto fufpectus erat de menda. Huds. Cum Ar. confentit Dan. In Gr. corrector fuper εἰ fcripferat οἱ. *l.* 4. ἡμῶν) ἀφ' ἡμῶν Cl. Huds. Reg. *ead.* εἰσὶ) ὦσι & in marg. εἰσὶ Gr. *l.* 5. ἐνδοιαστῶς) ἐνδοιάστως Reg. *ead.* ἀκροῶνται) ἡμῶν ἀκρ. Gr. Huds. *l.* 7. δ' αὐτῶν) δὲ αὐτῶν Gr. *l.* 12. ἰέναι) εἶναι Ar. C. Ἰέναι margini Cod. Ar. ab aliena manu adfcribitur. Huds. Ἐπὶ τοιούτοις εἶναι Dan.

Τοιούτοις etiam Gr. sed cum emendatione superscripta *τοιούτους*. *ead.* *κρατήσας*) *κρατήσαντας* Gr. *ead.* *κατασχήσει*) *κατισχύσει* Ar. C. Κατισχήσῃ Bar. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. Huds. Κατισχύσει Dan. Κατασχήσῃ Gr. Ms. & ed. Bas. non *κατισχήσῃ*.

Pag. 21. *l.* 1. *δοκοῦσιν*) *δοκῶσιν* Marg. Bar. Huds. *l.* 2. *δεινοὶ ἡμῖν*) *δεινοὶ ἂν ἡμῖν* Gr. *l.* 3. *Συρακούσιοι*) *οἱ Συρακούσιοι* Gr. Huds. *l.* 4. *κἂν*) Sic emendatum erat in Gr. ex *ἄν*. *l.* 5. *ἐκείνως*) *ἐκεῖνο* Reg. Ἐκείνως cum emendatione inter versus *ἐκείνῳ* Cass. *ead.* *δ' οὐκ εἰκὸς*) *δὲ οὐκ εἰκὸς* Gr. *l.* 6. *ἐπὶ ἀρχὴν*) *ἐπ' ἀρχὴν* Gr. *l.* 8. *τὴν σφετέραν*) *τῶν σφετέρων* Reg. *l.* 10. *καὶ* deest Gr. *l.* 12. *ἐνθάδε*) *ἐνθάνδε*, & supra scriptum *ἐνθένδε* Gr. *ead.* *ἐπίθοιντο*) *ἐπιθεῖντο* Ar. C. Cl. Ἐπιθοῖντο Ald. Flor. ut & paulo supra *ἐξεπιθοῖντο*. Huds. Ἐπιθεῖντο Dan. *l.* 13. *διὰ πλείστου*) Scil. *διαστήματος ἀφεστηκότα* Ae. Portus. Huds. *l.* 14. *δόντα*) *δέοντα* libri excusi ante Steph. Idem. Δόντα Ms. Bas. *ead.* *ὑμεῖς*) *ἡμεῖς* Cass. *ead.* *ὦ Ἀθηναῖοι ἐς Λακεδαιμονίους*) *ὁ Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναῖοι ἐς Λακεδ.* Gr. *πρὸς Λακεδαιμονίους* Ms. Bas. ex emendat.

Pag. 22. *l.* 2. *τοπρῶτον*) *τὸ πρῶτον* C. Bas. Huds. Cass. *l.* 3. *καταφρονήσαντες*) *καὶ καταφρονήσαντες* Ar. C. Huds. Dan. Καὶ φρονήσαντες Gr. *l.* 4. *ἐφίεσθε*) *ἐφίεσθαι* Reg. Gr. Cass. sed hic cum emendatione *ἐφίεσθε* recenti manu inter versus scripta. *ead.* *τὰς τύχας*) Sc. *τὰς δυστυχίας*, *τὰς ξυμφοράς*. Ae. Port. Huds. *l.* 5. *μηδὲ*) *μὴ δὲ* Reg. *l.* 7. *ἢν δύνωνται* desunt Ar. Huds. *l.* 8. *δὲ* omitt. Ar. C. Idem. Ms. Bas. Reg. Cass. Gr. *ead.* *περὶ πλείστου* &c.) Id est: *Ὅσῳ πολυχρονιώτερον τὴν ἀρετὴν μελετῶντες καὶ ἀσκοῦντες δόξαν κτᾶσθαι ζητοῦσι, τόσῳ καὶ μᾶλλον εἰκὸς ἡγήσασθαι αὐτοὺς σκοπεῖν ὅτῳ τρόπῳ τὴν σφετέραν ἐκ τῶν ξυμφορῶν ἀδοξίαν ἀνδραγαθήματι καὶ κατορθώματί τινι νῦν ἀφανίζωσιν.* Ae. Port. Huds. *l.* 11. *πόλιν*) *πολλὴν* & in marg. *πόλιν* Gr.

Pag. 23. *l.* 1. *καὶ τοῖς σώμασιν* omittunt Ar. C. in ora tamen Cod. C. a manu aliena reponuntur. Huds. Absunt etiam a Dan. In Gr. primum fuerat *καὶ χρήμασι τοῖς σώμασιν*, deinde corrector *καὶ* punctis subscriptis notaverat, & super *τοῖς* posuerat. *ead.* *καὶ ταῦτα ὑπὲρ*) *καὶ τὰ ὑπὲρ* Gr. Huds. *l.* 2. *εἶναι* deest Bar. Ald. Bas. uti & *ἔτι* paulo infra post *νεώτερος ὤν*. Εἶναι omittit Gr. & mox *τῶν ἐπιχ.* Idem. *l.* 5. *αὐτοὺς*) *αὐτῶν* Reg. Αὐτοὺς μόνον λόγοις Gr. *l.* 7. *εἴτε τις*) *εἰ δέ τις* Gr. Huds. *ead.* *ἄρχειν ασμενος*)

ὥρμενος ἄρχειν Reg. Ἄρχειν deest Dan. *l.* 8. παραινεῖ) παραινῇ Gr. *l.* 9. ἔτι om. Gr. HUDS. *l.* 10. ἱπποτροφίας) ὑπεροψίας Mſ. Baſ. *l.* 14. ἀναλοῦν) ἀναλολοῦν Reg.

Pag. 24. *l.* 3. ὁρῶν ἐγὼ) ἐγὼ ὁρῶν Ar. C. HUDS. Mſ. Baſ. Reg. Caſſ. Gr. Dan. *ead.* παρακελευστοὺς) παρασκευαστοὺς Ar. C. HUDS. *l.* 6. ψηφίζηται) ὑποψηφίζηται Gr. IDEM. *l.* 8. ἐπιθυμίᾳ) ἐπιθυμίαι & mox προνοιαι Gr. IDEM. *ead.* μὲν deest Dan. *l.* 10. τῶν) τὸν Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Baſ. HUDS. Reg. *l.* 12. ὑμᾶς) ἡμᾶς Cl. HUDS. Reg. *l.* 14. αὐτῶν) αὐτῶν Ar. C. Cl. Gr. Flor. HUDS. Reg. Caſſ. *l.* 15. καθ' αὐτοὺς) καθ' ἑαυτοὺς Gr. HUDS. Καθ' αὐτοὺς Caſſ. *ead.* τοῖς δ' Ἐγεσταίοις) τοῖς δὲ Ἐγεσταίοις Ar. C. HUDS. Reg.

Pag. 25. *l.* 3. τολοιπὸν) τὸ λοιπὸν C. Baſ. HUDS. Caſſ. *l.* 4. κακῶς) καλῶς Ar. C. HUDS. *l.* 6. ὦ Πρύτανι) Praeſidem ſenatus alloquitur: qui & Ἐπιστάτης dicebatur, & in Marm. Arund. CXVI Πρύτανις πρῶτος vocatur. Vide Notas ad Marm. XLVI. HUDS. *ead.* ἡγῇ) ἡγεῖ Gr. IDEM. *l.* 8. ἐπιψήφιζε) ἀντὶ τοῦ ἐπικύρου, ſuffragio tuo comproba. Harpocrat. Non ut Schol. δευτέρας ψήφους τίθει. hoc enim eſt ἀναψηφίζειν, quo & mox utitur Nicias. Ἐπιψηφίζειν eodem ſenſu Herodotus lib. 8, p. 482, Aeſchines p. 38 & 40, & κατὰ Κτησιφῶντος initio, ubi προέδρων hoc munus fuiſſe innuit. Vide Valeſii notas in Harpocr. p. 32. HUDS. *l.* 10. μὴ μετὰ τοσῶνδ') μὴ με τοσῶνδε Gr. μετὰ in marg. IDEM. Sic quoque Caſſ. deinde adſcriptum erat τά. Μή με τοσῶνδ' Mſ. Baſ. *l.* 11. ὄχεῖν) ἔχειν Gr. *ead.* κακῶς omittunt Ar. C. Cl. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. Margini Cod. Ar. apponitur. HUDS. Omittunt etiam Reg. Dan. Caſſ. in quo recens corrector inter verſus ſcripſerat. Κακῶς βουλευσομένης Mſ. Baſ. *l.* 12. ὃς) ὡς Reg. Caſſ. & ex emendatione recenti ὅς. *l.* 13. ὠφελήσῃ) ὠφελήσει Gr. *ead.* μηδὲν) μὴ Reg. *ead.* βλάψῃ) Ita in Gr. emendatum erat e βλάψαι.

Pag. 26. *l.* 1. εἶπε) εἶπεν Caſſ. *l.* 2. παριόντες) παριόντων Gr. *l.* 3. οἱ δέ τινες καὶ ἀντέλεγον) οἱ δὲ ἀντέλεγον Dan. *l.* 5. τὰ αλλα) τἄλλα Gr. *l.* 6. πολιτικὰ) πολεμικὰ Marg. HUDS. *l.* 8. δι' αὐτοῦ) δι' αὑτοῦ Reg. *l.* 14. οὐχ ἥκιστα) οὐχήκιστα Ar. C. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Reg.

Pag. 27. *l.* 1. τῆς τε κατὰ τὸ &c.) Id eſt: τῆς περὶ τὸ σῶμα διαίτας παρὰ τοὺς νόμους. Ae. Port. Ἀλκιβιάδης δ' ἦν μὲν ἀμέλει καὶ πρὸς ἡδονὰς ἀγώγιμος. ἡ γὰρ ὑπὸ Θου-

κυδίδου λεγομένη παρανομία εἰς τὸ σῶμα τῆς διαίτης ὑποψίαν τοιαύτην δίδωσιν. Plutarch. in Alcibiade. HUDS. *l.* 3. γίγνοιτο) γίγνητο Caſſ. *l.* 4. διαθέντα pro διαθέντος, Atticorum more. HUDS. *l.* 5. αὐτοῦ) αὐτοῖς Dan. *l.* 9. μοὶ deeſt Bar. HUDS. *l.* 12. ἐπιβόντος εἰμι) περιβόντος εἰμι Marg. IDEM. Caſſ. in marg. *ead.* δόξαν deeſt Gr. *l.* 13. καὶ non habet Reg.

Pag. 28. *l.* 2. καταπεπολεμῆσθαι) καταπεπολεμεῖσθαι Caſſ. Gr. *l.* 4. ἐνίκησα) καὶ τὸ νικῆσαι δὲ, καὶ δεύτερον γενέσθαι καὶ τέταρτον, ὡς Θουκυδίδης φησὶν, ὁ δ' Εὐριπίδης τρίτον, ὑπερβάλλει λαμπρότητι καὶ δόξῃ πᾶσαν τὴν ἐν τούτοις φιλοτιμίαν. Plutarchus in Alcib. HUDS. *l.* 8. τοῖς μὲν ἀστοῖς φθονεῖται) Id eſt, ὑπὸ τῶν ἀστῶν φθονεῖται. Sic & ſupra εἴρηται τοῖς ποιηταῖς, pro ὑπὸ τῶν ποιητῶν. Ae. Port. HUDS. Αὐτοῖς Caſſ. Reg. & in hoc recenti manu inter verſus ἀστοῖς. *l.* 9. αὐτὴ ἰσχὺς) αὐτὴ ἡ ἰσχὺς Gr. HUDS. Habet αὕτη, non αὐτή. Et ſic etiam Reg. *l.* 10. ἥδ' ἡ ἄνοια) ἥδ' ἄνοια in margine Cod. Ar. atque locum ita emendandum eſſe coniecit Muretus Var. Lect. lib. 14, c. 1. Quod niti videtur auctoritate Scholiorum Gr. in quibus ita notatum eſt: εἰρωνεύεται &c. idque plane confirmat, quod haud ita multo poſt legitur: καὶ ταῦτα ἡ ἐμὴ νεότης καὶ ἄνοια &c. Ἥδ' ἡ ἄνοια Cl. ἡ διάνοια in marg. HUDS. Ἥδ' ἡ ἄνοια Caſſ. in marg. γρ. διάνοια. *ead.* τέλεσι) τέλεσιν Caſſ. *l.* 11. ὠφελῇ) ὠφελεῖ Caſſ. & a prima manu Gr. deinde emendatum erat. *l.* 12. μὴ) καὶ C. HUDS. *ead.* ἐπεὶ καὶ ὁ κακῶς &c.) Id eſt: ἐπεὶ καὶ ὅταν οἱ δυνατοὶ κακῶς πράσσουσι, οὐδεὶς τῆς αὐτῶν δυστυχίας ἴσην αὐτοῖς μοῖραν ἔχειν ἐθέλει. Ae. Port. HUDS. *l.* 13. ἰσομοιρεῖ) ἰσομοιρῇ Dan.

Pag. 29. *l.* 2. ὑπερφρονούμενος) καταφρονούμενος Gr. HUDS. *l.* 6. μὲν μάλιστα) μάλιστα μὲν Gr. *ead.* τῶν δὲ ἔπειτα) τῶν δ' ἔπειτα Bar. Ald. Flor. HUDS. *l.* 7. ἀνθρώπων) ἀνδρῶν Gr. *ead.* τε deeſt Gr. *l.* 9. ταύτῃ αὐχήσιν) ταύτῃ σχήσειν Mſ. Baſ. ex emendat. *l.* 10. ὧν ἐγὼ ὀρεγόμενος &c.) καινοπρεπῶς dici videtur pro ὧν ἐμοῦ ὀρεγομένου, καὶ δ. τ. τ. ἰ. ἐπιβοωμένου, τὰ δημόσια &c. Ae. Port. HUDS. *l.* 13. ξυστήσας) ξυνστήσας Gr.

Pag. 30. *l.* 7. πεφοβῆσθαι) πεφοβεῖσθαι Caſſ. Gr. *l.* 8. δοκεῖ) δοκῇ Bar. C. Ald. Flor. HUDS. Abeſt a Gr. in marg. δοκεῖ. *l.* 9. ἀποχρήσασθε) ἀποχρήσεσθε Bar. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Gr. *ead.* ὠφελείᾳ) ὠφελίᾳ Caſſ. *l.* 10.

τὴν omittit Cl. HUDS. *ead.* μεταγιγνώσκητε) μεταγιγνώσκετε Reg. Gr. Μεταγινώσκετε Caſſ. *l.* 11. γὰρ deeſt Reg. *l.* 14. ὡς περὶ οἰκείας) ὥσπερ οἰκείας Reg. Caſſ. in hoc deinde correctum erat ὡς περὶ οἰκείας. *ead.* οὔτε τὰ περὶ &c.) Id eſt: οὔτε ὅπλοις ἐξήρτυται τοῖς πρὸς τὸ σῶμα σκεπάζειν ἐπιτηδείοις, οὔτε νομίμοις παρασκευαῖς κατὰ τὰ ἐν τῇ χώρᾳ χωρία ἐξήρτυται. Ae. Port. HUDS.

Pag. 31. *l.* 2. ὅ, τι δὲ ἕκαστος &c.) Hic verborum ordo: ὅ, τι ἕκαστος οἴεται λαβὼν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ οἰκήσειν ἄλλην γῆν, ἢ ἐκ τοῦ πείθειν λέγων, ἢ μὴ κατορθώσας στασιάζων &c. HUDS. *l.* 8. στασιάζουσιν) στάσιν Reg. *ead.* οὐδ' ὁπλῖται) οὐδὲ ὁπλῖται Gr. *l.* 9. ὅσοι περικομποῦνται) ὅσοι περ κομποῦνται Reg. Caſſ. Dan. *l.* 10. ὅσοι) ὅσους Reg. *ead.* ἕκαστοι σφᾶς αὐτοὺς) ἕκαστοι ἑαυτοὺς, & in marg. σφᾶς Gr. *l.* 11. δὴ αὐτοὺς) δι' αὐτοὺς Marg. HUDS. *l.* 12. ἢ manu rec. inter verſus ſcriptum eſt in Caſſ. *l.* 14. εὐπορώτερα) ἀπορώτερα, & in marg. in maiori difficultate Gr.

Pag. 32. *l.* 2. ἐνθάδε) ἐνθένδε Marg. Ar. C. Cl. Gr. Reſpicit ad illud in oratione Niciae: φημὶ γὰρ ὑμᾶς πολεμίους πολλοὺς ἐνθάδε ὑπολιπόντας, καὶ ἑτέρους ἐπιθυμεῖν ἐκεῖσε πλεύσαντας, δεῦρο ἐπαγαγέσθαι. HUDS. Ἐνθένδε Dan. *ead.* ἐπικωλύσει) ἔτι κωλύσει Gr. HUDS. *l.* 6. ἄλλῳ) ἄλλο Caſſ. *l.* 7. καὶ νῦν οὔτε ἀνέλπιστοι) Vide Annott. HUDS. *l.* 9. ἐκπλεύσωμεν) πλεύσωμεν Dan. *l.* 10. εἰσὶ) εἰσὶν Gr. *l.* 11. ἡμῖν) ὑμῖν Bar. Ald. Flor. Baſ. Stephan. 1. HUDS. *l.* 13. βοηθοῖμεν) Ita emendatum erat in Gr. e φοβηθοῖμεν.

Pag. 33. *l.* 2. οὐδὲ ἐκεῖνοι) οὐδ' ἐκεῖνοι Gr. *l.* 4. κωλύωσιν) κωλύουσι Gr. κωλύσωσιν Schol. *l.* 7. ἢ ante βαρβάροις omittunt Ar. C. Bar. HUDS. *ead.* ἐπεὶ) ἐπειδὴ Ar. IDEM. *ead.* ἡσυχάζοιεν) ἡσυχάζοιμεν & φιλοκρινοῖμεν legit Valla. IDEM. Ita emendatum erat in Gr. Φυλοκρινοῖεν Mſ. Baſ. Caſſ. *l.* 9. αὐτῇ) αὐτοὶ Gr. inter verſus. *l.* 10. προύχοντα) προέχοντα Dan. *l.* 11. τὶς) τέως Reg. *ead.* ἀλλὰ καὶ &c.) Hic verborum ordo: ἀλλὰ καὶ προκαταλαμβάνει ὅπως μὴ ἔπεισιν. id eſt: πρότερος αὐτὸν καταλαμβάνειν καὶ καθαιρεῖν φιλεῖ, ὅπως αὐτὸς αὐτῷ μὴ ἐπίῃ καὶ αὐτὸν καθέλῃ. Ae. Port. HUDS. *l.* 12. ἐς abeſt a Gr. corrector adſcripſit. Ἡμῖν παύεσθαι, ἐς ὅσον Mſ. Baſ. *l.* 13. ἀλλ' ἀνάγκη) ἀλλὰ ἀνάγκη Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. Gr. *l.* 14. τοὺς) In Caſſ. manu recenti emendatum erat τοῖς.

Pag. 34. *l.* 1. αὐτοῖς) ἡμῖν αὐτοῖς Dan. *l.* 2. αὐτοὶ ἄλλων ἄρχοιμεν) αὐτοὶ ἂν ἄρχοιμεν Gr. HUDS. *l.* 3. ἡμῖν

τοῖς ἄλλοις) ἡμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις legendum censent Ae. & F. Port. Ὑμῖν τοῖς ἄλλοις Ar. C. Cl. Huds. Dan. & ex emendatione pro ἡμῖν Gr. *ead.* μὴ recenti manu inter versus Caff. *l.* 4. μεταλήψεσθε) μεταλήψεσθαι Reg. *l.* 6. στορέσωμεν) στερήσωμεν Reg. *l.* 7. καὶ οὐκ ἀγαπήσαντες omittunt Ar. C. Gr. Cl. Huds. Mſ. Baſ. Reg. Caff. Dan. in marg. Caff. deinde ab alio ſcripta ſunt. *l.* 10. ἢ) εἰ Reg. *l.* 11. τὸ δὲ ἀσφαλὲς) τὸ δὲ καὶ ἀσφ. Dan.

Pag. 35. *l.* 2. ἀποστρέψῃ) ἐπιστρέψῃ Ar. C. Huds. Dan. *l.* 5. νεότητα μὲν) μὲν νεότητα Reg. *l.* 6. μηδὲν δύνασθαι) μὴ δύνασθαι Dan. *l.* 8. μάλιστ' ἂν) μάλιστα ἂν Gr. *l.* 9. περὶ ἑαυτὴν) περὶ αὐτὴν Ar. C. Cl. Gr. Huds. Dan. & a prima manu Caff. e quo deinde recens corrector fecerat αὐτὴν, quod eſt in Reg. *l.* 13. γιγνώσκω) ξυγγιγνώσκω Marg. Bar. Ald. Flor. Baſ. Huds.

Pag. 36. *l.* 1. ἤθεσι) ἤθεσιν & mox πολιτεύωσιν Gr. *l.* 3. οἱ δ' Ἀθηναῖοι) οἱ δὲ Ἀθηναῖοι C. Huds. *l.* 9. ἀποτρέψειε) ἀποτρέψειεν, & mox ἐπιτάξειεν Caff. Gr. *l.* 10. παρελθὼν αὐτοῖς ἔλεγε) παρελθὼν αὖθις ἔλεγε &c. Camer. Παρελθὼν αὐτοῖς αὖθις ἔλεγε &c. Ar. C. Cl. Gr. Huds. Reg. Caff. Dan. & Mſ. Baſ. non ut Cam. *l.* 12. ἘΠΕΙΔΗ πάντως ὁρῶ) ἐπειδὴ πάντως αὖθις ὁρῶ Ar. C. Huds. Ἐπειδὴ πάντας ὁρῶ Caff. Gr. *l.* 13. ξυνενέγκοι μὲν) ξυνενέγκοιμεν Reg. Gr.

Pag. 37. *l.* 5. προσδεξομένας) προσευξαμένας Gr. *ead.* τό, τε) τόγε Ald. Flor. Baſ. Huds. *l.* 7. τὸ deeſt Gr. *l.* 8. παρεσκευασμέναι) παρασκευασμέναι Caff. *l.* 9. ἡμετέρᾳ) ὑμετέρα Ar. Huds. *l.* 10. οὐχ ἥκιστα) οὐχήκιστα Bar. C. Ald. Flor. Baſ. Idem. Reg. Gr. *l.* 11. μὲν omittunt Ar. C. Huds. Dan. Μὲν ὁπλῖται γὰρ Mſ. Baſ. ex emendat. *l.* 13. χρήματά τ' ἔχουσι) χρήματ' ἔχουσι Ar. Flor. Huds. Χρήματα ἔχουσι Gr. *l.* 14. καὶ deeſt Gr. *ead.* ἐστὶ deeſt Ar. Huds. *l.* 15. ἀπαρχὴ εἰσφέρεται) ἀπαρχῆς εἰσφέρεται Marg. Ἀπ' ἀρχῆς φέρεται Ar. C. Cl. Gr. Huds. Sic & Reg. & Dan. Ἀπαρχῆς φέρεται Mſ. Baſ. Ἀπαρχῇ φέρεται, & manu recent. ἀπαρχὴ εἰσφέρεται Caff.

Pag. 38. *l.* 4. φαύλου pro φαύλης. Vide Stephani Append. ad Scripta al. de Dial. Att. pag. 157. Huds. *l.* 5. ξυμπλεῖν) ξυνπλεῖν Caff. *l.* 6. ἀξιόν τι τῆς διανοίας) ἄξιον τῆς διανοίας Ar. C. Cl. Ἀξίως τι Gr. ἄξιον ex emendat. Huds. Ἄξιον τῆς διανοίας Reg. Caff. Dan. In Caff. deinde manus recens inter verſus ſcripſerat τι. *l.* 8. εἰ) ἦν Ar. C.

HUDS. Dan. *ead.* ξυστῶσιν) ξυνστῶσιν Reg. Caff. Gr. *ead.* φοβηθεῖσαι) βοηθεῖσαι Reg. *l.* 9. ἡμῖν deest Dan. *l.* 11. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Bar. C. Baf. HUDS. Caff. *l.* 13. πολύ τε) πολύ τι Reg. *ead.* ἀπὸ) Non ἀπὸ, sed ἄπο in Cod. C. HUDS. *l.* 14. αὐτῶν) αὐτῶν Bar. C. Ald. Flor. Baf. IDEM. *ead.* ἐν τῷ ὁμοίῳ &c.) Sic legunt & distinguunt F. & Ae. Port. ἐν τῷ ὁμοίῳ, καὶ ὅτε στρατευσόμενοι ἐν τοῖς τῆσδε ὑπηκόοις &c. IDEM. *ead.* στρατευσόμενοι) στρατευσαμένοι Reg. Caff. Gr.

Pag. 39. *l.* 2. ἀλλ' ἐς) ἀλλὰ ἐς Ar. C. HUDS. Reg. Caff. *ead.* ἀπαρτήσαντες) ἀπαρτήσοντες Ar. C. Ald. Flor. Baf. atque ita legendum censet Ae. Port. Scilicet, ut respondeat τῷ στρατευσόμενοι. HUDS. Sic & Reg. Caff. Dan. & a prima manu Gr. sed ex emendatione ἀπαρτήσαντες. *ead.* ἐξ ἧς μηνῶν οὐδὲ) ἐξ ἧς οὐδὲ μηνῶν Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 14. ἀπολαμβανώμεθα) ἀπολαμβανόμεθα Ar. C. HUDS. Portus. *ead.* ἔχῃ) ἔχει Bar. Ald. Flor. HUDS. Caff. Sed deinde emendatum erat.

Pag. 40. *l.* 1. πολλὴ γὰρ οὖσα) Pro πολλῆς γὰρ οὔσης, vel πολλῆς γὰρ ἐσομένης. Ae. Port. HUDS. *l.* 2. ἑτοιμάσασθαι) Ita Mf. Baf. ἑτοιμάσεσθαι ed. Baf. *l.* 4. ὡς πλεῖστα) ὡς πλεῖστον Ar. HUDS. *l.* 7. ἔλθωμεν ἐνθένδε) ἔλθωμεν οὐκ ἐνθένδε Gr. *ead.* ἀντίπαλον) Scilicet στράτευμα. HUDS. *l.* 12. οἰκειοῦντας) οἰκιοῦντες Ar. C. atque ita legebat Valla. HUDS. *l.* 13. κατάσχωσιν) κατάσχωσι Gr. *l.* 14. σφάλωνται) σφάλλωνται Ald. Flor. Steph. 1. HUDS. Reg. Caff. Gr.

Pag. 41. *l.* 1. εἰδὼς πολλὰ) εἰδὼς ὡς πολλὰ Ar. C. HUDS. *ead.* εὖ deest Reg. Caff. *l.* 2. χαλεπὸν δὲ &c.) Id est: χαλεπὸν δὲ ἡμᾶς ἀνθρώπους ὄντας εὐτυχῆσαι. Ae. Portus. HUDS. Χαλεπὸν δ' ἀνθ. Gr. *l.* 3. ὄντας deest Reg. *ead.* ὅτιελάχιστα) ὅτι ἐλάχιστα Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. Gr. *l.* 4. παρασκευῇ) παρασκευὴ, & mox ἀσφαλὴς, deinde ab emendatione παρασκευῇ & ἀσφαλεῖς Gr. ἀσφαλεῖς etiam Dan. *l.* 6. στρατευσομένοις) στρατευομένοις Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 7. δοκεῖ) δοκῇ, in marg. δοκεῖ Gr. *l.* 8. εἶπε) εἶπεν Caff. *l.* 9. ἀποτρέψειν) ἀποστρέψειν Reg. *ead.* εἰ deest Caff. *l.* 10. στρατεύεσθαι) στρατεύσασθαι ex emendatione Gr. *l.* 11. μὲν deest Reg. *l.* 14. δὴ) δὲ Reg. Caff. Mox καὶ πολὺ ἔσεσθαι Mf. Baf. *l.* 15. πᾶσιν) πᾶσι Gr.

Pag. 42. *l.* 1. καταστρεψομένοις) καταστρεψαμένοις Reg.

l. 6. προσκτήσασθαι) προσκτήσεσθαι Ar. C. HUDS. Προσκτήσισθαι Dan. *l.* 12. ἐναντίον) ἐναντίων Caſſ.

Pag. 43. *l.* 1. ψηφίσωνται) ψηφίσονται Reg. Caſſ. *l.* 3. δοκεῖν) δοκεῖ Gr. *l.* 7. τοῖς) καὶ τοῖς Reg. *l.* 9. πλείοσι) πλείοσιν Gr. *l.* 10. τῶν deeſt Gr. Dan. *ead.* αὐτόθεν) Sc. ἐκ τῆς Ἀττικῆς. HUDS. *l.* 11. ἄλλο) ἄλλω Caſſ. *ead.* δοκῇ) δοκεῖ Caſſ. Gr. *l.* 13. δ' οἱ) δὲ οἱ Caſſ. Reg.

Pag. 44. *l.* 1. πλοῦ τοὺς) πλοῦ τοῦ τοὺς Cl. Gr. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. HUDS. Πλοῦ τούτους, & a manu recenti τοῦ τοὺς Caſſ. *l.* 2. δοκῇ) δοκεῖ Caſſ. *ead.* μετὰ ταῦτα) μεταταῦτα Ar. Ald. Flor. Baſ. Stephan. 1. HUDS. Reg. Caſſ. *l.* 9. ὅσοι Ἑρμαῖ) Vide Schefferi notas in Aeliani Var. Hiſt. l. 2, c. 41, & notas Variorum in Corn. Nepotis Alcibiadem. HUDS. Ὅσαι Reg. Ὅσοι Ἑρμαῖοι Dan. Ἐν δὲ τούτοις ὅσοι Mſ. Baſ. *l.* 10. τῇ) τῶν Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* ἡ τετράγωνος ἐργασία, πολλοὶ) ἡ τετράγωνος ἐργασία πολλὴ Ar. C. HUDS. Πολλὴ etiam Reg. & Dan. *l.* 12. περιεκόπησαν) Vide Annott. HUDS. *l.* 13. οὐδεὶς) ἐλέχθη ὅτι Κορίνθιοι διὰ τοὺς Συρακουσίους ἀποίκους ὄντας, ὡς ἐπισχέσεως ἐσομένης πρὸς τῶν οἰωνῶν, ἢ μεταγνώσεως τοῦ πολέμου, ταῦτα δράσειαν. Plutarchus in Alcibiade. HUDS. *ead.* μεγάλοις) Vide Demoſthenem in Midiam, & Andocidis Orat. περὶ τῶν μυστηρίων. IDEM.

Pag. 45. *l.* 1. μηνύτροις) μινύτροις, & paulo poſt μινύειν Gr. *ead.* δημοσίᾳ omittit Gr. HUDS. *ead.* τε deeſt Dan. *l.* 2. οἶδεν) εἶδεν Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 5. ξυνωμοσίᾳ) ξωμοσίᾳ Gr. *l.* 7. οὖν) γοῦν Marg. Camer. Cl. HUDS. *l.* 8. Ἑρμῶν) Ἑρμαίων Dan. *l.* 10. καὶ τὰ μυστήρια) Myſteria illa erant Cereris ſacra arcana. *Myſteria Cereris initiorum ſacra* vocat Iuſtinus, criminis huius mentionem faciens. Vide notas Variorum in Corn. Nepotis Alcibiadem, & Iuſtini lib. v. HUDS. *l.* 11. ποιῆται) ποιεῖται Reg. Caſſ. Dan. *ead.* ἐν οἰκίαις) Scilicet in Polytionis domo, ut ait Iſocrates Orat. de bigis, & Andocides de Myſteriis, & Plutarchus in Sympoſiacis. Palmerius in Exercitat. p. 53. HUDS. Ἐπὶ οἰκίας Mſ. Baſ. *l.* 13. ἐμποδὼν ὄντι &c.) ἐμποδὼν ὄντι σφίσι, μὴ αὐτοῖς τοῦ δήμου &c. Ar. C. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Ὄντα Dan. Σφίσι Reg. Caſſ. Dan. Μὴ αὐτοῖς Reg. Caſſ. Dan. Gr.

Pag. 46. *l.* 1. ἐξελάσειαν) ἐξελάσαιεν Caſſ. *l,* 2. τά τε μυστικὰ) τὰ μυστικὰ Ar. C. HUDS. *l.* 4. ἐπιλέγοντες τεκμήρια) ἐπιλέγοντές τε τεκμήρια Dan. *l.* 5. οὐ δημοτι-

κὴν παρανομίαν) Vide supr. cap. 15. Huds. *l.* 6. 'Ο δ' ἔν τε τῷ παρόντι) ὁ δὲ ἐν τῷ τε παρόντι Gr. *l.* 8. καὶ omittunt Ar. C. Huds. Ἤδη γὰρ τῦς παρ. Dan. *l.* 9. ἐπεπόριστο) ἐπεπόρηστο Reg.

Pag. 47. *l.* 1. διαγνῶσι) διαγνῶσιν Caff. Gr. *l.* 2. οἱ δ') οἱ δὲ Gr. *l.* 3. ὅ τε δῆμος μὴ μαλακίζηται desunt Mſ. Baſ. *l.* 7. ἀναγωγὴν) ἀγωγὴν Marg. Ald. Flor. Baſ. Cl. & ἀναγωγὴν in marg. Huds. Ἀναγωγὴν Mſ. Baſ. Ἀγωγὴν Reg. Gr. Caff. & hic inter verſus rec. manu ἀναγωγήν. *l.* 13. ἐγίγνετο) ἐγίνετο C. Huds. *l.* 14. ὁλκάσι) ὁλκάσιν Gr.

Pag. 48. *l.* 3. τὴν omittunt Ar. C. Cl. Gr. Huds. Mſ. Baſ. Reg. Caff. Dan. *ead.* διαβαλοῦσιν) διαβάλλουσιν Ar. C. Huds. Dan. *ead.* αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι) Sic Ar. C. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. Οἱ omitt. Cl. Gr. Huds. Αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι Reg. Caff. Dan. Αὐτοὶ δὲ Ἀθ. Gr. *l.* 4. εἴ τινες) οἵτινες Ar. C. Cl. εἴτινες in marg. Huds. Οἵτινες Dan. *ead.* παρῆσαν, ἐς τὸν Πειραιᾶ καταβάντες &c.) Sic diſtinguunt Ar. C. atque locum ita diſtinguendum monuit Ae. Port. Huds. Sic etiam Caff. Reg. & hic Πειρεᾶ. *l.* 6. ξυγκατέβη) ξυνκατέβη Gr. *ead.* ὁ deeſt Reg. *l.* 7. ὁ non agnoſcit Mſ. Baſ. *l.* 10. υἱεῖς) υἱεῖς Gr.

Pag. 49. *l.* 2. ἀπολιπεῖν) ἀπολείπειν Reg. *l.* 6. ἀξιόχρεων) ἀξιόχρεω Mſ. Baſ. Gr. *l.* 8. τῶν) Scil. ἐκπλευσάντων ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων. Ae. Port. Huds. *l.* 9. καὶ ἡ ἐς Ἐπίδαυρον) Vide lib. 2, cap. 56. Idem. *l.* 10. καὶ ἡ αὐτὴ &c.) Lib. 2, cap. 58. Idem.

Pag. 50. *l.* 2. δὲ ὁ στόλος) δ' ὁ στόλος Gr. *l.* 5. τριηράρχων) Trierarchus is dicebatur, qui navem bellicam praebebat, armamentis & remigiis inſtruebat, militibuſque ſtipendia numerabat. Vide Sigonium l. 4 de Repub. Ath. Pfeifferi Antiq. Graec. l. 2, c. 20. Huds. *l.* 7. κενὰς) καινὰς Mſ. Baſ. & inter verſus Gr. *l.* 11. θρανίταις) Vide Annott. Huds. *ead.* ναυτῶν) ναυτικῶν Ar. Idem.

Pag. 51. *l.* 1. ἡ ναῦς μάλιστα) μάλιστα ἡ ναῦς Dan. *l.* 5. αὐτοὺς ἅμα) αὐτοὺς καὶ ἅμα Ar. C. Huds. Dan. *l.* 6. προσετάχθη) προετάχθη legiſſe videtur Valla. quam lectionem non ferendam eſſe cenſet Stephan. Huds. *l.* 11. ἀπέστελλε) ἀπέστελλεν Gr. *l.* 12. τῶν δὲ ἰδιωτῶν) τῶν δ' ἰδ. Gr. *l.* 13. ἀναλώκει) ἀνηλώκει Gr. ex emendat. *l.* 14. ἐκ om. Cl. Huds. Reg. Ἐκ τοῦ δημοσίου Caff.

Pag. 52. *l.* 2. στρατεῖαν) στρατιὰν Ar. C. Ald. Flor.

Bas. HUDS. Gr. Dan. & in marg. Cass. *l.* 4. εὑρέθη) εὑρεθῇ Reg. *l.* 7. μέγιστος) ὁ μέγιστος Dan. *ead.* οἰκείας) οἰκίας Gr. *l.* 10. Ἐπειδὴ δὲ) ἐπεὶ δὲ Cl. HUDS. *ead.* ἐσέκειτο) ἐπέκειτο Gr. IDEM. Mſ. Bas. Reg. *l.* 11. πάντα ἤδη ὅσα) πάντα ὅσα ἤδη Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 12. ὑπεσημάνθη) ἐπεσημάνθη C. HUDS. *l.* 14. παρ' ἅπαν) παράπαν Gr.

Pag. 53. *l.* 2. οἵ τε ἐπιβάται) οἵ τ' ἐπιβ. Reg. *l.* 3. ὁ ante ἄλλος deest .Gr. *l.* 4. παιωνίσαντες) παιανίσαντες Ar. C. HUDS. *l.* 5. τελεώσαντες) τελέσαντες Reg. *l.* 6. ἐπὶ κέρως) ἐπικαίρως Marg. HUDS. Reg. *ead.* τοπρῶτον) τὸ πρῶτον C. Bas. HUDS. Cass. Gr. *l.* 10. πολλαχόθεν τὰ) πολλαχόθεν καὶ τὰ Ar. C. Μὲν πανταχόθεν Cl. HUDS. Καὶ habet etiam Dan. *l.* 11. ἐπιστεύετο) ἐπιστεύοντο Gr. *l.* 13. τὰ) Scil. ἀγγελλόμενα. HUDS. *ead.* στρατείας) στρατιᾶς Ar. C. HUDS. Cass. Reg. Dan. *ead.* τῆς deest Ar. Τῆς ἀπὸ τῶν Gr. HUDS. *l.* 14. Ἀθηναίων) Ἀθηνῶν Reg. Cass.

Pag. 54. *l.* 1. σαφῶς) αὐτὸς Reg. *l.* 4. ἐπίπλου τῆς ἀληθείας) ἐπίπλου τῶν Ἀθηναίων Marg. Cam. HUDS. Mſ. Bas. ex emendat. *l.* 10. ἡμᾶς) ὑμᾶς Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Cass. *ead.* θαυμάζετε) θαυμάζεται Dan. *l.* 12. κατοικίσει) κατοικήσει Cl. HUDS. Reg. Cass. *ead.* τὸ δὲ ἀληθὲς) τὸ δ' ἀλ. Gr. *l.* 13. ἡμετέρας) ὑμετέρας Ar. HUDS.

Pag. 55. *l.* 1. τρόπῳ κάλλιστα) τρόπῳ μάλιστα Gr. HUDS. *ead.* καὶ μήτε καταφρονήσαντες) καὶ μὴ καταφρονήσαντες Ar. IDEM. *l.* 5. οἷοί τε ἔσονται) οἷοί τ' ἔσονται Ar. C. IDEM. Reg. Cass. *l.* 6. ἐπέρχονται) Ita Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. HUDS. Reg. Cass. Dan. *l.* 9. ἢ κατεργ.) εἰ κατεργ. Reg. *l.* 10. ἀπώσωμεν) ἀπώσομεν Gr. *ead.* οὐ γὰρ δὴ μὴ) οὐ γὰρ μὴ δὴ Reg. *ead.* τύχωσι) τύχωσιν Cass. Gr. *ead.* προσδέχονται) προσεδέχοντο Gr. HUDS. *l.* 11. ἔργων) ἔργον Ar. C. IDEM. Reg. *l.* 12. γὰρ δὴ στόλοι) γὰρ ἤδη στόλοι Gr. HUDS.

Pag. 56. *l.* 1. δὴ omitt. Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Mſ. Bas. Reg. Cass. Dan. In Cass. manus recens adſcripſit. *l.* 2. ξυνίσταται) ξυνίστανται Gr. *l.* 3. ἐπιβουλευθεῖσιν) ἐπιβουλευθεῖσι Cass. *l.* 4. πταίσωσιν) πταίωσιν Gr. HUDS. Immo πταίσωσιν. Πταίωσιν Reg. Cass. *l.* 6. παρὰ λόγον) παραλόγον Cass. Gr. *ead.* ἐπὶ deest Mſ. Bas. *l.* 7. ἐπ' Ἀθήνας) ἐπὶ Ἀθήνας Reg. Cass. Gr. *ead.* ἥει) ἥκει Gr. HUDS. Εἴη Cass. *l.* 8. τοιοῦτο) τοιοῦτον Cl. Gr. Ar. C.

HUDS. Mſ. Baſ. Reg. *l.* 14. ποιῶνται) ποιώμεθα Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Baſ. Ποιῶνται Cl. in marg. HUDS. Ποιώμεθα Reg. Caſſ. Dan.

Pag. 57. *l.* 1. ἀλλ' ἀεὶ) ἀλλὰ ἀεὶ Gr. *l.* 2. εἰσὶ) εἰσὶν Caſſ. *l.* 4. προήσονται) ποιήσονται Reg. *ead.* καὶ ἂν σφεῖς) κἂν σφεῖς Gr. *l.* 5. κρύφα γε) γε omittunt Ar. C. HUDS. *ead.* του τρόπου) που τρόπου Gr. IDEM. *l.* 9. δεῦρο omittit Gr. IDEM. *l.* 11. ἐγώ τε) τε deeſt Reg. *ead.* ὑμεῖς τε) ὑμεῖς δὲ Ar. HUDS. *l.* 13. θέλοιμεν) θέλομεν Reg. *ead.* ὀτιπλεῖστοι) ὅτι πλεῖστοι Ar. C. Bar. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Reg. Caſſ. Gr. *l.* 14. καθελκύσαντες) μεθελκύσαντες Reg. *l.* 15. δυοῖν μηνοῖν) δυοῖν τοῖν μηνοῖν Mſ. Baſ. ex emendat. *l.* 16. Τάραντα) Τάραντα Reg.

Pag. 58. *l.* 3. ἐς λογισμὸν καταστήσαιμεν) Id eſt: αὐτοὺς τοῦτο λογίζεσθαι ἀναγκάσοιμεν. Ae. Port. HUDS. *ead.* ὁρμώμεθα μὲν &c.) Sic diſtinguit Ae. Port. ὁρμώμεθα μὲν ἐκ φιλίας, χώρας φύλακες. IDEM. *l.* 5. ἡμᾶς) ὑμᾶς Caſſ. *ead.* περαιοῦσθαι) περαιοῦται, in margine περαιοῦσθαι Gr. *l.* 7. μεῖναι) εἶναι Ar. C. Gr. HUDS. Mſ. Baſ. Dan. *l.* 8. βραδεῖα) βραχεῖα legiſſe videtur Valla. nam vertit, *brevi ſpatio & ordine venientes invadere.* HUDS. Βραχεῖα Reg. *ead.* κατὰ λόγον) κατ' ὀλίγον Cl. in marg. HUDS. Κατὰ ὀλ. Mſ. Baſ. *l.* 9. ταχυναυτοῦντι) ταχυνοῦντι Dan. *ead.* προσβάλοιεν) προσβάλλοιεν Ar. C. HUDS. *l.* 10. ἐπιθοίμεθ' ἂν) ἐπιθείμεθ' ἂν Ar. C. IDEM. Dan. *ead.* κεκμηκόσιν) κεκμηκόσι Gr. *l.* 11. δοκοίη) προσδοκοίη Marg. HUDS. Schol. *l.* 12. ναυμαχίᾳ) ναυμαχίαν Ar. C. HUDS.

Pag. 59. *l.* 1. ἀπολείποιεν) ἀπολίποιεν Reg. Caſſ. *l.* 2. εἰ ὑποδέξοιντο) εἰ μὴ ὑποδέξαιντο Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* ὥστε ἔγωγε) ὥστ' ἔγωγε Caſſ. Reg. *l.* 4. οὐδ' ἂν) οὐκ ἂν Ar. HUDS. *ead.* διαβουλευσαμένους) βουλευσαμένους Ar. IDEM. *l.* 5. ὁπόσοι τε ἐσμὲν) ὁπόσοι τ' ἐσμὲν Ar. C. Bar. Ald. Flor. Baſ. Stephan. 1. HUDS. Reg. Caſſ. Gr. *l.* 10. ἀγγελοίμεθα) ἀγγελλοίμεθα Caſſ. *l.* 11. πλεῖον) πλεῖστον Ar. HUDS. *l.* 12. καὶ τοὺς) G. Canterus lib. 8 Novarum lection. cap. 6, inter καὶ & τοὺς interponendum cenſet μὴ vel οὐ hoc modo: καὶ μὴ τοὺς προεπιχειροῦντας ἢ τοῖς γε ἐπιχειροῦσι &c. *nec tam illi ſolent eſſe terrori, qui aliquos primi invadunt, quam qui ſe primis fortiter opponunt.* Vide Theſaur. Crit. Vol. 3, p. 684. HUDS. *l.* 14. ἀμυνοῦνται) ἀμύνονται Reg. Caſſ. *l.* 15. 'Αθηναῖοι) οἱ 'Αθηναῖοι Gr.

Pag. 60. *l.* 6. ὀτιτάχιστα) ὅτι τάχιστα Reg. Caſſ. Gr.

ead. παραστῆναι) παραστήτω Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 7. ἐν τῶν ἔργων τῇ ἀλκῇ δείκνυσθαι) ἐν τῇ ἀλκῇ τῶν ἔργων δείκνυσθαι Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 9. ἐπικινδύνους) ἐπὶ κινδύνου Reg. Caſſ. *l.* 10. χρησιμώτατα) χρησιμώτατον Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 11. ἤδη deeſt Reg. *l.* 12. πάρεισι) πάρεισιν & paulo poſt εἶπεν Caſſ.

Pag. 61. *l.* 2. οὐδ', ἀληθῆ) οἱ δ' ἀληθῆ Marg. Ar. C. Gr. Ald. Flor. Baſ. Stephan. 1. Οἱ δὲ, ὡς ἀληθῆ &c. vel, οὐδ' ἀληθῆ &c. ſine diſtinctionis nota poſt οὐδὲ, ſcribendum cenſet Ae. Port. HUDS. Οἱ δ' ἀληθῆ Dan. *ead.* τοῖς δὲ) Vel ἐδόκει aut quid ſimile ſubintelligendum, vel (quod veriſimilius) οἱ δὲ reponendum pro τοῖς δέ. Ae. Portus. HUDS. *l.* 5. καὶ φοβούμενον) καὶ τὸ φοβούμενον Reg. *l.* 8. τοῖς πολλοῖς) τοῖς ἄλλοις Gr. HUDS. Sed in marg. πολλοῖς. *l.* 9. οὕτω) οὕτως Caſſ. Gr. *l.* 11. τοὺς δ' ἀγγέλλοντας) τοὺς δὲ ἀγ. Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. Gr. *l.* 12. ὑμᾶς) ἡμᾶς Cl. HUDS.

Pag. 62. *l.* 2. ἐπηλυγάζωνται) Ex Heſychio ἐπηλυγίζωνται malint nonnulli. Vide Erotianum. HUDS. *l.* 4. ἀεὶ τάδε κινοῦσι) ἀεὶ τὰ ἐνθάδε κινοῦσι Gr. IDEM. Videtur aliquis error ſcribae eſſe in Gr. Nam primum ſcriptum erat οἵπερ ἐνθάδε κινοῦσι, deinde inter verſus additum ἀεὶ τά. *l.* 6. ἀλλ' ἐξ) ἀλλὰ ἐξ Gr. *ead.* ἂν deeſt Caſſ. *l.* 8. τε abeſt a Reg. *l.* 15. ἐξήρτυται) ἐξήρτηται Dan.

Pag. 63. *l.* 2. ἔλθοι) ἔλθῃ Dan. *ead.* οἷς γ' ἐπίσταμαι) οἷς γε ἐπ. Gr. *l.* 4. παρ' Ἐγεσταίων) παρὰ Ἐγ. Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. Gr. *l.* 9. παρὰ τοσοῦτον) παρατοσοῦτον Caſſ. *l.* 10. ἑτέραν τοσαύτην) τοσαύτην ἑτέραν & Συρακουσαί εἰσιν Reg. *l.* 11. ὅμορον) ὅμοροι Dan. *l.* 12. παντάπασι) παντάπασιν Caſſ. *l.* 13. ξυστήσεται &c.) Scil. ἢ γὰρ ἐκείνων στρατιὰ ξυστήσεται καὶ ὁμοῦ μενεῖ ἐν στρατοπέδῳ ἐκ νεῶν ἱδρυθέντι· καὶ οἱ στρατιῶται ἐκ σκηνιδίων, καὶ παρασκευῆς, ἣν ἐξ ἀνάγκης, καὶ παρὰ γνώμην ἀναγκασθέντες, κατὰ δύναμιν, πρὸς τὰ παρόντα παρασκευάσωσιν, οὐκ ἐπὶ πολὺ χώρας διάστημα, καὶ πόῤῥω τῶν ὅπλων, ἐξιόντες πλανήσονται, ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἱππέων κωλυθέντες. Ae. Port. Loci ſententiam melius conſtare exiſtimat Acacius, ſi verba hoc modo diſtinguantur: μόλις μοι δοκοῦσιν οὐκ ἂν παντάπασι διαφθαρῆναι (ἤπου γε δὴ ἐν π. π. Σικελίᾳ. ξυστήσεται γὰρ) στρατοπέδῳ τε ἐκ νεῶν &c. Ξυστήσονται Ald. HUDS. Ξυνστήσεται Reg. Caſſ. Gr. *l.* 14. σκηνιδίων) σκηνίδων Gr.

Pag. 64. *l.* 1. ἐπὶ πολὺ) ἐπιπολὺ Reg. Caff. Gr. *l.* 2. ἐξιόντες) ἐξιόντων Ar. C. Huds. Dan. *l.* 6. σφέτερα αὐτῶν) σφέτερ' αὐτῶν Gr. *l.* 7. ἄνδρες) ὦ ἄνδρες Reg. *ead.* οὔτε ἂν) οὔτ' ἂν Gr. *l.* 9. καὶ ἔτι τούτων) καὶ οὐκ ἔτι τούτων Mſ. Baſ. *l.* 10. ὑμέτερον) ἡμέτερον Reg. *l.* 12. κατορθώσωσιν) κατορθώσωσι Gr. *l.* 13. προφυλάξασθαι) φυλάξασθαι Reg. *l.* 14. αἰσθόμενοι) αἰσθανόμενοι Ar. C. Huds. Dan.

Pag. 65. *l.* 2. αὐτὴν) αὐτὴν Bar. C. Gr. Ald. Flor. Baſ. Huds. Caſſ. *l.* 3. ὧν ἐγὼ πειράσομαι &c.) Hic verborum ordo: ὧν ἐγὼ πειράσομαι μὴ περιϊδεῖν τι γενέσθαι ποτὲ ἐφ' ὑμῶν &c. F. Port. Huds. *l.* 4. γε) τε Gr. *ead.* ἔπεσθαι) ἔσεσθαι Gaſſ. *l.* 5. ἐφ' ἡμῶν) ἀφ' ἡμῶν Reg. *ead.* περιϊδεῖν) περὶ ἰδεῖν Caſſ. *ead.* Dicit ὑμᾶς τοὺς πολλοὺς pro eo, quod modo dixit, τὸ ὑμέτερον πλῆθος. Id eſt, *vos*, *e quibus populus conſtat.* Vel, *vos*, *qui populus eſtis.* Quibus opponit paulo poſt τοὺς ὀλίγους. Steph. Huds. *l.* 7. μόνον) μόνως Ar. Idem. Dan. *l.* 8. ἀλλὰ καὶ ὧν &c.) Id eſt: ἀλλὰ καὶ ἐκείνων ἕνεκα, ὧν βούλονται &c. F. Port. Huds. *l.* 9. δρᾷ μόνον) μόνων δρᾷ Ar. Μόνον δρᾷ C. Idem. Dan. *l.* 10. προαμύνεσθαι) προσαμύνεσθαι Bar. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. Huds. Προαμύνεσθαι Mſ. Baſ. *l.* 11. προπείσεται) προσπείσεται Reg.

Pag. 66. *l.* 1. ἔννομον) εὔνομον Dan. *l.* 3. δὴ deeſt Ar. Huds. *ead.* μὴ abeſt a Reg. *l.* 5. Φήσει) φήσῃ Reg. φησί τις Mſ. Baſ. *ead.* οὔτ' ἴσον) οὔτε ἴσον Ar. C. & mox τοὺς δὲ ἔχοντας. Huds. Δὲ ἔχ. etiam. Caſſ. *l.* 7. ξύμπαν deeſt Dan. *l.* 10. κρῖναι δ' ἂν) Sic & Ariſtot. lib. 3 Polit. c. 11. Huds. *l.* 11. καὶ ταῦτα) Id eſt: τὰ διαφορὰ τῶν πολιτῶν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει συμπολιτευομένων συντάγματα, τὰ τῶν ξυνετῶν, τῶν πλουσίων, καὶ τῶν πολλῶν. Ae. Port. Huds. *ead.* καὶ κατὰ μέρη) καὶ τὰ μέρη Bar. Huds. Καὶ κατὰ τὰ μέρη. Reg. Caſſ. *l.* 14. δ' ὠφελίμων) δὲ ὠφελίμων Gr.

Pag. 67. *l.* 1. ἃ ὑμῶν) ἐφ' ὑμῶν legit Valla. Huds. *l.* 4. κακὰ σπεύδοντες) κατασπεύδοντες C. in margine κακὰ σπεύδοντες. Huds. *l.* 6. γε omittunt Ar. C. Huds. *l.* 8. ἂν ἴσον καὶ) ἂν καὶ ἴσον Ar. C. Cl. Gr. Huds. Reg. Caſſ. Ἂν καὶ ἴσον, καὶ πλέον Mſ. Baſ. *ead.* ἧπερ) ὧνπερ in margine Cod. C. Huds. *l.* 10. κινδυνεῦσαι) κινδυνεύσετε Ar. C. Huds. Dan. *l.* 11. ὡς προαισθανομένους &c.) Id eſt: ἡμῶν ἤδη τὰς ὑμῶν ἐπιβουλὰς καὶ ἐπιχειρήσεις προαισθο-

μένων, καὶ οὐκ ἐπιτρεψόντων ὑμῖν ταῦτα διαπράξασθαι. Vel, ὅτι τὰς ὑμετέρας διανοίας καὶ ἐπιχειρήσεις ἤδη προαισθόμεθα, καὶ οὐκ ἐπιτρέψομεν ὑμῖν ποιεῖν ὧν ἐφίεσθε. Ae. Port. Ὡς προαισθομένους Marg. Ὡς πρὸς αἰσθανομένους Gr. Ὡς πὰρ (vel ὥσπερ) αἰσθανομένους Cl. HUDS. Ὡς πρὸς αἰσθομένους Reg. Ὡς προαισθομένους Schol. & a prima manu Caſſ. deinde a correctore πρὸς αἰσθομένους. Προσαισθανομένους Mſ. Baſ. *l.* 12. ἀπαλλαγῆτε) ἀπαλλαγῆναι Marg. HUDS. *l.* 13. αὐτῆς) αὑτῆς Cl. Gr. HUDS. Caſſ.

Pag. 68. *l.* 2. καταπλαγεῖσα) ἐκπλαγεῖσα Mſ. Baſ. *l.* 3. ἐπιβαλεῖται) ἐπιβαλεῖτε Bar. Ald. Flor. Ἐπικαλεῖται Gr. HUDS. Mſ. Baſ. *ead.* ἐφ' ἑαυτῆς) ἀφ' ἑαυτῆς Marg. Ar. C. Ἐφ' αὑτῆς Gr. HUDS. Ἀφ' ἑαυτῆς Dan. Δὲ ἐφ' αὑτῆς Gr. *l.* 4. ὡς deeſt Reg. *l.* 8. Τοιαῦτα Ἀθηναγόρας εἶπε) τοιαῦτα μὲν Ἀθηναγόρας εἶπε Ar. C. Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἀθ. Cl. HUDS. Τοιαῦτα μὲν Ἀθ. Reg. Caſſ. Dan. & εἶπεν Caſſ. Dan. Τοιαῦτα δὴ Ἀθ. Mſ. Baſ. *l.* 9. εἷς ἀναστὰς) τὶς ἀναστὰς Gr. εἷς ἀναστὰς in marg. HUDS. *l.* 11. ἐς deeſt Gr. *l.* 12. εἰσαγγελλόμενα) ἐπαγγελλόμενα Ar. C. HUDS. Dan. Ἐσαγγελλόμενα Reg. Caſſ. *l.* 14. παρασκευαζώμεθα) παρασκευασώμεθα Ar. C. Bar. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Reg. Caſſ. Παρασκευασόμεθα Gr.

Pag. 69. *l.* 1. δεήσῃ) δεήσει Caſſ. *ead.* οὐδεμία) οὐδὲ μία Caſſ. *ead.* τοῦ τε τὸ κοινὸν) τοῦτο τὸ κ. Dan. *l.* 2. ἄλλοις οἷς) ἄλλης ἧς & ex emendat. ἄλλοις ἧς Caſſ. *l.* 3. τὴν δ' ἐπιμέλειαν) τὴν δὲ ἐπιμ. Gr. *l.* 4. ἕξομεν) ἄξομεν Dan. *l.* 5. φαίνηται) φαίνεται Caſſ. *l.* 6. ἐπιμεμελήμεθα) ἐπιμελήμεθα Ar. Bar. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Gr. *l.* 10. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἤδη) Ἀθηναῖοι δὲ ἤδη Cl. οἱ omittens. HUDS. *l.* 11. ἐπεξέτασιν) ἐπ' ἐξέτασιν Reg. Caſſ. Gr. *l.* 13. ὁρμεῖσθαί τε) ὁρμεῖσθαί τε Baſ. Steph. 1. Illud τε non agnoſcit Ar. HUDS. *l.* 14. ἐποιήσαντο) ἐποίησαν Reg. *l.* 15. ἀναπλέοντες) ἅμα πλέοντες legiſſe videtur Valla. HUDS.

Pag. 70. *l.* 2. τἄλλα) τὰ ἄλλα Reg. Caſſ. *ead.* εὐκοσμότεροι &c.) Hic verborum ſenſus: ἵνα οἱ στρατιῶται βέλτιον καὶ εὐπρεπέστερον κοσμηθέντες ὦσι, καὶ τὰς τάξεις καὶ τὸν κόσμον ῥᾷον φυλάττειν, καὶ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἄρχεσθαι, καὶ τὰ προσταττόμενα ποιεῖσθαι δύνωνται. Ae. Port. HUDS. *l.* 3. στρατηγῷ) στρατηγῶν Gr. *l.* 4. ἐς) εἰς Reg. Caſſ. *l.* 7. τῇ deeſt Gr. *l.* 8. ἐς) εἰς Gr. *l.* 9. τέσσαρσι) τέτταρσι Ar. C. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. HUDS. Reg. Caſſ. Gr. *l.* 13. δὲ deeſt Gr.

Pag. 71. *l.* 2. ἐκ καταλόγου) οἱ ἐκ καταλόγου sunt ἐκ τῶν αὐτοχθόνων, id est, cives ac indigenae, sic dicti, quoniam ex tabulis, in quas publice nomina & numerum civium referri mos fuit, nominatim citabantur per δημάρχους. HUDS. *ead.* θῆτες) Vide Annott. IDEM. *l.* 3. δὲ οἱ ἄλλοι) δ' οἱ ἄλλοι & paulo post δὲ Ἀργείων Gr. *l.* 6. τετρακοσίοις) τριακοσίοις Gr. *l.* 9. ἱππαγωγῷ) ἱππαγωγῶν Ald. Flor. Baf. Eadem navis στρατιῶτις etiam appellabatur, quoniam non equos modo, sed & milites in iis perducebant. HUDS. Καὶ ante ἱππαγωγῷ deest Dan. *l.* 11. τούτοις) Scilicet ἠκολούθουν. HUDS. *l.* 13. ὅσα ἐς τειχισμὸν) ὅσα δὲ ἐπὶ τειχισμὸν Ar. C. IDEM. Dan. *l.* 14. ἃ omittit Cl. HUDS.

Pag. 72. *l.* 3. ξυνδιέβαλε) ξυνδιέβαλλε C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Caff. *l.* 4. ἡ πᾶσα παρασκευὴ) ἡ παρασκευὴ πᾶσα Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 14. Χαλκιδέας ὄντας) Hunc locum egregie illustrat Strabo l. 6. Vide Cluverii Italiam p. 1297, & Siciliam p. 128. HUDS. Καλχιδέας & Καλχιδεῦσιν οὖσιν Gr.

Pag. 73. *l.* 5. πρόπλους ναῦς) Vide Bayfium de Re Navali pag. 92, & Schefferum l. 3, c. 3, p. 202. HUDS. *l.* 7. ἔλεγον) ἐλέγοντο Gr. IDEM. Sed duae postremae literae punctis subscriptis notatae sunt. *l.* 11. οὐκέτι) οὐκ ἔτι Gr. *l.* 13. περίπλοια) περιπόλια Marg. C. Gr. Cl. in marg. Ald. Flor. Baf. Πέριξ πλοῖα legisse videtur Valla. HUDS. Περιπόλια Caff. in marg.

Pag. 74. *l.* 1. ἐστὶ) ἐστὶν Gr. *ead.* τἄλλα) τὰ ἄλλα Gr. *l.* 2. ὅσονοὐ) ὅσον οὐ Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. *l.* 3. Αἱ δ' ἐκ τῆς Ἐγέστης) ἐκ δὲ τῆς Ἐγέστης Ar. HUDS. Αἱ δὲ ἐκ τ. Ἐ. Gr. *l.* 4. παραγίγνονται) παραγίνονται Gr. *l.* 6. τάλαντα μόνα) μόνα τάλαντα Reg. *l.* 8. Ῥηγῖνοι) Ῥήγιοι Gr. *ead.* ξυστρατεύειν, οὓς πρῶτον ἤρξαντο π.) ξυνστρατεύειν οὓς ἤρξαντο πρῶτον π. Gr. *l.* 11. περὶ) παρὰ Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Mſ. Baf. Reg. Caff. Dan. *l.* 12. ἀλογώτερα) ἀλογώτατα Marg. HUDS. Schol. *l.* 13. ἐξετεχνήσαντο τότε) ἐξετεχνάσαντο τότε Marg. C. Ἐξετεχνάσαντό τε Ar. Ἐξετηχνήσαντό τ' Gr. HUDS. Gr. habet ἐξετεχνήσαντό τε ὅτε. Ἐτεχνήσαντο Mſ. Baf.

Pag. 75. *l.* 1. ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης) Vide Cluverii Siciliam antiq. p. 93, 94. HUDS. *l.* 3. καὶ ante θυμιατήρια om. Mſ. Baf. *ead.* καὶ ἄλλην) καὶ τὴν ἄλλην C. HUDS. *l.* 7. καὶ χρυσᾶ) καὶ deest Dan. *ead.* ξυλλέξαντες) ξυν-

λέξαντες Gr. *l.* 8. Φοινικικῶν) Φοινικῶν Reg. *l.* 10. ἐπιτοπολὺ) ἐπὶ τὸ πολὺ C. HUDS. Caff. Ἐπὶ πολὺ Gr. Ὡσεπιτοπολὺ Reg. *l.* 12. τοῖς ἐκ τῶν τριηρῶν) Vocat τοὺς ἐκ τριηρῶν, quos τριηρίτας fupra dixerat. HUDS. Τριηρῶν ex emendat. recenti pro τριήρων Caff. *ead.* παρεῖχε) παρεῖχεν Caff. *l.* 13. Διεθρόησαν, διελάλησαν, διεθορύβησαν. Suidas. HUDS.

Pag. 76. *l.* 1. διῆλθεν) ἦλθεν Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 2. τὰ deeft C. HUDS. *ead.* πολλὴν) πολλοὶ Dan. *l.* 4. ἐβουλεύοντο) ἐπεβουλεύοντο Mf. Baf. *l.* 7. παρέχωσι χρήματα) παρέχωσι τὰ χρήματα Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 9. ὅσαπερ) ὁσάπερ Mf. Baf. Gr. *l.* 10. ξυμβάσει) ξυμβιβάσει Ar. HUDS. *l.* 11. διαλλάξαι) διαλέξαι Dan. *ead.* αὐτοῖς) αὐτοὺς Reg. *l.* 13. τῆς) τῶν Ar. C. HUDS.

Pag. 77. *l.* 2. προσαγαγέσθαι) προσαγέσθαι Mf. Baf. *l.* 7. ἀλλ' ἐς) ἀλλὰ ἐς Gr. *l.* 11. Μεσσηνίους) Μεσηνίους Ar. C. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Mf. Baf. Gr. *l.* 13. ἐφόρμησιν) ἐφόρμισιν Reg. *l.* 14. προσαγαγομένους) προσαγομένους Cl. HUDS. Reg. Dan. *ead.* εἰδότας μεθ' ὧν τὶς πολεμήσει) ἰδόντας μεθ' ὧν τὶς τολμήσει Ar. C. HUDS. Τολμήσει etiam Dan.

Pag. 78. *l.* 2. οἱ μὲν &c.) οἱ μὲν, οἱ Σελινούντιοι· οἱ δὲ, οἱ Συρακούσιοι. Ae. Port. HUDS. *l.* 3. ἐῶσι) ἐῶσιν Gr. *l.* 4. ἔφη omittunt Ar. C. HUDS. Dan. Ἔφη ἄντικρυς Reg. *ead.* Συρακούσας) Συρακούσαις Reg. Dan. *l.* 8. χρονίσῃ) χρονίσει Gr. *l.* 10. αἰφνίδιοι) αἰφνίδιον Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Dan. & ab emendatione Caff. *l.* 12. κατὰ πάντα) καταπάντα Ar. HUDS. *ead.* τῇ τε ὄψει) τῇ δὲ ὄψει Ar. C. IDEM. Dan. *l.* 13. νῦν deeft Dan.

Pag. 79. *l.* 2. ἀποληφθῆναι) ἀπολειφθῆναι Dan. *l.* 4. οὐκ) μὴ Marg. HUDS. *l.* 7. διαμελλήσειν) διαμελήσειν Reg. Gr. *l.* 12. Λάμαχος μὲν ταῦτα) Λάμαχος δὲ μὲν ταῦτα Gr. Λάμαχος μὲν τοσαῦτα Cl. HUDS. Scriba Cod. Gr. δὲ punctis fubfcriptis deleri voluerat. *ead.* καὶ omittunt Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. Dan. Mf. Baf. *l.* 13. τοῦτο) ταῦτα Ar. C. HUDS. Μετὰ δὲ τοῦ Ἀλκ. Reg. Μετὰ δὲ ταῦτα οὕτω Ἀλκ. Dan. *l.* 14. αὐτοῦ) αὑτοῦ Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. HUDS. Caff. *ead.* Μεσήνην) Μεσσήνην Reg. Caff.

Pag. 80. *l.* 1. δέξεσθαι) δέξασθαι Reg. Caff. Gr. *l.* 2. δ' ἔξω) δὲ ἔξω Gr. *l.* 10. ἐπὶ κέρως) Ita Marg. Ar. C. Cl. Vide ad c. 32. HUDS. Dan. *l.* 13. καθειλκυσμένον)

καθειλκυσμένων Gr. *l.* 14. οἱ om. Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Mſ. Baſ. Reg. Caſſ. Dan.

Pag. 81. *l.* 1. κατοικιδῦντες) κατοικοῦντες C. Gr. HUDS. Reg. *l.* 2. ξυγγένειαν) Leontini a Theocle Athenienſi conditi. Vide cap. 3, & Cluverii Sicil. l. 1, c. 2, 10. HUDS. *l.* 3. Ἀθηναίων) Ἀθηναίους Dan. *l.* 4. δ᾽ ἐκηρύχθη) δὲ ἐκηρύχθη Gr. *l.* 6. χώραν) πόλιν C. HUDS. *ead.* ἐξ ἧς) ἑξῆς Reg. Gr. *ead.* ὁρμωμένοις) ὁρμημένοις Reg. *l.* 9. ἐσελθόντας) ἐξελθόντες Gr. HUDS. Habet ἐξελθόντας. *l.* 10. ὅ, τι) εἴτι Marg. Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Mſ. Baſ. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 12. οἱ στρατιῶται) καὶ οἱ στρατ. Caſſ.

Pag. 82. *l.* 1. τὰ) τὸ Gr. *l.* 3. οἱ δὲ ἄλλοι) οἱ δ᾽ ἄλλοι Ar. C. HUDS. *l.* 12. καὶ deeſt Reg. *l.* 15. σφίσι τὰ ὅρκια εἶναι) σφίσι καὶ τὰ ὅρκια εἶναι C. Σφίσι κατὰ τὰ ὅρκια εἶναι Ar. HUDS. Σφίσι καὶ τὰ ὁ. ἑ. Dan.

Pag. 83. *l.* 3. κατά τι) κατά τε Ar. C. HUDS. Κατὰ τῆς Συρ. Dan. *l.* 7. ναῦν non agnoſcit C. De navi Salaminia vide Annott. ad III, 33. HUDS. *l.* 8. κελεύσοντας) Figura mutata eſt, aliter κελεύσουσαν dicendum eſſet. Iam illud κελεύσοντας referri debet ad ἄνδρας τοὺς ἐν τῇ Σαλαμινίᾳ πλεόντας. Ae. Port. HUDS. Κελεύσαντας Caſſ. Reg. *l.* 9. ἐνεκάλει) ἐπεκάλει Gr. non ἐνεκάλει, ut in Appendice Hudſ. vitio operarum editum eſt. Ἐπεκάλει etiam Mſ. Baſ. *l.* 14. περὶ τοὺς Ἑρμᾶς) περὶ τὰς Ἑρμᾶς Ar. C. Ald. Flor. Baſ. HUDS.

Pag. 84. *l.* 1. πάντας) πάντα Ar. C. Gr. HUDS. Mſ. Baſ. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 2. ἀποδεχόμενοι) ὑποδεχόμενοι Reg. Dan. *l.* 6. ἀνέλεγκτον) ἀνέλεκτον Reg. *l.* 9. καταλυθεῖσαν deeſt Gr. *l.* 10. ὑπὸ) Scil. duce Cleomene rege. Vide Herodoti Τερψιχόρην p. 311 ed. Francof. HUDS. *ead.* τῶν deeſt Mſ. Baſ. Reg. Caſſ. Gr. *l.* 13. ξυντυχίαν) ξυμμαχίαν Mſ. Baſ. *ead.* ἐπιπλέον) ἐπὶ πλέον C. & mox ἐπὶ πλεῖστον. HUDS. Gr. utroque loco. *l.* 14. οὔτε αὐτοὺς Ἀθηναίους) οὔτε τοὺς Ἀθηναίους Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 85. *l.* 2. γὰρ γηραιοῦ) δὲ γεραιοῦ Mſ. Baſ. *l.* 4. ἀλλ᾽ Ἱππίας) ἀλλὰ Ἱππίας &c. Ar. C. de Hippia & Hipparcho, uter horum natu maior, magnum inter maximos auctores eſt diſſidium. Vide Annott. HUDS. Ἀλλὰ Ἱππίας Reg. Caſſ. *l.* 6. μέσος πολίτης) τοὺς μέσους πολίτας optimos eſſe, cenſet Ariſtoteles Polit. l. 4, c. 11. Et Phocylides: Πολλὰ μέσοισιν ἄριστα, μέσος θέλω ἐν πόλει εἶναι. Acacius. HUDS. *l.* 7. πειραθεὶς) πειρασθεὶς Reg.

Pag. 86. *l.* 3. δὴ om. Mſ. Baſ. *l.* 5. τήν τε πόλιν) τὴν δὲ πόλιν Ar. HUDS. *l.* 7. αὐτὴ) αὕτη Reg. Caſſ. *l.* 8. καθόσον) καθ' ὅσον C. HUDS. Reg. Caſſ. *l.* 10. ἐνιαύσιον) ἐνιαυσίαν Reg. Caſſ. *l.* 12. τῶν δώδεκα θεῶν βωμὸν) Huius arae meminit Plutarchus in Demoſthene: item in Nicia. Herodotus lib. 6. Lycurgus in Oratione adverſus Lesbonact. Vid. Meurſii Ceramicum cap. 16. HUDS. *ead.* τὸν ἐν τῇ) τῶν ἐν τῇ Ar. IDEM. *ead.* Ἄρχων deeſt Gr. *l.* 13. Ἀπόλλωνος ἐν Πυθίου) Ἀπόλλωνος Πυθίου legiſſe videtur Valla. Ἀπόλλωνος ἐν Πυθίῳ malit F. Port. HUDS. Ἀπολ. ἐκ Πυθίου Gr. & mox τοῦ δ' ἐκ Πυθίου. *ead.* τῷ) τὸν Dan. *ead.* ἐν τῇ) ἐν deeſt Reg. *l.* 15. τοῦ δ' ἐν) τοῦ δὲ ἐν Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ.

Pag. 87. *l.* 7. μόνῳ) μόνον Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. *l.* 8. γενόμενοι) γένοι Reg. *l.* 10. Θεσσαλοῦ) Huius nulla fere eſt apud auctores mentio. Meminit tamen Thucydid. l. 1, c. 20. Vide Meurſii Piſiſtratum c. 10. HUDS. *l.* 11. οὐδ' Ἱππάρχου οὐδεὶς) οὐδ' Ἱππάρχου καὶ οὐδεὶς Ar. C. IDEM. *l.* 12. Μυῤῥίνης) Μυρίνης Reg. *ead.* Ὑπεροχίδου) Ὑπερεχίδου Reg. Caſſ. Dan.

Pag. 88. *l.* 3. δοκεῖ) δοκῇ Reg. Caſſ. *ead.* τοπαραχρῆμα) τὸ παραχρῆμα Ar. C. HUDS. *l.* 7. πολλῷ τῷ) τῷ πολλῷ Gr. *l.* 8. κατεκράτησε) κατεκράτησεν Caſſ. *ead.* νεώτερος) νέος, in marg. νεώτερος Gr. *l.* 9. ὑπόρησεν) ὑπόρησεν Caſſ. *l.* 10. ὀνομασθέντα) ὀνομασθέντι Dan. *l.* 13. Τὸν δ' οὖν Ἁρμόδιον) τὸν δ' αὖ Ἁρμ. Ar. C. HUDS. Dan.

Pag. 89. *l.* 2. ἐπαγγείλαντες) ἐπαγγείλαντος in Cod. Ar. ex alicuius émendatione. HUDS. *l.* 3. οὐδὲ ἐπαγγεῖλαι) οὐδ' ἐπαγγεῖλαι Ar. C. IDEM. *l.* 5. καὶ Ἀριστογείτων) καὶ ὁ Ἀριστογείτων Ar. C. Cl. IDEM. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 7. τῷ ἔργῳ) τῶν ἔργων Gr. *l.* 8. ἐν ᾗ μόνον ἡμέρᾳ) Ex hoc loco apparet, Panathenaea initio uno tantum die celebrata fuiſſe. Poſtea enim in plures prolata erant ornatus & magnificentiae cauſa. Vide Meurſii Panathenaea c. 5, p. 6. HUDS. *l.* 9. ἐγίγνετο) Sic Ar. C. IDEM. Reg. Caſſ. Al. ἐγένετο. Neutrum agnoſcit Mſ. Baſ. *ead.* ἐν ὅπλοις) Infra dicit, quod μετὰ ἀσπίδος καὶ δόρατος εἰώθησαν τὰς πομπὰς ποιεῖν. Vide Meurſii Panath. c. 21, p. 35. HUDS. *ead.* πέμψαντας) πέμψοντας Ar. C. IDEM. *l.* 12. ἦσαν δὲ οὐ πολλοὶ οἱ ξυνομωμοκότες) ἦσαν δὲ πολλοὶ ξυνομωμοκότες Ar. C. IDEM. Dan. Ξυνομομότες Reg. Ξυνομωκότες Caſſ. Ξυνωμοκότες & ex emend. ξυνομομωκότες Gr. *ead.*

οὕνεκα) ἕνεκα Gr. HUDS. Mſ. Baſ. Caſſ. *l.* 13. ὁπωστιοῦν) ὁπωσιοῦν Ald. Flor. Ὁποσοιοῦν C. Ὁπόσοι ἂν Ar. HUDS. Ὁπόσοι οὖν Reg. Caſſ. Gr. Ὁποσοῦν Dan. ὁπωσοιοῦν Baſ.

Pag. 90. *l.* 1. ἔξω ἐν τῷ Κεραμεικῷ) Ceramici duo, quorum unus intra urbem, alter extra. Vide Meurſii Ceramicum. HUDS. & de Popul. Attic. in Κεραμεικός. *l.* 8. ὅσονοὐκ) ὅσον οὐκ Ar. C. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Reg. Caſſ. Gr. *l.* 9. δι' οὗπερ) δι' ὅνπερ Cl. HUDS. Reg. Gr. & ex emendat. Caſſ. in quo fuerat διόνπερ. *l.* 10. προτιμωρήσασθαι) προτιμωρήσεσθαι Ar. C. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. Πρότερον τιμωρήσεσθαι Gr. HUDS. Προτιμωρήσεσθαι Reg. Caſſ. *l.* 11. τῷ) τῶν Gr. *l.* 12. Λεωκόριον) Vide Schol. & Annott. ad Lib. 1, c. 20. HUDS. *ead.* Punctum ponendum poſt καλούμενον, & legendum εὐθὺς δ' ἀπερισκέπτως προσπεσόντες, καὶ ὡς &c. F. Port. HUDS. *ead.* εὐθὺς) καὶ εὐθὺς Reg.

Pag. 91. *l.* 1. τοαυτίκα) τὸ αὐτίκα Caſſ. *l.* 2. Ἀριστογείτων &c.) Sic legit & diſtinguit F. Port. Ἀριστογείτων. ξυνδραμόντος δὲ τοῦ ὄχλου, καὶ &c. HUDS. Τοῦ ὄχλου, ὕστερον δὲ ληφθεὶς Mſ. Baſ. *l.* 5. ἐς τὸν Κεραμεικὸν) ἐς τὸ Κεραμεικὸν Ar. C. HUDS. *l.* 6. ἀλλ' ἐπὶ) ἀλλὰ ἐπὶ Gr. *l.* 7. ἄπωθεν) ἄποθεν Ar. C. HUDS. *l.* 11. οἰόμενοί τι) οἰόμενοί τε Ar. IDEM. *l.* 12. ὑπολαβεῖν) ἀπολαβεῖν Ar. C. IDEM. Dan. *l.* 13. εὑρέθη) εὑρεθείη Ar. HUDS. *ead.* μετὰ γὰρ ἀσπίδος) Vide cap. 56. IDEM. *l.* 14. εἰώθησαν) εἰώθεσαν Reg. Caſſ. Gr. Baſ. Steph. 2. Portus. *ead.* προπομπὰς) τὰς πομπὰς Cl. HUDS. Reg. Caſſ.

Pag. 92. *l.* 4. τοῖς δ' Ἀθην.) τοῖς δὲ Ἀθην. Reg. *l.* 5. ἤδη om. Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 7. τινα deeſt Reg. *l.* 9. Αἰαντίδη) Αἰαντίδι Gr. Dan. & a recenti correctore Caſſ. *l.* 10. μετὰ ταῦτα) μεταταῦτα Reg. *l.* 11. αἰσθανόμενος) αἰσθόμενος C. Cam. HUDS. *l.* 12. Λαμψάκῳ) Λαψάκῳ Caſſ. *ead.* ἐστὶν) ἐστὶ Gr. *l.* 14. Ἀνδρὸς ἀριστεύσαντος) Hoc Epigramma Simonidi adſcribit Ariſtot. Rhetor. l. 1, c. 9. Vide Caſauboni Epiſt. ad Rittershuſium pag. 409, Valeſii notas ad Harpocrat. p. 75, & Meurſii Piſiſtratum p. 129. HUDS. *l.* 15. κέκευθε) κεύθει Gr.

Pag. 93. *l.* 1. Ἡ πατρός τε καὶ ἀνδρὸς) ἢ πατρός τ' ἀνδρός τε Marg. Cam. HUDS. Ἡ πατρός τ' ἀνδρὸς, ἀδελφῶν &c. habet Mſ. Baſ. *ead.* τυράννων) Tyrannorum Sigaei ſcilicet: non enim potiti ſunt rerum Athenis Hippiae liberi. Sed Hegeſiſtratus, Hippiae filius, fuit Tyrannus Si-

gaei, ut docet Herodotus lib. 5. Palmerius Exercitation. p. 53. HUDS. *l.* 4. παυσθεὶς) παυθεὶς Ar. C. IDEM. Reg. *l.* 8. Μήδων) Μῆδον Dan. *l.* 10. δῆμος) Μῆδος Gr. in marg. δῆμος. *l.* 11. αὐτῶν) αὐτὸν Reg. *l.* 12. ὑπόπτης) ὕποπτος Gr. Ald. Flor. Bas. HUDS. *l.* 13. αὐτοῖς) πρὸς τὸ σημαινόμενον refertur. Ae. Port. IDEM.

Pag. 94. *l.* 2. ἐφαίνετο) ὁ δῆμος scilicet: ἐπεδίδοσαν οἱ Ἀθηναῖοι. Ae. Port. HUDS. *ead.* καθ' ἡμέραν) καθημέραν a prima manu Cass. *l.* 4. ὅσπερ) ὥσπερ Ar. HUDS. *l.* 5. εἴτε ἄρα &c.) Scil. ἀναπείθεται μηνῦσαι τὰ πράγματα, εἴτε ἄρα οὕτως εἴη, εἴτε καὶ οὔ. Ae. Port. HUDS. *l.* 6. καὶ deest Dan. *ead.* ἐπ' ἀμφότερα) ἐπαμφότερα Cass. *l.* 7. οὐθεὶς) οὐδεὶς Ar. C. HUDS. *l.* 9. αὐτόν τε) αὐτόν τε Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. IDEM. Cass. *l.* 11. γὰρ deest C. HUDS. *l.* 12. μετ' ἀδείας) μετὰ ἀδείας Ar. C. IDEM. *ead.* ἀρνηθέντι) ἀρθέντι C. HUDS. *ead.* διὰ δίκης) μετὰ δίκης Reg. *l.* 13. καθ' ἑαυτοῦ) καθ' ἑαυτὸν Dan. *ead.* Quamvis τὸ τῶν Ἑρμῶν id ipsum esse sciamus, quod alibi dicit τὰ περὶ τοὺς Ἑρμᾶς δραθέντα, nimirum τὴν τῶν Ἑρμῶν περικοπὴν, ut idem alibi vocat: malim tamen τόλμημα aut ἀσέβημα (nam ipse auctor hoc inter ἀσεβήματα numerat) subaudire; ut τὸ τῶν Ἑρμῶν dictum sit pro τὸ περὶ τοὺς Ἑρμᾶς τόλμημα aut ἀσέβημα. Vide Stephani Append. ad Scripta al. de Dial. Att. p. 180. HUDS.

Pag. 95. *l.* 1. ποιούμενοι) ποιησάμενοι Ar. HUDS. *l.* 2. εἴσονται) οἴσονται Reg. *l.* 3. κατηγορήκει) προκατηγορήκει Ar. HUDS. *l.* 4. καταιτιαθέντας) καταιτιωθέντας Reg. Cass. *l.* 6. ἐπανεῖπον ἀργύριον) Sic apud Demosthenem ἐπικηρύττειν χρήματά τινι. HUDS. *l.* 7. παθόντες) παθοῦντες Gr. *l.* 8. ἀδίκως) ἐνδίκως Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 12. σαφὲς) σαφῶς Ar. C. HUDS. Mſ. Bas. Dan. & inter versus pro varia lectione manu rec. Cass.

Pag. 96. *l.* 2. πραχθῆναι) παραχθῆναι Reg. *l.* 3. τὸν om. Mſ. Bas. *l.* 5. πρὸς) ὡς Reg. *l.* 9. Θησείῳ) Duplex erat Theseum, unum in media urbe prope Gymnasium: alterum vero extra urbem, ad murum longum. Vide Meursii Theseum c. 31. HUDS. Mox τῷ ἐν τῇ πόλει Mſ. Bas. *l.* 10. οἱ omitt. Ald. Bas. HUDS. At servat Mſ. Bas. *l.* 12. τοὺς ὁμήρους) Vide Lib. 5, cap. 84. HUDS. *ead.* τοὺς ἐν ταῖς) τοὺς deest C. IDEM. *l.* 14. διὰ ταῦτα διαχρήσασθαι) διαταῦτα διαχρήσεσθαι Ald. Flor. Bas. IDEM. Cass.

Διαχρήσεσθαι etiam Reg. & Gr. *ead.* περιεστήκει) περιειστήκει Ar. C. HUDS.

Pag. 97. *l.* 4. ἀπολογησομένῳ) ἀπολογησαμένῳ Reg. Caſſ. Gr. *l.* 6. στρατιώτας τε) τε deeſt Ar. HUDS. *l.* 7. οὐχ ἥκιστα) οὐχήκιστα Ald. Flor. Baſ. IDEM. Reg. *l.* 9. ξυστρατεύειν) ξυνστρατεύειν Reg. Caſſ. Gr. *l.* 11. ὡς deeſt Caſſ. *l.* 12. ἐν Θουρίοις) ἐν τοῖς Θουρίοις Marg. Θούριοι πόλις Ἰταλίας, ἡ πρότερον Σύβαρις Steph. HUDS. *ead.* οὐκέτι) οὐκ ἔτι Gr. *l.* 13. ἀλλ' ἀπελθόντες) ἀλλὰ ἀπελθ. Gr.

Pag. 98. *l.* 5. οὐ πολλῷ) οὐ πολὺ Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Mſ. Baſ. Reg. Caſſ. Dan. *ead.* ἐς Πελοπόννησον) Tacitus in exſilium Elidem profectus eſt. Iuſtinus lib. V, cap. 1. HUDS. Πελλοπόννησον Gr. *l.* 6. οἱ δ' Ἀθηναῖοι) οἱ δὲ Ἀθην. Gr. *ead.* ἐρήμῃ δίκῃ) Diodorus Sic. lib. XIII, δίκην ἐρήμην κατεδίκασαν θανάτου. HUDS. *l.* 8. Μετὰ δὲ ταῦτα) μεταταῦτα δὲ Ald. Baſ. IDEM. Μετὰ ταῦτα δὲ Gr. *l.* 10. ξὺν παντὶ) ξυμπαντὶ Ald. Flor. Baſ. HUDS. *l.* 12. οἱ omittit Gr. IDEM. *l.* 14. πρὸς Ἐγεσταίους) παρ' Ἐγεστ. Gr. HUDS. Mſ. Baſ. a prima manu, πρὸς Ἐγεστ. ex emend.

Pag. 99. *l.* 1. Ἱμέραν) Ἰμέραν cum ſpiritu leni Ar. Ald. Baſ. Stephan. 1. utroque modo in numis vett. Vide Parutae Siciliam. HUDS. Ἡμέραν Reg. Ἰμέραν Gr. *l.* 2. ἐδέχοντο) ἐδέχετο, & ex emendat. ἐδέχοντο Gr. *l.* 4. Ὕκκαρα) Ὕκλαρα & infra Ὑκλάρων in Cod. C. De origine vocabuli ſic refert Athenaeus lib. VII: Ὕκκαρα προαγορεύεται διὰ τὸ τοὺς πρώτους τῶν ἀνθρώπων ἐλθόντας ἐπὶ τὸν τόπον ἰχθῦς εὑρεῖν τοὺς καλουμένους ὕκκας. HUDS. Ὕκαρα, & infra Ὑκάρων Reg. *ead.* Σικανικὸν) Σικανὸν Mſ. Baſ. Gr. *l.* 6. Poſt πόλιν diſtinguunt Ar. C. Ald. Flor. Baſ. HUDS. *ead.* Ἐγεσταίοις) τοῖς Ἐγεστ. Cl. Gr. IDEM. *l.* 7. ἱππεῖς) ἱππῆς Gr. *ead.* αὐτοὶ) Scil. οἱ Ἀθηναῖοι. aut, ut volunt alii, οἱ Ἐγεσταῖοι. Ae. Port. HUDS. *l.* 8. Σικελῶν) Σικελικῶν Dan. *l.* 10. παραπλεύσας, καὶ τἄλλα) παραπλεύσας τ' ἄλλα Mſ. Baſ. *l.* 12. ἀπέδοσαν) Id eſt: ὁ Νικίας καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, vel οἱ Ἀθηναῖοι Ae. Port. HUDS.

Pag. 100. *l.* 1. Ὕβλαν) Hyblae tres fuere Siciliae urbes, auctore Stephano περὶ πόλεων. Harum duarum tantum meminit Thucyd. *Maioris* infra; *Parvae* ſive *Geleatidis* hic loci, quae immigrantibus Graecis Megarenſibus *Megara* dicta eſt. In cognomine eius auctores variant. Nam Stephano dicitur Γαλεῶτις, Pauſaniae Γερεᾶτις, Thucydidi Γελεᾶτις. Vide Cluverii Siciliam pag. 333, & Bochar-

tum lib. 1 de Phoenicum coloniis, cap. 28. Huds. *l.* 2. Γελεᾶτιν) Γελεάτιν Caff. Gr. *ead.* ουσαν) πόλιν Ar. C. Huds. Πολεμίων πόλιν Dan. *l.* 4. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου) τοῦ δὲ ἐπιγ. Gr. *l.* 10. ἐπέκεινα) ἐπ' ἐκεῖνα Gr. *ead.* πολὺ ἀπὸ σφῶν ἐφαίνετο) πολὺ ἀπὸ σφῶν ἐφαίνοντο legendum cenſent F. & Ae. Portus. Ἐφαίνοντο Cl. Gr. Huds. Reg. Caff. *l.* 14. γε deeſt Ar. C. Cl. Gr. Huds. Mſ. Baſ. Reg. Caff. Dan.

Pag. 101. *l.* 1. ἱππεῖς τε προσελαύνοντες) καὶ ἱππεῖς πρ. Ar. C. Ἱππεῖς προσ. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. Huds. Ἱππῆς προσελ. Gr. Ἱππεῖς προσελ. & pro τε inter verſus δὲ Caff. *l.* 3. ἄλλα τε, καὶ εἰ ξυνοικήσοντες) ἄλλα τε ὡς ξυνοικήσ. C. Ἄλλα καὶ ὡς ξυνοικίσοντες Ar. in margine. Huds. Ἀλλά τε ὡς ξυνοικήσ. Dan. *l.* 8. ὁτιπλεῖστον) ὅτι πλεῖστον C. Ald. Flor. Baſ. Huds. Reg. Caff. Gr. *l.* 9. καταλαμβάνειν) καταλαβεῖν Ar. C. Cl. Huds. Reg. Caff. Dan. *l.* 10. καθ') κατὰ Gr. *l.* 11. πρὸς παρεσκευασμένους ἐκβιβάζοιεν) πρὸς παρεσκευασμένοις ἐκβιάζοιεν Ar. C. Huds. Προσπαρασκευασμένους βιάζοιεν Mſ. Baſ. προσπαρασκευασμένους etiam ed. Baſ. Ἐκβιάζοιεν Reg. Caff. Dan. Sed in Caff. manus recens inter verſus ſcripſerat β. *l.* 12. τοὺς γὰρ ἂν ψιλοὺς τοὺς σφῶν) τοὺς γὰρ ἂν ψιλοὺς τῶν σφῶν &c. Ald. Flor. Baſ. Hic verborum ordo: τοὺς γὰρ ἱππέων τῶν Συρακουσίων &c. βλάπτειν ἂν μεγάλα τοὺς ψιλοὺς &c. Ae. Port. Καὶ poſt Συρακουσίων ponunt Ar. C. & totum ab ἱππέων ad βλάψονται omittunt. Huds. Τοὺς σφῶν Mſ. Baſ. Τῶν σφῶν Reg. Gr. Τῶν Συρακουσίων καὶ τοὺς Dan.

Pag. 102. *l.* 2. Ὀλυμπιείῳ) Ὀλυμπείῳ C. Ὀλυμπίῳ Ar. atque ita apud Diodorum Siculum. Non templum hic tantum fuiſſe Iovis, ſed & oppidulum iuxta ſitum, auctor eſt Thucyd. lib. 7. Vide Cluverii Siciliam pag. 179. Huds. *l.* 3. καὶ deeſt Ar. C. Idem. Dan. *l.* 4. τοιόνδε τι) τοιόνδ' ἔτι Ald. Flor. Baſ. Huds. *l.* 5. σφίσι) σφίσιν Gr. *l.* 6. τῇ om. Mſ. Baſ. *l.* 8. ἔφησεν) ἔφη Ar. C. Cl. Gr. Huds. Mſ. Baſ. Reg. Caff. Dan. *l.* 10. εὔνων) εὐνόων Reg. Sic quoque a prima manu videtur fuiſſe in Caff. nam eraſum erat aliquid inter ω & ν, & accentus recenti manu in prima ſyllaba ſcriptus. *l.* 11. ἀπὸ τῶν ὅπλων) Potius ἄπο τῶν ὅπλων. ὅπλα apud Thucyd. caſtra, ſtationem, in qua armati milites ſunt, agmen etiam armatorum ſignificat. Sic lib. 1, καὶ τῆς μὲν γῆς ἐκράτουν, ὅσα μὴ προϊόντες πολὺ ἐκ τῶν ὅπλων. & initio lib. 3, καὶ τὸν μὲν πλεῖστον ὅμιλον τῶν

φιλῶν εἶργον, τὸ μὴ προεξιόντες τῶν ὅπλων τὰ ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν. F. Port. HUDS. Ἄπο Caff. fed a manu recenti: nam apparebant veftigia abrafi accentus fuper ο. *l.* 13. ἀποκλείσειν τοὺς παρὰ σφίσι) ἀποκλείσειν αὐτοὺς παρὰ σφίσι C. Ἀποκλείσειν αὐτοὺς Ar. abfque παρὰ σφίσι. margini tamen apponitur. Ἀποκλήσειν Cl. Gr. HUDS. Ἀποκλήσειν αὐτοὺς π. σ. Reg. Caff. Αὐτοὺς etiam Dan. & σφίσιν Gr.

Pag. 103. *l.* 1. σταυρώματι) Ita Camerar. Στρατεύματι Marg. Ar. C. Gr. Ald. Flor. Baf. HUDS. Dan. & Caff. in marg. Schol. pro varia lectione. Etiam Mf. Baf. non σταυρώματι. *l.* 2. ξυνδράσοντας) ξυμπράσσοντας Cam. HUDS. Ξυμπράσσοντας Καταναίων omiffo πολλοὺς Mf. Baf. Ξυνδράσσοντας Dan. *l.* 3. ἥκειν) ἥκει Marg. HUDS. *l.* 6. παρεσκευάσθαι) παρασκευάσασθαι Cl. IDEM. Παρασκευάσθαι Gr. *l.* 11. καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς) κατὰ τῆς παρασκ. Caff. Gr. fed in Caff. deinde emendatum erat καὶ τά. Mox αἱ ante ἡμέραι om. Mf. Baf. *l.* 12. ξυνέθεντο) ξυνέθετο Mf. Baf. Caff. *l.* 13. Συμαίθῳ) Σημαίθῳ Ar. Σιμαίθῳ Cl. HUDS. & Reg. *l.* 14. οἱ δ' Ἀθηναῖοι) οἱ δὲ Ἀθην. Caff. Gr.

Pag. 104. *l.* 1. προσιόντας) προσόντας Ald. Flor. Baf. HUDS. Vulgatum fervat Mf. Baf. *l.* 5. Ὀλυμπίειον) Ὀλύμπιον Ar. Gr. paffim. Ὀλύμπειον C. Vide Var. Lect. ad p. 102. HUDS. Dan. *l.* 6. ὡς στρατόπεδον) ὡς τὸ στρατόπεδον Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Caff. Dan. *ead.* ἱππῆς) ἱππεῖς Ar. C. Ald. Flor. Baf. Stephani 1. itidemque paulo infra. HUDS. Reg. Caff. Gr. hic, & infra. Dan. infra. *l.* 11. δ' οἱ) δὲ οἱ Gr. *l.* 12. ἐκάθισαν) καθίσαν Ar. C. Gr. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. Ἐκάθισαν Cl. ex emend. HUDS. Καθίσαν Reg. Caff. Dan. *l.* 15. καὶ πρὸ) καὶ om. Ar. C. HUDS.

Pag. 105. *l.* 1. τειχία) τειχία Ald. Flor. Baf. HUDS. *ead.* τε deeft Gr. *ead.* εἶργον) διεῖργον Marg. Cam. HUDS. *l.* 3. κατενεγκόντες) μετενεγκόντες Ar. HUDS. *l.* 4. σταύρωμα) σταυρώματα Reg. *ead.* Δάσκωνι) Δάσκων erat finus & caftellum in Sicilia. Vide Cluverii Siciliam p. 180, & Bochartum de Phoenicum coloniis l. 1, c. 28. Δάσκωνι omifit Valla: fortaffe quia deerat in Cod. unde vertebat. HUDS. *l.* 5. εὐεφοδώτατον) ἐφοδώτατον Ar. C. Cl. IDEM. Reg. Caff. Dan. In Caff. recenti manu inter verfus εὐ. Ἐνεφοδώτατον Gr. *l.* 6. διὰ ταχέων) διαταχέων Ar. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Reg. Caff. *l.* 7. Ἀνάπου)

Sic Cam. Ἀνάπλου Ar. C. Ald. Flor. Baf. Atque ita legiffe videtur Valla: nam vertit, *pontem, per quem remeatur a navibus.* HUDS. Ἀνάπλου etiam Reg. & Caff. fed hic in marg. γρ. ἀνάπου, ὃ καὶ κρεῖττον. *ead.* ἐκ μὲν τῆς πόλεως) ἐκ τῆς μὲν πολ. Gr. *l.* 8. οὐθεὶς) οὐδεὶς Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 9. ὕστερον omitt. Mf. Baf. *l.* 11. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον C. Baf. HUDS. Caff. *l.* 12. ἀντιπροσῄεσαν) ἀντιπροῄεσαν Reg. Caff. Gr. *l.* 13. Ἑλωρίνην) Ἑλωρίδην Gr. Ald. Flor. Baf. Ἐλωρίνην Steph. 1. Ἑλωρινὴν Cl. Ἐλωρινὴν Ar. C. HUDS. & Dan. Ἑλωρινὴν Reg. Caff.

Pag. 106. *l.* 1. Μαντινῆς) Μαντινεῖς Ar. C. Ald. Flor. Baf. ut & paulo infra. HUDS. Reg. Caff. Gr. utroque loco. Dan. infra. *l.* 4. ἐπὶ ταῖς εὐναῖς) M. Crufius intelligit Triarios, quales apud Romanos fuerunt. HUDS. *ead.* πλαισίῳ) πλαίσιον, ἡ τετραγωνοειδὴς τῶν στρατιωτῶν σύνταξις. Herodianus. Πλαίσιον (ut fcribit Aelianus) proprie eft, ὅταν ἐκ τεσσάρων πλεύρων γένηται ἡ παράταξις, οὐκ ἐν τετραγώνῳ, ἀλλ' ἑτερομήκει σχήματι. HUDS. Πλησίῳ a prima manu Reg. *l.* 7. ἐπιτακτῶν) ἐπεισάκτων Ar. in marg. HUDS. Ἐπιτάκτων Reg. Caff. Dan. *l.* 9. ὁπλίτας) ὁπλίτας πάντας Gr. HUDS. Mf. Baf. *ead.* ἐφ' ἑκκαίδεκα) ἐπεκκαίδεκα Reg. Caff. Gr. fed in Gr. emendatum erat ἐφ'. *l.* 11. Γελώων &c.) Γελώων ἱππεῖς ὅσον cetera in marg. Gr. Ἱππεῖς etiam Reg. Caff. Dan. & plerumque. *l.* 13. εἴκοσι) εἴκοσιν Caff. *ead.* τοὺς δὲ ἱππέας) τοὺς δ' ἱππέας Gr.

Pag. 107. *l.* 2. παρὰ δ' αὐτοὺς) Sic Mf. Baf. Περὶ δ' αὐτοὺς ed. Baf. *l.* 6. μὲν παραινέσει) μὲν οὖν παρ. Dan. *l.* 7. αὕτη) αὐτὴ Ar. C. Bar. Cl. Gr. HUDS. Reg. & ex emendat. Caff. *l.* 8. ἱκανωτέρα) ἱκανοτέρα Gr. *l.* 13. τὴν om. Mf. Baf.

Pag. 108. *l.* 1. ἡμᾶς) ὑμᾶς Ar. HUDS. *l.* 2. ἡμᾶς) Sic in Gr. emendatum erat ex ὑμᾶς. *ead.* ὑπομενοῦσι) ὑπομένουσι Reg. Caff. *l.* 3. ἧσσω) εἴσω, & marg. ἧσσω Gr. *l.* 4. ἡμετέρας) ὑμετέρας a prima manu Gr. *ead.* οὐδεμιᾷ) οὐδὲ μιᾷ Caff. *l.* 6. ὑμᾶς) ἡμᾶς Bar. Gr. Ald. Flor. Baf. HUDS. *l.* 8. ἐγὼ δὲ, ὅτι) ἐγὼ δ' ὅτι Gr. *l.* 9. κρατεῖν) Pro κρατοῦντας ἀποχωρεῖν. Ae. Port. HUDS. *ead.* ἱππῆς) ἱππεῖς Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS. Caff.

Pag. 109. *l.* 1. ἐπεληλύθεσαν) ἀπεληλύθεσαν, vel ἐπὶ τὴν πόλιν ἐληλύθεσαν fcribendum cenfet Ae. Port. HUDS. *l.* 3. προσμίξειε, καθίσταντο) προσμίξειεν ἐνκαθίσταντο Ar. IDEM. Προσμίξειεν etiam Caff. Gr. Προσμίξειν Dan. *l.* 5. οὔτ' ἐν)

οὔτε ἐν Ar. HUDS. *ead.* ταῖς deeſt C. HUDS. *l.* 6. ἀνδρεία) ἀνδρία Ar. C. IDEM. Reg. *l.* 7. ἀντέχοι) ἀντέχει Reg. *l.* 9. διὰ τάχους) διατάχους Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. HUDS. Reg. Caſſ. *l.* 12. καὶ τροπὰς &c.) καὶ τροπὰς οἵας εἰκὸς ἀλλήλων ψιλοὺς ἐποίουν Ar. C. HUDS. Dan. ſed pro ἀλλήλων habet ἀλλήλους. *l.* 13. οἵας) οἷα Caſſ.

Pag. 110. *l.* 4. ὡς omittunt Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Mſ. Baſ. Reg. Caſſ. *l.* 5. τῶν δὲ ἐναντίων) τῶν δ' ἐναντίων Ar. C. HUDS. Ita voluit ſcriba Caſſ. in quo eſt τῶν δὲ ἀντίων. Τῶν δὲ ἐναντίων οἱ μὲν περὶ Mſ. Baſ. *l.* 6. οἰκείαν) οἰκίαν Gr. & paulo poſt. *l.* 8. ξυνκτήσασθαί τε) ξυνκτήσασθαί τι Ar. HUDS. *l.* 9. ἐπιδεῖν) ἐπειδεῖν Caſſ. *l.* 12. εἴτι ἄλλο) Id eſt, χωρίον. HUDS. *l.* 13. ξυγκαταστρεψαμένοις) συγκαταστρεψομένοις Reg. Caſſ. *l.* 14. δ' ἐν χερσὶ) δὲ ἐν χ. Gr. *ead.* ἐπιπολὺ) ἐπὶ πολὺ C. ut & mox infra. HUDS.

Pag. 111. *l.* 4. τοῦ φόβου deſunt Dan. *ead.* τοῖς δ' ἐμπειροτέροις) τοῖς δὲ ἐμπ. Gr. *l.* 5. τὰ μὲν γιγνόμενα) Sic Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. HUDS. Reg. Caſſ. *l.* 6. τοὺς δὲ ἀνθεστῶτας) τοὺς δ' ἀνθεστ. Gr. Schol. *l.* 7. ὠσαμένων δὲ πρῶτον τῶν Ἀργείων) ὠσαμένων δὲ τῶν Ἀργείων πρῶτον Ar. C. HUDS. Mſ. Baſ. Reg. Caſſ. *l.* 9. παρερρήγνυντο) παρερήγνυντο Gr. *l.* 11. ἐπιπολὺ) ἐπὶ πολὺ Caſſ. *l.* 12. ἱππῆς) ἱππεῖς Ar. C. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Reg. Caſſ. Gr. *l.* 14. εἴτινας) εἴτινες Caſſ. Gr. *ead.* προσδιώκοντας) προδιώκοντας Cl. Gr. HUDS. Mſ. Baſ. Reg. Caſſ.

Pag. 112. *l.* 1. ἐπανεχώρουν) ἐπανεχώρησαν Ar. HUDS. *l.* 2. Ἑλωρινὴν) Ἑλωρινὴν Ar. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. 2. Vide ad p. 105. IDEM. Ἑλωρικὴν Dan. *l.* 3. Ὀλυμπίειον) Ὀλυμπιεῖον Ar. Cl. ex emend. Ὀλυμπεῖον C. Vid. ad p. 102. HUDS. Ὀλυμπιεῖον Reg. Caſſ. Ὀλύμπιον Mſ. Baſ. Gr. *l.* 5. οἱ λοιποὶ) οἱ πολλοὶ C. HUDS. *l.* 11. τῶν ξυμμάχων &c.) τῶν ξυμμάχων ὡς πεντήκοντα omiſſis ceteris Dan. *ead.* περὶ ἑξήκοντα καὶ διακοσίους) ὡς πεντήκοντα καὶ διακ. Gr. *l.* 12. ξυνέλεξαν) ἀνέλεξαν Mſ. Baſ. Gr.

Pag. 113. *l.* 2. Ἀθηνῶν) Ἀθηναίων Gr. HUDS. *l.* 4. τε deeſt Gr. *l.* 6. μετὰ τὴν μάχην) καὶ μετὰ τὴν μάχην Gr. HUDS. *l.* 7. ὅσων) ὅσον Gr. Ald. Flor. Baſ. IDEM. *l.* 8. ὡς εἰς τὸ ἔαρ) ὡς τε τὸ ἔαρ Ar. C. Εἰς omittit Cl. IDEM. Ὥστε τὸ ἔαρ. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 9. ταύτῃ τῇ γνώμῃ) Sic Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. HUDS. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 10. διαχειμάσοντες) διαχειμάσαντες Dan. *l.* 12. Ἑρμοκράτης) ὁ Ἑρμοκράτης Gr. *l.* 13. ἐς τὰ ἄλλα) ἐς τἄλ-

λα Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Dan. *l.* 15. ἀνδρεία deest Ar. HUDS. Ἀνδρία Reg.

Pag. 114. *l.* 3. εἶναι) ἦν Gr. Mox ἄλλως τε καὶ τοῖς πρ. Mf. Baf. *l.* 4. χειροτέχνας) χειροτέχναις legit Valla. HUDS. Χειροτέκνας Gr. *l.* 6. στρατηγῶν) στρατιωτῶν Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* πεντεκαίδεκα) πέντε legebat Valla. HUDS. Πέντε καὶ δέκα Gr. *l.* 8. τε deest Ar. HUDS. *ead.* ἔμπειροι non habet Dan. *l.* 10. ἐκπορίζοντες) ἐμπορίζοντες Reg. *l.* 13. ἀνδρείας) ἀνδρίας Reg. Gr. *ead.* εὐταξίας δὲ ἐς τὰ ἔργα) εὐταξίας δ' ἐς τὰ ἔργα Ar. C. HUDS. Caff.

Pag. 115. *l.* 5. αὐτοῖς omittit Cl. HUDS. *ead.* τὸ ὅρκιον) τὸν ὅρκον Marg. IDEM. *l.* 6. ὅπη) ὅπῃ Caff. *l.* 10. τε πάντα) τε deest Dan. *ead.* ἐκέλευε) ἐκέλευσε Ar. HUDS. *ead.* αὐτόν τε) τε deest Reg. *l.* 11. Λυσιμάχου) Λυσίμαχον Dan. *l.* 12. Ἐξηκέστου &c.) Ἐξηκέστου τούτους τρεῖς. καὶ ἐς τὴν &c. legit & distinguit Portus. atque ita Codd. Ar. C. HUDS. Etiam Reg. Caff. Gr. *ead.* τούτους τρεῖς) τούτους τοὺς τρεῖς Dan. *l.* 13. ἐς τὴν desunt Reg.

Pag. 116. *l.* 3. ὠφέλειαν) ὠφελίαν Caff. Gr. *l.* 5. Μεσήνην) Μεσσήνην Reg. Caff. *l.* 6. ὅτε ἀπήει) ὅτ' ἀπήει Ar. C. Steph. 1. Ὅταν ἀπήει Gr. Ald. Flor. Baf. HUDS. Ὅτ' ἀπήει Mf. Baf. Reg. Caff. Ὅτε ἀπείη Dan. *l.* 8. φεύξοιτο) Scil. φυγὰς ἔσοιτο Ae. Port. Φεύγοιτο Ar. HUDS. *ead.* τοῖς ἐν Μεσήνῃ) τοὺς ἐν τῇ Μεσσήνῃ Ar. C. Ἐν τῇ Μεσσήνῃ Cl. Gr. HUDS. Τοῖς ἐν τῇ Μεσσήνῃ Reg. Caff. Dan. Μεσήνῃ Mf. Baf. Gr. Τοὺς in Var. Lect. Hudsoni videtur esse error operarum. *l.* 9. διέφθειραν) διέφθειρον Reg. *l.* 12. τρισκαίδεκα) τρεῖς Gr. Cl. HUDS. Περὶ τρεῖς καὶ δέκα μείναντες Reg. Gr. sed hic καίδεκα. Μείναντες περὶ τρεῖς καίδεκα Caff. *l.* 14. ἀπελθόντες ἐς Νάξον, καὶ σταύρωμα &c. legendum censet F. Port. atque illud καὶ Θρᾷκας ex voce Χάρακας (quae margini olim apposita erat, ad explicationem vocabuli σταύρωμα) originem duxisse existimat. Vid. Annott. Σταυρώματα περὶ τὸ &c. Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Caff. Dan.

Pag. 117. *l.* 5. Τεμενίτην) Ea Syracusarum pars, quam posteriores dixere *Neapolin*, a Thucydide appellata est *Temenites:* scilicet ab Apollinis Temenitae fano; quemadmodum altera illa pars ἀπὸ τῆς Τύχης, id est, a Fortunae fano, *Tyche.* Vide Cluverii Siciliam p. 151. HUDS. *l.* 6. παρὰ πᾶν) παράπαν Reg. Caff. Gr. *ead.* Ἐπιπολὰς) Ἐπι-

βολὰς Mſ. Baſ. Gr. *l.* 7. ἐλάσσονος) Scil. διαστήματος Ae. Port. HUDS. *ead.* σφάλωνται) σφάλλωνται Reg. Caſſ. *ead.* καὶ τὰ Μέγαρα φρούριον &c.) Id eſt: καὶ φρούριον (ſcil. φρουρὰν vel φυλακὴν) ἐς τὰ Μέγαρα ἔπεμψαν, καὶ ἐν Ὀλυμπιείῳ ἄλλο φρούριον καθίστασαν. Ae. Portus. HUDS. *l.* 12. τε) γε Reg. *ead.* αὐτῶν non eſt in Dan. *l.* 13. τὸ omitt. Ar. C. HUDS. *ead.* ἀνεχώρησαν) ἀνεχώρουν Reg.

Pag. 118. *l.* 2. προσαγάγοιντο) προσαγόιντο Ar. C. HUDS. *l.* 3. αὐτοῖς deeſt Dan. *l.* 4. σφίσι μήτ' ἐπὶ) σφίσιν μήτε ἐπὶ Gr. *l.* 5. ἐς τε τὸ) ὥστε τὸ Dan. *ead.* λοιπὸν μὴ οὐκέτι) λοιπὸν οὐκ ἔτι Gr. *l.* 6. εὖ πράξαντας) εὐπράξαντας Reg. *l.* 8. Συρακουσῶν) τῶν Συρακ. Gr. HUDS. *l.* 12. προσδιαβαλεῖν) προδιαβάλλειν Ar. C. Gr. Cl. IDEM. Reg. Caſſ. Dan. Προδιαβαλεῖν Mſ. Baſ. Gr.

Pag. 119. *l.* 3. πείσωσιν) πείσωσι Gr. *l.* 4. δὲ) μὲν Reg. *l.* 10. τῇ δὲ αὐτῇ) τῇ δ' αὐτῇ Gr. *l.* 13. Μήδου) Δήμου C. Bar. Ald. Baſ. HUDS. Μήδου Mſ. Baſ. *ead.* τιμωρίᾳ deeſt Reg. recens manus inter verſus adſcripſerat. *l.* 14. λειποστρατίαν) λειποστρατιὰν Reg. Λιποστρατίαν Gr. *ead.* ἀλλήλους) Sic emendatum erat in Reg. ex ἄλλους.

Pag. 120. *l.* 2. οὗτοι) οἵδε Dionyſ. Halicarn. locum citans. quem vide pag. 160 ed. Wechel. HUDS. *l.* 5. οἱ δ' ἐπὶ) οἱ δὲ ἐπὶ Gr. *l.* 6. κακοξυνετωτέρου deeſt in ſcripto Codice Dionyſii, teſte Sylburgio. HUDS. *l.* 7. τῶν non agnoſcit Dionyſ. Hal. IDEM. *l.* 10. παραδείγματα) παράδειγμα Ar. C. IDEM. *ead.* τῶν τε ἐκεῖσ' Ἑλλήνων) τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων Ar. C. & Dionyſ. Halic. Ἐκεῖ Cl. Gr. HUDS. Mſ. Baſ. Τῶν τ' ἐκεῖ Ἑλλήνων Reg. Τῶν τ' ἐκεῖσε Ἑλλ. Caſſ. Τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων Dan. *l.* 11. ἀμύνοντες) ἀμυνοῦντες Ar. Ἀμύνοντας C. Bar. Ald. Flor. quod convenit quidem cum praeced. accuſ. ἡμᾶς αὐτοὺς, at non item cum coniunctione ὅτι. quare vel ἀμύνοντες legendum, vel ἀμύνομεν, poſita ſcilicet poſt ἐδουλώθησαν diſtinctione. Sylburg. HUDS. Ἀμυνοῦντες Reg. Ἀμύναντες a prima manu, deinde ἀμύνοντες Gr. Ἀμύνονται Dan. Mſ. & ed. Baſ. *l.* 12. ταῦτα) ταὐτὰ Dionyſ. Halic. HUDS. Caſſ.

Pag. 121. *l.* 2. τάδε εἰσὶν) ταῦτά εἰσιν Dionyſ. Halic. HUDS. *l.* 3. οἳ δεσπότην) ἢ δεσπότην Dion. Hal. IDEM. *ead.* αἰεὶ) ἀεὶ Ar. C. Cl. paſſim. IDEM. Reg. Dan. *l.* 5. ἢ μένομεν) οἳ μένομεν Ar. in margine ἢ μένομεν. HUDS. Οἳ μέν. & in marg. manu rec. γρ. ἢ Reg. *l.* 8. διϊστάναι) διεστάναι Gr. *l.* 10. τοῖς δὲ ὡς &c.) Id eſt: τοῖς δὲ λέ-

γοντές τι προσηνὲς, ὡς ἑκάστοις λέγειν δύνανται, αὐτοὺς κακουργεῖν. Ae. Port. HUDS. Τοῖς δ' ὡς Gr. *l.* 11. ἄπωθεν) αποθεν Ar. C. HUDS. *l.* 12. οὐκ ἐς αὐτὸν) οὐ καὶ ἐς αὐτὸν Ar. C. IDEM. Caff. Dan. *l.* 13. καθ' ἑαυτὸν) καθ' αὑτὸν Cl. HUDS. Reg. Caff. *l.* 14. Καὶ εἴτῳ) Vid. Stephani Append. ad Scripta al. de Dial. Att. p. 46, 130. HUDS. *ead.* αρα omittit Gr. IDEM. *ead.* τὸν μὲν Συρακούσιον &c.) τῶν μὲν Συρακουσίων, ἑαυτοῦ δ' οὐ π. ἑ. τὸν Ἀθηναῖον Dan.

Pag. 122. *l.* 1. ὑπέρ γε τῆς ἐμῆς κινδυνεύειν) ὑπέρ γε τῆς ἐμῆς χώρας μᾶλλον κινδυνεύειν Ar. C. HUDS. *ead.* ἐνθυμηθείτω) ἐνθυμηθήτω Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. IDEM. Caff. Reg. Dionyf. Halic. & paulo poft ὅσον idem. *l.* 3. μαχούμενος) μαχόμενος Cl. HUDS. Reg. Caff. *l.* 5. ἔρημος) ἔρημον Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. atque ita in fcripto codice Dionyf. Halic. HUDS. Reg. Caff. Dan. In Reg. recens corrector inter verfus fcripferat ἔρημος. *l.* 6. τῇ δ' ἐμῇ) τῇ δὲ ἐμῇ Gr. *l.* 7. ἐκείνου) Scil. ὅστις οὕτω φρονεῖ, καὶ τὸ δεινὸν οὐκ οἰκεῖον, ἀλλ' ἀλλότριον εἶναι νομίζει. Ae. Port. qui τὴν ἐκείνου φιλίαν pro τὴν ἡμετέραν φιλίαν pofitum cenfet. HUDS. *ead.* βούλεσθαι) βούλεσθε Dan. *l.* 8. ἢ) ἢν Gr. *ead.* καὶ deeft Ar. HUDS. *l.* 11. αὐτοῦ) ἑαυτοῦ Ar. & Dionyf. Halicarn. Αὑτοῦ C. Bar. Cl. Gr Ald. Flor. Baf. IDEM. Reg. Caff. & paulo poft, itidem ut alii. *ead.* ἀνθρωπείας) Ita Dionyf. Halic. HUDS. *l.* 14 γνώμῃ) γνώμη Dion. Hal. IDEM. *ead.* αὐτοῦ) αὑτοῦ Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. & Dionyf. Halic. ut & mox infra. IDEM. *l.* 15. βουληθείη) βουληθεὶς Dan.

Pag. 123. *l.* 4. σώζοι) σώζει Gr. *l.* 6. τὰ deeft Mf. Baf. Gr. *l.* 8. αὐτοὺς δὲ, πρὸς ἡμᾶς &c.) Hic verborum ordo: αὐτοὺς δὲ μᾶλλον φαίνεσθαι παρακελευομένους ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ νῦν, ἰόντας πρὸς ἡμᾶς, ἅπερ εἰ οἱ Ἀθηναῖοι πρῶτον ἀφίκοντο ἐς τὴν Καμαριναίαν, δεόμενοι ἂν ἐπεκαλεῖσθε. Ae. Port. HUDS. *ead.* ἂν omittunt Ar. C. Cl. Gr. Flor. IDEM. Mf. Baf. Reg. Caff. Dan. *l.* 9. ἀφίκοντο) ἀφίκοιντο Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. *l.* 10. ἐπεκαλεῖσθε) ἐπικαλεῖσθε Reg. Dan. *l.* 11. ἐνδώσωμεν) ἐνδώσομεν Ar. C. Bar. Ald. Flor. Baf. HUDS. Caff. Gr. *l.* 14. θεραπεύσετε) θεραπεύετε Ar. C. HUDS. Dan. & in marg. rec. manu Reg.

Pag. 124. *l.* 1. ὑμῖν) ἡμῖν Ar. HUDS. *l.* 2. ὑμᾶς) ἡμᾶς Reg. *l.* 3. ὑπ' ἄλλων) ἐπ' ἄλλων Dan. *l.* 8. δ' ἐν εὐλόγῳ προφάσει) δ' εὐλόγῳ προφ. Cl. Gr. Εὐλόγῳ λόγου προφ. Ar. C. HUDS. Dan. Δ' εὐλόγῳ προφ. Mf. Baf. Reg. Caff.

& hic ἡμεῖς pro ὑμεῖς. *l.* 9. τοὺς δὲ ἔτι) τοὺς δ' ἔτι Gr. *ead.* φύσει omittunt Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 11. μὴ deest Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 12. ξυστῶμεν) ξυνστῶμεν Reg. Caff. *l.* 13. ὅπερ deest Caff. recens manus inter versus scripserat.

Pag. 125. *l.* 2. διὰ τάχους) διατάχους Bar. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Reg. Caff. *l.* 4. ἐς) πρὸς & a manu recenti ἐς πρὸς super Reg. *ead.* προθυμότερον) προθυμότεροι Ar. HUDS. *l.* 5. Πελοποννήσου) Πελλοποννήσου, ut saepe alibi Gr. *ead.* ὠφελείας) ὠφελίας Caff. Gr. & paulo post ὠφελίαν Gr. *l.* 6. τὸ παράπαν) τοπαράπαν Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Caff. Gr. *l.* 7. προθυμίαν) προμυθίαν Bar. atque ita legisse videntur Scholiastes & Valla. Προμηθείαν Cl. Gr. HUDS. Προμήθειαν Mf. Baf. Προμηθίαν Reg. Caff. & Gr. non προμηθείαν. *ead.* δοκεῖν) δοκεί & interiecto spatio vacuo, e quo aliquid abrasum erat, τα sine accentu Caff. *ead.* τῷ ἡμῖν &c.) τῷ ὑμῖν μὲν ἴσην εἶναι, ἡμῖν &c. Bar. HUDS. *ead.* ἴσην) ἴσον ab emendatore recenti, qui ο ex alia litera fecerat, Caff. *l.* 8. μηδετέροις) μηδ' ἑτέροις Gr. *l.* 10. ὑμᾶς) ἡμᾶς Reg. *ead.* ὅ, τε παθὼν) ὥστε παθὼν Reg. *l.* 12. ἀπουσίᾳ deest Reg. *l.* 14. προσθεμένους) προθεμένους Reg.

Pag. 126. *l.* 2. ὄντας non habet Gr. *l.* 3. Συρακούσιοι) Συρακόσιοι Caff. *l.* 5. δεόμεθα δὲ) δεόμεθα οὖν Dionyf. Halic. locum citans. HUDS. *l.* 6. ἅμα deest in Codd. Dionyf. Hal. ut & mox δὲ post προδιδόμεθα. IDEM. *ead.* πείσομεν) πείσοιμεν Marg. IDEM. *l.* 8. καὶ εἰ καταστρέψονται) καὶ εἰ μὴ καταστρ. Gr. IDEM. *l.* 10. αὐτῶν) αὐτῷ Ar. C. Αὐτῶν Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. IDEM. Αὐτῷ Dan. Αὐτῶν Reg. Caff. *l.* 11. καὶ εἰ αὖ ἡμεῖς) καὶ αὖ εἰ ἡμεῖς Reg.

Pag. 127. *l.* 1. ἡμῶν) ὑμῶν Dan. *l.* 2. ἡμᾶς) ὑμᾶς Ald. Flor. Baf. HUDS. *l.* 9. μαρτύριον) μαρτυρίας Marg. IDEM. Schol. *l.* 10. πολέμιοι τοῖς Δωριεῦσιν) τοῖς Δωριεῦσι πολέμιοι Mf. Baf. *ead.* καὶ deest Gr. *l.* 11. ἡμεῖς γὰρ) ἡμεῖς μὲν γὰρ Marg. HUDS. *ead.* Πελοποννησίοις Δωριεῦσι) Mutata est figura: alias dixisset Πελοποννησίων Δωριέων, καὶ πλειόνων ὄντων, καὶ παροικούντων. Ae. Port. IDEM. *l.* 12. οὖσι) οὖσιν Gr. *l.* 13. ἥκιστα αὐτῶν) ἥκιστ' ἂν αὐτῶν Caff. *l.* 14. κτησάμενοι deest Dan. *l.* 15. προσῆκον) Attice pro προσήκοντος. HUDS.

Pag. 128. *l.* 1. καθόσον) καθ' ὅσον C. IDEM. *l.* 2. τῷ

deest Ar. C. Bar. Gr. Ald. Flor. Baſ. Huds. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 3. ὑπὸ omitt. ed. Baſ. at ſervat Mſ. Baſ. *l.* 4. ἀμυνούμεθα) ἀμυνόμεθα Marg. Ar. C. Huds. Mſ. Baſ. Caſſ. *l.* 8. Μήδου) Δήμου Reg. In marg. Caſſ. quoque paulo inferius ad τῷ Μήδῳ annotatum erat γρ. τῷ δήμῳ. *l.* 9. ὥσπερ ἡμεῖς) ὥσπερ καὶ ἡμεῖς Marg. Huds. *l.* 10. αὐτοί τε) αὐτοί γε Dan. *ead.* ὑμῖν) ἡμῖν Ar. C. Cl. Gr. Huds. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 13. πλεῖστόν τε καὶ) πλεῖστον καὶ Ar. C. Huds. Dan.

Pag. 129. *l.* 1. οὗτοι ἡμᾶς) οὕτω καὶ ἡμᾶς Caſſ. *l.* 2. οὐκ ἄλλῳ ἑπόμεθα) οὐκ ἄλλῳ ἐσόμεθα Marg. Οὐ καλλιεπούμεθα Gr. Huds. Mſ. Baſ. *l.* 4. εἰκότως ἄρχομεν) Haec verba e margine in contextum irrepſiſſe ſuſpicatur Fr. Port. Huds. *ead.* ἢ) οἱ a manu recenti, deleta vetere ſcriptura Caſſ. *l.* 8. ὑμῖν) ἡμῖν Ar. C. Bar. Huds. Dan. *l.* 9. διαβάλλουσι) διαβάλλουσιν Caſſ. *l.* 11. τοπαραυτίκα) τὸ παραυτίκα Ar. C. Huds. Τὸ παρ' αὐτίκα Caſſ. *l.* 14. διὰ τὸ αὐτὸ) διὰ αὐτὸ Mſ. Baſ.

Pag. 130. *l.* 2. μᾶλλον τοῦτο) τοῦτο μᾶλλον Reg. *l.* 3. Ὑπολάβῃ δὲ μηδεὶς) ὑπολάβοι δὲ μὴ δεὶς Caſſ. *l.* 6. πεμψάντων deest Reg. *l.* 9. μὴ ὑπηκόους &c.) Id eſt: μὴ ὡς ὑπηκόους, ὥσπερ εἰσὶν οἱ ξυγγενεῖς αὐτῶν &c. Ae. Portus. Huds. *l.* 10. ἀλλ' ὡς) ἀλλὰ ὡς Gr.

Pag. 131. *l.* 3. ὁτιμάλιστα) ὅτι μάλιστα C. Bar. Ald. Flor. Baſ. Huds. Reg. Caſſ. *l.* 6. δεῖ) δεῖν Stob. Huds. *ead.* γίγνεσθαι) γίνεσθαι Gr. *l.* 7. ἡμᾶς) ὑμᾶς Bar. Ald. Baſ. Huds. *l.* 8. οἱ deest Ar. Idem. Mſ. Baſ. *l.* 9. καὶ γὰρ τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους) καὶ τοῖς ἐκεῖ γὰρ ξυμμάχοις Marg. Καὶ γὰρ τοῖς ἐκεῖ ξυμμάχοις Ar. C. Huds. Sic etiam Reg. Caſſ. Dan. Sed in Reg. altera lectio recenti manu inter verſus ſcripta erat.

Pag. 132. *l.* 1. ἐν χωρίοις) ἐπὶ χωρίοις Reg. Mox τὴν ante Πελοπόννησον non eſt in Baſ. *l.* 2. τἀνθάδε) ἐνθάδε Reg. Caſſ. & uterque a correctore recenti ſupra ſcript. τἀνθάδε. *l.* 3. καὶ ὃ λέγομεν &c.) Id eſt: καὶ πρὸς τὸ δέος, τοὺς Συρακουσίους φοβούμεθα, ὃ λέγομεν καὶ ὑμῖν δηλοῦμεν. Vel, καὶ τοῦτο διὰ τὸ δέος τὸ ἐς Συρακουσίους, ὃ ὑμῖν λέγομεν, ὃ δέος ἡμᾶς ἀναγκάζει τὰ ἡμῖν καὶ ὑμῖν λυσιτελοῦντα σκοπεῖν, καὶ πειρᾶσθαι τὰ ἐνθάδε πράγματα καθιστάναι, καὶ διοικεῖν κατὰ τὸ ἀμφοτέροις λυσιτελοῦν. Ae. Port. Huds. Pro ὃ Reg. habet ᾧ. *ead.* καθίστασθαι) καθίσταται Ar. C. Gr. Bar. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. Καθίστα-

σϑαι in marg. Gr. HUDS. Καθίστανται Reg. Caff. Dan. *l.* 4. ἐφίενται ὑμῶν) ἀφίενται ἡμῶν Reg. *l.* 5. μὲν omittunt Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Caff. *ead.* ἢ κατ' ἐρημίαν) ἢ καὶ κατ' ἐρημίαν Reg. Caff. Dan. *l.* 7. ἢν ξυστῆτε) εἰ ξυστῆτε Ar. HUDS. Ἢν ξυνστῆτε Caff. *l.* 8. ἐς) εἰς Gr. *l.* 9. εὐμεταχείριστος) ἀμεταχείριστος in marg. Cod. C. atque ita edidit Aldus. HUDS. Ξυστῶσα εὐμεταχείρηστος Reg. *ead.* μὴ deeft C. HUDS. *l.* 10. εἶεν) Ita ab emendatione pro εἰς ἓν Reg. *l.* 13. προσειόντες) προσιόντες Ar. Bar. Ald. Flor. Baf. HUDS. Gr.

Pag. 133. *l.* 1. ὅπερ) ᾧπερ Reg. Caff. *l.* 3. πολὺ) πολλὺ Bar. HUDS. *l.* 4. μὴ deeft Reg. Caff. *l.* 5. κακοὶ κατεργασαίμεθα) κακοὶ καὶ κατεργασαίμεθα Ar. C. HUDS. *l.* 8. πόλει δὲ μείζονι &c.) Id eft: πόλεως δυνάμει πολὺ μείζονι τῆς ἡμετέρας ἤδη παρούσης δυνάμεως. Vel, μείζονι τῆς ἡμῶν ἐνθάδε νῦν παρόντων δυνάμεως. Ae. Port. HUDS. *l.* 9. ἐποικοῦντες) Non dixit παροικοῦντες, fed ἐποικοῦντες, ut innueret, vicinos effe, fed infeftos & hoftes, qui illis immineant. IDEM. *ead.* ἐπιβουλεύουσιν) ἐπιβουλεύουσι Caff. Gr. *l.* 10. καὶ omittunt Bar. Ald. Flor. Baf. HUDS. At fervat Mf. Baf. *l.* 11. τὰ deeft Dan.

Pag. 134. *l.* 1. δεόμενοι τὴν ὑπάρχουσαν) δεόμενοί τε τὴν ὑπαρχ. Mf. Baf. *l.* 2. ἀπ' ἀλλήλων) ἐπ' ἀλλήλων Gr. HUDS. *l.* 3. ἀεὶ) αἰεὶ Ar. C. Omittit Cl. IDEM. Deeft etiam Dan. *l.* 4. δ' οὐ) δὲ οὐ Gr. *l.* 7. βουλήσεσϑε καὶ) βουλήσεσϑέ ποτε καὶ Mf. Baf. *ead.* πολλοστημόριον) πολλοστὸν μόριον Marg. Ar. C. Flor. HUDS. Reg. Caff. Dan. *l.* 14. ἐλευθεροῦν) ἐλευθεροῦντες Ar. HUDS.

Pag. 135. *l.* 5. ἡμῖν) ὑμῖν Ald. Baf. *l.* 6. καθόσον) καθ' ὅσον Ar. C. itidemque paulo infra. HUDS. *ead.* ὑμῖν) ἡμῖν Caff. *l.* 8. ἀπολαβόντες) ἀπολαύοντες Ar. HUDS. *l.* 12. ἑτοίμην ὑπεῖναι) ἑτοίμην εἶναι Gr. IDEM. *l.* 13. ἀντιτυχεῖν) ἀντισχεῖν & inter verfus a recenti correctore ἀντιτυχεῖν Reg.

Pag. 136. *l.* 2. τῷ τε δεομένῳ) τῷ δεομένῳ Ar. C. HUDS. *l.* 4. φυλάσσεσϑαι) φυλάττεσϑαι Mf. Baf. *l.* 5. καὶ ἀντεπιβουλεῦσαι &c.) Id eft: καὶ αὐτοῖς ὁμοίως ἀντεπιβουλεῦσαι ἄρχεσϑε. Ae. Port. HUDS. *l.* 6. μεταλάβετε) λάβετε Mf. Baf. *l.* 7. Τοιαῦτα μὲν ὁ) τοιαῦτα δὲ ὁ Gr. HUDS. Mf. Baf. Reg. Caff. *l.* 9. εἰ) εἰς Dan. *l.* 10. ἀεὶ) αἰεὶ Ar. C. HUDS. *l.* 11. ἧσσον) ἧττον Mf. Baf. *l.* 12. τότε

πρῶτον) τό, τε πρῶτον legit Ae. Port. HUDS. *l.* 13. τὸ λοιπὸν) τολοιπὸν Reg.

Pag. 137. *l.* 1. ἔλασσον) ἐλάσσω Dan. *ead.* ἐπειδὴ) ἐπεὶ Reg. *l.* 5. δοκεῖν) δοκεῖ Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. Dan. In Reg. manus recens ſuper ει ſcripſerat ν. *l.* 6. μηδετέροις) μήδ' ἑτέροις Ar. C. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Μηδ' ἑτέροις Reg. Gr. *l.* 7. τὰ) τὸ Reg. Dan. & a prima manu Caſſ. in quo deinde e τὸ factum erat τά. *l.* 8. τὸν omittunt Ar. C. HUDS. *ead.* οἱ δ' Ἀθηναῖοι) οἱ δὲ Ἀθην. Gr. *l.* 9. τὰ πρὸς) Articulus redundare videtur: nam ſi orationi eximatur, eundem plane ſenſum habebis. Vide Stephani Append. ad Scripta al. de Dialect. Att. pag. 179. HUDS. *l.* 12. ἀφειστήκεσαν) ἀφεστήκεσαν Reg. *l.* 13. ἐχόντων) οἰκούντων Dan. *l.* 14. Non poſt εὐθὺς, ſed οἰκήσεις diſtinguunt Codd. MſI. HUDS.

Pag. 138. *l.* 1. σῖτόν τε) σῖτόν γε Reg. *ead.* εἰσὶν οἵ) εἰσὶ οἵ Gr. *l.* 3. ὑπὸ) ἀπὸ pro ὑπὸ reponendum cenſet F. Port. HUDS. *l.* 4. φρουρούς τε πεμπόντων) φρουροὺς ἐσπεμπόντων Gr. IDEM. Mſ. Baſ. *l.* 7. Συρακουσίων) Συρακοσίων Caſſ. *l.* 9. ἐς Τυρσηνίαν) ἐς τὴν Τυρσηνίαν Ar. C. Gr. HUDS. Dan. *l.* 11. περιήγγελον) περιήγγελλον Caſſ. Gr. περιήγγειλαν Dan. *ead.* Ἔγεσταν) Ἐγεσταίαν Gr. *l.* 13. καὶ τἄλλα) καὶ ἄλλα Reg. *l.* 14. τῷ deeſt Reg.

Pag. 139. *l.* 1. οἱ δ' ἐς) οἱ δὲ ἐς Gr. *ead.* τὴν articulum ante Λακεδ. non agnoſcunt Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. HUDS. Reg. Caſſ. *l.* 3. πείθειν μὴ περιορᾶν) πείθειν καὶ μὴ περιορᾶν Ar. HUDS. *l.* 4. γινόμενα) γιγνόμενα Mſ. Baſ. Reg. Gr. *l.* 8. ἀμύνειν) ἀμυνεῖν Gr. *l.* 12. ὠφέλειαν) ὠφελίαν Caſſ. Gr. *l.* 14. τότ' εὐθὺς) τότε εὐθὺς Gr. *l.* 15. φορτηγικοῦ) φορτητικοῦ Cl. Gr. HUDS. Reg. Caſſ. Φορτικοῦ Mſ. Baſ. *ead.* ἐς Κυλλήνην) Argos eum ſe contuliſſe, & inde ira Athenienſium, ab Argivis ipſum petentium, ad Lacedaemonios transfugiſſe, dicit Iſocrates in Orat. περὶ ζεύγους. Vid. Plutarchum in Alcibiade, Diodorum l. 13, Polyaeni Strat. l. 1, Iuſtin. l. 5. HUDS.

Pag. 140. *l.* 4. Συρακουσίους) Συρακοσίους cum υ recenti manu inter verſus ſcripto Caſſ. *l.* 5. καὶ deeſt Gr. *l.* 7. κωλύσοντας) κωλύοντας Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. HUDS. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 13. προξενίαν) Vide Thucydid. l. 5, c. 43, & Plutarchum in Alcibiade. HUDS. *l.* 15. ἀναλαμβάνων) Id eſt: ἀναλαμβάνειν ἐπιθυμῶν. Ae. Port. IDEM. *ead.* ἄλλα τε καὶ περὶ) ἄλλά τε περὶ Mſ. Baſ.

Pag. 141. *l.* 1. ξυμφορὰν) συμφορὰν Reg. *l.* 2. ἐμοῖς omittunt Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 4. καὶ om. Mſ. Baſ. *l.* 7. εἰκότως) ἠκότως Caſſ. *l.* 8. σκοπῶν ἀναπειθέσθω) ἀναπειθέσθω σκοπῶν Dan. *l.* 9. ἐνόμισε) ἐνόμιζε Reg. Caſſ. Gr. Baſ. Steph. 2. Port. *ead.* μηδ᾽) μηδὲ Gr. *ead.* οὕτως) οὗτος Reg. *l.* 10. ἡγήσηται) ἡγήσητε Bar. Gr. Ald. Flor. Baſ. *l.* 13. καὶ deeſt Reg. Caſſ. *l.* 14. τὰ πολλὰ) ταπολλὰ Bar. Ald. Flor. Κατὰ πολλὰ Gr. HUDS. Ταπολλὰ Reg.

Pag. 142. *l.* 2. μετριώτεροι) μετριώτερον Bar. Gr. Ald. Flor. HUDS. Reg. *ead.* ἐς deeſt Gr. HUDS. *ead.* πολιτικὰ) πολεμικὰ Ar. IDEM. *l.* 3. πονηρότερα) πονηρώτατα Caſſ. *l.* 4. καὶ ἐμὲ) καί με Gr. *l.* 7. ἐπεὶ) ἐπειδὴ Marg. Ar. C. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Dan. *l.* 9. ὅσον) ὅσῳ Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 10. ἀγνοίας) ἀνοίας Marg. Ar. C. Cl. Gr. Bar. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Reg. Caſſ. Dan. *ead.* λέγοιτο) γένοιτο Reg. *l.* 11. ἡμῖν) ὑμῖν Bar. Ald. Flor. Baſ. HUDS. *l.* 12. προσκαθημένων) προκαθημένων Reg. Dan. *l.* 14. ὑμῖν) ἡμῖν Reg. Caſſ.

Pag. 143. *l.* 1. εἰσηγητέον) ἐσηγητέον Reg. Caſſ. *l.* 3. δ᾽ ἐκείνους) δὲ ἐκείνους Reg. Caſſ. *l.* 4. τῆς Καρχηδονίων ἀρχῆς καὶ αὐτῶν) Forſan & haec accipienda ſunt per figuram Grammaticis ἓν διὰ δυοῖν appellatam, pro τῆς ἀρχῆς αὐτῶν τῶν Καρχηδονίων. Ae. Port. HUDS. *ead.* ἀποπειράσοντες) ἀποπειράσονται Reg. *l.* 5. καὶ deeſt Gr. *l.* 10. τε) δὲ C. HUDS. *ead.* ἡμετέραις) ὑμετέραις Caſſ. *l.* 13. καὶ τῷ πεζῷ &c.) Si ſanus ſit locus, verba ita accipienda ſunt: καὶ τῷ πεζῷ ἅμα. ἐκ γῆς αὐτῇ ἐπιχειροῦντες, καὶ ταύταις ταῖς ἀφορμαῖς χρώμενοι, τῶν πόλεων &c. Ae. Port. Ἐφορμαῖς pro ἀφορμαῖς legunt Ar. C. HUDS. Et Reg. Caſſ. Dan. *l.* 14. τὰς δ᾽) τὰς δὲ Gr. *ead.* ἐντειχισάμενοι) ἐντειχισόμενοι Gr. HUDS. *l.* 15. ἠλπίζομεν) ἐλπίζομεν Gr. *ead.* μετὰ ταῦτα) μεταταῦτα Reg.

Pag. 144. *l.* 2. γίγνεσθαι τινὰ) γίγνεσθαί τι Reg. Caſſ. *l.* 9. ἤδη omittunt Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 11. Συρακούσιοι) Συρακόσιοι cum υ ſuper ο recenti manu ſcripto Caſſ. *l.* 12. ἡσσημένοι) ἡσσαμένοι Dan. *l.* 14. εἰ αὕτη ἡ πόλις) εἰ ἡ αὕτη ἡ πόλις Gr.

Pag. 145. *l.* 2. ὑμῖν) ἡμῖν Ar. C. HUDS. *l.* 3. τῆς deeſt C. IDEM. *l.* 5. πέμψετε) Pro πέμψατε. Ae. Portus. HUDS. *l.* 6. αὐτερέται) αὐθαιρέται Reg. *ead.* ὁπλιτεύσουσιν) ὁπλιτεύουσιν Ar. C. Bar. Ald. Flor. Steph. 1. HUDS. Dan. *l.* 8. ὡς ἂν) ὃς ἂν Ar. C. HUDS. *l.* 9. μὴ ἐθέλον-

τας) μὴ θέλοντας Ar. C. Gr. Cl. Huds. Mſ. Baſ. Caſſ. *l.* 11. προσίασι) προσιάσι Gr. *l.* 12. Συρακούσιοι) Συρακόσιοι Caſſ. & ſic paſſim. *l.* 13. ἐπιμελεῖσθαι) ἐπιμελῆσθαι Caſſ. *l.* 14. καὶ Ἀθηναῖοι) καὶ οἱ Ἀθηναῖοι Cl. Gr. Huds. *l.* 15. Δεκέλειαν) Vide Annott. Idem.

Pag. 146. *l.* 1. μόνου) μόνον Ar. C. Huds. *l.* 3. οὕτω) οὕτως Caſſ. *l.* 6. δεινὰ deeſt Dan. *l.* 8. κωλύσετε) κωλύετε Gr. *l.* 9. τε deeſt Ar. Huds. *l.* 11. Λαυρείου) De fodinis in Laurio vide Thucyd. lib. 2, cap. 55. Meminere item plures, Heſych. Suid. Scholiaſtes Ariſtoph. aliique. Inde γλαῦκες Λαυριωτικαὶ numi ex argento Laureotico cuſi & noctua ſignati. Vide Meurſium de Fortuna Attica pag. 56, cap. 7. Huds. Λαυρίου Reg. Caſſ. *ead.* ἀργυρείων) ἀργυρίων Gr. *l.* 13. μάλιστα) Scil. ἀποστερήσονται, vel βλαφθήσονται Ae. Port. Huds.

Pag. 147. *l.* 1. κατὰ κράτος) κατακράτος Bar. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. Huds. Reg. *l.* 4. ἐπεὶ ὥς γε δυνατὰ &c.) Id eſt: καὶ γὰρ πάνυ θαρσῶ ὡς ταῦτα, τὰ ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενα, δυνατά ἐστι, καὶ οἶμαι οὐχ ἁμαρτήσεσθαι τῆς γνώμης. Ae. Port. Huds. *l.* 6. χείρων) χεῖρον Ar. C. Idem. Reg. Caſſ. *l.* 7. φιλόπολις ποτὲ δοκῶν) φιλόπολίς τε δοκῶν Bar. Huds. Reg. *l.* 8. οὐδὲ ὑποπτεύεσθαι) ἀξιῶ repetendum ἀπὸ κοινοῦ. Ae. Port. Huds. *l.* 10. ὑμετέρας) ἡμετέρας Reg. *l.* 11. ὠφελείας) ὠφελίας Caſſ. Gr. *l.* 12. οὐχ οἱ τοὺς) οὐχὶ τοὺς C. Huds. Dan. *l.* 13. φιλόπολι) φιλόπολιν Caſſ. Reg. *l.* 14. ἐν ᾧ) Sc. χρόνῳ. Huds. *ead.* ἀλλ') ἀλλὰ Gr.

Pag. 148. *l.* 1. ἐπολιτεύθην) ἐπολιτευόμην Marg. Huds. *ead.* οὐδ' ἐπὶ) οὐδὲ ἐπὶ Gr. *ead.* ἡγοῦμαι ἰέναι) ἡγοῦμαι νῦν ἰέναι Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Baſ. Huds. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 10. εἴκαζον) ἤκαζον Reg. Caſſ. cum annotatione in margine Reg. σημείωσαι ἤκαζον. *l.* 12. ἀποκνεῖν) ἀποκινεῖν Dan. *l.* 13. βραχεῖ μορίῳ &c.) Id eſt: βραχεῖ μορίῳ τῶν ὑμετέρων στρατιωτῶν ξυμπαραγενόμενοι τὰ μεγάλα πράγματα τὰ ἐκεῖ ὄντα σώσητε. Ae. Port. Huds.

Pag. 149. *l.* 1. μετὰ ταῦτα) μεταταῦτα Ar. Bar. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. Huds. Reg. *l.* 2. καὶ deeſt Reg. *l.* 3. ἡγήσησθε) ἡγήσεσθε Caſſ. *l.* 4. Ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης) ὁ μὲν οὖν Ἀλκιβιάδης Ar. C. Huds. *ead.* εἶπεν) εἶπε Gr. *l.* 6. δὲ ἔτι) δ' ἔτι Reg. Caſſ. *l.* 10. καὶ τοπαραυτίκα) καὶ παραυτίκα Ar. C. Huds. Dan. Καὶ τὸ παρ' αὐτίκα Caſſ. *ead.* τῇ deeſt Gr. *l.* 11. Γύλιππον τὸν Κλεανδρίδου) Γύλιπ-

που τὸν Κλεαρίδου Ar. C. Τὸν Κλεάρχου habet Diodorus Sic. l. 15, qui, ut credit Palmerius in Exercit. p. 55, est ex hoc loco corrigendus; cum & Thucydidis in iis rebus fides sit potior, & Κλεανδρίδας Spartanum magis sapiat. HUDS. Κλεαρίδου etiam Dan. *l.* 13. βουλευόμενον) βουλευόμενοι Ar. in margine. HUDS. Βουλευομένων a prima manu, ex emendat. βουλευόμενον Cass. *l.* 14. ὅπη) ὅποι Ald. Flor. Bas. HUDS. Ὅπη Cass. *ead.* μάλιστα καὶ τάχιστα &c.) Id est: μεγίστη τις ὠφέλεια καὶ ταχίστη (vel μεγίστη τις ὠφέλεια καὶ τάχιστα, vel καὶ τοῦτο τάχιστα) ἥξει τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ. scil. τοῖς Σικελοῖς καὶ Σικελιώταις. Ae. Portus. HUDS.

Pag. 150. *l.* 1. ὠφέλεια) ὠφελία, & in marg. eadem manu σημείωσαι ὠφελία διὰ τοῦ ι. Reg. In Cass. corrector ex ὠφελία fecerat ὠφέλεια. *ead.* τοὺς) τὰς Ar. C. HUDS. *l.* 4. εἶναι deest Dan. *l.* 5. ἡ non habet Gr. *l.* 8. πέμπειν) πέμπει Reg. *l.* 11. ξυνέγραψεν) ξυνέψεν Reg. per compendium scripturae. *l.* 15. οὓς) Scil. τῶν Μεγάρων οἰκήτορας. Vide supr. c. 4. HUDS.

Pag. 151. *l.* 2. τε deest Gr. *l.* 3. ἔρυμα) Illud ἔρυμα esse φρούριον τῆς Μεγαρίδος existimat Cluver. quem vide in Sicilia p. 134. HUDS. *ead.* Συρακυσίων) Συρακουσσίων Cass. *l.* 4. Τηρέαν) Τηρέα Reg. *l.* 6. ἐνεπίμπρασαν) ἐνεπίπρασαν Reg. Cass. In Reg. manus recens μ super ι scripserat. Ἐνεμπίπρασαν Gr. Bas. *l.* 7. Particula τισὶν videtur πλεονάζειν. Vide Stephani Append. ad Scripta al. de Dial. Attic. p. 80. HUDS. *ead.* τε deest C. IDEM. Gr. Dan. *l.* 8. τροπαῖον &c.) τροπαῖον οὐ στήσαντες Dan. *ead.* στήσαντες &c.) στήσαντες ἐς Κατάνην Gr. omissis ceteris. *l.* 9. ἐπισιτισάμενοι) ἐπισιτησάμενοι Reg. *l.* 10. Κεντόριπα) Κεντόροπα Ar. Vide Cluverii Sicilam p. 308. HUDS. *ead.* Σικελῶν) Σικελὸν Gr. IDEM. Mss. Bas. & sic quoque fuerat in Cass. recens manus fecerat Σικελῶν. *l.* 11. προσαγαγόμενοι) προσαγόμενοι Ar. HUDS. Προσαγόμενοι ἐπήεσαν Reg. omisso ὁμολογίᾳ. *ead.* ἀπήεσαν) Hic permutatur orationis structura. perinde enim est, ac si dixisset ἅμα ἀπιόντες ἐπίμπρασαν τὸν σῖτον. Vide Stephani Append. ad Scripta al. de Dial. Att. p. 168. HUDS. *l.* 12. πιμπράντες) πιπράντες Reg. *ead.* Ἰνησσαίων) *Inessaei* sive *Inessenses* iidem sunt cum illis, qui Ciceroni in Verrinis, & Plinio lib. 3, *Aetnenses* dicuntur. Nam oppidum Aetna antea dictum fuit Ἴνησσον, sive Ἴνησσα, quod postmodo apud Strabonem cor-

ruptum est in Ἴννησα, & apud Diodorum in Ἐννησία. Vide Cluverii Siciliam p. 122, 123. HUDS.

Pag. 152. *l.* 6. μετὰ ταῦτα) μεταταῦτα Ar. Ald. Flor. Bas. Steph. 1. IDEM. Reg. *l.* 7. Θυρεάτιν) Θυραιᾶτιν Cl. ex emend. HUDS. Θυράτιν Dan. *l.* 9. Θεσπιέων) Θεσπεσιέων & in marg. Θεσπιέων Gr. *ead.* ἐν τῷ αὐτῷ θέρει) ἐν τῷ δὲ τῷ θέρει Mſ. Bas. *l.* 11. βοηθησάντων Ἀθηναίων) βοηθησάντων τῶν Ἀθ. Gr.

Pag. 153. *l.* 2. Ἐπιπολῶν) Cum duplici λ plerumque in Codd. Mſſ. Egregiam Epipolarum descriptionem pete ex Cluverii Sicilia p. 148, 149. HUDS. Ἐπιπολλῶν Cass. *ead.* ἀποκρήμνου) ἀπὸ κρημνοῦ Reg. *l.* 4. κρατοῖντο μάχῃ) κρατοῖντο τῇ μάχῃ C. HUDS. *l.* 5. προσβάσεις) προβάσεις Reg. Gr. *l.* 6. ταύτας) Id est: κατὰ τὰς ὁδοὺς δι' ὧν πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς προσιέναι δυνατὸν ἦν. Ae. Port. HUDS. Ταῦτα Reg. Cass. Gr. In Reg. recenti manu super α scriptum erat σ. *l.* 7. ἐξήρτηται) ἐξήρτυται cum η a recenti correctore inter versus Reg. *l.* 8. ἐστὶ) ἐστὶν Cass. *l.* 9. Συρακουσίων) Συρακουσσίων Cass. *l.* 15. ἑπτακοσίους) ἑξακοσίους legendum censet Ae. Port. HUDS.

Pag. 154. *l.* 3. ξυνεστῶτες omittit Gr. HUDS. *l.* 4. ταύτης τῆς νυκτὸς τῇ ἐπιγιγνομένῃ ἡμέρᾳ) ταύτης τῆς νυκτὸς καὶ τῇ ἐπιγιγνομένῃ ἡμ. Ar. C. IDEM. *l.* 6. σχόντες κατὰ) σχόντες καὶ κατὰ Gr. *l.* 9. ἐς τὴν Θάψον) ἐς τὴν θάλασσαν Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 11. Συρακουσίων) Συρακουσσίων & passim duplici σ Cass. *l.* 15. κατὰ τὸ Εὐρύηλον) κατὰ τὸν Εὐρύηλον Ar. C. atque omnino ita scribendum. Vide Cluverii Siciliam p. 147, 148. HUDS. Sic etiam Mſ. Bas. Reg. & Dan. *ead.* πρὶν τοὺς Συρακουσίους &c.) πλὴν τοὺς Συρακουσίους αἰσθομένους ἔχων τοῦ λειμῶνος καὶ τῆς ἐξετάσεως παραγενέσθαι ἐβοήθουν τε &c. C. Πλὴν τοὺς Συρακουσίους αἰσθομένους ἐκ τοῦ λειμῶνος καὶ τῆς ἐξετάσεως παραγενέσθαι. ἐβοήθουν τε &c. Ar. Καὶ τῆς ἐξετάσεως Gr. HUDS. Mſ. Bas. Reg. Cass.

Pag. 155. *l.* 3. ἑπτακόσιοι) Ita Ar. C. atque sic paulo supra. nisi quis ἑξακόσιοι reponendum malit. HUDS. Mox δὲ post στάδιοι om. Mſ. Bas. *l.* 5. εἴκοσι) εἴκοσιν Cass. *ead.* προσπεσόντες) προσπεσοῦντες Reg. *ead.* αὐτοῖς) αὐτοὶ Ar. HUDS. *l.* 6. ἀτακτότερον) ἀπρακτότερον Gr. IDEM. *ead.* οἱ Συρακούσιοι desunt Dan. *l.* 9. τε om. Reg. *l.* 13. Λαβδάλῳ) Λαβδάκῳ Ar. C. & mox infra. HUDS. Dan. Λαυδάλῳ utroque loco Reg.

Pag. 156. *l.* 1. προσίοιεν) προίοιεν malit Fr. Port. HUDS. *l.* 4. καὶ ἄλλων τινῶν omittit Cl. HUDS. *l.* 6. οἵ) οἷς Marg. Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. *l.* 7. τοὺς δ' ἐπρίαντο) τοὺς δὲ ἐπρίαντο Gr. *l.* 10. Συκῆν) Σικῆν Ar. C. Τύκην esse legendum docuit Cluverius in Sicilia antiq. p. 151. In vulgatis Diodori exemplaribus Ἰτύκη legitur, quod viri docti maluerunt corrigere in Τύχην, sed Τύκην veram esse scripturam, fidem facit Thucydidis auctoritas. Scil. Ionica id fit dialecto, quae τύκω dicit, quod aliae τύχω seu τεύχω. HUDS. Συκῆν Gr. *l.* 11. διὰ τάχους) διατάχους Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Reg. Caff.

Pag. 157. *l.* 5. μακρότερον) μακροτέραν Cl. Gr. HUDS. Mſ. Baf. Reg. Caff. *l.* 8. ἀπέκτειναν τε τινὰς) ἀπέκτειναν τινας Ar. HUDS. *l.* 12. παρέβαλλον) παρέβαλον Ar. C. Flor. IDEM. Caff. Gr. *ead.* Τρωγίλον) Τρωγιλὸν Ar. C. Τρώγιλος, inquit Stephanus Byzant. χώρα (forte χωρίον) ἐν Σικελίᾳ. Vide Thucyd. VI, 4, & Cluverii Siciliam p. 131, 152. HUDS. Τρωγιλὸν Reg. Caff. *l.* 15. οὐχ ἥκιστα) οὐχήκιστα C. Ald. Flor. Baf. HUDS.

Pag. 158. *l.* 1. τῶν στρατηγῶν) τοῦ στρατηγοῦ Marg. HUDS. *l.* 2. οὐκέτι) οὐκ ἔτι Gr. *l.* 3. ἄξειν) αὔξειν Reg. Caff. *l.* 4. καὶ εἰ φθάσειαν) Scilicet, ὑποτειχίσαντες. Vel, εἰ τοὺς πολεμίους φθάσειαν, καὶ πρὶν αὐτοὺς παραγενέσθαι, τὸ ὑποτείχισμα θᾶσσον ἀποτελέσειαν. Ae. Portus. HUDS. *ead.* ἀποκλείσεις) Scilicet ἤλπιζον τοὺς πολεμίους τῷ αὐτῶν ὑποτειχίσματι ἀποκλεισθήσεσθαι. Ae. Portus. Ἀποκλήσεις Gr. IDEM. Reg. Caff. *ead.* γίγνεσθαι) γίνεσθαι Gr. *ead.* καὶ ἅμα ἐν τούτῳ) καὶ ἅμα καὶ ἐν τούτῳ Ar. C. Gr. Cl. Baf. HUDS. Mſ. Baf. Reg. Caff. Dan. *l.* 5. ἐπιβοηθοῖεν) ἐπιβοηθεῖεν Ald. Flor. Baf. atque ita paulo infra Cod. C. HUDS. Hic etiam Mſ. Baf. & Gr. *l.* 7. ἐκείνους &c.) Id eſt: ἐκείνους δὲ, εἰ πάντες πρὸς σφᾶς τρέποιντο, τοῦ ἔργου παύσεσθαι ἂν ἐνόμιζον. Ae. Port. HUDS. *ead.* δὲ ἂν παυομένους) δ' ἂν παυομ. Gr. *l.* 11. ἐλαίας) ἐλάας Reg. Caff. Gr. *l.* 13. περιεπεπλεύκεσαν ἐς) περιέπλευσαν εἰς Caff. Περιεπλεύκεσαν ἐς Gr. *l.* 14. μέγαν λιμένα) μέγα λιμένα Caff. Gr. *ead.* τῶν περὶ τὴν θάλασσαν) Scil. χωρίων τῶν τῆς πόλεως ἐγγὺς ὄντων. atque ita locum accipit Valla. Vel, ut exiſtimat Ae. Portus, τὰ περὶ τὴν θάλασσαν vocat αὐτὴν τὴν θάλασσαν τὴν ἐγγὺς καὶ πρὸ τῆς πόλεως οὖσαν, καὶ αὐτὴν τῆς θαλάσσης χρῆσιν καὶ κράτος. HUDS.

Pag. 159. *l.* 1. δ' ἐκ) δὲ ἐκ Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS.

Reg. Caſſ. Gr. *l.* 2. ἐπήγοντο) ἐπείγοντο Caſſ. *l.* 4. τοῦ ὑποτειχίσματος) τοῦ τειχίσματος Ar. C. HUDS. Τοῦ ἐπιτειχίσματος Reg. *l.* 5. καὶ deeſt Ar. HUDS. *ead.* αὐτοὺς οὐκ ἦλθον κωλύσοντες) οὐκ ἦλθον αὐτοὺς κωλύσοντες Ar. IDEM. Αὐτοὺς non habet Dan. *l.* 6. σφίσι δίχα) δίχα σφίσι Reg. *ead.* μάχωνται) μάχονται Ald. Flor. Baſ. HUDS. *l.* 7. καθ' αὐτοὺς) κατ' αὐτοὺς Gr. IDEM. *l.* 8. φυλὴν) φυλακὴν Gr. IDEM. Mſ. Baſ. *l.* 10. αὐτῶν deeſt Gr. *ead.* ὑπονομηδὸν) ὑπονομιδὸν Reg. *l.* 12. κατὰ σκηνὰς) καὶ τὰς σκηνὰς Caſſ. *l.* 13. ἀποκεχωρηκότας) ἀνακεχωρηκότας Ar. HUDS.

Pag. 160. *l.* 3. ἡ μὲν μετὰ) οἱ μὲν μετὰ Reg. *l.* 4. εἰ ἐπιβοηθοῖεν) ὅπως μὴ ἐπιβοηθοῖεν Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* ἡ δὲ) οἱ δὲ Ar. HUDS. Reg. *l.* 5. σταύρωμα) στράτευμα in marg. σταύρωμα Gr. *l.* 7. αὐτὸ om. Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* εἰς) ἐς Reg. Caſſ. *l.* 8. Τεμενίτην) Vid. ſupr. c. 75, & Cluverii Sicil. Ant. p. 151. HUDS. *l.* 14. παρ' ἑαυτοὺς) ἐφ' ἑαυτοὺς Ar. C. IDEM. Dan. *ead.* τροπαῖον) τρόπαιον Gr.

Pag. 161. *l.* 11. σταυρώματι) στρατεύματι Caſſ. *l.* 15. στεριφώτατον) στεριφότατον Reg. Caſſ.

Pag. 162. *l.* 1. καὶ ante θύρας omittunt Ar. C. HUDS. Mſ. Baſ. *l.* 7. ἀποκλείσασθαι) ἀποκλήσεσθαι Cl. Gr. IDEM. Reg. Caſſ. In Gr. ſuper η ſcriptum eſt ει. *l.* 9. ἠπείγοντο) ὑπείγοντο Gr. HUDS.

Pag. 163. *l.* 2. μονωθεὶς) ἐπιμονωθεὶς Marg. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Τάφρον τινὰ μετ' ὀλίγων Schol. *l.* 3. τε deeſt Gr. *l.* 4. κατὰ τάχος) κατατάχος Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. atque ita paulo infra. HUDS. Reg. *l.* 5. πέραν τοῦ ποταμοῦ) παρὰ τοῦ ποτ. Gr. HUDS. *l.* 6. ἤδη deeſt Dan. *l.* 8. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Ar. C. HUDS. Caſſ. Gr. *l.* 9. αὐτοί τε &c.) αὐτοί τε θαρσήσαντες Gr. cetera deſunt. HUDS. *l.* 13. δεκάπλεθρον) πλέθρον Graecorum 100 pedes Graeci, 66 2/3 cubiti, 16 2/3 orgyiae, 1/6 ſtadii, 400 palmi, 1600 digiti. Vide Bernardum de Menſuris & Ponder. p. 225, 226. IDEM. *l.* 14. αἱροῦσι) αἱροῦσιν & paulo poſt ἔτυχεν Caſſ.

Pag. 164. *l.* 2. τὰς γὰρ μηχανὰς) Huius ſtratagematis meminit Polyaenus lib. 1. quem videſis. HUDS. *l.* 4. ἐκέλευσεν) ἐκέλευεν Reg. *ead.* αὐτοὺς omittunt Ar. C. Gr. Cl. HUDS. Mſ. Baſ. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 7. ἀλλὰ ἀπεχώρουν) ἀλλ' ἀπεχώρουν Ar. C. Ald. Baſ. HUDS. Mſ. Baſ. Reg. Caſſ. *l.* 8. κάτωθεν) Scil. ἐκ τῶν κάτω χωρίων, ἐκ

τῶν πεδινῶν χωρίων, καὶ τῶν περὶ τὴν θάλασσαν ὄντων. ἄνωθεν, ἐκ τῶν ἄνω χωρίων, τῶν περὶ τὸν κύκλον καὶ περὶ τὰς Ἐπιπολὰς ὄντων. Ae. Port. Κάτωθεν cum ἀποδιωξάντων iungit Valla, & vertit *deorſum*: cum ἄνωθεν vertat *ſuperius*, non *ſurſum*. Verum κάτωθεν iungendum cum ἐπανήει. HUDS. *ead.* ἀποδιωξάντων) ἀποδιωξόντων Cl. Gr. HUDS Mſ. Baſ. Caſſ. *l.* 11. ἀπήεσαν) ἐπήεσαν Caſſ. *l.* 13. σφίσι) σφίσιν Gr.

Pag. 165. *l.* 3. Λαμάχου) Λάχητος Dan. *ead.* αὐτὸν) αὐτοὶ Ar. C. HUDS. Dan. Αὐτῶν Reg. *l.* 9. ξύμμαχοι omitt. Ar. C. Ξύμμαχοι καὶ τοῖς Gr. HUDS. *l.* 10. περιεωρῶντο) περιωρῶντο Reg. *l.* 12. ἂν περιγενέσθαι) αὖ περιγ. Mſ. Baſ. *l.* 14. ὠφέλεια οὐδεμία ἧκε) ὠφελία οὐδὲ μία ἧκεν Caſſ. Ὠφελία & ἧκεν etiam Gr. Οὐδὲ μία paulo poſt rurſum bis Caſſ.

Pag. 166. *l.* 4. πρὶν deeſt Gr. Ald. Flor. Baſ. HUDS. *l.* 6. καὶ ὑποψίαν) Copulam καὶ otioſam eſſe exiſtimat H. Stephanus, quem vide in Append. ad Scripta al. de Dial. Att. p. 34. IDEM. *ead.* ὑπὸ τῶν) ἀπὸ τῶν Cl. IDEM. Caſſ. *l.* 7. κακῶν) κακῶς Gr. Ald. Flor. Baſ. HUDS. *ead.* τε non agnoſcit Ar. IDEM. *l.* 10. Τελλίαν) Πελίαν Ar. C. IDEM. *l.* 13. διὰ τάχους) διατάχους Ald. Flor. Baſ. Stephan. 1. IDEM. Caſſ. *l.* 14. ἐπιτοαυτὸ) ἐπὶ τὸ αὐτὸ Marg. Ar. C. HUDS. Caſſ. Gr.

Pag. 267. *l.* 4. Πυθὴν) Πυθὴς Diodor. Sic. HUDS. *l.* 5. ὁτιτάχιστα) ὅτι τάχιστα Ar. C. IDEM. Caſſ. Gr. *l.* 10. πατρὸς) Is fuit Cleandridas, qui in expeditione contra Athenienſes Pliſtoanacti adiunctus. HUDS. *l.* 11. καὶ om. Ar. Cl. IDEM. *l.* 12. ἀναρπασθεὶς ὑπ' ἀνέμου) ἁρπασθεὶς ὑπὸ ἀνέμου Marg. Ar. C. Καὶ ἁρπασθεὶς Cl. Gr. IDEM. Mſ. Baſ. Caſſ. Ὑπ' ἀνέμου, non ὑπὸ ἀνέμου Marg. *l.* 13. Τερινaῖον) Τυῤῥιναῖον C. HUDS. *ead.* ἐκπνεῖ) ἐκπλεῖ Marg. IDEM. *l.* 15. ἐς ταμάλιστα) ἐς τὰ μάλιστα Ar. C. Baſ. IDEM. Caſſ. Gr.

Pag. 168. *l.* 1. προσμίσγει) προσμίγει Ar. HUDS. Caſſ. Gr. *ead.* ἐπόνησαν) ἐπόνεσαν Mſ. Baſ. *l.* 2. ἐπεσκεύαζεν) ἀπεσκεύαζεν Caſſ. *l.* 4. ληστικώτερον) Vide Lib. I, c. 10. HUDS. *l.* 6. δὲ deeſt C. HUDS.

Pag. 169. *l.* 2. δῃώσαντας) δῃώσαντες Caſſ. *ead.* δὲ) δὴ Ar. C. HUDS. Baſ. *l.* 3. Λαισποδίου) Σποδίου Ar. C. HUDS. *l.* 4. Λιμηρὰν) Vid. Lib. 4, c. 56. IDEM. Λιμέραν Caſſ. *ead.* Πρασιὰν) Πρασίαν Ar. C. Vid. Lib. 2, cap. 56, & Stephanum περὶ πόλεων. HUDS. Πρασίαν Gr. Πρασσιὰν Caſſ.

ANNOTATIONES

IN LIBRUM VI.

Pag. 4. *l.* 1. Ὀκτὼ ἡμερῶν) Quinque diebus & totidem noctibus, Ephorus apud Strabonem, in Var. Lect. Hudsoni. Sed an nave oneraria, an expeditiore aliqua? Wass. Annotat hic Acacius e Quintil. I Instit. Orat. 10 in fin. reprehensos a Geometris esse Historicos, qui magnitudinem insularum satis significari navigationis ambitu crediderint. Rationem reprehensionis addit Quintilianus; ubi Pithoeus hunc locum citans reprehensionem illam etiam ad Thucydidem pertinere videtur existimasse. Sed Thucydides tantum de ambitu Siciliae loquitur, neque ex eo quidquam de magnitudine illius colligit.

ead. l. 2. Εἴκοσι) Huc respexit Aristides Cl. Iebbii, Orat. Cyzicen. Wass. Est in edit. Canteri Tom. I, p. 417.

ead. l. 3. Τὸ μὴ ἤπειρος οὖσα) Demetr. Phaler. § 72 pro οὖσα legit εἶναι. Wass. Sed οὖσα est in omnibus scriptis & editis Thucydidis: participium pro infinitivo, ut multis aliis locis.

ead. l. 4. Τοσάδε ἔθνη) Adeas Scylacem pag. 4, Stephanum, Schol. Nicandri 46, & Tzetzem ad Lycophron. v. 951 seqq. Wass.

ead. l. 6. Κύκλωπες καὶ Λαιστρυγόνες) Vid. Spanhem. ad Callimach. Hymn. in Dian. v. 67.

ead. l. 10. Ἐνοικισάμενοι) Si & alii probati scriptores ἐνοικίζειν ea significatione, quam hic locus postulat, dicunt, recte habet. Alioqui praefero scripturam Clar. & Cass. ἐνοικησάμενοι. Thucyd. III, 68, Τὴν δὲ πόλιν Μεγαρέων ἀνδράσιν ἔδοσαν ἐνοικεῖν.

Pag. 5. *l.* 6. Ἔγεστα) Vide Salmasium p. 78 b. Wass.

ead. l. 10. Ὀπικοὺς) Gr. Ὀπίκους. apud Stephanum & alios Ὀπικοί. Wass. De Opicis sententiam Thucydidis refert Dion. Halicarn. I, 22.

ead. l. 12. Κατιόντος τοῦ ἀνέμου) Vallae interpretationem, *cum ventus posuisset*, quam probari posse putat Hudsonus, non facile quemquam recepturum existimo. *Ponere* dicuntur venti, cum flare desinunt, ut notum est ex Ovidio, Virgilio, aliisque. Sed Graecis ἄνεμος κατιὼν, est ventus spirans & crebrescens, ut loquitur Virgilius III Aen. 530, & quidem a tergo euntes prosequens. Thucydides II, 25, Ἀνέμου δὲ κατιόντος μεγάλου. Ibid. 84, Ὡς δὲ τὸ πνεῦμα κατήει, i. e. ἐκ τοῦ κόλπου ἐξέπνευσε, ut paulo ante dixerat. Lucianus II Ver. Hist. p. 686, ἕωθεν δὲ ἀνηγόμεθα σφοδρότερον κατιόντος τοῦ πνεύματος. Et Pollux I, 105, inter ea, quae de secunda navigatione dicuntur, habet κατιόντος τοῦ ἀνέμου. Sic κατιόντα τὸν ῥοῦν aestum secundum dicit Dionysius Halic. apud Hudsonum: de quo vid. Casaubon. ad Dionys. p. 4.

ead. l. 14. Ἀρκάδων) Italum Siculorum regem e Sicilia in Italiam venisse scribit Servius in Virgil. I Aen. 2 & 537. Idem VIII Aen. 328 aliter hoc narrans locum hunc Thucydidis citat.

Pag. 6. *l.* 10. Ἕνεκεν) Thomas Mag. scribit, Thucydidem semper dicere ἕνεκα, quod hic habet Dan.

ead. l. 12. Ταπλείω) Valla legit τὰ πλοῖα. sed corrupte. Wass.

ibid. Πάνορμον) In vet. Inscript. apud Sponium *Panhormum* semper. Wass. Est in Sponii Miscellan. pag. 176. In Plinio quoque & Vibio aspirationem addi observat Cluverius Sicil. Ant. pag. 274. sed hoc Grammaticis & posterioris aevi librorum exscriptoribus tribuendum putat. Et quod ea Inscriptionibus suo seculo publicatis inseritur, id a prava curiositate eorum, qui has descripserunt, profectum putat. In Grutero una est cum aspiratione pag. CCLXVI, 6; in Sponio sex cum eadem e Gualteri Sicilia: in quibus omnibus describendis an peccaverint exscriptores, is demum pro certo dicere queat, qui ipse eas viderit. Iov. Pontanus, & Surita ad Itin. Anton. pag. 255, in illis legerunt H.

ead. l. 13. Ξυνοικίσαντες) Non videtur mutandum, etsi plerique libri habent ξυνοικήσαντες. Ammonius: συνοικίζεται πόλις, ἡ ἐκ πολλῶν πόλεων εἰς μίαν πόλιν συναγομένη, ὑπὲρ τοῦ πλείονα δύναμιν σχεῖν. Itaque qui pleraque loca reliquerant, recte dicuntur has urbes συνοικίσαι. Sic etiam supra Thucydides II, 15, & III, 2. Bene quoque paulo

post ᾤκισαν de coloniae conditoribus, Clar. & Caſſ. quod merito probabat cl. Waſſe. Sic ſtatim Συρακούσας Ἀρχίας ᾤκισε, & ſaepius in ſequentibus. Vide Iungermannum & Hemſterhuſium ad Pollucem IX, 7.

Pag. 7. *l.* 4. Νάξον) Syncellus conditam ait ante Batti & Archilochi tempora A. M. 4791, hoc eſt, circa 3429. Νάξον Apollinis filium facit Apollonii Scholiaſt. IV, 1492. Evertit Dionyſius. v. Diodor. XIV, 403, Polyaenum V, 2, 5, Strabon. VI, 267. Hiſtoriam & origines tradit Herodotus VII, 154, VIII, 46, VI, 96. Urbem hanc cum inſula confundit Sponius in Itinerario Tom. III. Wass. Addenda ſunt, quae ad Euſebium annotavit Scaliger num. MCCLXXXI.

ead. l. 5. Ἀπόλλωνος Ἀρχηγέτου) De hoc cognomine Apollinis etiam legi debent, quae Spanhemius annotavit ad Callimach. Hymn. in Apoll. v. 57.

ead. l. 8. Ἀρχίας) Huius praeter Strabonem multi alii meminerunt. Vid. Scalig. ad Euſebium num. MCCLXXXIII, Cluver. Sicil. Ant. I, pag. 139, 140, Schol. Ariſtoph. ad Equit. v. 1089, Euſtath. ad Dionyſ. Perieg. v. 369. Suidas perperam Ἀρχίας Συρακούσιος, quem Corinthium fuiſſe conſtat. Ceterum omnia, quae hic Thucydides de originibus urbium Siciliae tradit, latius exſequitur Cluverius, qui de ſingulis conſuli poteſt.

ead. l. 9. Ἐκ τῆς νήσου) Ad ea, quae hic e Cluverio annotat Hudſonus, add. Neapol. ad Ovid. IV Faſt. 471.

ead. l. 12. Θουκλῆς δὲ καὶ οἱ Χαλκιδεῖς) Vide Holſtenium ad Stephanum v. Χαλκὶς, & de Catana ad h. v. nec non Scaligerum ad Euſebium l. d.

Pag. 8. *l.* 3. Παντακίου) De hoc poſt Cluverium etiam Bochartus egit I Chanaan. cap. 28.

ibid. Τρώτιλον) Cluverius quidem Τρώτιλον & Τρώγιλον tanquam diverſa loca recenſet: ſed Pinedo ad Stephanum v. Τρώγιλος hic quoque legendum cenſet Τρώγιλον. Nec ſine ratione: nam Τρώτιλον e nullo alio ſcriptore memorare potuit Cluverius.

ead. l 6. Θάψον) Vid. c. 97 & 99. Latini fere *Tapſum.* Sed Virg. III, 689, Codex Mentelii & Servius rectius *Thapſum* 4. Mſſ. Cantabr. Iſidorus XIV, pag. 346. Silius *Tapſum.* Ovid. Faſt. IV, 477, *Thapſon.* Neque aliter Lucanus in herba eiuſdem nominis IX, 919. Wass. Varietatem ſcripturae annotavit etiam Cluverius I Sicil. Antiq. pag. 137.

Heinsius ad Silium XIV, 206, probat *Thapsus* e Graeco Θάψος.

ead. l. 13. Πέμψαντες ἐς Σελινοῦντα κτίζουσι) An hoc est, Pammilo in eum locum misso, ubi deinde Selinus fuit, urbem illam condiderunt? ut post κτίζουσι suppleatur αὐτὴν, cuius pronominis ellipsis frequentissima est apud Thucydidem. Sed mihi suspicio est, praepositionem ἐς huic irrepsisse e fine vocis praecedentis πέμψαντες, & ea demta legendum esse Πάμμιλον πέμψαντες Σελινοῦντα κτίζουσι. Paulo ante probo οἰκῆσαι cum plerisque Mss. & Valla, nec audio Clar. mox scribentem ξυγκατῴκησε. Ἑλινοῦντα pro Σελινοῦντα, quidam Codd. ut I, 65, Ἑρμυλίων pro Σερμυλίων. ubi vid. quae annotata sunt.

Pag. 9. *l.* 4. Μετὰ τὴν Συρακουσῶν οἴκησιν) Μετὰ τὴν τῶν Σ. Ar. haud insincere. Wass. Nec male Portus οἴκισιν legebat pro οἴκησιν hic, & paulo post, ubi editur μετὰ τὴν σφετέραν οἴκησιν. Favet illius coniecturae utroque loco Cass.

Pag. 10. *l.* 5. Ζάγκλον) Hinc corrigendus Hesychius, qui ζάϊκλον exhibet, & Sextus Empiricus, qui pag 13 legit ζάγκλον. Wass. Est cap. 3 contra Grammaticos. Callimachum in lib. II Αἰτίων ζάγκλον pro falce dixisse, e Tzetze ad Lycophronem observat Bentleius ad Callimach. fragm. XXII. Ζάγκλην, quod est in Gr. etsi eadem significatione, qua ζάγκλον, dicunt Graeci, tamen propter consensum aliorum Mss. non admitti potest. Diodorum Siculum ab aliis dissentire, annotavit etiam Casaubonus ad Strab. l. d. in Var. Lect. Non est audiendus Thomas Mag. δρεπάνη dici iubens, non δρέπανον. Aristophanes Pace v. 1202, Οὐδεὶς ἐπρίατ' ἂν δρέπανον. Δρεπάνη poëticum potius est, quam Atticum. Vide Stephanum in Append. ad Script. de Dialect. pag. 157. Sed Thomas fortassis scripserat δρέπανον, οὐ δρεπάνη.

ead. l. 9. Ἀναξίλας) Gr. perperam Ἀναξίας. Vid. Diodorum p. 266, 281. Wass.

ead. l. 11. Μεσσήνην ἀπὸ τῆς &c.) A Messeniis subiugati erant Zanclaei (unde urbs mutato nomine *Messene* appellabatur) Olymp. XXX, Archimede supremum magistratum gerente, ut ostendit Meursius in Attic. Lect. l. 2, c. 23. Huds. Zanclen ab Anaxilao Olymp. XXIX captam scribit Pausanias IV, 23. Refellit eum ex ratione temporum, & Anaxilaum Olymp. LXXVI mortuum ostendit Spanhemius Differt. VIII, p. 554 de Praestant. & Usu Numism.

Cur hanc urbem Siciliae nonnulli Μεσήνην potiuś, quam Μεσσήνην dicendam voluerint, docet Casaubonus ad Polyb. pag. 120.

Pag. 11. *l.* 13. Τὴν Καμαριναίων) Quidam libri pessime τῶν Καμαρ. Wass.

Pag. 12. *l.* 6. Προσγεγενημένοις) *Sociis, qui adiuncti erant*, vel *accesserant*, vertit Stephanus. Valla *pristinis*. Legit cum quibusdam MSS. προγεγενημένοις; quod satis defendi potest ex iis, quae paulo post de societate Leontinorum & Egestanorum cum Atheniensibus superiore bello inita dicit Thucydides.

ead. l. 9. Ὅμοροι) Haec fusius Diodor. pag. 328 b. προθυμότεροι minus sincere Gr. Wass.

Pag. 13. *l.* 1. Ἐγεσταῖοι) Cl. passim Αἰγεσταῖοι. Strabo ex Apollodoro cum Cl. facit. Et, μετὰ Αἰγέστου τοῦ Τρωός. Contra Philo apud Stephanum Ἔγεστα, ἀπὸ Ἐγέστου τοῦ Τρωός. Ibi tamen Αἰγέστου & Αἰγεσταῖος cum MSS. omnino rescribendum. Ita Dionys. Halic. Tzetz. ad Lycoph. Diodorus XII, p. 328, ubi Thucydidem exscribit, Polybius, Livius, & alii. Recte ergo Cl. In numis Ἐγεσταίων & Σεγεσταίων. Wass.

Pag. 14. *l.* 8. Οὐ πολλὴν) Thucydideum magis opinor οὐ πολὺ, quomodo exhibet Gr. Wass. Cum Valla facit Diodorus Sic. Lib. XII, pag. 328, ubi hunc locum Thucydidis descripsit: Ἐμβάλλοντες εἰς τὴν Ἀργείαν, καὶ πολλὴν τῆς χώρας δηώσαντες.

Pag. 15. *l.* 1. Ὀρνεαῖς) Cl. passim Ὀρναίαις. Aliter noster V, 67. 72, 74. & bis etiam Diodorus, semel ubi nostrum exscribit. Neque aliter Hesychius, aut Strabo. Nomen traxerunt Orneae ἀπὸ Ὀρνέως τοῦ Ἐρεχθέως. vid. Pausan. II, 25. Wass.

Pag. 16. *l.* 4. Ὡς ἐς) Ἐς perperam abest a quibusdam MSS. Wass.

ead. l. 9. Ἐν τῷ κοινῷ) Omnes MSS. ἐν τοῖς κοινοῖς. Eadem varietas & alibi occurrit. Nec tamen facile a recepta scriptura discesserim. Thucydides cap. 6, Εἰ ὑπάρχει (χρήματα) ἐν τῷ κοινῷ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς. I, 81, Οὔτε ἐν κοινῷ ἔχομεν (χρήματα) οὔτε ἑτοίμως ἐκ τῶν ἰδίων φέρομεν. ubi Scholiastes supplet ταμείῳ. Aristophanes Equitib. 771, Χρήματα πλεῖστ' ἀπέδειξα ἐν τῷ κοινῷ: *feci ut quamplurimum pecuniae esset in aerario.* Interpres ibi non recte vertit.

Pag. 17. *l.* 5. Ἀκούσας μὲν ἠρημένος ἄρχειν) Ἀκούσας,

non poteſt locum habere, niſi dicamus, Niciam concioni populi ante quintum diem habitae, in qua ipſe cum Alcibiade & Lamacho dux huius belli delectus erat, non interfuiſſe, idque deinde ei renuntiatum eſſe. Sed hoc parum probabile eſt. Longe melior eſt, mea ſententia, altera ſcriptura ἀκούσιος, quae & ſex Mſſtorum auctoritate nititur, & ex ipſo Thucydide confirmatur. Nam ita ipſe Nicias infra cap. 12, Εἴτέ τις ἄρχειν ἄσμενος αἱρεθεὶς παραινεῖ ὑμῖν ἐκπλεῖν: quibus verbis indicat, ſe ἀκούσιον, Alcibiadem autem ἄσμενον ducem creatum eſſe. Et Hermocrates in Oratione ad Syracuſanos cap. 34, Ἄλλως τε καὶ τοῦ ἐμπειροτάτου τῶν στρατηγῶν, ὡς ἐγὼ ἀκούω, ἄκοντος ἡγουμένου. Nec non Ariſtides Orat. Sicula poſter. Tom. II, pag. 34, de Nicia: εἷς δὲ ὁ λειπόμενος, ὃν ἄκοντα ἐνθένδε ἐξηλάσαμεν. Vallam quoque legiſſe ἀκούσιος oſtendit eius interpretatio horum verborum: *Nicias, qui* invitus *fuerat delectus.*

ead. l. 9. Τοιάδε) Sic repoſui e Mſſ. atque ita etiam frequentius, quod quidem veritatis ſtudioſo magis convenit. In Orationibus fere paſſim τοιάδε, in Foederibus τάδε. Sed & in Orat. I, 85, ὧδε, at ſequitur τοιαῦτα λέξας. & II, 29, τάδε & poſtea τοσαῦτα in oratione brevi, ubi nihil fere auctori permittitur. At in colloquio cum Melienſibus, ubi res nuda miſſis rhetorum coloribus agebatur, ἔλεγον inquit τοιάδε, & poſtea τοσαῦτα εἶπον. Hic ergo legendum τοιάδε, quia ſequitur τοιαῦτα. Vel de Epiſtola uſus τοιάδε VII, 10. ſed in orationibus nuſquam adhibet τάδε & ταῦτα, ſed τοιαῦτα & τοσαῦτα ſemper. In Foederibus contra, ut ad V, 46 obſervavimus. In brevioribus orat. τάδε fere, in longioribus etiam quandoque τοιάδε Herodotus, atque ita apud Hippocrat. de Victus Rat. III, 38, pro τοιαῦτα ex Feurei Codice reponendum, & paulo infra, οὐκ ἔτι δὴ τ. Wass. In eo, quod e Thucyd. II, 29 annotatur, eſt error feſtinantis calami. Τοιάδε fere ubique in his dicit Thucydides. Τάδε ſolo hoc loco, ni fallor, habent editiones omnes, ceteris ſemper τοιάδε. Scripti nonnulli quidem I, 139, IV, 91, & VII, 60, pro τοιάδε habent τάδε, ſed illorum non eſt habenda ratio. Ad illa, quae paulo poſt dicuntur, καθότι χρὴ ἐς Σικελίαν ἐκπλεῖν, videtur reſpexiſſe Phrynichus pag. 80, e Thucydide laudans καθὸ δεῖ εἰς Σικελίαν πλεῖν.

Pag. 18. *l.* 2. Νομίζων — ὀρθοῦσθαι) Stobaeus 245, ubi νομίζω, & καὶ σώματός τι omiſſo articulo, & cum Marg.

πρόηται & δι' αὐτόν. Wass. Non plane abſurda eſt ſcriptura, quam Margo & Stobaeus habent. Dixerat Nicias, ſe minimum omnium corpori ſuo timere. Iis verbis recte reſpondet haec ſententia, boni civis eſſe partem aliquam corporis & facultatum ſuarum reipublicae impendere, & pro ea amittere.

ead. l. 6. Πρότερον) Ita haud paulo elegantius Mſſ. Itaque reſtitui pro προτέρῳ, quod ante legebatur. Noſter IV, 38, Τῶν πρότερον ἀρχόντων. Sic πρίν. Wass. Ariſtophanes Equitib. 1352, Αἰσχύνομαί τοι ταῖς πρότερον ἁμαρτίαις. Hoc quoque non placuit ſciolis quibuſdam, qui e πρότερον fecerunt προτέραις: quemadmodum eſt apud Suidam in *αἰσχύνομαι*.

ead. l. 13. Διδάξω) Marg. δηλώσω, quod etiam Scholiaſtes agnoſcit. Infra cap. 19, σημανῶ. Wass. Scholiaſtes Caſſ. varietatem ſcripturae non annotarat.

Pag. 19. *l.* 4. Ἔπραξαν αὐτὰς) Hoc non ita intelligendum eſt, quaſi dicat, eos, qui primi hoc foedus fecerunt, illud de induſtria ita feciſſe, ut firmum eſſe non poſſet: nam Pliſtoanax rex Lacedaemoniorum, & Nicias ipſe, qui praecipui illius auctores fuerant, id omnino, cum faciebant, ratum eſſe cupiebant, ut docet Thucydides IV, 16; ſed deinde alios variis artibus effeciſſe, ne firmum eſſet. Sic recte Scholiaſtes. Et hoc convenit ſignificationi vocis πράσσειν, qua infinitis locis utitur Thucydides de his, qui quocunque dolo, arte ac fraude aliquid moliuntur ac machinantur. Etſi alioqui etiam ii, qui id agunt ac ſtudent, ut firma fiat pax & ſocietas, recte poſſunt dici πράσσειν τὰς σπονδάς. Thucydides IV, 43, Ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι διὰ Νικίου καὶ Λάχητος ἔπραξαν τὰς σπονδάς. Et III, 75, Ξύμβασίν τε ἔπρασσε, καὶ πείθει ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις. Quod autem ad diverſitatem ſcripturae attinet, ſi putabimus retinendum eſſe αὐτὰς, ſupplendum erit εἶναι: ſin hoc minus placet, cum optimis & plurimis libris me non invito praeferatur αὐτά. Οὕτω ἔπραξαν αὐτὰ, ita illa tractarunt, i. e. & e noſtris & ex Lacedaemoniis quidam ea moliti ſunt, & artibus quibuſdam effecerunt, ut nomine tenus foedus, re ipſa minime firmum eſſet.

ibid. Σφαλέντων που) Camerarius lectionem ſuam e Mſ. dedit, non, quod ſuſpicari aliquis poſſit e Var. Lect. Hudſoni, e coniectura. Addit: *quae lectio non incommodum habet intellectum.* alteram tamen Scholiaſtes ſecutus fuit. Non vi-

deo caufam, cur ea recipienda non fit, cum praeterea a duobus aliis Mſſ. confirmetur. E vulgata, quidquid eam torqueat Scholiaſtes, nemo quidquam boni ſenſus eliciat; qui in hac apertus eſt, ſi illa *οὕτω γὰρ τῶν ἐναντίων* per parentheſin dicta, ut ſolet Thucydides, accipiamus.

Pag. 20. *l.* 3. Εἰ Χαλκιδεῖς γε) Hoc non ſine ratione ſuſpectum fuit Porto. Lectio Codicum, in quibus eſt οἱ Χαλκιδεῖς γὰρ, tollit difficultatem. Ei acquieſci poteſt, donec aliud melius inveniatur.

ead. l. 4. Καὶ ἄλλοι — ἀκροῶνται) Thomas Magiſter in ἐνδοιάζω. ubi omittit ἡμῶν, quod habet Gr. WASS.

ead. l. 10. Διὰ πολλοῦ γε) Διαστήματος ſupplet Scholiaſtes: de qua ellipſi Stephanus Append. ad Scripta de Dialect. Att. pag. 115.

Pag. 21. *l.* 14. Δόντα) Sic etiam liber Camerarii, qui annotat, *quae lectio haud ſcio an vera ſit.*

Pag. 23. *l.* 7. Εἴτε) Schol. Ariſtoph. *Ei.* 449 εἴτε, non ut Gr. δὲ, & ordine meliore ἐκπλεῖν ὑμῖν, pro τὸ ἑαυτοῦ male, τοῦτο. Idem agnoſcit ἔτι omiſſo τι, proque ἰδίᾳ exhibet διὰ τὸ ἐλλαμπρύνασθαι, minus ſincere. WASS.

Pag. 24. *l.* 6. Ψηφίζηται) Gr. ὑποψηφίζηται, quod me legiſſe alibi non puto. & infra Gr. ἐπιθυμίαι & πρόνοιαι. Error ex adſcriptione ι. WASS.

Pag. 25. *l.* 1. Καὶ ξυνῆψαν) Inter exempla pleonaſmi τοῦ καὶ recenſet Stephanus ad Corinthum pag. 35.

ead. l. 6. Ὦ Πρύτανι) Ad ea, quae Hudſonus hic in Var. Lect. habet, add. Spanhemium Diſſert. IX de Praeſtant. & Uſu Numiſm. pag. 701 ſeqq.

ead. l. 8. Ἐπιψήφιζε) Ἐπιψηφίζειν ſaepe eſſe ἐπικυροῦν, quemadmodum id exponit Harpocration, dudum docuit Budaeus in Commentar. Ling. Gr. pag. 167. Sed non liquet, hoc loco eam eſſe huius vocis ſignificationem: neque enim poſt hanc orationem Niciae quidquam a concione decretum erat, quod ἐπικυροῦν poſſet Πρύτανις. Itaque puto, ἐπιψηφίζειν hic eſſe populum ad ſuffragium ferendum vocare, & ſententias rogare, quod etiam in ſuffragium mittere dicunt Latini. Nam & ita ſumi τὸ ἐπιψηφίζειν, e Platone in Gorgia, & Thucydide I, 87, Τοιαῦτα λέξας ἐπεψήφιζεν αὐτὸς Ἔφορος ὢν ἐς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Λακεδαιμονίων, docet ibidem Budaeus. Eademque eſt ſignificatio τοῦ ἐπιψηφίζειν in his, quae e Demoſthenis Androtiana pag. 385 affert Valeſius ad Harpocrationem: Οἱ προεδρεύοντες τῆς

βουλῆς καὶ ὁ ταῦτ' ἐπιψηφίζων ἐπιστάτης ἠρώτων καὶ διαχειροτονίαν ἐδίδοσαν. Non eſt quidem ἐπιψηφίζειν proprie δευτέρας ψήφους τιθέναι, ut hic Scholiaſtes: ſed quia hanc ἐπιψήφισιν neceſſario conſequebantur δευτέραι ψῆφοι, interpretatio illius ferri poteſt. Itaque etiam Spanhemius l. d. non dubitavit hoc ita vertere, *pone denuo calculos*. Valla ſententiam recte expreſſit, *de integro conſulito* Athenienſes de his, & ad ſuffragia revocato.

ead. l. 10. Λύειν τοὺς νόμους) Ex hoc loco Petitus ad leg. Att. p. 212 colligit, non licuiſſe Prytanibus populum iterum in ſuffragia mittere de re, de qua iam pſephiſma ſcriptum eſſet. Eſt tamen illuſtre exemplum in contrarium in decreto de Mitylenaeis interficiendis apud Thucydidem III, 36 ſeqq. ubi pſephiſmate iam facto, & Mitylenas ad Pachetem miſſo, οἱ ἐν τέλει dicuntur αὖθις γνώμας προθεῖναι.

ead. l. 11. Κακῶς βουλευσαμένης) Camerarius ita annotavit: *alibi καλῶς βουλευσαμένης. recte autem utrumque, etſi prius melius videtur.* Non ſcio, quinam vel ſcripti, vel editi libri καλῶς habeant, nec video, quomodo id hic rectum eſſe poſſit: nam ſani medico non indigent. Κακῶς autem etſi ab omnibus aliis Mſſ. praeter Camer. & Gr. abeſt, tamen ad ſententiam neceſſarium videtur.

Pag. 26. *l.* 6. Διαβόλως ἐμνήσθη) Pro κακῶς ἐμνήσθη Thomas in Eclog. Attic. Huds.

Pag. 27. *l.* 3. Ὡς τυραννίδος ἐπιθυμοῦντι) Vide Scholiaſten Ariſtophanis ad Ran. v. 1472.

ead. l. 9. Καὶ προσήκει μοι) Bar. omittit μοι. male. nam & Codd. & Schol. Ariſtophan. Ei. 449. agnoſcunt. tamen pro νομίζω male ibidem legitur νομίζων. Porro haec laudat Ariſtides Canteri in Alcib. p. 651. De ludis & certantium pompa vide Sophoclem Elect. 686. De ipſius Alcibiadis equis, tentorio Perſico, & cetero apparatu adeas Andocidem Orat. IV, p. 304. De moribus vero Xenoph. Mem. I, p. 715, & Platonem p. 429, 430 ed. Francof. Wass.

ead. l. 12. Ἐπιβόντος) Marg. & Schol. περιβόντος. Noſter rurſum cap. 31, Heſych. Sophocl. Lyſias, Philo, Plutarch. & in malam partem Demoſthenes. Quo ſenſu & ἐπιβόητον apud Anacreontem. περιβόητος etiam Dion. Halic. & Ioſephus: nullibi illud alterum. Wass. Ἐπιβόητος inter ea, quae in malam partem accipiuntur, ponit Pollux VI, 159. Et Euſtathius in Odyſſ. τ', pag. 1856, Ἐπιβόητος, ὁ μοχθηρὰν ἔχων φήμην, καθ' οὗ δηλαδὴ βοαὶ γίνονται, ὧν

ἐπιβώτου Ἀνακρέων φησί. Idem tradit Thomas Mag. in διαβόητος. Et ſic ἐπιβόητος accipi poteſt in Epigrammate in Philaenidem, quod ex Antholog. III, 10, 3, annotavit Barneſius ad Anacr. LXXVII, cuius auctorem eſſe Aeſchrionem ex Athenaeo VIII, 3, obſervavit Brodaeus. De διαβόητος & περιβόητος non idem ſcribunt Ammonius & Thomas Magiſter. Sed certum eſt, ea in utramque partem dici. Quod autem ad varietatem ſcripturae huius loci attinet, ſuſpicor περιβόητος a correctoribus ortum, qui putaverint, ſententiam horum verborum poſtulare vocem, quae ad laudem Alcibiadis pertineret. quod mihi ſecus videtur; nam haec ita recte accipi poſſunt: Etenim ea, propter quae in *ſermones hominum incurro*, propter quae *male audio*, vel, ob quae Nicias & alii *me infamant.* Idem ſentio de iis, quae in fine huius cap. dicit, διὰ ταῦτα τὰ ἴδια ἐπιβοώμενος. In quo Camerarium in Theſauro Stephani ſequor.

Pag. 28. *l.* 4. Ἐνίκησα δὲ) Recte Scholiaſtes τὰ πρῶτα. Nam primam, ſecundam, & quartam palmam retuliſſe Alcibiadem, ex hoc loco Thucydidis ſcribunt Plutarchus Alcib. pag. 357, & Athenaeus I, 3. At Euripides, quod iidem annotarunt, eum primo, ſecundo, & tertio curru victorem fuiſſe tradiderat. Euripidem ſecutus eſt Iſocrates in Orat. de Bigis p. 353 ed. Steph. Haec P. Faber Agoniſt. III, 21. Victorias Olympicas Alcibiadis memorat etiam Demoſthenes in Midiana pag. 360; ubi etiam alia, quae ad Alcibiadis ingenium & res pertinent, leguntur. Quod ipſe hic paulo poſt dicit, καὶ τἆλλα ἄξια τῆς νίκης παρεσκευασάμην, eo pertinet, quod Athenaeus l. d. de eo prodit: Ὀλύμπια νικήσας — θύσας Ὀλυμπίῳ Διῒ τὴν πανήγυριν ἅπασαν εἱστίασε. Vid. P. Fabrum.

ead. l. 8. Τοῖς μὲν ἀστοῖς φθονεῖται) In Caſſ. adſcriptum erat: Σοφοκλῆς· πρὸς γὰρ τὸν ἔχοντα ὁ φθόνος ἕρπει.

ead. l. 10. Ἧδ' ἡ ἄνοια) Ita pro ἡ διάνοια, quod antea legebatur, reſcripſimus fide Cod. Cl. Wass. Recte ſine dubio, accedente etiam auctoritate Caſſ. In Scholiaſta perperam editum eſt ἄγνοια pro ἄνοια. Muretus l. d. & liber Caſſ. habent ἄνοια.

Pag. 29. *l.* 1. Οὐ προσαγορευόμεθα) Stephanus putat, προσαγορεύεσθαι hic eſſe *blande compellari.* Schol. Caſſ. οὐ προσαγορεύεσθαι exponit ὑπερορᾶσθαι. nam ita annotat: ἀντὶ τοῦ ὑπερορώμεθα τέθηκεν. ἐπεὶ συμβέβηκε τοὺς περιορω-

μένους ὑπὸ τῶν πέλας μὴ προσαγορεύεσθαι. Hoc secutus est Valla. nec male.

ead. l. 11. Ἐπιβοώμενος) Vide Suidam in ἐπιβόημα, & Hesychium. Wass. Non animadverto in his καινοπρέπειαν illam, quam Portus. ἐγὼ ὀρεγόμενος & ἐπιβοώμενος iunguntur cum μεταχειρίζω, nec quidquam in eo sermone καινοπρεπείας est.

Pag. 30. *l.* 5. Λόγοις τε πρέπουσιν ὡμίλησε) Hinc corrigendum est Lexicon Bibliothecae Coislin. pag. 483: Θουκυδίδης στ' καὶ λόγοις ὡμίλησα πρέπουσιν, ἀντὶ τοῦ συνεγενόμην. Nec ὁμιλῆσαι hic idem est, quod συγγενέσθαι.

ead. l. 9. Ὠφελείᾳ) Cass. ὠφελίᾳ. Et sic alibi idem liber. Auctor Etymol. M. in θυσία inter olia multa, quae sine discrimine in εια & ια exeunt, etiam ὠφέλεια & ὠφελία refert. Sed fortassis rarius est apud scriptores prosae, quam poëtas.

ead. l. 12. Ῥαδίας — ἐπιδοχὰς) Thom. Magister in ἐπιδοχή. Wass.

Pag. 31. *l.* 1. Οὔτε τὰ ἐν τῇ χώρᾳ νομίμοις κατασκευαῖς) Stephanus vertit: *neque ipsa regio legitimo apparatu instructa sit.* Melius, quam Portus, cuius interpretationem non admittit articulus τά. In eo, quod in Scholiaste legitur, νόμιμον ῥήτορα vocari ἱκανὸν ἀθλητήν, nullus sensus est. Schol. Cass. bene: καὶ νόμιμον ῥήτορα τὸν ἱκανὸν, καὶ νόμιμον ἀθλητὴν φαμέν.

ead. l. 9. Ὅσοι περικομποῦνται) Scripturam nonnullorum Msstorum, ὅσοι περ κομποῦνται, habet etiam Thom. Magister in κομπάζω, & exponit κομπαστικῶς λέγουσι. Stephanus quoque in Thes. v. κομπέω ita laudat e vet. lib. etsi deinde ex hoc loco etiam περικομπέω affert, & interpretatur, *quot esse magnificis verbis vulgo iactatur.* Mihi non displicet lectio librorum scriptorum: nam περικομπεῖν non valde usitatum esse videtur. Sed pro λέγουσι, quod in interpretatione habet Thomas, dicendum fuisse λέγονται, apertum est e nominativo ὅσοι. Rectum esset λέγουσι, si Thucydides dixisset ὅσους περ κομποῦνται. Paulo post pro ὅσοι ἕκαστοι Cod. Reg. ὅσους ἕκαστοι; ut respondeat sequenti verbo ἠρίθμουν. quod non contemnendum puto.

Pag. 33. *l.* 3. Προσεθέμεθα αὐτοὺς) Thom. Magister in προστίθεμαι.

Pag. 34. *l.* 3. Ἡμῖν τοῖς ἄλλοις) Ὑμῖν plerique Mss. Hoc convenit cum sequenti verbo sec. pers. μεταλήψεσθε. Co-

pulam καὶ, quam ante τοῖς ἄλλοις additam volebant Porti, non necessariam puto. Nam ἡμῖν οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τοῖς ἄλλοις sic dici potest, ut alia, in quibus αὐτὸς dativum adiunctum habet. Aristoph. Equit. 507, τοὺς αὐτοὺς ἡμῖν μισεῖ. Et sic saepe apud omnes scriptores Graecos, quod etiam Latini imitati sunt.

ead. l. 7. Καὶ οὐκ ἀγαπήσαντες) Haec etiam in Camerarii libro fuisse credi par est, eo quod nihil varietatis ad Basil. edit. in qua leguntur, annotavit. Sed non de nihilo est, quod ab omnibus aliis Mss. absunt, & omnino speciem interpretationis verbi ὑπεριδόντες prae se ferunt. Auget suspicionem, quod etiam Thomas Magister in ὑπερορῶ ea omisit.

Pag. 36. *l.* 10. Παρελθὼν αὐτοῖς ἔλεγε τοιάδε) De τοιάδε vide quae diximus ad pag. 17. Pro αὐτοῖς Mss. rectius cum interprete αὖθις. Wass. Vallam legisse αὖθις, ostendit illius interpretatio *rursus procedens*. Nec ulla causa est, cur id omnibus libris scriptis consentientibus recipi non debeat. Αὐτοῖς an retinendum sit, dubitari potest. Nam nec Cod. Cam. id agnoscit, & Thucydides multis aliis locis, quibus παρελθὼν adhibet, αὐτοῖς omittit I, 67, 72, 79, 85, 119, 139, & alibi saepe; ubi autem eo, vel alio dativo utitur, dativos plerumque ad verbum aliquod sequens, rarissime ad παρελθὼν refert. VI, 15: Τότε δ' οὖν παρελθὼν, τοῖς Ἀθηναίοις παρῄνει τοιάδε. 32: Παρελθὼν, αὐτοῖς, ὡς σαφῶς οἰόμενος εἰδέναι τὰ περὶ αὐτῶν, ἔλεγε καὶ παρῄνει τοιάδε. 35: Παρελθὼν δ' αὐτοῖς Ἀθηναγόρας — ἔλεγε τοιάδε. Nam ibi Ἀθηναίοις & αὐτοῖς cum ἔλεγε iungenda esse, apparet ex I, 85, Παρελθὼν δὲ Σθενελαΐδας — ἔλεξε τοῖς Λακεδαιμονίοις ὧδε. Itaque & in hac scriptura παρελθὼν αὐτοῖς αὖθις ἔλεγε τοιάδε, αὐτοῖς referendum foret ad sequens verbum ἔλεγε; αὖθις autem ad praecedens παρελθών: quod aliquanto durius est. Posset aliquis suspicari, Thucydidem itidem hic, ut III, 36, scripsisse παρελθὼν αὖθις ἔλεγε τοιάδε, & cum deinde pro αὖθις in quibusdam exemplaribus perperam αὐτοῖς scriptum, & vera lectio αὖθις in margine annotata fuisset, deinde utramque in τὸ κείμενον venisse. Sed quia infra cap. 72 dicit, παρελθὼν αὐτοῖς Ἑρμοκράτης ἐθάρσυνε, ubi αὐτοῖς omnino referri debet ad παρελθὼν, ratio illa, ob quam id huic loco non convenire videri poterat, infirma est, & numero Msstorum aliquid dari potest. Duker. Legerim παρελθὼν αὖθις ἔλεγε, cuius τὸ αὐτοῖς varia lectio. Firmat Marg. Wass.

Pag. 37. *l.* 15. Ἀπαρχὴ εἰσφέρεται) Quam significationem hic habere possit ἀπαρχὴ, non intelligo. Maxime probabilis mihi videtur scriptura librorum, qui habent ἀπ' ἀρχῆς φέρεται, nempe χρήματα, quod ἀπὸ κοινοῦ repeti debet. Designat enim tributum, quod Syracusanis barbarae civitates in Sicilia, eorum imperio subiectae, pendebant: quemadmodum II, 13, Φόρον ἀπὸ τῶν ξυμμάχων τῇ πόλει (Ἀθηναίων) προσιέναι, & VIII, 18, Ἐκ τῶν πόλεων Ἀθηναίοις χρήματα φοιτᾷν dicit. Φέρεται pro εἰσφέρεται magis probo, quia φέρειν & φόρος fere de sociis aliisque tributariis, εἰσφέρειν & εἰσφορὰ autem de civibus dicuntur. de quo etiam supra actum est. Εἰς autem è praecedente syllaba ης facile oriri potuit, quod cum utrumque eodem sono pronuntiaretur, deinde etiam in scribendo alterum cum altero commutatum, & ex ἀπ' ἀρχῆς φέρεται, ἀπαρχὴ εἰσφέρεται factum est. Qua re saepe peccasse librarios, neminem, nisi qui in scriptis Graecorum plane hospes est, fugere potest.

Pag. 38. *l.* 15. Καὶ οὐκ ἐν τοῖς) Si hic ἀπὸ κοινοῦ repeti possit ὅτι, fortassis non opus erit emendatione, quam in Var. Lect. proponit Hudsonus. Nam καὶ οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ στρατευσόμενοι potest exponi, *& non pari conditione bellum gesturi.* Sic VI, 11, Ὧν κρατήσας τε μὴ κατασχήσει τις, καὶ μὴ κατορθώσας μὴ ἐν τῷ ὁμοίῳ, καὶ πρὶν ἐπιχειρῆσαι, ἔσται. Quibus autem rebus melior futura sit conditio Siculorum, ante ostendit. Probabilem tamen emendationem faciunt ea, quae paulo post dicit Thucydides, ἤλθετε & προσέδει, quae tempus praeteritum indicant. Sed non necessarium arbitror τὸ στρατευσόμενοι sede sua moveri.

Pag. 39. *l.* 2. Ἐξ ἧς μηνῶν οὐδὲ) Quidam Codd. ἐξ ἧς οὐδὲ μηνῶν, positura insuaviore. WASS.

ead. l. 12. Σιτοποιοὺς) Sic III, 78, γυναῖκες σιτοποιοί. Infra cap. 44. Et Theophrastus Charact. cap. 5, Τὴν σιτοποιὸν πειρᾷν λαθεῖν. Alia exempla ex Atticis scriptoribus prostant in Lexicis. Thom. Magister tamen ἀρτοπόπος κάλλιον esse pronuntiat. Sed Grammaticorum dictata non sunt oracula. Quid sit πρὸς μέρος, non satis assequor. Valla vertit, *quorum pars molere cogatur.* Acacius, *pistoribus aliis coactis, aliis mercede conductis.* Haec mihi non magis satisfaciunt, quam interpretatio Porti, quod nusquam πρὸς μέρος ea significatione, qua illi hoc accipi putarunt, usurpatum invenio. Alibi *pro rata parte*, *pro portione*, verti video.

An ergo hic quoque *πρὸς μέρος* erit pro numero ac multitudine hominum, quos navibus imponemus? Videbunt alii. Stephanus aliquid annotare voluerat ad interpretationem Vallae: sed id non exstat.

Pag. 41. *l.* 11. *Τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν — παρασκευῆς*) Dionys. Halic. p. 134 *τὸ μὲν βουλόμενον* librariorum incuria, vel memoriae defectu legit. Wass. Omittit etiam *τοῦ πλοῦ*, & pro *ἐξῃρέθησαν* habet *ἀφῃρέθησαν*.

Pag. 44. *l.* 10. *Ἡ τετράγωνος ἐργασία*) Themistius Orat. XXVI, pag. 316: *Πρὸ μὲν Δαιδάλου τετράγωνος ἦν οὐ μόνον ἡ τῶν Ἑρμῶν ἐργασία, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν ἀνδριάντων.* Vid. ibi Petavium, & Menagium ad haec Diogenis Laërt. V, 82, *Ἰδοῦ τετράγωνος Ἑρμῆς, ἔχων σύρμα, κοιλίαν, αἰδοῖον, πώγωνα.* *Ἐργασία*, & *ἐργάσασθαι θεὸν* apud Pollucem I, 11 & 15 sunt inter vocabula propria de his, qui statuas Deorum faciunt. Cur in *προθύροις* aedium positi fuerint, exponit Heraldus II Adversar. I.

ead. l. 12. *Περιεκόπησαν τὰ πρόσ.*) Adde ex historia *καὶ τὰ αἰδοῖα*, ad quod alludit Aristoph. in Lysistr. 1095:

Εἰ σωφρονεῖτε, θοιμάτια λήψεσθ', ὅπως
Τῶν ἑρμοκοπιδῶν μή τις ὑμᾶς ὄψεται.

Erant enim Mercurii illa simulacra subturpia, *ὀρθὸν αἰδοῖον ἔχοντα ἐπὶ τοῦ βάθρου.* Vide Ciceronem de natura Deorum lib. 3. vide & Herodotum l. 2, sect. 51. Palmerius in Exercitation. p. 53. Huds. Diodorus Sicul. Lib. XIII, pag. 332, nihil aliud, quam *τοὺς Ἑρμᾶς περικοπῆναι* dicit. Plutarch. in Alcib. itidem ut Thucydides, *τὰ πρόσωπα περικοπῆναι.* De *αἰδοίοις* ex Historicis, quod sciam, non constat. Sed e Pausania Grammatico apud Scholiasten, & ex Aristoph. Lysistr. intelligitur.

ead. l. 13. *Μεγάλοις — ἐζητοῦντο*) Thom. Magister in *μήνυτρα.* Wass. Add. Pollucem VI, 187.

Pag. 45. *l.* 7. *Ἀπὸ μετοίκων τέ τινων καὶ ἀκολούθων περὶ μὲν τῶν Ἑρμῶν οὐδὲν*) Plutarchus in Alcib. scribit, ante profectionem Alcibiadis etiam de mutilatis Hermis indicium delatum fuisse. Andocides loco a cl. Wasse indicato, primum ab Alcibiadis & Phereclei servis de mysteriorum imitatione, deinde a Teucro inquilino de Hermis truncatis, & sacris pollutis, ac denique a Dioclide de Hermis indicium factum. Horum igitur indicia, secundum Thucydidem, posteriora fuerunt discessu Alcibiadis in Siciliam. Ser-

vos illos ἀκολούθους vocat Thucydides, i. e. pedissequos, qui dominos sectati, testes & fortassis adiutores eorum petulantiae ac lasciviae fuerant. Nam ἀκόλουθοι proprie dicuntur servi, qui dominos sectantur. Vid. Casaub. & Duport. ad Theophrasti Charact. c. XI, Duport. ibid. ad cap. IX, & Periz. ad Aelian. XIV V. H. 14. Gloss. ἀκόλουθος, *secutor*, *pedissequus*.

ead. l. 12. Ἐπῃτιῶντο) Accusatorum nomina prodit apud Plutarchum p. 201 Phrynichus, παράσχῃς διαβολὴν Ἑτέρῳ Διοκλείδᾳ: dein, Τεύκρῳ γὰρ οὐχὶ βούλομαι Μήνυτρα δοῦναι τῷ παλαμναίῳ ξένῳ. ubi legend. προσήκειν. Adde huc sis Andocidem I, p. 175, Ursini imag. II, 13. Apud Euripidem Ion. 186 Phoebum, non Mercurium tantum, fuisse platearum dominum probare satagit Barnesius. At versum, quem adducit ex Phoeniss. ita censeo distinguendum, Καὶ σὺ Φοῖβ' ἄναξ, Ἀγυιεῦ, καὶ μέλαθρα, χαίρετε. Wass.

Pag. 47. *l.* 3. Μὴ εὔνουν ἔχῃ) Scholiastes legit, ὡς οὐκ εὔνουν αὐτοῖς. Wass. Vel, μὴ οὐκ εὔνουν ἔχωσι. Sed nusquam vestigium ullum variantis scripturae inveni. Plutarchus Alcib. Αἰσθόμενοι δὲ (οἱ περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην) τούς τε ναύτας, ὅσοι πλεῖν ἔμελλον εἰς Σικελίαν, εὔνους ὄντας αὐτοῖς.

ibid. Ὅ τε δῆμος μὴ μαλακίζηται) Plutarchus: Ὥστε τοὺς ἐχθροὺς φοβεῖσθαι μὴ περὶ τὴν κρίσιν ὁ δῆμος ἀμβλύτερος αὐτῷ γένηται διὰ τὴν χρείαν. Eadem, qua hic, significatione verbo μαλακίζεσθαι utitur Thucydides III, 40; ubi vid. Schol.

ead. l. 14. Τοῖς πλοίοις) Scholiastes μικροῖς, quae alibi λεπτὰ dixit. Vid. ad IV, 116.

Pag. 48. *l.* 2. Ἐπὶ τὴν ἄκραν Ἰαπυγίαν) Thucydides infra cap. 33 rursus sine articulo, ἐς Τάραντα καὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν. Cap. 44, πρός τε ἄκραν Ἰαπυγίαν. VII, 33, ἐπ' ἄκραν Ἰαπυγίαν. Dionysius Halic. quoque I, 11, ὑπὲρ ἄκρας Ἰαπυγίας, & ibid. cap. 51, πρὸς ἄκραν Ἰαπυγίαν. Scylax pag. 26, μέχρι ἄκρας Ἰαπυγίας. Agathemerus cap. 3, ἀπὸ ἄκρας Ἰαπυγίας. Et Arrianus de Expedit. Alex. VII, 1, ἐς Σικελίαν τε καὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν. Itaque & hic sequendi sunt libri scripti. Cl. Wasse etiam τὴν uncinulis incluserat, & mox, ubi in Stephani 2 & Porti edd. legebatur αὐτοὶ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ ex auctoritate MSS. & vett. edd. expunxerat.

ead. l. 4. Παρῆσαν, ἐς τὸν Πειραιᾶ καταβάντες, ἐν ἡμ.) Ita haec distingui volebat cl. Wasse. Antea perperam παρ-

ἦσαν ἐς τὸν Πειραῖα, καταβάντες ἐν ἡμ. Posset etiam distinctio reiici post ῥητῇ, & scribi, ἐς τὸν Πειραῖα καταβάντες ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ, ἅμα ἕ. ἑ. τ. λ.

ead. l. 10. Ὀλοφυρμῶν) De Metone Astronomo, eiusque praesagiis, & insania ficta, qua se ex militum catalogo expungeret, mira narrat Aelianus XIII, 12. WASS.

Pag. 49. *l.* 5. Ἐπὶ ἀξιόχρεων) Perplacet ἀξιόχρεω Cod. Graev. ἔκπλεω, & similia; exemplum desideratur. IV, 85, ἀξιόχρεων πόλιν sine V. L. & D. Halicarn. VI, 91, μοῖραν. Sed ne sic quidem a suspicione dimoveor; sed etiam in hac voce ν puto exclusisse Atticos veteres. Aliter, scio, Grammatici statuunt. WASS.

Pag. 50. *l.* 5. Τριηράρχων) De trierarchis & trierarchiis apud Athenienses multa habent Petitus ad leges Attic. p. 270, & Schefferus II de Milit. Nav. 4. quaedam etiam Casaubonus ad Theophr. Charact. cap. XXII.

ead. l. 9. Ὑπηρεσίας) Has etiam memorat I, 143: Κυβερνήτας ἔχομεν πολίτας, καὶ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν πλείους καὶ ἀμείνους, ἢ πᾶσα ἡ ἄλλη Ἑλλάς. Budaeus apud Stephanum scribit, in Thucydide ὑπηρεσίας esse naves administras earum, quae armatos portant, aut etiam servitia earum; sed Arrianum videri accipere pro remigibus. Naves ὑπηρετικὰς dicunt etiam Appianus & Xenophon apud Schefferum II de Milit. Nav. 2, pag. 79, Diodorus Sicul. XIV, pag. 429, XX, 759 & 775, & Dio L, p. 438. Sed in his locis Thucydidis potius homines videntur designari, quam naves. Pro remigibus est in Arriano VI, 1: Αἱ δ' ὑπηρεσίαι αὐτῷ ἐς τὰς ναῦς ξυνεπληρώθησαν ἐκ τῶν ξυνεπομένων τῇ στρατιᾷ Φοινίκων, καὶ Κυπρίων, καὶ Καρῶν, καὶ Αἰγυπτίων. Et ita hic accepit Acacius. Sed non recte idem verba καὶ ὑπηρεσίας ταύταις τὰς κρατίστας a sequentibus avulsa cum superioribus iungit, quasi Respublica non solum naves, sed etiam remigium dederit. Nam hoc non patitur copula τε, in his, ἐπιφορὰς τε.

ead. l. 10. Ἐπιφορὰς) Explicat Pollux III, 94. Ἐπιφορήματα pro τραγήματα Herodotus, unde noster. WASS.

ead. l. 11. Τοῖς θρανίταις) Vide ad IV, 32.

ead. l. 12. Σημείοις) Sententiam interpretum, qui hoc apud Scholiasten de picturis navium exponebant, confirmat Lucianus. Nam hic quoque in Navig. pag. 494 inter reliquum κόσμον navium recenset γραφάς. Sed potest etiam cogitari de παρασήμοις, & tutelis navium.

Pag. 51. *l.* 11. Προσετετελέκει) Ita quidem omnes libri: sed tamen nonnihil suspectum est. Nam προστελεῖν nihil aliud esse potest, quam *ad* & *praeter alia aliquid impendere*, aut *praestare*. Ignorant hoc verbum Lexica, sed habet Xenophon VII Ἀναβάσ. p. 416: Εἰ δὲ δὴ ὁ συμπαρέχων ὑμῖν ταύτην τὴν ἀσφάλειαν, μὴ πάνυ πολὺν μισθὸν προσετέλει. Sed id huic loco non optime convenit. Stephanus, Acacius, & eos secutus Portus vertunt, *quae ante erogaverat*. hoc autem est προτελεῖν; quo verbo hac significatione uti Xenophontem VII Ἀναβ. 421, Ἀναμνήσθητι δὲ καὶ σὺ, τί προτελέσας ἡμῖν συμμάχους ἡμᾶς ἔλαβες, ostendit Budaeus in Commentar. Ling. Gr. pag. 627. Et rursus Xenophon in Lib. de Agesilao pag. 654: Ὥστ' οὐδὲν προτελέσαντες οἱ φίλοι αὐτοῦ. Duker. Schol. Sophoclis ad Trachin. pag. 169, 2 ed. Francof. annotat, πρὸς in compositis apud poëtas tragicos usurpari pro πρό: quos si Thucydidem secutum nolis, προσετετελέκει interpretare, ἐτετελέκει πρὸς τὸν στόλον. Haec Heilman.

ead. l. 13. Ἀναλώκει) Corrector Cod. Gr. ἀνηλώκει. Potuerat continere manum a corrigendo. Nam alterum est Atticum. Thom. Magister in ἀνάλωσα, Stephanus Append. ad Scripta de Dial. pag. 147, & Kuhnius ad Polluc. VIII, 130. Neque tamen ἀνήλωκα ita κοινὸν est, ut eo non utantur Attici, quod dictat Thomas.

Pag. 52. *l.* 4. Εὐρέθη) Non contemnenda est scriptura Cod. Reg. εὐρεθῇ. Pendet ab illis, quae aliquot versibus ante dicit, εἰ γάρ τις ἐλογίσατο.

ead. l. 8. Πρὸς τὰ ὑπάρχοντα) Omnes interpretes probarunt sententiam Scholiastae. Sed nulla ratio est, cur superlativus μεγίστη hic pro comparativo positus esse dicatur. Puto πρὸς τὰ ὑπάρχοντα esse πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν, *pro praesentibus viribus*, & Thucydidem hoc dicere, cum maxima spe in futurum, quam ex praesenti magnitudine apparatus & virium conceperant. Ita utitur praepositione πρὸς V, 9, Καὶ ἅμα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖται, *pro viribus suis*. Et IV, 39, Ἐνδεεστέρως ἑκάστῳ παρεῖχεν, ἢ πρὸς τὴν ἐξουσίαν, *quam pro copia*. Et eadem significatione τὰ ὑπάρχοντα dicit paulo post hoc cap. Ὁρᾶτε ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων ὅτῳ τρόπῳ κάλλιστα ἀμυνεῖσθε αὐτούς.

ead. l. 10. Ἐσέκειτο) Gr. ἐπέκειτο. Scholiastes cum vulgata. Wass.

ead. l. 14. Κρατῆράς τε κεράσαντες — καὶ σπένδοντες) Illustrarunt hunc morem veterum Muretus XIV Var. Lect. 2, & Cerda ad Virgil. V Aeneid. 776. Add. Arrian. de Exped. Alex. VI, 3: Καὶ ἐπιβὰς τῆς νεὼς, ἀπὸ τῆς πρώρας ἐκ χρυσῆς φιάλης ἔσπενδεν ἐπὶ τὸν ποταμὸν, τόν τ' Ἀκεσίνην ξυνεπικαλούμενος τῷ Ὑδάσπῃ. Et, Ἐπεὶ δὲ Ἡρακλεῖ τε τῷ προπάτορι σπείσας, καὶ Ἄμμωνι, καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ὅσοις αὐτῷ νόμος, σημῆναι ἐς ἀναγωγὴν κελεύει τῇ σάλπιγγι.

Pag. 53. *l.* 6. Ἐπὶ κέρως) In Codd. aliis ἐπικαίρως. Sed licet vox ἐπικαίρως videatur habere sensum non incommodum, ἐπὶ κέρως legendum esse constat, tum ex II, 90, tum quod vox militaris est, apprime commoda huic loco, quae opponitur τῷ εἰς μέτωπον. nam ἐπὶ κέρως est, quod dicimus verbo militari *à la file*, μέτωπον vero dicimus, *de front*. Quod non intelligentes exscriptores, ἐπὶ κέρως non intellectum mutaverunt in vocem magis solitam ab illis intellectam. Palmerius ad Gr. Auct. p. 77. Huds. Permutantur haec etiam infra cap. 50. Vid. Scholiasten ad II, 90, qui exponit μίαν κατακολουθοῦσαν τῇ ἑτέρᾳ. Xenophon hoc videtur dicere ἐπὶ μιᾶς I Graec. p. 446, Παρὰ δὲ Διομέδοντα οἱ Σάμιοι δέκα ναυσὶν ἐπὶ μιᾶς τεταγμένοι. ἐχόμεναι δὲ τῶν ταξιάρχων δέκα καὶ αὗται ἐπὶ μιᾶς. Polybius I, 26, 27, ἐπὶ μίαν.

Pag. 54. *l.* 11. Καὶ ναυτικῇ καὶ πεζικῇ) Thomas Magister scribit, cum Demosthene & aliis omnibus dicendum esse πεζὴ στρατιὰ, non πεζικὴ, etsi hoc sit apud Thucydidem: nam esse ποιητικώτερόν. Sed vide, quae annotavit Stephanus in Thes. Legit autem hic Thomas ἐν στρατιᾷ ὥρμηνται.

ead. l. 12. Κατοικίσει) Non dubium est, quin libri optimi perperam exhibeant κατοικήσει, ut & supra aliquoties in principio huius libri. Lege quae viri docti annotant ad Pollucem IX, 7.

Pag. 55. *l.* 1. Κάλλιστα) Ita MSS. & Scholiastes. Gr. μάλιστα, corrupte. Wass.

ead. l. 6. Ἐπέρχονται) Sic MSS. quorum auctoritati parendum. antea ἔρχονται. Wass.

ead. l. 10. Προσδέχονται) Gr. προσεδέχοντο. at ceteri, & Scholiastes nihil mutant. Wass.

ead. l. 12. Γὰρ δὴ) Sic noster passim. Gr. minus bene ἤδη. Wass.

Pag. 56. *l.* 8. τὸ τοιοῦτο) Legendum τὸ τοιοῦτον cum MSS.

& Th. Magistro. Polybius X, pag. 820, Τότε δὲ καὶ τελέως πολὺ τὸ τοιοῦτον ἦν. Et sic Hippocrates de Articulis p. 47, aliique. WASS.

ead. l. 14. Ποιῶνται ἡμῖν) Ποιώμεθα ἡμῖν omnes Mss. & edd. ante Stephanum, qui primus edidit ποιῶνται ἡμῖν: apposite quidem ad sententiam, sed an vere, incertum. Nam etiam aliae non omnino improbabiles coniecturae afferri possent. Verum potius videndum arbitror, an ὅπως ξυμμαχίαν (scil. αὐτῶν) ποιώμεθα ἡμῖν, possit referri ad singularia Thucydidis, pro ὅπως ξυμμάχους αὐτοὺς ποιώμεθα ἡμῖν. Non negari potest, non admodum usitatam esse hanc φράσιν: sed Thucydides ubique amat deserere viam tritam, &, quod alicubi dicit Scholiastes, ἐν πᾶσι φεύγει τὴν συνήθειαν. Nec rarae sunt apud eum huiusmodi ellipses, structurae πρὸς τὸ σημαινόμενον, & mutationes personarum.

Pag. 57. *l.* 5. Ἑνός γέ του) Graev. ἢ ἐξ ἑνός γε που. Ita legerim. WASS.

ead. l. 7. Χρυσὸν γὰρ καὶ ἄργυρον πλεῖστον κέκτηνται) Aristides περὶ πολιτικοῦ λόγου cap. 1 in fine hoc inter exempla σεμνότητος λόγου ponit. Σεμνότητος δὲ τοῖς ἐν γένει μᾶλλον ἂν ὀνόμασι χρῆσθαι· ἐν γένει δὲ λέγω, χρυσὸς, ἄργυρος. Et paulo post: Λέγει δὲ ὁ Ἑρμοκράτης περὶ τῶν Καρχηδονίων, χρυσὸν γὰρ καὶ ἄργυρον πλεῖστον ἔχουσιν· ἀντὶ τοῦ πλουσιώτατοι γάρ εἰσιν. ἢ ἑτέρως μεταβαλὼν, πλούσιοι γάρ εἰσιν. Ἔχουσιν e memoria scripsit, quod in Thucydide est κέκτηνται.

Pag. 58. *l.* 1. Ὅτι οὐ περὶ τῇ Σικελίᾳ πρότερον ἔσται ὁ ἀγών) Περὶ τῇ Σικελίᾳ est *circum*, vel, *ad Siciliam*, non, ut omnes verterunt, *de Sicilia*. Probabile tamen est, mentem Thucydidis, &, quem haec dicentem inducit, Hermocratis esse eam, quam interpretes expresserunt. Nam Athenienses in animo habebant tentare, an Sicilia potiri possent. Sed hoc Graeci dicunt περὶ τῆς Σικελίας ἔσται ὁ ἀγών. Thucydides V, 9, Ὁρῶντες περὶ ὅσων ὁ ἀγών ἐστιν. VI, 11, Οὐ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ Ἐγεσταίων ἡμῖν ἀνδρῶν βαρβάρων ὁ ἀγών. Add. II, 42, III, 53. Et V, 101. Sic ὁ περὶ ψυχῆς, κρεῶν, βασιλείας ἀγὼν, & plurima alia hoc genus, in quibus περὶ semper genitivum habet. Haec mihi suspectam faciunt vulgatam huius loci scripturam. Ipse Thucydides statim, ἢ τοῦ ἐκείνους περαιωθῆναι τὸν Ἰόνιον. in quo ἀπὸ κοινοῦ repetendum est περί.

ead. l. 2. Ἰόνιον) Dixi supra. sic etiam Dio XLII, pag.

190, & alibi, quomodo & Xiphilin. pag. 718. Aliquando addunt κόλπον, vel simile quid. Euripides Helen. 772, ἐν Αἰγαίῳ. Arrian. in Epict. II, 6, τὸν Ἀδρίαν. Herodotus utroque modo locutus est. Aeschylus & Pindar. vix unquam ἁπλῶς. Virg. *Ionio in magno.* WASS.

ead. l. 7. Εὐεπίθετος) Εὔκολος εἰς ἐπιτίθεσιν, ἤτοι εὐεπιχείρητος, exponit Thom. Magister. Supplendum esse ἡ παρασκευὴ annotat Scholiastes Cass. In Thoma legendum est ἐπίθεσιν.

ead. l. 8. Βραδεῖα τε καὶ κατὰ λόγον προσπίπτουσα) Κατ' ὀλίγον, quod est in marg. Cod. Clar. optimum sensum habet, eique convenit interpretatio Scholiastae οὐκ ἀθρόα, ex ipso Thucydide sumta, qui mox τῷ βραδεῖα opponit τὸ ταχυναυτοῦν, & alteri illi τὸ ἀθροώτερον: huic autem recte opponitur τὸ κατ' ὀλίγον, quemadmodum IV, 10, κατ' ὀλίγον, & πολλοὶ μαχόμενοι, & V, 9, κατ' ὀλίγους, & ἅπαντες κινδυνεύοντες. Sed scriptura recepta fortassis nihil vitii habet: nam hoc κατὰ λόγον est, & ratio ac natura rei ita fert, ut magna classis, multis onerariis aliisque navibus impedita, & commeatu atque apparatibus belli gravis, lente naviget, ac late diffundatur, nec conferta progredi possit. Itaque ἐπέχω; etsi valde blanditur κατ' ὀλίγον.

ead. l. 13. Πολιορκοῖντο) *Fame vexabuntur* vertit Heilman. Thucyd. VII, 14: Εἰ δὲ προσγενήσεται ἓν ἔτι τοῖς πολεμίοις, ὥστε ΤΑ ΤΡΕΦΟΝΤΑ ἩΜΑΣ ΧΩΡΙΑ — πρὸς ἐκείνους χωρῆσαι, διαπολεμήσεται αὐτοῖς ἀμαχεὶ ἘΚΠΟΛΙΟΡΚΗΘΕΝΤΩΝ ἡμῶν. Cf. ad I, 131.

Pag. 60. *l.* 6. Καὶ παραστῆναι παντὶ) Quidam MSS. παραστήτω. Ita infra cap. 68 παραστήτω δὲ τοῖς καὶ τόδε. Sed παραστῆναι potest pendere a πείθεσθε. πείθεσθε ἑτοιμάζειν, καὶ παραστῆναι, *auscultate* mihi in eo, *ut paretis*, & quisque sibi *persuadeat*, vel, *in animum inducat*. Cui hoc non placet, is cum Porto supplere potest δεῖ. Παραστῆναι hac significatione saepe dicit Thucydides. Vid. IV, 61 & 95, VI, 78.

ead. l. 7. Ἐν τῶν ἔργων τῇ ἀλκῇ) Thom. Magister in καταφρονῶ non recte ἐκ τῶν ἔργων τ. ἀ.

ead. l. 13. Τῶν δὲ — ἦσαν) Dionys. Halic. Tom. II, p. 135, qui structuram nostro ἐξηλλαγμένην exprobrat. At ipse alicubi censor, annotante Sylburgio, extra communem loquendi formulam latius evagatur hunc in modum, ἑώρα τὸ στρατόπεδον ἈΓΑΝΑΚΤΟΥ̃ΝΤΑΣ, pro τοὺς στρα-

τιώτας. Wass. Dionysium huius censurae nomine merito etiam reprehendit Stephanus in Append. ad Script. de Dialect. p. 131. Vix ullus scriptor Graecus est, qui hoc genere structurae non utatur.

Pag. 61. *l.* 2. Οὐδ' ἀληθῆ ἐστιν) Neque scriptura Msstorum & edd. in quibus est, οἱ δ' ἀληθῆ, neque prior coniectura Porti, οἱ δὲ, ὡς ἀληθῆ, recipi potest. Nam de his, qui fidem Hermocrati habebant, deinde agit Thucydides his verbis, ὀλίγον δ' ἦν τὸ πιστεῦον τῷ Ἑρμοκράτει. Recte habebit locus, si ita distinguatur, ut volebat Portus, οὐδ' ἀληθῆ ἐστιν ἃ λέγει. In illo, quod sequitur, τοῖς δὲ, maior difficultas est. Est enim plane durum, nominativis οἱ μὲν, & ἄλλοι δὲ interponi dativum τοῖς δέ. Sed quia primo nominativo οἱ μὲν non apponitur verbum, sed supplendum relinquitur, hic quoque orationem potius apto aliquo ad sententiam verbo explendam, quam scripturam receptam mutandam arbitror.

Pag. 62. *l.* 2. Ἐπηλυγάζωνται) Ita Suidas, Aristoteles, Laërtius, Synesius; & Moeris ἐπηλυγαζόμενος. Glossae vero, ἐπιλυγάζεσθαι *obnubilare:* ab ἠλυγή, vid. Hesychium in voce, & apud Atticistam lege, ἠλυγὴ γὰρ ἡ σκιά. Erotian. locum Thucydidis laudans, male τὸν σφέτερον legit, sed corrigit se in τὰ ἐπιμήνια; & pro ἐμποδίζονται, inquit, Hippocrates utitur. Confer eundem in λελυγισμένα. Lycophr. v. 351, εἰς ἀνώροφον στέγην Εἱρκτῆς ἀλιβδήσασα ΛΥΓΑΙΑΣ δέμας, tenebricosi. Wass. Ἐπηλυγασάμενος etiam e Platone affert Eustathius in Iliad. κ', p. 809, ac λύγην a veteribus σκιὰν, & assumto η ἠλύγην dici tradit. Auctor Etymolog. M. in ἐπηλυγάζονται, λύγην καλοῦσιν οἱ Ἀττικοὶ τὴν σκιὰν, ἢ τὴν σκοτίαν. Eustathius & Scholiastes parvus Homeri in Iliad. η', v. 433, πρὸς τὴν λύγην, ὅ ἐστι σκοτίαν. Scholiastes Apollon. Rhod. II, 1123, καὶ τὸν ἐνιαυτὸν λυκάβαντα, οἱονεὶ λυγάβαντα. ἐπεὶ μετὰ λύγης βαίνει. Et Tzetzes ad Lycophr. l. d. λύγη γὰρ ἡ νύξ. Unde λυγαῖος *obscurus*, apud poëtas. Apollon. Rhod. l. d. & I, 218. Euripid. Iphigen. in Taur. v. 110. ubi vid. Barnes. & ad eiusdem Cyclop. v. 676. Aristotelem non solum ἐπηλυγάζεσθαι, sed etiam ἐπηλυγίζεσθαι dicere, ostendit Budaeus in Commentar. Ling. Gr. pag. 346, & ex eo Stephanus. Scholiastes Cass. habet ἐπιλυγάζωνται.

ead. l. 9. Καταλελυμένους) Idem, quod Scholiastes, etiam Thom. Magister annotat, καταλελυμένους hic active sumi.

Pag. 65. *l.* 7. Αὐτοφώρους) Usitatius ἐπ' αὐτοφώρῳ, ait Stephanus. Tamen etiam alios eo uti, ostendunt viri docti ad Pollucem VIII, 69.

Pag. 66. *l.* 7. Ἐγὼ δὲ — ἀφελομένη ἔχει) Stobaeus p. 246, ex concione Alcibiadis, male. ibi legit καὶ κατὰ μέρη, & τῶν δὲ ὠφελίμων. WASS.

Pag. 67. *l.* 8. Ἂν ἴσον) Recte MSS. ἂν καὶ ἴσον. WASS.

ead. l. 11. Ὡς προαισθανομένους, καὶ μὴ ἐπιτρέψοντας) Stephanus vertit, *ut qui praesenseritis & obstituri sitis*: ad verbum, *& non permissuri sitis*. Refert haec ad eos, quos alloquitur Athenagoras: in quo Scholiasten sequitur. Sed rectius Portus & Acacius, sententia ipsa postulante. Et bene Scholiastes Cass. καὶ μὴ ἐπιτρεψάντων ἡμῶν, non ὑμῶν, ut vulgatus. Ἀπαλλαγῆτε Stephanus interpretatur *a vobis amandate*, vel *liberemini*, vel, *date operam, ut a vobis facessant*. Non video, cur tantopere in eo laborarit. Portus bene, *missos facite*. Aristophanes Plut. v. 316, τῶν σκωμμάτων ἀπαλλαγέντες.

Pag. 68. *l.* 3. Ἐφ' ἑαυτῆς σκοποῦσα) Ἀφ' ἑαυτῆς non contemnendum videtur, i. e. *per sese, non indigens vestris consiliis, neque ea exspectans*. Sic & alibi ἀφ' ἑαυτοῦ, & ἀφ' ἑαυτῶν facere dicit eos, qui suopte consilio, non exspectato aliorum consilio, vel iussu, faciunt. IV, 68, Ξυνέπεσε γὰρ καὶ τὸν τῶν Ἀθηναίων κήρυκα ἀφ' ἑαυτοῦ γνώμης κηρύξαι. Et V, 60, Ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ οὐ τοῦ πλήθους κελεύσαντος, εἶπον. Etiam eo facit, quod est III, 38: Τὰ μὲν μέλλοντα ἔργα ἀπὸ τῶν εὖ εἰπόντων σκοποῦντες, ὡς δυνατὰ γίγνεσθαι· τὰ δὲ πεπραγμένα ἤδη — ἀπὸ τῶν λόγων καλῶς ἐπιτιμησάντων.

ead. l. 10. Διαβολὰς — ἀποδέχεσθαι) Stobaeus p. 238 pro ἐς legit πρὸς ἀλλήλους. WASS.

Pag. 69. *l.* 2. Τοῖς ἄλλοις — ἀγάλλεται) Citat Th. Magister in ἀγάλλω. WASS. Thomas dicit, melius esse ἀγάλλεσθαι, quam λαμπρύνεσθαι. Sane ἀγάλλεσθαι saepe est *gaudere, se efferre* & *iactare* aliqua re. Thucydides III, 62, Καὶ τούτῳ μάλιστα αὐτοί τε ἀγάλλονται. IV, 95, Ἣν (πόλιν) ἕκαστος πατρίδα ἔχων πρώτην ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἀγάλλεται. Aristophanes Pace V, 1206, ex Archilocho, Ἀσπίδι μὲν Σαΐων τὶς ἀγάλλεται. Aristaenetus I Ep. 15, Οἷς ὑπερφυῶς ἀγάλλεσθαι τὸ θῆλυ πέφυκε γένος. Herodotus I, 143, Τῷ τε ὀνόματι ἠγάλλοντο. Neque tamen λαμπρύνεσθαι hac significatione improbandum est, ut minus Atticum, si

Scholiasten Aristophanis sequimur, qui ad Equit. v. 553, Μειρακίων δ' ἅμιλλα λαμπρυνομένων ἐν ἅρμασιν, λαμπρυνομένων exponit καυχωμένων, καὶ νικώντων ἐν τοῖς ἅρμασι; quae & Suidas in λαμπρυνομένων ex eo descripsit. Sed nihil obstat, quo minus λαμπρύνεσθαι ibi de magnifico & splendido apparatu in curribus instruendis accipiatur, ut apud Thucydidem VI, 16, Καὶ ὅσα αὖ ἐν τῇ πόλει χορηγίαις, καὶ ἄλλῳ τῳ λαμπρύνομαι. Paulo post ἄξομεν in Dan. pro ἕξομεν ab errore scribae est. Thucydides IV, 89, Τούτων μὲν οὖν ἐγὼ ἕξω τὴν πρόνοιαν κατὰ τὸ δυνατόν. Herodianus I, 9, Τῆς ἐκείνου σωτηρίας προμήθειαν εἶχον.

Pag. 70. *l.* 1. Καταγωγαῖς) Id est, λιμέσι, ait Scholiastes. Pollux quoque I, 99, λιμὴν, ἡ καταγωγή. Sed Kuhnius ibi putat, καταγωγὰς hic potius esse navium appulsus & subvectiones in portum: nempe quia λιμένας a καταγωγαῖς distinguit Thucydides.

ead. l. 9. Τριήρεσι) Triremes armatae 140. Diodor. pag. 331 d. milites 7000, praeter naves, socios navales. WASS.

Pag. 71. *l.* 2. Θῆτες) Infima Atheniensium classis. Vide Sigonium de Rep. Athen. & Annott. III, 16. HUDS.

ibid. Ἐπιβάται τῶν νεῶν) Ἐπιβάτης non eandem significationem ubique habet. Quos Homerus ἐμπόρους, Graeci post Homerum ἐπιβάτας dixerunt, quos *vectores* vocant, & a *nautis* distinguunt Latini. Sed Atticis ἐπιβάται sunt, qui e navibus pugnant, ἐπίκωποι qui remigant. Eustathius in Odyss. ε', p. 1447: Ὁ παρ' Ὁμήρῳ ἔμπορος, παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον ἐπιβάτης. Ἀττικοὶ δὲ τοὺς ἐν ταῖς τριήρεσι κωπηλάτας ἐπικώπους λέγοντες, ἐπιβάτας καλοῦσι τοὺς μαχητάς. Thomas Magister: Ἐπίκωποι, οἱ ἔχοντες τὰς κώπας, καὶ τὰ πηδάλια. ἐπιβάται δὲ κυρίως, οἱ ἐπ' ἀλλοτρίοις τὸν πλοῦν ποιούμενοι, διδόντες ναῦλον. Ἀττικῶς δὲ, οἱ ἔνοπλοί τε ὄντες καὶ παρασκευασμένοι εἰς μάχην. Et de his accipienda sunt, quae habent Harpocration, & ex eo Suidas, & Etymol. M. auctor: Οὕτως ἐκάλουν ἐν ταῖς τριήρεσι στρατευομένους καὶ μὴ κωπηλατοῦντας, ἀλλὰ μόνον πρὸς τὸ μάχεσθαι ἐπιτηδείους. Schefferus II de Milit. Nav. 3, pag. 103, e Thucydide VIII, 1, & auctore de Bell. Afric. cap. 20 disputat, ἐπιβάτας non semper iustos milites significare, & sic dictos videri, qui, cum necessitas requireret, vice militum pugnabant. Sed haec non evertunt sententiam Grammaticorum de usu & significatione huius vocis apud Atticos. Eam confirmat hic locus Thucydidis, ubi

ἐπιβάται ex ὁπλίταις Athenienſium eſſe dicuntur; & alter eiuſdem VIII, 29, Εἶχον δὲ ἐπιβάτας τῶν ὁπλιτῶν ἐκ καταλόγου ἀναγκαστούς. Eoque etiam referri poteſt, quod Ariſtoteles, ad rempublicam Athenienſium, ut puto, reſpiciens VII Politicor. 6 ſcribit: Τὸ μὲν γὰρ ἐπιβατικὸν, ἐλεύθερον, καὶ τῶν πεζευόντων ἐστί. Nec dubito, quin fallatur Scholiaſtes Thucydidis III, 95, ἐπιβάτας exponens ἐρέτας.

ead. l. 9. Ἱππαγωγῷ) Quae de hac voce in Var. Lect. annotat Hudſonus, ſunt e Schefferi Lib. IV de Milit. Nav. cap. 1, pag. 258. Scribit ibi Schefferus, naves ἱππαγωγοὺς etiam στρατιώτιδας & ὁπλιταγωγοὺς vocari. Vix credo. Quemadmodum non iidem ſunt ὁπλῖται & ἱππεῖς, ita etiam aliae ὁπλιταγωγοὶ, aliae ἱππαγωγοί. Hoc apertum eſt e Thucydide II, 56 de expeditione Periclis in Peloponneſum anno ſecundo belli Peloponneſ. Ἦγε δ' ἐπὶ τῶν νεῶν ὁπλίτας Ἀθηναίων τετρακισχιλίους, καὶ ἱππέας τετρακοσίους, ἐν ναυσὶν ἱππαγωγοῖς πρῶτον τότε ἐκ τῶν παλαιῶν νεῶν ποιηθείσαις. Et IV, 42: Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Κορινθίαν ἐστράτευσαν ναυσὶν ὀγδοήκοντα, καὶ δισχιλίοις ὁπλίταις ἑαυτῶν, καὶ ἐν ἱππαγωγοῖς ναυσὶ, διακοσίοις ἱππεῦσι. Nam ibi diſtinguuntur naves, quae ὁπλίτας vehunt, i. e. ὁπλιταγωγοὶ, ab iis, quae equos & equites. Idem oſtendit hic locus, in quo praeter naves XL στρατιώτιδας, una ἱππαγωγὸς memoratur: illae autem στρατιώτιδες ſunt eaedem, quas cap. 31 XL ὁπλιταγωγοὺς dixerat Thucydides. Et ſic etiam Diodorus Sicul. Lib. XX, pag. 775, alias facit naves στρατιωτικὰς, alias ἱππηγούς. Et Polybius I, 26 ſeqq. ἱππηγοὺς, quae aliis navibus alligatae remulco trahebantur, ab iis, in quibus milites & ἐπιβάται erant, diſtinguit. Neque ullus eſt apud Thucydidem locus, in quo ἱππαγωγοὶ, στρατιώτιδες, & ὁπλιταγωγοὶ pro iiſdem dicantur. Nam in eo, quem pro hac ſententia affert Schefferus ex VIII, 30, Τριάκοντα ναῦς ἔχοντες, καὶ τῶν ἐς Μίλητον ἐλθόντων χιλίων ὁπλιτῶν μέρος ἀγαγόντες ἐν ναυσὶν ὁπλιταγωγοῖς, nihil praeſidii eſt; cum ibi nulla equorum & equitum, ſed tantum ὁπλιτῶν mentio ſit. Nec iuvant eum haec Suidae, e quibus id confici putat, Ἱππαγωγὸς, ναῦς ἡ τοὺς ἵππους καὶ τοὺς ἄνδρας ἄγουσα: ἄνδρες enim ibi ſunt ἱππεῖς, ut hic in Thucydide, ἱππαγωγῷ μιᾷ τριάκοντα ἀγούσῃ ἱππέας. Solus Scholiaſtes Thucydidis ad I, 116, στρατιώτιδας ναῦς & ἱππαγωγοὺς eaſdem eſſe dicit. Sed ἀσύστατα ſunt, quae ille ſcribit. Στρατιώτιδες, inquit, ſunt στρατιώ-

τας ἄγουσαι τοὺς μέλλοντας πεζομαχεῖν: bene. addit: ἃς καὶ ἱππαγωγοὺς καλεῖ. At ἱππαγωγοὶ tantum equos & equites vehunt, qui pedibus non pugnant. Nec verum eſt, quod dicit, Thucydidem ναῦς στρατιώτιδας vocare ἱππαγωγούς. Itaque illius nulla habenda eſt ratio. Sed fortaſſis illa, ἃς καὶ ἱππαγωγοὺς καλεῖ, a ſciolo quodam aſſuta ſunt.

ead. l. 13. Λιθολόγους) Thom. Magiſter in λατόμος. Vide Iungermann. ad Pollucem VII, 118.

ead. l. 14. Ἃ ἐξ ἀνάγκης) Articulus ἃ impeditam reddit orationem. Hoc vidit Aem. Portus, ob eamque cauſam ξυνέπλει tantum ad πλοῖα referendum, & in his, τούτοις δὲ ἠκολούθουν, ſupplendum relinqui putavit. Mihi magis probatur ſcriptura Cod. Clar. qui ἃ ignorat. Ita ſine ullo ſupplemento oratio recte procedet, & omnia pendebunt ab uno verbo ξυνέπλει. Verba ἐξ ἀνάγκης Acacius in interpretatione praeteriit: Valla vertit *neceſſario*: Portus, *vi neceſſitatis coacta*. Non liquet, quae illa neceſſitas fuerit. An hoc vult Thucydides, haec privatorum navigia fuiſſe, & auctoritate publica claſſem ſequi coacta, quod *comprehendere naves* dicunt Latini? Ita ſane videtur: nam ſi publica fuiſſent, nulla cauſa eſſet, cur id magis de his ſolis diceret, quam de omnibus aliis. Ita quoque fortaſſis intelligendum eſt, quod ſupra cap. 22 dicit, σιτοποιοὺς ἐκ τῶν μυλώνων ἠναγκασμένους ἐμμίσθους. DUKER. Mirum eſt, Dukerum non intellexiſſe verba ἐξ ἀνάγκης, quae ſatis explicantur ſequentibus, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πλοῖα καὶ ὁλκάδες ἙΚΟΥΣΙΟΙ ξυνηκολούθουν — τῆς ἐμπορίας ἕνεκα. Illa igitur centum navigia, ad uſum belli publice comparata, *neceſſario* claſſem comitabantur: haec *ſua voluntate* ſequebantur, negotiationis cauſa. HEILM.

Pag. 72. *l.* 3. Ἰόνιον κόλπον) Ita Mſſ. abſolute Ἰόνιον. neque aliter inveniſſe videtur in ſuis Diodorus, qui hoc in loco Ἰόνιον πόρον. vid. ad pag. 58. ita etiam Polybius II, p. 142. WASS.

ead. l. 4. Ἡ πᾶσα παρασκευὴ) Non male quidam Codd. ἡ παρασκευὴ πᾶσα. WASS.

ead. l. 6. Τῶν μὲν πόλεων οὐ δεχομένων αὐτοὺς ἀγορᾷ, οὐδὲ ἄστει, ὕδατι δὲ καὶ ὅρμῳ) Haec pulchre explicat Caſaubonus ad Polybium I, 18, pag. 183.

ead. l. 9. Καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἠθροίζοντο) Ἤδη non habet Thom. Magiſter in ἐνταῦθα.

Pag. 73. *l.* 10. Καὶ ὡς ἐπὶ τούτοις παρεσκευάζοντο) Scho-

liastae explicatio longe quaesita est. Puto hoc ita dici, ut παρασκευάζεσθαι, ἑτοιμάζεσθαι, διατάσσεσθαι ὡς ἐπὶ μάχῃ, ναυμαχία, & alia huiusmodi, quae centies in Thucydide leguntur.

ead. l. 13. Περίπλοια) Quid sint περίπλοια non scio. Περιπόλια plerique Mss. & vetustiores edd. habent, atque etiam III, 99 & VII, 48, dicit Thucydides. Pollux IX, 16 praeterea alium locum e Thucydide affert, ἐν περιπολίοις τισὶν ἐλήφθη, idque exponit ἐν προαστείοις. Sed fortassis memoria lapsus Thucydidi tribuit, quod alterius erat. Vide ibi Iungermannum. Scholiastes quidem περίπλοια videtur probasse: nam ad hanc vocem pertinet interpretatio illius, non ad περιπόλια. Sed Scholiastes Cass. nihil aliud habet, quam περιπόλια τὰ ἐν τῇ χώρᾳ φρούρια τῶν περιπόλων. quod plerosque magis probaturos credo. In Thucydide quoque III, 99, Περιπόλιον non pro nomine proprio alicuius loci, sed pro communi accipiendum arbitror. DUKER. Conf. VII, 48.

Pag. 74. *l.* 6. Τάλαντα μόνα) Pulchre sententiam suspendit Regius, Τριάκοντα δὲ μόνα τάλαντα φαίνεται. Tale fere illud Herodoti V, 98, Κατέμειναν, ἀῤῥωδήσαντες, αὐτοῦ. & VII, Οὐδεὶς δὲ ἐπὶ τοῦτον τὸν θρόνον ἀνθρώπων ἀναβαίνει. Denique III, 87 Reg. Cass. Ἐγένοντο δὲ καὶ οἱ πολλοὶ τότε σεισμοί. & III, 115 τοῦ ναυτικοῦ ποιεῖσθαι μελέτην cum Gr.

ead. l. 12. Ἀλογώτερα) Marg. ἀλογώτατα. nescio an vere. WASS.

ead. l. 14. Κατασκοπὴν) Thom. Magister hunc locum laudans, κατασκοπὴ οὐ μόνον ἐπὶ πολεμίων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἁπλῶς θεωρίας. Paulo ante suspectum est τότε, tanquam factum e praecedente το & sequente ὅτε.

Pag. 75. *l.* 3. Κατασκευὴν) De hac significatione vocis κατασκευὴ vide, quae Iungermannus & Hemsterhusius annotarunt ad Pollucem X, 11. Thucydides II, 97, Ὅσα ὑφαντά τε καὶ λεῖα, καὶ ἡ ἄλλη κατασκευή.

ead. l. 6. Ξενίσεις) Hoc τραχὺ, inquit Pollux VI, 7. WASS. Thomas Magister in ξενίζω inter Attica vocabula numerat ex hoc loco.

ead. l. 13. Διεθρόησαν — ἴδοιεν) Suidas, ἀντὶ τοῦ, διελάλησαν, διεθορύβησαν. ἔπη θροεῖ, Sophocles Aiace. Euripides τινὰ θροεῖς αὐδάν; Homerus Il. δ, Οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς ΘΡΟΟΣ. Iosephus Antiq. XIX, § 16, Τάδε εἰκάζετο

βουλήσει τῇ ἀλογίστῳ τῶν ΘΡΟΕΙΝ προθεμένων. Confer Apollonium Rhod. III, 748, I, 697. Pindar. Πολύφατον ὕμνον ΘΡΟΟΝ δονεῖ Ἡσυχῇ. Dionyſ. Halic. VI Antiq. 57, ΘΡΟΥΣ πολὺς ἐνέπεσε τῇ βουλῇ. Noſter ſaepe θρούς. WASS.

Pag. 77. *l.* 3. Τῇ πόλει δαπανῶντας) Scholiaſtes, & omnes interpretes haec ita ordinant, καὶ δαπανῶντας τὰ οἰκεῖα μὴ κινδυνεύειν τῇ πόλει, ut ſupra cap. 10, τῇ πόλει κινδυνεύειν. Stephanus annotat, τὰ οἰκεῖα etiam de ipſius civitatis facultatibus poſſe accipi. Nempe putavit, dativum πόλει hic ſignificare damnum, qui uſus dativorum obvius eſt; ut δαπανᾷν τῇ πόλει hic idem ſit, quod Thucydides IV, 3 dixit δαπανᾷν τὴν πόλιν; & κινδυνεύειν τὰ οἰκεῖα poni per ellipſin, pro κατὰ τὰ οἰκεῖα. Ita ſententia erit: *ne civitatem ſumtibus exhauriendo, de noſtris rebus, de republica & imperio noſtro periclitemur.*

ead. l. 12. Καὶ προσβολῇ) Ita IV, 1 de Meſſana: Ὁρῶντες προσβολὴν ἔχον τὸ χωρίον τῆς Σικελίας. VII, 4: Αἷς εἴρητο περί τε Λοκρούς, καὶ Ῥήγιον, καὶ τὴν προσβολὴν τῆς Σικελίας ναυλοχεῖν αὐτάς. Lucianus Toxar. pag. 71, Ἐν προσβολῇ δέ ἐστι τοῖς ἀπὸ Σκυθίας προσπλέουσιν. Vide Scholiaſten Thucyd. ad IV, 53. Mox non temere aſperner ſcripturam Cod. Reg. ἐφορμισιν. Ὁρμίσασθαι & ἐφορμίσασθαι ἐς λιμένα dicit Thucydides III, 76, & IV, 8. Et ἐφόρμους e III, 6 Suidas exponit ἐφορμίσεις, & προσβολὴν Scholiaſtes Thucyd. ad IV, 1 & 53, προσόρμισιν. Thomas Magiſter quidem non minus recte ἐφόρμησις quam ἔφορμος dici affirmat. Sed ἐφόρμησις apud Thucydidem III, 33 aliud notat, nempe occaſionem hoſtem aggrediendi, & cum eo pugnandi. Quia tamen ἐφορμεῖν alibi eadem ſignificatione, qua ἐφορμίζειν, dici video, nihil hic tento.

ead. l. 14. Προσαγαγομένους) Ita recte plerique MSſ. cum edd. & Scholiaſte. non προσαγομένους. WASS.

Pag. 78. *l.* 5. Καὶ πρὸς τῇ πόλει ὡς τάχιστα τὴν μάχην ποιεῖσθαι) Stephanus dicit e ſequentibus patere, ſententiam horum verborum eſſe, *& urbem obſidione primo quoque tempore eſſe oppugnandam.* Vel, *obſidendam & oppugnandam.* Hoc mihi ex iis, quae poſtea dicuntur, nondum ſatis clare patet. Itaque interim ſequor ceteros interpretes.

ead. l. 10. Αἰφνίδιοι) Plerique MSſ. αἰφνίδιον. Sed illud praeſtat. WASS.

Pag. 79. *l.* 4. Οὐκ ἀπορήσειν) Marg. μή. at Scholiaſtes agnoſcit οὐκ. an forte οὐ μή? WASS.

ead. l. 12. Λάμαχος μὲν ταῦτα) Plenius Gr. δὲ μὲν ταῦτα. Cl. μὲν τοσαῦτα. opinor rectius. Vid. ad p. 36. Wass.

Pag. 80. *l.* 10. Ἐπὶ κέρως) Antea ἐπικαίρως. Vide ad VI, 32. Wass. Ἐπικαίρως Cam. Reg. & Caſſ. cum omnibus edd. & Schol. ſed alterum haud dubie praeferendum eſt. Paulo poſt Baſil. etiam melius ἐς τὸν μέγαν λιμένα, πλεῦσαί τε, καὶ κατασκ.

Pag. 81. *l.* 3. Ἀθηναίων) Non intelligo, quomodo Athenienſes, qui per praeconem haec Leontinis denuntiaturi, & eos ad ſe evocaturi erant, poſſint dici illos hortaturi, ut ad amicos Athenienſium venirent. Scriptura Cod. Dan. Ἀθηναίους plana eſt.

ead. l. 13. Καλῶς) Polyaenus I, 40, 4, p. 86. ſed explicandi gratia σαθρῶς. vid. Schol. Diodorus tantum διελόντες πυλίδα 332 d. Adde etiam Frontinum III, 2, ubi *Petrenſis* commune *commodum.* Wass.

ibid. Ἠγόραζον) Omnes interpretes vertunt *mercabantur.* Scholiaſtes, & Grammatici veteres, Heſychius, Suidas h. v. Euſtathius in Homer. Iliad. β, p. 192, Ammonius in ὠνήσασθαι, Scholiaſtes Ariſtoph. ad Equit. v. 1370, & Acharnenſ. v. 720, ἀγοράζειν exponunt ἐν ἀγορᾷ διατρίβειν. Et ita hic interpretantur Salmaſius de Uſur. p. 339, & Iac. Gronovius ad Lucian. Toxar. p. 71. ubi plura videri poſſunt. Nec cauſa eſt aliam interpretationem quaerendi: etſi alioqui non negari poteſt, ἀγοράσαι etiam dici pro ὠνήσασθαι, i. e. πρίασθαί τι τῶν πωλουμένων, quod ex Ariſtophanis Plut. v. 985 Ταῖς ἀδελφαῖς ἀγοράσαι χιτώνιον oſtendit Suidas. ſic ἠγορασμένος emtus, in illo Menandri apud Zenobium II Proverb. 12; & Diogenian. I, 100, Θρᾷξ εὐγενὴς εἶ, πρὸς ἅλας ἠγορασμένος. Nam in foro potiſſimum proponebantur multae res venales. Unde Ariſtophanes Acharn. l. d. cum dixiſſet, Ἐνταῦθ' ἀγοράζειν τοῖσι Πελοποννησίοις Ἔξεστι, ſtatim addit, Ἐφ' ᾧτε πωλεῖν πρὸς ἐμέ.

Pag. 83. *l.* 7. Τὴν Σαλαμινίαν ναῦν) De navi Salaminia vid. Schol. Ariſtoph. ad Aves v. 147 & 1204, aut Suidam in voce. Wass. Ναῦν, niſi, uno excepto Cod. C. omnes alii libri ſcripti haberent, tuto omitti poſſet: ut ſupra III, 33 & 79, apud Ariſtophan. loc. dict. Plutarch. Alcib. p. 368, & alios. Infr. c. 61 utroque modo Thucydides.

Pag. 84. *l.* 1. Πάντας ὑπόπτως ἀποδεχόμενοι) Quidam Mſſ. πάντα, non male. ſed paulo poſt invenitur. Wass.

Πάντα legerunt etiam Valla, & Acacius; quorum ille, *suspicionibus omnia rimantes*, hic, *inclinatis ad omnem suspicionem animis*, vertit. Nec displicet. Stephanus πάντας praetulit.

Pag. 85. *l.* 3. Γηραιοῦ) Γηραιὸς e Thucydide laudat Pollux II, 13. Utuntur eo etiam plures.

ibid. Οὐχ Ἵππαρχος &c.) De Hippia & Hipparcho, uter horum natu maior, magnum sane inter maximos auctores est dissidium. Hippiam quidem Thucydides dicit, ac constare id sibi liquido affirmat; atque ex Thucydide, ut videtur, Scholiastes Comici in Vespis, Polyaenus lib. 5, & Libanius in Declam. XXIX. Contra Plato Hipparchum statuit in Dialogo eius nominis, & hunc secutus Aelianus Var. Hist. l. 8, c. 2. Platonis sententiae ut accedam, (inquit Meursius) facit Heraclides Ponticus, qui in fragmentis operis de Rebuspubl. in catalogo tyrannorum post Pisistratum parentem primo loco Hipparchum ponit, secundo Thessalum, tertioque demum Hippiam, cui consentit Clidemus, antiquissimus rerum Atticarum scriptor, citatus ab Athenaeo lib. XIII. Huds. Disertissime omnium, quorum auctoritas in hac re valere debet, contra quam Thucydides, scribit Plato: ὃς (Ἵππαρχος) τῶν Πεισιστράτου παίδων ἦν πρεσβύτατος καὶ σοφώτατος. E Clidemi verbis apud Athenaeum XIII ult. Ἐξέδωκε δὲ (Pisistratus) Ἱππάρχῳ τῷ υἱεῖ Φύην, τῷ μετὰ αὐτὸν τυραννεύσαντι, & ex Heraclidae libello de Rebuspubl. hoc non pro certissimo confici potest. Nam neque semper, qui patri in imperio succedit, est natu maximus fratrum: neque scriptores in enumerandis pluribus fratribus ubique ordinem aetatis & nascendi sequuntur; quod exemplis, si opus esset, ostendi posset. Clidemus autem ille, si, quod putant Meursius in Pisistrato cap. XI, & Vossius Lib. III de Historic. Graec. idem est, qui in Pausania X, 15, antiquissimus rerum Atticarum scriptor Clitodemus; tamen Thucydide non vetustior fuit, ut constat ex eodem loco Pausaniae. E recentioribus alii Thucydidem, quem auctorem nominat Scholiastes Aristoph. Vesp. v. 500, & Lysistr. 619, alii Platonem secuti sunt. Probabile est, quod putat Perizonius ad Aelianum, diversitatem hanc sententiarum & confusionem ex eo ortam, quod Pisistrati filii communiter summam potestatem Athenis obtinuerunt. Nam consortes tyrannidis fuisse, non solum ex iis, quae paulo post disputat Meursius, verum etiam ex aliis scriptoribus liquet. Hera-

clides l. d. etiam Theſſalum tyrannidem tenuiſſe dicit: Ἵππαρχος, ὁ υἱὸς Πεισιστράτου, παιδιώδης ἦν, καὶ ἐρωτικὸς, καὶ φιλόμουσος. Θεσσαλὸς δὲ νεώτερος, καὶ θρασύς. Τοῦτον ΤΥΡΑΝΝΟΥΝΤΑ μὴ δυνηθέντες ἀνελεῖν, Ἵππαρχον ἀπέκτειναν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Ἱππίας δὲ πικρότερον ἐτυράννει. Item Diodorus Sicul. in Excerpt. Peireſc. pag. 250: Ὅτι Θετταλὸς, ὁ Πεισιστράτου υἱὸς, σοφὸς ὑπάρχων ἀπείπατο τὴν τυραννίδα, καὶ τὴν ἰσότητα ζηλώσας μεγάλης ἀποδοχῆς ἠξιοῦτο παρὰ τοῖς πολίταις. οἱ δὲ ἄλλοι, Ἵππαρχος καὶ Ἱππίας, βίαιοι καὶ χαλεποὶ καθεστῶτες ἐτυράννουν τῆς πόλεως. Et ita poſſunt accipi verba Clidemi de Hipparcho, τῷ μετὰ αὐτὸν τυραννεύσαντι: nam etiam is τυραννεύει, qui non ſolus, ſed una cum aliis tyrannidem tenet.

ead. l. 6. Μέσος πολίτης) Lucianus de Paraſit. pag. 262: Τί δέ; οὐχὶ καὶ Ἀριστογείτων, δημοτικὸς ὢν καὶ πένης, ὥσπερ Θουκυδίδης φησὶ, παράσιτος ἦν Ἁρμοδίου; Videtur verba Thucydidis ad argumentum, in quo verſabatur, accommodaſſe. Nam Ariſtoteles IV Polit. 11 & 12 μέσους πολίτας medios inter πλουσίους & πένητας ponit, & eos eſſe dicit, qui neque nimis divites, neque nimis pauperes ſunt. Et Plutarchus Solon. princ. Ἀνδρὸς οὐσίᾳ μὲν, ὥς φασὶ, καὶ δυνάμει μέσου τῶν πολιτῶν. Fortaſſis ex hoc genere civium ſunt, quos Latini *patres familias* dicunt. Livius I, 45, II, 36, Suetonius Aug. cap. 59, Calig. 26, & Domit. 10, & e Livio Valerius M. VII, 3, 1.

ead. l. 7. Εἶχεν αὐτὸν) Ita hac voce uſus apud Laërtium II, 75 Ariſtippus. Nec abeunt Latini. Terentius: *Quis Chryſidem habuit?* Wass.

ibid. Πειραθεὶς — Ἀριστογείτονι) Suidas in πειρᾶν. Pindarus Pyth. II, 60, Διὸς ἄκοιτιν ἘΠΕΙΡΑΤΟ. Vide Ariſtoph. Plut. v. 1068. Confer Ariſtot. Rhetor. p. 112, Max. Tyrium VIII, p. 83, Euſtathium in Iliad. δ', pag. 445, qui hic πειρασθεὶς legit. Sed noſter alibi hac voce utitur. Ceterum aliam Hipparchi caedis cauſam memorat Plato pag. 513. Wass. Πειραθεὶς habet etiam Thom. Magiſter in πειρῶ. Sed quod hic πειρᾶσθαι exponit συννεύειν, & πείρασιν cap. ſeq. σύννευσιν, vel ipſius, vel alterius, qui locum corrupit, error eſt.

Pag. 86. *l.* 4. Εἰκοστὴν) Vide Spanhemium de Uſu & Praeſtant. Numiſm. Diſſert. XIII, pag. 551. Piſiſtratus exigebat δεκάτην τῶν ἐν τῇ χώρᾳ γενομένων. Meurſ. in Piſiſtr. cap. 6, 7 & 9.

ead. l. 6. Καὶ τοὺς πολέμους διέφερον) Hoc Scholiastes Caff. exponit διήνυον. Et sic omnes interpretes acceperunt, ut I, 11, Εἰ ἄνευ λῃστείας καὶ γεωργίας ξυνεχῶς τὸν πόλεμον διέφερον, i. e. ὑπέμενον, ἐξήνυον: qua significatione etiam Dionysium Halicarn. saepe dicere διαφέρειν τὸν πόλεμον, ostendit Stephanus ad Dionys. p. 741. Huius loci sententiae tamen non male videtur convenire, ut διαφέρειν sit *praestare*, *excellere*, *eminere*, & τοὺς πολέμους διέφερον, idem, quod alibi Thucydides & alii dicunt, ἀγαθοὶ, vel ἄριστοι ἦσαν τὰ πολέμια. Lucianus Dial. mortuor. p. 286, Πάντων σχεδὸν τῶν πρὸ ἐμοῦ φημι διενεγκεῖν τὰ πολέμια. Plato apud Stephanum διαφέρειν ἐν τῷ πολέμῳ. Et Thucydides II, 39, Διαφέρομεν δὲ καὶ ταῖς τῶν πολεμικῶν μελέταις τῶν ἐναντίων τοῖσδε. Pausanias I, 23 de Pisistrato & Hippia: Περιάνδρου φιλάνθρωποι μᾶλλον, καὶ σοφώτεροι τά τε πολεμικὰ ἦσαν.

ead. l. 8. Καθόσον) Καθ᾽ ὅσον leg. cum C. Reg. Caff. VI, 82 C. VI, 87 Ar. C. bis. Sic Glossae, & D. Halicarn. Antiq. VI, 92. καθόσον vero Plato Philebo 371, & Menone 413. Wass.

ead. l. 13. Ἀπόλλωνος ἐν Πυθίου) Πύθιον templum Apollinis apud Athenienses memorat Thucydides II, 15. De eo plura legi possunt in Meursii Pisistr. cap. 9, 17, & Athen. Attic. II, 12. Portus quidem pro Πυθίου coniicit Πυθίῳ, sed addit, etiam retineri posse Πυθίου, nempe τεμένει, ut infra in Epigrammate; vel ἱερῷ. Hoc praeferendum est coniecturae. Philostratus I de Vitis Sophistar. IX apud Meursium, ἐν τῷ τοῦ Πυθίου ἱερῷ.

Pag. 87. *l.* 7. Παῖδες γὰρ αὐτῷ &c.) Thucydides rationes affert, quibus sententiam suam adstruit: quas invalidas esse probat Meursius in Pisistr. cap. 11 hisce verbis: Haud equidem quia liberos solus habuit, ideo ille & duxisse uxorem primus, & fuisse primogenitus, est dicendus: tum, uxorem ut primus duxerit, neque sic valere argumentum potest: nam, quam saepe usu venit, ut aut, caelibe primogenito, nuptias secundus contrahat; aut secundus, ineundo matrimonio, primogenitum antevertat. Hic, Thucydides, nil te iuvo; & iudicium requiro. Neque mihi istud argumentum placet, quod in prima hunc columna, post Pisistratum parentem, primum scriptum fuisse dicis. Καὶ ἐν τῇ πρώτῃ στήλῃ &c. *Deinde in columna prima prior ille est perscriptus, post parentem; neque etiam abs re istud: quippe qui &*

primus ab eo exstitisset, & tyrannidem tenuisset. Etenim columnas istas Athenienses, ceu iniustae tyrannorum dominationis quoddam monumentum, posuerunt. Ita ipse nobis dicis, in citatis statim verbis: Καὶ ἡ στήλη, &c. *Et columna, quae in arce Atheniensi de iniuria tyrannorum constituta est.* Ea propter merito Hippiam primo loco posuerunt, quod is eos post parentem quam saevissime habuisset; non, quod primogenitus esset: nam Hipparchi principatus sine culpa ulla fuit & invidia, si Harmodii contumeliam unam excipias. Ita etiam illud ipse memoras: Καὶ ἐν τούτῳ ὁ Ἵππαρχος &c. *Interea vero Hipparchus, cum Harmodium iterum sollicitasset, neque magis profecisset, nihil quidem violenti intentare destinabat, sed in loco quodam obscuro, veluti non hac de causa, contumeliam parabat. quippe neque cetero suo principatu gravis erat multitudini, seque citra invidiam gesserat.* Ergo illud est, quod dixi: hic tyrannnidis potius ordinem, quam aetatis, Athenienses expresserunt. Inde dicis, si Hipparchus in tyrannide decessisset, Hippiae difficile futurum fuisse, eodem die principatum vindicare. Οὐ μὴν οὐδ᾽ ἂν κατασχεῖν &c. *Quin nec Hippias videtur ita facile e vestigio tyrannidem retenturus fuisse, si Hipparchus, in imperio constitutus, decessisset, & eodem ipse die principatum vindicare debuisset.* Verum neque hoc momenti quidquam habet; siquidem ille, quod tu negas, summa animi magnitudine & sollertia, etsi in discrimine maximo constitutus, tamen fecit. Nam, cum nuntium de Hipparcho interfecto accepisset, fortiter sane & prudenter facinus dissimulavit; & ad eos, qui armati pompam ducerent, se recepit: tum & ponere arma iussit, & seorsim in locum quendam, ceu facturus verba illic, evocavit: quo cum illi secessissent, clam submissis stipatoribus, & ablatis armis omnibus, comprehendit, si quos ipse insimularet, aut cum pugione etiam inveniret; quando solum scutum & hastam, pompae deducendae causa, habere liceret: atque ita principatum sibi asseruit. Ipse narras, statim postea. Ἀγγελθέντος δὲ Ἱππίᾳ ἐς τὸν Κεραμεικὸν &c. *Cum ad Hippiam in Corameum nuntius allatus esset, non ad facinus, sed ductores pompae armatos, priusquam illi id resciscerent, longiuscule absentes, se convertit: ac, composito ad dissimulandam hanc calamitatem suam vultu, locum ostendit, & in illum sine armis abscedere iussit. quo cum ii, aliquid dicturum rati, secessissent; ipse, iussis arma subducere stipatoribus, e vestigio comprehendit, quos insimularet criminis, aut cum pugione*

offenderet: nam cum ſcuto tantum & haſta pompam proſequi moris erat. Poſt haec ait, nil cunctatum, neque anxium haeſiſſe, tanquam imperandi rudem, & inſolitum: quod neceſſe, ſi fuiſſet natu minor, &, Hipparcho demum caeſo, principatum accepiſſet. Καὶ οὐχ, ὡς ἀδελφὸς νεώτερος ὢν &c. *Neque, ut frater natu minor, conſilii inops, animique anxius haeſit, quod non ſemper ante id tempus principatui aſſuevißet.* Atqui hoc ſciendum tibi hic, Thucydides; etſi dignitas principatus ſumma eſſet penes Hipparchum, natu maximum, tamen omnes Piſiſtrati filios communiter tyrannos dictos, & rempublicam, a parente occupatam quam acceperant, conſiliis ſemper inter ſe communicatis adminiſtraſſe; ita ut hic novum nihil, aut inuſitatum antea, quamlibet natu minori, Hippiae acciderit. Ac tyrannos communi nomine appellatos, tradit Scholiaſtes Comici ad Veſpas eius. Κοινῶς δὲ πάντες οἱ Πεισιστρατίδαι τύραννοι ἐλέγοντο. Communiter autem principatum tenuiſſe, ipſe expreſſis verbis dicis, in narratione eadem; & commemoras, pace pariter ac bello, optime adminiſtraſſe: tum viceſimam etiam tantum exegiſſe, cum nimirum Piſiſtratus pater decimam inſtituiſſet: deinde, ſacra ritu priſco accuraſſe, legibuſque porro patriae uſos eſſe. Καὶ ἐπετήδευσαν ἐπιπλεῖστον δὴ τύραννοι οὗτοι ἀρετὴν, καὶ ξύνεσιν &c. Hinc de iis ſimul quaedam referuntur. Et exempla, ecce, in promtu. Piſiſtratus pater Iovis Olympii templum ſtruere inchoaverat: ipſi opus perſecuti, Ariſtot. referente Politic. lib. v, cap. 12. Sic Callirhoën quoque fontem, ibidem a patre coeptum, ſimul porro exornarunt. Indicat Aphthonius, in Deſcriptione arcis Alexandrinae. Et, ut tu virtutes ſtatim utriuſque, in communi principatu, retuliſti; ita luxum Athenaeus lib. XII. Incenſum item ab his templum Apollinis Pythii Delphis, e Philochoro narrat Scholiaſtes Pindari, Pythionic. Od. VII. Et Cimonem ab ipſis caeſum, refert Herodotus lib. VI. Ergo etiam hic evici, quam non conſtet tibi ratio. Ultimum reſtat, idque minime excuſandum. Non contentus primogenituram eripere, etiam vis perſuadere, ceu tyrannidem nunquam item tenuiſſet, fortuito factum eſſe, ut tenuiſſe exiſtimetur. Ita enim tandem dicis. Ἱππάρχῳ δὲ ξυνέβη, &c. *Hipparcho vero hoc evenit, uti, caedis infortunio nomen clarum conſecutus, poſtea quoque principatum tenuiſſe ſit putatus.* Immo & diſerte negas; & erroris quoque accuſas, qui tyrannum eum fuiſſe exiſtima-

rent, lib. I. Ἀθηναίων γοῦν τὸ πλῆθος &c. *Nam Atheniensium vulgus Hipparchum putat, in tyrannide constitutum, ab Harmodio & Aristogitone caesum.* Verum hic te rursum ego tibi oppono. Nam, tyrannidem si non tenuit, cur tyrannidis & insigne & munimentum, stipatores, sibi habuit? Ipse dicis, ubi caedem eius narras, lib. VI. Καὶ περιέτυχον τῷ Ἱππάρχῳ &c. *Ac Hipparchum nacti sunt in Ceramico appellato, protinus ex improviso irruentes: & ira accensi, quam huic amor, illi contumelia dabat, feriunt ipsum, occiduntque. Et Aristogiton quidem, per satellites e vestigio fuga evasit; sed mox, concurrente turba, comprehensus, inclementer habitus fuit: at Harmodius, ipso in loco statim occisus est.* Et testaris manifeste, in citatis supra verbis, Οὐδὲ γὰρ τὴν ἄλλην ἀρχὴν &c. *Quippe neque cetero suo principatu* (Hipparchus) *gravis erat multitudini, seque citra invidiam gesserat.* HUDS.

ead. l. 8. Τῶν γνησίων ἀδελφῶν) Quatuor Pisistraditas fuisse, dicit Scholiastes Aristoph. ad Vesp. v. 500, & Lysistr. 619. Ex his unus erat nothus, Hegesistratus. Meursius in Pisistr. cap. 10.

ead. l. 12. Ἐκ Μυῤῥίνης) Vid. Meursii Pisistratum cap. 16.

Pag. 88. *l.* 1. Ἀπεοικότως) Thom. Magister, & ἀπεικότως supra legit. WASS. Ἀπεικότως est I, 73, & VIII, 68. Πρεσβεύειν idem ex hoc loco affert, & exponit in πρεσβεύονται.

ead. l. 3. Τοπαραχρῆμα) Τὸ παραχρῆμα Ar. C. Noster alicubi τὰ παραχρῆμα. Pollux VI, 142, ἐκ τοῦ παραχρῆμα λέγων. WASS.

Pag. 89. *l.* 2. Κανοῦν οἴσουσαν) Vide Pausaniam in Atticorum lib. 1, pag. 25, & Meursii Panathenaea cap. 23. HUDS. Non solum Panathenaeis, sed etiam aliis quibusdam diebus festis virgines canistra gestabant apud Athenienses: τοῖς τε Παναθηναίοις καὶ ταῖς ἄλλαις πομπαῖς, dicit Philochorus apud Harpocrationem in κανηφόροι. Et apertum est ex hoc loco Thucydidis, in quo πομπὴ, qua soror Harmodii prohibita est canistrum ferre, a Panathenaeis distinguitur. Vid. Perizonium ad Aelian. XI Var. Hist. 8. ubi & alia ad hanc historiam illustrandam pertinentia annotata sunt. Locus Pausaniae, quem Hudsonus indicat, si est ex Atticor. cap. 27, huc referri non potest.

ead. l. 9. Ἐγίγνετο) Ita restituimus e MSS. antea ἐγένετο. WASS.

ibid. Ἐν ὅπλοις) Etiam apud alias gentes morem fuisse,

ut solemnibus quibusdam sacris pompae ab armatis ducerentur, ostendit e Dionysio Halic. VII, 72, & Polybio IV, 35, Luisinus II Parerg. 1.

ibid. Πέμψαντας) Huc respexit, opinor, Suidas in πέμπειν, ubi, cum docuisset Menandrum πέμπειν dixisse pro πομπεύειν, addit, Καὶ πέμψαντες, τὸ πομπεύσαντες, παρὰ Θουκυδίδῃ. Est satis obvium genus loquendi. Lucianus Dial. Zephyri & Noti pag. 259, Τίνα ταύτην λέγεις, ὦ Ζέφυρε, τὴν πομπήν; ἢ τίνες οἱ πέμποντες ἦσαν; Pausanias Attic. cap. 2, Οἰκοδόμημα ἐς παρασκευήν ἐστι τῶν πομπῶν, ἃς πέμπουσι. Demosthenes I Philipp. pag. 34. Aristophanes Acharn. v. 247. Pollux VIII, 94. Eustathius in Iliad. ί, p. 762: Ἰστέον, ὅτι πέμπειν, παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον, καὶ τὸ στέλλεσθαι θριαμβικῶς. ὅθεν καὶ πομπὴ ὁ θρίαμβος, ὃν προέλευσιν ἡ κοινὴ γλῶσσα καλεῖ. Προελεύσεις sunt pompae, quas Latini recentioribus temporibus *processus* dixerunt, de quibus est l. 41 & l. 42 D. de Donation. int. vir. & uxor. προόδους vocat Iustinianus Nov. CV.

ead. l. 12. Οὕνεκα) Gr. ἕνεκα, quomodo semper Thucydides, inquit T. Magister, pro οὗ ἕνεκα; sed haec eius interpretatio huic loco disconvenit. Apud Homerum, sed in capite sententiae, valet *quoniam*. Aristoph. Plut. v. 991, ἀλλὰ φιλίας οὕνεκα. & sic Βατ. 1461. Lysias, τῆς ἀδελφῆς οὕνεκα. Et pro *quia* Sophocles Aiace. Noster vix alibi. WASS. Itaque non in universum verum est, quod scribit Ammonius: Οὕνεκα μὲν σημαίνει τὸ ὅτι. Ἕνεκα δὲ χάριν.

Pag. 90. *l.* 10. Προτιμωρήσασθαι) In Gr. πρότερον τιμωρ. est apertum vitium librarii: nam sufficiebat semel poni πρότερον. Πρότερον προτιμωρήσασθαι eodem pleonasmo dicit, quo I, 3, Πρὸ γὰρ τῶν Τρωϊκῶν οὐδὲν φαίνεται πρότερον κοινῇ ἐργασαμένη ἡ Ἑλλάς. Et V, 84, Πρὶν ἀδικεῖν τι τῆς γῆς λόγους πρῶτον ποιησαμένους ἔπεμψαν πρέσβεις. Sophocles Aiac. v. 108, Πρὶν ἂν — μάστιγι πρῶτον νῶτα φοινιχθεὶς θάνῃ. Sic Virgilius IV Aen. 24, *prius ante quam.*

ead. l. 12. Λεωκόριον) Leocorium (ut dicit Aelianus Var. Hist. lib. 12, cap. 28.) Athenis erat templum filiarum Leo, (sc.) Praxitheae, Theopae, Eubulae. Has pro salute civitatis Minervae occisas esse fama est, cum Leos pater eas tradidisset propter oraculum Delphicum: quod monebat, aliter non posse servari urbem, nisi illae mactarentur. Vide Suidam, Ciceronem l. 3 de Nat. Deor. Meursii Panath. p. 30, & Ceramicum Gem. c. 17. HUDS.

Pag. 91. *l.* 1. Τοὺς δορυφόρους) Quos Λυκόποδες appellatos esse docet Suidas, quia pellibus lupinis crura semper tecta habebant, vel quia in clypeis lupi insigne gestabant. HUDS. Aristophanes Lysistr. v. 665 ita vocat Alcmaeonidas, quorum opera Pisistratidae deinde Athenis pulsi sunt. Vide Meursii Pisistr. cap. 16.

ead. l. 14. Εἰώθησαν) Hoc suspicor vitium edit. Hudsoni esse, pro εἰώθεσαν. nam notum est, Atticos in hoc tempore εσαν pro εισαν dicere. Suidas in Ἐωθὸς scribit, Thucydidem dicere ἐώθεσαν. Vix a me impetrare possum, ut illi credam. Eustathius in Il. Ψ, pag. 720, v. 408, tradit Ionicum esse ἔωθα pro εἴωθα: at Etymol. M. auctor Aeolicum.

ibid. Προπομπὰς) Cl. πομπάς. receptam lectionem firmat Plutarchus in Galba. Xenophon προπομπὸς, & Suidas προπομπία. WASS.

Pag. 92. *l.* 14. Ἀνδρὸς) Epig. Simonidis. Hephaest. & hic legit ἀτασθαλίαν. WASS. Casauboni Epistola in Var. Lect. Hudsoni est CCCCLXVII edit. Roterod.

Pag. 93. *l.* 4. Ἐν τῷ τετάρτῳ) Olymp. LXVII anno 2. Petitus IV Eclog. Chronolog. 9, & Valesius ad Excerpta Peiresc. p. 42, Dodwellus in Annalib. Thucyd. anno 3.

ibid. Ἀλκμαιωνιδῶν) Alcmaeonidae non ab Alcmaeone Amphiarai originem duxerunt, sed ab alio, qui ex Nestoris filii posteritate ab Heraclidis Messenia pulsus Athenas venit, ut refert Pausan. l. 2. A Pisistratidis autem urbe eiecti, quod tyrannis infesti erant, a Lacedaemoniis consecuti sunt, ut restituerentur. HUDS. Historiam eiecti Hippiae pluribus exsequitur Meursius Pisistr. c. 16.

ead. l. 5. Ἐς τε Σίγειον) In promtu causa est, cur Sigeum se conferret Hippias: nam id temporis eius urbis dominus erat Hegesistratus, frater nothus, a Pisistrato patre impositus, ut docet Meursius in Pisistrato c. 10. HUDS.

ead. l. 6. Λάμψακον) *Lampsacos* Ovid. olim Πιτύουσα, Deilochus Cyzicenus. Epaphroditus apud Athenaeum Πιτύειαν Homeri putat. Πιτυόεσσα apud Plutarch. audit, De virt. Mulier. vid. Schol. Apollon. I, 933. aliis item *Labdacus*. Erycius Epigrammatarius ἱερὴν ideo appellavit, quia Priapo, hoc est, Baccho, sacra erat. In I Machab. XV, 23, *Sampsana* vocatur. Ita Codd. fere Gr. Lat. Syriac. Vide Stephan. in Σάμψα, Salmas. ad Solinum & Drusium. Nomen deducit Polyaenus a Lampsaca Mandronis filia VIII, 37. Condita urbs pro calculo Syncelli A. M. 4852.

Verius Phalaridis aetate circa 3434. Gentilia Λαμψακηνὸς apud nostrum & Diodor. & Λαμψάκιος in Lapide Gruteriano. Quam formam sequuntur Latini, ut ex Villicorum inscriptione patet. *Dum tua pomiferum custodia protegit hortum* &c. *Lampsacios melior non imbuet hostia cultros, Quam veniet nostra victima caesa manu.* Historia eius petatur ab Herodoto V, 117, Xenoph. p. 455, Polyb. XVII, p. 1072, Livio XLIII, 6, Diodor. p. 788, 791, Appian. p. 87, 222, Polyaeno II, 1, 26, Zosimo II, 100, V, p. 314, Socrate Hist. Eccles. V, 8. De Lampsacenorum laudibus adi Ciceronem. Hodie Turcis *Lepseke*, ut nos docet Leunclavius Annal. Nonnulla addunt Whelerus Itin. pag. 76, & Motraye I, 303. WASS.

ead. l. 12. Ὑπόπτης) Gr. & quidam editi ὕποπτος. cum vulgatis Th. Magister in ὕποπτος. WASS. Imitatur Aelianus IV Var. Hist. 18, ὑπόπτης ὢν εἰς πάντας ὁ Διονύσιος. De iis, quae Scholiastes hic annotat, adi interpretes Pollucis I, 197.

Pag. 94. *l.* 1. Ἐν παύλῃ) Male Thom. Magister in ἀνάπαυλα: τὸ δὲ παῦλα ἀδόκιμον. Usi sunt praeter Thucydidem etiam Plato, Aristoteles, Socrates apud Scholiasten Aristoph. Nub. v. 94, & Dionysius Halic. plus semel.

ead. l. 4. Εἷς τῶν δεδεμένων) Andocides Orator. Plutarchus Alcib. qui ei Timaeum quendam, singularis calliditatis & audaciae hominem, huius consilii auctorem fuisse, & decreto publico iis, qui se ipsi indicassent, impunitatem promissam scribit.

Pag. 95. *l.* 5. Τῶν δὲ διαφυγόντων — τῷ ἀποκτείναντι) Haec apud Suidam in ἐπανεῖπον perperam e Lib. VIII laudantur.

ead. l. 6. Ἐπανεῖπον ἀργύριον τῷ ἀποκτείναντι) Huc refer decretum de Diagora Melio, qui ἄθεος dicebatur, quod sic inscriptum fuit columnae, ἐάν τις ἀποκτείνῃ Διαγόραν τὸν Μήλιον, λαμβάνειν ἀργυρίου τάλαντον. recitat Aristophanes in Avibus. Palmerius in Exercitat. p. 54. HUDS. Ad hunc locum fortassis respexit Pollux II, 118, ἐπανειπὼν ἀργύριον, οἷον ἐπικηρύξας. Videtur pro eodem habuisse ἐπανειπεῖν, & ἐπικηρύττειν ἀργύριόν τινι. Sed est inter haec discrimen. Nam in illo dativus refertur ad eum, cui praemium promittitur; in hoc, ad eum, in cuius caput pecunia statuitur. nam usitatius est de hac re ἐπικηρύξαι. Vide Ammonium in ἐπικηρύξαι, & Valesium ad Notas Maussaci

in Harpocrationem, v. ἐπικεκηρυχέναι. Pollux IV, 93, ἐπικηρύττειν χρήματά τινι.

Pag. 96. *l.* 5. Πρὸς Βοιωτούς τι πράσσοντες) Valla πρὸς Βοιωτοὺς vertit *cum Boeotis*. Recte accepit de clandestino aliquo consilio & conatu cum Boeotis adversus Athenienses, quibus utrique inimici, ipsi autem inter se socii & amici erant, ut e Lib. V constat. Vallam secutus est Acacius, nec debuerat ab eo abire Portus. Sic πρός τινα πράσσειν, adversus alium scilicet, dixit Thucydides III, 28, IV, 68, 74, 103 & 114.

ead. l. 9. Ἐν Θησείῳ &c.) Vide Meursii Athen. Attic. p. 38 &c. eiusdemque Lect. Attic. l. 5, c. 15. HUDS.

Pag. 97. *l.* 1. Ὑποψία) Scholiastes Aristophanis ad Lysistr. v. 1096 scribit, auctorem facinoris mutilatorum Hermarum a Thucydide prodi Alcibiadem. Hoc, quod sciam, nusquam disertis verbis dicit Thucydides, sed nihil aliud, quam suspicionem illam fuisse, & cap. praeced. nunquam auctores illius pro certo potuisse sciri. Quod a Philochoro hoc Corinthiis tributum narrat, id pluribus exponit Plutarchus in Alcib. Deinde apud eum legendum est, μόνον δὲ φησὶν οὐ περικοπῆναι τὸν Ἀνδοκίδου Ἑρμῆν, addita particula negante, quae non recte abest. Andocides Orat. de Mysteriis pag. 203: Ὁ Ἑρμῆς, ὃν ὁρᾶτε πάντες, ὁ παρὰ πατρῴαν οἰκίαν τὴν ἡμετέραν — οὐ περιεκόπη μόνος τῶν Ἑρμῶν τῶν Ἀθήνησιν. Et ita omnes alii. Vid. Lambinum ad Cornel. Nep. Alcib. cap. 3.

Pag. 98. *l.* 5. Οὐ πολλῷ ὕστερον) MSS. non bene οὐ πολὺ ὕστερον. WASS.

Pag. 99. *l.* 4. Ὕκκαρα) Ὕκκαρον scribit Steph. cum Philisto. eoque modo etiam Timaeus & Nymphodorus apud Athenaeum. τὰ Ὕκκαρα Pausan. & MSS. Gr. Cl. Apollodorus in Chronicis, & laudante Athenaeo Polemon; cuius verba exscripsisse videtur Schol. Aristophan. ad Plut. 179. Ita etiam Diodorus & Plutarchus. Nomen a piscibus, quos ὕκκας vocant. In Athenaei Cod. Regio ὕκης scribitur. Hesychius ὕκος ἐρυθρῖνος, & ita vocasse Cyrenaeos τὸν ὕκκην affirmat Zenodotus. Oppian. Hal. V, 628: ἣν δ' ἐσίδωνται Κάλλιχθυν, τότε δὴ σφήνοον μέγα θάρσος ἱκάνει. Eadem tamen Anthiae tribuit Aristoteles. Ibi certe bis legendum μολύβου, & semel πέτρῃ. Coniunctim veniunt apud Ciceronem III Verrin. § 43, Ietini, Citarini, *Acherini. Scherini* reponunt; sed cum inter Ietinos & Acherinos interpo-

fuerit orator Citarinos, nescio an *Hyccarinos*, vel *Hyccarenses* legendum sit. Hodie iuxta Fazellum VII, 16, *Carini.* Parutae numus ab Harduino adductus omnino ad Icaram spectat. Wass. De Hyccaris vide interpretes Stephani ad Εὐκαρπία & Ὕκκαρον, & Cluverium II Sicil. Ant. 2, pag. 272.

ead. l. 11. Χρηματίσας) Melius Portus, quam Valla & Acacius, qui χρηματίζειν *pecunias cogere* interpretantur. Vide Suidam h. v. Budaeum in Commentar. Ling. Gr. pag. 259, & quae supra ad V, 61 annotata sunt.

ead. l. 13. Εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα) Ἐκ τῶν λαφύρων συνήγαγεν ἑκατὸν τάλαντα Diodor. p. 333. C, & XXX ab Egestaeis. Wass.

Pag. 100. *l.* 10. Ἐφαίνετο) Emendationem F. & Ae. Porti suffragio suo comprobant Cl. & Gr. Wass.

Pag. 102. *l.* 5. Πέμπουσιν) Vid. Diodor. 333 d. Hoc Alcibiadis fuisse commentum, ait Frontinus III, 6, 6. sed perperam. Pro *introductus* Mſ. Cantab. ibi *deductus.* bene. & pro *ipsorum*, Petrenſ. *sua.* rescribe, *sua* ipsorum *urbe.* Idem.

Pag. 103. *l.* 2. Ξυνδράσοντας) Camer. ξυμπράσσοντας. utrumque bene. Wass.

ead. l. 3. Ἥκειν) Marg. ἥκει. Nihil audio. Wass.

ead. l. 6. Ἰέναι παρεσκευάσθαι ἐπὶ Κατάνην) Portus in his interpretandis secutus est Vallam. Considerent alii, an Graeca ita verti possint. Mihi, si ea est sententia, quam illi expresserunt, potius participium, quam infinitivus παρεσκευάσθαι requiri videtur. Acacius nullam illius rationem habuit: nam vertit *Catanam ducere.* Unde colligere licet, ei suspectum fuisse παρεσκευάσθαι, tanquam ab aliquo intrusum. Et sufficiebat ἰέναι ἐπὶ Κατάνην. Nam hoc sine apparatu fieri non potuisse, facile quilibet intelligit. Thucydides III, 62, Τῇ μέντοι αὐτῇ ἰδέᾳ ὕστερον Ἀθηναίων ἰόντων ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας. Et IV, 93, Ἔπεισεν ἰέναι ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. Omnino suspectum habeo hunc locum.

ead. l. 13. Συμαίθω) Hanc veram scripturam huius nominis esse putant Cluverius I Sicil. Ant. 10, & Heinsius ad Ovid. IX Metam. 750.

Pag. 104. *l.* 5. Ἐς τὸν κατὰ τὸ Ὀλυμπίειον) Valla vertit, *in magnum portum ante Olympieum.* Hoc indicio est, eum in suo exemplari itidem habuisse verba μέγαν λιμένα, quae hic in Cod. Reg. super ἐς τὸν manu recenti scripta sunt. Ea utrum e vetustis libris sumta, an a magistro aliquo pro-

fecta sint, non facile dixerim. Sed magis suspicor ab aliquo addita esse, qui ita explenda, quae ad sententiam perficiendam deesse videbantur, putaverit: vel quod Olympium magno portui Syracusarum vicinum esse sciebat, ut ex iis, quae de eo Cluverius habet, constat; vel quod apud Diodorum Siculum Lib. XIII pag. 333 legerat: Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι παραπλεύσαντες εἰς τὸν μέγαν λιμένα τῶν Συρακουσίων μετὰ πολλῆς ἡσυχίας τοῦ τε Ὀλυμπίου κύριοι κατέστησαν, καὶ πάντα τὸν παρακείμενον τόπον καταλαβόμενοι παρεμβολὴν ἐποιήσαντο. Thucydidem scripsisse ἐς τὸν μέγαν λιμένα, ideo mihi non persuadere possum ut credam, quia verba μέγαν λιμένα ab omnibus aliis Mss. absunt, & quia ἐκβαίνειν est *e navi in terram egredi*: quod multis ostendi non necesse est. Itaque etsi verum est, quod Diodorus scribit, παραπλεύσαντες εἰς τὸν μέγαν λιμένα, tamen admodum improprie dicas ἐξέβαινον ἐς τὸν λιμένα, si velis dicere, *navibus portum ingressi exscensionem in terram fecerunt*. Scholiastes vulgatus, nam in Cass. hoc scholion non legitur, ita scribit, quasi putaverit deesse τόπον, idque in interpretatione sua expressit Portus. Hoc quoque non magnopere probo, ob eam causam, quod cum haec vox κατ' ἔλλειψιν deest, fere adiectivum, aut pronomen ponitur, cum quo coniungi possit, ut ἐν φανερῷ, ἐν ἐπιτηδείῳ, & alia, non articulus solus. Fortassis legendum est ἐς τὸ κατὰ τὸ Ὀλυμπίειον, per ellipsin τοῦ χωρίου, vel μέρος, ut IV, 78, & alibi τὰ ἐπὶ Θρᾴκης. Cap. seq. τῇ μὲν, τειχία τε καὶ οἰκίαι εἶργον — παρὰ δὲ τὸ, κρημνοί. Cap. 75, παρὰ πᾶν τὸ πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς ὁρῶν. Cap. 64, περὶ τοῦ πρὸς τῷ Ὀλυμπείῳ χωρίου.

ead. l. 6. Ὡς στρατόπεδον) Mss. ὡς τὸ στρατόπεδον. at praecedit τό. Wass.

ead. l. 15. Καὶ πρὸ αὐτοῦ) Καὶ non habent Ar. C. minus eleganter. Wass. Tolerabilius abesset prius καὶ, quod est ante ἐν τῷ ἔργῳ.

Pag. 105. *l.* 4. Ἔπηξαν, καὶ ἐπὶ τῷ Δάσκωνι· ἔρυμά τε &c.) Ἔπηξαν· καὶ ἐπὶ τῷ Δάσκωνι ἔρυμά τε &c. interpungendum censet Heilm.

ead. l. 5. Λογάδην) Scholiastes scribit, Thucydidem lib. IV dicere λογάδας λίθους. Non memini me hoc legere. Est ibi cap. 4 λογάδην δὲ φέροντες λίθους. & cap. 31, καὶ ἔρυμα αὐτόθι ἦν παλαιὸν, λίθων λογάδην πεποιημένον. Λογά-

δας Thucydides, ut alii, dicit delectos milites IV, 125, V, 60 & 73.

ead. l. 7. Ἀνάπου) Recte ille, qui Cod. Cass. tractavit, pronuntiat, hoc melius esse, quam, quod plerique libri habent, Ἀνάπλου. Adi Cluverium I Sicil. Ant. 13. Camerarius quoque merito verum pronuntiat esse Ἀνάπου.

ead. l. 8. Οὐθεὶς) Ar. C. οὐδείς. pessime, ut solent. WASS.

ead. l. 13. Τὴν Ἑλωρίνην ὁδὸν) Non minor est varietas in nomine Ἑλωρινὴν paulo post cap. 70, & VII, 80. Ἕλωρος prima syllaba aspirata fere scribunt Graeci; & recte, si verum est etymon Servii, qui ad Virgil. III Aen. v. 698 ab ἕλος derivat. Latini aliquanto inconstantius Elorus & Helorus. In antiquis libris Virgilii Helorus esse testatur Pierius ad Virg. l. d. Et sic in Ovidio IV Fastor. 477. ubi & Neapolis videri potest, & in Silii XIV, 269 editur. Sine aspiratione in Cicerone III in Verr. 43 & 56, IV, 26, Livio XXIV, 35, & aliis. De Heloro, unde viae Helorinae nomen, porro adeundus est Cluverius I Sicil. Antiq. 13. Habet etiam nonnulla Casaubonus ab Polybium I, 6. Locum hunc Thucydidis, vel eum, qui cap. 70 legitur, ante oculos habuit Stephanus in Ἕλωρος: Θουκυδίδης δὲ ἐν ἕκτῃ καὶ Ἑλωρινὴν ὁδόν φησι. Male ibi Berkelius contra omnes libros, sua, ut dicit, auctoritate pro ἐν ἕκτῃ substituit ἐν ἑβδόμῃ. Nam legitur in utroque libro.

Pag. 106. *l.* 5. Ἢ ἂν τοῦ στρατεύματός τι πονῇ) Sallustius Iugurth. cap. 103: *Marius cum turma sua, quam e fortissimis magis, quam ex familiarissimis paraverat, vagari passim, ac modo* laborantibus suis *succurrere* &c. WASS.

ead. l. 7. Καὶ τοὺς σκευοφόρους — ἐποιήσαντο) Suidas in ἐπιτακτοί. Huic ἐπιτακτοὶ sunt οἱ προτεταγμένοι τὴν μάχην ἐφορᾶν, καὶ τῷ πονοῦντι μέρει βοηθεῖν. Portus laudante Kustero ἐπιτεταγμένοι. immo, προεπιτεταγμένοι. WASS.

Pag. 107. *l.* 9. Λόγοι) Stobaeus pag. 201 e nostro V, 69, Ἔργων ἐκ πολλοῦ μελέτη πλεῖον σώζει, ἢ λόγων δι' ὀλίγου καλῶς ῥηθέντων παραίνεσις. WASS.

Pag. 108. *l.* 8. Ἐξ ἧς κρατεῖν δεῖ) Henr. Stephanus haec ita Latine expressit: *ex qua non facile revertendum sit, nisi potitis victoria.* Et addit: intellige autem, ex qua regione, quae nequaquam est patria nostra. Aliter tamen Scholiastes Graecus. Acacius vertit: *in qua vel vincendum est, vel receptus nullus relinquetur.* Haec quidem intelligi possunt: sed plane non video, quomodo sententia illa e verbis Graecis

exſculpi poſſit. Etiam hoc Porti, ἐξ ἧς κρατεῖν, pro κρατοῦντας ἀποχωρεῖν, fortaſſis ſine exemplo eſt. Scholiaſtae ſententia de ellipſi τοῦ ὁρμωμένους mihi tolerabilior videtur omnibus illis, quae alii afferunt. Sed non liquet mihi, an vel Thucydides uſquam alibi, vel ullus alius ſcriptor ita locutus ſit. Itaque hunc locum aliis expediendum relinquo.

Pag. 109. *l.* 1. Ἐπεληλύθεσαν) *Abierant* vertit Valla, quaſi voluiſſet legendum ἀπεληλύθεσαν, quod non ſine ratione placuit Porto. Acacius: *& quidam ob urbis propinquitatem modo advenerant; alii* &c. Putavit alios eſſe, qui ἐπεληλύθεσαν, alios autem, qui tardius accurrerant. Sed hoc e verbis Thucydidis colligi non poteſt.

ead. l. 3. Προσμίξειε) Non diſplicet ſcriptura Cod. Ar. WASS.

ead. l. 5. Οὔτ' ἐν ταῖς ἄλλαις) Cod. C. omittit ταῖς. male. hunc in modum graviter cadere ſolent huius etiam periodi. Thucydid. III, 45, ἢ ἄλλῳ τῷ δεινῷ. III, 10, πλὴν ἡμῶν καὶ Χίων. IV, 19, τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας. Sic VII, 71, κατεδίωκον ἐς τὴν γῆν. VIII, 1, Κατάπληξις μεγίστη δή. Herodot. V, 19, οἷός τ' ἦν. & I, 2, ἄρξαι πρῶτον. vid. Hippocrat. § IV, 50, 15. Demoſth. II Philip. 28. Τῇ παρ' ὑμῶν ὀργῇ περιπεσεῖν συμβῇ. Iſocrat. Helenae Encom. pag. 300. Archidamo p. 173, καθ' ἡμῶν αὐτῶν. Plato princip. Menex. p. 517, ἀνδράσι καὶ χρή. WASS.

ead. l. 11. Λιθοβόλοι) A funditoribus diſtincti, quod Tactici noſtri non obſervarunt. Homer. Od. κ', 121, Οἵ ῥ' ἀπὸ πετράων 'ΑΝΔΡΑΧΘΕΣΙ ΧΕΡΜΑΔΙΟΙΣΙ Βάλλον. Vid. Il. μ', 154, λ', 265. Unde apud Pollucem I, 131, σφενδονῆται, λιθοβόλοι, τοξοφόροι, ut alibi apud noſtrum ſpeciatim recenſentur. Gloſſae fundibali & *lapidator*. Aeſchylus Perſ. 459, ἐκ χερῶν Πέτροισιν ἠράσσαντο. Euripides Phoen. 1149, Ἐμαρνάμεσθα ΣΦΕΝΔΟΝΑΙΣ θ' ἑκηβόλοις ΠΕΤΡΩΝ τ' ἀραγμοῖς. ibi παραφέροντι legendum. Tyrtaeus III, 35, Ὑμεῖς δ' ὦ Γυμνῆτες, ὑπ' ἀσπίδος ἄλλοθεν ἄλλος Πτώσσοντες, ΜΕΓΑΛΟΙΣ βάλλετε ΧΕΡΜΑΔΙΟΙΣ. Veget. I, 16: *Ad lapides vero, vel manibus, vel fundis iaciendos exerceri convenit iuniores.* ubi pro *exercitatio* repone *exercitio*: ita Mſ. & Cato apud Gellium XI, 2. Polybius X, 26, σφενδονήτας, καὶ τῶν ὀρείων τοὺς ἀκοντίζειν, καὶ ΛΙΘΑΖΕΙΝ δυναμένους. Plato VII de Leg. 909, τόξοις καὶ λίθων βολῇ, 'ΕΚ ΧΕΙΡΟΣ καὶ σφενδόναις. WASS. Add. Lipſium IV Poliorcet. 3.

ead. l. 13. Οἵας εἰκὸς φιλοὺς ἀλλήλων) Codd. Ar. C. ἀλλήλων φιλούς. non male. WASS.

ibid. Μάντεις τε σφάγια προὔφερον) Apud Pollucem I. 162 inter ea, quae ad rem militarem pertinent, est προὔθυσαν οἱ μάντεις, ἱερεῖα ἐθύσαντο.

Pag. 110. *l.* 1. Σαλπιγκταὶ ξύνοδον ἐπώτρυνον) Pollux III, 63, ὑπεσημήναντο οἱ σαλπιγκταὶ τὸ εἰς ἔφοδον. Thomas Magister: σαλπίγξω, οὐ σαλπίσω. καὶ σαλπιγκτὴς, οὐ σαλπίστης. Et confirmat hoc loco Thucydidis. Phrynichus quoque pag. 32 reiicit σαλπιστὴς & σαλπίσαι; sed iubet dici σαλπικτὴς & σαλπίξαι. Vide ibi Hoeschelium.

ead. l. 8. Ξυνκτήσασθαί τε) Cod. Ar. ξυνκτήσασθαί τι: id quod non displicet, neque a Thucydidis stilo abhorret. WASS.

Pag. 111. *l.* 5. Τὰ γιγνόμενα) Libri scripti & editi, τὰ μὲν γιγνόμενα. atque ita legendum. WASS. Sic edi voluerat clar. Wass.

ead. l. 13. Ἀήσσητοι) Stephanus & Acacius recte *integri, invicti*, quod Vallae & Porto placuit, anceps est. Vid. Schol.

ead. l. 14. Προσδιώκοντας) Quatuor Mss. non infimae notae προδιώκοντας. Utrum horum praeferendum sit, non definire possum. Nam neque hoc, neque illud valde obvium esse, ex eo intelligitur, quod utrumque omnia, tam vetusta, quam recentiora, Lexica ignorant. Προδίωξις in his affertur e Io. Diaconi Scholiis in Hesiodi ἀσπ. pag. 201 ed. Heins.

Pag. 112. *l.* 5. Τῶν χρημάτων, ἃ ἦν αὐτόθι, κινήσωσι) Etiam alibi κινεῖν dicit, pro pecunias sacras, vel ad certum usum sepositas, attrectare, auferre, & ad alios usus convertere. I, 143, Εἴτε καὶ κινήσαντες τῶν Ὀλυμπιάσιν ἢ Δελφοῖς χρημάτων. Et II, 24, Ἢν δέ τις εἴπῃ, ἢ ἐπιψηφίσῃ, κινεῖν τὰ χρήματα ταῦτα ἐς ἄλλο τι. Appianus κινεῖν & σαλεύειν Civil. II, pag. 453. Τῶν τε ἀψαύστων ἐκίνει χρημάτων, ἅ φασιν ἐπὶ Κελτοῖς πάλαι σὺν ἀρᾷ δημοσίᾳ τεθῆναι μὴ σαλεύειν εἰς μηδὲν, εἰ μὴ Κελτικὸς πόλεμος ἐπίοι. Diodorus Siculus XIII, pag. 333 scribit, Olympium ab Atheniensibus statim, postquam magnum portum ingressi sunt, captum fuisse. Thucydidi potius credendum arbitror.

ead. l. 7. Ξυγκομίσαντες δὲ τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς) Acacius & Portus recte *congestis suorum cadaveribus*. Xenophon VI Ἀναβ. pag. 384, Ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν ὁδὸν ἧκον τὴν ἐκ τῶν κωμῶν, ἔνθα ἔκειντο ἀθρόοι, συνενεγκόντες αὐτοὺς ἔθαψαν. Nam

ita mos erat in bello. Livius XXVII, 2: *Spolia per otium legere*, & congestos in unum locum *cremavere suos*. & cap. 42: *Spolia legi caesorum hostium*, & *suorum corpora* collata in unum *sepeliri iussit*. Add. XXXVI, 8. Et sic accipiendum puto locum Plutarchi in Agesil. p. 606 ed. Francof. etsi aliter sentire videntur viri docti: Οὐ πρότερον ἐπὶ σκηνὴν ἀπῆλθεν, ἢ φοράδην ἐνεχθῆναι πρὸς τὴν φάλαγγα, καὶ τοὺς νεκροὺς ἰδεῖν ἐντὸς τῶν ὅπλων συγκεκομισμένους.

ead. l. 11. Ἑξήκοντα) Οἱ Ἀθηναῖοι τετρακοσίους τῶν ἐναντίων ἀνελόντες. Diodorus XIII, p. 333 d. WASS.

ead. l. 12. Τὰ ὀστᾶ ξυνέλεξαν) Ut in patriam relata ibi sepelirentur, ut arbitror: quod & de Themistoclis ossibus quidam prodiderunt I, 88, & de Eumene Plutarchus & Corn. Nepos Eum. in fin. Notus est ex omnibus scriptoribus hic mos veterum.

ead. l. 15. Χειμών τε γὰρ ἦν) Ex hoc loco corrigendus est Suidas, apud quem haec in αὐτόθεν ita leguntur: Χειμὼν ἦν, καὶ τοῖς Ἀθηναίοις τὸν πόλεμον αὐτόθεν ποιεῖσθαι οὕτως ἐδόκει.

Pag. 113. *l.* 9. Ταύτῃ τῇ γνώμῃ) Ita reposui e Mss. & edd. ante aberat τῇ. WASS.

Pag. 114. *l.* 4. Χειροτέχνας) Etiam Pollux, ut videtur I, 156, legit χειροτέχναις. Sed nihil muto. WASS. Si vera est lectio Ms. Cod. Pollucis, quo Iugermannus usus est, Pollux non potuit hic aliter legere, quam χειροτέχναις: idque probant Henr. Stephanus in Thes. Ling. Gr. & Iungermannus ad Pollucem. Sed non satis firmum est id, quo praecipue nituntur, ἰδιώτας hic opponi χειροτέχναις, quae utraque ad Syracusanos referri posse, non male in Notis Iungermanni ad Pollucem disputat Camero. Illud magis probem, quod Stephanus putat, sive χειροτέχνας, sive χειροτέχναις in Thucydide legas, omnino scribendum esse καὶ ὡς εἰπεῖν. Idem visum fuit Sebero ad Pollucem.

Pag. 115. *l.* 3. Μετὰ τοῦ πιστοῦ τῆς ἐπιστήμης) Vegetius de Re milit. Lib. I, cap. 1: *Scientia rei bellicae dimicandi nutrit audaciam. Nemo facere metuit, quod se bene didicisse confidit.* ACAC.

ead. l. 12. Τὸν Ἐξηκέστου, τούτους τρεῖς. καὶ) Antea legebatur τὸν Ἐξηκέστου. τούτους τρεῖς καί. Recte vidit Portus haec perperam distingui. Cl. Wasse etiam ex auctoritate librorum scriptorum distinctiones suis locis, ita, ut hic editum est, posuerat. Et Hermocratem inter legatos, qui

Corinthum & Lacedaemonem missi sunt, non fuisse, intelligi potest e cap. 75.

Pag. 116. *l.* 9. Μεσήνη) Μεσσήνη Cl. Gr. At cum vulgatis Lycurgus adv. Leocr. 140. tamen pag. 167 Μεσσηνίους. Cum σσ etiam Theophrast. VIII, 3, & saepe Polybius, Numi, Strabo, Herodotus, Diodorus, Pausanias. WASS.

ead. l. 14. Ἀπελθόντες ἐς Νάξον καὶ Θρᾷκας) Locus procul dubio corruptus. quomodo enim Thracia ad talem expeditionem opportuna? Ego autem censeo omnino legendum esse, ἀπελθόντες ἐς Νάξον, καὶ θρανίοις σταύρωμα περὶ τὸ στρατόπεδον ποιησάμενοι. Scalmis scilicet e triremibus ablatis usi sunt ad munienda castra. Si quis vero putet, ideo Thucydidem scripsisse ἐς Νάξον καὶ Θρᾷκας, quod antequam Cares occupassent eam insulam, a Thracibus habitatam fuisse narrat Diodorus, errabit manifesto: non enim solet Thucydides tales fabulosas antiquitates suae historiae inserere, quales Diodorus in primis quinque libris narrat. Quin & ipse Diodorus l. 5, ubi de Thracibus loquitur, ait, eos ob siccitates & calores in ea insula factos periisse, & Cares eam occupasse duce Naxio, qui eam Naxum nominavit, ante Diam & Strongylem appellatam. Palmerius Exercitat. p. 54. HUDS. Vid. quae Heilm. ad h. l. annotat.

Pag. 117. *l.* 1. Σταύρωμα περὶ τὸ στρατ.) Σταυρώματα libri scripti. forte σταύρωμά τε περὶ τ. στ. WASS.

Pag. 118. *l.* 12. Προσδιαβαλεῖν) Nulla potest idonea afferri ratio, cur hoc praeferendum sit scripturae omnium librorum scriptorum, qui in hoc composito non praepositionem πρὸς, sed πρὸ habent. Προδιαβληθῆναι est in Philopatri Luciani Tom. II, p. 768.

Pag. 119. *l.* 3. Ἥκουσι — ἐξοικίσαι) Dionys. Halic. Tom. II, pag. 160, ψυχρὰ, inquit, ἡ παρανομασία, καὶ οὐ προσβάλλουσα πάθος, ἀλλ' ἐπιτήδευσιν. WASS.

ead. l. 14. Λειποστρατίαν) Vide I, 99, ubi est λειποστράτιον.

Pag. 120. *l.* 2. Καὶ οὐ — ἀξυνετωτέρου δὲ) Dionys. Halicarn. ibidem. haec vocat πεπλεγμένα, καὶ πολλὰς τὰς ἕλικας ἔχοντα. WASS.

ead. l. 6. Κακοξυνετωτέρου) Hoc a scripto Cod. Dionysii abesse annotat Sylburgius. At ita noster alibi non semel. WASS.

ead. l. 7. Ἀλλ' οὐ — ἁλωτοί ἐσμεν) Dionys. Halic. 160, ταῦτα, inquit, ἐν τῷ σαφεῖ καὶ καθαρῷ τῆς διαλέκτου τρό-

πῳ λεγόμενα προσείληφε καὶ τὸ τάχος, καὶ τὸ κάλλος, καὶ τὸν τόνον, καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν, καὶ τὴν δεινότητα· καὶ πάθους ἐστὶν ἐναγωνίου μεστά. Ἀποφανοῦντες ἐν εἰδόσιν, ut Aeschylus Perſ. Ἀλλ' αὐτὰ σιγῶ· καὶ γὰρ ΕΙΔΥΙΑΙΣΙΝ ἂν Ὑμῖν λέγοιμι. Euripides Hec. Οὐ καινὸν εἶπας ΕΙΔΟΣΙΝ δ' ὀνείδισας. Wass. Libenter uſus eſt hoc genere loquendi Thucydides. II, 36, μακρηγορεῖν ἐν εἰδόσιν οὐ βουλόμενος, ἐάσω. II, 43, ἣν ἄν τις πρὸς οὐδὲν χεῖρον ὑμᾶς εἰδότας μηκύνοι. IV, 59, περὶ μὲν τοῦ πολεμεῖν, ὡς χαλεπὸν, τί ἄν τις πᾶν τὸ ἐνὸν ἐκλέγων ἐν εἰδόσι μακρηγοροίη;

ead. l. 11. Οὐκ ἀμύνοντες σφίσιν αὐτοῖς) Solus ex interpretibus Valla hoc ad Siculos retulit: nam vertit, *non tamen defenditis voſmet ipſos;* quod in margine ed. ſuae ſecundae emendavit Stephanus. Apertum eſt, haec ad Graecos pertinere. Cum ſciamus, ait Hermocrates, Graecos ab Athenienſibus in ſervitutem redactos eſſe, quia οὐκ ἤμυναν σφίσιν αὐτοῖς, merito nos ipſi incuſamus, qui idem faciamus, & οὐ ξυστραφέντες βουλόμεθα προθυμότερον δεῖξαι. Itaque neque conjectura Sylburgii, in Notis ad Dionyſ. Halic. legentis ἀμύνομεν, locum habere poteſt. In ſequentibus, καὶ νῦν ἐφ' ἡμᾶς ταῦτα παρόντα σοφίσματα, Valla, Acacius, & interpres Dionyſii, quod ex interpretationibus illorum apparet, putarunt ellipſin eſſe. Melius Stephanus & Portus ea ſuſpendunt a praecedente participio ἔχοντες.

ead. l. 13. Ἐγεσταίων) Αἰγεσταίων Dionyſ. Halicarn. Vide nos ſupra. Wass.

Pag. 121. *l.* 2. Οὐχ Ἴωνες τάδε) Apud Ariſtidem Tom. III, p. 651 ed. Cant. haec laudantem, pro τάδε eſt ταῦτα.

ead. l. 3. Αἰεὶ) Ἀεὶ etiam Dionyſ. Halic. qui alicubi ait, formam noſtro placuiſſe αἰεί. Wass.

ead. l. 5. Ἢ μένομεν) Haec interpretes recte per interrogationem expreſſerunt. Sed nemo illam in textum Graecum recipere voluit.

ead. l. 14. Καὶ εἴτῳ — κολάσασθαι) Dionyſ. Halic. pag. 160, ταῦτα, inquit, μειρακιώδη, καὶ περίεργα, καὶ τῶν λεγομένων αἰνιγμάτων ἀσαφέστερα. A Gr. perperam abeſt ἄρα. Wass. Dionyſius l. d. reprehendit in Thucydide τὸ κατακορὲς, ut ait, τῆς μεταγωγῆς ἐκ τοῦ πληθυντικοῦ εἰς τὸ ἑνικόν. Et Epiſt. II ad Ammaeum pag. 134 hoc inter ἰδιώματα Thucydidis refert. H. Stephanus locis ab Hudſono in Var. Lect. annotatis negat hoc peculiare eſſe Thucydidi, & Ariſtophanem ac Demoſthenem quoque non raro ſin-

gularibus pro pluralibus uti ostendit. In Dionysio p. 134 pro εἴ τῳ, ἑαυτὸν & τῷ Ἀθηναίῳ, male legitur οὕτως, αὐτὸν, & τὸν Ἀθηναῖον; quae ex ipso Dionysio pag. 160, & h. l. Thucydidis emendat Stephanus.

Pag. 122. *l.* 8. Εἴ τε τις — γενέσθαι) Dionys. Halicarn. pag. 160. WASS.

ead. l. 11. Ἀνθρωπείας) Ante ἀνθρωπίνης. ἀνθρωπείας vel contra MSS. vel potius Codicum tractatores, ut Thucydideum accipere placuit. Vide I, 22, IV, 61, V, 89, 103 & 105. Thomas Magister, ἀνθρωπεία φύσις, οὐκ, inquit, ἀνθρωπίνη. Moeris, Ἀνθρωπεία φύσις, Ἀττικῶς, ὡς Θουκυδίδης· ἀνθρωπίνη Ἑλληνικῶς. Vide Stephanum de Dial. pag. 158. Vox Platoni, Aristoph. Xenoph. Dionys. Halic. Sophocl. pag. 8, aliisque scriptoribus Atticis frequentata, pro qua Iones ἀνθρωπήιος. Herodot. I, 214, ubi pro ἐπαναπλέειν legendum, ὥς τε κατιόντος τοῦ οἴνου ἐς τὸ σῶμα, ἘΠΑΝΑΠΝΕΕΙΝ ὑμῖν ἔπεα κακά. ut ἔμπνευσε μένος. firmat Codex Baroc. v. Suidam in ἀναπνέοντες. Hesiodum ob oculos habuit Theog. v. 31, ἐνέπνευσαν δέ μοι αὐδὴν Θείην, ὥστε κλύοιμι τάτ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα. Hac etiam forma loquitur idem II, 55, & II, 57, si MS. sequi velimus. Pollux II, 5 idem de nostro testatur. WASS. Add. quae annotata sunt ad III, 40.

ead. l. 14. Καὶ εἰ — προσλαβεῖν) Dionys. Halic. p. 160. Et λόγῳ — σωτηρίαν ibidem. οὐδὲ μειρακίῳ προσῆκον ἐπιφώνημα, inquit. postrema, etsi alicui frigida videantur, tamen ex usitatissimo loquendi genere nata sunt. Aeschylus Prom. ἔργῳ κοὐ λόγῳ τεκμαίρομαι. Herodotus VII, 49, Μάθε ὅτι αἱ συμφοραὶ τῶν ἀνθρώπων ἄρχουσι, καὶ οὐχὶ ἄνθρωποι τῶν συμφορέων. WASS.

Pag. 123. *l.* 14. Θεραπεύσετε) Quidam MSS. θεραπεύετε, non male. WASS.

Pag. 125. *l.* 6. Καὶ μὴ ἐκείνην τὴν προθυμίαν δοκεῖν, τῷ) In Var. Lect. Hudsoni e Cod. Bar. annotatur προμυθίαν, & Scholiasten quoque ac Vallam ita videri legisse. Puto vitio operarum προμυθίαν editum esse pro προμηθίαν, quod alii MSS. habent: nam προμυθία nihil est, & neque Scholiastes, neque Valla ita legerunt, sed προμήθειαν, vel προμηθίαν, quorum utrumque recte dici docet auctor Etymol. M. in θυσία. Atque hoc multo melius sententiae huius loci convenit, quam vulgatum προθυμίαν. Portus quidem tuetur προθυμίαν, & exponit studium Camarinaeorum & asse-

verationem benevolentiae erga Syracusanos. Sed hoc alienum est a mente Hermocratis, quae haec est: non debere quemquam putare prudens & circumspectum consilium esse, quod Camarinaeis tutum esse possit, a Syracusanis autem aequum haberi debeat, si neutros iuvandos esse existiment, utpote utrorumque socii. Orationem infinitam καὶ μὴ δοκεῖν Portus non male ita supplet, καὶ μὴ δεῖ δοκεῖν: nam & in aliis, in quibus infinitivus pro imperativo poni dicitur, supplementum τοῦ δεῖ, vel χρὴ advocari potest. Nec tamen minus hic ἀπὸ κοινοῦ repeti potest εἰκὸς, quod est in principio huius capitis. Sed quae sit vis articuli τῷ, aut quo ille referri possit, non intelligo. E scriptura Cod. Cass. coepi cogitare fortassis legendum esse, καὶ μὴ ἐκείνην τὴν προμήθειαν δοκεῖν τῳ ἡμῖν μὲν ἴσην εἶναι. τῳ pro τινί.

ead. l. 12. Ἀπουσία) Haec vox abest a Cod. Reg. Vir doctus, qui edit. Hudsoni cum eo comparaverat, adscripserat, videri scholion esse. Poterat abesse: nam nihil obstat, quo minus verba τῇ αὐτῇ ad praecedens προμήθειαν referantur. Sed retinendum puto.

Pag. 126. *l.* 5. Δεόμεθα — λήψονται) Dionys. Halic. p. 160. WASS.

ead. l. 9. Ὑμετέραις γνώμαις) Ἡμετέραις γνώμαις idem ibidem. WASS.

Pag. 127. *l.* 15. Οὐδὲν προσῆκον) Scholiastes non recte putat, ἀπὸ κοινοῦ repetendum esse ἐσκεψάμεθα. Προσῆκον inter ea est, quae Grammatici participia impersonalia vocant, quibus utuntur ut genitivis absolutis; cuius generis sunt ἐξὸν, ἐνὸν, δέον, & alia. Thucydides III, 40, Εἰ δὲ δὴ καὶ οὐ προσῆκον (ὑμῖν ἄρχειν) ὅμως ἀξιοῦτε τοῦτο δρᾷν. IV, 95, Παραστῇ δὲ μηδενὶ ὑμῶν ὡς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ οὐ προσῆκον τοσόνδε κίνδυνον ἀναῤῥιπτοῦμεν. Et VI, 84, Ὑπολάβῃ δὲ μηδεὶς ὡς οὐ προσῆκον ὑμῶν κηδόμεθα. Ita & hic οὐδὲν προσῆκον, *cum nihil causae esset, eo quod nulla causa erat.*

Pag. 128. *l.* 2. Τῷ βασιλεῖ) Articulus τῷ plerisque libris deest, & debet abesse. WASS.

ibid. Οἰκοῦμεν) Valla vertit, *nostra incolimus.* Acacius, *imperium amplexi retinemus.* Non apertissima est significatio τοῦ οἰκοῦμεν: sed puto Portum melius vidisse sententiam, quam illos. Οἰκεῖν πόλιν, & οἰκίαν, pro διοικεῖν, dicunt omnes. Hoc etiam οἰκεῖν solum sine casu dicit Thucydides

gularibus pro pluralibus uti oſtendit. In Dionyſio p. 134 pro εἴ τῳ, ἑαυτὸν & τῷ Ἀθηναίῳ, male legitur οὕτως, αὐτὸν, & τὸν Ἀθηναῖον; quae ex ipſo Dionyſio pag. 160, & h. l. Thucydidis emendat Stephanus.

Pag. 122. *l.* 8. Εἴ τε τις — γενέσθαι) Dionyſ. Halicarn. pag. 160. Wass.

ead. l. 11. Ἀνθρωπείας) Ante ἀνθρωπίνης. ἀνθρωπείας vel contra Mſſ. vel potius Codicum tractatores, ut Thucydideum accipere placuit. Vide I, 22, IV, 61, V, 89, 103 & 105. Thomas Magiſter, ἀνθρωπεία φύσις, οὐκ, inquit, ἀνθρωπίνη. Moeris, Ἀνθρωπεία φύσις, Ἀττικῶς, ὡς Θουκυδίδης· ἀνθρωπίνη Ἑλληνικῶς. Vide Stephanum de Dial. pag. 158. Vox Platoni, Ariſtoph. Xenoph. Dionyſ. Halic. Sophocl. pag. 8, aliiſque ſcriptoribus Atticis frequentata, pro qua Iones ἀνθρωπήιος. Herodot. I, 214, ubi pro ἐπαναπλέειν legendum, ὥς τε κατιόντος τοῦ οἴνου ἐς τὸ σῶμα, ἘΠΑΝΑΠΝΕΕΙΝ ὑμῖν ἔπεα κακά. ut ἔμπνευσε μένος. firmat Codex Baroc. v. Suidam in ἀναπνέοντες. Heſiodum ob oculos habuit Theog. v. 31, ἐνέπνευσαν δέ μοι αὐδὴν Θείην, ὥστε κλύοιμι τάτ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα. Hac etiam forma loquitur idem II, 55, & II, 57, ſi Mſ. ſequi velimus. Pollux II, 5 idem de noſtro teſtatur. Wass. Add. quae annotata ſunt ad III, 40.

ead. l. 14. Καὶ εἰ — προσλαβεῖν) Dionyſ. Halic. p. 160. Et λόγῳ — σωτηρίαν ibidem. οὐδὲ μειρακίῳ προσῆκον ἐπιφώνημα, inquit. poſtrema, etſi alicui frigida videantur, tamen ex uſitatiſſimo loquendi genere nata ſunt. Aeſchylus Prom. ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ τεκμαίρομαι. Herodotus VII, 49, Μάθε ὅτι αἱ συμφοραὶ τῶν ἀνθρώπων ἄρχουσι, καὶ οὐχὶ ἄνθρωποι τῶν συμφορέων. Wass.

Pag. 123. *l.* 14. Θεραπεύσετε) Quidam Mſſ. θεραπεύετε. non male. Wass.

Pag. 125. *l.* 6. Καὶ μὴ ἐκείνην τὴν προθυμίαν δοκεῖν, τῷ) In Var. Lect. Hudſoni e Cod. Bar. annotatur προμυθίαν, & Scholiaſten quoque ac Vallam ita videri legiſſe. Puto vitio operarum προμυθίαν editum eſſe pro προμηθίαν, quod alii Mſſ. habent: nam προμυθία nihil eſt, & neque Scholiaſtes, neque Valla ita legerunt, ſed προμήθειαν, vel προμηθίαν, quorum utrumque recte dici docet auctor Etymol. M. in θυσία. Atque hoc multo melius ſententiae huius loci convenit, quam vulgatum προθυμίαν. Portus quidem tuetur προθυμίαν, & exponit ſtudium Camarinaeorum & aſſe-

verationem benevolentiae erga Syracusanos. Sed hoc alienum est a mente Hermocratis, quae haec est: non debere quemquam putare prudens & circumspectum consilium esse, quod Camarinaeis tutum esse possit, a Syracusanis autem aequum haberi debeat, si neutros iuvandos esse existiment, utpote utrorumque socii. Orationem infinitam καὶ μὴ δοκεῖν Portus non male ita supplet, καὶ μὴ δεῖ δοκεῖν: nam & in aliis, in quibus infinitivus pro imperativo poni dicitur, supplementum τοῦ δεῖ, vel χρὴ advocari potest. Nec tamen minus hic ἀπὸ κοινοῦ repeti potest εἰκὸς, quod est in principio huius capitis. Sed quae sit vis articuli τῷ, aut quo ille referri possit, non intelligo. E scriptura Cod. Cass. coepi cogitare fortassis legendum esse, καὶ μὴ ἐκείνην τὴν προμήθειαν δοκεῖν τῷ ἡμῖν μὲν ἴσην εἶναι. τῷ pro τινί.

ead. l. 12. Ἀπουσίᾳ) Haec vox abest a Cod. Reg. Vir doctus, qui edit. Hudsoni cum eo comparaverat, adscripserat, videri scholion esse. Poterat abesse: nam nihil obstat, quo minus verba τῇ αὐτῇ ad praecedens προμήθειαν referantur. Sed retinendum puto.

Pag. 126. *l.* 5. Δεόμεθα — λήψονται) Dionys. Halic. p. 160. WASS.

ead. l. 9. Ὑμετέραις γνώμαις) Ἡμετέραις γνώμαις idem ibidem. WASS.

Pag. 127. *l.* 15. Οὐδὲν προσῆκον) Scholiastes non recte putat, ἀπὸ κοινοῦ repetendum esse ἐσκεψάμεθα. Προσῆκον inter ea est, quae Grammatici participia impersonalia vocant, quibus utuntur ut genitivis absolutis; cuius generis sunt ἐξὸν, ἐνὸν, δέον, & alia. Thucydides III, 40, Εἰ δὲ δὴ καὶ οὐ προσῆκον (ὑμῖν ἄρχειν) ὅμως ἀξιοῦτε τοῦτο δρᾷν. IV, 95, Παραστῇ δὲ μηδενὶ ὑμῶν ὡς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ οὐ προσῆκον τοσόνδε κίνδυνον ἀναῤῥιπτοῦμεν. Et VI, 84, Ὑπολάβῃ δὲ μηδεὶς ὡς οὐ προσῆκον ὑμῶν κηδόμεθα. Ita & hic οὐδὲν προσῆκον, *cum nihil causae esset, eo quod nulla causa erat.*

Pag. 128. *l.* 2. Τῷ βασιλεῖ) Articulus τῷ plerisque libris deest, & debet abesse. WASS.

ibid. Οἰκοῦμεν) Valla vertit, *nostra incolimus.* Acacius, *imperium amplexi retinemus.* Non apertissima est significatio τοῦ οἰκοῦμεν: sed puto Portum melius vidisse sententiam, quam illos. Οἰκεῖν πόλιν, & οἰκίαν, pro διοικεῖν, dicunt omnes. Hoc etiam οἰκεῖν solum sine casu dicit Thucydides

ibidem πολυπραγμοσύνην ait esse *ad multas res aggressionem earumque actionem*. Acac. Stephanus ex Gellio hic vertit *multarum rerum aggressionem*.

Pag. 137. *l.* 1. Ἔλασσον δοκῶσιν εἶναι) Cum primum haec legebam, putabam εἶναι perperam scriptum esse pro εὖνοι, vel pro νεῖμαι, ut III, 3, μεῖζον μέρος νέμοντες τῷ — Et ibid. 48, μήτε οἴκτῳ πλέον νείμαντες, μήτ᾽. ἐπιεικείᾳ. Verum cum neque in scriptis, neque in editis quidquam varietatis invenissem, & Stephanum ac Portum hic ellipsin τοῦ εὖνοι statuere vidissem; malui virorum Graecae linguae peritissimorum sententiae acquiescere, quam coniecturis, fortassis inanibus, indulgere: etsi rationem huius ellipseos nondum intelligo.

ead. l. 7. Τὰ καθ᾽ ἑαυτοὺς ἐξηρτύοντο) In scriptura Msstorum, qui habent τὸ καθ᾽ ἑαυτοὺς, hic sensus est, *pro virili*, vel *omni ope*, ut hic Valla; ut in τὸ κατ᾽ ἐμὲ, & aliis huius generis. Vulgata tamen satis defendi potest. Herodianus III, 1, Ὁ μὲν δὴ Νίγρος οὕτως ἐξήρτυε τὰ καθ᾽ ἑαυτὸν ἀσφαλέστατα καὶ προμηθέστατα.

ead. l. 12. Οἱ πολλοὶ ἀφειστήκεσαν) Interpretatio Scholiastae ἀφειστήκεσαν exponentis οὐ προσεχώρουν, videtur confirmari posse locis Demosthenis, Aristidis, & Luciani, quae leguntur in Lexicis, in quibus ἀφιστάναι est *abhorrere*, *alienum esse*. Sic rursus Lucianus de Saltat. pag. 800, Οὐ μὴν οὐδὲ ῥητορικῆς ἀφέστηκεν, ἀλλὰ καὶ ταύτης μετέχει. Et eo etiam pertinere potest hoc Thucydidis IV, 119, Οὐδενὸς ἀποστήσονται ὅσα ἂν δίκαια λέγητε, οὔτε οἱ Λακεδαιμόνιοι, οὔτε οἱ ξύμμαχοι, *nihil recusabunt*. Tamen omnino considerandam arbitror coniecturam Guil. Canteri, qui VIII Novar. Lection. 16 pro οἱ πολλοὶ reponendum censet οὐ πολλοί. Nam verosimile ait esse, eos, qui aliorum imperio parebant, difficulter dominos mutare potuisse; eos autem, qui libertate fruebantur, multo se facilius ad quascunque vellent partes contulisse. Hoc mihi non minus placet, quam explicatio Scholiastae, & quae pro ea dici possunt. Nam & in omnibus illis, in quibus ἀφιστάναι est *alienum esse*, genitivus verbo apponitur, quem cur hic supprimere voluerit Thucydides nulla causa est. Illa, ἀεὶ οἰκήσεις, explicabunt acutiores: mihi numeris Platonicis obscuriora sunt. Pro eo, quod paulo post legitur, εἰσὶν οἳ saepius dicitur ἔστιν οἵ. Sed εἰσὶν οἳ etiam VII, 44. Et intercedente particula II, 49, εἰσὶ δ᾽ οἳ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν.

Pag. 138. *l.* 4. Φρουρούς τε πεμπόντων) Non male Gr. φρουροὺς ἐσπεμπόντων. WASS. Coniectura Porti, ἀπὸ pro ὑπὸ legentis, probabilis est.

ead. l. 12. Ἵππους) *Equites* vertit Valla, quasi legisset ἱππέας. HUDS.

Pag. 139. *l.* 1. Τὴν Λακεδαίμονα) Articulum non agnoscunt plerique. Sed interdum servat noster. WASS.

ead. l. 15. Φορτηγικοῦ) Quidam MSS. φορτητικοῦ, atque ita citat Thomas Magister. mendose omnes. WASS. Est in Thoma v. φορταγωγόν. In Polluce quoque olim φορτητικὸν πλοῖον edebatur, pro quo H. Stephanus recte reposuit φορτηγικόν. Locus Pollucis est I, 83, ubi nunc ita legitur: φορτὶς, φορτηγὶς, φορτηγικὸν πλοῖον· καὶ, ὡς Θουκυδίδης, φορτικὸν, καὶ λῃστρίς. Annotant ibi interpretes, φορτηγικὸν πλοῖον esse in hoc loco Thucydidis; φορτικὸν ubi inveniatur, non dicunt. Suspicor hoc corruptum esse e φορτηγὸν, & sic etiam in Thucydide, si apud eum alicubi legatur φορτικὸν, emendandum esse. Ναῦς φορτηγοὺς dicunt multi; πλοῖα φορτικὰ, quod sciam, nemo. Nec rara sunt exempla literae ι pro η, & κ pro γ positae. DUKER. Certum est, nusquam in Thucydide legi πλοῖον φορτικόν. Nec fortassis quidquam eorum, quae Pollux l. d. habet, in eo invenitur, praeter πλοῖον φορτηγικόν. Itaque suspicor in Polluce legendum φορτὶς, φορτηγὶς, φορτηγικὸν πλοῖον, ὡς Θουκυδίδης· καὶ φορτηγὸν, καὶ λῃστρίς. Vel φορτὶς, φορτηγὶς, καὶ φορτηγικὸν πλοῖον, ὡς Θουκυδίδης· καὶ φορτηγὸν πλοῖον, καὶ λῃστρίς: & eum testimonium Thucydidis tantum advocasse ad ostendendum usum vocabuli φορτηγικὸν, non aliorum, quae ibi enumerat. IDEM.

Pag. 140. *l.* 1. Μεταπεμψάντων) Thomas Magist. h. v. & hunc & alium locum Thucydidis e Lib. VII, 8 profert, in quo μεταπέμπω forma activa usus est: sed tamen potius μεταπέμπομαι dicendum esse praecipit. Et Scholiastes Aristophanis in hoc, quod legitur Vesp. v. 678, παρ' Εὐχαρίδου κἀυτὸς τρεῖς ἀγλίδας μετέπεμψα, reprehendit μετέπεμψα, tanquam εὐηθες, id est, ut puto, imperite dictum, vel, ut Florens Christianus, ὑποσόλοικον, pro μετεπεμψάμην. Idemque Florens μεταπέμπομαι non solum usitatius, sed etiam ἀττικώτερον esse putat, quam μεταπέμπω. Si, quo saepius scriptores Attici vocabulo aliquo utuntur, illud eo Ἀττικώτερον dici debet, recte sentit. Sed non credo ea, quae rarius in iis leguntur, ideo desinere

esse Attica. Μεταπέμπω etiam IV, 30, VII, 15 & 42, dicit Thucydides.

ead. l. 7. Κωλύσοντας) Plerique κωλύοντας. non male. Wass.

Pag. 141. *l.* 9. Ἐνόμισε) Hudsonus hic non annotavit, ut solet, varietatem scripturae e Basil. & Steph. 2. Itaque hoc fortassis debetur operis typographicis in illius editione, pro ἐνόμιζε: quod convenit cum praecedenti ὠργίζετο, & est in tribus Mss. totidemque edd.

Pag. 142. *l.* 2. Ἐς τὰ πολιτικὰ) Gr. τὰ πολιτικά. praepositio recte abest. Wass.

ead. l. 9. Ὅσον καὶ λοιδορήσαιμι) Portus multis verborum ambagibus, quarum partem recidit cl. Wasse, expressit sententiam, quam sibi in his verbis videre videbatur. Henr. Stephanus, cuius verba ad interpretationem Latinam Vallae e margine secundae ed. Steph. huc transtulit Hudsonus, Scholiastae lectionem vulgata meliorem esse dicit: quod indicio est, eum putasse, locum hunc mutilum esse, & Scholiasten in suo exemplari legisse, ὅσῳ καὶ μέγιστα ὑπ' αὐτῆς ἠδίκημαι, λοιδορήσαιμι. Scholiasten secuti sunt omnes interpretes, & haec ita interpretati sunt, quasi ea, quae Scholiastes supplet, deessent. Mihi, si pro ὅσον cum plerisque Mss. & Scholiaste ὅσῳ legas, locus satis sanus, nec quidquam eorum, quae illi putant, sed tantum μᾶλλον supplendum, & hic sensus huius periodi esse videtur: *Nam cuiusmodi popularis status esset, cum omnes, qui aliquid sapimus, tum ego non minus, quam ullus alius, intelligebam.* Verba, καὶ αὐτὸς οὐδενὸς ἂν χεῖρον, non refero cum Scholiaste & Latinis interpretibus ad λοιδορήσαιμι, sed ad praecedentia, & ἀπὸ κοινοῦ repeto γιγνώσκω. Dativo ὅσῳ autem eodem modo, quo hic, etiam aliis locis utitur Thucydides. III, 45: Ἀδοκήτως γὰρ ἔστιν ὅτε παρισταμένη (ἡ τύχη) καὶ ἐκ τῶν ὑποδεεστέρων κινδυνεύειν τινὰ προάγει, καὶ οὐχ ἧσσον τὰς πόλεις, ὅσῳ περὶ τῶν μεγίστων, ἐλευθερίας, ἢ ἄλλων ἀρχῆς, nempe κινδυνεύουσι, vel, ut Stephanus, κινδυνεύειν αὐτὰς προάγει. V, 90: Καὶ πρὸς ὑμῶν οὐχ ἧσσον τοῦτο, ὅσῳ καὶ ἐπὶ μεγίστῃ τιμωρίᾳ σφαλέντες ἂν, τοῖς ἄλλοις παράδειγμα γένοισθε. VI, 92: Γνόντας τοῦτον δὴ τὸν ὑφ' ἁπάντων προβαλλόμενον λόγον, ὡς εἴ γε πολέμιός γε ὢν σφόδρα ἔβλαπτον, καὶ ἂν φίλος ὢν ἱκανῶς ὠφελοίην· ὅσῳ τὰ μὲν Ἀθηναίων οἶδα, τὰ δ' ὑμέτερα εἴκαζον. Sic V, 108, & VI, 11. Nec abhorret hoc Luciani Phalar. I, pag. 735,

Ἡμῖν δὲ τοῦτο πολλῷ ἀναγκαιότερον τοῖς τυράννοις, ὅσῳ πρὸς ἀνάγκην ἐξηγούμεθα. Et similia apud eundem pro lapſ. inter ſalut. p. 500, Pſeudom. p. 747, & alibi. Anacreon quoque Carm. XI: Τοῦτο δ' οἶδα, Ὡς τῷ γέροντι μᾶλλον πρέπει τὸ τερπνὰ παίζειν, Ὅσῳ πέλας τὰ Μοίρης. Quae omnia per ellipſin τοῦ μᾶλλον dici apertum eſt.

ead. l. 10. Ἀγνοίας) Forte ἀνοίας legendum cum Mſſ. & edd. Wass. Ita legendum cenſuerunt omnes interpretes, & Scholiaſtes Caſſ. pro eo, quod in vulgato eſt ὁμολογουμένην ἄγνοιαν, habet ὁμολογουμένην ἄνοιαν. Ἄνοια vulgi quoque melius, quam ἄγνοια, opponitur iis, quos paulo ante τοὺς φρονοῦντάς τι dixerat.

Pag. 143. *l.* 12. Ξύλα ἄφθονα) Idem de Italia prodidiſſe multos veterum, obſervat Caſaubonus ad Athen. V, 11. Add. Thucyd. VII, 25.

ibid. Οἷς τὴν Πελοπ.) Ita quidem omnes libri. Sed non video, cur relativum magis reſpondere debeat propiori ξύλα, quam remotiori τριήρεις.

ead. l. 13. Καὶ τῷ πεζῷ ἅμα ἐκ γῆς ἀφορμαῖς) Portus valde ſe torquet, ut ex his ſenſum aliquem eliciat, qui in illis nullus eſt. Non dubito praeferre vulgatae ſcripturam quinque Codd. Mſſ. ἐφορμαῖς, quam Vallam quoque in ſuo habuiſſe intelligi poteſt ex illius interpretatione, *quam peditatu pariter a terra invadentes.* Ignorant hoc vocabulum Suidas, Pollux, & quidquid eſt veterum pariter ac recentiorum Lexicographorum, praeter unum Heſychium, cuius interpretatio ad ſententiam huius loci ſatis accommodata eſt: Ἐφορμὴν, ὅθεν ἄν τις πολέμῳ ἐφορμήσειεν. Et accedit ad Heſychii auctoritatem analogia, quae eadem eſt in ἐφορμὴ, ac in ἀφορμή. Thomas Magiſter in ἐφόρμησις haud dubie vitioſo Codice uſus legit ἐφορμεῖν, quod cum neque cum antecedentibus, neque cum ſequentibus cohaereat, eo ipſo confirmatur ſcriptura Mſſtorum, qui habent ἐφορμαῖς. Acacius vertit *pedeſtribus copiis in terram expoſitis.* Sed haec non eſt mens Thucydidis, qui conſilium Athenienſium fuiſſe dicit, ſimul & a mari Peloponneſum undique claſſibus circumdare, & a terra pedeſtribus copiis, per iſthmum ſcilicet, invadere.

Pag. 145. *l.* 6. Αὐτερέται) Vid. I, 10, & III, 18. Καὶ hic abundare, ſcriptum erat in Stephani veteri exemplari Corinthi de Dialectis. Hoc improbat Stephanus, & καὶ pro *etiam* accipi poſſe dicit, Animadv. in Lib. de Dial. p. 33.

Pag. 146. *l.* 11. Τοῦ Λαυρείου) Lib. II, cap. 55, omnes libri Λαυρίου. Λαύρειον etiam Herodotus VII, 144, & Andocides Orat. de Myster. p. 190. Sed Aristophanes secundam in Λαυριωτικαὶ brevem facit Avib. v. 1106.

Pag. 147. *l.* 7. Φιλόπολις) Nescio quid in mentem venerit Scholiastae Aristoph. ut ad Plut. v. 902 scriberet, φιλόπολις κοινὸν, φιλόπατρις Ἀττικὸν esse, quod ex eo etiam Suidas, & Phavorinus descripserunt in φιλόπατρις. Φιλόπολις dicit Aristophanes etiam ibid. v. 727, & Lysistr. 537, Thucydides II, 60. Lucianus Phalar. 1, p. 738, ἄνδρες μέτριοι καὶ φιλοπόλιδες. Aeschylus Sept. adv. Theb. v. 182, (δαίμονες) φιλοπόλιες. Ex his satis patet, φιλόπολις bene Atticum esse.

ead. l. 13. Τό τε φιλόπολι) Huc fortassis respexit Pollux III, 65, Καὶ ἦθος φιλόπολι, φιλόδημον. Vide Iungermann. ad Poll. IX, 26.

Pag. 148. *l.* 10. Εἴκαζον) Reg. & Cass. ἤκαζον. recte, si Grammaticos sequimur: nam hi docent, Atticos ἤκαζον dicere, non εἴκαζον. Vid. Eustathium in Hom. Iliad. α′, p. 50, & Etymol. M. compluribus locis. Aristophanes Equit. v. 1073, Ἀλωπεκίοισι τοὺς στρατιώτας ἤκασεν.

Pag. 149. *l.* 6. Περιορώμενοι) Id est, περισκοποῦντες. Thomas Mag. in περιορῶ. Scholiastae καταφρονοῦντες hic locum habere non potest. Et rectius Valla, quam vel Stephanus, vel Acacius. Vid. cap. 103.

ead. l. 11. Γύλιππον τὸν Κλεανδρίδου) Recte Palmerius in Var. Lect. Hudsoni. Cum Thucydide consentit Plutarchus in Pericle p. 299, & Nicia in fin. Et sic Thom. Mag. in προστάττω. Scholiastes Aristoph. Nubib. v. 857 perperam modo Κλεανδρίδην, modo Κλέανδρον, & Suidas in δέον, & εἰς τὸ δέον, Κλεανδρίδαν & Κλέανδρον vocant. Tamen etiam Κλέαρχος Spartanum nomen fuit. Κλέαρχος Λακεδαιμόνιος φυγὰς apud Xenophontem I Ἀναβάσ. princ. Et Κλέαρχος ὁ Ῥαμφίου in Thucydide VIII, 8 & 39 videtur Spartanus fuisse.

Pag. 150. *l.* 8. Ἐψηφίσαντο) CCC talenta. Diodorus Lib. XIII, pag. 333 d. Wass.

Pag. 151. *l.* 4. Τηρέαν) Τηρίαν Codices omnes cap. 50. *Terias* Plinio, Τηρίας Diodor. in Ecl. pag. 868, & Hesychio. Hinc corrige Diodorum, qui Lib. XIV, p. 402, Τυρίαν vocat. De *Turia* flumine, quod Valentiam praeterfluit,

adi Vibium Seq. p. 83. v. & Scylacem pag. 4. WASS. De *Teria* Siciliae Cluver. I Sicil. 10.

ead. l. 10. Σικελῶν πόλισμα) Gr. Σικελόν. aliter fere noster. WASS.

ead. l. 12. Ἰνησσαίων) Vide Steph. v. Ἴνυκον. Herodot. VI, 23, 24, ubi Ἴνυκὸς & Ἴνυκὸν Medic. ἐκ τῆς Ἰνύκου Cod. Lambeth. Pausan. VII, 4. Ἴνησσαν scribit Strabo VI, p. 268. Ἐννησίαν Diodor. XI, p. 281. abest, inquit Strabo, ἀπὸ τῆς Κατάνης σταδίους ὀγδοήκοντα, & πλησίον τῶν Κεντοριπιτῶν esse alibi narrat. Nunc Coenobium S. Ioannis de Arenis. ἐκ χωρίου πάνυ σμικροῦ Ἰνύκου Plato Phaedr. pag. 1246, & Ἰνυκινῶν υἱεῖς. IDEM. De Inessa est supr. ad III, 103.

Pag. 152. *l.* 7. Θυρεάτιν) Θυραιάτιν Cl. ex emendatione, dixi supra. WASS.

ead. l. 9. Θεσπιέων) Ita MSS. & Herodot. Θέσπεια Homerus, Scylax, Pausan. Herodot. Polyaenus. Plutarch. Pelop. p. 285, ubi legendum ex Ms. πρὸς Τανάγρᾳ. alibi tamen pro cetera exemplarium inconstantia εἰς Θεσπιάς. quomodo semel Xenophon, semper Diodorus, Isocrates, Theophrastus Hist. Pl. pag. 194, & Philiadae Megarensis Epig. apud Steph. & Excerpta ex Athenaeo de aquis inter Opera Aristot. v. Etymolog. in εἷς. Sic etiam lapis vetus apud Whelerum. In numo, quem adducit, ΘΕΣΠΕΩΝ, mendose opinor pro ΘΕΣΠΙΕΩΝ, quod in aliis rectius. Vide Itinerar. p. 471. WASS.

Pag. 153. *l.* 2. Χωρίου ἀποκρήμνου) Descripsit ex hoc loco Stephanus in Ἐπιπολαί.

ead. l. 8. Μέχρι τῆς πόλεως) Hoc Scholiastes interpretatur πρὸς τὴν πόλιν, id est, *versus urbem*, vel, *ea parte, qua urbem spectat.* Sententia verborum Thucydidis videtur esse, locum ab ea parte ad urbem usque declivem esse, & ex eo totam urbem, & quae in ea erant, oculis subiecta conspici posse.

ead. l. 10. Διὰ τὸ ἐπιπολῆς τοῦ ἄλλου εἶναι) Thomas Magister: οὐδεὶς τῶν δοκίμων ἐξ ἐπιπολῆς εἶπεν, ἀλλὰ πάντες χωρὶς τοῦ ἐξ. Et confirmat hoc loco, & altero ex Aristide. Damnant etiam Phrynichus pag. 22, & Lucianus in Soloecista p. 742. Ostendit ibi Graevius, Lucianum ipsum in II Ver. Histor. pag. 667 dixisse ἐξ ἐπιπολῆς, quo & eum in libro de Luctu pag. 304 usum ante in Thesauro annotaverat Stephanus. Eum locum sibi de mendo suspectum esse dicit Nunnesius ad Phrynichum. Sed Lucianus

in Lexiphane etiam alia reprehendit, quibus tamen ipſe alibi uti non dubitavit.

Pag. 154. *l.* 3. Ξυνεστῶτες) Hanc vocem hic, ut alias, neceſſariam, mendoſe omittit Gr. Ceteri cum Scholiaſte agnoſcunt omnes. WASS.

ead. l. 6. Τὸν Λέοντα) De hoc vide Cluverium I Sicil. Ant. 12, pag. 171. & de Thapſo ibid. cap. 2 in fin. de quo etiam interpretes Stephani.

ead. l. 15. Τὸ Εὐρύηλον) Infra VII, 2, τὸν Εὐρύηλον. hic ſubaudiendum πολίχνιον. Vide Stephanum. WASS.

Pag. 155. *l.* 1. Ἐκ τοῦ λειμῶνος τῆς ἐξετάσεως) Vix credo Graece dici poſſe ἡ ἐξέτασις τοῦ λειμῶνος, pro *recenſio, quae fit in prato*: nam in vulgata ſcriptura haec non aliter accipi poſſunt. Copula, quam quinque ſcripti habent, interpoſita tollit difficultatem.

ead. l. 3. Ἑπτακόσιοι) Hudſonus dubitat cum Porto, utrum hic, ut paulo ante, legendum ſit ἑπτακόσιοι cum Codd. Ar. & C. an ſupra quoque ἑξακόσιοι, ut hic plerique Mſſ. & edd. At in priore loco non variant Mſſ. Itaque hic legendum eſt ἑπτακόσιοι. & ita reſtituimus. WASS. Rurſus tamen ἑξακόσιοι VII, 43.

ead. l. 13. Ἐπὶ τῷ Λαβδάλῳ) De ſitu Labdali diſputat Cluverius I Sicil. Ant. 12, pag. 148. Λαυδάλῳ pro Λαβδάλῳ in Cod. Reg. eſt a figura literae, υ Latino non diſſimili, quae obvia eſt in Mſſtis pro β.

Pag. 156. *l.* 2. Ἀποθήκη) Pollux ordinem turbat X, 10, τοῖς τε χρήμασι καὶ τοῖς σκεύεσιν ἀποθήκη. ubi Mſſ. ὑποθήκη perperam. σκευοθήκη eſt apud Aeſchinem & Aeſchylum. Gloſſae, ἀποθήκη, *horreum, granarium.* ἀποθηκάριος, *horrearius.* Sic in Nov. Teſtam. & LXX. WASS.

ead. l. 9. Πρὸς τὴν Συκῆν) Stephanus in Συκαί: καὶ ἄλλη Συκὴ (ita etiam hic Gr.) πλησίον Συρακουσῶν, καὶ Κιλικίας. De hac Thucydidem hic agere putat Holſtenius ad Stephanum. Sed rectius, opinor, Cluverius pro parte Syracuſarum, cui Tyche nomen erat, accipit.

Pag. 157. *l.* 4. Λιθοφορεῖν) Pollux VII, 118. Vide Herodotum II, 124, 175. WASS.

ead. l. 5. Μακρότερον) Probabilius eſt, hoc eſſe ab imperito aliquo ſcriba, quam μακροτέραν, quod quatuor optimi libri exhibent.

ibid. Φυλὴ μία) Annotat hic Acacius e Sigonio IV de Republ. Athen. 5, Athenienſes in ſua quemque tribu in-

ſtructos in acie adverſus hoſtes pugnaſſe. Hoc bene oſtendit Sigonius ex Herodoti VI, 111 de pugna Marathonia, & ex Plutarchi Ariſtide. Et ex hoc loco, quem itidem ibi laudat Sigonius, intelligitur, Athenienſes non ſolitos fuiſſe inter ſe miſcere diverſarum tribuum milites. Eandem rationem etiam alios in bellis ſecutos fuiſſe credibile eſt. Sic de Meſſeniis Thucydid. III, 90, Ἔτυχον δὲ δύο φυλαὶ ἐν ταῖς Μυλαῖς τῶν Μεσσηνίων φρουροῦσαι. Et paulo poſt hic cap. 100 de Syracuſanis: φυλὴν μίαν καταλιπόντες φύλακα τοῦ οἰκοδομήματος. Hinc φύλοπις pro μάχη, ἐκ τῆς ὀπὸς, ἤτοι βοῆς τῶν φύλων, Euſtathius in Homer. Iliad. α', p. 140, & β', p. 247. Suidas: Φυλὴ καθ' αὑτήν ἐστι μύριοι στρατιῶται. Non ſcio, cui e vetuſtis rebuſpublicis hoc conveniat. Si χίλιοι dixiſſet, poſſet referri ad prima initia reipubl. Romanae.

Pag. 158. *l.* 11. Ἐλαίας) Quidam Mſſ. ἐλάας. Thomas Magiſter ſcribit, tam de fructu, quam de arbore melius dici ἐλάα, quam ἐλαία, & hoc confirmat ex Ariſtophanis Ran. verſ. 1026, ἐκτὸς οἴσει τῶν ἐλαῶν, quomodo rurſum hunc locum laudat in ἔξω; e Thucydid. VII, 81, ἐλάας δὲ οὐκ ὀλίγας εἶχε; ac denique ex Ariſtide, ἐλαῶν εἵνεκα τῆς συλλογῆς. Sed in loco Thucydidis variant libri, & apud Ariſtophanem editur τῶν ἐλαιῶν. Ariſtides autem aperte de fructu loquitur. Et Euſtathius in Homer. Iliad. ν', p. 949, & in Odyſſ. η', p. 1542 tradit, non arborem, ſed fructum, Atticis eſſe ἐλάαν, & deinde in Od. ψ' ex Aelio Dionyſio Atticos fructum ipſum ſine diſcrimine ἐλαίαν & ἐλάαν dicere. Suidas quoque, ἐλάα, ὁ καρπὸς. ἐλαία δὲ, τὸ δένδρον. Scholiaſtes Ariſtoph. Ran. 1019, Ἐλάα, ὁ καρπὸς τῆς ἐλαίας: ſed addit, καταχρηστικῶς alterum pro altero poni. In his nihil eſt, quo ſententia Thomae confirmari poſſit, aut cur hic lectio Mſſtorum vulgatae praeferri debeat. Fructum ἐλάαν dici, plurimis teſtimoniis veterum oſtendi poteſt; arborem, fortaſſis non multis.

Pag. 159. *l.* 3. Ἀρκούντως ἐδόκει ἔχειν) Suidas: ἀρκούντως ἔχει, ἀπηρτισμένως εἶναι. Potuit ante oculos habere hunc locum Thucydidis. Sed pro ἔχει in Suida ſcribendum eſſe ἔχειν, oſtendit ſequens infinitivus εἶναι.

ead. l. 10. Τούς τε ὀχετοὺς — διέφθειραν) Suidas in ὑπονομηδὸν, ubi τοὺς ὀχετούς; & pro ποτοῦ ὕδατος, τοῦ ὕδατος; loco διέφθειραν, κατέστρεψαν. corrupte. WASS.

Pag. 160. *l.* 13. Ἀνέσπασαν) Suidas: ἀνασπᾷ, ἀντὶ τοῦ

καταλύει, ἢ ἀναιρεῖ. Θουκυδίδης. Ἀνασπᾷν, quod pro ἀντλεῖν ὕδωρ idem affert e Pherecrate, non simpliciter ἀνασπᾷν, sed ὕδωρ ἀνασπᾷν dicit Thucydides IV, 97, & Pherecrates itidem cum accusativo nominis, κάδους ἀνασπῶν. Rursus Suidas: ἀνέσπακε. Θουκυδίδης. ἀνεύρηκεν, εἴληφεν. Quaerendum est, ubi Thucydides hac significatione utatur verbo ἀνασπᾷν. Mihi non in promtu est locus.

Pag. 162. *l.* 14. Ἡ πρώτη φυλακὴ τοῦ κέρως) Velim doceri, quaenam in pugna sit πρώτη φυλακὴ cornuum. Interim suspicari licebit, fortassis legendum esse φυλή. Vide ad cap. 98. Φυλακὴν pro φυλὴν habet etiam Cod. Gr. cap. 100. Valla & Portus hic vertunt *cohortem*, ut supra φυλήν.

Pag. 163. *l.* 2. Μονωθεὶς) Diodorus p. 334 d. mortem eius contigisse post Gylippi adventum memorat. & sic etiam Iustinus: *Duobus proeliis victus, congressus tertio, occiso Lamacho* &c. Nostrum sequitur & illustrat Plutarchus Nic. p. 534: ἀπομονωθεὶς, ὁ Λάμαχος, ὑπέστη τῶν Συρακουσίων τοὺς ἱππεῖς ἐπιφερομένους. ἦν δὲ πρῶτος αὐτῶν Καλλικράτης, ἀνὴρ πολεμικὸς καὶ θυμοειδὴς, πρὸς τοῦτον ἐκ προκλήσεως καταστὰς ὁ Λάμαχος ἐμονομάχησε, καὶ λαβὼν πληγὴν πρότερος, εἶτα δοὺς καὶ πεσὼν, ὁμοῦ συναπέθανε τῷ Καλλικράτει. De homine & moribus eius adi Aristoph. Acharn. II, 6, IV, 3, V, 2. WASS.

ead. l. 10. Πάλιν ἀπὸ τῆς πόλεως) Haec absunt a Gr. ἀπὸ τῆς πόλεως sine sententiae detrimento abesse possunt. WASS.

ead. l. 13. Δεκάπλεθρον) Ad Hudsoni annotationem de mensura plethri in Var. Lect. add. Perizonium ad Aelian. III Var. Hist. 1.

Pag. 164. *l.* 2. Τὰς γὰρ μηχανὰς) Idem plane tradit Plutarchus in Nicia. HUDS.

ead. l. 8. Ἀποδιωξάντων) Gr. Cl. ἀποδιωξόντων. prave. WASS.

Pag. 165. *l.* 9. Οἳ πρότερον περιεωρῶντο) *Qui antea circumspectabant*, videlicet, tanquam eventum exspectantes. Vel, tanquam incerti utris se adiungerent. q. d. *circumspectantes cunctabantur*. STEPH. Scholiastes hic rursum male exponit κατεφρόνουν, ut supra cap. 93. Add. IV, 73.

Pag. 166. *l.* 11. Γύλιππος) Vide Maxim. Tyrium p. 138, Polyaen. I, 42, Plutarch. in Vitis p. 164 & 541. WASS.

ead. l. 14. Ἐπιτοαυτὸ) Marg. Ar. C. Cass. Gr. rectius ἐπὶ τὸ αὐτὸ, & sic Glossae. exempla passim obvia. WASS.

Pag. 167. *l.* 4. Πυθὴν) Diodorus male Πυθής. Wass. In Diodoro XIII, p. 337 ed. Rhodom. est. Πύθης. p. 334 Πύθην.

ead. l. 10. Κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς ποτὲ πολιτείαν) Cleandridas is fuit: qui in expeditione contra Athenienses Plistoanacti adolescenti adiunctus, & pecuniae ab Pericle ob reditum acceptae postea insimulatus damnatusque, Thuriae profugus egit vitam. Acac. E Plutarcho in vita Periclis pag. 299, & Niciae in fin. ac Diodoro Siculo XIII, pag. 389. supra cap. 93.

ead. l. 14. Κατὰ Βορέαν ἑστηκὼς) *Oppositus Boreae* interp. Sed qui fieri potest, ut navis, in hoc sinu a vento Boreae opposito abrepta, in altum deferatur? Forsan κατὰ βορέαν ἑστηκὼς reddi possit, *iuxta Boream.* Huds.

ead. 15. Ἐς ταμάλιστα) Ἐς τὰ μάλιστα Ar. C. Bas. Cass. Gr. Sic ἐς τὰ μέγιστα, Herodotus VIII, 3, VI, 89. Atque ita alii, sed loca festinanti minus occurrunt. Wass.

Pag. 169. *l.* 3. Λαισποδίου) Ad hunc, ut puto, alludit Aristophanes p. 613 edit. Caldor. Avib. v. 1568, cum dicit Λαισποδίας εἶ τὴν φύσιν. Vide Palmerium ad Gr. Auct. p. 758, & Vossium ad Catullum p. 235. Huds. Est de eodem in Thucyd. Lib. VIII, cap. 86. Λαισποδίου interpretes hic perperam reddunt *Laespodio*, pro *Laespodia*, ut recte VIII, 86.

VARIAE LECTIONES

IN LIBRUM VII.

Pag. 173. *l.* 1. Θουκυδίδου ἱστοριῶν ξυγγραφῆς βιβλίον ἕβδομον Ar. Titulo caret C. Θουκυδίδου ξυγγραφῆς ἑβδόμης Ald. Baſ. Θουκυδίδου ξυγγραφῆς ἑβδόμη Flor. Θουκυδίδου τοῦ Ὀλόρου ξυγγραφῆς τὸ ἕβδομον editi reliqui. Vide Annott. ad Lib. 1. Θουκυδίδου ξυγγραφῆς τὸ ἕβδομον Cl. Θουκυδίδου ξυγγραφῆς ζ'. Gr. Huds. Θουκυδίδου συγγραφῆς ἕβδομον Reg. Θουκυδίδου συγγραφῆς ζ Caſſ. Συγγραφῆς ζ'. Gr. Ἱστοριῶν ἕβδομον Mſ. Baſ. *l.* 12. εἴτ' ἐν δεξιᾷ) εἴτε ἐν δεξιᾷ, & mox εἴτε ἐν ἀριστερᾷ Ar. C. Huds. *l.* 13. ἐσπλεῦσαι) ἐκπλεῦσαι Reg.

Pag. 174. *l.* 1. Ἰμέραν) Ἱμέραν paſſim Ar. C. Huds. & Reg. ubique. *l.* 3. ἐπὶ τῆς Ἰμέρας) ἐπὶ τὴν Ἱμέραν Ar. C. Huds. *l.* 5. ἐν τῷ Ῥηγίῳ) Ita Cl. Gr. Idem. Reg. Caſſ. Dan. Baſ. Stephan. 2. Portus. *ead.* ὅμως) ἅμα Reg. *l.* 8. σχόντες Ῥηγίῳ) σχόντες ἐν Ῥηγίῳ Dan. *ead.* Μεσήνη) Μεσσήνη Ar. Huds. Reg. Caſſ. Gr. *l.* 10. τε deeſt Reg. *l.* 11. τὰς γὰρ ναῦς) τὰς μὲν ναῦς Marg. Ar. C. Cl. Gr. Huds. Reg. Dan. Cam. In Caſſ. eraſa ſcriptura vetere recens corrector ſcripſerat γάρ. *l.* 13. πανστρατιᾷ) στρατιᾷ Marg. Ar. C. Cl. Gr. Huds. Reg. Caſſ. Cam. In Caſſ. παν recenti manu inter verſus ſcriptum erat.

Pag. 175. *l.* 1. τινὰ αὐτοῖς) τιν' αὐτοῖς Ar. C. Huds. Reg. Caſſ. *l.* 2. Γελῶοι) Γελῷοι Gr. *l.* 4. βασιλεύων τινῶν) βασιλευόντων τινῶν Gr. *l.* 7. τε deeſt C. Huds. *l.* 8. ἐπιβατῶν) Vide Annott. ad pag. 71. Idem. *l.* 9. Ἰμεραίους) Ἱμεραίους Reg. Mox καὶ deeſt Caſſ. Gr. *l.* 10. καὶ Σελινουντίων &c.) Sic diſtinguunt Codd. Mſſ. καὶ Σελινουντίων τινὰς ψιλοὺς καὶ ἱππέας, καὶ Γελώων ὀλίγους &c. Huds. *l.* 13. Οἱ δ' ἐκ) οἱ δὲ ἐκ C. Idem. *l.* 14. εἷς deeſt Reg.

Pag. 176. *l.* 4. ἐκκλησιάσειν) ἐκκλησιάζειν, cum σ ſuper

ζ Gr. *l.* 5. ἔτι om. Gr. Huds. Cam. Abest etiam a Caff. sed recens manus inter versus scripserat. *l.* 6. Κλεανδρίδου) Κλεάνδρου Dan. *l.* 7. ἀποστειλάντων) ἀποσταλέντων Dan. *ead.* ἐπεῤῥώσθησάν τε) ἐπεῤῥώθησάν τε Ar. C. Huds. Ἐπεραιώθησάν τε Reg. *l.* 9. γὰρ καὶ ἐγγὺς) καὶ γὰρ ἐγ. Caff. Καὶ deest Reg. Dan. *l.* 10. ὁ δὲ Ἰέγας τό, τε τεῖχος) ὁ δὲ Ἰέγας τέ τι τεῖχος Marg. Gr. Ὁ δέ γε τό, τε τεῖχος Ar. C. Ὁ δέ γε τό τε τεῖχος Cl. Huds. Caff. Reg. Dan. *l.* 12. κατὰ τὸν Εὐρύηλον) κατὰ τὸν Ἔρυκλον C. Huds. *l.* 13. ᾗπερ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι) ᾗπερ καὶ ἐκεῖνοι Cam. Idem. Ἧπερ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι Caff. Gr. *ead.* τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Caff. Gr.

Pag. 177. *l.* 1. ἤδη omittit Cl. Huds. *l.* 2. πλὴν) πλεῖν Reg. *ead.* τὴν omittit Gr. Huds. *l.* 3. τῷ δὲ) Huic loco lucem haud exiguam affert & alter pag. 157, qui sic incipit: Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, οἱ μὲν ἐτείχιζον &c. Idem. *ead.* ἄλλῳ) ἄλλο Caff. Gr. *l.* 5. παραβεβλημένοι) παρεμβεβλημένοι Marg. Ar. C. Huds. Dan. *l.* 6. κατελείπετο) κατελίπετο Caff. *ead.* παρὰ τοσοῦτον) παρατοσοῦτον Ar. Ald. Flor. Baf. Huds. Caff. *l.* 7. αἱ om. Ar. C. Gr. Cl. Huds. Reg. Caff. Dan. Cam. *l.* 11. προπέμπει) Ita Ar. C. Cl. quo modo legendum monuit Ae. Port. Huds. Reg. Caff. Dan. *l.* 12. ἐκ deest Cam. *l.* 13. ἕτοιμος) ἕτοιμοι Ar. C. Huds. Dan.

Pag. 178. *l.* 2. καὶ deest Gr. *ead.* μετὰ τοῦτο) μετατοῦτο Reg. *ead.* ἀντιπαρεσκευάζοντο) ἀντεπαρεσκευάζοντο Reg. Caff. Cam. *l.* 4. καὶ οὐ ῥαδίως ξυνταστομένους desunt in Cod. C. Huds. *l.* 5. μᾶλλον) Pro μείζω. Ae. Port. Idem. *l.* 8. Τεμενίτην) Τεμενῖτιν Reg. Caff. *l.* 9. τῇ δ' ὑστεραίᾳ) τῇ δὲ ὑστεραίᾳ Ar. C. Huds. *l.* 10. ἄγων παρέταξεν per hypallagen pro παρατάξας ἦγε. Ae. Port. Idem. *l.* 12. τὸ φρούριον τὸ Λάβδαλον) Id est, τὸ φρούριον ἐπὶ τῷ Λαβδάλῳ τειχισθέν. supra enim dicitur, ἐπαναχωρήσαντες οἱ Ἀθηναῖοι, φρούριον ἐπὶ τῷ Λαβδάλῳ ᾠκοδόμησαν &c. Vel forsan illud φρούριον appellabatur Λάβδαλον. Ae. Port. Non Λάβδαλον, sed Λάβδακον in Codd. Ar. C. Huds. Λάιβδαλον Reg. Λάμδαλον Camer. *l.* 13. καὶ ὅσους) καὶ ὁπόσους Ar. C. Huds. *ead.* οὐκ ἐπιφανὲς) οὐδ' ἐπιφανὲς C. Idem. *l.* 14. τοῖς Ἀθηναίοις τὸ χωρίον) τὸ χωρίον τοῖς Ἀθηναίοις Gr.

Pag. 179. *l.* 2. ἐφορμοῦσα) ἐφορμῶσα Reg. Caff. *l.* 3. μετὰ ταῦτα) μεταταῦτα Ald. Flor. Baf. Steph. 1. Huds. Reg. *ead.* ἐτείχιζον) Vide lib. 6, cap. 99. Huds. Ἐτείχισαν a prima manu, ab emendatione ἐτείχιζον Gr. *l.* 7.

ἀναβεβήκεσαν) *ἀναβεβήκασιν* Marg. Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 8. *ἐπὶ θαλάσσῃ*) *ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ* Cl. HUDS. *l.* 9. *ἦν γάρ τι τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ τείχους ἀσθενὲς*) *ἦν γάρ τι τοῦ τείχους τοῖς Ἀθηναίοις ἀσθενὲς* Marg. IDEM. *l.* 10. *οἱ δ' Ἀθηναῖοι*) *οἱ δὲ Ἀθηναῖοι* Ar. C. IDEM. Gr. *l.* 11. *ἔτυχον γὰρ ἔξω*) *ἔτυχον γὰρ ἤδη ἔξω* Camer. *l.* 12. *κατὰ τάχος*) *κατατάχος* Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. *ead.* *ἀπήγαγε*) *ἐπήγαγε* Ar. C. IDEM.

Pag. 180. *l.* 2. *Πλημμύριον*) *Πλημύριον* Gr. & paulo poſt. *l.* 4. *ῥᾴων*) *ῥᾷον* Reg. Cam. *l.* 5. *ἡ* deeſt Ar. HUDS. *l.* 6. *τῷ* poſt *λιμένι* om. Ar. C. IDEM. Caſſ. Dan. *l.* 7. *ἐφορμήσειν*) *ἐφορμίσειν* Reg. Dan. *l.* 8. *κινῶνται*) *νικῶνται* Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 11. *στρατιὰν*) *τὴν στρατιὰν* Cl. HUDS. *l.* 12. *ἐξετείχιζε*) *ἐξετείχισε* Reg. Caſſ. Gr. *ead.* *τὰ* deeſt Gr.

Pag. 181. *l.* 1. *οὐχ ἥκιστα*) *οὐχήκιστα* Ald. Flor. Baſ. HUDS. Reg. Caſſ. *l.* 4. *Συρακουσίων*) *Συρακοσίων* Gr. Caſſ. in quo fere ubique eſt *Συρακούσσιοι*, vel *Συρακόσιοι*. *l.* 6. *κακουργήσαντες*) *κακουργήσοντες* Ar. C. atque ita legiſſe videtur Valla. HUDS. Reg. Caſſ. Gr. Dan. Cam. *l.* 7. *Ὀλυμπιείῳ*) *Ὀλυμπίῳ* Ar. & ſic apud Diodorum Sic. HUDS. *ead.* *πολίχνῃ*) *πολύχνῃ* Reg. *l.* 11. *ναυλοχεῖν αὐτὰς*) Pleonaſmus eſſe videtur pronominis *αὐτάς*. Vide Stephani Append. ad Scripta al. de Dial. Att. pag. 175. HUDS. *l.* 14. *προσπαρεβάλοντο*) *προπαρεβάλλοντο* Cl. Gr. HUDS. Reg. *Προσπαρεβάλλοντο* Baſ. *Παρεβάλοντο* Cam. *Προπαρεβάλοντο* Caſſ. & Gr. non *προπαρεβάλλοντο*.

Pag. 182. *l.* 2. *ἀντιπαρετάσσοντο*) *ἀντεπαρετάσσοντο* Reg. *l.* 5. *καὶ τῶν ξυμμάχων* omittit Cl. HUDS. Reg. Caſſ. In Caſſ. manus recens in marg. poſuit. *l.* 8. *στησάντων*) *στησαμένων* Marg. HUDS. *l.* 11. *ὠφέλειαν*) *ὠφελίαν* Reg. Caſſ. Gr. *l.* 13. *ἔλασσον*) *ἔλαττον* Reg.

Pag. 183. *l.* 2. *ἐξελάσασθαι*) *ἐξελάσαι* Marg. HUDS. *l.* 3. *μετὰ ταῦτα*) *μεταταῦτα* Ald. Flor. Baſ. Stephan. 1. IDEM. Reg. *l.* 5. *εἰ μὴ ἐθέλοιεν*) *εἰ μὴ θέλοιεν* Ar. HUDS. *Καὶ εἰ ἐκεῖνοι μὴ ἐθέλοιεν* Reg. Gr. Cam. Schol. *Καὶ οἱ ἐκεῖνοι μὴ ἐθέλοιεν* Caſſ. *l.* 6. *τὸ* deeſt Caſſ. Cam. *l.* 7. *ὁσονοὺ*) *ὅσον οὐ* C. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Reg. Caſſ. *l.* 8. *ταυτὸν*) *ταυτὸν* pro *ἀμφότερον* Ae. Port. HUDS. *l.* 9. *διαπαντὸς*) *διὰ παντὸς* C. IDEM. Gr. *l.* 10. *ὁ* deeſt Reg. *l.* 12. *προεξαγαγὼν*) *προαγαγὼν* Marg. 1. Cl. *Προσαγαγὼν* Marg. 2. Ar. C. HUDS. *Προαγαγὼν* Reg. Caſſ. ſed in hoc recens corrector inter verſus ſcripſerat *εξ*. *Προσαγαγὼν* Dan. *ead.*

ξυνέμισγεν) ξυνέσμιγεν Ar. Ξυνέσμισγεν Ald. Flor. Baf. Steph. 1. Huds. ead. τοὺς δ' ἱππέας) τοὺς δὲ ἱππέας Ar. C. Idem. Reg. Caff.

Pag. 184. *l.* 2. ὅπερ κατ' αὐτοὺς ἦν) Sic Mf. Baf. ὅπερ καθ' αὐτοὺς ἦν ed. Baf. *l.* 4. κατηράχθη) κατεῤῥάγη Ar. C. Huds. Dan. Κατεῤῥάχθη Reg. Caff. *l.* 6. τῶν omittunt Ar. C. Huds. *ead.* μήτε deeft Reg. Gr. *l.* 7. ὑπ' αὐτῶν) ὑπὸ αὐτῶν Gr. *l.* 8. ἀπεστερηκέναι) ἀποστερηκέναι Gr. *ead.* κρατοῖεν) κρατεῖεν Reg. *ead.* ἂν deeft Ar. Huds. *l.* 10. αἵ τε τῶν) αἱ τῶν Ar. C. Idem. Dan. *l.* 12. δὲ αὐτῶν) δ' αὐτῶν Gr. *l.* 13. Ἐρασινίδης Κορίνθιος) Ἐῤῥασωνίδης ὁ Κορίνθιος Ar. Ἐῤῥασινίδης ὁ Κορίνθιος C. Huds. Ἐρασινήδης Gr. in marg. Ὁ Κορίνθιος etiam Dan. *ead.* τὸ λοιπὸν) τολοιπὸν Gr.

Pag. 185. *l.* 1. ἐπὶ στρατιάν τε ᾤχετο) ἐπὶ στρατείαν τε ᾤχετο Ar. C. Huds. Reg. Caff. Dan. in Caff. deinde emendatum erat στρατειὰν, & fic Gr. *l.* 3. εἴτις ἢ μὴ) εἴ τις εἰ μὴ Ar. C. Huds. Reg. Gr. *l.* 4. ἀφειστήκει) ἀφεστήκει Reg. Caff. *l.* 7. πλοίοις) πλοίῳ Reg. Caff. & in hoc fuper ω recenti manu οις. *ead.* προχωρῇ) προσχωρῇ Gr. Cl. Huds. Reg. Προχωρεῖ Caff. Προσχωρεῖ, non προσχωρῇ Gr. *l.* 9. ἀνεπειρῶντο) ἀπεπειρῶντο Cl. ex emendatione. Huds. *l.* 10. τούτῳ) τοῦτο Marg. Ald. Flor. Baf. Idem. Gr. Vulgatum tenet Mf. Baf. *l.* 11. καθ' ἡμέραν) καθημέραν C. Huds. Caff. *l.* 14. ἀγγέλλοντας) ἀγγέλλων Marg. Ar. C. Cl. Gr. Huds. Reg. Caff. Ἄγγελον Gr. non ἀγγέλλων & Cam. *ead.* καθ' ἕκαστα) καθέκαστα Reg. Caff.

Pag. 186. *l.* 1. τοῖς om. Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. Huds. Caff. *l.* 2. καὶ ἢν μὴ ὡστάχιστα) καὶ εἰ μὴ ὡς τάχιστα Ar. C. Huds. *ead.* μεταπέμψωσιν) μεταπέμψουσιν Gr. Camer. *l.* 3. ἀποστέλλωσιν) ἀποστείλωσιν Cl. Huds. Ἀποστελοῦσιν Reg. Caff. Dan. Gr. Cam. *l.* 5. τὴν deeft Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. Huds. Reg. Caff. *ead.* ἀδυνασίαν) ἀδυναμίαν Marg. Huds. Dan. *l.* 7. ἀπαγγείλωσιν) ἀπαγγέλλωσιν Cl. Huds. Reg. Caff. *l.* 8. αὐτοῦ) αὐτοῦ Ar. C. Cl. Ald. Flor. Baf. Ἑαυτοῦ Gr. Huds. Αὐτοῦ Reg. Caff. *l.* 12. ὁ δὲ, τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον) ὁ δὲ κατὰ τὸ στρατ. C. Ὁ δὲ μετὰ τὸ στρ. Ar. Huds. Ὅσα δὲ κατὰ τὸ στρ. Reg. Ὁ δὲ κατὰ τὸ στρ. Dan. *l.* 13. ἑκουσίων) ἢ δι' ἑκουσίων Marg. Gr. Ald. Flor. Baf. Huds. Gr. ita ex emendatione, quod fuerat ἢ διὰ κουσίων. Ἤδη ἑκου-

σίων Reg. In Caff. recens corrector inter verfus fcripferat ἢ δί.

Pag. 187. *l.* 1. Εὐετίων) Εὐστίων Ar. C. Huds. Εὐεστίων Reg. *l.* 5. ἐξ Ἰμεραίου) ἐξ Ἱμεραίου Ar. C. Huds. Reg. *l.* 6. τοῦτο omittit Cl. Huds. Reg. Caff. *l.* 8. τοῦ deeft C. Huds. *l.* 9. τὶ non eft in Reg. *ead.* ἀπεκρίνοντο) ἀπεκρίναντο Reg. Caff. *l.* 10. γραμματεὺς) γραμματεῖς Athenis tres erant, ac forte eligebantur. Primus fervabat tabulas & decreta; alter leges; tertius populo ac fenatui praelegebat. Iul. Pollux l. 8, c. 9. Vide etiam Meurfii Lectiones Attic. l. 6, c. 25, p. 357. Huds. *l.* 13. πολλαῖς ἐπιστολαῖς) Ita Mf. Baf. ἐπιστολαῖς πολλαῖς ed. Baf.

Pag. 188. *l.* 2. οἰκοδομησαμένων) Ita Caff. ex emendatione recenti, pro οἰκωδομημένων. *l.* 3. νῦν omittunt Ar. C. Huds. Dan. *l.* 8. ἡμεῖς μὲν παυσάμενοι) ἡμεῖς τε παυσάμενοι C. Huds. *ead.* τὸ deeft Gr. *l.* 10. χρήσασθαι) χρήσεσθαι Ar. C. Huds. Reg. Caff.

Pag. 189. *l.* 1. ἐπὶ πολὺ) ἐπιπολὺ Ar. Bar. Ald. Flor. Baf. Huds. Reg. Caff. Gr. *l.* 3. Πελοπόννησον πρέσβεις ἐπ' ἄλλην στρατιὰν defunt in Cod. Bar. Huds. *l.* 9. καὶ δεινὸν μηδενὶ) καὶ δεινὸν μὲν μηδενὶ Gr. *l.* 11. ὅπερ κἀκεῖνοι) ἅπερ καὶ ἐκεῖνοι Marg. Ar. C. Camer. quam lectionem etiam agnofcit Scholiaftes. Huds. Reg. Caff. Dan. Ὅπερ κἀκεῖνοι Mf. & ed. Baf. non ut Camer. *l.* 15. γὰρ deeft Reg.

Pag. 190. *l.* 1. καὶ ante τῷ πλήθει non habent Mf. Baf. & Gr. *ead.* καὶ ἐπιπλείους) καὶ ὅτι πλείους Marg. Ar. C. Cl. Huds. Reg. Caff. Dan. *l.* 2. παρέχειν) ἔχειν Cl. Huds. *l.* 3. φανεραὶ) φανεροὶ Gr. *l.* 4. ἐκείνοις) ἐκείνους Cl. in marg. Huds. *l.* 5. ἐξουσία) ἐξουσίᾳ Bar. Ald. Flor. Baf. Idem. *ead.* ἀλλήλοις) ἄλλοις Ar. C. Cl. Gr. quomodo legendum effe coniecit Ae. Port. Idem. Reg. Caff. Dan. *l.* 10. τηρήσεως) στερήσεως Reg. *l.* 12. ἔτι deeft Reg. *l.* 14. μακρὰν) μικρὰν Marg. Ar. C. Huds. Dan. *l.* 15. θεραπεύοντες) θεράποντες Marg. Ar. C. Cl. Gr. Huds. Reg. Caff. Dan. Cam.

Pag. 191. *l.* 1. αὐτομολοῦσι) αὐτομολοῦσιν Caff. *l.* 2. ἀποχωροῦσιν) ἀναχωροῦσιν Ar. Huds. *l.* 3. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Ar. C. Idem. Caff. Gr. *l.* 4. γνώμην) γνώμης Dan. *l.* 6. ἐπ' αὐτομολίας) ἐπαυτομολίας Gr. *l.* 9. Ὑκκαρικὰ) Καρικὰ Ar. C. Huds. Dan. Ὑκαρικὰ Reg. *l.* 10. τριηράρχους) τριηράρχας Dan. *l.* 12. ἐξορμῶντες) ἐξορ-

μοῦντες Reg. Caſſ. *l.* 14. εἶναι omittit Cl. HUDS. Hoc in Appendice Variar. Lect. Hudſoni perperam annotatum erat ad verſ. 12 huius pag. ed. Hudſ. quod huc putavi pertinere. *l.* 15. ὑμέτεραι) ἡμέτεραι Reg.

Pag. 192. *l.* 2. ἀλλ' ἀνάγκη &c.) Id eſt: Ἀνάγκη τὰ πληρώματα τῶν νεῶν γίγνεσθαι ἀπ' ἐκείνων, ἀφ' ὧν τάτε ὄντα καὶ τὰ ἀπαναλισκόμενα ἐγένοντο, ἅπερ εἴχομεν ὅτε δεῦρο ἤλθομεν. Vel ſic: Ἀλλ' ἀνάγκη τάτε ὄντα καὶ τὰ ἀπαναλισκόμενα γίγνεσθαι ἀπ' ἐκείνων, ἃ ἔχοντες δεῦρο ἤλθομεν. Scil. ἀνάγκη τὰς ἡμετέρας ναῦς ἐπιπληροῦσθαι ἀπ' ἐκείνων τῶν ναυτῶν καὶ στρατιωτῶν, οὓς εἴχομεν ὅτε πρῶτον δεῦρο ἤλθομεν, ὧν οἱ μὲν ἔτι καὶ νῦν περιγίγνονται καὶ ζῶσιν, οἱ δὲ ἤδη ἀπανάλωνται ὑπὸ τῶν πολεμίων. Ae. Port. HUDS. *l.* 3. καὶ deeſt Ar. IDEM. *l.* 7. ὑμῶν) ἡμῶν Ar. C. IDEM. Reg. Dan. *l.* 8. ἐπιβοηθούντων) ἐσβοηθούντων Ar. HUDS. *ead.* διαπολεμήσεται) διαπεπολεμήσεται Ar. Cl. IDEM. *l.* 11. ὑμᾶς deeſt Reg. Ἡμᾶς Gr. *l.* 14. αἰτιωμένων) ἐναντιουμένων C. HUDS. Ἀντιωμένων Gr. *ead.* δὲ ὕστερον) δ' ὕστερον Gr.

Pag. 193. *l.* 2. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Ar. C. HUDS. Πρῶτον Reg. Caſſ. *l.* 4. ἢ deeſt Reg. Caſſ. & mox καὶ ante ἐκ Caſſ. *l.* 7. μηδὲ τοῖς) μὴ τοῖς Reg. Μὴ δὲ τοῖς Caſſ. Gr. *l.* 10. ὡς ἀδύνατός εἰμι) ὡς οὐ δυνατός εἰμι. C. HUDS. *l.* 11. ξυγγνώμης) συγγνώμης Caſſ.

Pag. 194. *l.* 1. σχολαίτερον) σχολαιότερον Cl. HUDS. *ead.* ὅμως δ' ἢν μὴ) ὅμως δ' ἂν μὴ C. IDEM. *ead.* προσέχητε) προσέχετε Caſſ. & a prima manu Gr. deinde emendatum erat προσέχητε. *l.* 5. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι) οἱ δ' Ἀθηναῖοι Gr. *l.* 6. ἕτεροι αἱρεθέντες ξυνάρχοντες ἀφίκωνται) ἕτεροι ξυνάρχοντες αἱρεθέντες ἀφίκωνται Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. Gr. Dan. Mſ. Baſ. αἱρεθέντες abeſt ab ed. Baſ. *l.* 7. δύο προσείλοντο) Unum quidem vice Lamachi, alterum loco Alcibiadis. Ae. Portus. HUDS. *l.* 8. Εὐθύδημον) Εὔθυμον Caſſ. *l.* 9. δὲ ἄλλην) δ' ἄλλην Gr. *l.* 11. ἐκ καταλόγου) Vide ad VI, 43. *l.* 13. Θευκλέους) Θουκλέως Dan.

Pag. 195. *l.* 4. ὡς ἅμα) καὶ ὡς ἅμα &c. Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* ἐπαγγέλλων) ἀπαγγέλλων Dan. *l.* 8. τῆς Πελοποννήσου) ἀπὸ Πελοποννήσου Mſ. Baſ. *l.* 11. νομίσαντες) νομίζοντες Camerar. *l.* 14. ἐν τῇ Σικελίᾳ) Pro εἰς τὴν Σικελίαν. qua loquendi formula ſaepius utitur Thucydides. HUDS.

Pag. 196. *l.* 2. εἴκοσιν) εἴκοσι Gr. *l.* 3. πρὸς τὴν ἐν τῇ

Ναυπάκτῳ &c.) πρὸς τὴν ἐν τῇ Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι, omissis intermediis, quae in marg. adscripta sunt Cass. *l.* 5. πρὸς τὴν σφετέραν &c.) Id est: σφᾶς αὐτοὺς φυλάσσοντες πρὸς τὰς ἑαυτῶν ταῖς Ἀττικαῖς ναυσὶν ἀντιτεταγμένας τριήρεις. Ae. Portus. Vide pag. 200, lin. 8. HUDS. *l.* 6. τριηρῶν) τριήρων Cass. *l.* 7. καὶ τὴν) τὴν abest Cam. *l.* 8. οἱ Λακεδαιμόνιοι) οἱ δὲ Λακεδ. Ms. Bas. *l.* 9. τῶν deest Reg. Cass. *l.* 11. Articulum ὁ non agnoscit Ar. HUDS. *l.* 12. ἐδίδασκε) ἐδίδαξε Gr. *ead.* τὴν om. Ar. C. HUDS. *l.* 13. μάλιστα δὲ τοῖς) μάλιστα δὲ καὶ τοῖς Gr. Μάλιστα καὶ τοῖς Ald. Flor. Bas. IDEM. Vulgatum servat Ms. Bas.

Pag. 197. *l.* 1. εὐκαθαιρετωτέρους) εὐκαθαιρωτέρους Gr. *l.* 6. θέλωσι) ἐθέλωσι Gr. *l.* 7. καὶ διὰ τοῦτο δυστυχεῖν τε εἰκότως ἐνόμιζον) καὶ διατοῦτο εἰκότως δυστυχεῖν τε ἐνόμιζον Ar. C. HUDS. Cass. Διατοῦτο etiam Gr. & εἰκότως δυστυχεῖν τε ἐνόμ. Reg. Dan. Cam. *l.* 9. γένοιτο) ἐγεγόνει Marg. HUDS. Ἐγένετο & in marg. γένοιτο Gr. *l.* 11. Πρασιῶν) Πρασίων Cass. *l.* 12. διαφοραὶ γένοιντο) διαφορὰ γένοιτο Marg. HUDS.

Pag. 198. *l.* 7. ταῖς omittunt Ar. C. HUDS. *ead.* αὐτοί τε &c.) Id est: αὐτοί τε ἐπόριζον ἐπικουρίαν, καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους πορίζειν προσηνάγκαζον, ὡς αὐτὴν τοῖς ἐν Σικελίᾳ ἐν ὁλκάσιν ἀποπέμψοντες. Ae. Port. HUDS. *l.* 8. ἐπόριζον) ἐπορίζοντο Cl. IDEM. *l.* 9. καὶ ὄγδοον) καὶ τὸ ὄγδοον Marg. IDEM. *l.* 13. πρωϊαίτατα) πρῳΐτατα Reg. Cass. Sed Cass. in Marg. γρ. πρωαίτατα. *l.* 14. ἡγεῖτο δὲ Ἆγις) ἡγεῖτο δ' Ἆγις Gr.

Pag. 199. *l.* 4. ἐπὶ) ἀπὸ recenti manu inter versus Cass. *l.* 5. τοῖς κρατίστοις) τῆς κρατίστης Ms. Bas. a prima manu, τοῖς κρατίστοις ex emendat. *l.* 8. ξύμμαχοι) σύμμαχοι Gr. *l.* 11. Εἱλώτων) Εἰλώτων Gr. *ead.* βελτίστους) βελτίους Cl. HUDS. Cass. *ead.* τῶν omittunt Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Cass. Dan.

Pag. 200. *l.* 2. τοῦ deest Gr. Cam. *l.* 6. Ἀλέξαρχον) Ἀλέξανδρον Ar. C. HUDS. *l.* 10. τῇ) τῷ Dan. *l.* 11. αὐτοῖς) οὗτοι Marg. Ar. C. HUDS. Reg. Cass. Dan. Αὐτοῖς inter versus Cass. *ead.* οἱ deest Gr. *l.* 12. καὶ τοπρότερον) καὶ πρότερον Ar. C. HUDS. Reg. Dan. Καὶ τὸ πρότερον Cass. Gr. *l.* 13. τὰς deest Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. Dan. Cam. *l.* 14. πρὸς τὰς τριήρεις νοῦν ἔχωσιν) πρὸς τὰς τριήρεις τὸν νοῦν ἔχωσιν Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Cass. Dan.

Pag. 201. *l.* 4. ᾧ εἴρητο) ὡς εἴρητο Dan. *l.* 8. Χίαις) Χίων Dan. *l.* 10. οἷόν τ' ἦν) οἷόν τε ἦν Ar. C. Huds. *l.* 13. ἅμα omittunt Ar. C. Idem. Dan. *l.* 14. ξυστρατεύεσθαι) ξυνστρατεύεσθαι Reg. Caff. Gr. Cam. *l.* 15. προσπλεύσας) πλεύσας Cl. Huds. Reg. Caff.

Pag. 202. *l.* 1. Χαρικλέα τοὺς) Χαρικλέα καὶ τοὺς Ar. C. Huds. *l.* 3. δὲ deest Ald. Flor. Idem. *ead.* ὑπὸ non habet Reg. *ead.* τοῦ ἦρος τούτου) τούτου τοῦ ἦρος Marg. Ar. C. Huds. Reg. Caff. Cam. *l.* 4. ἐς) εἰς Reg. *l.* 6. ξυγκαλέσας) συγκαλέσας Gr. *l.* 7. δύνανται) δύναιντο Marg. Huds. *l.* 10. κατεργάσεσθαι) κατεργάσασθαι Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. Idem. Reg. Caff. In Gr. est κατεργάσεσθαι, corrector α super ε scripsit. *ead.* ξυνανέπειθε) ξυναναπείθει &c. Ald. Baf. Ξυναπείθει δὲ καὶ ὁ Ἑρμοκράτης οὐχ ἥκιστα τοῦ ταῖς ναυσὶν ἐπιχειρῆσαι μὴ ἀθυμεῖν πρὸς τοὺς Ἀθ. Marg. Συνανέπειθε δὲ καὶ ὁ Ἑρμοκράτης οὐχ ἥκιστα ταῖς ναυσὶ μὴ ἀθυμεῖν ἐπιχειρήσειν πρὸς &c. Ar. C. Ξυνανέπειθε δὲ καὶ ὁ Ἑρμοκράτης οὐχ ἥκιστα τοῦ ταῖς ναυσὶ μὴ ἀθυμεῖν &c. Flor. Συναναπείθει Gr. Ξυνέπειθε Cl. Huds. Sic & Reg. Ξυνέπειθεν Caff. *l.* 11. οὐχ ἥκιστα) οὐχ ἥκιστα Reg. Gr. *ead.* τοῦ deest Dan. *ead.* ἐπιχειρήσειν) ἐπιχειρῆσαι Gr. *l.* 12. οὐδὲ) δὲ Reg. *ead.* ἐκείνους) ἐκείνοις Caff. Gr. Sed marg. Gr. ἐκείνους. *l.* 14. καὶ omittunt Ar. C. Huds.

Pag. 203. *l.* 2. ἂν deest Ar. C. Huds. Reg. Caff. *ead.* ᾧ γὰρ ἐκεῖνοι &c.) Id est: ὥσπερ οἱ Ἀθηναῖοι οὐ τοσοῦτον διὰ τὴν τῆς σφετέρας δυνάμεως ὑπεροχὴν, ὅσον διὰ τὸ θράσος, ᾧ τοῖς πέλας ἐπιχειροῦσιν, αὐτοὺς καταφοβεῖν εἰώθασιν, οὕτω καὶ εἰκός ἐστιν αὐτοὺς τοὺς Ἀθηναίους τὸ αὐτὸ ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἂν παθεῖν ὁμοίως, καὶ τῷ τῶν ἐναντίων θράσει ὁμοίως καταφοβηθήσεσθαι. Ae. Port. Huds. *l.* 4. τὸ αὐτὸ) τῷ αὐτῷ Reg. *l.* 6. τῷ omitt. Ar. C. Huds. Dan. *l.* 9. τὴν Συρακουσίων) τὴν τῶν Συρακουσίων Cl. Huds. *ead.* οὖν) δὲ Caff. *l.* 10. ἐκέλευεν abest Ar. C. Huds. Dan. *l.* 12. καὶ deest Cam. *ead.* ἐς) εἰς Gr.

Pag. 204. *l.* 1. παρεσκευάσατο) παρεσκεύαστο Gr. Huds. Παρασκευάσας Cam. *l.* 2. ὑπὸ νύκτα) Id est, vel κατὰ νύκτα, vel ὑπὸ τὴν τῆς νυκτὸς παρουσίαν. Ae. Port. Huds. *l.* 4. προσβαλεῖν) προβαλεῖν Dan. *l.* 7. νεώριον) Si quis scire desideret discrimen inter νεώρια & νεωσοίκους, consulat Baysium de Re Navali p. 135, & Schefferum de Mil. Nav. p. 214. Huds. *l.* 9. ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι &c.) ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι προφθάσαντες καλύσωσιν Cl. Ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι ἀμφοτ.

&c. in marg. Huds. *l.* 10. ἀμφοτέρωθεν deest Reg. *ead.* θορυβῶνται) θορυβοῦνται Ar. C. Huds. Dan. *ead.* διὰ τάχους) διατάχους Ald. Flor. Baf. Stephan. 1. Huds. Reg. Caff. *l.* 13. ἐπιλοίποις) ἐπιλοίποις Caff.

Pag. 205. *l.* 3. ἔσπλουν) ἐπίπλουν C. Huds. Εὔπλουν Reg. *l.* 5. ἐπικαταβάντων) ἐπιβάντων Reg. *l.* 6. καὶ τῇ ναυμαχίᾳ &c.) καὶ ναυμαχίᾳ τῇ γνώμῃ προσεχόντων. Ar. Καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τῇ γνώμῃ προσεχόντων C. Cl. Καὶ τ. ν. τὴν γνώμην προσαγαγόντων Gr. Huds. In Gr. eadem fcriptura eft, quae in C. & Cl. Et fic etiam Dan. *ead.* προσεχόντων) προσαγόντων Reg. *l.* 7. αἰφνιδίως deeft Dan. *l.* 10. ἁλόντος) ἁλώματος Reg. *l.* 12. ἐξεκομίζοντο ἐς τὸ στρατόπεδον) ἐς τὸ στρατόπεδον ἐξεκομίζοντο Reg. Caff. *l.* 13. ἐν deeft Dan.

Pag. 206. *l.* 1. ἐπεδιώκοντο) ἀπεδιώκοντο Reg. *l.* 7. τε deeft Gr. Cam. *ead.* ἔτρεψαν) ἔπεμψαν Ar. C. Huds. Ἐπ relicto fpatio vacuo, quantum duae fyllabae explerent, Dan. *l.* 8. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Caff. Gr.

Pag. 207. *l.* 2. εἶχον omittunt Ar. C. fed ab aliena manu reponitur in Cod. Ar. Huds. deeft etiam Dan. *l.* 4. λειφθέντοιν) ληφθέντοιν Ar. C. Cl. Gr. atque ita omnino refcribendum. Huds. Caff. Reg. Cam. *l.* 9. καὶ τῶν non agnofcunt Ar. C. Huds. Dan. Τῶν tantum abeft a Reg. & Caff. *l.* 10. τεσσαράκοντα) τετταράκοντα Ar. C. Huds. Reg Caff. Cam. *ead.* τριηρῶν) τριήρων Caff. *l.* 11. ἐγκατελείφθη) ἐγκατελήφθη Reg. Caff. *ead.* ἀνελκυσμέναι) ἀνειλκυσμέναι Reg. Caff. Gr. Baf. *l.* 13. τὸ deeft Ar. Huds. *ead.* οὐ γὰρ ἔτι) οὐδὲ γὰρ ἔτι Marg.

Pag. 208. *l.* 1. ἐγίγνοντο) ἐγίνοντο Gr. *l.* 2. ἔς τε τὰ ἄλλα) ἔς τε τἄλλα Ar. C. Huds. *l.* 4. ἐκπέμπουσι) ἐκπέμπουσιν, & contra paulo poft ἐλπίσι Gr. *l.* 5. Συρακούσιον) Συρακουσίων Cam. *l.* 6. μία μὲν) μὲν μία Reg. *l.* 8. ἔτι om. Gr. Huds. *ead.* μᾶλλον deeft Cam. *l.* 13. Καυλωνιάτιδι) Vide Cluverii Ital. Antiq. p. 1304. Idem.

Pag. 209. *l.* 1. μετὰ ταῦτα) μεταταῦτα Ar. Ald. Flor. Baf. Huds. Reg. *l.* 5. ναυσὶ) ναυσὶν & mox λαμβάνουσι & ἀνδράσιν Gr. *l.* 7. ἠδυνήθησαν) ἐδυνήθησαν Camer. *l* 10. νεωσοίκων) νεώσοικοι, καταγώγια εἰσὶν ἐπὶ θαλάσσης οἰκοδομημένα πρὸς ὑποδοχὴν τῶν νεῶν. Etymol. Magn. Vide Suidam & Hefychium, atque etiam Bayfium de Re Navali pag. 135, & Schefferum pag. 214. Huds. *l.* 12. ἐμβαλόντες) ἐσβαλόντες Ar. C. Ἐμβάλλοντες Gr. Cl. Idem.

Sic & Reg. Caff. Ἐσβαλόντες Dan. *l.* 13. *μυριοφόρον*) Huius meminit Strabo lib. 7. Vide Casauboni notas pag. 67, & Bayfium de Re Navali pag. 136. HUDS. *l.* 14. *παραφράγματα*) Quae Thucydidi *παραφράγματα*, & interpreti *παραπετάσματα*, Suidae dicuntur *περιφράγματα*. Aliis vero *παραβλήματα* aut *προκαλύμματα*, pelles vel alia, quae in utroque navis latere adversus fluctuum impetum obiici solent. Naves enim non solum in summo catastromatis, sed a lateribus sepimentis quibusdam munitae erant. Vide Schefferum de Re Navali pag. 132, & Casauboni notas ad Polyaeni Strategem. l. 3, p. 298. HUDS. *ead.* *ἀκατίων*) *ἀκάτων* Ar. C. Cl. IDEM. Reg. Caff. Dan. *ead.* *ὤνευον*) Vide Nic. Loënsis Miscell. l. 9, c. 6, & Annott. ad Schol. HUDS. Ἔνευον Dan.

Pag. 210. *l.* 3. *ἔβαλλον*) *ἔβαλον* Gr. *l.* 4. *ἀνεῖλον*) *εἶλον* Reg. Caff. *l.* 8. *περὶ ἕρμα*) *περίερμα* Marg. C. Ald. Flor. Bas. HUDS. Gr. Abest a Reg. & Caff. sed in hoc recens manus in marg. scripserat *περιέρμα*. *ead.* *περιβάλῃ*) *περιβάλλει* Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 9. *δ' αὖθις*) *δὲ αὖθις* Gr. *l.* 13. *ἔπεμψαν δὲ* &c.) Id est: *οἱ Συρακούσιοι ἐς τὰς πόλεις τῶν Κορ. καὶ Ἀμπρ. καὶ Λακ. πρέσβεις ἔπεμψαν*. Vel *πρέσβεις ἐκ Κορινθίων καὶ Ἀμπρακιωτῶν αἱρεθέντας ἐς τὰς Σικελίας πόλεις ἔπεμψαν*. Ae. Port. HUDS.

Pag. 211. *l.* 1. *Ἀμπρακιωτῶν*) *Ἀμβρακιωτῶν* Reg. Gr. *l.* 2. *ἀγγελοῦντας*) *ἀγγελλόντας* Ar. C. Ald. Flor. HUDS. Reg. Caff. Gr. Dan. *Ἀγγέλοντας* Mſ. & ed. Bas. *l.* 5. *αὖ* om. Gr. HUDS. Cam. Gr. habet etiam *τά τ' ἄλλα*. *ead.* *ἐλπίσιν*) *ἐλπίσι* Gr. & contra *εἰσὶν* Caff. *l.* 6. *ἀξιώσοντας*) *ἀξιώσονται* Reg. Caff. *ead.* *ξυμβοηθεῖν*) *ξυνβοηθεῖν* Caff. *ead.* *αὐτοὺς*) *αὐτῶν*, & inter versus *αὐτοὺς* Gr. *l.* 8. *πρότερον*) *πρότεροι* Reg. *l.* 11. *τὸ* deest Gr. *l.* 13. *καὶ πλεύσας πρὸς τὴν Πελοπόννησον*) *καὶ πλεύσας ἐς τὴν Πελοπόννησον* Ar. HUDS.

Pag. 212. *l.* 1. *τῶν* omittunt Ar. C. ut & mox *τινάς*. HUDS. Τινὰς abest etiam a Reg. Caff. Dan. *l.* 2. *τινὰς ἐπὶ τὰς ναῦς* deest Cam. *l.* 3. *Λιμνηρᾶς*) *Λιμήρας* Caff. *Λυμνηρᾶς* Gr. *l.* 4. *καταντικρὺ*) *κατ' ἀντικρὺ* Caff. *l.* 5. *ἐστὶ*) *ἐστὶν* Gr. *l.* 7. *αὐτόσε* deest Camerar. *ead.* *αὐτομολῶσι*) *αὐτομολοῦσι* Reg. *l.* 8. *αὐτοῦ*) *αὐτῶν* Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 9. *ξυγκατέλαβε τὸ χωρίον*) Id est: *σὺν τοῖς ἑαυτοῦ στρατιώταις κατέλαβεν, καὶ ὑποχείριον ἐποιήσατο*. Vel, quod verisimilius, *τείχει ξυγκατέλαβε*. Ae. Port. Ξυνκατ-

ἔβαλε in Codd. Mff. HUDS. Sic Dan. Ξυγκατέβαλε Cam. Ξυνκατέλαβε Gr. *l.* 11. ἐκεῖθεν,) ἐκεῖ Ar. C. HUDS. *ead.* τὸν ἐς τὴν Σικελίαν) τὸν ἐν τῇ Σικελίᾳ Ar. C. IDEM. Dan. *l.* 12. ὁτιτάχιστα) ὅτι τάχιστα Caff. Reg. *ead.* ποιῆται) ποιῆσαι Cam. ποιεῖται Caff. & a prima manu Gr. deinde emendatum erat ποιῆται. *l.* 13. ἕως) ὡς Marg. Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Caff. Dan.

Pag. 213. *l.* 2. τοῦ Διακοῦ) τῶν Διακοῦ Ar. C. Ald. Flor. Baf. Τῶν Δακικοῦ Schol. & Cam. Sed vera & proba eft vulgata lectio. nam Δῖοι Θρᾷκες fuerunt gens nota inter Thraciae populos. Thucydides fupra lib. 2, cap. 96, παρεκάλει δὲ καὶ τῶν ὀρεινῶν Θρᾳκῶν πολλοὺς τῶν αὐτονόμων καὶ μαχαιροφόρων, οἳ Δῖοι καλοῦνται. Τοῦ Δακικοῦ Cl. in marg. HUDS. Τοῦ Διακοῦ Mf. Baf. *l.* 4. ξυμπλεῖν) συμπλεῖν Caff. *l.* 6. πρὸς τὸν defunt Cam. *ead.* τῆς om. Ar. *l.* 7. ἐφαίνετο &c.) ἐφαίνετο ἐπειδὴ, omiffis intermediis, quae recens manus in marg. fcripfit, Reg. Ἐφαίνετο δραχμὴν γὰρ ἐπειδὴ Caff. cetera deinde in marg. fcripta funt. *l.* 11. ἐπιουσῶν) ἐπιούσαις Marg. Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Caff. Dan.

Pag. 214. *l.* 1. εἰσβολαὶ) ἐσβολαὶ Ar. C. HUDS. Reg. Caff. *l.* 2. ὁτὲ μὲν) ὅτε μὲν & mox ὅτε δὲ Reg. Sic etiam a prima manu fuerat in Gr. *l.* 3. ἴσης φρουρᾶς) ἴσην φρουρὰν appellat Thucyd. τὴν ἔχουσαν ἴσον στρατιωτῶν ἀριθμὸν, τὴν ἐκ τοῦ αὐτοῦ πλήθους ἀεὶ συνεστῶσαν. Ae. Port. HUDS. Φρουρὰς καὶ καταθ. Caff. *l.* 7. χώρας ἁπάσης) Id eft: πάντων τῶν τῆς χώρας ἁπάσης καρπῶν καὶ ὠφελειῶν. Ae. Port. HUDS. *l.* 8. ηὐτομολήκεσαν) ηὐτομόλησαν Dan. *l.* 10. ὑποζύγια) ὑποζύγια funt πάντα τὰ κτήνη καὶ ζῶα τὰ ὑπὸ ζυγὸν ἀγόμενα. Hic vero Thucydides boves folum refpicere videtur. Ae. Port. HUDS. *l.* 12. χώραν deeft, adfcriptum in marg. Gr. *l.* 14. ξυνεχῶς) συνεχῶς Reg.

Pag. 215. *l.* 2. Δεκελείας) Δεκελίας Caff. *l.* 3. θᾶσσον) θάσσων Reg. Caff. *ead.* περὶ Σούνιον) τότε περὶ Σούνιον Cl. HUDS. *l.* 4. ἐγίγνετο) ἐγένετο Reg. *l.* 6. τὴν μὲν ἡμέραν) τήν τε ἡμ. Gr. *l.* 8. ἐφ' ὅπλοις) Per ὅπλα hic intelligit ftationem, in qua certa militum manus pernoctabat. Ae. Port. HUDS. *l.* 11. ἅμα εἶχον) εἶχον ἅμα Reg. *l.* 13. ἐπιτειχισμῷ) ἐπὶ τειχισμῷ Reg. *l.* 14. ἐκ Σικελίας) ἐκ τῆς Σικ. Gr. HUDS. *ead.* ἀλλὰ ἐκεῖ) ἀλλ' ἐκεῖ Reg. Caff.

Pag. 216. *l.* 1. οὐδὲν) οὐδένα Caff. Gr. *l.* 2. Ἀθηνῶν) Ἀθηναίων Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS.

Reg. Caff. Dan. *ead.* τὸν παράλογον) Vide Stephani Append. ad Scripta al. de Dial. Att. p. 157. *l.* 4. κατ' ἀρχὰς) καταρχὰς Reg. Caff. *l.* 7. ἐς) εἰς Reg. Caff. & paulo poſt rurſus εἰς Σικελίαν & deinde πρὸς ἀνείλοντο Caff. *l.* 11. δι' ἃ) Id eſt: δι' οὓς πολέμους, nam ad σημαινόμενον refertur. Ae. Port. HUDS. *ead.* ὑπό τε τῆς) ὑπὸ τῆς Ar. C. IDEM. Reg. Caff. Gr. Cam. *l.* 14. τῶν κατὰ θάλασσαν ἀντὶ τοῦ φόρου τοῖς ὑπηκόοις ἐποίησαν) τοῖς κατὰ θάλασσαν ὑπηκόοις ἀντὶ τοῦ φόρου ἐποίησαν Cl. HUDS. Τὸν κατὰ θάλ. Reg. Τὴν κατὰ θάλ. Caff.

Pag. 217. *l.* 8. εἰπόντες) Inter alia, quae prorſus a Graeci ſermonis conſuetudine abhorrere falſo putantur, occurrit verbum εἰπεῖν pro iubere: cuius uſus Thucydidi familiaris, cui nihil cum literis Hebraicis (e quarum imitatione ſumtus eſſe creditur) commercii fuiſſe conſtat. Vide Stephani Append. ad Scripta al. de Dial. Att. pag. 199. HUDS. *l.* 9. Εὐρίπου) Scil. Χαλκιδικοῦ. IDEM. Εὐρίππου Caff. *l.* 12. ἐποιήσατο) ἐποιήσαντο Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* διὰ τάχους) διατάχους Ald. Flor. Baſ. Stephan. 1. HUDS. Reg. Caff. *l.* 14. Μυκαλησσὸν) Μυκαλισσὸν Reg. & ſic in ſeqq.

Pag. 218. *l.* 4. τινὰ) τινὰς & mox ἐπαναβάντας Reg. Ἐπαναβάντας etiam Caff. *l.* 6. βραχέος) Ita Gr. ex emendatione, quod fuerat βραχέως. *l.* 7. ἐσπεσόντες) ἐπιπεσόντες Ar. HUDS. *l.* 8. οἱ Θρᾷκες ἐς) οἱ ἄνδρες ἐς C. IDEM. *l.* 12. καὶ ante ὑποζύγια omittunt Ar. C. IDEM. *l.* 13. γένος) γεγονὸς Gr. *ead.* τὸ τῶν Θρακῶν) τὸ deeſt Ald. Baſ. HUDS. At habet Mſ. Baſ. *ead.* ὅμοια τοῖς &c.) Ita Marg. C. Cl. Gr. Priſcian. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. Ὅμοια τοῖς φονικοῖς δηλονότι μάλιστα &c. Ar. Quam lectionem ex gloſſemate aliquo, ad oram libri appoſito, in textum irrepſiſſe conſtat. HUDS. Ὅμοια τοῖς Reg. Caff. *l.* 14. ἐν ᾧ) Id eſt, ὅταν, ſubaudiendo χρόνῳ. Vide Vigeri Idiotiſm. cap. 9, ſect. 3. HUDS. *ead.* θαρσήσῃ) θαρσῇ Marg. Θρασήσῃ Ar. HUDS. Reg.

Pag. 219. *l.* 1. ἐστὶ) ἐστὶν Gr. *ead.* τε deeſt Reg. *l.* 2. καθειστήκει) καθεστήκει Reg. Caff. *l.* 5. οὐδεμιᾶς ἥσσων) οὐδὲ μιᾶς ἧσσον Caff. *ead.* μᾶλλον omittunt Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 6. ἀδόκητός τε) ἀδόκητόν τε C. HUDS. *ead.* αὕτη) αὐτὴ Gr. Αὐτῇ Ald. Flor. Baſ. IDEM. *l.* 8. προκεχωρηκότας) προσκεχωρηκότας Cl. IDEM. *l.* 9. φοβήσαντες) βοηθήσαντες C. IDEM. Dan. *l.* 11. ἤγαγεν) ἤγαγον Reg.

l. 12. *τοὺς πλείστους*) Vel hoc per hyperbolen dictum pro *πολλοὺς*, cum ex mille & ducentis Thracibus, ducenti & quinquaginta solum ceciderint: vel per *τοὺς πλείστους* intelligit *τοὺς ἐς τὰ πλοῖα ἐσβαίνειν ἐθέλοντας καὶ νεῖν οὐκ ἐπισταμένους*. Ae. Port. Τοὺς *πλείους* in Codd. MSS. Huds. Ita Dan. *l.* 13. *ὡς ἑώρων* &c.) *ὡς ἑώρων τὴν φυγὴν*, ἄνοϱ. Marg. Huds. *ead.* *ὁρμισάντων*) *ὁρμησάντων* Reg. *l.* 14. *ζεύγματος*) Ita vertit Valla, quasi legeretur *τοξεύματος*, non *ζεύγματος*. Ἔξω *τοξεύματος* Gr. Huds.

Pag. 220. *l.* 2. *προεκθέοντές τε καὶ*) *προσεκθέοντες καὶ* &c. Ar. C. Huds. Τε abest etiam a MS. Bas. Reg. Cass. Dan. Gr. *l.* 3. *ἐπιχωρίῳ*) *ἐπικαιρίῳ* potius quam *ἐπιχωρίῳ* legisse videtur Valla. Huds. *l.* 4. *ἐν τούτῳ*) Id est: *ἐν τοιαύτῃ τῇ εὐκόσμῳ ἀναχωρήσει*. Vel, *διὰ τοιαύτην τὴν εὔκοσμον ἀναχώρησιν, καὶ ἀκριβῆ φυλακὴν, ἣν ἐποιοῦντο*. Ae. Portus. Huds. *l.* 5. *ἐγκαταληφθὲν*) *ἐγκαταλειφθὲν* Reg. *l.* 8. *διέφθειραν*) *διεφθάρησαν* Ar. Huds. *l.* 10. *Θηβαίων τῶν*) *Θηβαίων καὶ τῶν* Gr. *ead.* *Βοιωταρχῶν*) *Βοιωτάρχων* C. Ald. Flor. Bas. Huds. *l.* 11. *τὰ μὲν κατὰ*) *τὰ μὲν δὴ κατὰ* Gr. Idem. Haec est scriptura Cod. Reg. in Gr. est vulgata.

Pag. 221. *l.* 3. *Φειᾷ*) Haec urbs etiam *Φέα* dicitur. Huds. *ead.* *λαβὼν* om. Ar. C. Cl. Gr. Ald. Bas. Idem. Et Reg. Cass. Dan. *l.* 5. *οἱ δ' ἄνδρες*) *οἱ δὲ ἄνδρες* Ar. Huds. *l.* 6. *μετὰ τοῦτο*) *μετατοῦτο* Reg. Cass. *l.* 7. *Κεφαλληνίαν*) *Κεφαληνίαν* Gr. *l.* 8. *Μεσσηνίων*) *Μεσηνίων* C. Huds. *l.* 10. *Ἀλυζίαν*) Haec urbs *Αἰλυζία* dicitur Xenophonti, *Ἀλυττία* Scylaci, *Ἀλύζεια* Stephano, *Ἀζύλεια* Ptolemaeo. Vide Palmerii Graeciam Antiq. p. 415, & Stephanum *περὶ πόλεων*. Huds. *l.* 14. *τά τε ἄλλα*) *τά τ' ἄλλα* Gr.

Pag. 222. *l.* 2. *καὶ Κόνων*) *καὶ ὁ Κόνων* Gr. Huds. *Καὶ Κώνων* Reg. *l.* 4. *καταλύουσι τὸν πόλεμον*) Id est: *καταλύσασαι τὸν πόλεμον, ἐκεῖθεν οὐκ ἀποχωροῦσι*. Vel, *τὸν πόλεμον ποιούμεναι οὐ παύονται, ἀλλ' ἐκεῖ μένουσαι ἀεὶ πολεμοῦσιν*. Ae. Port. Huds. *l.* 5. *ἐκέλευεν*) *ἐκέλευσεν* Reg. Gr. *l.* 6. *αὐτοὺς*) Scil. *τὸν Δημοσθένη καὶ τὸν Εὐρυμέδοντα*. Ae. Port. Huds. *ead.* *ἱκανοὺς ὄντας*) *ἱκανὰς οὔσας* Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. Idem. Reg. Cass. Dan. *ead.* *δεούσαις εἴκοσιν ταῖς*) *δεούσας εἴκοσι τὰς* Cl. Huds. *Εἴκοσι* etiam Cass. Gr. *l.* 9. *ἄριστα*) *ἀρίστας* Reg. Cass. *l.* 11. *τὰ περὶ τῆς στρατιᾶς* &c.) Id est: *τὰ πρὸς τὴν στρατείαν ἡτοιμάζοντο καὶ στρατιώτας ξυνέλεγον*. Ae. Portus. Huds.

l. 12. καὶ πεντεκαίδεκά τε ναῦς) καὶ πέντε καὶ δέκα ναῦς Ar. C. IDEM. Καὶ πέντε καίδεκα ναῦς Gr. Τε etiam abest a Reg. Cass. Dan. *l.* 15. ἠρέθη) Ita vertit Valla, quasi ἐῤῥήθη legeretur. HUDS.

Pag. 223. *l.* 1. τε deest Ar. HUDS. *l.* 3. τοῦ deest Reg. Cass. *l.* 6. προπυθόμενος) πυθόμενος Cl. HUDS. *ead.* ἐς τῶν) ἐκ τῶν Dan. *l.* 7. Κεντόριπάς τε καὶ Ἀλικυκαίους) Κεντόριπάς τε καὶ Ἀλικυαίους Cl. Gr. Ar. Ald. Bas. Κεντόριπάς τε καὶ Ἀλκυαίους C. Κεντοριπίνους τε καὶ Ἀγυριναίους rescribendum censet Cluverius. Vide Annott. HUDS. Ἀλικυαίους Reg. Cass. Ἀλικναίους Gr. non Ἀλικυαίους. *l.* 8. διαφήσωσι) ἀφήσουσι Ar. C. Διαφήσουσι Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Cass. Gr. *l.* 12. Σικελιωτῶν) Vide Cluverii Siciliam Antiq. p. 39, 314. HUDS. *l.* 13. τριχῇ omittunt Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. Dan. Cam. In Cass. rec. manus inter ἐνέδραν & τινὰ scripserat.

Pag. 224. *l.* 2. πεντακοσίους καὶ χιλίους) χιλίους καὶ πεντ. Cam. *l.* 6. τριακόσιοι) διακόσιοι Gr. HUDS. *l.* 7. Γελῶοι) Γελαῖοι Mſ. Bas. *ead.* ναυτικόν τε &c.) Id est: ἔπεμψαν στρατιωτῶν ναυτικὸν πλῆθος τὸ πέντε ναῦς ἐκπληροῦν δυνάμενον. Vel, ναυτικὸν στρατὸν ἱκανὸν πρὸς τὸ πέντε ναῦς ἐκπληροῦν. scil. ἀκοντιστὰς τετρακοσίους καὶ ἱππέας διακοσίους. Ae. Port. HUDS. *l.* 8. τετρακοσίους) τριακοσίους Reg. *l.* 9. γάρ τοι) γάρ τι Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Cass. Schol. *l.* 10. οὗτοι δ' οὐδὲ) οὗτοι δὲ οὐδὲ C. Οὗτοι δὲ non agnoscit Ar. HUDS. *l.* 12. ξυστάντες) ξύμπαντες Ar. in marg. IDEM. Ξυνστάντες Cass. *l.* 13. ἐπέσχοντο εὐθέως) ἐπέσχον τὸ εὐθέως Cam. & a recenti emendatione Cass. Ἐπέσχον τοευθέως Gr. *l.* 14. καὶ Εὐρυμέδων) καὶ ὁ Εὐρυμέδων Cass.

Pag. 225. *l.* 1. ἤδη deest Gr. Cam. *l.* 4. Χοιράδας) Cluverius hasce insulas ad ipsum Tarentinae urbis portum, in conspectu Metapontii & ostii amnis Bradani positas fuisse censet Ital. Antiq. p. 1325. Sed Casaubonus in suis ad Strabonem notis p. 122 existimat, Χοιράδας νήσους (quarum meminit Thucydides) esse τῶν Ἰαπύγων ἄκρας τρεῖς. de quibus Strabo p. 261. HUDS. *l.* 6. Μεσσαπίου) Μεσαπίου Ar. C. Universa Iapygia in tres partes olim divisa erat, quarum Messapia peninsula continebatur, quae a Tarento ad Brundusium mari Ausonio Ionioque iungitur. Vide Cluverii Siciliam Antiq. p. 1227. HUDS. Μεσαπίου Gr. *l.* 7. Ἄρτα) Ἄρτῳ legisse videtur Athenaeus l. 3, c. 25. HUDS.

ead. ὥσπερ καὶ) καὶ deest Ar. C. IDEM. *l.* 15. ὑπελέλειπτο) ὑπελείπετο Ar. in marg. IDEM. Ἥτις pro εἴτις Cam.

Pag. 226. *l.* 1. ξυστρατεύειν) ξυνστρατεύειν Caff. Gr. *l.* 6. ναυσὶν) ναυσὶ Caff. *l.* 9. προσπληρώσαντες) πληρώσαντες Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 11. Ἐρινεὸν) Oppidum Achaiae, teste Stephano Byzant. Forsan vero non oppidum, sed portus Achaiae, de quo Pausanias in Achaicis: Ἐς δὲ λιμένα Ἐρινεὸν ἐξ Ἀθηνᾶς τείχους, παράπλους ἐννενήκοντά εἰσι στάδιοι· ἑξήκοντα δὲ ἐς Αἴγιον ἀπὸ τοῦ Ἐρινεοῦ. pag. 229 ed. Wechel. HUDS. Ἐριναιὸν Reg. *ead.* Ῥυπικῇ) Ῥύπαι πόλις Ἀχαϊκὴ Steph. Σταδίους δὲ Αἴγιον περὶ τοὺς τριάκοντα ἀπέχει Ῥυπῶν. Pausan. in Achaicis p. 230. Vide Strab. lib. 8, pag. 387. HUDS. *l.* 12. χωρίου) χώρου Ar. HUDS.

Pag. 227. *l.* 2. παρετέτακτο) παρετέταντο C. HUDS. *l.* 3. Πολυάνθης Κορίνθιος) Πολυάνθης ὁ Κορίνθιος Dan. *l.* 5. Δίφιλος) Δίφυλος Reg. Mox ἔπλευσαν Cam. *l.* 6. ἀρθέντος αὐτοῖς τοῦ σημείου) Vide Schefferum de Militia Navali lib. 3, cap. 6, pag. 229, 230. HUDS. *l.* 10. οὐδεμία) οὐδὲ μία Caff. & passim. *l.* 11. ἐμβαλλόμεναι) ἐμβαλόμεναι Ald. Baf. HUDS. *l.* 12. παρεξειρεσίας) παρεξειρεσία est spatium in puppi aut prora remis vacuum. Vide Annott. ad IV, 12, & Schefferum l. 1, c. 6, p. 51. HUDS. *l.* 13. ἐπωτίδας) Patet ex his verbis, epotides trabes fuisse tabulasque crassiores, ab utroque prorae latere aurium instar prominentes, ad eludendos rostrorum ictus. Sic vocem interpretantur Scholiast. Suidas, & Etymol. Magn. Vide Schefferum de Militia Nav. l. 2, c. 5, p. 128, 129. HUDS. Ἐπώτιδας Gr.

Pag. 228. *l.* 2. τὴν deest C. HUDS. *l.* 3. ἐπαγωγὴν) ἐπαναγωγὴν Caff. *l.* 5. οὐδ' ἄνδρες) οὐδὲ ἄνδρες Gr. *ead.* οὐδετέρων) οὐδ' ἑτέρων Caff. Gr. *ead.* ἑάλωσαν) ἑαλώκεσαν Reg. *l.* 6. ναυμαχοῦντες ῥᾳδίως διεσώζοντο) ναυμαχοῦντες καὶ διεσώζοντο Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Dan. *l.* 7. τῶν δὲ Ἀθηναίων) τῶν δ' Ἀθην. Gr. *l.* 11. ἡσσᾶσθαι) ἡττᾶσθαι C. HUDS. Caff. Gr. Dan. Cam. *ead.* δι' ὅπερ) διόπερ Gr. *ead.* γὰρ om. Ar. C. HUDS. *l.* 12. οἵ τ' Ἀθηναῖοι) οἵ τε Ἀθην. Gr.

Pag. 229. *l.* 1. οἱ Ἀθηναῖοι ἔστησαν τροπαῖον &c.) οἱ Ἀθηναῖοι ἔστησαν τροπαῖον καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ ὡς νικήσαντες· ἀπεῖχον δὲ τοῦ Ἐρινεοῦ &c. malit Ae. Port. quam lectionem interpretatione sua secutus est. HUDS. Ἀπέχον

Reg. Caff. & ex emendat. Gr. *l.* 4. ἐτελεύτα) ἐτελευτήθη Marg. Cam. Gr. HUDS. *l.* 5. ὁ ante Εὐρυμ. deest Reg. Dan. *ead.* ξυστρατεύειν) ξυνστρατεύειν Caff. Gr. *l.* 9. πρῶτον deest Reg. additum in marg. rec. manu. *ead.* Συβάρει) Συβάρῳ Ar. Vide Cluverii Italiam Antiq. p. 1263. HUDS. *l.* 10. Θουριάτιδος) Θουριάδος Ar. C. Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. Dan. Cam. *l.* 11. Ὑλίᾳ) Ὑλίῳ Ar. Difficile est, certum aliquem amnem ostendere, quem veterum Hyliam esse liquido affirmare possis: eum tamen esse statuo, qui 111 millia passuum ab *Cariate novo* ab oriente in mare effunditur. Cluver. Ital. p. 1314. HUDS. *l.* 12. προσπέμψαντες) προπέμψαντες malit Ae. Port. IDEM.

Pag. 230. *l.* 1. ἐς τὸ αὐτὸ) Scil. χωρίον, πρὸς τὸ αὐτοὺς ἐπαναλαβεῖν καὶ φέρειν. Ae. Port. HUDS. *l.* 3. Πέτραν) Leucopetram intelligit. IDEM. *l.* 8. φθάσαι deest Dan. *l.* 9. τό, τε) τότε Ar. Ald. Flor. Baf. HUDS. *l.* 10. τῆς deest C. IDEM. Dan. *l.* 11. καὶ τὰς πρώρας) Hoc commentum Aristoni Corinthio adscribit Diodorus Sic. quem vide lib. 13, pag. 336 ed. Stephan. pag. 141 ed. Rhod. HUDS. *ead.* ἐς ἐλασσον) ὡς ἔλαττον Camer. *l.* 12. καὶ τὰς ἐπωτίδας) Vide Var. Lect. ad pag. 227. IDEM. Ἐπώτιδας Gr. *l.* 13. παχείας) παχείαις Ar. C. HUDS. Reg. *ead.* ἀντηρίδας) ἀντήρειδας Ar. C. Cl. Gr. Ἀντήριδας Ald. Flor. Baf. Vide Etymol. Magn. in voce ἀντήρεις. HUDS. Ἀντήρειδας Dan. Αὐτήριδας Reg. Ἀντήριδας Caff. Ἀντήριδας Gr. *ead.* ἀπ᾽ αὐτῶν) ἐπ᾽ αὐτῶν Dan. *l.* 14. τοίχους) τείχους Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. & in marg. γρ. τοίχους. In Caff. rupta erat charta, ut cerni non posset, τείχους, an τοίχους esset.

Pag. 231. *l.* 1. ἐπεσκευασμένοι) ἐπισκευασάμενοι Marg. Cam. Cl. HUDS. Reg. Caff. Ἐπισκευασμένοι Gr. & Mf. Baf. non ut Camer. *l.* 8. ἀναῤῥήξειν τὰ πρώραθεν αὐτοῖς &c.) Id est: ἐνόμισαν ἀναῤῥήξειν τὰ πρώραθεν αὐτοῖς (i. e. τὰς αὐτῶν πρώρας, τὰ τῶν πρωρῶν μέρη) παρέχοντες ἑαυτοὺς (i. e. ἐπερχόμενοι) τοῖς τῶν σφετέρων νεῶν στερίφοις καὶ παχέσιν ἐμβόλοις πρὸς τὰ κοῖλα καὶ ἀσθενῆ τῶν πολεμίων πρωρῶν μέρη. Ae. Port. HUDS. *l.* 9. πρὸς κοῖλα) προσκοιλᾶσθαι Mf. Baf. *l.* 10. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις) τοῖς δ᾽ Ἀθην. Gr. *l.* 11. οὔτε περίπλουν) Vid. Scheffer. de Mil. Nav. l. 3, c. 6, p. 232, & Thucydidis Schol. I, 49 & II, 89. HUDS. *l.* 12. ὥσπερ τῆς τέχνης) ὥσπερ τῇ τέχνῃ Ar. in marg. IDEM. Ὥσπερ τῇ τέχνῃ in textu, ὥσπερ τῆς τέχνης in marg. manu recenti Reg.

Pag. 232. *l.* 2. *κυβερνητῶν*) *κυβερνητήρων* Gr. *ead.* *τὸ ἀντίπρωρον ξυγκροῦσαι*) *τῇ ἀντίπρωρον ξυγκρούσει* Marg. Ar. C. HUDS. Dan. *Τὸ ἀντίπρωρον συγκρούσει* Reg. Caff. *Τὸ ἀντ. συγκροῦσαι* Gr. *Τῇ* non habet Marg. *l.* 8. *ἣν πη βιάζωνται*) *ἣν που βιάζονται* Ar. *Ἣν πη βιάζονται* C. HUDS. *Ἣν που βιάζωνται* Dan. *Ἣν πη βιάζωνται* Caff. In Gr. *βιάζωνται* emendatum erat e *βιάζονται*. *l.* 11. *ἐν ἁπάσαις*) *ἐπὶ πάσαις* Gr. HUDS. *ead.* *οὐκ οὔσης* &c.) *οὐκ οὔσης αὐτοῖς Συρακουσίοις* ceteris in margine fcriptis Reg. Caff. *l.* 12. *τῆς* omittunt Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Dan. Cam. *ead.* *ἀνακρούσεως*) *κρούσεως* Reg. Cam. *l.* 13. *περιπλεῦσαι*) *προσπλεῦσαι* Ar. HUDS.

Pag. 233. *l.* 2. *Πλημμυρίου*) *Πλημυρίου* Gr. Cam. & hic ita femper. *l.* 6. *ἤδη* deeft Dan. *l.* 7. *τῷ τε πεζῷ ἅμα καὶ*) *ἅμα τῷ τε πεζῷ ἅμα καὶ* Gr. *Τε* deeft Ar. C. HUDS. *l.* 8. *προὐξαγαγὼν*) Ita Gr. HUDS. *l.* 9. *καθόσον πρὸς τὴν πόλιν* &c.) Id eft: *κατ' ἐκεῖνο τὸ τοῦ τείχους μέρος, καθ' ὅσον (καθ' ὃ) αὐτοῦ (αὐτόθι) ὁ Γύλιππος πρὸς τὴν πόλιν ἑώρα (ὁρᾷν ἐδύνατο.)* Vel, *καθ' ὃ, αὐτὸ τὸ τεῖχος, αὐτοῦ (αὐτόθι) πρὸς τὴν πόλιν ἑώρα (πρὸς τὴν πόλιν τετραμμένον ἦν.)* Ae. Port. *Καθ' ὅσον* Ar. C. HUDS. *l.* 10. *Ὀλυμπιείου*) *Ὀλυμπίου* Ar. ut & mox infra. IDEM. *ead.* *οἵ τε* deeft C. IDEM. *l.* 11. *γυμνητία*) *γυμνητεία* Ar. C. HUDS. Caff. Dan. & a prima manu Gr. in quo deinde erafum erat ε. *Γυμνιτεία* Reg. *l.* 12. *ἐπὶ θάτερα*) *ἐπιθάτερα* Caff. Gr. *l.* 13. *μετὰ τοῦτο*) *μετατοῦτο* Reg. *l.* 14. *τῶν* om. Ar. C. Ald. Flor. Baf. Stephan. 1. HUDS. Reg. Caff. Gr. Dan. *ead.* *τοπρῶτον*) *τὸ πρῶτον* Ar. C. HUDS.

Pag. 234. *l.* 1. *καὶ* deeft Cam. *l.* 3. *ἀντιπαρετάσσοντο*) *ἀντεπαρετάσσοντο* Gr. *l.* 4. *Ἀθηναῖοι* om. Gr. HUDS. Cam. *ead.* *ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπιείου*) *ἀπ' Ὀλυμπιείου* Camer. *l.* 5. *κατὰ τάχος*) *κατατάχος* Ar. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. IDEM. Reg. Caff. *l.* 9. *αἱ* om. Cl. HUDS. Caff. *l.* 11. *ἐπιπολὺ*) *ἐπὶ πολὺ* Reg. *l.* 13. *μίαν* deeft Caff. *l.* 14. *οἱ* deeft Ar. C. HUDS. Reg. Caff.

Pag. 235. *l.* 4. *τὰ* abeft Ar. C. HUDS. Reg. Caff. *l.* 5. *τριηράρχους*) *τριηράρχας* Ar. C. HUDS. *l.* 7. *προώρμισε*) *προώρμησε* Caff. *l.* 8. *κλειστοῦ*) *κληστοῦ* Marg. Cl. Gr. HUDS. Reg. Schol. *l.* 10. *κατέστησεν*) *κατέστησαν* Caff. *l.* 12. *παρασκευαζόμενοι*) *παρασκευασάμενοι* Baf. *παρασκευαζόμενοι* Cam. *ead.* *ὅλην ἡμέραν*) *ὅλην τὴν ἡμέραν* Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. Stephan. 1. HUDS. Reg. Caff.

Dan. *l.* 15. προὐαίτερον) πρότερον Ar. C. Cl. τὸ πρότερον Marg. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Πρότερον Reg. Caſſ. Dan. Πρωΐτερον Gr. In margine Reg. recenti manu ſcriptum eſt γρ. πρωΐτερον, ἢ, τὸ πρότερον. Ita & Cam. *ead.* τῇ δὲ ἐπιχειρήσει) τῇ δ' ἐπιχ. Reg. Caſſ. Gr. *ead.* τε deeſt Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. Dan. Gr.

Pag. 236. *l.* 2. τὸν αὐτὸν τρόπον deſunt Cam. *ead.* ἐπιπολὺ) ἐπὶ πολὺ C. ut & mox infra. HUDS. Gr. hic. *l.* 3. πρὶν δὴ 'Αρίστων) Vide Plutarchi Niciam pag. 536 ed. Francof. HUDS. *l.* 4. Πυῤῥίχου) Πυρίθου Ar. IDEM. Deeſt Camerar. *ead.* μετὰ abeſt Ar. IDEM. *l.* 7. ὀτιτάχιστα) ὅτι τάχιστα C. itidemque paulo infra. IDEM. Reg. Caſſ. utroque loco. Gr. hic. *ead.* παρὰ τὴν θάλασσαν μεταστῆσαι κομίσαντας) μεταναστήσαντας, ἐπὶ τὴν θάλασσαν κομίσαι Marg. Cam. HUDS. Schol. vulgatus, non Caſſ. Παρὰ τὴν θάλατταν μεταστῆσαι κομίσαντας Mſ. Baſ. non ut e Camer. Hudſ. *l.* 10. αὐτοὺς) αὐτοῖς Marg. Ar. C. Cl. in marg. Αὐτοῦ malit Ae. Portus. HUDS. Αὐτοῖς Reg. Caſſ. Dan. *l.* 11. ἀριστοποιήσωνται) ἀριστοποιήσονται Caſſ. *ead.* δι' ὀλίγου) διολίγου Reg. *ead.* αὖθις καὶ &c.) αὖθις καὶ αὖθις καὶ αὐθήμερον Ar. C. HUDS. Dan. & Caſſ. *l.* 12. αὐθήμερον) αὐθημερὸν Reg. Caſſ.

Pag. 237. *l.* 1. πρύμναν) Vide Scholia ad I, 50, Var. Lect. ad III, 78, Schefferum de Militia Naval. pag. 104. HUDS. *l.* 4. τά τε ἄλλα) τά τ' ἄλλα Gr. *l.* 7. τὰς deeſt C. HUDS. *l.* 11. 'Αθηναίοις, αὐτοῦ ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμέλλοντας) 'Αθηναίοις, ὑπὸ σφῶν διαμέλλοντας C. 'Αθηναίοις ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμέλλοντας Ar. Cl. HUDS. Caſſ. Dan. Cam. *l.* 14. ἠμύνοντο omittunt Ar. C. HUDS. Caſſ. Dan. Idem e Cl. videtur voluiſſe Hudſonus, e quo nihil aliud ſcribit, quam ἠμύνοντο, quae eſt ſcriptura vulgata.

Pag. 238. *l.* 1. τε deeſt C. HUDS. Caſſ. Mox ναυσὶ Gr. *l.* 2. ἀνεῤῥήγνυσαν) ἀπεῤῥήγνυσαν Ar. C. HUDS. *l.* 4. αὐτοῖς ἀκοντίζοντες) Id eſt: ἐπ' αὐτοῖς, vel κατ' αὐτῶν τῶν 'Αθηναίων ἀκοντίζοντες. Ae. Port. HUDS. Αὐτῶς Reg. Αὐτῆς Dan. *l.* 5. μείζω οἱ ἐν τοῖς λεπτοῖς πλοίοις περιπλέοντες) μεῖζον οἱ ἐν τοῖς λεπτοῖς πλοίοις παραπλέοντες Marg. Μεῖζον οἱ ἐν τοῖς &c. Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 7. ταρσοὺς) Suidas teſtatur, ταρσὸν dici τῶν ὀρνίθων τὴν πτέρωσιν; unde & τῶν κωπῶν σχηματισμὸν ſic vocitari. Item in navium remis ταρσοὺς vocat τὰ ἔξω τῶν κωπῶν. Euſtathius ταρσὸν dicit eſſe τὸν στοῖχον τῶν κωπῶν, ἐπεὶ πτεροῖς ἐοίκασι. At vero Aelius

Dionysius ταρσοὺς exponit τὰ πλατύσματα τῶν κωπῶν, latiores & extremas remorum partes, quas Latini *palmulas* vocant: cui consentit Pollux lib. 1, cap. 9. Vide Stephani Thesaur. voce ταρσός. Huds. *ead.* ὑποπίπτοντες) περιπίπτοντες Marg. Idem. *l.* 10. κατὰ κράτος) κατακράτος Ald. Flor. Bas. Steph. 1. Idem. Reg. Cass. Gr. *l.* 13. ὅρμον) Ut ὅρμος (statio) differt a portu, vide Schefferum de Mil. Nav. l. 3, c. 8, p. 210, 213. Huds. *l.* 14. μὲν deest Cass. *ead.* κεραῖαι) κεραία καλεῖται τὸ ἐπάνω τοῦ ἱστοῦ δεδεμένον πλάγιον ξύλον, οὗ ἐξάπτεται ἡ ὀθόνη. Scholiast. Homeri, Iliad. Σ. Vide Schefferum p. 142, 163. Huds.

Pag. 239. *l.* 1. ἔσπλων) εὔπλων a prima manu, deinde ab eadem ἔσπλων Cass. *ead.* δελφινοφόροι) Vide Annott. *l.* 5. δ' οἱ Συρακούσιοι) δὲ οἱ Συρακ. Reg. *l.* 6. πολλὰς) πολλοὺς Dan. *ead.* τοὺς μὲν ζωγρήσαντες) τοὺς μὲν πολλοὺς ζωγρήσαντες C. Cl. Huds. Cass. Dan. *l.* 7. τούς τε ἀποκτείναντες) τοὺς δὲ ἀποκτ. Ms. Bas. Reg. Cass. Τοὺς δ' ἀποκτ. Gr. *l.* 9. ἐχυρὰν) ἰσχυρὰν Gr. Huds. *ead.* ναυσὶ πολὺ) ναυσὶ καὶ πολὺ Gr. Idem. Reg. Cam. *l.* 10. ἐδόκουν δὲ) δοκεῖν δὲ Gr. Δοκεῖ δὲ Ald. Flor. Bas. Ἐδόκει δὲ Marg. Steph. 1. Ἐδόκουν δὲ καὶ τὸν πεζὸν χειρώσασθαι Ar. C. Huds. Δοκεῖν δὲ etiam Reg. & τὸν πεζὸν Reg. Cass. Δοκεῖν δὲ τὸ πεζὸν Ms. & ed. Bas. non ut Hudson. *l.* 11. κατ' ἀμφότερα) Scil. τῷ τε πεζῷ καὶ τῷ ναυτικῷ. Ae. Port. Huds. *l.* 13. ναῦς τε τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα) Decem & trecentas habuisse triremes, Diodorus scribit. qui vel librarii, vel ipsius Diodori est error. Vide Diodor. Sic. lib. 13, p. 336 ed. Steph. p. 141 ed. Rhod. Huds. *l.* 14. μάλιστα deest Reg.

Pag. 240. *l.* 4. καὶ τοῖς μὲν Συρακουσίοις καὶ ξυμμάχοις) καὶ τοῖς ξυμμάχοις Cl. Huds. *l.* 5. ἐν τῷ αὐτίκα) ἐντωαυτίκα Ald. Flor. Bas. Idem. *l.* 8. ἧσσον στρατὸν desunt Reg. *l.* 13. εἶναι omittit Cl. Huds. Reg. *l.* 14. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Ar. C. itidemque paulo infra. Huds. Cass. utroque loco. infra Gr.

Pag. 241. *l.* 1. τε deest Gr. *l.* 2. ὁ omittunt Ald. Flor. Bas. Huds. Gr. *l.* 5. ἂν ἦσαν) ἦσαν ἂν Ald. Flor. Bas. Steph. 1. Huds. Ἂν ἦσαν Ms. Bas. Ἂν deest Gr. *l.* 7. ταῦτα οὖν ἀνασκοπῶν &c.) Hic verborum ordo: ὁ δὲ Δημοσθένης ἰδὼν ὡς εἶχε τὰ πράγματα, καὶ νομίσας οὐχ οἷόν τε εἶναι δ. οὐδὲ π. ὅπερ ὁ Νικ. ἔπ. ταῦτα οὖν ἀνασκοπῶν &c. reliqua per παρεμβολὴν dicta sunt. ideoque hac ἐπαναλήψει

utitur perſpicuitatis ergo. Ae. Port. HUDS. Ταῦτ' οὖν Reg. *l.* 9. ὁτιτάχος) ὅτι τάχος Reg. Caſſ. *ead.* ἀποχρήσασθαι) ἀποχρῆσθαι Ald. Flor. Baſ. HUDS. Gr. *l.* 13. καὶ εἰ ἐπικρατήσειε) εἰ καὶ ἐπικρατ. &c. Ald. Flor. Baſ. Καὶ εἰ κρατήσειέ τις τῶν Ἐπιπολῶν Ar. C. Κρατήσειε Cl. HUDS. Εἰ καὶ ἐπικρατ. τις τῶν τ' Ἐπιπολῶν Gr. Τε deeſt Cam. Cum Ar. C. faciunt Reg. Caſſ. Dan. *l.* 14. ῥᾳδίως ἂν αὐτὸ ληφθὲν) Pro ῥᾳδίως ἂν αὐτὸ ληφθήσεσθαι ἄν. Ae. Port. HUDS. Αὐτῷ Reg.

Pag. 242. *l.* 2. ἠπείγετο) Vide Diodor. Sic. l. 13, p. 336 ed. Steph. 143 ed. Rhod. HUDS. *ead.* οἱ om. Ar. C. IDEM. Reg. Caſſ. Dan. Cam. *l.* 3. ἥξειν) ἕξειν Reg. Caſſ. Gr. Baſ. Steph. 2. Port. *l.* 4. τρίβεσθαι) τρίψεσθαι Gr. HUDS. Cam. *l.* 5. τε τοὺς) τε καὶ τοὺς Gr. HUDS. Cam. *ead.* ξυστρατευομένους) ξυνστρατευομένους Caſſ. Gr. Cam. *l.* 6. μὲν non habet Reg. *l.* 7. ἔτεμνον) ἔτεμον Reg. Caſſ. *ead.* οἱ deeſt Ar. HUDS. *l.* 8. τε abeſt Ar. C. IDEM. Caſſ. *l.* 9. καθ' ἑκάτερα) καθ' ἕτερα Marg. Ar. C. HUDS. Caſſ. Καθέτερα Reg. *l.* 13. ἀποτειχίσματος) παρατειχίσματος Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Caſſ. Dan. Τειχίσματος Cam.

Pag. 243. *l.* 1. προσβάλλοντες) προσβαλόντες Ar. C. Baſ. HUDS. Dan. *l.* 2. ἄλλους deeſt Cam. *l.* 3. ξυνάρχοντας &c.) ἄρχοντας Cam. ξυνάρχοντας, ἐπενόει, καὶ τὴν ἐπιχείρησιν Marg. Ar. C. Cl. HUDS. Caſſ. Ξυνάρχοντας ἐπενόει ἐπιχείρησιν Dan. *ead.* Ἐπιπολῶν) Ἐπιπολλῶν Caſſ. *l.* 4. ἀδύνατα) ἀδύνατον Ar. C. HUDS. Caſſ. Dan. *l.* 6. πενθ' ἡμερῶν) πέντε ἡμερῶν Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. *ead.* καὶ τοὺς λιθολόγους) καὶ τοὺς ἄλλους λιθολόγους Ar. C. Καὶ τοὺς λιθολόγους καὶ ἄλλους πάντας τέκτονας λαβὼν Marg. HUDS. Καὶ τοὺς ἄλλους λιθολ. Dan. *l.* 8. τε deeſt Reg. *l.* 9. τοῦ omittunt Cl. Gr. Ald. Flor. Baſ. Stephan. 1. HUDS. Reg. *l.* 10. τὴν πᾶσαν στρατιὰν) τὴν πρώτην στρατιὰν Camer. HUDS. Gr. *l.* 12. ἐπειδὴ omitt. Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* Εὐρύηλον) Εὔρυκλον Dan. *l.* 13. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Caſſ. Gr. & pag. 245 Caſſ.

Pag. 244. *l.* 1. προσβάντες) προβάντες Dan. *l.* 2. τινὰς deeſt Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 4. ἐν προτειχίσμασιν non agnoſcunt Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. Dan. Camer. *l.* 5. ἄλλων Σικελιωτῶν, ἓν δὲ τῶν ξυμμάχων) τῶν ξυμμάχων, ἓν δὲ τῶν ἄλλων Σικελιωτῶν Camer. *l.* 9. ἔφραζον) ἔφραξαν Dan. *ead.* οἱ δ' ἐβοήθουν τ' εὐθὺς) οἱ δ' ἐβοήθουν τε εὐθὺς Ar. C. HUDS. Reg. Οἱ δὲ ἐ. τ. ἐ. Gr. *l.* 11. ἐς τὸ

προσθεν) ἐς τὸ ἔμπροσθεν Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 12. ὧν deest Caff. scriptum in marg. *l.* 13. πρώτης) Scil. ὁδοῦ vel ἐφόδου. Id est: τὸ πρῶτον παρατείχισμα ᾧ πρώτῳ προσέβαλον. Vel, τὸ ἐγγὺς παρατείχισμα ἀπὸ τῆς πρώτης ὁρμῆς (scil. τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ) αἱροῦσιν. Ae. Port. HUDS. *l.* 15. οἱ δὲ Συρακούσιοι) Ἑρμοκράτους μετὰ τῶν ἐπιλέκτων βοηθήσαντος, ἐξεώσθησαν οἱ Ἀθηναῖοι. Diodor. Sic. l. 13, p. 336 ed. Steph. p. 142 ed. Rhod. Vide Plutarchi Niciam, pag. 537 ed. Francof. HUDS.

Pag. 245. *l.* 1. οἱ μετ' αὐτοῦ) οἱ deest Dan. *l.* 3. σφίσιν ἐν νυκτὶ γενομένου) ἐν νυκτὶ σφίσι γενομένου Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Dan. Camer. *ead.* προσέβαλλόν τε) προσέβαλόν τε Reg. *l.* 6. μᾶλλον deest Reg. *l.* 7. διὰ παντὸς) διαπαντὸς Ar. Ald. Flor. Baf. HUDS. Caff. *l.* 9. αὖθις) αὖ Ar. HUDS. Αὖθις συνστραφῶσι Gr. & paulo post συνηνέχθη. *l.* 14. ἐν μὲν γὰρ ἡμέρᾳ) Dicit ἐν ἡμέρᾳ pro ἐν τῇ καθ' ἡμέραν μάχῃ, opponit enim νυκτομαχίαν Steph. HUDS.

Pag. 246. *l.* 1. τὸ καθ' ἑαυτὸν) τοκαθεαυτὸν Ald. Flor. Baf. HUDS. *ead.* μόγις) μόλις Marg. Ar. C. Μόλις εἶδεν Cl. IDEM. Μόλις Reg. Caff. Dan. *l.* 2. ἐν δὲ νυκτομαχίᾳ) ἐν νυκτομαχίᾳ Cam. *ead.* μόνη δὴ) δὴ μόνη & mox ἔν γε τῷδε Gr. *l.* 4. εἰδείη) ᾔδει Ar. C. Cl. Ἠδείη Gr. Ald. Flor. Baf. HUDS. Ἤδει Reg. Caff. Dan. *ead.* ἦν μὲν γὰρ &c.) Vide Plutarchi Niciam pag. 537. HUDS. *l.* 10. ἀναβεβήκει) ἀνεβεβήκει Reg. Caff. *l.* 12. γεγενημένης) γεγενημένα Cl. in marg. HUDS. *l.* 13. ὑπὸ τῆς βοῆς desunt Cam.

Pag. 247. *l.* 3. ὂν ἐν νυκτὶ ἄλλῳ τῳ) οὖν ἐν ν. ἀ. τῷ Caff. Τῷ etiam Gr. & rursus uterque Cod. paulo post ἄλλῳ τῷ. *l.* 5. τὸ ἐναντίον) τὸ ἐξ ἐναντίας Marg. HUDS. Schol. *ead.* φίλιον) φίλον Cam. *l.* 6. φευγόντων) Scil. τῶν Ἀθηναίων τῶν ἤδη τραπέντων. Ae. Port. HUDS. *l.* 7. τοῦ ξυνθήματος) ξύνθημα, λόγος ἐν πολέμῳ ἐπὶ γνωρισμῷ τῶν οἰκείων διδόμενος. Etymol. Magn. Vide Iul. Pollucem l. 1, c. 10, sect. 19. HUDS. *l.* 8. παρεῖχον) ἐποιοῦντο Reg. *l.* 12. ὥστ' εἰ μὲν) ὥστε εἰ μὴ Reg. *l.* 13. ἐπιστάμενοι) ἐπισταμένων Marg. 1. Gr. Ἐπιστάντων Marg. 2. HUDS. *l.* 14. ὑποκρίνοιντο idem ac ἀποκρίνοιντο, nam has voces promiscue a veteribus usurpatas esse docet Suidas, hunc locum Thucydidis citans in voce ὑποκρίναι. HUDS. *ead.* διεφθείροντο. μέγιστον δὲ) μέγιστον διεφθείροντο μέγιστον δὲ Gr.

Pag. 248. *l.* 1. οὐχ ἥκιστα) οὐχήκιστα Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Καὶ deest Gr. *ead.* ἔβλαψεν ὁ παιωνισμὸς)

ἔβλαψεν καὶ ὁ παιανισμὸς Ar. C. Ἔβλαψεν ὁ παιανισμὸς Ald. Flor. HUDS. Ἔβλαψε καὶ ὁ παιωνισμὸς Reg. Caſſ. Ἔβλαψε καὶ ὁ παιανισμὸς Dan. *l.* 4. παιωνίσειαν) παιανίσειαν Ar. C. Ald. Flor. Vide Palmerii Exercit. in Gr. Auct. p. 66. HUDS. Παιανίζειαν Dan. *l.* 5. τοῖς Ἀθηναίοις) αὐτοῖς Ἀθην. Gr. HUDS. Sed primae duae literae in αὐτοῖς punctis ſubſcriptis notatae ſunt. *l.* 6. αὐτοῖς) Scil. ἑαυτοῖς, σφίσιν αὐτοῖς Ae. Port. HUDS. *ead.* κατὰ τὰ πολλὰ) κατὰ πολλὰ Cl. Gr. IDEM. Reg. Caſſ. Camer. *l.* 9. ἐς) εἰς Reg. *l.* 11. ῥίπτοντες) ῥιπτοῦντες Gr. HUDS. Cam. *l.* 13. καταβαίνοιεν) καταβαῖεν Marg. HUDS. *ead.* οἱ μὲν omittit Cl. IDEM. Reg. Caſſ. Dan.

Pag. 249. *l.* 2. οἱ δὲ ὕστερον) οἱ δ' ὕστερον Gr. *ead.* διαμαρτόντες) διαμαρτῶντες Cl. HUDS. Reg. *l.* 5. διέφθειραν) διέφθειρον Reg. Caſſ. *l.* 7. τε deeſt Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* ᾗ ἡ &c.) Id eſt: ᾗπερ οἱ πολέμιοι ταῖς Ἐπιπολαῖς προσβάντες ἀνέβησαν. Vel, ᾗπερ οἱ πολέμιοι ταῖς Ἐπιπολαῖς προσέβησαν. Ae. Port. HUDS. *ead.* πρόσβασις) πρόβασις Caſſ. *ead.* καὶ omittunt Ar. C. HUDS. *l.* 8. πρῶτοι) πρῶτον Marg. HUDS. Reg. Caſſ. *l.* 9. ἀπέθανον) Duo millia cecidiſſe, & reliquorum paucos cum armis incolumes evaſiſſe, docet Plutarchus in Nicia p. 538 ed. Francof. Vide & Diodor. Sic. l. 13, p. 337 ed. Steph. p. 142 ed. Rhod. HUDS. *l.* 10. δὲ οὐκ ὀλίγοι) δ' οὐκ ὀλίγοι, & paulo poſt δὲ ἐσώθησαν Gr.

Pag. 250. *l.* 1. πεντεκαίδεκα ναυσὶ Σικανὸν) Σικανὸν μετὰ δώδεκα τριήρων ἀπέστειλαν εἰς τὰς ἄλλας πόλεις &c. Diodor. Sic. HUDS. Πέντε καὶ δέκα Gr. *l.* 3. ἐς τὴν Σικελίαν) ἐς τὴν ἄλλην Σικελ. Gr. HUDS. Cam. *l.* 4. αὖθις, ἄξων) αὖθις ἄξων ſine diſtinctione Cam. *l.* 7. ἐβουλεύοντο) ἐβούλοντο Gr. *l.* 10. γὰρ deeſt Ar. HUDS. *ead.* κατορθοῦντες) κατορθοῦντας & inter verſus manu recenti ες Reg. Κατορθοῦντας etiam Gr. a prima manu. *l.* 12. τῆς τε ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ) μετοπώρου γὰρ ἦν ἡ ἀρχή. Plutarchus in Nicia p. 538. HUDS. *l.* 13. ἀσθενοῦσιν) ἀσθενοῦσι Gr. *l.* 14. καὶ τὸ χωρίον ἅμα deſunt Cam.

Pag. 251. *l.* 1. ἦν deeſt Gr. Cam. *l.* 2. μένειν) μέλλειν Reg. *l.* 3. διεκινδύνευσεν) διακινδυνεῦσαι Reg. Caſſ. *l.* 4. διεξιέναι) ἐξιέναι Ar. C. Cl. Ἀπιέναι Gr. HUDS. Camer. Ἐξιέναι Reg. Caſſ. Dan. *l.* 6. ἐπελθούσαις) ἐπελθοῦσι Caſſ. *ead.* ναυσὶ deeſt Dan. *l.* 7. εἶναι ἔφη) ἔφη εἶναι Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. Dan. Cam.

Pag. 252. *l.* 4. ἐπιπλέον) ἐπὶ πλέον Reg. Gr. Cam. *ead.* ἢ ἄλλοι) ἢ οἱ ἄλλοι Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Dan. Camer. *ead.* αὐτῶν, ἐλπίδος τὶ ἔτι παρεῖχε) αὐτῷ ἐλπίδος τι ἔτι παρεῖχε Ar. C. Αὐτῶν, ἐλπίδας τε ἔτι &c. Marg. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Gr. *l.* 10. τὰ deeſt Gr. *ead.* ἐπεκηρυκεύετο) καὶ ἐπεκηρ. Cl. HUDS. *l.* 11. καὶ οὐκ) Ita emendatum erat in Gr. e κοὐκ. *l.* 12. ἔργῳ deeſt Cam. *l.* 13. τότε λόγῳ) τῷ τε λόγῳ Reg. *l.* 14. οἱ om. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caſſ. Cam.

Pag. 253. *l.* 4. καὶ οὐκ ἄλλων &c.) καὶ οὐκ ἄλλων καὶ ἐπιτιμ. Dan. *ead.* ἐπιτιμήσει) ἐπιτιμήσεις in marg. Caſſ. *ead.* ἀκούσαντας) ἀκούσοντας Gr. Ἀκούοντας Camer. *l.* 5. εὖ deeſt Ar. HUDS. *l.* 8. ἀφικομένους) ἀφικνουμένους C. IDEM. *l.* 9. οὔκουν βούλεσθαι) μᾶλλον αἱρεῖσθαι τὸν ὑπὸ τῶν πολεμίων θάνατον, ἢ τὸν ὑπὸ τῶν πολιτῶν. Plutarchus in Nicia p. 538 edit. Francof. HUDS. Οὐκ οὖν Gr. *l.* 10. αὐτός γε) αὐτός τε Ar. HUDS. *l.* 11. ἐπ' αἰσχρᾷ) ἐπὶ αἰσχρᾷ. Ar. C. IDEM. Reg. Caſſ. Ἐπ' αἰσχρᾷ γε αἰτ. Gr. Cam. *ead.* ὑπ' Ἀθηναίων) ὑπὸ Ἀθηναίων Gr. *l.* 14. ἔτι deeſt Camerar. *ead.* χρήμασι γὰρ) καὶ χρήμασι γὰρ Ar. C. Καὶ χρήμασι μὲν γὰρ Cl. HUDS. Καὶ χρήμασι γὰρ Reg. Caſſ. Dan.

Pag. 254. *l.* 1. ἄλλα omittunt Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Caſſ. Cam. *l.* 4. ἀνηλωκέναι) ἀναλωκέναι Reg. Caſſ. Gr. Mox πολλὰ deeſt Cam. *l.* 5. ἐκλίπωσι) ἐκλείπωσι Ar. C. HUDS. Dan. *ead.* παρασκευῆς) κατασκευῆς C. HUDS. *ead.* τῷ) τῶν Reg. *l.* 6. αὐτῶν) αὐτῷ Dan. *l.* 9. ὡς πολὺ) ᾧ πολὺ Marg. Gr. Ὧν πολὺ Ar. C. HUDS. Χρήμασιν, ᾧ πολὺ Schol. ut Marg. & Gr. *ead.* ἀπιέναι) ἀπιέναι ἔτι Gr. HUDS. *l.* 10. Ὁ μὲν Νικίας) Mira Niciae pertinacia fuit. Hinc non iniuria cum Fabio Cunctatore a Plutarcho comparatur, & Ariſtophanes inde verbum μελλονικιᾶν finxit. Acacius. HUDS. *ead.* ταῦτα) τοσαῦτα Ar. C. Cl. IDEM. Reg. Caſſ. Dan. *ead.* λέγων deeſt C. HUDS. *l.* 11. Συρακούσαις & eadem manu emendatum Συρακούσσαις Caſſ. *l.* 12. που om. Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. *ead.* τὸ deeſt Gr.

Pag. 255. *l.* 1. μὴ ἀπανίστασθαι) μηδ' ἀπανίστασθαι Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. *l.* 2. ταῖς γοῦν ναυσὶν &c.) Hic verborum ordo: ταῖς γοῦν ναυσὶ θαρσήσει μᾶλλον ἢ πρότερον κρατηθείς. F. Port. HUDS. Ταῖς γ' ἂν ναυσὶ Reg. Caſſ. & Reg. inter verſus recenti manu γ' οὖν. *l.* 3. προσκαθῆσθαι) προκαθῆσθαι Ald. Flor. Baſ. HUDS. Dan. Gr. Προσ-

καθῆσθαι Cam. *l.* 4. *ὁπωσοῦν*) *ὅπως οὖν*, & mox *εἰ δὲ δὴ* Caſſ. *l.* 7. *τε* deeſt Ar. Huds. *ead.* *ἐπὶ πολλὰ*) *ἐπιπολλὰ* Caſſ. *l.* 8. *τὰ*) *τὰς* Ar. C. Ald. Flor. Baſ. Huds. Reg. Caſſ. Dan. Τὰ Mſ. Baſ. *l.* 9. *βλάψουσι*) *βλάψωσι* Reg. *l.* 11. *τοὺς ἀγῶνας ποιήσονται*) *ὥσπερ νῦν τοὺς ἀγῶνας ποιήσονται* Cam.

Pag. 256. *l.* 2. *τρόπῳ ἔφη*) *τρόπῳ οἱ ἔφη* Ar. C. Cl. Gr. Huds. Reg. Caſſ. *l.* 3. *ὁτιτάχιστα*) *ὅτι τάχιστα* Ar. C. Huds. Reg. Caſſ. Gr. *ead.* *ἐξανίστασθαι*) *ἐξίστασθαι* Cl. in marg. Huds. *l.* 5. *ἐνεγένετο*) *ἐγένετο* Reg. Caſſ. & a prima manu Gr. *l.* 6. *ὑπόνοια*) *ὑπόνοιά τις* Cl. Huds. *ead.* *καὶ* ante *πλέον* deeſt Reg. *l.* 11. *ἡ τοῖς Συρακουσίοις στάσις* &c.) Id eſt: *ἡ πρότερον διὰ τοὺς Συρακουσίους ἐν τῇ πόλει γενομένη στάσις* (*ὅτι πολιτῶν οἱ μὲν τὰ τῶν Συρακουσίων ἐφρόνουν, οἱ δὲ τἀναντία ἔσπευδον*) *τότε πέπαυται καὶ ἐς φιλίαν περιέστη*. Ae. Port. Huds. *l.* 12. *φιλίαν*) *φίλια* Caſſ. Gr. *l.* 13. *ἦλθεν* deeſt Gr. Cam. Poteſt abeſſe ſalva ſententia. Nam haec pendere poſſunt ab illo, quod eſt in principio capitis, *παρῆσαν*. *ead.* *τῆς* non habet Reg.

Pag. 257. *l.* 1. *Σελινοῦντα*) *Σελινουντίους* Caſſ. *ead.* *ἀπενεχθέντες*) *ἀπενεχθέντων* Marg. Ar. C. Cl. Huds. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 2. *πλοῦ ἡγεμόνας*) *πλοῦ γενομένου ἡγεμόνας* Gr. Huds. Sed ſcriba *γενομένου* ſubſcriptis punctis delendum eſſe ſignificaverat. *l.* 3. *Εὐεσπερίταις*) Horum meminit Pauſanias in Meſſenicis pag. 136 edit. Wechel. *Ἑσπερίταις* Gr. Huds. *Εὐεσπερείταις* Caſſ. *l.* 5. *Νέαν πόλιν*) Vide Strabonem pag. 835 edit. Pariſ. & Scylacem pag. 45 edit. Amſtel. Huds. *l.* 6. *Καρχηδονιακὸν*) *Καρχηδονικὸν* Ar. C. Idem. Reg. *l.* 7. *δυοῖν ἡμερῶν*) *δύο ἡμερῶν* Reg. Caſſ. Dan. *Δυεῖν ἡμέραιν* Gr. *l.* 13. *ἅμα*) *μᾶλλον ἅμα* Cam. *l.* 14. *καθ' ἡμέραν*) *καθημέραν* Caſſ. *ead.* *ἴσχοντα*) *ἰσχύοντα* Gr. Huds.

Pag. 258. *l.* 2. *οὐδὲ ὁ Νικίας*) *οὐδὲ Νικίας* Gr. *ead.* *ἠναντιοῦτο, ἀλλ' ἢ* &c.) *ἠναντιοῦτο ἄλλο, εἰ μὴ φανερῶς γε ἀξιῶν μὴ ψηφίζεσθαι* Ar. C. *Ἐναντιοῦτο ἄλλο, εἰ μὴ* Cl. Huds. Scriptura Codd. Ar. C. etiam eſt in Reg. Caſſ. Dan. *l.* 3. *ἠδύναντο*) *ἐδύναντο* Ald. Baſ. Huds. *l.* 5. *σημήνῃ*) *σημαίνει* Gr. *l.* 8. *ἐνθύμιον ποιούμενοι*) Thucydides dicit *ἐνθύμιον ποιεῖσθαι* pro *in religionem vertere*. nimirum id ſignificare volens, quod vulgo dicimus *facere ſcrupulum conſcientiae*. Huds. *l.* 9. *ἦν γάρ τι*) Vide Diodorum Sicul. l. 13, p. 337 edit. Steph. p. 143 ed. Rhodom. & Plutarchi Ni-

ciam pag. 538 ed. Francof. Huds. *l.* 10. οὐδ' ἂν διαβουλεύσασθαι &c.) Id est: ἔφη οὐδ' ἐάσειν ἂν ἔτι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διαβουλεύσασθαι, ὅπως πρότερον κινηθείη (διαβουλεύσασθαι περὶ τοῦ ἔκπλου πρὶν) ἢ τρὶς ἐννέα ἡμέρας μεῖναι, ἃς οἱ μάντεις ἐξηγοῦντο. Vel, οὐδ' ἂν ἔτι αὐτὸς διαβουλεύσασθαι ἔφη περὶ τοῦ ἐκεῖθεν κινεῖσθαι πρὶν ἢ ἐκεῖ μεῖναι τρὶς ἐννέα ἡμέρας, ἃς οἱ μάντεις ἐξηγοῦντο. Ae. Portus. Huds. *l.* 11. πρὶν ἃς οἱ) πρὶν ὡς οἱ Marg. Ar. C. Camerar. Flor. Idem. Reg. Caff. Πρὶν ἃς οἱ Mſ. & ed. Baſ. non ut Cam. *ead.* τρὶς) τρεῖς Ar. C. Huds. *l.* 13. διὰ τοῦτο) διατοῦτο Ald. Flor. Baſ. Idem. Reg.

Pag. 259. *l.* 2. ἐγηγερμένοι ἦσαν) ἐπηρμένοι ἦσαν Marg. Cam. Gr. Ἐγειγερμένοι ἦσαν Ald. Flor. Baſ. Huds. *l.* 4. ταῖς omittunt Ar. C. Idem. Reg. Caff. Dan. *l.* 7. ὡστάχιστα) ὡς τάχιστα Ar. C. Ald. Flor. Baſ. Huds. Caff. Gr. *l.* 8. καὶ ἐν ᾧ σφίσι ξυμφέρει) κενῷ σφίσι συμφέρει Gr. *l.* 9. καὶ ἀνεπειρῶντο) Ita Marg. Camer. Gr. Huds. Schol. *l.* 10. ὅσαι αὐτοῖς ἐδόκουν ἱκαναὶ) ὅσας α. ε. ἱκανὰς Cam. *ead.* εἶναι omittunt Ar. C. Huds. Dan. *l.* 11. προτεραίᾳ) προτέρᾳ Marg. Ar. C. Gr. Huds. Reg. Caff. Dan. *l.* 13. τῶν deeſt Cam. *ead.* κατά τινας πύλας, ἀπολαμβάνουσί τε τῶν ὁπλιτῶν deſunt in Cod. C. Huds. *ead.* ἀπολαμβάνουσι) ὑπολαμβάνουσι Caff.

Pag. 260. *l.* 1. τρεψάμενοι) στρεψάμενοι Ald. Flor. Huds. Gr. *l.* 2. τῆς ἐφόδου) τῆς ἐσόδου Gr. Huds. Cam. *l.* 3. ἀπολλύουσι) ἀπολλύασι Gr. *ead.* καὶ τῶν ὁπλιτῶν οὐ πολλοὺς) ὁπλίτας τε οὐ πολλοὺς Marg. Cam. Huds. *l.* 5. ἡ στρατιὰ τῶν Συρακουσίων) ἡ στρατία τῶν Συρακουσσίων Caff. *l.* 6. τε deeſt Ar. C. Huds. Reg. Dan. *l.* 7. ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα) ἑβδομήκοντα καὶ τέσσαρες, ut refert Diodorus Sic. p. 337 edit. Steph. Huds. *l.* 8. τὰ abeſt a Gr. *l.* 9. ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα) ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα Reg. *ead.* ἐναυμάχουν) Occaſionem proelii recenſet Plutarchus in Nicia pag. 539. Huds. *l.* 11. περικλείσασθαι) περικλήσασθαι Reg. Caff. Gr. *l.* 12. ἐπεξαγαγόντα) ἐξάγοντα Marg. Ar. C. Ἐξαγαγόντα Cl. Huds. Ἐξάγοντα Reg. Caff. Dan. *l.* 15. ἐν τῷ κοίλῳ) πρὸς τὸν κόλπον τὸν Δάσκωνα καλούμενον Diodor. Sic. Huds.

Pag. 261. *l.* 1. τὰς deeſt Ar. C. Huds. Dan. *l.* 2. δὲ abeſt Ar. C. Huds. *l.* 3. ἐξεώθουν) ἐξώθουν Gr. Dan. *l.* 9. χηλὴν) Portus abſolvuntur tribus partibus quoad eorum ſtructuram, quorum una χηλὴ a Graecis, altera στόμα,

tertia *μυχὸς* vocatur, ut ostendit Pollux l. 1, c. 9, sect. 10. Χηλὴ opus est utrinque prominens in mare, quo vis ventorum fluctuumque coërcetur. Scheffer. de Mil. Nav. l. 3, cap. 4, pag. 211. Vide Schol. ad lib. 1, cap. 63. HUDS. *l.* 10. *τοῖς* Ἀθηναίοις) *τοὺς* Ἀθηναίους, & inter versus *τοῖς* Ἀθηναίοις Gr. *ead.* *ταύτῃ* omittunt Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Cass. *l.* 13. *Λυσιμέλειαν*) Huius meminit Theocritus in Idyllio XVI. Vide Cluverii Sicil. Antiq. p. 174. HUDS.

Pag. 262. *l.* 1. *καὶ ξυμμάχων*) *καὶ τῶν ξυμμάχων* C. HUDS. *l.* 3. *ἐπεδίωξαν*) *ἀπεδίωξαν* & supra recenti manu *ἐπεδίωξαν* Reg. *l.* 4. *ὁπλίτας τε πολλοὺς*) *ὁπλίτας τε οὐ πολλοὺς* Marg. Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Cass. Cam. *l.* 6. *δυοῖν δεούσας εἴκοσιν, ἃς οἱ Συρακούσιοι*) *δυοῖν δὲ δεούσαις εἴκοσιν οἱ Συρακούσιοι* &c. legisse videtur Valla. *Δεούσαις* in Codd. MSS. HUDS. *Δυοῖν δὲ οὔσας εἰκ. ἃς οἱ Συρ.* Cass. *Δεούσας* Ms. Bas. *l.* 7. *οἱ ξύμμαχοι*) *σύμμαχοι*, omisso *οἱ*, Ms. Bas. *l.* 8. *καὶ ἐπὶ τὰς λοιπὰς* &c.) Hic verborum ordo: *καὶ γεμίσαντες ὁλκάδα* &c. *ἐμβαλόντες πῦρ ἀφεῖσαν τὴν ναῦν ἐπὶ τὰς λοιπὰς* &c. *ἦν γὰρ ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους* &c. F. Port. HUDS. *l.* 10. *ὁ* deest Gr. *l.* 12. *τε* non habet Gr.

Pag. 263. *l.* 7. *ἤδη τοῦ ναυτικοῦ*) *ἤδη καὶ τοῦ ναυτικοῦ* Marg. Ar. C. HUDS. Reg. Cass. *l.* 8. *μετὰ* om. Gr. HUDS. *ead.* *τοῦ* deest Reg. *l.* 9. *παράλογος*) Vide Scholiasten lib. I, c. 78, II, 85, & VII, 28, & Suidam in voce. HUDS. *l.* 10. *αὐτοῖς*) *αὐτῆς* Ar. IDEM. *ead.* *στρατιᾶς*) *στρατείας* cum Ae. Porto aliisque reponendum censeo. HUDS. *l.* 11. *ταύταις μόναις*) *μόναις ταύταις* Reg. *ead.* *ὁμοιοτρόπως*) *ὁμοιοτρόποις* Ar. C. Cl. Gr. Ald. Bas. HUDS. Reg. Cass. Dan. *l.* 13. *καὶ ναῦς καὶ ἵππους*) *καὶ ναυσὶ καὶ ἵπποις* Ar. C. HUDS. Reg. Cass. *ead.* *μεγέθη*) *μεγέθει* Reg. Cass. *l.* 14. *οὔτε ἐκ*) *οὔτ' ἐκ* Ar. C. HUDS. Reg. Gr.

Pag. 264. *l.* 2. *κρείσσους*) *κρείσσους ὄντες* Cl. in margine. HUDS. *ead.* *σφαλλόμενοι*) *σφαλόμενοι* Reg. *ead.* *τά τε πρὸ* &c.) Id est: *καὶ διὰ τὰ πρὸ ἑαυτῶν, τῶν σφετέρων πραγμάτων χάριν, διὰ τὰ ἑαυτῶν πράγματα κακῶς ἔχοντα.* Vel (si scribatur *τάτε πρὸ αὐτῶν* cum Ar. C. Ald. Flor. Bas.) *τάτε πρὸ τούτων τῶν πραγμάτων, καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων τῶν πραγμάτων*, scil. *πρὶν ἢ ἐς τοῦτο τῆς δυσπραγίας ἐλθεῖν, καὶ ἐπειδὴ* &c. Ae. Port. HUDS. *l.* 3. *αὐτῶν*) *αὐτῶν* Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. *ead.* *ἐπειδή γε ταῖς*) *ἐπειδὴ καὶ ταῖς* Marg. *Ἐπειδή γε καὶ ταῖς* Ar. C. HUDS. Reg. Cass. Cam. *l.* 4. *μᾶλλον ἠθύμουν*) *μᾶλλον ἔτι ἠθύμουν*

Marg. Μᾶλλον ἔτι sine ἠθύμουν Ar. C. Huds. Ita etiam Reg. & Caff. *l.* 5. Οἱ δὲ Συρακούσιοι) Ita Mſ. Baſ. οἱ τε Συρ. ed. Baſ. *l.* 6. κλείσειν) κλήσειν Reg. Caff. Gr. *l.* 8. αὐτοὶ σωθῆναι) αὐτοὶ ἡσσηθῆναι Marg. 1. Αὐτοὺς ἡσσηθῆναι Marg. 2. Αὐτοὺς μὴ ἡσσηθῆναι Ar. C. Huds. Sic Dan. Αὐτοῦ σωθῆναι μόνον τὴν ἐπιμ. manu rec. inter verſus ſcripto ἔτι Reg. Αὐτοῦ ὖσ σωθῆναι μόνον τὴν ἐπιμ. Caff. *l.* 11. σφῶν) Id eſt, τῶν Συρακουσίων. Ae. Port. Huds. *ead.* τὰ deeſt Gr. *l.* 14. ἐς τοὺς Ἕλληνας) ἐς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας Gr. Huds. Sed librarius ſubſcriptis punctis ſignificavit delendum eſſe ἄλλους.

Pag. 265. *l.* 2. φόβου) φόβῳ Reg. Caff. *ead.* δυνατὴν) δυνατὸν Ar. Huds. *l.* 3. Ἀθηναίων) τῶν Ἀθηναίων Cl. Idem. Caff. *l.* 5. καὶ τῶν ἔπειτα) καὶ ὑπὸ τῶν ἔπειτα Cl. Huds. Reg. Caff. *l.* 6. ἄξιος) Scil. ἀξιόλογος, καλός. Ae. Port. Huds. *l.* 8. ξυμμάχων) συμμάχων, & cap. 57 συνκτησόμενοι, συνδιασώσοντες, συγγένειαν, συνέσποντο Gr. *l.* 10. ξυμβοηθησάντων) ξυνβοηθησόντων Reg. *ead.* γιγνόμενοι) Ita Marg. Ald. Flor. Baſ. Stephan. 1. Γιγνόμενοι μετὰ τῶν Κορινθίων Ar. C. Γιγνόμενοι καὶ Κορινθίων Gr. Huds. Γιγνόμενοι etiam Mſ. Baſ. *l.* 13. προκόψαντες) προκάμψαντες Dan. *l.* 14. ξυνῆλθε) ξυνῆλθον Dan.

Pag. 266. *l.* 3. ἑκάτεροι omittit Gr. Huds. *l.* 4. χώραν) χώραν ἐλθόντες Cam. Cl. Gr. Huds. Reg. Caff. *l.* 5. ξυνδιασώσοντες) ξυνδιασώσαντες Reg. *l.* 7. στάντες) καταστάντες Marg. Camer. Huds. *l.* 8. ἢ ἀνάγκης ἔσχον) ἢ ἀνάγκη ἔσχεν Reg. Ἀνάγκη ἔσχεν etiam Caff. *l.* 9. αὐτοῖς om. Ar. C. Huds. Dan. *l.* 10. νομίμοις) τοῖς ante νομίμοις inter verſus manu recenti Reg. *l.* 12. Ἑστιαιεῖς) Ἑστιαιεῖς Caff. *ead.* Ἑστίαιαν) Ἑστιαίαν Ar. C. Cl. quo nomine (ut notavit Palmerius) concordant omnes Geographi & Hiſtorici, niſi quod aliquando Ἱστιαίαν vocat Strabo, & poſt eum alii. Si quis putet Ἑστίαν non debere ſumi κυρίως, reputet ſecum, ſi ita intellexiſſet Thucydides, non ſcripſiſſet ἑστίαν οἰκοῦντες, ſed ἑστίαν ἔχοντες. Palm. Exercit. p. 55. Huds. Ἑστίαιαν Reg. Caff. Ἑστιαίαν Dan.

Pag. 267. *l.* 1. εἰσὶ δ' οἱ καὶ) εἰσὶ δὲ καὶ οἱ Marg. Cam. Huds. Reg. Caff. Εἰσὶ δὲ οἱ μισθοφόροι Gr. *ead.* μισθοφόροι, μισθοῦ χάριν ὁπλοφεροῦντες, non μισθὸν τοῖς Ἀθηναίοις φέροντες καὶ τελοῦντες, ut volunt nonnulli. Ae. Port. Huds. *l.* 3. Στυρεῖς) Στειρεῖς Gr. *l.* 4. Κεῖοι) Κῖοι Ar. C. Huds. Dan. *l.* 5. καὶ ante Τήϊοι deeſt Ald. Flor. Baſ. Steph. 1.

HUDS. Gr. *ead.* ἐκ δ' Ἰωνίας Μιλήσιοι desunt Cam. *l.* 7. ξυνέσποντο) ξυνέπονται & supra a recenti emendatione ξυνέσποντο Reg. *l.* 8. τοπλεῖστον) τὸ πλεῖστον Ar. C. Ald. Bas. HUDS. Reg. Cass. Gr. *l.* 9. ὑπήκοοι δ' ὄντες &c.) Hic verborum ordo: οὗτοι δὲ πάντες Ἴωνες ὄντες καὶ ὑπήκοοι, ὅμως καὶ ἀνάγκῃ ἐπὶ Δωριέας ἠκολούθουν, scil. τοῖς Ἀθηναίοις. Ae. Port. HUDS. *l.* 13. κτίσασι) κτήσασι C. Ald. Flor. Bas. IDEM. Κτίσασι Ms. Bas. *ead.* μετὰ Συρακουσίων) μετὰ τῶν Συρακουσίων Ar. C. HUDS. Βοιωτοῖς μόνοι εἰκότως, praeteritis quae in medio sunt, Gr.

Pag. 268. *l.* 1. καταντικρὺ) κατ' ἀντικρὺ Reg. Cass. *l.* 2. κατ' ἔχθος) κατὰ ἔχθος Reg. Cass. Κατ' ἔχθραν Dan. *l.* 4. ἐπὶ Λακεδαιμονίους) ἐπὶ Λακεδαιμονίων Dan. *l.* 5. μετὰ Ἀθηναίων) μετὰ τῶν Ἀθηναίων Ar. C. HUDS. Τῶν inter versus rec. manu Reg. *l.* 7. στρατευομένοις) συστρατευομένοις Cam. *l.* 10. τὸ νησιωτικὸν) Id est: διὰ τὸ νησιώτας εἶναι, καὶ τούτου χάριν μᾶλλον (ἢ οἱ ἠπειρῶται) κατείργεσθαι ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων τότε θαλασσοκρατούντων, ξυνείποντο αὐτοῖς. Vel, κατὰ τὸ νησιωτικὸν κατειργόμενοι, ὅτι θαλάσσης ἐκράτουν Ἀθηναῖοι, τοῖς Ἀθηναίοις μᾶλλον ἢ τοῖς Λακεδαιμονίοις ξυνείποντο. Ae. Port. HUDS. *l.* 11. ἐκράτουν Ἀθηναῖοι) ἐκράτουν οἱ Ἀθηναῖοι Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Cass. Dan. *l.* 12. Δωριεῖς) Ῥοδιεῖς Gr.

Pag. 269. *l.* 2. τὸ Κορινθίων) Ita Marg. C. itemque Cod. Ar. ex alicuius emendatione. HUDS. Reg. Cass. Dan. *l.* 3. Μεσσήνιοι) Μεσήνιοι Ar. C. Naupacti incolae ante adventum Messeniorum (qui a Lacedaemoniis pulsi patria ab Athieniensibus collocati erant in Naupacto) vocabantur Naupactii. Vide Thucyd. l. 1, c. 101 sqq. & Palmerii Graeciam Antiq. l. 4, c. 21. HUDS. *ead.* νῦν) μὲν Gr. *l.* 6. Μεγαρεῦσι) Vide Thucyd. lib. 6, cap. 4, & Cluverii Siciliam Antiq. l. 1, c. 18, p. 226. HUDS. *l.* 7. τῶν δὲ ἄλλων) τῶν δ' ἄλλων Ar. HUDS. Gr. *l.* 9. παραυτίκα) παρ' αὐτίκα Reg. Αὐτίκα, & supra παρ Gr. *l.* 10. ἕκαστοι ἰδίας, Δωριεῖς ἐπὶ Δωριέας) ἕκαστος ἰδίας δόξης ἐπὶ Δωρ. Cam. Ἐκ. ἰ. ὠφελείας Cl. in marg. HUDS. *l.* 11. ἄλλοι) ἄλλων Ar. IDEM. *l.* 13. τῶν omittunt Ar. C. IDEM. Reg. Cass. Cam.

Pag. 270. *l.* 3. δὲ deest Ar. HUDS. *l.* 4. ξυγκτίσαντας) ξυνκτίσαντας Gr. *l.* 5. ἄκοντας) ἑκόντας legebat Valla, quo modo legendum censet Ae. Port. Mercede enim Cretenses militasse constat, non igitur invitos. accedit, quod

paulo prius Thucydides eorum, quos deinceps recensiturus sit, militiam magis voluntariam fuisse dixerit. Huds. ex Acacio. *l.* 8. Ἰονίῳ) Ἰωνίῳ Reg. Gr. Baf. *l.* 9. τότε deest Ar. Huds. *ead.* στασιωτικῶν) στασιαστικῶν Marg. 1. Ar. C. Στρατιωτικῶν Marg. 2. Idem. Sic & Reg. Caff. Στασιαστικῶν in marg. rec. manu Reg. *l.* 11. Ἐγεσταῖοι) Αἰγεσταῖοι C. Vide Cluverii Siciliam Antiq. l. 2, c. 3, p. 255, 256. Huds. *l.* 12. καὶ Σικελιωτῶν) καὶ Σικελῶν Cl. Idem. *ead.* τὸ πλέον &c.) Sic legit & distinguit Fr. Port. Τὸ πλέον. καὶ τῶν ἔξω Σικελίας τέ τινες. Idem.

Pag. 271. *l.* 2. καὶ deest Reg. *l.* 3. ἔθνη abest Ar. Huds. *l.* 4. καὶ omittunt Ar. C. Cl. Gr. Idem. Reg. Caff. Cam. *l.* 5. Γελῶοι) Γελῷοι Caff. *ead.* οἰκοῦντες) οἱ οἰκοῦντες Gr. Huds. Cam. *l.* 6. ἐν τῷ ἐπέκεινα) Id est: ἐν τῷ ἐπέκεινα μέρει, ἐν τῷ μέρει τῷ ἐπ' ἐκεῖνα τὰ χωρία, ἐν ἐκείνοις τοῖς χωρίοις ὄντι. Ae. Port. Idem. *l.* 8. Ἱμεραῖοι) Ita Ar. C. Idem. *l.* 9. τὸν deest Reg. Τὸν Τυῤῥηνικὸν Camer. *l.* 10. μόνοι ἐξ αὐτοῦ) ἐξ αὐτοῦ μόνοι Ar. C. Ἐξ αὐτοῦ μόνου ex emendatione in Cod. C. Huds. Sic & Dan. Ἐξ αὐτοῦ μόνοι Reg. Caff. Cam. *l.* 13. μὴ deest C. Huds. *ead.* ἀφέστασαν) ἀφέστασαν Reg.

Pag. 272. *l.* 2. Εἵλωτας) Εἵλωτας Gr. *ead.* δύναται δὲ &c.) Non dubitat Ae. Port. quin haec verba, δύναται δὲ τὸ Νεοδαμῶδες ἐλεύθερον ἤδη εἶναι, ex ora libri in textum irrepserint. De Neodamodibus vide Var. Lect. ad V, 34 & 67. Huds. Δύναται δὲ νεοδαμώδεις Gr. *l.* 5. Ἀμπρακιῶται) Ἀμβρακιῶται Caff. Gr. *l.* 11. ξυνελέγη) συνελέγη Reg. Caff. Gr. *l.* 12. Συρακουσίους) Συρακούσιοι ex emendatione Reg. *l.* 14. καὶ ὅτι ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ ἦσαν om. Gr. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. Huds.

Pag. 273. *l.* 3. οὐδετέροις) οὐδ' ἑτέροις Gr. *ead.* ἐπῆλθεν) ἀπῆλθεν Caff. Ἐπῆλθον Gr. *l.* 4. καὶ οἱ ξύμμαχοι desiderantur in Codd. Ar. C. Cl. Gr. Huds. Reg. Caff. Dan. *ead.* ἀγώνισμα) ἀγῶνα Ar. C. Cl. Gr. Huds. Reg. Caff. Cam. *l.* 7. καὶ μηδὲ) καὶ μὴ Reg. *ead.* καθ' ἑκάτερα) Ita Cl. Gr. Huds. Reg. Dan. Καθεκάτερα Caff. καθ' ἕτερον Camerar. *l.* 8. ἔκλειον) ἔκληον Reg. Gr. *l.* 12. παρεσκευάζοντο· καὶ ὀλίγον οὐδὲν) παρεσκευάζοντο ὀλίγον οὐδὲν Mſ. Baf. *l.* 14. Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις) τοῖς δ' Ἀθηναίοις Gr. *ead.* ἀπόκλεισιν) ἀπόκλησιν Ald. Baf. Huds. Reg. Caff. Gr. Ἀπόκλεισιν Cam.

Pag. 274. *l.* 1. αἰσθομένοις) αἰσθανομένοις C. Huds. *l.* 2.

ταξίαρχοι) ταξίαρχος ὁ τῆς τάξεως ἀρχός. κατ' ἐξοχὴν δὲ, ὁ τῶν ἑκατὸν στρατιωτῶν ἀρχός. Vid. Suidam in voce. HUDS. *l.* 5. ἐς Κατάνην) ἐς τὴν Κατ. Cam. *l.* 6. τολοιπὸν) τὸ λοιπὸν Ar. C. HUDS. Caff. Gr. *l.* 7. τὰ ἄνω) τῶν ἄνω Marg. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. HUDS. *l.* 9. ἀσθενέσιν) ἀσθενέσι Caff. *l.* 10. τοῦ deeft Reg. *l.* 11. καὶ δυναταὶ καὶ ἀπλοώτεραι) Id eft: καὶ πλώϊμοι καὶ ἄπλοοι Ae. Portus. HUDS. *l.* 12. ἐσβιβάζοντες) ἐσβιάζοντες Cl. IDEM. Reg. Caff. *l.* 13. νικῶσιν) νικήσωσιν Marg. Camer. HUDS. Mf. Baf. a prima manu, νικῶσιν ex emendat.

Pag. 275. *l.* 1. ἢ βαρβαρικοῦ ἢ Ἑλληνικοῦ) ἢ Ἑλληνικοῦ ἢ βαρβαρικοῦ Gr. *l.* 2. φιλίου omittit Gr. HUDS. *l.* 3. καὶ deeft Caff. *l.* 5. ἀναγκάσαντες) ἀναγκάζοντες Gr. *ead.* ὁπωσοῦν) ὅπως οὖν Caff. *l.* 8. ἐπ' αὐτὰς) ἐς αὐτὰς Mf. Baf. *ead.* τῶν τε Ἀκαρνάνων) τῶν τ' Ἀκαρνάνων Gr. *l.* 14. ὡστάχιστα) ὡς τάχιστα Ar. C. Ald. Flor. Baf. HUDS.

Pag. 276. *l.* 1. παρεκελεύσατο τότε) παρεκελεύσατό τε Reg. Caff. Cam. *l.* 2. τοιάδε) τάδε Marg. Camer. *l.* 3. στρατιῶται deeft Gr. Cam. *ead.* Ἀθηναίων τε καὶ) Ἀθηναίων καὶ Mf. Baf. Gr. *l.* 7. ἐστί τῳ) ἐστὶ τὸ, & mox μου οἰκείαν Reg. *l.* 10. διαπαντὸς) διὰ παντὸς Ar. C. HUDS. Gr. *ead.* τὴν ἐλπίδα τοῦ φόβου) Id eft, τὸν φόβον, per περιπλοκήν. Fr. Port. HUDS. *l.* 13. ξυστρατευόμενοι) συστρατευόμενοι Caff. Ξυνστρατευόμενοι Gr.

Pag. 277. *l.* 1. ὑμῶν) ἡμῶν Reg. *l.* 12. πρόσφορα) Scil. ταῦτα, i. e. οἱ πολλοὶ τοξόται, καὶ ἀκοντισταὶ, καὶ ὁ ὄχλος ἡμῖν ἐπιτήδεια ἔσται. Ae. Port. HUDS. *ead.* εὔρηται δ' ἡμῖν) εὔρηται δὲ ἡμῖν Reg. Gr. Ὑμῖν Cl. notante Hudfono. *l.* 13. ὅσα χρὴ ἀντιναυπηγεῖσθαι) Ita Cam. ὅσα χρὴ ἀντιναυπηγῆσαι Marg. Ὅσα χρὴ Cl. Gr. HUDS. Ἀντιναυπηγῆσαι Gr. *ead.* πρὸς τὰς τῶν ἐπωτίδων) πρὸς τὰς ἀπωτίδων Dan. *l.* 14. ᾧπερ) ὅπερ Reg. *l.* 15. χειρῶν σιδηρῶν) Hifce non hoftes perimebant, navem vero ita alligabant navi, ut cominus congredi, &, fi occafio foret, in alterius navem tranfmeare poffent. Vide Schefferi Militiam Naval. p. 164. HUDS.

Pag. 278. *l.* 2. ἐπιβάται) De Epibatis vide eundem lib. 2, c. 3, p. 103. HUDS. *l.* 6. ἐπέχῃ) ἐπέχει Reg. Caff. *l.* 9. ἄξιον) ἀξιοῦν Gr. HUDS. Camer. *ead.* ἢν μὴ τοὺς) ἢ τοὺς Cl. Gr. HUDS. Cam. Ἢν τοὺς Caff. *l.* 13. ταπλείω) τὰ πλείω Ar. C. Baf. HUDS. Reg. Caff. Gr. *l.* 14. ἐν τῷ αὐτῷ τῷδε) Id eft, ἅμα. Ae. Port. HUDS.

Pag. 279. *l.* 2. βελτίω) βέλτιον Camer. *l.* 3. διασώσασθαι) διασώζεσθαι Gr. *ead.* οἵ τέως) οἵ τε ὡς Marg. Ar. C. Bar. Cl. Ald. Flor. Baſ. HUDS. *l.* 8. καὶ τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι) καὶ τὸ ἀδικεῖσθαι Bar. Ald. Baſ. καὶ τὸ διακεῖσθαι Ar. C. IDEM. Dan. Καὶ τὸ ἀδικεῖσθαι Reg. Caſſ. Gr. *ead.* πλεῖον) πλείω Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 9. ὥστε κοινωνοὶ) ὡς κοινωνοὶ Reg. *l.* 10. ἂν deeſt Reg. *ead.* καταπροδίδοιτε) καταπροδίδοτε Bar. Ald. Flor. Baſ. Καταπροδοίητε Ar. C. HUDS. Dan. Καταπροδίδοτε Reg. Caſſ. Gr. *l.* 11. πολλάκις) πολλάκις μὲν Cam. *l.* 12. ἤκμαζε τὸ ναυτικὸν) Ita & Mſ. Baſ. ἠκμάζετο ναυτικὸν ed. Baſ. *l.* 13. ἠξίωσεν) ἠξίωσε Gr. *l.* 14. μετὰ ἀσθενείας) μετ' ἀσθενείας Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. *ead.* ὑμετέρα) ἡμετέρα inter verſus manu recenti Caſſ.

Pag. 280. *l.* 1. ἑτέρας εὐτυχούσης) εὐτυχούσης ἑτέρας Reg. *l.* 2. ὑμῶν) ἡμῶν Ar. C. Bar. Cl. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Reg. Caſſ. Gr. *l.* 6. ἐπ' ἐκεῖνα) ἐπέκεινα Bar. Ald. Flor. Baſ. Videtur autem hic dure (ſicut alibi) neutrum pro maſculino uſurpaviſſe, cum ἐκεῖνα non poſſit νεωσοίκοις, quod maſculinum eſt, referre. Ἐπ' ἐκεῖνα, ſcil. τὰ τῆς ἡμετέρας χώρας μέρη. Ae. Port. HUDS. Ἐπέκεινα Gr. *ead.* πλευσουμένους) πλευσομένους Reg. Baſ. *l.* 8. Συρακουσίοις) Συρακοσίοις Mſ. Baſ. Συρακουσίους ed. Baſ. *l.* 9. γίγνοισθε) γένοισθε Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 10. οἱ δ' ἐκεῖ) οἱ δὲ ἐκεῖ Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. *l.* 12. ξύμπαντες) ξύμπαντας Reg. *l.* 14. ἢ om. Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ.

Pag. 281. *l.* 1. Ἀθηνῶν) Ἀθηναίων Dan. *ead.* περὶ ὧν) καὶ περὶ ὧν C. HUDS. *l.* 2. ἕτερος) ἔροιτα & ſupra ἔροιτο Dan. *l.* 3. αὐτῷ) αὐτῷ Ar. C. Bar. Gr. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Caſſ. *l.* 6. ἐκέλευε) ἐκέλευσε Dan. *l.* 7. ὁρῶσι καὶ) ὁρῶσι δὲ καὶ Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 9. δὲ αὐτοῖς) δ' αὐτοῖς Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. Gr. *ead.* ἐπιβουλὴ) ἐπιβολὴ τῶν σιδηρῶν &c. C. atque ita legiſſe videntur Schol. & Valla. Πρὸς δὲ τὰς ἐπιβολὰς αὐτῶν ἀντεσοφίζοντο, βύρσας προσηλοῦντες πρὸς τὰ τειχίσματα τῶν νεῶν, ὅπως ὁ σίδηρος ὀλισθάνῃ, πρὸς τὸ ἀντίτυπον ἀντιλαβὴν οὐκ ἔχων. Iul. Pollux. HUDS. Ἐπιβολὴ Reg. Caſſ. *l.* 10. ἐξηρτύσαντο) ἐξηρτήσαντο Caſſ. *l.* 11. τῆς νεὼς ἄνω) τῆς νεὼς τὰ ἄνω C. HUDS. *ead.* ἐπὶ πολὺ) ἐπιπολὺ Bar. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. HUDS. Reg. Caſſ. Paulo poſt ἀντιλαβεῖν Caſſ.

Pag. 282. *l.* 1. παρεκελεύσαντο ἐκείνοις) παρεκελεύσαντο ἐπ' ἐκείνοις Bar. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Gr. Ἐκείνοις Mſ. Baſ.

ead. καὶ Γύλιππος) καὶ ὁ Γύλιππος C. Gr. HUDS. *l.* 5. καὶ ξύμμαχοι) Ita etiam Mſ. Baſ. Ab ed. Baſ. abeſt καί. *ead.* ἡμῖν) ὑμῖν Dan. *l.* 6. ἂν deeſt Ar. HUDS. *l.* 7. ἐπὶ ab aliena manu in Cod. Ar. IDEM. *ead.* δεῖ ἥσσηνται) δεῖ σσηνται Caſſ. *l.* 8. τῆς deeſt Reg. *l.* 9. ἔπειτ') ἔπειτα C. HUDS. Gr. *l.* 10. καὶ ἀρχὴν) καὶ τὴν ἀρχὴν C. HUDS. *l.* 12. ὑποστάντες) ἀποστάντες Dan. *l.* 15. κολουσθῶσι) κολουθῶσι C. Ἀκολουθῶσι Ar. HUDS. Dan. Κολασθῶσι & inter verſus manu recenti κολουσθῶσι Reg. Κολουσθῶσιν Gr.

Pag. 283. *l.* 1. ἢ εἰ μὴ) οἱ εἰ μὴ Reg. *l.* 2. τοπρῶτον) τὸ πρῶτον Ar. C. HUDS. Caſſ. *l.* 5. Ἡμῶν) ὑμῶν Ar. C. Bar. Gr. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Reg. Caſſ. Dan. *ead.* ὥπερ) Ita emendatum erat in Reg. a prima manu ὅπερ. *l.* 7. καὶ deeſt Reg. Caſſ. *ead.* προσγενομένης) προσγεγενημένης Ar. C. Cam. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caſſ. *ead.* τὸ κρατίστους εἶναι) Dilucidior fuiſſet oratio, ſi τοῦ κρατίστους εἶναι dixiſſet; verum ubique affectat τὸ καινοπρεπές. Fr. Port. HUDS. *l.* 9. τὰ δὲ πολλὰ πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις ἡ μεγίστη ἐλπὶς omitt. Ar. C. ſed ab aliena manu reponuntur in ora Cod. C. IDEM. Omittunt etiam Reg. & Caſſ. *l.* 10. παρέχεται) παρέχετε Ar. C. HUDS. *l.* 11. τά τε) τάδε Bar. IDEM. *l.* 12. ξυνήθη) ξυνήθης Gr. *l.* 13. τὴν deeſt Ar. C. HUDS.

Pag. 284. *l.* 1. πολλοὶ δὲ ἀκοντισταὶ) πολλοὶ δὲ καὶ ἀκοντισταὶ Ar. C. HUDS. Reg. Caſſ. Dan. Πολλοὶ δ' ἀκοντισταὶ Gr. *l.* 2. ἀναβάντες deeſt, in marg. manu alia adſcriptum Reg. *l.* 3. ἀφεῖναι) ἀφῆναι Reg. *l.* 5. αὐτῶν) αὐτῶν Ar. C. Bar. Ald. Flor. Baſ. τῷ αὐτῷ τρ. Cl. Gr. HUDS. Τῷ αὐτῶν τρ. Reg. Caſſ. *l.* 7. ὑμῶν) ἡμῶν Cl. HUDS. Reg. *l.* 9. ῥᾷσται) ῥᾷστα Bar. Ald. Flor. Baſ. Ῥᾷστα γὰρ ἐς Gr. HUDS. *l.* 11. ἡμεῖς) ὑμεῖς Dan. *ead.* ὑπερβαλλόντων) ὑπερβαλόντων Gr. *l.* 12. τῶν deeſt Reg.

Pag. 285. *l.* 5. νομίσωμεν) νομίσομεν Gr. *l.* 6. οἳ ἂν) Sc. οἳ δικαιώσωσιν ἂν δεῦρο ἐλθεῖν ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ προσπεσόντος. id eſt: οἵπερ δικαιοῦσι καὶ λέγειν τολμῶσιν αὐτοὺς δεῦρο δικαίως ἐλθεῖν, ἵν' ἡμᾶς τοὺς αὐτοῖς προσπεσόντας καὶ ἐναντίους ὄντας τιμωρήσωνται. Ae. Port. Οἳ ἂν ἁπλῶς δικαιώσωσιν &c. Ar. C. HUDS. Οἳ ἂν ἁπλως ἐ. τ. τ. π. δ. Dan. *l.* 7. δικαιώσωσιν) δικαιώσωσι Gr. *ead.* τῆς γνώμης deſunt Reg. *l.* 8. ἀμύνασθαι) ἀμύνεσθαι Reg. *l.* 11. κατώρθωσαν) κατόρθωσαν Bar. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Gr. *l.* 14. μηδὲ) μήτε Ar. C. HUDS. *ead.* ἀκινδύνως ἀπελθεῖν) Scil. ἄνευ τοῦ ἡμῶν κινδύνου ἀπελθεῖν ἐκ τῆς ἡμετέρας χώρας.

Vel, ἄνευ τοῦ ἑαυτῶν κινδύνου καὶ οὐδὲν κακὸν ὑφ' ἡμῶν ἐν τῇ διώξει πάσχοντας ἀπελθεῖν &c. Ae. Port. HUDS.

Pag. 286. *l.* 1. καὶ deest Gr. *l.* 2. ὁμοίως δράσουσι) Sc. ἀκινδύνως ἀποχωρήσουσιν Ae. Port. HUDS. *ead.* τὸ δὲ, πραξάντων) τό τε δὲ πρ. Ar. C. IDEM. *ead.* εἰκότος) εἰκότως Reg. *l.* 3. τε deest Gr. Cam. *l.* 4. καρπουμένη) Scilicet τὴν ἐλευθερίαν. Ae. Portus. HUDS. *ead.* καὶ deest Reg. *l.* 10. παρακελευσάμενοι) παρασκευασάμενοι C. HUDS. *l.* 13. ὁσονοὐκ) ὅσον οὐκ Ar. C. Ald. Flor. Baſ. IDEM. Reg. Caſſ. Gr.

Pag. 287. *l.* 1. ἔτι deest Reg. Caſſ. Ἐνδεᾶ ἔτι σφίσιν Gr. Σφίσιν abeſt Cam. *l* 4. ἀξιῶν τό, τε) ἀξιῶν τε τὸ Gr. *l.* 5. ὑπῆρχε) ὑπῆρχεν Caſſ. *l.* 7. ἀφανίζειν) ἀτιμάζειν Marg. HUDS. *l.* 9. ἐν τῷ τοιούτῳ ἤδη) ἐν τούτῳ ἤδη Dan. *l.* 10. ὄντες) ὄντος Marg. Ar. C. Ald. Flor. Baſ. HUDS. Reg. Caſſ. Gr. *l.* 12. ἔς τε γυναῖκας &c.) Scil. εἴτε περὶ γυναικῶν καὶ παίδων καὶ θεῶν. Ae. Port. HUDS. Γυναῖκάς τε καὶ π. Gr. *l.* 14. ἐπιβοῶνται) ἐπιβοῶντες Caſſ.

Pag. 288. *l.* 1. ἢ ἀναγκαῖα) καὶ ἀναγκαῖα Reg. Caſſ. *ead.* παρηνῆσθαι) παρῃνεῖσθαι Ald. Flor. Baſ. HUDS. Gr. Vulgatum ſervat Mſ. Baſ. *l.* 2. τὸν πεζὸν) τὸ πεζὸν Cam. *ead.* παρέταξεν) παρέτασσεν Gr. *ead.* ἐπὶ πλεῖστον) ἐπιπλεῖστον Ar. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. HUDS. Reg. Caſſ. *l.* 3. ἐδύνατο) ἠδύνατο C. HUDS. *ead.* ὅτιμεγίστη) ὅτι μεγίστη C. Ald. Flor. IDEM. Reg. Caſſ. Gr. *l.* 4. ὠφέλεια) ὠφελία Reg. Caſſ. Gr. *ead.* ὁ δὲ Δημοσθένης) Ita etiam Mſ. Baſ. Δὲ abeſt ab ed. Baſ. *l.* 5. Εὐθύδημος) Ita legiſſe videtur Valla. Nullus dubito, quin Eudemus idem ſit cum Euthydemo, cuius meminit Thucydides pag. 194. HUDS. *l.* 8. καταλειφθέντα) παραλειφθέντα Marg. Ar. C. Παραληφθέντα Cl. Καταληφθέντα legiſſe videtur Valla. IDEM. Παραλειφθέντα Reg. Caſſ. Dan. *ead.* Poſt διέκπλουν non diſtinguunt Ar. C. Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. HUDS. *l.* 9. εἰς τὸ ἔξω) πρὸς τὸ ἔξω Cl. IDEM. Εἰς τὰ ἔξω Reg. *l.* 10. Προεξαγαγόμενοι) προεξαναγόμενοι Dionyſ. Halic. HUDS. Προεξαγόμενοι Reg. Baſ. *l.* 11. παραπλησίαις τὸν ἀριθμὸν &c.) Hic verborum ordo: ναυσὶ παραπλησίαις τὸν ἀριθμὸν, καὶ πρότερον, ἐφύλασσον μέρει αὐτῶν, κατά τε τὸν ἔκπλουν, καὶ κατὰ τ. ἄ. κ. λ. id eſt: ναυσὶ τοσαύταις τὸν ἀριθμὸν, ὅσας καὶ πρότερον εἶχον &c. Nonnulli particulam σχεδὸν, vel aliquid huiuſmodi deſiderari exiſtimant: cum Thucydides nunquam dixerit, Syracuſanos habuiſſe parem navium

numerum, praesertim post Demosthenis adventum. Ae. Port. HUDS. *l.* 13. ἅμα deest Gr.

Pag. 289. *l.* 1. παραβοηθῇ) παρεβοήθει Dionys. Hal. Παραβοηθοῖ Ar. C. HUDS. Παραβοηθεῖ Gr. Παραβοηθοῖ Dan. *l.* 5. ἐπειδὴ δ' οἱ Ἀθηναῖοι) ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄλλοι Ἀθην. Marg. Ar. C. & Dionys. Halic. locum citans. Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι Ἀθ. Cl. HUDS. Ἐπ. δὲ ἄλλοι οἱ Ἀθ. Reg. Ἐπ. δὲ οἱ ἄλλοι Ἀθ. Cass. *l.* 8. κλήσεις) κλείσεις Ar. C. & Dionys. Halic. Vide Schefferum de Militia Nav. l. 3, c. 4, p. 212. HUDS. *ead.* σφίσι τῶν Συρακουσίων) τῶν Συρακουσίων σφίσι Reg. Mox καὶ τῶν ξυμμάχων Dionys. Hal. *l.* 9. οὐ πρὸς τῷ ζεύγματι &c.) οὐ μόνον πρὸς τῷ ζεύγματι ἡ ναυμαχία Dionys. Halic. HUDS. *l.* 10. καὶ omittunt Ar. C. IDEM. Dan. *l.* 12. πρότερον) προτέρων Marg. Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Cass. *l.* 13. ἐγίγνετο) ἐγένετο Ar. C. HUDS. *l.* 14. ἡ deest Dan. Πολλὴ δ' ἡ Dionys. *ead.* καὶ ἀγωνισμὸς) καὶ ὁ ἀγωνισμὸς Dan.

Pag. 290. *l.* 2. τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος) Scil. τοὺς ἐπιβάτας τοὺς ἀπὸ τοῦ καταστρώματος μαχομένους. Ae. Port. HUDS. *l.* 4. πρῶτος) πρῶτον C. IDEM. *l.* 5. δὲ ἐν ὀλίγῳ) δ' ἐν ὀλίγῳ Gr. *l.* 6. ἀπέλιπον) ἀπέλειπον Dan. *l.* 7. ἐμβολαὶ) ἐκβολαὶ Ar. C. Ald. Flor. Bas. & Dionys. Halic. HUDS. Marg. Reg. Cass. In Ms. Bas. videtur esse ἐμβολαί. *l.* 9. ἐγίγνοντο) ἐγένοντο Cl. HUDS. *l.* 10. προσπεσοῦσα) ξυμπεσοῦσα Ar. C. IDEM. Συμπεσοῦσα Dan. *ead.* φεύγειν) φυγεῖν Dionys. Halic. HUDS. Reg. Cass. *l.* 12. τοῖς deest Gr.

Pag. 291. *l.* 1. ταῖς ἀλλήλων ναυσὶν) ταῖς ναυσὶν ἀλλήλων Gr. *ead.* ξυνετύγχανε) συνετύγχανε Cass. Gr. *l.* 2. ἐμβεβληκέναι) ἐμβεβηκέναι Dan. *l.* 3. δύο τε) δύο δὲ Ar. C. HUDS. *l.* 4. ἢ) οὗ C. IDEM. *ead.* κατ' ἀνάγκην) κατὰ ἀνάγκην C. IDEM. *l.* 5. τῶν δ' ἐπιβουλὴν) τῶν δὲ ἐπιβουλὴν Ar. C. IDEM. *l.* 6. μὴ καθ' ἓν ἕκαστον) καὶ καθ' ἓν ἕκαστον Ar. C. IDEM. Dan. Καὶ καθὲν ἕκ. Cass. *l.* 7. μέγαν ἀπὸ πολλῶν) μέγαν λίαν ἀπὸ π. Gr. Μέγαν non erat in Dionysio. addidit Sylburgius. *ead.* τῶν omittunt Cl. Gr. Ald. Flor. Bas. HUDS. Reg. Cass. Supplevit etiam Sylburgius in Dionysio, a quo aberat. *l.* 9. φθέγγοιντο) ἐφθέγγοντο Dionys. Halic. WASS. *l.* 10. παρακέλευσις καὶ βοὴ) παρακέλευσις καὶ ἀκοὴ Marg. Ar. C. Ald. Flor. Bas. HUDS. Dan. Vulgatum servat Ms. Bas. *ead.* τοῖς κελευσταῖς) Id est, τῶν κελευστῶν, vel ὑπὸ τῶν κελευστῶν. & mox τοῖς

'Αθηναίοις pro τῶν 'Αθηναίων, vel ὑπὸ τῶν 'Αθηναίων. Ae. Port. HUDS. *l.* 13. τὴν deest Dan. *l.* 14. εἴποτε) εἴπέρ ποτε Dan. *ead.* ἀντιλαβέσθαι) ἀντιλαμβάνεσθαι Dionyſ. Halic. WASS. Reg.

Pag. 292. *l.* 2. ἑκάστους) ἑκάστου Marg. HUDS. Dionyſ. Hal. WASS. Reg. Caſſ. *l.* 7. οὐ deest Ar. HUDS. *l.* 11. Ὅ τε ἐκ τῆς γῆς) ὅ τ' ἐκ τῆς γῆς. Dionyſ. Halic. *l.* 13. ὁ αὐτόθεν pro οἱ αὐτόθεν, οἱ ἐκείνης τῆς χώρας οἰκήτορες, οἱ Συρακούσιοι. Vel, ὁ αὐτόθεν, ὁ Συρακούσιος στρατὸς, ὁ πεζὸς, καὶ ἐν τῇ γῇ ὤν. Ae. Port. HUDS. 'Ο deest Cam.

Pag. 293. *l.* 3. διὰ τὸ) Id eſt, διὰ τοῦτο. Ae. Port. HUDS. *l.* 4. ἦν ante ἐκ recenti manu inter verſus Gr. *l.* 5. καὶ οὐ πάντων) καὶ ἁπάντων Marg. HUDS. Dionyſ. Hal. WASS. *l.* 7. πῃ) ποι Reg. Πῃ Caſſ. Dionyſ. Hal. *ead.* τε ἂν) τ' ἂν Gr. *l.* 9. οἱ δ' ἐπὶ) οἱ δὲ ἐπὶ Dionyſ. Hal. *l.* 10. τε deest Gr. *l.* 11. τὴν γνώμην) τῆς γνώμης Cam.

Pag. 294. *l.* 2. ἐν τοῖς χαλεπώτατα διῆγον) Id eſt: διῆγον ἐν τοῖς διάγουσι χαλεπώτατα, ſcil. ἦσαν τῶν χαλεπώτατα διαγόντων. Vel, διῆγον ὁμοίως τοῖς χαλεπώτατα διάγουσι, aut ὥσπερ οἱ χαλεπώτατα διάγοντες. Vel, διῆγον ἐν τοῖς κακοῖς ἃ ἐστι χαλεπώτατα. Vide Stephani Append. ad Scripta al. de Dial. Att. p. 182. HUDS. Χαλεπωτάτοις inter verſus Gr. *ead.* παρ' ὀλίγον &c.) Hic verborum ſenſus: οἱ παρ' ὀλίγον διαφεύγοντες, ὅτι οὐ παντελῶς διέφευγον, ἀπώλλυντο, ὑπὸ τῶν πολεμίων καταληφθέντες· οἱ δὲ παρ' ὀλίγον ἀπολλύμενοι, ὅτι οὐ παντελῶς ἀπώλλυντο, διέφευγον, ὑπὸ τῶν ἐναντίων οὐ καταληφθέντες. Ae. Port. HUDS. *l.* 3. ἦν τε ἐν) ἦν τε γὰρ ἐν Dan. *ead.* αὐτῷ om. Ar. C. HUDS. Dionyſ. Halic. WASS. Reg. Caſſ. Dan. *l.* 6. ἄλλα ὅσα) ἀλλ' ὅσα Gr. *l.* 8. οἱ deest Ald. Flor. Baſ. HUDS. At agnoſcit Mſ. Baſ. *ead.* αὐτοῖς ἔπασχον) Id eſt: τοῖς πεζοῖς ἐν τῇ γῇ διατεταγμένοις, καὶ τὴν ναυμαχίαν θεωμένοις. Ae. Portus. HUDS. *l.* 9. ἐπιπολὺ) ἐπὶ πολὺ C. IDEM. Dionyſ. Halic. WASS. *l.* 10. ἔτρεψάν τε) ἐτρέψαντό τε Marg. HUDS. *l.* 11. κραυγῇ) βοῇ & ſupra manu recenti κραυγῇ Reg. *l.* 12. δὴ) Ita Dionyſ. Halic. WASS. *l.* 13. ἑάλωσαν) ἑαλώκεσαν Gr.

Pag. 295. *l.* 1. ἀλλ' ἀπὸ) ἀλλὰ ἀπὸ Gr. *l.* 4. ἄλλοι δὲ οἱ πλεῖστοι) ἄλλοι δὲ καὶ οἱ πλεῖστοι Marg. Ar. C. Cl. HUDS. Dionyſ. Hal. WASS. Reg. Caſſ. Cam. *l.* 5. ὅπῃ) ὅπῃ Caſſ. *l.* 6. οὐδὲ μιᾶς) Ita Dionyſ. Halicarn. WASS. Caſſ. & paulo ante παρ' αὐτίκα. *l.* 7. ἐπεπόνθεσαν) πε-

πόνθεσαν Caſſ. *ead.* ἐν Πύλῳ) Vide l. 4, c. 14 ſqq. Huds. *l.* 8. προσαπώλλυντο) πρὸς ἀπώλλυντο Caſſ. *l.* 9. αὐταῖς) αὐτοῖς Marg. Huds. Dion. Hal. Wass. Reg. Caſſ. *l.* 11. παράλογον) παρὰ λόγον & mox ἀνδρῶν ἀπολομένων Dion. Hal. Wass. *l.* 14. ξύμμαχοι) σύμμαχοι Gr. *ead.* ἐπικρατήσαντες) ἐπικρατοῦντες Dionyſ. Hal. Wass. *ead.* τὰ deeſt Reg.

Pag. 296. *l.* 2. τροπαῖον) τρόπαιον Dionyſ. Halic. *l.* 4. οὐδὲ ἐπενόουν) οὐδ' ἐνόουν Ar. C. Huds. Dan. *l.* 9. χρήσιμαι) χρήσιμοι Ar. Huds. *ead.* ἦσαν γὰρ τοῖς &c.) Vide Diodorum Siculum l. 13, p. 340 ed. Steph. p. 147 ed. Rhod. Huds. *l.* 10. δ' ἐναντίοις) δὲ ἐναντίοις Reg. *l.* 11. ξυγχωροῦντος) ξυνχωροῦντος Gr. *l.* 12. αὐτὰς) αὐτῶν Ar. C. Αὐτὸν Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. Huds. Αὐτῶν Reg. Caſſ. Dan. Gr. & hic in marg. αὐτόν. *l.* 14. ἂν deeſt Reg. *ead.* κρατῆσαι) κρατήσειν, & eadem manu inter verſus κρατῆσαι Reg.

Pag. 297. *l.* 4. ἀποχωρήσασα) ὑποχωρήσασα Ar. C. Cl. Huds. Reg. Caſſ. Dan. *ead.* ποι) πη Ar. C. Huds. Ποῖ Caſſ. Gr. *l.* 5. σφίσι) σφίσιν Gr. *l.* 6. ἐφηγεῖται) ἐσηγεῖται Marg. Ar. C. Cl. Gr. Huds. Reg. Caſſ. Dan. Camer. *l.* 8. ταῦτα ἃ καὶ) ταῦτα καὶ ἃ καὶ Marg. Huds. Reg. Caſſ. *ead.* πάντας omittit Cl. Huds. *l.* 9. Συρακουσίους καὶ τοὺς ξυμμάχους) Συρακουσίους καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς ξυμ. Mſ. Baſ. *l.* 14. ἔτυχε) ἐτύγχανε C. Huds. *l.* 15. Ἡράκλεια) Ἡρακλεῖ Marg. Ar. C. Idem. Caſſ. Dan. Librarius Cod. Reg. ſcripſerat Ἡράκλεια, ſed idem mox emendaverat Ἡρακλεῖ.

Pag. 298. *l.* 1. ἐθελῆσαι deeſt Camer. *l.* 3. καὶ πάντα μᾶλλον ἐλπίζειν &c.) Id eſt: καὶ ἔλεγον ἐλπίζειν αὐτοὺς (τοὺς στρατιώτας) πείθεσθαι ἂν (πειθήσεσθαι) σφῶν (τῶν ἐν τέλει ὄντων) κατὰ πάντα, μᾶλλον ἢ &c. Ae. Port. Hic πείθεσθαι ponitur pro ὑπακούειν & πειθαρχεῖν. Sic apud Homerum, Κείνου γάρ κε μάλιστα πιθοίατο. Huds. *l.* 6. καὶ οὐκ ἔπειθεν) καὶ οὐκέτι ἔπειθεν Marg. Ar. C. Idem. Reg. Caſſ. Dan. Cam. *ead.* αὐτὸς ἐπὶ τούτοις) Vide Plutarchi Niciam p. 540 ed. Francof. Diodorum Sic. l. 13, p. 340 ed. Steph. p. 148 ed. Rhod. & Polyaeni Stratagem. l. 1, c. 43. Huds. *l.* 9. ἑταίρων) ἑτέρων Ar. Idem. Gr. Sic cap. 75 ἢ ἑτέρων Reg. Caſſ. *l.* 10. ἱππέων) τῶν ἱππέων Reg. *l.* 11. ξυνεσκότα ζεν) συνεσκότα ζεν Gr. *ead.* προσπελάσαντες) προσελάσαντες Marg. Camer. Ar. C. Cl. Gr. Huds.

Reg. Caff. Dan. *l.* 12. τινὰς) τινὲς Reg. *l.* 14. τῶν ἔνδοθεν) τῶν ἔνδον Marg. HUDS. Schol.

Pag. 299. *l.* 2. παρασκευασάμενον) παρασκευασάμενοι Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 8. ξυσκευάσαιντο) ξυσκευάσωνται Cl. HUDS. Συσκευάσωνται Reg. *l.* 9. ὅτιχρησιμώτατα) ὅτι χρησιμώτατα C. HUDS. Reg. Caff. *l.* 10. ἀναλαβόντας) ἀναλαβόντες Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. *l.* 12. προεξελθόντες) Ita Ar. C. quo modo legendum monuit Ae. Port. HUDS. Dan. Προξελθόντες Gr. *l.* 13. τὰς) ταύτας Gr. *l.* 14. ἰέναι) ἰέναι ἂν Camer. *ead.* ἀπεφράγνυσαν) ἐναπεφράγνυσαν Marg. Cam. HUDS.

Pag. 300. *l.* 2. προσπλεύσαντες) προσπελάσαντες Ar. HUDS. *l.* 3. ὀλίγας) ὀλίγους Caff. *l.* 5. ἐκπεπτωκυῖαν) ἐσπεπτωκυῖαν Dan. *l.* 8. παρασκευάσασθαι) παρεσκευάσθαι Marg. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. παρασκευάσασθαι Cam. *l.* 10. καθ' ἓν) καθὲν Caff. *l.* 12. ἀπεχώρουν) ἀνεχώρουν C. HUDS. *l.* 14. ξυνέβαινε) συνέβαινε Reg.

Pag. 301. *l.* 4. ζῶσι) ζῶσιν Gr. *l.* 6. καθίστασαν) καθιστᾶσιν legit Suidas, in voce ἀντιβολία. Καθίσταντο, vel καθίστασαν legisse videtur Valla. HUDS. *l.* 7. ἴδοι) ἴδῃ, inter versus ἴδοι Gr. *l.* 10. προλείποι) προλείπει Ar. C. HUDS. Προλίποι Reg. *ead.* ἡ ῥώμη καὶ τὸ σῶμα) Id est, ἡ τοῦ σώματος ῥώμη. Ae. Port. HUDS.

Pag. 302. *l.* 2. κατήφεια) κατήφεια, ἀπὸ τοῦ κάτω τὰ φάη βάλλειν τοὺς ὀνειδιζομένους, ἢ λυπουμένους. Etymol. Magn. HUDS. *l.* 4. ἐώκεσαν ὑποφευγούσῃ) καὶ ὑποφευγούσῃ ἐώκεσαν Reg. *l.* 8. ἱππεῖς) ἱππῆς Reg. *l.* 9. τε deest Gr. *ead.* καὶ omittunt Ar. C. HUDS. Caff. *ead.* ὑπὸ τοῖς ὅπλοις desunt Cam. *l.* 11. ἀπηυτομολήκεσαν) ἀπηυτομολήκεισαν Gr. *ead.* καὶ deest Ar. HUDS. *l.* 13. ἰσομοιρία) ἡ ἰσομοιρία Cam. *l.* 14. Infinitivum κακοῦσθαι cum articulo τὸ extrinsecus assumi debere, contendit Stephanus in Append. ad Scripta al. de Dial. Att. pag. 180. HUDS.

Pag. 303. *l.* 1. ὡς) ὡς Reg. Gr. *l.* 2. καὶ ἀπὸ) καὶ deest Cam. Haec ἀπὸ οἵας usque ad ἀφῖκτο habet Suidas in αὔχημα sine nomine auctoris. *ead.* οἵας) οἰκείας Ar. C. HUDS. *l.* 3. ἐς οἵαν τελευτὴν) ἐς οἵαν τε τελευτὴν Caff. *l.* 5. δουλωσομένους) δουλωσαμένους Gr. *l.* 6. μὴ πάθωσι ξυνέβη ἀπιέναι· ἀντὶ δ' εὐχῆς) Μὴ πάθωσι ξυναπιέναι. ἀντὶ δὲ εὐχῆς Gr. *l.* 7. παιάνων) παιώνων Caff. *ead.* μεθ' ὧν ἐξέπλεον) Vide lib. 6, cap. 32. HUDS. *ead.* πάλιν) πάλιν Camer. *l.* 9. ναυβατῶν) ναυατῶν Reg. *l.* 11. ταῦτα

om. Cl. Huds. Gr. *ead.* αὐτοῖς οἰστὰ) οἰστὰ αὐτοῖς Gr.

Pag. 304. *l.* 4. ἐπιπλεῖστον) ἐπὶ πλεῖστον Gr. *ead.* γεγωνίσκων) Videsis Etymol. Magn. Huds. *l.* 6. ἢ τοιῶνδε) Vide Stephani Append. ad Scripta al. de Dial. Att. pag. 28. Idem. Ἢ τῶν τοιῶνδε Reg. *l.* 7. μηδὲ) μὴ δὲ Reg. Caff. *ead.* ὑμᾶς) ἡμᾶς Reg. *l.* 9. κακοπαθείαις) κακοπαθίαις Caff. Gr. *l.* 13. αἰωροῦμαι) ἑωροῦμαι Reg. Caff. Ἑωροῦμαι Gr. *ead.* ἐς θεοὺς) ἐς τοὺς θεοὺς Gr. Huds.

Pag. 305. *l.* 1. ἐς ἀνθρώπους) ἐν ἀνθρώποις Reg. *l.* 2. θαρσεῖα) θρασεῖα Ar. Huds. Gr. Cam. *l.* 3. κατ' ἀξίαν) καταξίαν, & inter verſus manu recenti κατὰ τὴν ἀξίαν Reg. *ead.* τάχα δ' ἂν) τάχα δὲ ἂν Ar. C. Huds. Reg. Caff. *l.* 9. ἕξειν) ἥξειν Cl. Huds. *l.* 10. ὁρῶντες) ὁρῶντας malit Ae. Portus. Huds. *ead.* οἷοι ὁπλῖται) οἱ ὁπλῖται Ar. C. Idem. Reg. Caff. Gr. *l.* 11. καταπεπλῆχθε) καταπεπλῆχθαι Marg. Gr. Flor. Καταπέπληχθε Ar. C. Cl. Huds. Caff. *l.* 13. ὅποι) ὅπου Reg. *ead.* καθέζοισθε) καθίζησθε Ar. C. Bar. Ald. Καθέζησθε Cl. Gr. Huds. Reg. Caff. Dan. Mſ. & ed. Baſ. *ead.* οὐδεμία) οὐδὲ μία Caff.

Pag. 306. *l.* 1. οὐδ' ἂν) οὔτ' ἂν Ar. C. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Baſ. Huds. Reg. Caff. *l.* 2. ἐξαναστήσειε) ἐξαναστήσειεν Reg. Caff. *l.* 5. τοῦτο καὶ πατρίδα) Ita Reg. Caff. Gr. Dan. Baſ. Steph. 2. Portus. vid. Annot. Mox κρατήσας deeſt Cam. *l.* 6. δὲ ὁμοίως) δ' ὁμοίως Gr. *l.* 7. καὶ ἢν ἀντιλαβώμεθα) καὶ εἰ μὲν ἀντιλ. Reg. *l.* 9. εἰσὶ) εἰσὶν Reg. *l.* 10. ἐχυρῷ) ὀχυρῷ Marg. Ar. Bar. Cl. Gr. Ald. Flor. Baſ. Huds. Reg. Caff. Dan. Εἶναι non eſt in Dan. *ead.* προπέμπετε) προπέμπεται Bar. Ald. Baſ. ut κατὰ τὸ σιωπώμενον intelligatur id iam factum eſſe. Huds. Sic etiam Dan. Προπέπεμπται Gr. *l.* 11. εἰρημένον) Id. eſt: ἐροῦντα, κελεύσοντα. Ae. Port. Huds. *l.* 15. ὧν ἐπιθυμεῖτέ που ἐπιδεῖν) ὡς ἐπιθυμεῖτέ που ἐπιδεῖν C. Idem. Ὡς etiam Dan. Ἐπειδεῖν Caff.

Pag. 307. *l.* 2. ἐπανορθώσοντες) ἐπανορθώσαντες Reg. Caff. Gr. *l.* 4. Ὁ μὲν Νικίας) ὁ δὲ Νικίας Ar. Huds. *ead.* τοιάδε) τάδε & ſupra τοιάδε Gr. *l.* 5. εἴπη) εἴ πη Caff. *l.* 6. καὶ καθιστὰς) καὶ deeſt Reg. *l.* 8. ἐν πλαισίῳ) ἐν διπλασίῳ Ar. C. Vide Var. Lect. & Schol. ad V, 67. Huds. Ἐν διπλασίῳ Reg. Caff. Dan. *l.* 9. τοῦ Νικίου) τὸ τοῦ Νικίου Ar. Τοῦ Νικίου C. Huds. *ead.* ἐφεπόμενον) ἐφεσπόμενον Ar. C. Idem. Dan. *ead.* δὲ τὸ) δὲ τοῦ Ald. Flor. Baſ. Steph. 1. Huds. Gr. *l.* 12. παρατεταγμένους) τεταγμέ-

νους Gr. *l.* 14. ἐς) εἰς Reg. *ead.* τὸ πρόσθεν) τὸ ἔμπροσθεν Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 15. τε omittunt Ar. C. HUDS.

Pag. 308. *l.* 1. προελθόντες) προσελθόντες Ar. C. HUDS. Reg. Caff. *l.* 9. προελθόντες) προσελθόντες Caff. *l.* 10. ἀπετείχιζον) ἐπετείχιζον Gr. *l.* 12. Ἀκραῖον λέπας) Locus arduus atque praeceps ultra Euryelum versus occasum solstitialem; vulgo nunc incolis *Criniti* dictus. Cluverius in Sicilia Antiq. pag. 172. Promontorium, in quo sita est urbs, cui nomen Acrae. Ae. Port. HUDS. *l.* 14. αὐτοὺς omittunt Ar. C. IDEM.

Pag. 309. *l.* 2. αὐτὸ deest C. HUDS. *l.* 3. ἀπὸ) ὑπὸ Marg. Cam. Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. *l.* 5. ἐβιάσαντο) Id est: μετὰ βίας προσελθεῖν καὶ εἰς αὐτὸν εἰσελθεῖν ἐπειράσαντο. Ae. Port. HUDS. *l.* 6. τὸν ante λόφον deest Gr. *l.* 8. οὐκ abest C. HUDS. Οὐκ ἀπ' ὀλίγων Reg. *l.* 10. ἀπὸ) ὑπὸ Reg. *l.* 12. ἀνεπαύοντο) ἐπανεπαύοντο Marg. Cam. HUDS. *l.* 14. μετόπωρον) τὸ μετώπορον Cam.

Pag. 310. *l.* 3. δὲ αὐτῶν) δ' αὐτῶν Ar. C. HUDS. Reg. Caff. *l.* 4. ἀποτειχιοῦντας) ἀποτειχιοῦντες Reg. Caff. *l.* 5. προεληλύθεσαν) προσεληλύθεσαν Marg. Camer. HUDS. *l.* 7. μετὰ ταῦτα) μεταταῦτα & mox καταβραχὺ Ar. C. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. IDEM. Μεταταῦτα etiam Reg. & καταβραχὺ Caff. *l.* 14. ἐπιπολὺ) ἐς πολὺ Dan.

Pag. 311. *l.* 3. ἐς) εἰς Reg. *l.* 7. προσβολαῖς deest Gr. *l.* 8. καύσαντες) καύσαντας Reg. *l.* 10. τοὐναντίον ἢ οἱ) τοὐναντίον ἢ οἱ Ald. Flor. Baf. HUDS. Reg. Gr. *l.* 13. ταύτῃ) ταύτας Dan.

Pag. 312. *l.* 2. δείματα) δείγματα Gr. *ead.* ἐγγίγνεσθαι) ἐγγίνεσθαι Gr. *l.* 3. τε deest Reg. *l.* 5. προὔλαβε) προὔβαλε & supra manu recenti προὔλαβε. Reg. *l.* 7. ἀπεσπάσθη) ἀντεσπάσθη Gr. *ead.* ἀτακτότερον) ἀτακτώτερον, & rursus infra cap. 81, Gr. *l.* 9. τὴν Ἐλωρινὴν) τὴν Ἐλωρινὴν C. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. Vide VI, 70. HUDS. Sic etiam Reg. Caff. Gr. Ἐλωρικὴν Dan. *l.* 10. Κακυπάρει) Κοκυπάρει Marg. Κακοπάρει Ar. Vide Cluverii Sicil. antiq. pag. 183. HUDS. *l.* 13. ἐπεὶ δ') ἐπειδὴ δὲ Cl. HUDS.

Pag. 313. *l.* 1. διέβησαν) διαβίβασαν Reg. *ead.* Αὖθις etiam Mf. Baf. αὐτοῖς ed. Baf. *l.* 2 Ἐρινεὸν) Verisimile est, Ptolemaei Ὄρινον eundem esse amnem, qui Thucydidi dicitur Ἐρινεός. Vide Cluverium p. 184. HUDS. *l.* 5. ὡς ἥ τε ἡμέρα) ὥς τε ἡμέρα Gr. *l.* 7. κατὰ τάχος) καταταχος Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Reg. *l.* 9. καὶ ὡς προσέ-

μιξαν) καὶ ὥσπερ προσ. Reg. Caff. *l.* 10. ὑστέροις τε οὖσι) ὑστέροις τ' οὖσι Reg. Caff. *l.* 11. καὶ ἀτακτότερον desiderantur in Cod. C. HUDS. *l.* 12. προσπεσόντες) συμπεσόντες Marg. Camer. IDEM. *l.* 13. ἱππεῖς) ἱππῆς Reg. *ead.* ἐκυκλοῦντό τε) ἐκυκλοῦντο τότε Gr. 'Εκύκλουν τό τε Cl. HUDS. *l.* 15. ἑκατὸν omittit Cl. IDEM. Reg. Caff.

Pag. 314. *l.* 3. ὡστάχιστα) ὡς τάχιστα Ar. Flor. HUDS. *ead.* τοσαῦτα) τὸ σῶμα, & inter versus recenti manu τοσαῦτα Reg. *l.* 4. ἀναγκάζονται) ἀναγκάζωνται Gr. *ead.* ἐτύγχανέ τε) τε deest Caff. *l.* 5. ταπλείω) τὰ πλείω Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Gr. *ead.* πόνῳ τε) τε deest Gr. *l.* 6. αὐτῷ ἐπικεῖσθαι) αὐτῷ πρώτῳ ἐπικεῖσθαι Marg. Ar. C. Cl. HUDS. Reg. Caff. Dan. *l.* 8. ξυνετάσσετο) ξυνετάττετο Ar. C. HUDS. *l.* 12. τε deest Gr. *ead.* ἐλαίας) ἐλάας Marg. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caff. *l.* 13. τοιαύταις δὲ προσβολαῖς) τοιαύταις μὲν προσβολαῖς Ar. C. HUDS. *ead.* ξυσταδὸν) ξυνσταδὸν Caff. Gr.

Pag. 315. *l.* 1. τῶν deest Ar. HUDS. Πρὸς τὸ τῶν 'Αθ. Reg. Caff. *l.* 2. ἐγένετο abest C. HUDS. Reg. *ead.* προαναλωθῆναί τῳ) προκαναλωθῆναι τῷ Caff. Gr. *l.* 8. καὶ Συρακούσιοι) καὶ οἱ Συρακούσιοι Cl. HUDS. *l.* 10. ἀπιέναι) ἐπιέναι Gr. Ald. Flor. Baf. IDEM. 'Απιέναι Mf. Baf. *l.* 12. ἅπαντας omittunt Ar. C. ut & mox μὴ ante ἀποθανεῖν. HUDS. Ἅπαντας omittit etiam Dan. *l.* 14. τῆς ἀναγκαιοτάτης) τοῖς ἀναγκαιοτάτοις Caff.

Pag. 316. *l.* 4. ἀπεκόμισαν) ἀπεκόμιζον Marg. Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Gr. Cam. *l.* 7. ἐκάθισε) καθεῖσε Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Dan. *l.* 9. παραδεδώκοιεν) παραδεδώκασι Reg. *l.* 10. κελεύοντες) ἐγκελεύοντες Ar. 'Εκελεύοντό τε C. HUDS. *ead.* ὁ δ' ἀπιστῶν) ὁ δὲ ἀπιστῶν Gr. *l.* 14. ξυμβῆναι) συμβῆναι Gr.

Pag. 317. *l.* 2. μέχρις) μέχρι Reg. Caff. Gr. *l.* 4. καὶ Γύλιππος) καὶ ὁ Γύλιππος C. HUDS. Paulo post ἔβαλον Gr. *l.* 7. ἄλλων omittunt Ar. C. Gr. Cl. Ald. Flor. Baf. Steph. 1. HUDS. Reg. Caff. Dan. *l.* 9. πορεύσεσθαι) πορεύεσθαι Ar. C. Cl. HUDS. Reg. *l.* 11. ἐπαιώνισαν) ἐπαιάνισαν Ar. C. HUDS. *ead.* γνόντες δὲ οἱ 'Αθηναῖοι) γνόντες δ' οἱ 'Αθην. Gr. *l.* 13. βιασάμενοι) κομισάμενοι Gr. HUDS. Βιαζόμενοι Cam. *l.* 15. δὲ ἐπειδὴ) δ' ἐπειδὴ Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Gr. *ead.* ἦγε) ἦγεν Reg. Caff. Gr.

Pag. 318. *l.* 1. προσέκειντο τὸν αὐτὸν τρόπον) προσέκειντο κατὰ τὸν αὐτ. τρ. Dan. *l.* 2. κατακοντίζοντες) ἀκοντί-

ζοντες Reg. *l.* 3. Ἀσσίναρον) Cum simplici σ scribitur apud Plutarchum & Diodorum. Vide Cluverii Sicil. Antiq. pag. 184. HUDS. Ἀσσιναρὸν Gr. *l.* 8. ὡς δὲ γίγνονται) ὡς δ' ἐγένοντο Reg. *l.* 9. Particulam τὶς redundare existimat Stephanus: quem vide in Append. ad Scripta al. de Dial. Att. pag. 80. HUDS. *ead.* πρῶτος) αὐτὸς πρῶτος Ar. C. Cl. Gr. Ald. Flor. Baf. IDEM. Reg. Caff. Dan. *l.* 12. τε ἀλλήλοις) τ' ἀλλήλοις Gr. *ead.* περί τε manus recens adscripsit Reg. *l.* 13. οἱ μὲν) καὶ οἱ μὲν Reg. *ead.* ἐμπαλασσόμενοι) Vide Suidam in voce ἐμπαλασσόμενοι. HUDS. Sic emendavit corrector Cod. Reg. in textu ἐπαλασσόμενοι. *l.* 14. ἐς τὰ ἐπὶ) ἐς τὸ ἐπὶ Ar. C. HUDS.

Pag. 319. *l.* 1. παραστάντες &c.) παραστάντες δὲ οἱ Gr. sed δὲ ab emendante adscriptum est. *ead.* οἱ Συρακούσιοι desunt Reg. *l.* 2. πίνοντας) πίπτοντας Gr. *ead.* τοὺς πολλοὺς) τοὺς non habet Caff. *l.* 3. τῷ deest C. HUDS. *l.* 5. τῷ omittunt Ar. C. IDEM. Gr. *l.* 8. ἤδη deest Cam. *l.* 9. κειμένων) διακειμένων Dan. *l.* 11. ὁ abest Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Gr. *ead.* Γυλίππῳ ἑαυτὸν παραδίδωσι) Deditionem Niciae pulchre describit Plutarchus p. 541 ed. Francof. HUDS. *l.* 12. τοῖς omittit Gr. *l.* 14. τοὺς δὲ ἄλλους) τοὺς δ' ἄλλους Gr.

Pag. 320. *l.* 2. ξυνεκόμισαν) ξυγκομίσας Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Dan. Ξυγκόμισαν Gr. *l.* 4. πέμψαντες τοὺς) πέμψαντες δὲ τοὺς Gr. *l.* 7. κατεπλήσθη πᾶσα Σικελία) διεπλήσθη πᾶσα ἡ Σικελία Marg. Ar. C. Ald. Flor. Baf. Διεπλήσθη Cl. HUDS. Διεπλήσθη πᾶσα Σικελία Reg. Caff. Dan. Articulus ἡ non est in Baf. Κατεπλήσθη πᾶσα ἡ Σικελία Cam. *l.* 11. προσβολαῖς omittunt Ar. C. Ἐσβολαῖς Cl. HUDS. Προσβολαῖς omittunt etiam Reg. & Caff. *l.* 13. πολλοὶ δὲ ὅμως καὶ διέφυγον) πολλοὶ δ' ὅμως καὶ διεφ. Ar. Πολλοὶ δ' ὅμως διεφ. C. HUDS.

Pag. 321. *l.* 1. παραυτίκα) παρ' αὐτίκα Caff. *l.* 2. τούτοις δ' ἦν ἀναχώρησις ἐς Κατάνην) Id est: οὗτοι δὲ ἐς Κατάνην ἀνεχώρουν Ae. Port. HUDS. *l.* 4. τῶν τε αἰχμαλώτων) τῶν τε ἐκ αἰχμ. Gr. IDEM. Sed ἐκ punctis subscriptis notatum est. *l.* 5. ἀναλαβόντες) λαβόντες & σκῦλα Cl. HUDS. Reg. Caff. *l.* 7. Λιθοτομίας) Insignis hic in Epipolis carcer Λατομίαι dicitur a Plut. & Diodoro. Vid. Cluverii Siciliam Antiq. pag. 149, 150, & Fazellum Dec. 1, lib. 1 rerum Sicularum. HUDS. *l.* 8. τὴν omittunt Cl. Gr. IDEM. Reg. Caff. Camer. *l.* 9. ἀπέσφαξαν) κατέλευσαν

Thucydidem scripsisse, suspicaretur quispiam ex Plutarchi Nicia, prope finem, ubi haec occurrunt: Δημοσθένην δὲ καὶ Νικίαν ἀποθανεῖν Τίμαιος οὔ φησιν ὑπὸ τῶν Συρακουσίων καταλευσθέντας, ὡς Φίλιστος ἔγραψε καὶ Θουκυδίδης, ἀλλ' αὐτοὺς δι' ἑαυτῶν ἀποθανεῖν. HUDS. *l.* 10. ἐνόμιζέν οἱ) ἐνόμιζέ οἱ Gr. *l.* 13. τὸν δὲ, διὰ τὰ) τὸν δὲ Νικίαν διὰ τὰ Marg. Cam. HUDS. Νικίαν in Mſ. Baſ. adſcriptum eſt. Poteſt tuto pro gloſſa haberi. *l.* 14. ἐπιτηδειότατον) εἶναι ἐπιτηδ. Gr. HUDS.

Pag. 322. *l.* 4. οὐχ ἥκιστα) οὐχήκιστα Ar. C. Ald. Flor. Baſ. ut & mox infra. HUDS. Utroque loco etiam Reg. *l.* 6. ἐκεκοινολόγηντο) ἐκεκοινολόγητο Ar. C. HUDS. *l.* 7. τοιοῦτον) τοιοῦτο Reg. Caſſ. *l.* 8. ἄλλοι δὲ καὶ οὐχ ἥκιστα) ἄλλοι δ' οὐχ ἥκιστα Gr. *l.* 9. ὅτι πλούσιος ἦν) Scil. ex argenti fodinis. Nam in his Niciam mille operarios habuiſſe, ſcribit Xenophon in libello περὶ προσόδων. HUDS. *ead.* σφίσι) σφίσιν Gr. *l.* 11. ὁτιεγγυτάτω) ὅτι ἐγγυτάτω C. Ald. Flor. Baſ. Ὅτι ἐγγύτατα Cl. Gr. HUDS. Reg. Caſſ. Cam. *l.* 13. τῶν γε ἐπ' ἐμοῦ) τῶν γ' ἐπ' ἐμοῦ Gr. Τῶν γε ὑπ' ἐμοῦ Cam. *l.* 14. ἐς τὸ θεῖον omittunt Ar. C. Verum ἡ ἐς τὸ θεῖον ἐπιτήδευσις videtur id ipſum eſſe, quod antea θειασμὸν dixit. Διὰ τὴν πᾶσαν ἐς ἀρετὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν Gr. & in margine Cl. HUDS. Sic etiam Caſſ. & in marg. γρ. διὰ τὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν. Cum Codd. Ar. C. conſentit Reg.

Pag. 323. *l.* 2. μετεχείρισαν) μετεχείρησαν Caſſ. Gr. *l.* 3. οἵ τε ἥλιοι τοπρῶτον καὶ τὸ πνῖγος) οἵτε ἥλιοι πρῶτον καὶ πνῖγος Ar. C. HUDS. Πρῶτον etiam Caſſ. Gr. & τὸ omittit Dan. *l.* 7. προσέτι) Ita etiam Mſ. Baſ. προστέτι ed. Baſ. *l.* 8. ξυννενημένων) ξυνενηγμένων Ar. & Cl. in marg. Ξυνενηνεγμένων C. HUDS. Ξυνενημένων Reg. Caſſ. *l.* 9. τοιοῦτον) τοιοῦτο Reg. Caſſ. *l.* 10. δίψει) δίψῃ Reg. *l.* 11. ὀκτὼ μῆνας) ὀκτὼ ἡμέρας Cl. in marg. μῆνας. HUDS. *l.* 12. κοτύλην) κοτύλη, τὸ τρίτον τῆς χοίνικος. Iul. Pollux lib. 4, cap. 23. Vide Caſauboni notas in Athenaeum pag. 798, & Bernardum de Menſuris & Ponder. pag. 14, 141, & pag. 27, 28 &c. Athenienſes per ſingulos dies κοτύλας δύο κριθῶν καὶ μίαν ὕδατος accepiſſe, refert Plutarchus in Nicia. HUDS. *ead.* ἄλλα τε) ἀλλά τε Caſſ. Gr. *l.* 13. τῷ deeſt Ar. C. Cl. Gr. HUDS. Reg. Caſſ.

Pag. 324. *l.* 2. καὶ εἴτινες) καὶ οἵτινες Cl. HUDS. Reg. *ead.* ἢ Ἰταλιωτῶν omittunt Ar. C. HUDS. Dan. *l.* 4. δὲ

οὐκ ἐλάσσους) δ' οὐκ ἐλάσσους Gr. *l.* 7. δοκεῖν δ' ἔμοιγε) δοκεῖν δέ μοιγε Caff. Δοκεῖν δ' ἐμοι γὲ Gr. *l.* 9. πάντως νικηθέντες) πάντες νικ..Cl. HUDS. *l.* 10. δὴ τὸ) τὸ δὴ Cam. *l.* 11. τὸ λεγόμενον) Id eft: κατὰ τὸ λεγόμενον, ὡς λέγεσθαι φιλεῖ Ae. Portus. HUDS. *ead.* καὶ οὐδὲν ὅ, τι οὐκ ἀπώλετο) καὶ οὐδὲν ὡς ὅτι οὐκ ἀπώλετο Caff. in margine. *l.* 12. ἀπενόστησαν) ἐπενόστησαν Reg. *l.* 13. τὴν deeft Ar. C. HUDS. Reg. Caff. Cam.

ANNOTATIONES

IN LIBRUM VII.

Pag. 173. *l.* 3. Τὸ ἕβδομον) De hoc libro VII vide cuiusdam ex Brasidae posteris ad Augustum dictum apud Plutarch. Apoph. 207. WASS.

ead. l. 7. Τάραντος) Τάρας & fem. genere apud Dionys. Perieg. 376. Notavit Eustath. Eius originem tradit Pausan. X, p. 628, Iustin. III, 4. Lucan. V, 375, *quas avius Hydrus, Antiquusque Taras* &c. Ms. *devius*. & *Tarax*. vid. Herodot. VII, 170, Euseb. Chron. MCCCIX. WASS.

ead. l. 8. Ἐς Λοκροὺς τοὺς Ἐπιζεφ.) Vide Salmasii Exercit. Plinian. pag. 48. HUDS.

Pag. 174. *l.* 5. Παρουσῶν τῷ Ῥηγίῳ) Cl. Gr. ἐν τῷ Ῥηγίῳ, ex interpretatione vet. Scholiastae, opinor. WASS. Puto videndum, quid edd. Basileensi vetustiores habeant. Si in iis est ἐν, probabile est, id in Hudsoniana negligentia operarum typographicarum omissum, & ab Hudsono errorem non animadversum fuisse. Nam certum est in quinque Mss. & tribus edd. post Flor. esse.

ead. l. 8. Καὶ σχόντες Ῥηγίῳ) Thucydides plerumque huic verbo addit praepositionem εἰς. III, 34, πάλιν ἔσχε καὶ ἐς Νότιον. IV, 3, ἐς τὴν Πύλον πρῶτον ἐκέλευε σχόντας αὐτούς. Sic IV, 25, V, 2, & alibi. Cum dativo effert III, 33, οὐ σχήσων ἄλλῃ, ἢ Πελοποννήσῳ. Itaque ἐν, quod hic habet Dan. ab imperito correctore inculcatum est.

ibid. Μεσήνῃ) Supra fere Μεσσήνη in editis. Gr. & Cl. non variant. WASS.

Pag. 175. *l.* 8. Ἑπτακοσίους) Diodor. p. 334 c. συναγαγὼν τοὺς ἅπαντας τρισχιλίους μὲν πεζούς, διακοσίους δ' ἱππεῖς. WASS.

ead. l. 9. Ψιλοὺς ξυναμφοτέρους) Vide Diodorum Siculum l. 13, p. 334 ed. Steph. WASS.

ead. l. 14. Γόγγυλος) Primo conflictu, inquit Plutarchus

p. 536, occisus est. De eius uxore Xenophon Anab. pag. 425. WASS.

Pag. 176. *l.* 5. Ἄλλαι ἔτι) Ἔτι abest Gr. ineleganter: pro Κλεανδρίδου Ar. C. VI, 93 Κλεαρίδου. Sed receptam lectionem tuetur Plutarchus Vit. 164. De furto utriusque vid. Diodorum XIII, pag. 389, Athenaeum pag. 234. vid. etiam Frontinum II, pag. 197. WASS. De nomine patris Gylippi vid. VI, 93. Gylippum ab Ephoris peculatus damnatum inedia vitam finivisse, scribit Athenaeus VI, 5. in exsilium abiisse, Plutarchus & Diodorus.

ead. l. 10. Ἱέγας) Huius munitionis nomen vix alibi invenitur. Ἱέται castellum nimis est remotum. WASS. In Bas. est γέγας. & sic Camer. nam nulla varietas scripturae annotata erat.

ead. l. 13. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι) Cam. καὶ ἐκεῖνοι. Sic legendum puto, cum quia alterum ex interprete videri poterit, tum etiam quod sequatur. WASS.

ead. l. 15. Σταδίων ἤδη ἐπεῖ.) A Cl. prave abest ἤδη. mox τὴν ante θάλασσαν non male omittit Gr. Infra cap. 4, τὸ ἐπὶ θαλάσσῃ τεῖχος. WASS.

Pag. 177. *l.* 11. Κήρυκα προπέμπει αὐτοῖς) Ita MSS. e quibus id reposui. antea προσπέμπει. WASS. Scriptura huius verbi multis locis variat. Mihi ita videtur: cum sententia postulat, ut dicatur *praemittere*, vel *prius mittere*, scribendum esse προπέμπειν; cum *ad aliquem mittere*, προσπέμπειν. Thucydides I, 29, Προπέμψαντες κήρυκα πρότερον πόλεμον προεροῦντα Κερκυραίοις. III, 100, Προπέμψαντες πρότερον ἔς τε Κόρινθον καὶ ἐς Λακεδαίμονα πρέσβεις. IV, 30, Κλέων δὲ ἐκείνῳ προπέμψας ἄγγελον, ὡς ἥκων. Sic eod. lib. cap. 78 & 111, & VIII, 77; in quibus omnibus προπέμπειν, pro *praemittere*, constanter habent MSS. & edd. Unde hic quoque προπέμπει legendum assentior cl. Wasse. At I, 53, Ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς ἄνδρας — ἄνευ κηρυκίου προπέμψαι τοῖς Ἀθηναίοις; II, 79, Προπεμψάντων δὲ ἐς Ὄλυνθον τῶν μὴ ταῦτα βουλομένων; III, 52, Προσπέμπει δὲ αὐτοῖς κήρυκα; IV, 114, Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις κήρυκα προσπέμψας, variant libri: sed tamen omnia illa loca potius requirunt προσπέμπειν, quam προπέμπειν. Nec VIII, 47, Καὶ Ἀλκιβιάδου προσπέμψαντος λόγους ἐς τοὺς δυνατωτάτους αὐτῶν ἄνδρας, admitto scripturam Marg. προπέμψαντος; etsi V, 76 est Λόγους προὔπεμπον ἐς τὸ Ἄργος ξυμβατηρίους: nam hic est *praemittere*, ibi *mittere*.

Pag. 178. *l.* 5. Μᾶλλον) Pro μεῖζω dicit Portus. quomodo noster supra. WASS.

ead. *l.* 8. Τεμενίτην) Vide Polyaen. I, 42. WASS.

ead. *l.* 12. Λάβδαλον) Cod. Ar. corrupte Λάβδακον. Vide Diodorum pag. 334. WASS.

Pag. 179. *l.* 8. Ἐπὶ θαλάσσῃ) Cl. male ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ. WASS.

ead. *l.* 9. Τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ τείχους) Marg. τοῦ τείχους τοῖς Ἀθηναίοις. Sed altera positura Thucydidem sapit magis. WASS.

Pag. 180. *l.* 2. Πλημμύριον) Πλημύριον corrupte Steph. Alibi cum nostro facit. Neque aliter antiqui scriptores. Virg. *Plemmyrium undosum.* Mentelii Codex *Plemyrium*: Cant. tres *Plemurium*, aut *Plenurium.* vid. Plutarch. Vit. 536. WASS.

ead. *l.* 14. Πληρωμάτων) Scholiastes interpretatur *naves.* Non magis hic sunt naves, quam infra cap. 12, ubi τῶν πληρωμάτων exponit τῶν ναυτῶν, quomodo & hic legendum censeo, & apud alios scriptores sumitur. Sic dici classiarios, praeter Lexicographos ostenderunt Baysius in libello de Re Nav. Schefferus II de Milit. Nav. 3, & Perizonius ad Aelian. II V. H. 10.

Pag. 181. *l.* 7. Τῷ Ὀλυμπιείῳ) Vide ad VI, 64. Est & locus in Delo, cuius ruinas se vidisse putant Whelerus, & Tournefort. I, 226. Vid. nostrum VI, 64, 75, VII, 37 & 42. Livius XXIV, 33, *Olympium (Iovis id templum est, mille quingentis passibus ab urbe)* nempe Syracusis. Idem fere Diodor. XIII. WASS.

ead. *l.* 11. Αὐτὰς) Stephanus loco, quem in Var. Lect. annotavit Hudsonus, etiam alterum pleonasmi huius pronominis exemplum profert e Thucydide IV, 93, ubi vid. Add. Aelian. V Var. Hist. 3, Ἀριστοτέλης τὰς νῦν Ἡρακλείους στήλας καλουμένας, πρινὴ κληθῆναι τοῦτο, φησὶ Βριάρεω καλεῖσθαι αὐτάς. Add. infra cap. 48.

ead. *l.* 14. Προσπαρεβάλοντο) Non male scripti quidam προσπαρεβάλλοντο. WASS.

Pag. 183. *l.* 4. Καὶ ἐκεῖνοι, ἢ μὴ ἐθέλοιεν) Sententia postulat, ut cum Reg. Gr. & Schol. a quibus tantum una litera aberravit scriba Cod. Cass. legatur, καὶ εἰ ἐκεῖνοι μὴ ἐθέλοιεν.

ead. *l.* 10. Ὁ Γύλιππος) Vide de hoc viro diffidentes Philisti & Timaei sententias apud Plutarchum. a nostro fere stat auctor primus, qui & oculatus testis. WASS.

Pag. 184. *l.* 6. Τῶν Ἀθηναίων) Τῶν non habent Codd. Ar. C. sed mendose. WASS.

Pag. 185. *l.* 2. Πεζικὴν) Vid. VI, 33.

Pag. 186. *l.* 1. Ἐν τοῖς δεινοῖς) Bene libri, qui articulum τοῖς omittunt. WASS.

ead. l. 2. Μεταπέμψωσιν) Sic & Thomas Magister in μεταπέμπομαι. Sed non probat activum μεταπέμπω. Vid. VI, 88, VII, 15.

ead. l. 4. Φοβούμενος) Vide quae excogitavit Euripides Suppl. v. 114. WASS.

ead. l. 5. Ἀδυνασίαν) Marg. ἀδυναμίαν. alterum tamen Grammatici veteres apud Euripidem olim exstitisse aiunt. δύνασις exponitur δύναμις. vid. Hesych. Unde Glossae corrigendae: *ἀδυνατία impotentia, ἀδυναστία inpotencia.* scribe meo periculo ἀδυνασία. D. Halicarn. de Adm. vi dicendi in Demosth. cap. 27, παχύτητος καὶ ἀδυναστίας ἔδοξεν εἶναι μηνύματα τοιαῦτα. Et hic vera lectio est ἀδυνασίας. Libri veteres tacent, sed res ipsa loquitur. WASS. Ἀδυνασία rursus est infra VIII, 8, ubi Scholiastes Cass. annotat: σημείωσαι, ἀδυνασία εἴρηται. Thomas Magister: ἀκρατία, ἀδυνασία, καὶ ἀνοητία παρὰ Θουκυδίδῃ μόνῳ. Pollux III, 122, & VI, 145, tam ἀδυνασία, quam ἀδυναμία recte dici putat.

ead. l. 13. Ἑκουσίων κινδύνων ἐπεμελεῖτο) Hobbes: *was weary of entring into any voluntary dangers.* WASS.

Pag. 187. *l.* 5. Τὸ θέρος ἐτελεύτα τοῦτο) Τοῦτο non comparet in Cl. Noster utroque modo loquitur. WASS.

ead. l. 7. Ἥκοντες — εἶπον) Suidas in ἀποστοματίζειν. Sed male καὶ ἵκοντ' εἰς, & οἱ ἀπὸ τοῦ Νικίου, & ἀπὸ γλώττης αὐτοῖς εἴρητο; hinc corrigendus. De Epistola Niciae vide Demetrium Phalereum § 237, & Aristidem Tom. II Orat. 1. WASS. Ἵκοντ' εἰς apud Suidam est vitium edit. Kusteri. Superiores omnes habent ἥκοντ' εἰς. An Rhetor, quem Demetrium Phalereum vocant, hanc epistolam recte tanquam exemplum epistolarum nimis longarum, & tumidioris stili, proponat, iudicabunt alii: mihi non videtur. Certe non admodum accurate eam cum epistolis Platonis componit, inter quas triplo, quadruplo, ac decuplo longiores sunt.

ead. l. 10. Γραμματεὺς τῆς πόλεως) Pollux VIII, 98 non omnes scribas, quod hic in Var. Lect. significat Hudsonus, sed tantum primum genus sorte lectos dicit; secundum a

ſenatu; tertium a populo. De ſcribis Athenienſium legi poſſunt, quae ad Pollucem annotant doctiſſimi interpretes: Petitus ad Leg. Attic. pag. 257, & Spanhemius Diſſert. IX de Praeſtant. & Uſu Numiſm. p. 704, & Epiſtol. II ad Morellum § 3. Quod illi oſtendunt, munus ſcribae non valde honoratum fuiſſe apud Athenienſes, id hic quoque dicit Scholiaſt. Caſſ. in quo pro iis, quae in vulgato leguntur, *γραμματέα λέγει τὸν εἰωθότα*, ſcriptum eſt, *οὐ κυρίως γραμματέα λέγει τὸν ἀρχὴν ἔχοντα, ἀλλ' ὑπηρέτην τὸν εἰωθότα* cet. & in fine poſt *ἀναγινώσκειν* additur, *τοῦτο δὲ οὐκ ἔντιμον ἦν*. In prioribus aliquid vitii videtur eſſe.

ead. l. 13. Ἧττον) Ita raro Thucyd. Sic *ἔλαττον* Sophocl. Elect. 1003, *πράττειν* 1031, & Trachin. 1173, *φύλαττε* Philoct. 779. ſed perraro. *πράττειν* ſemel Aeſchylus Agam. 1240. Alibi fere haec & huiuſmodi per *σσ* ſcribunt. WASS.

Pag. 188. *l.* 6. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ) Valla vertit *ſecunda pugna*; quod intactum reliquit Stephanus. Acacius, *altera.* Portus ſecutus eſt uſitatiſſimam ſignificationem *τοῦ ὑστεραία*. Altera interpretatio tamen defendi poteſt. Primum enim non liquet e cap. 5 & 6, ſecundam pugnam, qua victi ſunt Athenienſes, poſtridie eius diei, quo victores fuerant, factam: nam Thucydides tempus non definit, ſed dicit, *καὶ μετὰ ταῦτα ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, αὖθις ἐπῆγεν αὐτοῖς*. Deinde etiam alii *ὑστεραία* dicunt pro *ὑστέρα*. Dionyſius Halic. *περὶ τοῦ Θουκυδίδου χαρακτῆρος* cap. VI, cum Hellanici & Herodoti inſtitutum ac rationem componendae hiſtoriae expoſuiſſet, de Thucydide ita ſcribit: Τούτοις ἐπιγενόμενος Θουκυδίδης — τῆς μὲν προτέρας ὑπεριδὼν, ὡς εὐτελοῦς καὶ ταπεινῆς — τῆς δὲ ὑστεραίας, ὡς μείζονος: ubi *ὑστεραία* aperte refertur ad rem, non ad diem. Sylburgius & Hudſonus etiam ibid. cap. XVII eodem modo dici putant *ὑστεραία* in his: Τοὺς μὲν ἐν τῇ προτέρᾳ (ἐκκλησίᾳ) ῥηθέντας ὑπὸ τῶν δημαγωγῶν λόγους παρέλειπεν — τοὺς ἐν τῇ ὑστεραίᾳ πάλιν ὑπὸ τῶν αὐτῶν ῥηθέντας παρέλαβεν. Sed hoc non minus exponi poteſt, *in concione* poſtridie *habita:* nam alteram concionem poſtridie habitam conſtat e Thucydide III, 36. Nec neceſſe eſt apud Xenophontem II Hiſt. Gr. pag. 455 non longe a principio, *καὶ προσβαλὼν πόλει τῶν Ἀθηναίων ξυμμάχῳ, ὄνομα Κεδρείαις, τῇ ὑστεραίᾳ προσβολῇ κατὰ κράτος αἱρεῖ*, aliter interpretari, quam *poſtridie;* etſi Stephanus ſcribit, etiam poſſe verti ſecunda oppugnatione; ut idem ſit, ac dixiſſet *τῇ ὑστέρᾳ*, ſeu *δευτέρᾳ προσβολῇ*. Add. cap. 51.

ead. l. 13. Πολλῇ στρατιᾷ ἐπελθὼν ἕλῃ) Aristides Tom. II, Orat. 2, pag. 44 ex hac epistola: Εἰ μή τις αἱρήσει τὸ παρατείχισμα χειρὶ συχνῇ βιασάμενος, πέρας τῶν ἐν τῇ γῇ πράγματα ἔχει.

Pag. 189. *l.* 8. Τῶν τειχῶν ἡμῶν πειρᾷν) Citat Eustathius in Iliad. δ', p. 445, & explicat ποιεῖσθαι ἀπόπειραν. WASS. Thucyd. I, 61, καὶ πειράσαντες πρῶτον τοῦ χωρίου. Adde IV, 25 & 70.

ead. l. 13. Διάβροχοι) Descripserunt ex hoc loco Pollux I, 121, & Aristides l. d. pag. 33. Huc quoque respicit Pollux, cum dicit naves ἐντεθαλαττευκυίας, & διεψυγμένας. Vid. interpretes ad eum locum, & ad VII, 191, ubi rursus Pollux, καὶ ἡ μὲν οὐκέτι πλέουσα ναῦς νεωλκημένη, διαψυχομένη, ἀνειλκυσμένη. Charon apud Lucianum Contemplant. pag. 359, Ὡς δέκα ὅλων ἐτῶν μὴ δὲ νεωλκῆσαι, μὴ δὲ διαψύξαι τὸ σκαφίδιον.

ead. l. 14. Θαλασσεύουσαι) Vid. Corinthum. WASS.

Pag. 190. *l.* 1. Καὶ ἐπιπλείους) Stephanus & alii Lexicorum conditores ἐπιπλείων, pro *amplior*, afferunt ex Aristotele II de Coelo, περὶ δὲ τούτων ζητεῖν μὲν καλῶς ἔχει ἐπιπλείω σύνεσιν. Est l. d. cap. 12. Sed in Pacii ed. Laemariana 1597, & Du Vallii divisis vocibus editum est καλῶς ἔχει καὶ τὴν ἐπὶ πλείω σύνεσιν. Nec facile fortassis ostendi poterit ὅτι πλείων, quod hic MSS. exhibent, sic dici, ut cum superlativo ὅτι πλεῖστος. Coniici potest καὶ ἔτι πλείους. Thucydides I, 120, Πολλὰ γὰρ κακῶς γνωσθέντα — κατωρθώθη· ἔτι πλείω — ἐς τοὐναντίον αἰσχρῶς περιέστη. Et cum aliis comparativis I, 1, Τὰ γὰρ πρὸ αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτι παλαιότερα. Et III, 81, Οὐδὲν ὅ, τι οὐ ξυνέβη, καὶ ἔτι περαιτέρω.

ead. l. 5. Ἀλλήλοις) Coniecturam Porti ἄλλοις firmant MSS. WASS.

ead. l. 15. Θεραπεύοντες) MSS. θεράποντες. Hoc paulo honestius, illud magis tritum. Sic apud Herodotum saepe ἄνευ θεραπηΐης, sine famulatu. Xenophon, θεραπεύειν τὰς τῶν Ἀρχόντων θύρας. Οἱ θεραπεύσοντες in Hippocrate, servi mediastini, qui spongiis aut strigili detergent, & vestibus interpolis ad sudorem obvolvunt. Vid. Galenum ed. Paris. Tom. XI, p. 106, Aristoph. Ἱπ. 59. Iosephus pag. 1041, θορύβου τῶν θεραπευόντων γενομένου. Ita legendum cum MSS. Rheding. Bud. &c. Vulgati perperam θεραπόντων. WASS.

Pag. 191. *l.* 3. Τοπρῶτον) Ar. C. τὸ πρῶτον. ita etiam supra. Vide Indicem. WASS.

ead. l. 8. Ἀνδράποδα Ὑκκαρικὰ) Supra VI, 62. Male quidam MSS. Καρικά. Holstenius ad Stephan. in Εὐκαρπία & Ὕκκαρον emendat aliquot loca aliorum scriptorum eodem vitio inquinata, & hic apud Scholiasten pro πόλεων recte corrigit πόλεως, quemadmodum & Cass. habet; quod recipiendum putavi. Porti coniectura πολίσματος Σικανικοῦ nimis longe abit a scriptura librorum.

ead. l. 11. Ἐπισταμένοις δ' ὑμῖν γράφω) Valla in suo exemplari additam habuit negationem: nam vertit, *non intelligentibus autem scribo.* Annotat ibi Stephanus, ab omnibus Graecis exemplaribus sibi visis abesse negationem. Consentiunt cum iis omnes alii tam scripti, quam editi libri; & ita dictum est, ut supra saepe ἐν εἰδόσι, & πρὸς εἰδότας λέγειν.

ead. l. 12. Ἐξορμῶντές τε ναῦν) Pollux I, 123 inter ea, quae ad rem nauticam pertinent, recenset ἐξορμᾷν τὴν ναῦν, quod probabile est hinc descriptum esse. Omnes hic vertunt *agere navem.* Fortassis est, navem e statione, vel portu *in altum deducere.* Συνέχειν τὴν εἰρεσίαν Vallae est *navem moderari*: Acacius vertit *remis uti.* Magis placet interpretatio Porti. Nec tamen certo scio, quid sit. Sed suspicor, ad eos pertinere, qui κελευσταὶ dicuntur, quos nautis requiemque modumque remigandi dare dicit Ovidius III Metam. 619.

Pag. 193. *l.* 7. Ἀλλ' ἢ τούτους μεταπέμπειν δέον, ἢ ἄλλην) Hoc Aristides Tom. II Orat. 2, pag. 37, ita interpretatur: Niciam quidem in ea sententia fuisse, revocandas esse copias, quae in Sicilia erant. Sed veritum fuisse id aperte significare, atque ideo, quasi παραμυθούμενον, & quasi adhuc spes superesset, Atheniensibus optionem fecisse, utrum domum revocare vellent exercitum, an subsidium mittere, quod hostibus in Sicilia par esset.

Pag. 194. *l.* 1. Σχολαίτερον) Clar. σχολαιότερον. Etiam alibi in hac voce variant MSS. Vid. ad IV, 47. Sed comparatio in αίτερος Atticorum est. Eustathius in Homer. Odyss. φ', p. 1905, & Etymol. M. in αἰδοέστατος & γεραίτερος.

ead. l. 5. Οὐ παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς) Suidas in h. v. & explicat οὐκ ἀπήλλαξαν, μετέστησαν. Hesychius: Παρέλυσε, καθεῖλεν, ἐξέβαλεν. WASS. Habet ex hoc loco Aristides Tom. II Orat. I, p. 4.

ead. l. 15. Εἴκοσι) Diodor. pag. 335 b. Τάλαντα ἑκατον-

τεσσαράκοντα. nostri Codd. nihil movent. Wass. Diodorus etiam in eo a Thucydide abit, quod Eurymedontem περὶ τὰς θερινὰς τροπὰς in Siciliam missum dicit. Si non corruptus est locus, eum falli liquet etiam ex his, quae leguntur in extrema epistola Niciae: ὅ, τι δὲ μέλλετε, ἅμα τῷ ἦρι εὐθὺς καὶ μὴ ἐς ἀναβολὰς πράττετε.

Pag. 195. *l.* 13. Ἀποστελοῦντες ὁπλίτας ἐν τῇ Σικελίᾳ) Congessit quaedam huius generis Stephanus in Append. ad Scripta al. de Dialect. Att. p. 124. Quo etiam referri potest hoc Thucydidis IV, 14, Ταῖς δὲ λοιπαῖς ἐν τῇ γῇ καταπεφευγυίαις ἐνέβαλλον.

Pag. 196. *l.* 3. Τὴν ἐν τῇ Ναυπάκτῳ φυλακὴν) Male vertit interpres, *adversus speculatorias illas* &c. debuisset enim ita reddere: *adversus illas, quae in statione erant apud Naupactum.* — Erant naves, quae quoties in salo classis staret, tanquam vigiles ante eam erant in perpetua statione. Ceterum ut hae perpetui, ut ita dicam, praesidii causa in eodem semper loco commorabantur; ita aliae, & ipsae ex firmioribus agilioribusque praesidii causa infirmiores praesertim onerarias per mare prosequi solebant, quas προπέμπους appellabat Appianus. Huds. E Scheffero II de Milit. Nav. 2, pag. 101.

ead. l. 12. Δεκέλειαν) Vid. Scholiasten Aristoph. Εἰρ. v. 450. Wass.

Pag. 197. *l.* 7. Δυστυχεῖν τε εἰκότως) Non male quidam Codd. εἰκότως δυστυχεῖν τε. Wass.

ead. l. 8. Ἐνεθυμοῦντο) Acacius vertit *in memoriam revocabant.* In Vallae interpretatione a Stephano edita hoc non legitur. Hudsoni interpretationem τοῦ ἐνεθυμοῦντο, pro ἐνθύμιον ἐποιοῦντο, nondum probare possum: primum, quia eam nullius scriptoris testimonio confirmat; deinde, quia significatio phraseos ἐνθύμιον ποιεῖσθαι huic loco vix convenit. nam ἐνθύμιον, auctore Ammonio, est προστρόπαιον i. e. ἄγος, μίασμα, *piaculum;* & ἐνθύμιον ποιεῖσθαι dicuntur, quorum animis religio e re aliqua obiicitur. Verba Thucydidis, quae ante oculos habuit Hudsonus, sunt infra cap. 51 de Atheniensibus defectu lunae territis: Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οἵ τε πλείους ἐπισχεῖν ἐκέλευον τοὺς στρατηγούς, ἐνθύμιον ποιούμενοι, *ominosum habentes,* vel, ut Budaeus in Commentar. Ling. Gr. pag. 284, *in religionem trahentes.* Herodotus II, 175 dicit ἐνθυμιστὸν ποιεῖσθαι. Auctor anonymus apud Suidam in ἐνθύμιον, ἐνθύμιον θέσθαι. Add. H. Ste-

phanum ad haec Dionysii Halic. I, 38, Ἵνα δὲ μηδὲν εἴη τοῖς ἀνθρώποις ἐνθύμιον, ὡς πατρίων ἠλογηκόσι θεῶν. Acacii interpretatio satis ferri potest; nec alia significatio verbi ἐνθυμεῖσθαι hic quaerenda est, quam quae est in Thucydid. V, 32, Δηλίους δὲ κατήγαγον πάλιν ἐς Δῆλον, ἐνθυμούμενοι τάς τε ἐν ταῖς μάχαις ξυμφοράς; & aliis locis, ubi ἐνθυμεῖσθαι est *reputare*, *considerare*.

ead. l. 9. Γένοιτο) Ἐγεγόνει Marg. puto bene. nam ἐγεγόνεε Attici veteres cum Ionibus. WASS.

ead. l. 10. Ταῖς τριάκοντα ναυσὶν) Cap. 17 viginti dicit: nam satis apertum est, eandem esse classem, de qua & hic, & ibi agit. Utrum rectius sit, non facile est divinare. Φυλακὴν Atheniensium ad Naupactum, quam in fine huius cap. memorat, viginti navium fuisse dicit Thucydides cap. 19. Sed e tota narratione colligi videtur, aliam ab ea fuisse hanc classem, & φυλακὴν illam viginti navium, quasi perpetuam stationem Naupacti habuisse. Deinde initio veris sequentis rursus aliam classem triginta navium duce Charicle ab Atheniensibus missam fuisse est infra cap. 20, & apud Diodorum Siculum Lib. XIII, pag. 335.

Pag. 198. *l.* 13. Προϊαίτατα) Πρωΐτατα legit Thomas Magister, ut Reg. & Cass. & elegantius dici pronuntiat πρωΐτερος & πρωΐτατος, quam πρωϊαίτερος & πρωϊαίτατος. His tamen usi sunt Xenophon & Plato, quorum testimonia laudant Seberus & Iungermannus ad Pollucem I, 69. Πρωϊαίτερον rursus Thucydides VII, 39, Τῆς μὲν ὥρας πρωϊαίτερον. Sed ibi plerique MSS. habent πρότερον. Πρωΐτερον μέσων νυκτῶν, quod e Thucyd. VIII, 101 affert Thomas, in uno MS. est πρωϊαίτερον, in plerisque πρoΐτερον: de qua διττογραφίᾳ vid. Iungermann. ad Pollucem.

Pag. 199. *l.* 13. Βοιωτοὶ) Vid. Diodor. pag. 334 d. Athenienses dimidiam partem eorum exceptam insidiis concidunt. WASS.

Pag. 200. *l.* 6. Ἀλέξαρχον) Thomas Magister in προστάττω cum nonnullis MSS. Ἀλέξανδρον.

ead. l. 11. Αὐτοῖς) Plerique MSS. οὗτοι. Non puto eos audiendos esse. Vide ad III, 98, & IV, 25. Sic VI, 34, Ἀεὶ διὰ φόβου εἰσὶ μή ποτε Ἀθηναῖοι αὐτοῖς ἐπὶ τὴν πόλιν ἔλθωσι. Et ibid. 105, Ἀθηναῖοι Ἀργείοις τριάκοντα ναυσὶν ἐβοήθησαν, αἵπερ τὰς σπονδὰς φανερώτατα πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτοῖς ἔλυσαν. Infra cap. 25, Ὅπως αὐτοῖς αἱ νῆες ἐντὸς ὁρμοῖεν.

ead. l. 12. Τοπρότερον) Τὸ πρότερον Caff. Gr. & III, 116 Reg. Caff. Iunctim vero dant Herodotus V, 9, 3, Xenophon 563, 328. WASS.

Pag. 201. *l.* 7. Ἑξήκοντα) Diodorus pag. 335 a. ὀγδοήκοντα, & ὁπλίτας πεντακισχιλίους dicit. WASS.

ead. l. 8. Ἐκ καταλόγου) Vide Ariftotelem in fine Oeconom. ubi Camerarius pro καταλόγους contra Mff. κατὰ λόχους reponit incaute fatis. Vide Leunclavium ad Xenophontem pag. 823. WASS.

ead. l. 15. Προσπλεύσας) Cl. πλεύσας, at illud elegantius, & fic etiam auctor alibi. WASS.

Pag. 202. *l.* 10. Ξυνανέπειθε) Cl. ξυνέπειθε corrupte. IDEM. Ξυναναπείθειν dixit Thucydides VI, 88. Neque tamen probati fcriptores refugiunt συμπείθειν.

Pag. 203. *l.* 9. Τὴν Συρακουσίων ἀπ.) Cl. τὴν τῶν Συρακουσίων. recte. WASS.

Pag. 204. *l.* 1. Παρεσκευάσατο) Gr. παρεσκεύαστο. Vide Polyaenum I, 42. WASS. Non afpernandam cenfeo fcripturam Cod. Gr. Παρεσκεύαστο τὸ ναυτικὸν eft, αἱ νῆες ἐπληρώθησαν ὑπὸ τῶν Συρακουσίων. Utitur ita & alibi illo tempore huius verbi Thucydides. III, 107, Ἐπεὶ δὲ παρεσκεύαστο αὐτοῖς. Et IV, 67, Ἐπειδὴ παρεσκεύαστο ἀμφοτέροις. Ad ea, quae de difcrimine inter νεώρια & νεωσοίκους in Var. Lect. habet Hudfonus, add. quae ad Pollucem IX, 28 annotavit Hemfterhufius. De νεωσοίκοις rurfus Hudfon. infra ad cap. 25.

Pag. 205. *l.* 6. Τὴν γνώμην προσεχόντων) Τῇ γνώμῃ, quod hic & I, 95 in quinque Mff. legitur, fortaffis ortum eft e male expreffo ν, quod pro ι adfcripto accipi potuit. Προσέχειν τὸν νοῦν & τὴν γνώμην ubique dicunt fcriptores Graeci, non τῷ νῷ, nec τῇ γνώμῃ. Thucydides II, 11, V, 26, VII, 15, & omnes. Nec quifquam probabit fcripturam Cod. Reg. προσαγόντων: qui & paulo ante male ἐπιβάντες. Ἐπικαταβάντες eft etiam fupra VI, 97.

Pag. 206. *l.* 13. Νησιδίῳ) Infulam intellige Ortygiam, Ibyci tempore aggere continenti adiunctam, ponte vero Ciceronis aevo. vid. Strabonem I, 59, VI, 270, Diodor. V, p. 200, Cic. Verrin. IV, 52, 53. WASS.

Pag. 207. *l.* 11. Ἀνελκυσμέναι) Hoc fine dubio eft vitium editionum e Stephaniana in recentiores propagatum pro ἀνειλκυσμέναι. Vid. Var. Lect.

ead. l. 14. Οὐδ' οἱ — ἐπιτηδείων) Thom. Magifter pro

ἔσπλοι, διέπλοι legit, pro διέσπλοι opinor. Wass. Verba Thomae in ἐπαγωγὸς sunt: Θουκυδίδης ἐν τῇ τετάρτῃ· οὐδ' οἱ διέπλοι ἀσφαλεῖς ἦσαν τοῖς ἐπαγωγοῖς τῶν ἐπιτηδείων. ἤγουν, τοῖς κομίζουσι τὰ ἐπιτήδεια. Haec multiplici vitio laborant. Pro διέπλοι Kuhnius ad Aelian. VII Var. Hist. 8 legit διέκπλοι.

Pag. 208. *l.* 12. Ἐν τῇ Καυλωνιάτιδι) In Bruttiis circa Cauloniam: ut ex eo liquet, quod paulo ante πρὸς τὴν Ἰταλίαν ἔπλευσαν, & mox ἔς τε Λοκροὺς μετὰ ταῦτα ἦλθον, dicit. Nam tota illa pars Italiae πολύδενδρος erat, &, ut Thucydides VI, 90, ξύλα ἄφθονα habebat. Erat etiam, si Stephano de Urbib. fides habenda est, Caulonia urbs Siciliae. Eam Cluverius Sicil. Ant. Lib. II, pag. 349, a Siculis Calloniam, a Stephano autem Καυλωνίαν dictam suspicatur. Ortelius putat, Stephanum scribentem, ἔστι καὶ ἄλλη (Καυλωνία) Σικελίας, more suo postremam hanc Italiae partem, in qua Caulonia erat, Siciliam nominare. Sed hoc minime probabile est, cum mox addat Stephanus, ἔστι καὶ ἄλλη Λοκρῶν: nam ita bis eandem urbem in eadem regione nominasset. Pinedo ad Stephanum scribit, Cauloniae in Sicilia etiam Scylacem mentionem facere in Sicilia, & Strabonem Lib. VI; quo nomine acerbe in eum invehitur, & bardum, stupidum, & Geographiae ac linguae Graecae imperitum vocat Berkelius. De Scylace quidem plane fallitur Pinedo: nam is in descriptione Siciliae disertis verbis Cauloniam in continente Italia ponit, pag. 10 ed. Gron. Sed Strabo Lib. VI, pag. 261, de Caulonia ita scribit, quasi etiam in Sicilia urbs hoc nomine fuerit. Ἔστι δ', inquit, ἔρημος (nempe Caulonia Italiae) οἱ γὰρ ἔχοντες ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐξέπεσον, καὶ τὴν ἐκεῖ Καυλωνίαν ἔκτισαν. Si postrema haec verba Strabonis non sunt intelligenda de Caulonia Siciliae, debuisset Berkelius docere, quae illorum sententia esset, ne & alii bardi ac stupidi in eundem errorem, quem Pinedo obiicit, inciderent. Nam & Casaubonum, in quem elogia illa minime conveniunt, existimasse, Cauloniam Siciliae a Cauloniatis, qui patria pulsi in Siciliam venerant, conditam, ex iis intelligi potest, quae ad haec verba Strabonis, ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐξέπεσον, annotat.

Pag. 209. *l.* 12. Ναῦν μυριοφόρον) Vide Pollucem IV, 165. Wass. Adde Casaubonum ad Strabon. III, pag. 151 ed. Amstel. Salmasium Observat. ad Ius Attic. & Rom. p.

734, & interpretes Pollucis ad I, 82. Anonymus apud Suidam in πλάτη itidem, ut Thucydides, memorat navem μυριοφόρον πύργοις τε καὶ περιφράγμασι παντοίοις instructam. Ξύλινα παραφράγματα munitionis dicit Thucydides IV, 115.

ead. l. 14. Ὤνευον) Vide Suidam h. v. qui pro ὄνευος in Scholiaste, & quidem rectius, legit ὄνος. Thomas Magister in ὤνευον etiam ἀκάτων habet, ut plerique MSS. WASS. In Suida etiam alia quaedam melius leguntur, quam in Scholiaste. Ὤνευον Aelius Dionysius apud Eustathium in Homer. Il. λ, pag. 862, exponit ἐχίνουν καὶ περιῆγον. Et sic Suidas & Thomas. De voce ὄνος, unde ὀνεύειν, habet quaedam Is. Vossius ad Catullum pag. 326. *Suculam* vertunt Lexica, & hic Acacius. Sed ἀνακλᾷν hic non est, quod idem, & Portus putarunt, *frangere*, verum *sursum attollendo convellere & educere*. Suidas & Scholiastes exponunt *e fundo evellere*. Sic Thucydides II, 76, & alii apud Lipsium V Poliorceticor. 8, ἀνακλᾷν machinam muro incussam dicunt eos, qui laqueis iniectis eam attollunt, & avertunt. Et in aliis generibus loquendi non frangendi, sed inflectendi & in altum tollendi significationem habet. Aristaenetus I Epist. 3, Ὡς ἀνακλᾷν ἡμᾶς ἐπὶ πολὺ τὸν αὐχένα πρὸς θέαν τῶν κύκλῳ συναιωρουμένων βοτρύων. Lucianus de Gymnas. pag. 272, Ἡ δεξιὰ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἀνακεκλασμένη.

Pag. 210. *l.* 2. Ἐξέπριον) Agnoscit Pollux VII, 114. WASS.

Pag. 211. *l.* 9. Διαπολεμησόμενον) Medium pro passivo, ut supra cap. 14 διαπολεμήσεται αὐτοῖς ἀμαχεί. Hoc frequens est Thucydidi in verbis futuri temporis. III, 2, στερήσεσθαι pro στερηθήσεσθαι. III, 109, πολιορκήσεται pro πολιορκηθήσεται. IV, 115, προσάξεσθαι pro προσαχθήσεσθαι; & alibi saepissime. Annotata sunt quaedam huius generis ad II, 87. Nec desunt exempla enallages casus participii, praecedente, vel sequente genitivo absoluto, ut hoc loco. Plutarchus Numa pag. 127, Ὡς οὐδενὸς ἑστῶτος τῶν ἀνθρωπίνων, ἀλλ' ὅπως ἂν στρέφῃ καὶ ἀνελίττῃ τὸν βίον ἡμῶν ὁ θεὸς, ἀγαπᾷν καὶ δέχεσθαι προσῆκον. Thucydides V, 60, Νομίζοντες ἐν καλῷ σφίσι παρατυχὸν ξυμβαλεῖν, καὶ πανταχόθεν αὐτῶν ἀποκεκλεισμένων καὶ ὑπὸ ἱππέων καὶ πεζῶν, οὐδὲν δράσαντες ἄξιον τῆς παρασκευῆς ἀπιέναι. Et in hoc, quod a Stephano alicubi observatum puto apud Aristotelem IV Histor. Anim. Ὡς οὐχ ὁμοίως φύσει τῆς

διαλέκτου οὔσης καὶ τῆς φωνῆς, ἀλλ' ἐνδεχόμενον πλάττεσθαι.

Pag. 212. *l.* 4. Σχόντες — χωρίον) Suidas in σχόντες. Καὶ σχόντες &c. & explicat ὀκείλαντες, προσορμισθέντες. Κυθήρων. recte addit Λακωνικῆς. Est enim & eiusdem nominis urbs in Cypro. Has non semper distinguunt Scholiastae. Insula haec est & oppidum in loco edito iuxta Maleam promontorium. Pluraliter efferunt Herodotus, Polybius, Laërtius, Aristides, Pausan. & Nonnus pag. 1059, Plutarchus Cleom. p. 819, ubi pro σχολαῖς cum Mss. λέσχαις reponendum. Sed nec aliter Diodorus, Aelian. de Animal. XVII, 6. Hesiod. Κυθήροισι ζαθέοισιν. Insula ipsa Κυθηραία, & Πορφύρουσσαι, ut Steph. ex Aristotele, vel Πορφύρουσα, uti ad Dionysium Eustathius. Hanc lectionem sequi videtur Isidorus Orig. XIV, 6. *Cytherea*, inquit, *Porphyris antea.* At si Plinium sequitur, *Cythera* legendum, quomodo etiam Tacitus; ita certe unus e Codicibus Cantab. Mss. sin vero Solinum, *Cytherae.* Quo Solini loco voces, *id est Creticis*, aliam sedem quam in Salmasiana obtinent, post nempe *verberatur.* Nec intercedo, quo minus deleantur. De situ oppidi adeas Plinium, & Pausan. III, 23. Huc spectat Epig. Posidippi ineditum: Ἁ Κύπρον, ἅτε Κύθηρα, καὶ ἁ Μίλητον ἐποιχνεῖς, Καὶ καλὸν Συρίης ἱπποκρότου δάπεδον, Ἔλθοις ἵλαος Καλλιστίῳ, ἣ τὸν ἐραστὴν Οὐδέποτ' οἰκείων ὦσεν ἀπὸ προθύρων. Confer Donatum ad Virg. p. 1442, 1491. WASS.

ead. l. 9. Ξυγκατέλαβε) Ξυνκατέβαλε fere in aliis auctoribus Mss. veterrimi. WASS.

Pag. 213. *l.* 2. Τοῦ Διακοῦ γένους) Pro iis, quae de varietate scripturae monet Scholiastes editus, in Cass. haec leguntur: Δῖοι Θρᾳκῶν γένος, ὡς αὐτὸς ἐν τῇ δευτέρᾳ λέγει.

ead. l. 6. Ἐκ τῆς Δεκελείας) Suidas in πολυτελές. ubi omittit articulum, ut Cod. Ar. WASS.

ead. l. 8. Ἡ Δεκέλεια) Confer omnino Lesbonactis Oration. p. 201 ed. Hanov. WASS.

ead. l. 13. Ἀνθρώπων φθορᾷ) Valla verterat *hominum amissione;* Portus maluit *interitu*: sine causa. Thucydides II, 47, φθορὰν ἀνθρώπων dicit de pestilentia; sed hic sermo est de iactura mancipiorum, quae ad hostem transfugiebant, ut ostendunt sequentia.

Pag. 214. *l.* 2. Ὀτὲ μὲν) Reg. ὅτε μὲν, & mox ὅτε δέ. Ita antiqui scribebant pro ποτὲ, non ὁτέ. Eustathius in Ho-

mer. Il. λ', pag. 831, Il. ρ', 1101, & Il. σ', 1166. Pro ὅτὲ δὲ Homerus Il. λ', 65, & Il. σ', 602, etiam ἄλλοτε δὲ dicit. Et Theocritus I, 35 Dorice ἄλλοκα δέ. Vid. Heinsium Lection. Theocr. cap. 2.

ead. l. 13. Ἀπεχωλοῦντο — ταλαιπωροῦντες) Suidas ἀποκρότῳ explicat τραχείᾳ. Hesych. ἀπόκροτον, σκληρόν. Glossae, *rigidus*. Hunc locum respicit etiam Pollux I, 186, Χωρία τραχέα, εὔλιθα, ὀρεινὰ, ἀπόκροτα. Philo III de Vita Mosis λιθίνην καὶ ἈΠΟΚΡΟΤΟΝ ψυχὴν ἔχειν. & Xenoph. Wass. Schol. Cass. καταξήρῳ. Plutarchus de Educat. Liberor. pag. 3, ἀπόκροτος καὶ τραχυτέρα τοῦ δέοντος (γῆ).

Pag. 215. *l.* 3. Περὶ Σούνιον) Cl. τότε περὶ Σούνιον. at praecessit πρότερον, & infra Codd. agnoscunt. Wass.

ead. l. 5. Ἀντὶ τοῦ πόλις εἶναι φρούριον κατέστη) Ad haec verba in marg. Cod. Cass. adscripti erant versus Tragici alicuius, ut puto: Κἀγώ σε θρηνῶ καὶ κατοικτείρω πόλις, Καὶ γὰρ πατρὶς πέφυκας τῆς ἐμῆς φύτλης.

ead. l. 12. Τὸ γὰρ αὐτοὺς) Scholiastes putat ἀπὸ κοινοῦ repetendum esse ἠπίστησεν ἄν τις, & inde pendere infinitivos sequentes. Eum secutus Portus suppleverat *profecto nullus credidisset*. Nec video, quomodo aliter evolvi possit structura molestae huius periodi.

Pag. 216. *l.* 2. Τὸν παράλογον) Ἀρσενικῶς. Vide Scholiasten Luciani pag. 33, Pollucem & Thomam Magist. Pro ἐλάσσονα cum Scholiaste mallem ἐλάσσω. Wass. De παράλογος mascul. genere est ad I, 78, & II, 85. In Scholiast. Cod. Cass. hic non annotata est varietas scripturae.

ead. l. 6. Περιοίσειν) Id est, περιέσεσθαι καὶ ἀνθέξειν. Suidas hunc locum laudans. Laudat vero primum in περιοίσειν, deinde in ψῷν, loco plane alieno, ut ibi annotat Kusterus.

Pag. 217. *l.* 8. Εἰπόντες) Multa loca scriptorum veterum, in quibus εἰπεῖν est iubere, de quo hic monet Hudsonus in Var. Lect. e Stephano, congesserunt viri docti, qui nuper phrasin Novi Testamenti ex aliis scriptoribus illustrarunt, ad Matth. IV, 3, & Marc. V, 43. Quibus add. hoc Luciani in Asin. pag. 110, Ἔπειτα τράπεζάν μοι παραθεῖναι εἶπε, & Theocrit. XXX, 40, Τὸν δ' ἠλέησε Κύπρις, Εἶπέν τε τοῖς Ἔρωσι Τὰ δεσμὰ οἱ 'πιλῦσαι. Sed saepe praecedit verbum aliquod iubendi significationem habens, ut in Lucian. l. d. κελεύει, hic προστάξαντες, & in Luca Actor. Apost. XXII, 24, ἐκέλευσε. Ita etiam τὸ λέγειν su-

mi, ostendunt Perizonius ad Aelian. XIV, 38, & Barnesius ad Anacr. Carm. XV.

ead. l. 10. Ἀπ' αὐτῶν) *Per eos, eorum opera.* Schol. Sic & alibi Thucydides. Apud Anacreontem Carm. XLIII alia significatione, de cicada: Σὺ γὰρ εἶ φίλος γεωργοῖς, Ἀπὸ μηδενός τι βλάπτων. Tanaq. Faber putat ibi abundare ἀπό. Fortassis est tmesis poëtica, pro ἀποβλάπτων.

ead. l. 14. Μυκαλησσὸν) Urbs sic dicta, quod vacca Cadmum Thebas ducens, mugitum ediderit. Steph. Καλοῦσι, inquit Strabo p. 404, Βοιωτικῶς Μυκαλησσόν. Condita ergo circa An. 2590. Homerus εὐρύχορον vocat. vid. Schol. ad Il. β', 498, & Eustath. p. 202 ed. Bas. v. Herodot. I, 148, nostrum vero pag. 220, & Holsten. ad Stephan. Wass.

Pag. 218. *l.* 3. Καὶ ἀπροσδοκήτοις μὴ ἄν ποτε) Particula μὴ ex supervacuo additur, ut multis aliis, in quibus implicita, vel expressa negatio est. II, 49, Ἀπορία τοῦ μὴ ἡσυχάζειν. V, 25, Ἀπέσχοντο μὴ ἐπὶ τὴν ἑκατέρων γῆν στρατεῦσαι. III, 32, Καὶ ἐλπίδα οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην εἶχον, μή ποτε τῶν Ἀθηναίων τῆς θαλάσσης κρατούντων ναῦς Πελοποννησίων ἐς Ἰωνίαν παραβαλεῖν. Eadem ratio est in his, quae ἀπαγορευτικὰ dicuntur. Vid. ad II, 101, & III, 1.

ead. l. 9. Τοὺς ἀνθρώπους ἐφόνευον) Vide Pausaniam pag. 21 ed. Wechel. Huds. Est Atticor. cap. 23, ubi exsequitur cladem Mycalessi.

ead. l. 13. Ὅμοια) Sic legendum est. antea ὅμοιον. Auctores Priscianus pag. 1192, & Mss. Wass.

Pag. 219. *l.* 5. Ἧσσων μᾶλλον) Non recte omittunt μᾶλλον quidam Mss. nam saepe comparativis additur. Exempla habet Stephanus in Append. ad Scripta de Dialect. p. 87.

ead. l. 8. Προκεχωρηκότας) Cl. προσκεχωρηκότας. non bene. Wass.

ead. l. 13. Τὰ ἐν τῇ γῇ, ὁρμισάντων) Scholiastes itidem ut Marg. pro varia lectione, τὴν φυγὴν ἀνορμισάντων. Idem. Non est in Cod. Cass.

ead. l. 14. Ἔξω τοῦ ζεύγματος) Haec est scriptura vulgata huius loci, de cuius veritate non sine causa dubitari potest. Non quaero, an probabile sit, naves has proxime Aulidem potius, quod recepta lectio significat, quam in litore Mycalessio, stationem habuisse; nec quid illis, qui in his erant, magnopere adversus Boeotos profuerit, eas extra pontem eductas esse: hoc unum maximum scrupulum iniicit, quod Euboea, si Diodoro Siculo fides habenda est,

tum nondum continenti Boeotiae aggere ac ponte coniuncta erat. Is enim XIII, p. 355, auctor est, id demum post cladem Atheniensium in Sicilia, & post defectionem Euboeae ab Atheniensibus factum esse. In ea scriptura, quam Valla secutus est, & Cod. Gr. habet, omnia plana sunt; eamque etiam Stephanus in Thesaur. v. ὁρμίζω, & Acacius ad h. l. vulgatae praetulerunt. Ἐντὸς & ἔξω βελῶν & τοξεύματος adeo usitata sunt in scriptoribus Graecis, ut etiam in proverbium abierint.

ibid. Ἔν γε τῇ ἄλλῃ ἀναχωρήσει) Ad verbum, *in cetero receptu*, i. e. in cetero itinere, quod confecerant sese recipientes, vel recedentes, donec ad naves ventum esset. STEPH.

Pag. 220. *l.* 11. Τὰ μὲν) Τὰ μὲν δὴ Gr. recte. Ita alibi noster, & Demosthenes. WASS.

Pag. 221. *l.* 2. Μετὰ τὴν ἐκ τῆς Λακωνικῆς τείχισιν) Portus vertit: *post illam* Deceleae *munitionem in agro Laconico factam*. Sed Decelia in agro Attico erat, non in Laconica. Loquitur Thucydides de munitione, de qua cap. 26 egerat.

ead. l. 3. Ἐν Φειᾷ τῇ Ἠλείων) Vide ad II, 25. Λαβὼν cur invitis omnibus libris scriptis retineatur, nulla causa est. Videtur intrusum ab iis, qui putabant, ita postulare sequens αὐτήν. Sed satis cohaeret oratio eo demto, hoc modo: ὁλκάδα — αὐτὴν μὲν διαφθείρει, οἱ δὲ ἄνδρες.

ead. l. 10. Ἀλυζίαν) Apud Ciceronem *Alyzia*, in exemplar. Plinianis *Alyzea* scribitur. ἀπὸ Ἀλύζου παιδὸς Ἰκάρου nomen, inquit Alcmaeon, scriptor apud Strabonem. Λύζεια alicubi a Stephano vocari autumat Berkelius. Gentilia Ἀλυζεὺς & Ἀλυζαῖος. WASS.

Pag. 222. *l.* 2. Καὶ Κόνων) Gr. non male καὶ ὁ Κόνων. WASS.

Pag. 223. *l.* 6. Προπυθόμενος) Cl. πυθόμενος. Alterum Thucydideum est. supra IV, 42.

ead. l. 7. Κεντόριπας) Diodor. XIX, 727, ἐπὶ Κεντοριπίνων πόλιν: alibi Κεντοριπίνους vocat. XX, 763, εἰς τὸν Κεντόριπα. Polyb. περὶ Κεντόριπα. forte apud Diodor. τὰ Κεντόριπα reponendum: ita enim Strabo; Ptolemaeus & recentiores Κεντούριπαι. Idem tamen Tab. Urbium insign. Κεντουρίππα, & in Mss. Bodl. Κεντούριπαι. Long. XXXVIII, 30. Lat. XXXVII, 50. Hanc urbem bello Carthag. fere deletam denuo instauravit Augustus, ut ex Strabone patet. Tandem a Frederico II circa annum Christi 1233 plane ex-

cisa est *Centorbe*. *Centuripinum* Mela, apud Silium vero *Centuripe* audit. Dioscorides I, 25, ἐκ Κεντορίας, mendose. Parutae numus ΚΕΝΤΟΡΠΙΝΩΝ. Solinus v. foetus terrae Centuripinae *Corycio vincitur:* ita emendat ὁ πάνυ. Codex tamen Petrensis *vincit*. forte *Corycium vincit*. Ibi etiam pro *hinnuli* Mſ. *hinnulei* recte, quomodo & Plinius bis terque. paulo infra, pro *Centuripiis* Mſ. *Centuripino*. ibi, *foraminum numero* recte. WASS.

ead. l. 8. Ἀλικυκαίους) Vide Cluverii Sicil. pag. 309, 314. HUDS. Cl. Gr. Ἀλικυαίους. Stephanus Ἁλικυαίους, & sic Diodorus XIV, 425, 426. Apud Ciceronem & Plinium *Halicienses*. Apud Diodorum XIV, 422 corrupte Ἀγκύραι. Ligorii numus ΑΛΙΚΥΑΙΩΝ. Recte ergo Cl. Gr. WASS.

ead. l. 13. Τριχῆ) Male abest a Mſſ. WASS. Thomas Magister in Σικελὸς tantum habet ἐνέδραν ποιησάμενοι.

Pag. 224. *l.* 9. Σχεδὸν γάρ τοι) Γάρ τι, non τοι habent praeter Dan. alii Mſſ. cum Schol. & edd. ante Stephanum; idque revocandum est. Etiam in aliis scriptoribus nonnunquam perperam esse σχεδόν τοι, pro σχεδόν τι, observat Stephanus Append. ad Scripta de Dialect. p. 81.

ead. l. 13. Ἐπέσχοντο) Duo scripti ἐπέσχον. Hac forma verbi ἐπέσχον magis utitur Thucydides, quam altera illa. II, 76, Οἱ δὲ ταύτῃ ἀποκλειόμενοι, τοῦτο μὲν ἐπέσχον. V, 32, Περὶ μὲν τῆς Ἀργείων ξυμμαχίας ἐπισχεῖν αὐτοὺς ἐκέλευον. Et ibid. 46, Ἐπισχόντας τὰ πρὸς τοὺς Ἀργείους. In quibus ἐπισχεῖν est *abstinere*, *differre*.

Pag. 225. *l.* 4. Τὰς Χοιράδας νήσους) Vide Aelianum IV Hist. Anim. 28. WASS. Aelianus ibi χοιράδας opponit ὑφάλοις πέτραις. Sic & Pausanias Corinthiac. cap. 29. Pro nomine appellativo eo multi utuntur. Vid. Pollucem, Suidam & Hesychium.

ead. l. 6. Μεσσαπίου) Μεσαπίων scribit Athenaeus III, 25. Cl. ab editis stat. WASS. Variat etiam apud alios scriptura, quemadmodum & in *Mesapus* & *Messapus*.

Pag. 227. *l.* 12. Παρεξειρεσίας) Ita Mſſ. hic & supra IV, 12. Suidas in παρεξειρεσίας, qui Scholiasten more suo compilavit. Pollux I, 92, παρεξερεσία. Hesychius προεξειρέσιον cum Schol. exponit. WASS. Inter alias phrases nauticas & hanc, & ἄπλους ποιῆσαι τὰς ναῦς descripsit Pollux I, 124. Add. Suidam in ἄπλοοι. De epotidibus navium, quas mox rursus memorat, agit Iſ. Vossius in Dissertat. de Trirem. & Liburnic. constructione.

Pag. 228. *l.* 11. Δι' ὅπερ οὐδ' οἱ ἕτεροι νικᾶν) Valla interpretatur, *quod neutri vicissent.* Stephanus, *propter quod neutri se victores esse interpretabantur.* Et hoc placuit Porto. Mihi οἱ ἕτεροι videtur de Atheniensibus dici, & sententia horum verborum esse, & *quod ob eandem causam se non victos esse putabant, ob quam & alteri*, i. e. Athenienses, *se non fuisse victores.* Hoc ostendunt sequentia, in quibus Thucydides τὸ ἕτεροι aperte ad Athenienses refert. Quamquam autem Athenienses se vicisse non putabant, tamen deinde, cum Peloponnesii sibi victoriam tribuissent, & ipsi tropaeum statuerunt.

Pag. 229. *l.* 2. Ὡς νικήσαντες ἀπεῖχον τοῦ Ἐρινεοῦ) In his nullum sensum esse, recte animadvertit Portus. Nec tamen multo melior sententia est in illius coniectura, quam neque ullus liber firmat. Omnia expedita sunt, si ex auctoritate nonnullorum MSS. locus ita constituatur: ὡς νικήσαντες, ἀπέχον τοῦ Ἐρινεοῦ, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὥρμουν, ὡς εἴκοσι σταδίους. Τροπαῖον nempe, ἀπέχον τοῦ Ἐρινεοῦ.

ead. l. 4. Ἐτελεύτα) Gr. cum aliis quibusdam ἐτελευτήθη. Aliter solet noster. Wass.

ead. l. 10. Διὰ τῆς Θουριάτιδος γῆς) Melius fortassis scripti Θουριάδος. Stephanus: τὸ ἐθνικὸν Θουριάται, καὶ Θουριὰς τὸ θηλυκόν.

ead. l. 11. Τῷ Ὑλίᾳ) Iuxta Τράεντα ποταμὸν ponit Cellarius. Vide Diodorum Lib. XII. Wass.

ead. l. 12. Προσπέμψαντες) Portus προπέμψαντες. De horum permutatione annotatum est ad cap. 3 huius libri.

Pag. 230. *l.* 2. Παρέπλεον — πόλεσι) Th. Magister, qui ἔπλεον legit, ἴσχοντες agnoscit. Wass.

ead. l. 11. Τὰς πρώρας — ἐποίησαν) Suidas in στέριφος, ubi στεριφωτέρας exponit στερεωτέρας. Vide Hesychium, & Diodorum Sicul. XIII, 336 a. Wass. Thucydidi στέριφος ubique est στερεὸς, *firmus, solidus.* VI, 101, & paulo post hoc cap. Et sic aliis apud Suidam. Hesychius contra στεριφώτερον, ἀνισχυρότερον μὴ στερεώτερον. Emendat ibi nescio quis καὶ στερεώτερον. Sed ita eidem voci duae contrariae significationes tribuuntur. Posset ferri emendatio illa, si simul legeretur ἰσχυρότερον, pro ἀνισχυρότερον; nam huius prima syllaba temere repeti potuit a fine vocis praecedentis.

ead. l. 12. Καὶ τὰς ἐπωτίδας — παχείας) Habet Suidas in ἐπωτίδες, & dein ὡς ἐπὶ — ἔξωθεν. Etymol. M. exscribit Scholiasten ad p. 227. Vid. eundem in χηνίσκος. Wass.

ead. l. 13. Ἀντηρίδας) In Euſtathio ad Homer. Il. μ', p. 903, & Heſychio haec vox eſt proparoxytona. Etiam ab aliis in ſyllaba ante ultimam diphthongum ει, ab aliis ι tantum ſcribi, monet Euſtathius. Sunt autem illis ἀντήρειδες pilae lapideae muris adſtructae, & tibicines lignei.

ead. l. 14. Πρὸς τοὺς τοίχους) Ita etiam Camer. cum Scholio in margine: ἀντερείσματα καθ' ἑκάστην ἐπωτίδα δύο ἀπὸ τοῦ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς μέρους, τοῦ τε πρὸς τὸ τεῖχος τῆς νηὸς καὶ τοῦ πρὸς τὸ πέλαγος. τὸ μὲν οὖν κάτω μέρος τῶν ἀντερεισμάτων ἔστησαν ἐπὶ τοῦ τείχους τῆς νηὸς, τὸ δὲ ἄνω ἐγόμφωσαν εἰς τὰς ἐπωτίδας.

Pag. 231. *l.* 9. Πρὸς κοῖλα καὶ ἀσθενῆ παρέχοντες τοῖς ἐμβόλοις) Nondum poſſum probare ſupplementum & explicationem Porti in var. lect. Hudſoni: quia non ſcio, quam bene dicatur παρέχειν ἑαυτὸν πρὸς τοὺς πολεμίους, pro ἐπέρχεσθαι τοῖς πολεμίοις. Videant alii. Mihi non liquet, quae ſit ſententia in illo παρέχοντες.

ead. l. 13. Διεκπλεῖν) Suidas in περιπλεῖν, & exſcribit Scholiaſten, τὸ ἐν κύκλῳ legens, & pro τεμόντων, τεμόντα. WASS. Recte Suidas τεμόντα, & καθίστασθαι, pro καθίσταται, ut annotat Kuhnius ad Pollucem I, 123. A Scholiis Cod. Caſſ. abeſt haec ἑρμηνεία τοῦ περιπλεῖν & διεκπλεῖν: unde ſuſpicio eſt, eam a recentiore aliquo Magiſtro e Suida huc transſcriptam eſſe. Quae Suidas habet in διέκπλοι, in Scholiis Thucydideis duobus locis leguntur ad I, 49 & II, 89. ubi ſunt verba καὶ διασχίζειν τὴν τῶν ἐναντίων τάξιν, quae in Scholiaſte non legi putabat Kuſterus.

Pag. 232. *l.* 2. Κυβερνητῶν) Recte Graev. κυβερνητήρων. utraque vox Homerica, & ſic alibi noſter, Plato, Orpheus Argon. 721, & quater Apollonius Rhod. ter Thucydides κυβερνητῶν, atque ita Polybius, Philo, Plutarchus, Aelianus, & recentiores fere omnes. WASS.

ead. l. 4. Ἀνάκρουσιν) In Cod. Caſſ. eſt Scholion: ἀνάκρουσις ἐν ναυμαχίαις ἐλέγετο ἐπὶ τοῦ πρύμναν κρούειν. Eadem ad verbum leguntur in Heſychio. Vide Suidam h. v. Item in ἐπανάκρουσαι, & πρύμναν ἐκρούοντο. Ἐξωθεῖν eſt propria in hac re vox, & ἐξωθεῖν naves hoſtium dicuntur, qui eas ad terram urgent ac detrudunt, ἐξωθεῖσθαι qui pelluntur. Thucydides II, 90, Ἐξέωσαν πρὸς τὴν γῆν ὑποφευγούσας, καὶ διέφθειραν. VII, 52, Τὰς πάσας ναῦς ἤδη τῶν Ἀθηναίων κατεδίωκόν τε καὶ ἐξεώθουν ἐς τὴν γῆν. VIII, 104, Ἐξῶσαι πρὸς τὴν γῆν, & ibid. 105, ἐξέωσαν ἐς τὸ ξηρὸν τὰς

ναῦς τῶν Ἀθηναίων. Lucas in Act. Apostol. XXVII, 39, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον etiam eos dicit, qui ipsi navim in litus impingunt, quod *navim in terram eiicere* dicit Caesar III Civ. 27; ut non raro in tempestate, vel hoste insequente, vel ob aliam causam fieri solet. Scribit ibi Grotius, sic Thucydidem uti verbo ἐξῶσαι. Sed in his, quae protuli, locis Thucydidis, non dicuntur illi ἐξωθεῖν naves, qui iis vehuntur, ut apud Lucam, nec in iis ἐξῶσαι ναῦς εἰς τὴν γῆν recte vertas *naves in terram eiicere*, quae significatio verbis Lucae convenit. Etiam in proeliis terrestribus ἐξωθεῖν dicuntur, qui hostem loco pellunt; ἐξωθεῖσθαι, qui pelluntur. Plutarchus Romul. pag. 52, ἐξωθούμενοι τῶν ἐπιπέδων. Thucydides V, 72, Καὶ κυκλωσάμενοι ἔτρεψαν, καὶ ἐξέωσαν ἐς τὰς ἁμάξας. Pollux I, 165, ἐξώθουν ἀλλήλους.

ead. l. 11. Ἐν ἁπάσαις ταῖς ναυμαχίαις) Gr. minus emendate ἐπὶ πάσαις. WASS.

Pag. 233. *l.* 4. Πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἐπιστήμην τε καὶ δύναμιν) Portus πρὸς aliter accepit, quam Valla, qui verterat, *ex sua peritia suisque viribus*. Hoc praefero. Thucydides IV, 39, Ἐνδεεστέρως ἑκάστῳ παρεῖχεν, ἢ πρὸς τὴν ἐξουσίαν, quam *pro copia*.

ead. l. 8. Προὐξαγαγὼν) Antea προεξαγαγών. Gr. recte προὐξαγαγὼν, quod reposui: ut προὐργιαίτερος, προὔργου, προὔπτος. WASS.

Pag. 234. *l.* 4. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι) Etsi omnes libri excepto Gr. habent Ἀθηναῖοι, tamen apertum est, id huc intrusum esse e Scholiasta. nec legitur in verbis, quae interpretationi illius praescribuntur.

Pag. 235. *l.* 5. Ἐπισκευάζειν τὰς ναῦς, εἴτις τι ἐπεπονήκει) Pollux I, 125, Τὰς δὲ πεπονηκυίας καὶ κεκακωμένας ἔστι θεραπεῦσαι, ἐπισκευάσαι. Thucydides VI, 104, Καὶ τὰς ναῦς, ὅσαι ἐπόνησαν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος, ἀνελκύσας ἐπεσκεύαζε. Et VII, 1, Ἐπεὶ ἐπεσκεύασαν τὰς ναῦς.

ead. l. 12. Ὅλην ἡμέραν) MSS. ὅλην τὴν ἡμέραν. bene. WASS.

ead. l. 15. Πρωϊαίτερον) Vide supra VII, 19. In Scholiis Cod. Cass. non annotata est varietas scripturae.

Pag. 236. *l.* 4. Πυῤῥίχου) Male Cod. Ar. Πυρίθου, ut ex MSS. patet. De hoc strategemate Aristonis Polyaenus V, 13. WASS.

ead. l. 7. Παρὰ τὴν θάλασσαν) De varietate scripturae monet Scholiastes. Polyaenus V, 13, Ἐκέλευσε τὴν ἀγορὰν

τῶν τροφῶν μεταγαγεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Wass. Quid sit ἀγορὰ τῶν πωλουμένων, exponit Casaubonus ad Polyb. I, 18.

ead. l. 10. Ὅπως αὐτοὺς ἐκβιβάσαντες τοὺς ναύτας) Plerique Mss. αὐτοῖς, quae mihi vera scriptura videtur esse. Ita enim quamplurimis locis Thucydides illo αὐτοῖς specie quadam pleonasmi utitur. Vel hoc libro cap. 25, Ὅπως αὐτοῖς αἱ νῆες ἐντὸς ὁρμοῖεν. Cap. 30, Οὗ αὐτοῖς τὰ πλοῖα, ἃ ἤγαγεν, ὥρμει. Cap. 34, Καὶ αὐτοῖς τοῦ χωρίου μηνοειδοῦς ὄντος ἐφ' ᾧ ὥρμουν. Cap. 40, Καὶ οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων αὐτοῖς ἀκοντίζοντες. Vid. etiam ad III, 98, IV, 25, & VII, 19.

ead. l. 12. Αὐθήμερον) Sic VI, 55. at II, 12, IV, 128, & VIII, 89, αὐθημερὸν, ut hic Reg. & Cass. Etiam apud alios variat sedes toni in hac voce. Iungermanno ad Pollucem I, 64 placet αὐθημερόν.

Pag. 237. *l.* 1. Πρύμναν κρουσάμενοι) Pollux I, 125. quem vide. Wass.

ead. l. 9. Μόγις) Ita nostri, & Thucydides II, 5, VII, 44, VIII, 27, 34 & 92. ita Herodotus III, 12, IV, 140. Nec variant Bodl. aut Mediceus. ita Hippocrates, Simonides bis, Plato, Homerus. Grammatici, qui a μόλις distinguunt, nugas agunt. μόλις apud nostrum decies eodem significatu. Corinthus Atticum putat: frustra. Sophocles ter μόλις: sic etiam Alexis & Antiphanes Comici 597, 617, & Menander 709, Euripides Andr. 811, Suppl. 172, 718, & alibi saepius. Idem servat μόγις Cycl. 573, & Helen. 659, Ion. 1215, 1253. Nicander μόλις, & Diocles Carystius. Aretaeus utrumque adhibet. Sed forte pro μόγις 95, 16, μόλις etiam legendum. Wass.

Pag. 238. *l.* 6. Οἱ ἐν τοῖς λεπτοῖς πλοίοις) Inter varias significationes vocis λεπτὸς Thomas Magister ex hoc loco docet, λεπτὸν etiam esse μικρὸν καὶ ἀσθενές. Suidas e lib. VIII Thucydidis affert λεπτὰ πλοῖα, τὰ μικρά. Est etiam II, 83. Paulo ante cap. 36 de Atheniensium navibus Thucydides, λεπτὰ τὰ πρώραθεν ἐχούσας. ubi Scholiastes exponit ἀσθενῆ.

ead. l. 14. Ἔπειτα αὐτοὺς — ἐκώλυον) Scholiastes Aristophan. ad Equit. v. 759, qui habet εὔπλων. Vide & Suidam, & Thomam Mag. in δελφίς. Locum innuit Moeris. Scholiasta ex Pherecrate quaedam desumsit, e quo Schol. Aristoph. Ὁ δὲ δὴ δελφὶς ἐστὶ μολυβδοῦς, δελφινοφόρος τε κεροῦχος Ὃς διακόψει τοὔδαφος αὐτῶν, ἐμπίπτων καὶ κατα-

δύων. Wass. Adde Salmasium ad Solinum pag. 402 edit. Traiect. & Eustathium in Homer. Iliad. φ', p. 1221. Quod in Scholiasta Aristoph. est Φερεκράτης ἐν τοῖς Ἀγροῖς, recte emendarunt Iungermann. ad Pollucem, & Meursius in Biblioth. Attica τοῖς Ἀγρίοις. Nec scio, cur in eodem Schol. & Suida legi debeat ἠρμέναι, pro eo, quod apud Thucydidem est ἠρμέναι.

Pag. 239. *l.* 5. Κατατραυματίσαντες πολλὰς) Videatur Pollux IV, 189. Wass. Et I, 125, ibique Kuhnius. Pollux utroque loco observat, Thucydidem dicere τραυματισθεισῶν τῶν νεῶν. Sic loquuntur etiam omnes alii scriptores Graeci. Herodotus VIII, 18, Τῶν (Ἀθηναίων) αἱ ἡμίσεαι τῶν νεῶν τετρωμέναι ἔσαν. Polybius XVI, 2, Τρώσασαι τὴν ναῦν ἐξ ἀμφοῖν τοῖν μεροῖν. Ibid. 3, Τοῖς πολεμίοις ὕφαλα τραύματα δόντες. Et 4, Δύο δὲ ναῦς πολεμίων τρώσας. Thucydides IV, 14, Ἔτρωσαν μὲν πολλάς. Nec minus Latini. Livius XXXVII, 24, *Ipsius Eudami multis ictibus* vulnerata navis *erat*.

ead. l. 6. Τοὺς μὲν ζωγρήσαντες) Mendose Cod. C. τοὺς μὲν πολλοὺς ζωγρ. Wass.

ead. l. 9. Ἐχυρὰν) Gr. minus eleganter ἰσχυράν: sed ναυσὶ καὶ πολὺ bene. Wass.

ead. l. 10. Ἐδόκουν) Δοκεῖν Gr. bene. Wass.

Pag. 240. *l.* 7. Ὁρῶντες) Annotat hic Scholiastes figuram, ὁρῶντες pro ὁρῶσι: nam praecedit τοῖς Συρακουσίοις καὶ ξυμμάχοις. Non infrequens est in Thucydide haec enallage casuum participii. III, 36, Ἔδοξεν αὐτοῖς οὐ τοὺς παρόντας μόνον ἀποκτεῖναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἅπαντας Μιτυληναίους — ἐπικαλοῦντες τήν τε ἄλλην ἀπόστασιν. VI, 24, Καὶ ἔρως ἐνέπεσε τοῖς πᾶσιν ὁμοίως ἐκπλεῦσαι. τοῖς μὲν γὰρ πρεσβυτέροις — τοῖς δ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ, τῆς τε ἀπούσης πόθῳ ὄψεως καὶ θεωρίας, καὶ εὐέλπιδες ὄντες σωθήσεσθαι. Et VI, 61, Εἴρητο δὲ (nempe αὐτοῖς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων) προειπεῖν αὐτῷ ἀπολογησαμένῳ ἀκολουθεῖν, ξυλλαμβάνειν δὲ μή· θεραπεύοντες —.

ead. l. 12. Οὐχ οἷόν τε εἶναι) A Cl. perperam abest εἶναι. Wass. Non maxima causa est, cur Cl. & Reg. praeferri debeant omnibus aliis libris. Alioqui ellipsis verbi substantivi, praecedentibus οἷόν τε, & οὐχ οἷόν τε, neque Thucydidi, neque aliis inusitata est. Thucydides huius libri cap. 47, Ἕως ἔτι τὸ πέλαγος οἷόν τε περαιοῦσθαι. Add. cap. 1.

Pag. 242. *l.* 3. Διαπολέμησιν) Huc fortassis respexit Pollux IX, 142.

ibid. Ἥξειν Συρακούσας) Ἕξειν tres Mss. & edit. E Cod. Dan. quidem nihil varietatis annotatum erat, sed tamen credo ἥξειν esse vitium editionis Hudsonianae.

ead. l. 4. Τρίβεσθαι) Gr. τρίψεσθαι, & mox τε καὶ τοὺς Ἀθηναίους. bene. Wass. Thucydides VI, 18, Νομίσατε καὶ τὴν πόλιν, ἂν μὲν ἡσυχάζῃ, τρίψεσθαί τε αὐτὴν περὶ ἑαυτήν. Vide ibi Scholiasten.

ibid. Ἄλλως) Agnoscit Etymolog. M. 68, 44, & exponit μάτην, exemplis adductis. Wass.

Pag. 243. *l.* 2. Καὶ τοὺς ἄλλους ξυνάρχοντας, ὡς ἐπενόει) Quidam libri καὶ τ. ἀ. ξυνάρχοντας, ἐπενόει καὶ τὴν ἐπιχ. ex Scholiasta, ut alibi. Idem. Nisi tamen potius dicendum est, hoc a recentioribus quibusdam, qui exemplaria scripta inter se comparare coeperunt, in Scholiasten illatum esse: cuius rei suspicionem ex eo capio, quod Scholiastes Cod. Cass. neque hic, neque plerisque aliis locis de varietate scripturae monet.

ead. l. 4. Ἀδύνατα) Nonnulli minus recte ἀδύνατον. Vide Suidam. Wass.

ead. l. 9. Ἀπὸ τοῦ πρώτου ὕπνου) *Circa primam vigiliam* vertit Acacius. Rectius, puto, Valla & Portus ἀπὸ acceperunt pro *post*, ut sit *post primam vigiliam*: quemadmodum, cum dicunt ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας, ἀπὸ δείπνου, & plura huius generis. *Circa primam vigiliam* est περὶ πρῶτον ὕπνον, quo utitur Thucydides II, 2, & Plutarchus in Nicia p. 941. Hoc Polluci I, 70 videtur esse εὐτελές. Si existimavit esse humile ac plebeium genus loquendi, non probo illius sententiam. Aristophanes Vesp. v. 31, & Libanius Declam. XXXVII, pag. 807, περὶ πρῶτον ὕπνον. Dionysius Halicarn. V, 41, Μετὰ τὸν πρῶτον ὕπνον.

Pag. 244. *l.* 2. Καὶ ἄνδρας τινὰς τῶν φυλάκων ἀποκτείνουσι) Scriptura librorum, a quibus abest τινὰς, confirmari potest ex alio loco Thucydidis II, 33, Ἄνδρας τε ἀποβάλλουσι σφῶν αὐτῶν. Neque solum hic, sed etiam alibi, quidam scripti excludunt τινάς. Aristophanes Equitib. v. 423, Ὥστ' εἶπ' ἀνὴρ τῶν ῥητόρων ἰδών με τοῦτο δρῶντα.

Pag. 245. *l.* 3. Σφίσιν ἐν νυκτὶ) Non displicet ἐν νυκτὶ σφίσι γενομ. quod est in Mss. quibusdam. Wass.

ead. l. 7. Διὰ παντὸς τοῦ μήπω μεμαχημένου τῶν ἐναντίων) Hoc Valla de munitionibus hostium nondum expu-

gnatis, Portus de nondum oppugnatis, acceperunt. Mihi non liquet, an munitiones hostium nondum expugnatae, vel oppugnatae, Graece possint dici τὸ μήπω μεμαχημένον τῶν ἐναντίων. Acacius putavit, eam partem hostium designari, quae expers certaminis nondum pugnaverat: quod mihi verius videtur, & non obscure e verbis, quae mox addit Thucydides, colligi potest.

Pag. 246. *l.* 1. Μόγις) Μόλις scripti. sed illud Ἀττικώτερον. WASS.

ead. l. 10. Ἀναβεβήκει) Reg. & Cass. cum augmento plusquamperfecti ἀνεβεβήκει. Sed non movenda est scriptura vulgata: nam & alia sunt, in quibus hoc tempus contentum est augmento perfecti. Et supra cap. 4 huius libri ἀναβεβήκεσαν.

Pag. 247. *l.* 5. Τὸ ἐναντίον) Τὸ ἐξεναντίας Marg. ex Scholiaste. nec quidem male. WASS. Scholiastes Cass. hic quoque praeteriit diversitatem scripturae: uti & paulo post hoc cap. ubi vulgatus annotat, etiam scribi ἐπιστάντων τὸ ξύνθημα, & ἄνωθεν καταβαῖεν.

ead. l. 6. Ἐρωτήμασι τοῦ ξυνθήματος πυκνοῖς) Tacitus III Histor. 22, *Crebris interrogationibus notum pugnae signum.* Habet, quae huc pertinent, Lipsius IV de Milit. Rom. ult.

ead. l. 8. Σφίσι τε αὐτοῖς θόρυβον) Remedium huic rei non absurdum in Polyaeno, qui inter strategemata recenset, quod Acues quidam dux Arcadum τοῖς ἰδίοις ὁπλίταις ἔδωκε σύνθημα, κτείνειν τοὺς τὸ σύνθημα ἐρωτῶντας. Vide Lipsium de Milit. Rom. l. 4. HUDS.

ead. l. 14. Ὑποκρίνοιντο) Vide Etymologum v. ὑποκρίνονται. WASS. In verbis Suidae v. ὑποκρίνεσθαι haud dubie vitium est. Ea vulgo ita leguntur: Θουκυδίδης ζ, Εἰ δ' οὐδὲν ὑποκρίνοιντο, διεφθείροντο καὶ οἱ Ἴωνες. οὕτως Ἡρόδοτος. Οἱ μὲν ταῦτα ὑποκρινάμενοι Ἀθηναίων ἀπηλλάσσοντο. Hoc secuti sunt interpretes Latini, qui verterunt, *si vero nihil respondissent, Iones etiam periissent.* Sed apertum est, illa, καὶ οἱ Ἴωνες, non pertinere ad testimonium, quod e Thucydide laudat Suidas, & a Thucydideis distinctione maxima separanda, & cum sequentibus coniungenda esse. Hoc cum res ipsa ostendit, tum ex Eustathio intelligitur, qui in Homer. Odyss. β, 1437, ita scribit: λέγει δὲ καὶ Ἡρόδοτος· οἱ μὲν ταῦτα ὑποκρινάμενοι, ἀπηλλάττοντο. δοκεῖ δὲ καὶ Ἀττικὴ ἡ λέξις εἶναι. φησὶ γοῦν Θουκυδίδης· οὐδὲν ὑπεκρίνοντο.

Pag. 248. *l.* 1. Παιωνισμὸς) Utroque modo παιωνισμὸς & παιανισμὸς efferunt Graeci. Sed παιὼν & παιήων Atticis fere in usu, & inde herbae nomen. Vid. Platonem Epist. VII, Aristophanem, & Aeschylum pag. 82 edit. Stephan. Xenophonti tamen & Dionysio Halic. placuit παιὰν, nisi libri fallunt. Confer Eustathium in Iliad. α', p. 104. Wass. Add. annotata ad I, 50.

ead. l. 5. Τοῖς Ἀθηναίοις) Gr. αὐτοῖς Ἀθηναίοις. non male. Wass.

ead. l. 10. Κατά τε κρημνῶν) Ita fere loquuntur Graeci, potius quam ἀπὸ κρημνῶν. Cap. seq. Κατὰ τῶν κρημνῶν βιασθέντες ἅλλεσθαι. Casaubon. ad Strabon. III, 155, & cap. VII Lection. Theocrit.

Pag. 249. *l.* 2. Διεφύγγανον) Noster alibi, διεφύγγανον ἐκ τῶν δικαστηρίων. Iosephus XIX Antiq. 15. Vox rarioris usus. Wass.

ead. l. 10. Οὐκ ὀλίγοι) Duo millia quingentos cecidisse scribit Diodorus Sicul. Wass.

ibid. Ὅπλα) Id est, ἀσπίδες, quas a fugientibus abiectas paulo post dicit. Xenophon II Histor. Graec. p. 475, Ὅπλα ἐποιοῦντο, οἱ μὲν ξύλινα, οἱ δὲ, οἰσύϊνα, καὶ ταῦτα ἐλευκοῦντο. Sic ancilia ὅπλα apud Dionysium Halic. II, 71, & Plutarchum Num. pag. 125. Glossae: *Ancile*, διïπετὲς ὅπλον. Scholiastes Sophoclis ad Aiac. v. 575, σάκος οὐδετέρως, ὅπλον, ἀσπίς. Plura dudum observarunt, & Latinis etiam arma pro scutis dici docuerunt alii.

Pag. 250. *l.* 11. Νόσῳ τε γὰρ ἐπιέζοντο) Confer Diodorum XIV, pag. 434 a. Wass.

Pag. 251. *l.* 7. Ὠφελιμώτερον) Huc respexit Iustinus IV, 5, *esse domi* graviora, *& forsitan infeliciora bella, in quae servare hos urbis apparatus oporteat.* Idem.

ibid. Εἶναι ἔφη) MSS. ἔφη εἶναι, ordine, ut puto, meliore. Vide infra cap. 48 bis, cap. 49, VIII, 29, 32, 45, 46, 84 & 92. At aliter VIII, 48. Idem.

Pag. 252. *l.* 4. Ἐπιπλέον) Ἐπὶ πλέον cum Reg. Gr. & VIII, 2 MSS. C. Reg. Cass. Gr. quomodo & Polybius p. 292. coniunctim tamen Herodotus. Utroque modo Biblia. Thucyd. II, 53 ἐπὶ πλέον melius cum Cass. & I, 65 C. Cass. Gr. VIII, 81 Gr. Nec aliter Xenophon VI Ἑλλην. p. 587. Noster etiam V, 14 ad τοῦ ἐπίπλεος differentiam. At V, 57 Reg. Cass. Flor. male coniungunt. Isocrates Paneg. 85 divisim exhibet. Suffragantur Glossae, Aratus Phaen. p.

73, & Thucydides VII, 48, VIII, 2 ex Reg. Gr. Caff. Utroque modo inemendate Herodotus V, 51, 120. Ἐπὶ πλεῖον Polybius IV, pag. 405, & Ariftoteles Polit. I, 7, Ethic. pag. 2. In regimine denique divifim Herodotus IV, 130, aliique recte. WASS.

ibid. Αὐτῶν) Ita libri meliores, quod fatis defendi poteft, etiamfi per pleonafmum quis dictum putet. Vid. ad IV, 93, & VII, 4.

ead. l. 10. Ἐπεκηρυκεύετο ὡς αὐτὸν) Ἀσύνδετος eft oratio, cui medetur copula καὶ, quam ante ἐπεκηρυκεύετο habet Cl. Ἐπικηρυκεύσασθαι autem hic per κατάχρησιν dici de nuntiis, a privatis quibufdam clanculum miffis, quod per διαγγέλους fignificare, eft infra cap. 73, recte monet Portus; qua fignificatione etiam paulo poft cap. 49 eo utitur Thucydides. Nam alioqui ἐπικηρυκεύσασθαι dicuntur, qui nomine publico κήρυκας & legatos mittunt. Ammonius: Ἐπικηρυκεύσασθαι ἔλεγον, τὸ περὶ συμβάσεως καὶ σπονδῶν τὰς πόλεις κήρυκας πρὸς ἀλλήλας διαπέμψασθαι. Adde Suidam in ἐπικηρυκεύεται, & Harpocrationem in ἐπικηρυκεία. Et fic Thucydides & alii ubique his vocabulis utuntur.

ead. l. 14. Εὖ γὰρ εἰδέναι) Huc fpectat Dio Chryfoftomus Orat. LXXIII, pag. 634. WASS.

Pag. 253. *l.* 5. Ἐξ ὧν ἄν τις εὖ λέγων διαβάλλοι) Confer quae III, 38 Cleonem dicentem inducit Thucydides.

Pag. 254. *l.* 1. Περιπολίοις) Vid. Pollucem IX, 16, ubi ἐν περιπολίοις τισὶν ἐλήφθη, quafi ex noftro citat. Utuntur & Seniores. WASS. Vide ad VI, 45. Scholiaftae vulgati interpretatio ἐν περιδρόμοις, non eft in Cod. Caff. nec intelligo, quae illius vocis fignificatio h. l. convenire poffit.

ibid. Ἄλλα ἀναλίσκοντας) Omittunt ἄλλα quidam Mff. Poteft recte abeffe. WASS.

ead. l. 2. Βόσκοντας) In Cod. Caff. annotatum eft: σημείωσαι βόσκοντας. Hoc eo pertinere puto, quod Grammatici tradunt, βόσκειν proprie de pecoribus dici, quae & βοσκήματα funt Graecis. Ita Scholiaftes Ariftophanis ad Equit. v. 256, & ex eo Suidas in οὖς ἐγώ. Tamen etiam de hominibus ufurpatur, fed faepe cum contemtu quodam & contumelia, ut fignificent eos pecoribus fimiles & abiectiffimos effe. Euftathius ad Homeri Odyff. λ', v. 363:

Ἠπεροπῆά τ' ἔμεν καὶ ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
Βόσκει γαῖα μέλαινα:

Καλῶς, inquit, τὸ βόσκει, ὡς τῶν τοιούτων ἀνδρῶν ἀλογί-

στως ζώντων κατά τινα βοσκήματα. Et Scholiastes Aristophan. l. d. ubi Cleon ad iudices dicit, οὓς ἐγὼ βόσκω, annotat: πικρῶς ὡς θρέμμασιν αὐτοῖς κέχρηται ἀλόγοις. Nec minus contumeliose in eadem fabula v. 1255 Agoracritum de se dicentem ἐν τῇ ἀγορᾷ γὰρ κρινόμενος ἐβοσκόμην perstringit Comicus. Add. Homer. Odyss. ρ', v. 228, & Od. σ', v. 363. Interdum tamen nihil in hac voce contumeliae est: ut apud Homerum Odyss. ξ', v. 325, Odyss. τ', v. 294, & Hymn. in Apollin. v. 59.

ead. l. 4. Ἀνηλωκέναι) Tres Mss. ἀναλωκέναι. De hoc dictum est ad VI, 31.

ead. l. 7. Δι' ἀνάγκης) *Militibus necessitate coactis.* vel, *iis, ad quorum officium pertineret pugnare.* Qui videlicet pugnare cogerentur, nisi officium deserere vellent. Steph. HUDS. Addit Stephanus: *hoc enim, sicut alibi, necessitatem appellare videtur, nimirum, quod quisque patriae suae aut sociis debet in ea re officium.*

ead. l. 10. Ταῦτα) Τοσαῦτα legendum suadet etiam Cl. Et sic noster passim. WASS.

Pag. 255. *l.* 2. Καὶ ἅμα ταῖς γοῦν ναυσὶν ἢ πρότερον θαρσήσει κρατηθεὶς) Haec mihi aenigmata sunt. Interpretes suo quisque modo verterunt; sed ita, ut ex interpretationibus eorum non appareat, unde ea pendere, aut qua ratione cum superioribus connecti posse putaverint. Quae Portus in Var. Lection. Hudsoni de ordine verborum scribit, difficultatem non tollunt. DUKER. Non viderunt interpretes, θαρσήσει hic esse substantivum a θάρσησις, (ita noster ἀγώνισις, οἴκισις, ἄκουσις, διάφευξις &c.) eique iungi casum verbi θαρσεῖν. Ita Cicero de Legib. I, 15: *Iustitia est obtemperatio scriptis legibus institutisque populorum.* Est igitur hic verborum ordo: κρατηθεὶς θαρσήσει ταῖς ναυσὶν (μᾶλλον) ἢ πρότερον. HEILM.

ead. l. 4. Ὁπωσοῦν) Thomas Magister hoc Ἑλληνικὸν, non Ἀττικὸν esse pronuntiat. Est tamen rursus apud Thucydidem VIII, 90. Item in Isocrate ad Nicoclem non longe a principio, & Luciano Quom. conscrib. sit Hist. p. 605.

Pag. 256. *l.* 2. Οὐδενὶ τρόπῳ ἔφη ἀρέσκειν) Etiam Cl. & Gr. οἱ ἔφη ἀρέσκειν. Sed οἱ omitti potest eleganter. WASS.

ead. l. 5. Μέλλησις ἐνεγένετο) Aristophanes Avibus v. 639: Καὶ μὴν μὰ τὸν Δί' οὐχὶ νυστάζειν ἔτι Ὥρα 'στὶν ἡμῖν οὐδὲ ΜΕΛΛΟΝΙΚΙΑΝ. Plutarchus cunctatorem dictum ait ob lentas moras in obsidione Pyli, vid. Suidam. WASS.

ead. l. 6. Ἰσχυρίζηται) Annotat Stephanus, Vallam hic ἰσχυρίζεσθαι vertere *perstare*, quod cap. 48 verterat *asserere*. Intelligendum autem hoc loco esse *perstare in sua sententia*: q. d. *firmum in sententia esse*, vel, *firmiter suam sententiam tueri*. Interpretes varie vertunt, modo *affirmare*, modo *in sententia perseverare*. Certum est, in plerisque locis Thucydidis idem esse, quod Latinis *firmiter asseverare*, *omni asseveratione affirmare*, *pro certo affirmare*. III, 44, Καὶ τοῦτο, ὃ μάλιστα Κλέων ἰσχυρίζεται ἐς τὸ λοιπὸν ξυμφέρον ἔσεσθαι. IV, 23, Ἰσχυριζόμενοι ὅτι δὴ εἴρητο, ἐὰν καὶ ὁτιοῦν παραβαθῇ, λελύσθαι τὰς σπονδάς. ubi Scholiastes, ἐπερειδόμενοι, ὡς ἰσχυρὸν πάνυ προτείνοντες. IV, 68, Ἐδήλουν δὲ οὐδὲν ὡς ἴσασι τὰ πρασσόμενα, ἀλλ' ὡς τὰ βέλτιστα βουλεύοντες ἰσχυρίζοντο. quod Valla ibi *se roborare*, Stephanus *pertinaciter obsistere*, Portus & Acacius, itidem ut hic, *in sententia perseverare*, interpretantur. quamquam Stephanus monet, etiam paulo aliter verti posse; nempe illa significatione, quam non modo locis illis, quae posui, sed etiam V, 26, & VI, 55 habet: quam retinet compositum διϊσχυρίζομαι.

ead. l. 9. Σικανὸς) Vide Diodorum Sicul. XIII, p. 336 b. WASS.

ead. l. 11. Ἡ τοῖς Συρακουσίοις στάσις) Portus in Var. Lect. Hudsoni sententiam bene expressit. Ἐκπίπτειν saepe est *patria eiici*, *expelli*. Thucyd. III, 68, Μεγαρέων ἀνδράσι κατὰ στάσιν ἐκπεπτωκόσι. Et VI, 4, ὑπὸ Σαμίων ἐκπίπτουσι. Hanc significationem secutus Acacius vertit, *factio*, quae ad Syracusanos rem trahebat, *eiecta fuit*. Sed eam non admittunt verba ἐς φιλίαν. Tamen mire dictum est, ἡ τοῖς Συρακουσίοις στάσις, pro seditio *propter Syracusanos*: cuius quae sit ratio, mihi non facile dictu est. Nisi forte substantivo στάσις dativum verbi στασιάζειν addidit Thucydides, quemadmodum alibi substantivis quibusdam dativos verborum cognatorum, de quo dictum est ad V, 46; ut haec sit sententia, οἱ τοῖς τὰ τῶν Συρακουσίων φρονοῦσι στασιάσαντες διηλλάγησαν αὐτοῖς.

Pag. 257. *l.* 2. Τοῦ πλοῦ ἡγεμόνας) Recte iudicabat cl. Wasse, γενομένου importune intrusum in Gr. Vid. Var. Lect.

ead. l. 3. Εὐεσπερίταις) Gr. Ἑσπερίταις. Vide Stephanum de Urbib. WASS. E Stephano in Ἑσπερὶς & Εὐεσπερίδες patet, nihil interesse inter Εὐεσπερίτας & Ἑσπερίτας. Εὐεσπερίτας memorat Pausanias IV, 26, ubi de his agunt Sylburgius & Kuhnius. Add. interpretes Stephani.

ead. l. 6. Καρχηδονιακὸν) In aliis Καρχηδονικόν: illud tamen rectius, ut ἀκαδημαϊκόν. WASS.

Pag. 258. *l.* 6. Ἡ σελήνη ἐκλείπει) Ἐκλείπειν verbum tam de lunae, quam solis defectu dicunt omnes Graeci. Sed nomen ἔκλειψις veteres raro de luna, immo de sole tantum dixisse, scribit Scaliger ad Tibullum I, 8, 19. Aristoteles tamen II Meteorolog. 8 τὰς ἐκλείψεις τῆς σελήνης dicit, & post eum Polybius V, 78. Plutarchus in libro de facie in orbe lunae, plus semel, & Diogenes Laërtius Prooem. § 2. De tempore huius defectus lunae agit Petavius IX de Doctr. Temp. 44, & X, 28.

ead. l. 8. Ἐνθύμιον ποιούμενοι) Vid. supra ad cap. 18.

ead. l. 9. Καὶ ὁ Νικίας) Mathematicas disciplinas duci belli necessarias esse, hoc quoque inter alia exemplo probat Polybius IX, 18. ACAC.

ibid. Θειασμῷ τε καὶ τῷ τοιούτῳ προσκείμενος) Dissimile Periclis ingenium in simili ostento refert Plutarchus Pericl. p. 171. WASS. Plutarchus in Nicia p. 525 ed. Francof. Σφόδρα γὰρ ἦν τῶν ἐκπεπληγμένων τὰ δαιμόνια, καὶ θειασμῷ προσκείμενος, ὥς φησι Θουκυδίδης. ubi Cruserius θειασμὸν *superstitionem* vertit. Xylander leviter horum omnium interpretatione ita defungitur: *Fuit enim homo superstitiosissimus, ut Thucydides de eo affirmat*: atque etiam errat, cum haec apud Thucydidem libro septimo, ubi de eclipsi solis refert, legi scribit. Descripsit etiam Thucydide non nominato Pollux I, 20. De significatione vocis θειασμὸς in hoc loco agit Stephanus in Thesauro. Adde Suidam in θειασμός. Pro τὰς ἐκκλησίας, quod hic in Scholiaste vulgato legitur, Cod. Cass. recte habet ἐκλείψεις. Error e compendio scripturae oriri potuit.

ead. l. 11. Οἱ μάντεις ἐξηγοῦντο) Ἐξηγεῖσθαι, ἐξήγησις, & ἐξηγητὴς propria esse vocabula de caerimoniarum, portentorum, & prodigiorum interpretibus, ostendit Hemsterhusius ad Pollucem VIII, 124. Scholiastes Sophoclis Aiac. 319, ἡ ἐξήγησις ἐπὶ θείων· ἑρμήνεια ἐπὶ τῶν τυχόντων. Add. Casaubon. ad Theophrasti Charact. cap. XVII. Quod de ter novenis diebus dicit Thucydides, exponit Plutarchus in Nicia.

Pag. 259. *l.* 9. Ἀνεπειρῶντο) Sic omnino reponendum est pro ἀνεπαύοντο, hoc est ἐμελέτων, vel ταῖς ἀναπείραις ἐγύμναζον. Virg. *Dum* tentat *sese*, & Sallust. *tela* tentare, *intendere*. Nam si τὰς ναῦς ἐπλήρουν, quare aliquot dies ni-

hil agendo consumerent? Noster VII, 7, οἵ τε Συρακούσιοι ναυτικὸν ἐπλήρουν, καὶ ἀνεπειρῶντο. Firmant Schol. & Gr. antea subfrigide ἀνεπαύοντο. WASS. Qui Cod. Cass. scholia adscripsit, varietatem scripturae non annotavit.

ead. l. 10. Τῇ μὲν προτεραίᾳ) Plerique Mss. προτέρᾳ. Permutantur haec etiam V, 75, ubi quaedam dixi. Hic tamen non temere a recepta scriptura recedendum putem. Lucianus I Ver. Histor. p. 652, γενομένης δὶς ἐκκλησίας, τῇ προτεραίᾳ μὲν οὐδὲν παρέλυσαν τῆς ὀργῆς· τῇ ὑστεραίᾳ δὲ μετέγνωσαν. Quod videtur e Thucydidis III, 36 sumtum. Add. huc, quae annotantur ad cap. 11 huius libri.

Pag. 260. *l.* 3. Ἀπολλύουσι) Gr. ἀπολλύασι, ab ἀπόλλυμι, quae terminatio in verbis, quae in μι dicunt Grammatici, Atticis non inusitata est. Thomas Mag. in ζευγνύασι. Add. VIII, 10.

ead. l. 15. Καὶ μυχῷ τοῦ λιμένος) Suidas: Μύχος, ἢ μυχὸς, ὁ ἐνδότατος τόπος. Thucydides VII, 4, ἐκ μυχοῦ τοῦ λιμένος. Pollux I, 102, Ἔστι δέ τις καὶ χηλὴ λιμένος, καὶ στόμα, καὶ μυχός. Et rursus IX, 28, λιμένος μυχός. Haec omnia sunt Thucydidea.

Pag. 261. *l.* 1. Διαφθείρουσι) In Dascone sinu confossus Eurymedon. Diodorus Sic. XIII, pag. 337 d. & XXX naves incenduntur. Iustinus IV, 5. WASS.

Pag. 262. *l.* 4. Ὁπλίτας τε πολλοὺς ἀπέκτειναν) Lectionem Codd. Mss. οὐ πολλοὺς confirmat illud Diodori XIII, p. 338 b. ἀπώλοντο δὲ τῶν μὲν Συρακουσίων ὀλίγοι. IDEM.

ead. l. 9. Κλημματίδων) Hesychius: Κλημματίδες αἱ ἐκ τῶν κλημμάτων δέσμαι. Pollux VII, 109: Καὶ τῶν μὲν καυσίμων κλημματίδες, καὶ κορμοί. ubi vid. Iungermannum.

ead. l. 12. Σβεστήρια κωλύματα) Pollux I, 168, σβεστηρίοις κωλύμασιν ἐχρῶντο. Videtur sumsisse ex hoc loco Thucydidis.

Pag. 263. *l.* 3. Τροπῆς) Athenienses militum haud minus duo millia amiserunt. Diodor. 338 b. WASS.

ead. l. 9. Ἐν παντὶ δὴ ἀθυμίας ἦσαν) Imitatus est Dionysius Halicarn. VI, 76, Ὡς ἐν παντὶ δι' ἀθυμίας ἐγένεσθε, ubi ἐν παντὶ ἀθυμίας, sublata praepositione, legunt Stephanus & Casaubonus; qui & similia ex aliis annotat. Εὐθὺς ἐν ἀθυμίᾳ ἦσαν dicit Thucydides VI, 46.

ead. l. 13. Καὶ ναῦς, καὶ ἵππους, καὶ μεγέθη ἐχούσαις) Quidam Mss. ναυσὶ καὶ ἵπποις, καὶ μεγέθει. Haec scriptura non videtur posse stare, nisi simul pro ἐχούσαις legatur

ἰσχυούσαις. Sane Thucydides crebro hoc vocabulo utitur cum dativo. I, 2, *Οὔτε μεγέθει πόλεων ἴσχυον, οὔτε τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ*. III, 46, *Ἰσχύομεν δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους τῷδε*. Et III, 104, *Πολυκράτης ὁ Σαμίων τύραννος ἰσχύσας τινὰ χρόνον ναυτικῷ*. Et magis etiam extollitur potentia civitatum, si dicantur *ναυσὶ, καὶ ἵπποις, καὶ μεγέθει ἰσχύειν*, quam si aliquanto frigidius dicas, eas *ναῦς, καὶ ἵππους, καὶ μεγέθη ἔχειν*. Sed nihil muto, ac tantum coniecturam in medium profero.

Pag. 264. *l.* 4. *Ἠθύμουν*) Hoc abest a Codd. Ar. & C. quod sibi non displicere scripserat cl. Wasse. Magis hoc dixisset, si ei cognita fuisset scriptura Reg. & Cass. & in marg. Cass. ita annotatum esse: *ἀπὸ κοινοῦ τὸ* (ita lego pro *τοῦ*) *ἐν παντὶ δὴ ἀθυμίας ἦσαν*. Omnino magis congruit stilo Thucydidis, ut omittatur illud *ἠθύμουν*. Sed non minus commode hic repeti potest propius verbum *ἠπόρουν*, quam remotiora illa, quae Scholiastes repetit.

ead. l. 8. *Περὶ τοῦ αὐτοὶ σωθῆναι*) *Σωθῆναι* veram lectionem esse, liquet e membro sequente, *ἀλλ' ὅπως ἐκείνους κωλύσωσι*, in quo relinquitur supplendum *σωθῆναι*, quod praecesserat. Nec facile quemquam, qui linguae Graecae aliquam notitiam habeat, dubitaturum arbitror, quin *αὐτοὶ* legendum sit, non *αὐτούς*.

ead. l. 14. *Ἐς τοὺς Ἕλληνας*) Gr. *ἐς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας*. Sed statim sequitur *ἄλλους*. Wass. Cur hic praecipue Graeci memorentur, exponit Casaubonus ad Polyb. I, 16, pag. 164.

Pag. 265. *l.* 9. *Καὶ οὐδ' αὐτοὶ αὖ μόνον*) *Nec vero ipsi tantum* victores futuri essent, *sed una etiam cum iis, qui auxilio ipsis venissent: quippe qui Corinthiis & Lacedaemoniis iuncti duces se* inter illos *praestitissent, suam urbem periculo pro aliis*, vel, ante alios, *obiecissent, & multum circa proelium navale promovissent*. Steph. Hoc praefero aliorum interpretationibus, nisi quod postrema verba cum quibusdam interpretibus apud Scholiasten potius de incremento potentiae navalis accipienda puto.

ead. l. 10. *Γιγνόμενοι*) Marg. Gr. & pleraeque edd. *γιγνόμενοι*. Ita reposui. antea *γενόμενοι*. Wass.

ead. l. 13. *Ἔθνη γὰρ πλεῖστα δὴ*) Cum ait Thucydides, plures ad hanc urbem, quam aliam ullam, belli gerendi causa utrinque convenisse: eas, ut maiores copias, excipit, quae totius belli tempore vel Atticam, vel Spartanam

convenerant ad urbem. ACAC. In eandem ſententiam exponit Scholiaſtes Cod. Caſſ. cuius verba lege in Annotationibus ad Schol. huius cap.

Pag. 266. *l.* 4. Τὴν χώραν) Τὴν χώραν ἐλθόντες Mſſ. non male. WASS.

ead. l. 6. Μετ' ἀλλήλων στάντες) Marg. & Camer. καταστάντες. Sed altero etiam Thucydides III, 39 utitur: Ἐζήτησάν τε μετὰ τῶν πολεμιωτάτων ἡμᾶς στάντες διαφθεῖραι. ubi Scholiaſtes itidem, ut hic, συνεμάχησαν τοῖς πολεμίοις ἡμῶν. Infra cap. 61, Καὶ τὸ τῆς τύχης κἂν μεθ' ἡμῶν ἐλπίσαντες στῆναι. Et cum praepoſitione πρὸς IV, 56, Πρὸς τὴν ἐκείνων γνώμην ἀεὶ ἕστασαν.

ead. l. 7. Ἀλλ' ὡς ἑκάστοις) Sententiam horum verborum recte expreſſit Scholiaſtes: ſed non intelligo, quomodo dici poſſit ὡς ἑκάστοις τῆς ξυντυχίας ἔσχον, pro ὡς ἑκάστοις συνέτυχε. Omnino mihi perſuadeo, hic aliquid vitii eſſe, eoque magis, quod Reg. & Caſſ. a vulgata ſcriptura abeunt.

ead. l. 12. Ἑστίαιαν) Sic repoſui e Mſſ. pro Ἑστίαν, quod ante edebatur. Vide Stephanum, & noſtrum I, 114. WASS. Add. interpretes Stephani ad Ἑστίαια & Ἱστίαια.

Pag. 267. *l.* 3. Στυρεῖς) Herodoto Στυρέες. Στύρα vero ad Euboeae partem orientalem prope Caryſtum. Salmaſius apud Steph. reponit Στύρακα. At Styrax iuxta Euſtathium mons Cretae. Urbs erat veterrima, Homer. οἳ Στύρα ναιετάασκον, ſed parva & infrequens. Nam in navali pugna cum Xerxe, Eretrienſes ſeptem naves, binas tantum Styrenſes ſuppeditarunt. Homerum ſequitur Nonnus Dionyſ. pag. 360, Καὶ Στύρα, καὶ Κήρινθον ἀειδομένης τε Καρύστου Ἕδρανα. Αἰγιλέαν, aut Αἰγιλίαν inſulam Στυρέων memorat etiam Herodotus. Hodie opinor *Spitilus*. Everſam urbem bello Maliaco (Λαμιακῷ Caſaub.) a Phaedro Athenienſium duce, narrat Strabo. vid. & Pauſan. Eſt & *Stira* oppidum ad oſtia Cephiſſi ſitum, Thraſybuli patria. neque enim Styrenſem ſecundum Uſſerium, neque Tyrienſem cum Lambino ad Nepotem dixeris. WASS. Confer, quae de Styra Euboeae habet Holſtenius ad Stephanum.

ead. l. 9. Δρύοπες) Scymnus Chius v. 586, Δρύοπας δὲ τὴν Κάρυστον ὠνομασμένην condidiſſe, unus opinor narrat. In Long. 54, 30. Lat. 37, 30. Ptolemaeus. WASS.

Pag. 268. *l.* 1. Καταντικρὺ) Κατ' ἀντικρὺ recte Caſſ. Reg. & I, 136 Cam. Graev. Caſſ. Ita Schol. ad Odyſſ. κ', 559,

& exinde puto Hesychius. Coniunctim edidit Barnesius tam ibi, quam λ', 64, ob sequens credo τέγεος, quomodo καταντικρὺ ἀλλήλων Anonymus de Mundo. Contra Πρυτάνεων κατ' ἀντικρὺ Aristophanes Ἐκκ. 87 Kusteri, & Basil. MDXLVII, & alibi. Etymologus utroque modo, etiam Genitivo sequente. Plato tamen Charm. 462 καταντικρὺ τοῦ ἱεροῦ iunctim, & sine casu 473. Noster VII, 26 divisim κατ' ἀντικρὺ Κυθήρων. ita recte Cass. at VIII, 101 coniunctim. Sed κατ' ἀντικρὺ divisim Graev. WASS.

Pag. 269. *l.* 2. Τὸ Κορινθίων) Ita eleganter MSS. quod restituimus. antea τῶν Κορινθίων. WASS.

ead. l. 10. Ἕκαστοι ἰδίας) Cl. in marg. ἕκαστοι ἰδίας ὠφελείας. At his supplementis facile carere possumus. WASS.

ibid. Μετὰ Ἀθηναίων Ἰώνων ἠκολούθουν) Aristophanes Plut. v. 824, ἕπου μετ' ἐμοῦ παιδάριον: ubi Scholiastes observat, etiam Platonem in Menexeno dicere ἀκολούθει μετ' ἐμοῦ. Isocrates in Plataico pag. 299 ed. Steph. Τοῖς μὲν σώμασι μετ' ἐκείνων ἀκολουθεῖν ἠναγκάζοντο, ταῖς δὲ εὐνοίαις μεθ' ἡμῶν ἦσαν. Cebes pag. 55 ed. Gron. Αἱ δὲ γυναῖκες, αἱ μετ' αὐτῶν ἀκολουθοῦσαι.

Pag. 270. *l.* 3. Ξυνέβη δὲ τοῖς Κρησὶ τὴν Γέλαν Ῥοδίοις ξυγκτίσαντας) Scholiastes scribit, συγκτίσαντας pro συγκτίσαι poni. Sed ita ἀσύνδετος erit, & non cohaerebit oratio. In Cass. est ἀντὶ τοῦ συγκτίσασι. Putavit scilicet casum participii debere convenire praecedenti Ῥοδίοις. Sed ne hoc quidem recte: nam supplendus est accusativus αὐτούς. Satis usitatum est, ut dativum excipiat accusativus participii, sequente infinitivo. Thucydides VI, 55, Ἱππάρχῳ δὲ ξυνέβη τοῦ πάθους τῇ δυστυχίᾳ ὀνομασθέντα καὶ τὴν δόξαν τῆς τυραννίδος ἐς τὰ ἔπειτα προσλαβεῖν. Et VII, 40, Ἔπειτα οὐκ ἐδόκει τοῖς Ἀθηναίοις αὐτοῦ ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμέλλοντας κόπῳ ἁλίσκεσθαι. Eadem ratio est in illo, quod e Pausania annotat Sylburgius: Τοῖς ἐντυγχάνουσι παρεκελεύοντο ἄνδρας εἶναι ἀγαθούς. In quibus omnibus apertum est, supplendum esse accusativum pronominis.

ead. l. 8. Ἰταλιωτῶν δὲ Θούριοι &c.) *Ex Italicis vero Thurii & Metapontini, cum ad talem necessitatem redacta seditio esset, una militaverunt.* Intellige talem necessitatem, ut cogerentur ad partes transire & alterutris se adiungere. Aut (cum Scholiaste) ut cogerentur ad merenda stipendia proficisci. Id enim videtur significare per ἀνάγκας μισθοφορικάς. Steph. HUDS.

ead. l. 9. Στασιωτικῶν) Quidam libri στασιαστικῶν. Vide ad IV, 130.

ead. l. 12. Σικελιωτῶν) Cl. Σικελῶν. male. *Sicilienses*, non *Siculos*, intellige. Wass.

Pag. 271. *l.* 5. Γελῷοι οἰκοῦντες) Gr. οἱ οἰκοῦντες, de hiatu male sollicitus. Wass.

ead. l. 10. Μόνοι ἐξ αὐτοῦ) Alii ἐξ αὐτοῦ μόνοι, ordine meliore. Idem.

Pag. 272. *l.* 2. Δύναται δὲ τὸ Νεοδαμῶδες ἐλεύθερον ἤδη εἶναι) Interpretes sensum loci minus assequuntur. Vertendum, *valet*, vel *idem sonat ac liberi esse*. Wass. Conf. Thucyd. VI, 40: Τοὺς λόγους ἀφ' ὑμῶν ὡς ἔργα δυναμένους κρινεῖ.

ead. l. 12. Συρακουσίους) Ita quidem omnes scripti & editi. nec tamen video, quomodo hoc ferri possit, reclamante sententia totius loci. Credo recte emendatum esse in Reg. Συρακούσιοι. Πρὸς autem est συγκριτικόν; & Valla recte *prae omnibus aliis*.

ead. l. 14. Καὶ ὅτι ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ ἦσαν) Haec abesse sine sensus dispendio non possunt. Omittit tamen etiam Gr. Wass.

Pag. 273. *l.* 4. Καλὸν ἀγώνισμα) Ἀγῶνα quidem habet maxima pars Msstorum. Sed alterum etiam supra cap. 56 dixit Thucydides: καλὸν σφίσιν ἐς τοὺς Ἕλληνας τὸ ἀγώνισμα φανεῖσθαι. Et sic etiam Scholiastes.

ead. l. 7. Καθ' ἑκάτερα) Ita ex coniectura & auctoris indole reposui, libris etiam Cl. Gr. fretus, quod tam uterque valet, quam alteruter. antea καθ' ἕτερα. Wass. Cum Gr. & Cl. consentiunt etiam alii. Eadem varietas est cap. 42, ubi quidam libri, Οὐδὲ γὰρ καθ' ἕτερα, οἱ Συρακούσιοι ἀντεπεξῄεσαν. Sed non dubito utroque loco praeferre καθ' ἑκάτερα. Rursus Thucydides V, 73, Παρερρήγνυντο ἤδη ἅμα καὶ ἐφ' ἑκάτερα, ab utraque parte.

ead. l. 12. Ὀλίγον οὐδὲν ἐς οὐδὲν ἐπενόουν) Acacius non ineleganter: *nihil adeo parvum aut segne ab ulla parte animo volvebant*. Sed malim *in ullam partem*. Aristophanes Equit. v. 386, Μηδὲν ὀλίγον ποίει. ubi Scholiastes: πάντα μεγάλα κατ' αὐτοῦ ποίει, καὶ μηδὲν εὐτελές. Thucydides VIII, 15, Καὶ ὀλίγον ἐπράσσετο οὐδὲν ἐς τὴν βοήθειαν τὴν ἐπὶ τὴν Χίον.

Pag. 274. *l.* 2. Οἱ ταξίαρχοι) De his e Sigonio annotavit Hudsonus ad IV, 4. quibus adde, quae viri eruditissimi ad Pollucem VIII, 115 scripserunt, & Perizonium ad Aelian. II Var. Hist. 44. Scholiastes putat, eos extra or-

dinem, ut in re crepera, ad consilium fuisse advocatos. Hoc satis probabile est: nam ex iis, quae VI, 47, & VII, 43, scribit Thucydides, non alios fere, quam στρατηγοὺς consultasse, intelligi potest. Duces Romanos idem interdum pro tempore fecisse, ut omnium ordinum Centuriones in consilium adhiberent, ostendit Lipsius II de Milit. Rom. 8.

Pag. 275. *l.* 5. Ὁπωσοῦν) Ὅπως οὖν Cass. & VIII, 90. utraque scripturae forma Xenophon. Sed haec non contemnenda. WASS.

Pag. 276. *l.* 1. Παρεκελεύσατο τότε) Valde friget illud τότε, & melior sine dubio est scriptura Reg. & Cass. παρεκελεύσατό τε. To temere repetitum videtur a fine vocis praecedentis. Thucydid. IV, 94, Παρεκελεύετό τε καὶ ἔλεγε τοιάδε.

ead. l. 2. Τοιάδε) In quibusdam τάδε. Vide nos V, 46. WASS.

ead. l. 3. Ἄνδρες) Orationem habuit Nicias nave conscensa, non in terra. Vid. Diodorum Sic. XIII, 338 d. Aliter noster V, 69. WASS.

ead. l. 7. Πόλιν ἐπιδεῖν) Al. πάλιν. Sic VI, 69, Καὶ τὴν ὑπάρχουσαν σφίσι πατρίδα νικήσαντες πάλιν ἐπιδεῖν: quem locum laudans Thomas Magister in ἐπεῖδεν, nescio quid ineptiarum videtur propinare, quod hoc verbum semel apud Thucydidem significationem desiderii habere dicit.

ead. l. 10. Διαπαντὸς) Rescribendum puto cum Mss. Ar. C. Graev. διὰ παντὸς divisim, & III, 58. Ita Hippocratis exemplaria § IV, p. 8, bis, & p. 10, 11, ut περὶ παντός. Aliter vero, si collatoribus fides, Codices sacri. Verum Act. XXIV, 16 Cod. Laud. III in ed. cl. Hearne divisim, ut Psalm. L, 4, Clemens Epist. & Xenophon 686. WASS.

ibid. Τὴν ἐλπίδα τοῦ φόβου) Confer Thucydidem Orat. Phormionis II, 89. WASS. Hoc genus loquendi Thucydidis imitatur Lucianus in Tyrannicida pag. 700: Ἢ τις ἐλπὶς τοῦ φόβου, ἢ τι ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν;

Pag. 277. *l.* 13. Ὅσα χρὴ ἀντιναυπηγεῖσθαι) Alii cum Scholiaste ὅσα χρὴ, idque, opinor, recte. Et sic reposuimus. antea μή. WASS. Ὅσα χρὴ ἀντιναυπηγῆσαι. Ita vir doctissimus e Camer. annotaverat. Camerarius ipse ὅσα χρὴ ἄν τινα, in quo errorem esse arbitror. Hudsonus certe fallitur, qui e Camerar. in Var. Lect. ὅσα χρὴ ἀντιναυπηγεῖσθαι: nam in eo ἀντιναυπηγεῖσθαι esse Camerarius non dicit.

ead. l. 14. Ἐπωτίδων) Hic scholion habet Camerar. τὰ ἀφ' ἑκατέρωθεν τῆς νηὸς πρὸς τῇ πρύμνῃ ἐξέχοντα.

Pag. 278. *l.* 9. Ἄξιον) Gr. ἀξιοῦν, & ἢ τοὺς ἀπὸ τῶ. Sed tum delendum ἦν. WASS. Id est, pro ἦν legendum est ἢ, abiecto μή. Et ita hoc recte habebit: nam nihil hic opus est particula negante. Lucianus Dialog. Mortuor. p. 272, Μηδέ γε πρότερον σὺ ἀποθάνῃς, ἢ προπέμψεις πάντας τοὺς κόλακας. quod fortassis alii usitatius dicerent προπέμψῃς. Plutarchus Camill. p. 256: Ὁ δὲ οὐκ ἔφη πρότερον, ἢ τοὺς ἐν Καπιτολίῳ πολίτας ἐπιψηφίσασθαι κατὰ τὸν νόμον. Etiam planior erit, & melius cohaerebit oratio, si pro ἄξιον cum Gr. legatur ἀξιοῦν. Et sic quoque legisse videtur Valla: nam vertit *putare.*

Pag. 279. *l.* 4. Νομιζόμενοι) Ab hoc loco argumentatur & ad eundem modum Iason apud Euripidem Med. vers. 536. WASS.

ead. l. 10. Καταπροδιδοῖτε) Aemil. Portus putat, si ita scripserit Thucydides, hoc esse ab inusitato καταπροδίδω. Sed non credibile est, Thucydidem tam inusitato & obsoleto verbo, si modo quisquam ita locutus est, voluisse uti. Melius est, quod idem coniicit προδιδοίητε, vel προδοίητε legendum esse.

Pag. 281. *l.* 1. Τὸ μέγα ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν) Lucretius VI, 2: *Primae frugiferos foetus mortalibus aegris Dediderunt quondam* praeclaro nomine *Athenae.* WASS.

ead. l. 9. Ἡ ἐπιβουλὴ τῶν σιδηρῶν χειρῶν) Locus Pollucis in Var. Lection. Hudsoni est I, 120. e quo satis constat, Pollucem hic legisse ἐπιβολή. Sic Thucydides paulo ante cap. 62, χειρῶν σιδηρῶν ἐπιβολαί; & hic paulo post ἡ χεὶρ ἐπιβαλλομένη. Stephanus quoque hic annotat: *pro ἐπιβουλὴ malim ἐπιβολὴ, quod & Valla plane videtur legisse.* Sed & alibi perperam ἐπιβουλὴ pro ἐπιβολὴ, quamquam alia significatione, scribitur. Vid. III, 45, & IV, 76.

ead. l. 11. Τὰς πρώρας καὶ τῆς ΝΕΩΣ ἄνω) Pro νεὼς ἑκάστης, rarior locutio, ac cuius exemplum in promtu est supra cap. 62: — πρὸς τὰς τῶν ἐπωτίδων παχύτητας, ᾧπερ μάλιστα ἐβλαπτόμεθα, χειρῶν σιδηρῶν ἐπιβολαὶ, αἳ σχήσουσι τὴν πάλιν ἀνάκρουσιν τῆς ΠΡΟΣΠΕΣΟΥΣΗΣ ΝΕΩΣ. ubi *ferrea* manus, dein *navem* hostilem (quamcunque), dein sequitur, ἀπὸ τῶν νεῶν, & sic accipit Schol. Pluratìvorum concursus evitare auctor satagit. Idem cap. 40, Syracusii ΠΡΥΜΝΑΝ κρουσάμενοι ἔπλευσαν, quomodo semper Histo-

rici, non πρύμνας, ut apud Homerum: Τοὺς δὲ κατὰ πρύμνας καὶ ἀμφ' ἅλα ἔλσαι Ἀχαίους. sic ὑποχωρεῖν ἐπὶ ΠΟΔΑ, de pluribus dici solet. Hac loquendi forma noster III, 74, βάλλουσαι τῷ κεράμῳ pro κεραμίσι, & IV, 100, τῇ ἀμπέλῳ, & Herodotus V, 30, ὀκτακισχιλίην ἀσπίδα dixit. Xenophon Agesilao 660 pro σώμασι, ἐγχειρίδια γυμνὰ κουλεῶν, τὰ μὲν χαμαὶ, τὰδ' ἐν ΣΩΜΑΤΙ, & in fine Cyropaed. VI, p. 151, νόμισμα pro νομίσματα. Denique πολλὴν δᾶδα, & 278 σίδηρος pro ferramentis. WASS.

ead. l. 12. Κατεβύρσωσαν) E Thucydide laudat Pollux VII, 84. WASS. Non contemnenda videtur scriptura Cod. C. τὰ ἄνω. Sed non intelligo, cur τῆς νεὼς numero singul. voluerit dicere Thucydides, quod sine dubio in pluribus factum est; unde & quasi de pluribus τὰς πρώρας dicit. DUKER. Vid. Wass. ad lin. 11.

Pag. 283. *l.* 2. Καὶ τῷ παρ' ἐλπίδα &c.) Τῳ (pro τινι) legit Heilm. ut sit, καὶ τῳ σφαλλόμενοι παρ' ἐλπίδα τοῦ αὐχήματος.

ead. l. 7. Προσγενομένης) Cl. Gr. cum aliis προσγεγενημένης. nec displicet. WASS.

Pag. 284. *l.* 13. Ἐς ἀπόνοιαν καθεστήκασιν, οὐ παρασκευῆς πίστει μᾶλλον, ἢ τύχης ἀποκινδυνεύσει, οὕτως ὅπως δύνανται) Ostendent acutiores, quomodo ordinari possint haec verba, ut ex iis commodus sensus eliciatur. Ego non video: sed suspicor, Scholiasten legisse ἀποκινδυνεῦσαι. Hoc multo clariorem reddit sententiam, & oratio apte in hunc modum procedit: ἐς ἀπόνοιαν καθεστήκασιν ἀποκινδυνεῦσαι οὕτως ὅπως δύνανται, οὐ μᾶλλον πίστει παρασκευῆς, ἢ τύχης, *eo dementiae venerunt*, ut non male Acacius, *ut non tam apparatu suo, quam incerta fortunae alea confisi, periculum, quocunque modo possunt, facere velint.*

Pag. 285. *l.* 5. Καὶ νομίσωμεν &c.) Ita hic locus interpungendus: Καὶ νομίσωμεν ἅμα μὲν νομιμώτατον εἶναι, (i. e. νομιμωτάτῳ τρόπῳ χρῆσθαι) πρὸς τοὺς ἐναντίους οἳ ἂν, ὡς ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ προσπεσόντος, δικαιώσωσιν ἀποπλῆσαι &c. ut οἳ referatur ad νομιμώτατον εἶναι, & sit constructio: νομίσωμεν — νομιμώτατον εἶναι, οἳ ἂν π. τ. ἐ. δικαιώσωσι ἀποπλῆσαι τὸ θυμούμενον τῆς γνώμης, ὡς ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ προσπεσόντος. HEILM.

Pag. 286. *l.* 5. Σπανιώτατοι) Cf. nostrum I, 33. WASS.

ead. l. 10. Ἐπειδὴ καὶ τοὺς Ἀθηναίους ᾔσθάνοντο) Recte Scholiastes supplet πληροῦντας τὰς ναῦς. Crebrae sunt hoc

genus ellipses in Thucydide. III, 55, Ἐν μέντοι τῷ πολέμῳ οὐδὲν ἐκπρεπέστερον ὑπὸ ἡμῶν οὔτε ἐπάθετε, οὔτε ἐμελλήσατε, nimir. πάσχειν. V, 80, Οὐ μέντοι εὐθύς γε ἀπέστη τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ διενοήθη (nempe ἀποστῆναι αὐτῶν) ὅτι καὶ τοὺς Ἀργείους ἑώρα, scilicet ἀποστάντας; ut Schol. VI, 76, Τῇ δὲ αὐτῇ ἰδέᾳ ἐκεῖνά τε ἔσχον, καὶ τὰ ἐνθάδε νῦν πειρῶνται, nempe ἔχειν. Observavit supra & alia Henr. Stephanus.

ead. l. 14. Ὅπερ πάσχουσιν) Et hic bene Scholiastes, οἱ ἄνθρωποι δηλονότι. Tertiis personis verborum & Graeci & Latini saepe ita utuntur, ut non exprimant nomen, quod addendum erat. Vide Scaligerum ad Catull. Carm. II, Langium ad Ciceron. I de Offic. 7, & Lael. XXI, & Perizonium ad Sanct. Minerv. IV, 4 in ellipsi v. *homines*. Et sic saepe scriptores sacri N. T. Matth. V, 11 & 15, VII, 16, IX, 17, & alibi: quae non video, cur quidam viri docti ad Hebraismum referre voluerint.

Pag. 287. *l.* 3. Πατρόθεν τε ἐπονομάζων) Vide quae de hoc genere loquendi scripserunt eruditissimi interpretes Aeliani, Kuhnius & Perizonius ad VI Var. Hist. 2.

ead. l. 11. Ὑπὲρ ἁπάντων παραπλήσια προφερόμενα sunt loci communes; quae simili modo ubique decantantur. Heilm.

Pag. 288. *l.* 3. Ἐδύνατο) Cod. C. ἠδύνατο. non male. Wass.

ead. l. 4. Ὁ δὲ Δημοσθένης — τροπαῖον ἔστησαν) Dionysius Halicarn. Tom. II, p. 149. Idem. Dionysius magnopere laudat narrationem huius proelii.

ead. l. 5. Εὐθύδημος) Recte ita Hudsonus. Ita etiam Dionysius l. d. Et sic legendum, quod restituimus. antea Εὔδημος. Wass. Omnes Mss. hic habent Εὔδημος. Aem. Portus in scholiis Graecis mire fluctuat. Si hic idem est, inquit, quem supra cap. 16 una cum Menandro ab Atheniensibus in Siciliam missum Εὐθύδημον vocat Thucydides, hic quoque Εὐθύδημος legendum, vel utroque loco Εὔδημος scribendum est: nisi quis putet, hunc non eundem, qui ante memoratur, sed alium esse. Non magna de causa tantopere aestuat. Eum, de quo hic agit Thucydides, alium esse ab illo, quem cap. 16 memorat, nemo sibi facile persuaserit. At is ibi in omnibus edd. & Mss. uno excepto, qui Εὔθυμος habet, est Εὐθύδημος, quem etiam cum Eurymedonte & Menandro priore pugna navali, quam Thu-

cydides cap. 52 narrat, classi Atheniensium praefuisse dicit Diodorus Sic. Lib. XIII, pag. 337. Et Εὐθύδημος sine ulla varietate scripturae est in Thucydide V, 19 & 24. quem eundem esse, ut non pro certo affirmari, ita neque negari potest.

ead. l. 7. Πρὸς τὸ ζεῦγμα) Citat Etymol. M. in voc. ἡ ἐζευγμένη σχεδία, inquit, οὐ τὸ σχοινίον. Vide cap. 59. Ζεύγματα ποταμῶν alicubi vocat Dionys. Halicarn. Wass. Ζεῦγμα τοῦ λιμένος Budaeus vertit *fauces portus obseptas.* Thucydides ita vocat opus Syracusanorum, quo fauces magni portus clauserant τριήρεσι πλαγίαις, καὶ πλοίοις, καὶ ἀκάτοις, cap. 59, instar pontis navalis, quem ζεῦγμα vocant Graeci, Arrianus, Eunapius, & alii apud Lipsium II Poliorceticor. ult.

ead. l. 8. Καταλειφθέντα) Παραλειφθέντα etiam Dionysius Halic. & ἐς, non εἰς τὸ ἔξω. Wass. Post διέκπλουν quidam scripti & editi libri atque etiam Dionys. Halic. non habent distinctionem. Recte dici potest βιάζεσθαι τὸν διέκπλουν, ut IV, 9, 11 βιάζεσθαι τὴν ἀπόβασιν; ibid. 36, τὴν ἔφοδον; supra hoc Lib. cap. 22, τὸν ἔσπλουν; & infra cap. 70, τὸν ἔκπλουν. Sed propter copulam καὶ nihil mutandum arbitror. Et illa, βουλόμενοι βιάσασθαι εἰς τὸ ἔξω possunt per se subsistere. Nec opus fuisset addi εἰς τὸ ἔξω, si βιάσασθαι cum διέκπλουν coniungendum esset: nam in hoc illud continetur, & qui τὸν διέκπλουν βιάζεται, idem etiam εἰς τὸ ἔξω βιάζεται. Et alioqui βιάζεσθαι cum praepositione εἰς obvium est. Lucianus in Iudicio Vocal. in princ. ἀπὸ τῆς καθ' αὑτὰ τάξεως εἰς ἀλλοτρίαν βιάζεσθαι. Adde, quae Raphelius annotavit ad Luc. XVI, 16.

ead. l. 10. Προεξαγαγόμενοι) Dionys. Halic. προεξαναγόμενοι; quod non temere repudiandum putem: nam ἀνάγεσθαι, & quae ex eo componuntur, propria sunt in hac re verba. Ὑπεξανάγεσθαι habet Thucydides III, 74.

Pag. 289. *l.* 7. Τὰς κλήσεις) Dionysius & Codd. Ar. C. κλείσεις. bene opinor. Wass. Eadem varietas scripturae in hac voce est II, 94. in ξύγκλεισις V, 71, & fere ubique in quibusdam temporibus verbi κλείω, & quae ex eo componuntur.

ead. l. 9. Οὐ πρὸς τῷ ζεύγματι) Male Dionysius οὐ μόνον πρὸς τ. ζ. ἦ ν. Wass.

ead. l. 11. Τῶν πρότερον) Plerique scripti τῶν προτέρων. at ab edita lectione recte stat Dionysius. Wass. Thucydides

IV, 38, Τῶν πρότερον ἀρχόντων τοῦ μὲν πρώτου τεθνηκότος. VII, 18, Εἰρημένον ἐν ταῖς πρότερον ξυνθήκαις. Vid. ad VI, 9.

ead. l. 13. Ἐγίγνετο) Sic etiam Dionysius. bene. WASS.

ibid. Πολλὴ δὲ — ἀλλήλους) Thom. Magister in ἀγών. Ἀντιτέχνησις ex hoc loco habet Pollux VII, 7. Ἀντιτεχνῶν φθόνος Dionyſ. Halic. III Antiquit. 72. De voce ἀγωνισμὸς Pollux IX, 42. WASS.

Pag. 290. *l.* 2. Τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος) Hoc Scholiastes & Portus de ipsis ἐπιβάταις, qui in tabulatis erant, exponunt. Stephanus vertit: *operam dabant, ut circa ea, quae e tabulatis gerenda erant, non minor industria & ſedulitas adhiberetur.* Nihil obſtat, quo minus ſic quoque accipi poſſit.

ead. l. 4. Πρῶτος) Sic recte Dionyſ. Hal. cum omnibus fere Mſſ. WASS.

ead. l. 7. Αἱ μὲν ἐμβολαὶ) Ἐκβολαὶ quidem habent plerique libri & ſcripti, cum vetuſtis edd. & Dionyſio. Sed ἐμβολαὶ praeferendum eſſe oſtendunt ea, quae in ſimili re dicit Thucydides II, 76, & VII, 36.

Pag. 291. *l.* 2. Ἐμβεβληκέναι) Dan. ἐμβεβηκέναι. Et Valla & Acacius, *ut tranſilirent.* Bene Portus. Supra II, 91, Ἡ Ἀττικὴ ναῦς τῇ διωκούσῃ Λευκαδίᾳ ἐμβάλλει μέσῃ. Et paſſiva forma VII, 34, Ἀντίπρωροι ἐμβαλλόμεναι, καὶ ἀναῤῥαγεῖσαι τὰς παρεξειρεσίας ὑπὸ τῶν Κορινθίων νεῶν, *adverſis proris ictae.*

ead. l. 11. Κατὰ τὴν τέχνην) Dionyſius Halic. κατά τε τὴν τέχνην. at τε ſtatim ſequitur. WASS. Paulo ante Camerarius e ſuo Mſ. merito probat καὶ βοὴ, prae eo, quod in aliis ſcriptis & editis eſt καὶ ἀκοή.

ead. l. 13. Ἐπιβοῶντες) Pro ἐπιβοῶσι. Multa ſunt huiuſmodi in Thucydide. III, 36, Ἔδοξεν αὐτοῖς οὐ τοὺς παρόντας μόνον ἀποκτεῖναι — ἐπικαλοῦντες. VI, 24, Ἔρως ἐνέπεσε τοῖς πᾶσιν ὁμοίως ἐκπλεῦσαι — τοῖς δ' ἐν ἡλικίᾳ τῆς τε ἀπούσης πόθῳ ὄψεως καὶ θεωρίας — καὶ εὐέλπιδες ὄντες σωθήσεσθαι. Add. quae dicta ſunt ad VII, 42.

Pag. 292. *l.* 6. Τὴν πολεμιωτάτην γῆν) Γῆν abeſt exemplaribus Dionyſii Halicarn. ſed immerito. Praeterea Dudithii liber in Dionyſ. & Scholiaſtes hic οὐ δι' ὀλίγου πόνου. Sed nihil mutandum. WASS.

ead. l. 8. Οὓς σαφῶς ἴσασι προθυμουμένους Ἀθηναίους παντὶ τρόπῳ διαφυγεῖν) In his Ἀθηναίους ſuſpectum eſſe poteſt, ut ab interpretatione in margine ſcripta profectum.

ead. l. 11. Ἰσοῤῥόπου τῆς ναυμαχίας καθεστηκυίας) Haec,

& quae paulo post in fin. pag. 293 seq. dicit Thucydides, Plutarchus in libro de Gloria Atheniens. pag. 618 ed. Steph. quibusdam mutatis ita descripsit: Καὶ πάλιν ὁ ἐν τοῖς Σικελικοῖς ἐκ τῆς γῆς πεζὸς ἀμφοτέρων ἰσοῤῥόπου τῆς ναυμαχίας καθεστηκυίας ἄλαστον ἀγῶνα καὶ σύνταξιν τῆς γνώμης ἔχων διὰ τὰς συντάξεις, ὡς συνεχὲς τῆς ἁμίλλης καὶ τοῖς σώμασιν αὐτοῖς, ἴσα τῇ δόξῃ περιδεὼς συμπνέων τῇ διαθέσει καὶ τῇ διατυπώσει τῶν γινομένων γραφικῆς ἐνεργείας. In ed. Francof. Latinae versionis Xylandri his in margine appositi sunt asterisci, depravatae scripturae nota. Et Xylandrum ea non intellexisse, ex illius interpretatione cognosci potest. Nec mirum: nam quaedam eorum, in primis haec διὰ τὰς συντάξεις, ὡς συνεχὲς, Cimmeriis tenebris obscuriora sunt. Sed pro eo, quod ibi est σύνταξιν τῆς γνώμης, coepi dubitare, an potius legendum sit σύντασιν τῆς γνώμης: cuius suspicionis mihi auctor fuit Scholiastes, qui etiam in ipso Thucydide ξύντασιν, non ξύστασιν videtur legisse. Et hoc fortassis non deterius est eo, quod editur. Nam σύντασιν τῆς γνώμης recte dici posse pro *intento studio* & *contentione animi*, satis ostendunt significationes vocabulorum cognatorum συντείνω, σύντονος, συντονία, & συντεταμένως. In Plutarcho quidem σύντασις non minus facile degenerare potuit in σύνταξις, quam in Aristophane Plut. v. 325 συντεταμένως in συντεταγμένως; quod recte apud Suidam h. v. emendat Kusterus, sed per festinationem oblitus nominare auctorem emendationis Bentleium ad Callimachi fragm. 233. nam deinde in Notis ad Aristophanem ei, quod debebat, reddidit. Porro, pro ξυναπονεύοντες, quod omnes libri Thucydidis habent, suspicari quis possit Plutarchum legisse ξυμπνέοντες: quae varietas scripturae & ipsa meretur considerari. Sed sententiam verborum Thucydidis hanc esse puto, eos, qui e terra proelium spectabant, gestu ipso & motu corporum effinxisse ea, quae accidere videbant pugnantibus, qui modo victores erant, modo fugiebant, modo peribant.

Pag. 293. *l.* 3. Καὶ διὰ τὸ) Plura exempla articuli pro pronomine positi e Thucydide & aliis habet Stephanus in Append. ad Scripta al. de Dialect. Att. pag. 183.

ead. l. 11. Τὴν γνώμην ἐδουλοῦντο) Vid. Lib. IV, c. 34.

Pag. 294. *l.* 3. Ἐν τῷ αὐτῷ) Αὐτῷ omittit etiam Dionysius Hal. forte superfluit. Wass.

ead. l. 4. Ἕως ἀγχώμαλα ἐναυμάχουν) Ἀγχώμαλα ver-

bum τραχὺ esse autumat Pollux V, 157. Haud ita Dionysius Halic. qui in libro de Arte Rhetorica pag. 61, & in Antiqq. p. 671, ἀγχώμαλοι, & p. 109, 173, ἀγχωμάλως adhibet. WASS. Etiam aliorum auctoritates habent Suidas, & recentiora Lexica. Lucianus II Ver. Hist. p. 686, ἀγχωμάλως δ' ἐπιπολὺ ναυμαχοῦντες.

ead. l. 9. Ἀντισχούσης) Addit Diodor. pag. 340 a. Τῶν δὲ παρὰ τὴν πόλιν κινδυνευόντων Ἀθηναίων ἐκβιασθέντων, καὶ πρὸς φυγὴν ὁρμησάντων &c. tantum ad victoriam momentum carissimorum conspectus. WASS.

ead. l. 12. Τότε δὴ ὁ μὲν ν. στ.) Ita Dionysius Halicarn. quod reposuimus pro τότε δέ. WASS.

ead. l. 13. Ὅσοι μὴ μετέωροι ἑάλωσαν) Diodorus Sic. XIII, pag. 340, haec παραφράζων: Τῶν δὲ Ἀθηναίων, inquit, ὅσοι μὴ μετέωροι διεφθάρησαν, ἐπεὶ πρὸς τὰ βράχη προσηνέχθησαν, ἐκπηδῶντες ἐκ τῶν νεῶν ἀπολομένων, εἰς τὸ πεζὸν στρατόπεδον ἔφευγον.

Pag. 295. *l.* 2. Δυσανασχετοῦντες) Contulit ex hoc loco in Onomasticon suum Pollux III, 130.

ead. l. 4. Ἄλλοι δὲ οἱ πλεῖστοι) Dionysius Halic. etiam ἄλλοι δὲ καὶ οἱ πλεῖστοι. non male. WASS.

ead. l. 5. Παραυτίκα) Παρ' αὐτίκα solus Cass. & infra cap. 85. At coniungunt Glossae, Xenophon 23, 49, & alibi. Hippocrates § IV, 78, Mss. in 2 Corinth. IV, 17, Hesychius. De hac itaque scribendi ratione ampliandum censeo. WASS.

ead. l. 6. Οὐδὲ μιᾶς) Hoc recepi e Dionysio Halicarn. antea οὐδεμιᾶς. WASS.

ibid. Παραπλήσιά τε ἐπεπόνθεσαν καὶ ἔδρασαν αὐτοὶ) Eodem modo particula καὶ post παραπλήσιος utitur Thucydides V, 112, Ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς παραπλήσια, καὶ ἀντέλεγον, ἀπεκρίναντο τάδε. Post ὁμοίως VII, 28, Αἱ μὲν γὰρ δαπάναι οὐχ ὁμοίως καὶ πρὶν, ἀλλὰ πολλῷ μείζους καθέστασαν. Et post ἴσα III, 14, Ἴσα καὶ ἱκέται ἐσμέν. ubi Scholiastes annotat, ὅμοιοι καὶ ἴσοι ἱκέταις, ὥσπερ ἱκέται. Plura habet Budaeus Commentar. Ling. Gr. pag. 919.

ead. l. 13. Πολλῶν νεῶν) De classe Attica perierant naves LX, de Syracusana VIII: & decem ad navigandum inutiles factae. vid. Diodor. p. 340 b. WASS.

ibid. Ἀνθρώπων) Dionysius Halic. ἀνδρῶν. Sallustius fere, *multi mortales*. WASS.

Pag. 296. *l.* 12. Οἱ ναῦται) Vid. Diodor. p. 340 b. IDEM.

Pag. 297. *l.* 6. Ἐφηγεῖται) Non credo, quemquam facile ostensurum, ἐφηγεῖσθαι apud alios probatos scriptores ea significatione, quam hic locus postulat, inveniri. Itaque non sine ratione haec scriptura suspecta fuit Stephano in Thes. nec quidquam causae est, cur ἐσηγεῖται, in quo fere omnes Mssti consentiunt, praeferri non debeat. Quid in foro sit ἐφηγεῖσθαι & ἐφήγησις, docent Pollux VIII, 41 & 50, & Suidas. Sed ea significatio huc non pertinet.

ead. l. 10. Τὰ στενόπορα τῶν χωρίων) Figurata locutio, qua Graeci delectati sunt, atque etiam ad eorum exemplum Latini. Iurares, Thucydideum hoc vertisse Virgilium in illis *angusta viarum*. Huds.

Pag. 298. *l.* 1. Οὐ ῥᾳδίως) Hesychius e Thucydide laudans οὐ ῥᾳδίως exponit κακῶς. Synesius Epist. LVII, Οὐ γὰρ ῥᾴδιος εἰμὶ χαυνωθῆναι. Wass. Sopingius suspicatur, Hesychium ante oculos habuisse verba Thucydidis II, 16, Οὐ ῥᾳδίως τὰς μεταναστάσεις ἐποιοῦντο. Mihi videtur respexisse ad ea, quae de Aristogitone leguntur VI, 58, Καὶ ὕστερον ληφθεὶς οὐ ῥᾳδίως διετέθη. Vide ibi Scholiasten.

ead. l. 11. Προσπελάσαντες) Mss. προσελάσαντες. de equitatu non male. Wass. Προσπελάσαντες ferri posset, si non dissentirent libri scripti. De equitibus Thucydides IV, 72, Πρὸς αὐτὴν τὴν Νίσαιαν προσελάσαντες οἱ Ἀθηναῖοι. VI, 65, Οἱ ἱππῆς οἱ Συρακουσίων πρῶτοι προσελάσαντες ἐς τὴν Κατάνην. Et sic omnes alii.

ead. l. 13. Ἦσαν γάρ τινες τῷ Νικίᾳ διάγγελοι) Laudat Ammonius in ἄγγελοι. Ἐξάγγελος, inquit, ὁ τὰ ἔνδοθεν τοῖς ἔξω διαγγέλλων, ὃν Θουκυδίδης διάγγελον λέγει.

Pag. 299. *l.* 8. Ξυσκευάσαιντο) Cl. rectius ξυσκευάσωνται. Wass.

ead. l. 9. Ὅτιχρησιμώτατα) Ὅτι χρησιμώτατα C. Reg. Cass. probe. Wass.

ead. l. 12. Προεξελθόντες) Ita sane legendum, quod restituimus. antea male προσεξελθόντες. Wass.

Pag. 300. *l.* 4. Τὰς δ' ἄλλας) Quinquaginta triremes. Diodorus Sic. p. 340 d. Wass.

ead. l. 8. Παρασκευάσασθαι) Quinque Mss. παρεσκευάσθαι, quod melius esse arbitror. De pleonasmo copulae καὶ, quem in his, καὶ ἡ ἀνάστασις, statuit Scholiastes, agit Stephanus ad Corinthum Artic. XLV, pag. 33.

ead. l. 15. Γνώμῃ) Per aures etiam affici, pulchre Herodotus VII, 39: Εὖ νῦν τόδ' ἐξεπίστασο, ὡς ἐν τοῖσι ὠσὶ τῶν

ἀνθρώπων οἰκέει ὁ θυμός. ὃς χρηστὰ μὲν ἀκούσας, τέρψιος ἐμπιπλέει τὸ σῶμα. ὑπεναντία δὲ τούτοισι ἀνοιδέει. WASS.

Pag. 301. *l.* 5. Πρὸς γὰρ — ἀξιοῦντες) Suidas in ἀντιβολία, qui male τρεπόμενοι. WASS. Τραπόμενοι recte retinet Thomas Magister. Ex hoc loco Thucydidis argumentum declamandi sibi sumsisse Herodem Atticum, narrat Philostratus II de Vit. Sophistar. V.

ead. l. 8. Τῶν τε — ἐκκρεμαννύμενοι) Habet Suidas in ἐκκρεμανν. & exponit ἀπηρτημένοι. Nec variant MSS. Ἐκκρεμαννύμενοι τῶν πηδαλίων dicit Lucianus in Toxari pag. 36. Apud Theophrastum III Histor. Plant. 9, κατακρεμάννυται. WASS.

ead. l. 9. Εἴτω δὲ προλείποι ἡ ῥώμη — ΟΥΚ ἌΝΕΥ ὈΛΙΓΩΝ ἐπιθειασμῶν καὶ οἰμωγῆς ἀπολειπόμενοι) Interp. *non sine multis*, i. e. sine haud paucis; quoad sententiam recte, nec variant MSS. οὐκ ἄν. ὀλίγ. idem est atque οὐκ ἄνευ ὀλίγων γε, non sine paucis *saltem*, vel, puto, si per libros liceret, μὴ, ἄνευ οὐκ ὀλίγων — ἀπολειπόμενοι. Noster I, 141, Τὸ δὲ οὐ βέβαιον ΜΗ ΟΥ προαναλώσειν: aut, οὐκέτι, ἄνευ οὐκ ὀλίγων. Sed nihil tentare ἄμεινον, quia meiosi quadam uti videtur. Traiectionem tamen negativae particulae perfrequentem esse deprehendimus. vide supra ad III, 95. Noster VII, 44, κραυγῇ οὐκ ὀλίγῃ χρώμενοι. Livius de Polybio: *haudquaquam spernendus auctor*, hoc est, idoneus, probatus. Carpere haec solent, quasi maligne laudasset, qui minus capiunt. At non ita est. Dabo ipsum testem IV, 20: *Iovem prope ipsum, cui vota ferant, Romulumque intuens, haud spernendos falsi tituli testes.* Confer etiam X, 13. WASS.

ead. l. 10. Οὐκ ἄνευ ὀλίγων) Hoc interpretes ita vertunt, ac si in Graecis scriptum esset οὐκ ἄνευ πολλῶν; quod & sententia videtur postulare. Nec intelligo, cur Thucydides pro eo maluerit dicere οὐκ ἄνευ ὀλίγων. Habet haec etiam Suidas in ἐπιθειασμοὶ una cum interpretatione Scholiastae. DUKER. Conf. Wass. ad lin. 9. h. pag.

ead. l. 13. Μείζω) Praeiverat Bacchylides: Αἶ αἶ τέκος, ἁμέτερον μεῖζον Ἢ ΠΕΝΘΕΙΝ, Ἔφανε κακὸν ἈΦΘΕΓΚΤΟΙΣΙΝ ἶσον. Herodotus etiam III, 14, Ὦ παῖ Κύρου, τὰ μὲν οἰκήϊα ἦν ΜΕΖΩ κακὰ ἢ ὥστε ἈΝΑΚΛΑΙΕΙΝ. Τὸ δὲ τοῦ ἑταίρου πάθος ἄξιον ἦν δακρύων. Ibi pro καλέσας Bod. βοήσας. D. Halicarn. XI, 39, Δεινὰ καὶ πέρα δεινῶν. Herodot. II, 35, ἔργα λόγου μέζω παρέχεται. Noster II, 60, πρᾶγμα ἐλπίδος κρεῖσσον. WASS.

Pag. 302. *l.* 14. Ἔχουσά τινα ὅμως τὸ μετὰ πολλῶν κούφισιν) Stephani ſententiam de hoc loco habet Hudſonus in Var. Lect. Scholiaſtes putavit, e ſubſtantivo praecedente repetendum eſſe verbum ἰσομοιρεῖν. Neutrum ſatis capio. Nam non intelligo, quomodo articulus τὸ cum feminino ἔχουσα ita coniungi poſſit, τὸ ἰσομοιρεῖν, vel κακοῦσθαι, ἔχουσά τινα κούφισιν. Nec ſcio, an τὸ hic accipi poſſit pro διὰ τὸ, quam ſignificationem ſupplementa illa videntur requirere. Si ſcriptum eſſet ἔχον, i. e. *cum habeat*, quomodo ſaepe alia participia neutra uſurpantur, vel τῷ, facilius vel Scholiaſtae, vel Stephani ſententiam amplecterer.

ibid. Κούφισιν) Pro κουφισμὸν, Scholiaſtes, & Pollux III, 100. Vix alibi. Wass.

Pag. 303. *l.* 1. Οὐδ' ὣς) Quidam ſcripti οὐδ' ὡς. Sic V, 55 & 115. At VII, 28, μηδ' ὥς. Et οὐδ' ὣς apud Ariſtophanem Nub. v. 527, & alios.

ead. l. 2. Ἀπὸ οἵας λαμπρότητος) Merito. Pindarus: Τὸ δὲ πὰρ δίκαν Γλυκὺ, πικρότατα μένει τελευτά. Wass. Huc faciunt, quae annotavit Caſaubonus ad Theophraſti Charact. cap. 8, περὶ λογοποιΐας: ubi docet, Graecis de maxima mutatione fortunae uſitatam eſſe formulam, ἐξ οἵων εἰς οἷα.

ead. l. 8. Ἐπιφημίσμασιν) Heſychius, fortaſſis ad hunc locum reſpiciens, exponit οἰωνίσμασιν.

ead. l. 10. Ὅμως δὲ — ἐφαίνετο) Suidas in ὀϊστὰ, ubi omittit πάντα ταῦτα. Vox ταῦτα abeſt etiam Clar. Wass. Idem in ἐπικρεμαμένου, non addito nomine Thucydidis, haec ita laudat: Οἱ δὲ ὑπὸ μεγέθους τοῦ ἐπικρεμαμένου ἔτι κινδύνου πάντα ὀϊστὰ ἐλογίζοντο.

Pag. 304. *l.* 4. Γεγωνίσκων) Vide praeter Etymol. M. etiam Moerin. Wass. Suidas, & Euſtathius in Homer. Il. μ', p. 909, γεγωνίσκειν, τὸ φθέγγεσθαι ἐξάκουστον. Aeſchylo in Prometh. v. 628, γεγωνίσκειν eſt *aperte proferre*: Τί δῆτα μέλλεις μὴ οὐ γεγωνίσκειν τὸ πᾶν;

ead. l. 6. Ἐκ δεινοτέρων ἢ τοιῶνδε) Stephanus loco in Var. Lect. annotato putat abundare ἢ, quia comparativus δεινότερος per ſe genitivum aſciſcit, nec dici poteſt δεινότερα ἢ τοιῶνδε, ſed δεινότερα τοιῶνδε, vel ἢ τοιάδε.

ead. l. 8. Παρὰ τὴν ἀξίαν) *Praeter dignitatem*: potius *praeter meritum*. ἐπὶ πολὺ de *tempore* non recte intelligunt: verte, *haud longe*. Wass.

Pag. 305. *l.* 2. Θαρσεῖα) Simonides: Ἐλπὶς δὲ πάντας

κάλλεσιν θείη ΤΡΕΦΕΙ Ἄπρηκτον ὁρμαίνοντας. &, Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι μένει χρῆμ' ἔμπεδον αἰεὶ — Παῦροι — Στέρνοις ἐγκατέθεντο. πάρεστι γὰρ ἘΛΠΙΣ ἑκάστῳ Ἀνδρῶν, ἥ τε νέων στήθεσιν ἘΜΦΥΕΤΑΙ — Οὔτε γὰρ ἐλπίδ' ἔχει γηρασέμεν, οὐδὲ θανεῖσθαι, Οὐδ' ὑγιὴς ὅταν ῇ φροντίδ' ἔχει καμάτου. Νήπιοι οἷς ταύτῃ κεῖται νόος. Bacchylides: Ἔλπις αἰθύσσει φρένας Ἀναμιγνυμένα Διονυσίοισι δώροις. WASS. Thomas Magister hic θαρσεῖα exponit ἡ ὁμολογουμένη καὶ ἀναμφίβολος.

ead. l. 9. Ἔξειν) Clar. ἥξειν. ne sic quidem male. WASS.

ead. l. 11. Καταπεπλῆχθε) Gr. cum quibusdam καταπεπλῆχθαι. Oratio tota frigida est; & timorem male dissimulat Nicias. Iam illa, οἴκτου γὰρ ἀπ' αὐτῶν, plane ominosa. Ἀεὶ δ' ἀνάκτων ἐστὶ δεῖμ' ἘΞΑΙΣΙΟΝ. WASS. Καταπεπλῆχθαι legit etiam Scholiastes, quod Porto quoque placuisse ex eo apparet, quod ὁρῶντας legi voluit, ob rationem constructionis infinitae. Sed hoc nullius libri auctoritate nititur. Itaque melior videtur scriptura Codd. in quibus est καταπέπληχθε: quam etiam aliquantum confirmat sequens λογίζεσθε. Καταπεπλῆχθε quomodo προπερισπωμένως scribi possit, non intelligo: sed tamen καταπεπλῆχθαι inde ortum credo, cum, qui in suis exemplaribus καταπεπλῆχθε inveniebant, potiorem accentus, quam ultimae literae rationem habendam putarent. Nec erat, cur Portus in interpretatione vocis ὅσοι a Valla abiret, qui ad numerum retulit. Et sic etiam Stephanus & Acacius.

Pag. 306. *l.* 5. Τοῦτο καὶ πατρίδα) Suspicor δὲ, quod pro καὶ hic exhibet ed. Hudsoni, vitium esse operarum. Hic certe locum habere non potest.

ead. l. 10. Τῷ ἐχυρῷ) Mss. & vett. edd. ὀχυρῷ. omnes perperam. WASS. Paulo ante Portus legit ἀντιλαβώμεθά του. του pro τινός.

ibid. Προπέμπετε) Acacius, e cuius annotatione partem descripsit Hudsonus in Var. Lect. praefert προπέμπεται, cui congruere dicit, quod paulo post ait Thucydides cap. 80, *Spes erat illic Siculos, quos acciverant, obviam futuros.* Magis placet scriptura libri Gr. προπέπεμπται.

ead. l. 15. Οἵ τε ἄλλοι τευξόμενοι) Hanc sententiam ita expressit Xenophon III Ἀναβασ. pag. 305: Καὶ ὅστις τε ὑμῶν τοὺς οἰκείους ἐπιθυμεῖ ἰδεῖν, μεμνήσθω ἀνὴρ ἀγαθὸς εἶναι. οὐ γάρ ἐστιν ἄλλως τούτου τυχεῖν.

Pag. 307. *l.* 2. Ἄνδρες γὰρ πόλις) Sophocles Oedip. Tyr.

v. 53, ἄρξεις τῆς δὲ γῆς, ὥσπερ κρατεῖς, Ξὺν ἀνδράσιν κάλλιον ἢ ΚΕΝΗΣ κρατεῖν. Ὡς οὐδέν ἐστιν οὔτε πύργος, οὔτε ναῦς, ἜΡΗΜΟΣ ἈΝΔΡΩΝ μὴ ξυνοικούντων ἔσω. Euripides Phrixo, Αἱ γὰρ πόλεις εἴσ' ἄνδρες, οὐκ ἘΡΗΜΙΑ. Nostrum etiam sequitur Dio LVI, pag. 575. Camilli Orat. apud Livium V, 54: *Adeo nihil tenet solum patriae; sed in* superficie tignisque *caritas nobis patriae pendet.* WASS. Add. Berneggerum ad Iustin. II, 12.

ead. l. 9. Τοὺς δὲ σκευοφόρους) Ex more in quadrato agmine. Vid. Xenophontem III Ἀναβασ. pag. 304, & aliquot seqq. qui ibid. pag. 310 ostendit, quae sint incommoda πλαισίου ἰσοπλεύρου hoste sequente.

ead. l. 14. Ἐς τὸ πρόσθεν) Male Codd. qui ἔμπροσθεν. Vide supra. WASS. Cap. 43, εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν. ubi iidem Codd. ἔμπροσθεν.

Pag. 308. *l.* 4. Κατέβησαν — ἐδώδιμον) Suidas in ἄπεδον, sed τε omittit male. Pro ὁμόπεδον, quod est in Scholiaste, dat ἰσόπεδον. recte, neque aliter Hesychius. Vide Pollucem I, 186. Thom. Magister in ἄπεδος tamen, ἄπεδος χώρα ὁμαλὴ, καὶ οἷον ὁμοπεδές. Herodotum secutus est noster. Scholiasten sequitur Etymolog. pag. 125. Κατέβησαν — τι Thom. Magister. WASS. Adde eundem in βούλομαι, & in ἄπεδος pro ὁμόπεδες, quod postrema ed. habet, lege ὁμόπεδος, ut in Colin.

Pag. 309. *l.* 3. Ἀπὸ τῶν ἱππέων) Hoc quidem sine vitio dici posse, sed tamen ex auctoritate plerorumque Mss. potius ὑπὸ legendum arbitror. Thucydides IV, 64, Καὶ τοὺς ἄλλους δικαιῶ ταὐτό μοι ποιῆσαι ὑφ' ὑμῶν αὐτῶν, καὶ μὴ ὑπὸ τῶν πολεμίων τοῦτο παθεῖν. VIII, 13, Αἱ Πελοποννησίων ἑκκαίδεκα νῆες — κοπεῖσαι ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νεῶν.

ead. l. 8. Οὐκ ἐπ' ὀλίγων ἀσπίδων) Οὐκ sine dubio perperam omittit Cod. C. Nec recte ἀπ' ὀλίγων habet Reg. pro ἐπ' ὀλίγων. Loquitur autem, ut puto, Thucydides de ordinibus εἰς βάθος instructis: nam angustiae loci non patiebantur aciem εἰς μῆκος instrui. Xenophon. II Hist. Gr. pag. 472, Καὶ ἐγένοντο βάθος οὐκ ἔλαττον, ἢ ἐπὶ πεντήκοντα ἀσπίδων. Lucianus Xeux. p. 581, Ἐς βάθος δὲ ἐπὶ τεττάρων καὶ εἴκοσι τεταγμένους ὁπλίτας. ubi vid. Gronovium. De navibus Thucydides II, 90, Ἐπὶ τεσσάρων ταξάμενοι τὰς ναῦς.

ead. l. 10. Βαλλόμενοι — ἀνεχώρουν) Suidas in ἑπάντους,

ubi exponit ὑψηλοῦ. Vid. Thom. Magistrum, qui haec non recte e Lib. sexto adducit, & Phavorinum. Vix alibi legitur, sed Homerico ἄναντα respondet. WASS.

ead. l. 12. Ἀνεπαύοντο) Marg. & Cam. ἐπανεπαύοντο. Usus est hac voce etiam Herodianus, & ἀναπαυομένων sequitur. IDEM.

Pag. 311. *l.* 8. Καύσαντες) Reg. non male καύσαντας. Thucydides I, 139, Καὶ ἐδόκει (nempe τοῖς Ἀθηναίοις) ἅπαξ περὶ ἁπάντων βουλευσαμένους ἀποκρίνεσθαι. VII, 40, Ἔπειτα οὐκ ἐδόκει τοῖς Ἀθηναίοις αὐτοῦ ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμέλλοντας κόπτῳ ἁλίσκεσθαι. VI, 55, Ἱππάρχῳ δὲ ξυνέβη τοῦ πάθους τῇ δυστυχίᾳ ὀνομασθέντα καὶ τὴν δόξαν τῆς τυραννίδος ἐς τὰ ἔπειτα προσλαβεῖν. Et VII, 56, Ξυνέβη δὲ τοῖς Κρησὶ τὴν Γέλαν Ῥοδίοις ξυγκτίσαντας μὴ ξὺν τοῖς ἀποίκοις, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἀποίκους ἄκοντας μετὰ μισθοῦ ἐλθεῖν. In quibus supplendum est αὐτοὺς, & αὐτόν. Paulo post non muto vulgatum ἢ οἱ cum quibusdam Mss. & edd. Aristophanes Plut. v. 14, Τοὐναντίον δρῶν, ἢ προσῆκ' αὐτῷ ποιεῖν. Et sic saepe apud alios ἐναντίον ἤ.

Pag. 312. *l.* 9. Τὴν Ἐλωρινὴν) Cl. non variat. vid. Holsten. ad Steph. pag. 113, & Cluver. Helorus Liv. XXIV, 35. Diodor. XIII, p. 340, διὰ τοῦ Ἑλωρίου πεδίου. Gentile eius Ἑλωρίτης iuxta Etymol. sed confer Steph. Vibius Sequester, Virg. Ovid. *Helorus*. Pliniani libri *Elorus*. Ἕλωρον apud unum Scylacem scribitur. Polybius pag. 7, Ἑλλέπορον ποταμὸν mendose etiam effert: Mss. variant, Ἑλλόπερον, Ἑλλεπόρον, Ἑλλέπορος, & sunt ex recentt. omnes. WASS.

Pag. 314. *l.* 6. Αὐτῷ ἐπικεῖσθαι) Non male quidam Mss. αὐτῷ πρώτῳ ἐπικεῖσθαι. IDEM.

ead. l. 12. Ἐλαίας) Marg. & Cl. Gr. ἐλάας, opinor verius. Ita etiam legendum contendit apud nostrum Th. Magister, male tamen adducto Aristophanis loco, Ἐκτὸς οἴσει τῶν ἐλαῶν. Ibi enim ob metrum retinendum ἐλαιῶν, uti fortasse Acharn. 550. Comicus vero in Ranis τίς τῆς ἐλάας παρετράγη; Ita etiam Eupolis. Vide Athenaeum II. Adamantius Physiogn. II, 26, & Aristides. Ad hanc formam ἐλαὼν pro ἐλαιὼν in Lexicis vett. ἐλάϊνος & ἐλαΐνεος apud Homerum. ἐλαολογέω, & ἐλᾶς pro ἐλάας, ut ex Aelio Dionysio auctore satis idoneo constat. Verum non tantum Ionici scriptores, sed & Plato, Xenophon, Aristoteles, Theophrastus, qui passim adhibet, aliique innumeri illud alterum

malunt; ideoque nihil hic immutandum duximus. WASS. Haec nondum legeram, cum scribebam ea, quae ad VI, 99 annotavi.

Pag. 316. *l.* 7. Ἐκάθισε) Quinque MSS. καθεῖσε. Ita Homerus Iliad. ε', v. 36, & Iliad. ξ', v. 204. ubi vid. Eustathium pag. 978. pro ἐκάθισε, καθίδρυσε, *collocavit.* Prosae scriptores an eo utantur, mihi nondum compertum est. Nec tamen valde probabile videtur, e capite imperitorum scribarum natum esse; & fortassis interpretatio Magistrorum locum verae scripturae occupavit, ut saepe alibi.

Pag. 317. *l.* 2. Μέχρις) Thomas Magister μέχρι hic & alibi legit sequente vocali. WASS. Vid. ad IV, 3.

Pag. 318. *l.* 9. Διαβῆναι πρῶτος) Etiam Gr. & Cl. διαβῆναι αὐτὸς πρῶτος. nec male. WASS.

ead. l. 13. Οἱ δὲ ἐμπαλασσόμενοι — Ἀθηναίους) Suidas in ἐμπαλασσόμενοι ibi omittit τε, & περιστάντες δὲ οἱ legit: vocem ἐμπαλασσόμενοι, ἐμπλεκόμενοι, περιπειρόμενοι δόρατι, φυρόμενοι interpretatus est apud Eustath. ad Homer. Iliad. ε', pag. 527 ed. Rom. Aelius Dionysius. WASS. Suidas quoque alia distinctione, κατέῤῥεον ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα τοῦ ποταμοῦ. περιστάντες δὲ οἱ Συρακούσιοι. Et sic etiam Gr. nec deterius, ut mihi videtur. Nam Thucydides postea demum dicit hostes Atheniensium fluvium ingressos. Hesychium in ἐμπαλέξαι, & ἐμπαλούγματα bene ex hoc loco emendant Sopingius & Salmasius. Phavorinus in παλάσσεσθαι Eustathium describens, perperam habet ἐμπασσόμενοι, pro ἐμπαλασσόμενοι.

Pag. 319. *l.* 4. Οἵ τε Πελοποννήσιοι ἐπικαταβάντες — τοῖς πολλοῖς) Longinus περὶ ὕψους cap. 38 haec tanquam exemplum optimae hyperboles proponit. Sed pro Πελοποννήσιοι habet Συρακούσιοι, quod fortassis verum est. Nam cum in tota hac narratione de fuga Atheniensium inde a cap. 78 usque ad hunc locum nusquam Peloponnesios, fere ubique Syracusanos, & semel iterumque Syracusanos & eorum socios nominet, quae causa dici potest, cur hic potissimum Peloponnesios memorare voluerit? Paulo post in eodem est ἐγίνετο ὁμοῦ. Pro καὶ περιμάχητον ἦν τοῖς πολλοῖς, Tollius ibi e Ms. Vatic. annotavit καὶ τοῖς πολλοῖς ἔτι ἦν περιμάχητον: quod & ipsum consideratione dignum est.

ead. l. 9. Τοῦ στρατεύματος) Diodorus p. 340, πρὸς τῷ Ἀσινάρῳ ποταμῷ περικυκλώσαντες, ἀπέκτειναν μὲν μυρίους

ὀκτακισχιλίους, ἐζώγρησαν δὲ ἑπτακισχιλίους. Noster interemtorum numerum tacet. Wass.

ead. l. 13. Ἑαυτῷ μὲν χρῆσθαι) Formula obvia in conditionibus deditionum II, 4, IV, 69. de qua Stephanus in Append. ad Scripta al. de Dialect. Att. pag. 94.

ead. l. 14. Ὅ, τι βούλονται) Plutarch. 541: Νικίας Γυλίππῳ προσπεσὼν, εἶπεν, ἔλεος ὑμᾶς, Γύλιππε, λαβέτω νικῶντας, ἐμοῦ μὲν μηδεὶς, ὃς ἐπὶ τηλικαύταις ἀτυχίαις ὄνομα καὶ δόξαν ἔσχον. Τῶν δ' ἄλλων Ἀθηναίων. Haec & alia praetermisit noster. Wass.

Pag. 321. *l.* 7. Κατεβίβασαν ἐς τὰς λιθοτομίας) Vid. Nicolai cuiusdam & Gylippi orationes adversarias apud Diodor. p. 341 & 345. Idem.

ead. l. 9. Ἀπέσφαξαν) Lucianus de conscrib. Histor. p. 629 Niciam ait interfectum esse, captum vero Demosthenem: Iustinus IV, 5 Demosthenem sibi ipsi intulisse manus. recte quidem hic; nam percussit se in proelio, haud tamen letaliter, teste Plutarcho p. 541. Die mensis Carnei XVII Athenienses subhastati. Ceterum a nostro dissidet Diodorus, & Niciam Gylippo impulsore interemtum asseverat XIII, 347. Sed a nostro stat Plutarchus scriptor eruditissimus, & illi hac in parte anteponendus. Confer Euripidem Fragm. 516. Idem.

ead. l. 10. Καλὸν τὸ ἀγώνισμα ἐνόμιζέν οἱ εἶναι) Hoc ita effert Plutarchus, μέγα δ' ἡγεῖτο πρὸς δόξαν. Etiam in eo, quod supra III, 82 dicit Thucydides, καὶ ὅτι ἀπάτῃ περιγινόμενος ξυνέσεως ἀγώνισμα προσελάμβανε, Scholiastes & Dionysius Halic. in Iudic. de Thucydide p. 152 ἀγώνισμα interpretantur δόξαν, *laudem*, vel *opinionem hominum alii gloriosam.* Ἔπαθλον *praemium* exponit Suidas apud Aristophanem Ran. v. 286, Λαβεῖν τ' ἀγώνισμ' ἄξιόν τι τῆς ὁδοῦ. Habet haec vox in universum significationem laudis, & dicitur de omnibus praeclaris studiis ac facinoribus, quae gloria consequitur. Vide Thucydidem VII, 56, 59, & VIII, 17.

Pag. 322. *l.* 3. Προσφιλεῖς) Pollux III, 63. usi Xenoph. & Theophrastus. προσφίλεια Aeschylus Steph. ed. 96. προσφιλὲς Lycophron 608. Wass. Rursus Thucydides I, 92, V, 40, Plutarchus Romulo pag. 37, Aeschylus Sept. adv. Theb. v. 586; & προσφίλεια ibid. v. 521.

ead. l. 11. Ὀτιεγγυτάτω τούτων) Thucydidi usitatius est ὅτι ἐγγύτατα. I, 143, Χρὴ ὅτι ἐγγύτατα τούτων δια-

νηθέντας. V, 74, Ἡ μάχη τοιαύτη καὶ ὅτι ἐγγύτατα τούτων ἐγένετο. ubi ex hoc loco pro καὶ videri poſſit legendum ἤ. Et alibi: Γενόμενοι δὲ τῇ γνώμῃ ὅτι ἐγγύτατα τοῦ πάσχειν.

ead. l. 14. Ἐς τὸ θεῖον ἐπιτήδευσιν) Acacius eodem ſenſu, quo Portus, vertit, *propter ſummum erga Deorum numen cultum & obſervantiam.* Interpretatio, quam in Var. Lect. habet Hudſonus, eſt e Stephano ad cap. 50 huius libri, ἦν γάρ τι καὶ ἄγαν θειασμῷ τε καὶ τῷ τοιούτῳ προσκείμενος. Sed hoc ibi magis in vitio, quam in laude ponitur, & eſt nota hominis δεισιδαίμονος. Niciam pietatem ſuam erga Deos commemorantem inducit Thucydides cap. 76, Πολλὰ μὲν ἐς θεοὺς νόμιμα δεδιῄτημαι: ubi Scholiaſtes, πολλὰ μὲν εἰς θεῶν τιμὴν ἐπετήδευσα. πεπολίτευμαι νομίμως. e quibus huius loci ſententia ſatis perſpicitur.

Pag. 323. *l.* 3. Οἵ τε ἥλιοι) Suidas in νεωτερίζειν, τῆς ἡμέρας τὸ πνῖγος ἔλυπει. ex gloſſatore aliquo. WASS. Hunc locum ante oculos habuit auctor vet. Lex. quem e Thucydide ἥλιοι pro *ſoles, aeſtus;* afferre ſcribit Stephanus in Theſ. Aelianus XIII Var. Hiſt. 1, Πεφοίνικτο δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἡλίων αὐτῇ τὸ πρόσωπον, *a radiis, ab ardoribus ſolis.* Dionyſius Perieg. v. 39, Ἔνθα δὲ πολλὸς ἀοικήτου χθονὸς αὐλῶν Ἐκτέταται, μαλεροῖσι κεκαυμένος ἠελίοισι. Annotat ibi Euſtathius, etiam Libanium & Aelianum πληθυντικῶς dicere οἱ ἥλιοι: ſed Libanium τοὺς ἡλίους pro diebus ponere. Reſpexit fortaſſis ad l. d. Aeliani. Pro diebus utitur etiam Lucianus, vel quiſquis alius auctor eſt, in Philopatri pag. 767 de Iove: Αἰθίοψι συνευωχεῖσθαι, καὶ ἐς δώδεχ' ἡλίους μὴ ἀφίστασθαι: quae ſunt ex Homeri Il. α', 425, & v. 492. Et in eodem Philop. p. 778, Ἔλεγον γὰρ, ἡλίους δέκα ἄσιτοι διαμενοῦμεν. Utraque ſignificatione *ſoles* dicunt Latini.

ead. l. 6. Πάντα τε ποιούντων) Videtur per πάντα intelligere *requiſita* etiam *naturae*, ut Salluſtius loquitur. STEPH. Πάντα τε ποιούντων) Honeſte. Scymni Fragm. de Moſſynoecis — ἔργοις βαρβαρικοῖς — ἐν φανερῷ δ' ἀεὶ ἝΚΑΣΤΑ πράττειν. De iiſdem Apollonius II, v. 1020:

Ἀλλοίη δὲ δίκη καὶ θέσμια τοῖσι τέτυκται.
Ὅσσα μὲν ἀμφαδίην ῥέζειν θέμις, ἢ ἐνὶ δήμῳ,
Ἢ ἀγορῇ, τάδε ΠΑΝΤΑ δόμοις ἔνι μηχανόωνται.
ὍΣΣΑ δ' ἐνὶ μεγάροις πεπονήμεθα, ΚΕΙΝΑ θύραζε
Ἀψεγέως μέσσῃσιν ἐνὶ ῥέζουσιν ἀγυιαῖς.